

THKP-C/HDÖ

**MARKSİZM-
LENİNİZM
BİR DOĞMA DEĞİL,
EYLEM
KILAVUZUDUR
III**

ERİŞ YAYINLARI

İKİNCİ BASKI

"Marksizm-Leninizm Bir Dogma Değil, Eylem Kılavuzudur-III", 1977-78 yılları arasında kaleme alınmış ve THKP-C/HDÖ Genel Komitesi'ne sunulmuştur. Bu tarihte sadece beş nüsha çoğaltılmıştır.

Eriş Yayınları - 2003 (Birinci baskı: 1995)

İÇİNDEKİLER

7	Birinci Baskıya Önsöz
15	Giriş
20	Birinci Bölüm – Emperyalist Hegemonya Altındaki Ülkelerde Halk Savaşı Zorunlu Bir Duraktır
21	I. Milli Kriz Üzerine
29	II. Evrim ve Devrim Aşamaları Çalışma Tarzı
33	III. Halk Savaşı Teorisi ve Askeri Sanatı
42	a) Halk Savaşının Askeri Sanatı
59	b) Gerilla Savaşı: Bir Yöntem
79	c) Halk Savaşının Stratejik Aşamaları
88	İkinci Bölüm – Emperyalizmin III. Bunalım Dönemi ve Suni Denge
101	I. Faşizm Üzerine
113	II. Suni Denge
123	Üçüncü Bölüm – Öncü Savaşı
125	I. Strateji ve Taktik Üzerine
140	II. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin Genel İlkeleri
144	III. Öncü Savaşının Askeri Sanatı
156	a- Silahlı Propaganda: Bir mücadele Biçimi
181	b- Kır ve Şehir Gerilla Savaşı
196	c- Etkinin Yarattılması-Etkinin Örgütlenmesi
206	IV. Öncü Savaşında Örgütlenme Anlayışı
208	a- Devrimciler Örgütü-İşçiler Örgütü
213	b-Gruplar ve Parti
221	c- Partinin Fonksiyonları
229	d- Öncü Savaşında Örgütlenme Anlayışı
237	V. Öncü Savaşının Pratiğinde Ortaya Çıkan Sorunlar
239	a- Kitle-Kitle Bağı-Arka Cephe
246	b- Yayın Politikası
254	c- Halk Kurtuluş Cephesi
265	d- Askeri Örgütlenme ve Parti
272	e- Öncü Savaşının Başlangıcında Ortaya Çıkan Sorunlar

277	Dördüncü Bölüm – Latin-Amerika’da Öncü Savaşı
282	I. Latin-Amerika’nın Genel Yapısı
292	II. Latin-Amerika’da Devrim Stratejisi
297	a- Fokoculuk Üzerine
306	b- Şehir Gerillası ve Şehir Mücadelesinde Militarizm
312	Beşinci Bölüm – Tarihsel Gelişim
315	I. 1960-71 Dönemi
324	II. 1971-72 Dönemi ve 12 Mart
341	III. Kızıldere Sonrası
341	a- Birinci Dönem (1972-74)
348	b- İkinci dönem (1975-26 Ocak 1976)
358	c- 26 Ocak 1976 Sonrası
368	IV. 5 Haziran Seçimleri ve Sonrası
381	Sonsöz

BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

“*Marksizm-Leninizm Bir Dogma Değil, Eylem Kılavuzudur*”, bundan 18 yıl önce kaleme alındı. Yazının amacı, o dönemde oportünizmin Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne yönelik tahrifatlarını bir bütün olarak ele almak ve örgütün stratejik görüşlerinin bir bütün olarak ortaya koymaktı. Bu yazı, “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*”den sonra, THKP-C/HDÖ'nün görüşlerinin bir bütün olarak ortaya konulması açısından ayrı bir yere sahipti. Ancak yazının kaleme alınması, doğrudan doğruya, 1976 ortalarında örgüt saflarında ortaya çıkan sağ-sapmanın yaratmış olduğu çeşitli tahrifatların düzeltilmesi ve bu bağlamda kadroların eğitimi açısından kararlaştırılmıştı.

1976 yılında, salt Öncü Savaşı üzerine bir yazının kaleme alınması ve yayınlanması, o dönemdeki THKP-C/HDÖ Merkez Yönetimi tarafından kararlaştırılmıştı. Ancak bu konuda görevlendirilen kişinin hazırladığı taslak metin, aynı zamanda ortaya çıkan sağ-sapmaya dayanak olabilecek yanlışlıklar içerdiğinden, bu konuda yayın çıkartılamamıştı. Şubat 1977'de toplanan THKP-C/HDÖ Genel Komitesi, ortaya çıkan sapmalar ve oportünist tahrifatları göz önüne alarak, Öncü Savaşı anlayışının bir bütün olarak ortaya konulması için böyle bir yazının yayınlanmasına yeniden karar verdi.

Bu bağlamda, yazımına başlanılan “*Eylem Kılavuzu*”, üç kısım olarak düşünülmüştü. Ve ilk kısmın yazımına Mart 1977’de başlandı. “*Eylem Kılavuzu-I*” ve “*Eylem Kılavuzu-II*”nin yazımı Haziran 1977’de tamamlanmıştır. Örgütümüzün yayın politikası gereğince Genel Komite’de değerlendirildikten ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra yayınlanması düşünülen “*Eylem Kılavuzu I-II*”, Ağustos 1977’deki polis operasyonları sırasında kaybolmuştur. Böylece ilk iki kısım, Genel Komite tarafından henüz değerlendirilmeden yitirilmiştir.

Bu durumun ortaya çıkması üzerine, “*Eylem Kılavuzu*”nun üçüncü kısmı yeniden düzenlenmiş ve ilk iki kısmı kapsayacak bir biçimde genişletilmiştir.

Bu genişletme, bir yandan Öncü Savaşını, Halk Savaşı ile bağlantılı olarak ortaya konulması şeklinde olurken; diğer yandan, Latin-Amerika’daki Öncü Savaşı deneyimleri ile örgütümüzün Öncü Savaşı deneyiminin ilk yılının değerlendirmesini kapsayacak biçimde olmuştur. Böylece Ekim 1977’de başlanılan yazım çalışmaları Haziran 1978’de tamamlanmış ve değerlendirilmek üzere 5 adet çoğaltılarak Genel Komite üyelerine dağıtılmıştır.

“*THKP-C/HDÖ ve 15 Yıl*” yazımızda ortaya koyduğumuz gibi, bu süreç içinde örgütümüz bir yandan polis operasyonlarına karşı düzenlemeler yaparken, diğer yandan örgüt saflarında ortaya çıkan yeni bir sağ-sapmayla mücadele etmek durumunda kalmıştır. Ve bu tarihten itibaren “*Eylem Kılavuzu-III*”, pek çok kadro tarafından okunmamış olmasına rağmen, ortaya çıkan sağ-sapmaya karşı bir mücadele aracı olmuştur.

Oysa “*Eylem Kılavuzu-III*”, örgütümüzün Genel Komitesi tarafından ele alınarak son haline getirilmiş bile değildi. Daha tam deyişle, “*Eylem Kılavuzu-III*”, taslak metin olarak hazırlandığı haliyle bulunuyordu ve üzerinde en küçük bir düzeltme bile yapılmamıştı. Bu nedenle, örgütümüzün Genel Komitesi’nin onayladığı bir örgüt yazısı haline gelmemişti. Ama sağ-sapma, yazıyı son haline gelmiş bir metin olarak ele alarak “eleştirme”ye girişmiş ve kendi sağcı görüşlerinin karşısında en büyük engel olarak, her zaman, “*Eylem Kılavuzu-III*”ü görmüştü.

Benzer durum 1980 başlarında ortaya çıkan “pragmatizm” sapması açısından da ortaya çıkmıştır. Yazıldığı dönemin koşullarına göre biçimlenmiş olan metin, kendi içersinde, o dönemdeki çeşitli

oportünist tahrifatlara ve sapmalara karşı belli bir polemik özelliğine de sahiptir. Bu boyutu ile, kimi eleştiriler, tarihsel olarak “geçmişin malı” olmuştur. Ama içeriği ve kapsamı ile, örgütümüzün Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi kavrayışını ortaya koymasıyla özel bir yere sahiptir.

“*Eylem Kılavuzu-III*”ün örgütümüz açısından özel yeri, her zaman, örgüt saflarında ortaya çıkan sağ ve pasifist eğilimlere ve sapmalara karşı bir “savaş aracı” olmasıyla da sınırlı değildir. Aradan geçen 17 yıla rağmen, sadece Genel Komite üyeleri için çoğaltılmış beş nüshasının dışında bir başka nüshası bulunmamaktadır. 1978-79 arasında değişik biçimlerde çoğaltıldığı iddia edilmişse de (ki sağcı görüşlere sahip olan ve örgütümüzle her türlü ilişkisi kesilenlerin demagogik bir biçimde bunu ileri sürmüşlerdir. Amaçları örgüt tüzüğüne aykırı davranıldığını “kanıtlayarak”, kendi aykırı faaliyetlerini haklı ve mazur göstermektir), bugüne kadar böyle bir nüsha ortaya çıkmamıştır.

Bugün “*Eylem Kılavuzu-III*”ü, taslak metin olarak hazırlandığı haliyle yayınlamaya karar verildiğinde, üzerinde düzeltmeler ve düzenlemeler yapılmamıştır.

Okuyucunun hemen göreceği gibi, “*Eylem Kılavuzu-III*”de ifade edilen görüşler, örgütümüzün başlangıcından itibaren izlediği görüşlerdir. Bu açıdan, “*Eylem Kılavuzu-III*”, örgütümüzün uzun yıllar kendi çizgisini kararlılıkla izlediğinin bir göstergesidir de.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, “*Eylem Kılavuzu-III*”, yazıldığı tarihsel koşulların dili ve terminolojisiyle kaleme alınmıştır ve sadece Genel Komite’nin değerlendirmesi için beş adet çoğaltılmıştır. Bu nedenle pek çok örgüt üyesi tarafından okunmamıştır. Ama buna rağmen, her dönemde, sağ ve pasifist eğilimlere ve sapmalara karşı, kadroların örgütümüzün stratejik görüşlerine sahip çıkmasında bir simge olmuştur. Bu özelliği ile örgütümüzün tarihinde en çok sözü edilen, ama okunmamış bir yazı olma niteliğine sahip ilk ve tek metin olmuştur. Şüphesiz “*Eylem Kılavuzu-III*”ün ele aldığı kimi konular, günümüzde eski önemini yitirmiştir. Yazıda eleştirilen kimi örgütlenmeler, bugün ya yoktur, ya da çizgilerini çoktan terk etmişlerdir. Bu açıdan, yapılan eleştiriler kendi dönemine ilişkin kalmaktadır. Ancak her durumda, gerek örgütümüzün tarihsel gelişimini kavramak için, gerekse ülkemiz solundaki tarihsel dönüşümleri görmek için, “*Eylem Kılavuzu-III*” belli bir işlevi de olacaktır. Bu

açından ülkemiz devrimci mücadelesinin belli bir tarihsel kesitini vermesi açısından da önemlidir.

“26 Ocak Harekâtı” ile 1977 yılında Öncü Savaşına başlayan örgütümüzün, bu harekâttan itibaren kitleler tarafından nasıl benimsendiğini burada uzun uzun anlatmayacağı. Ama bu harekât sonrasında, örgütümüzün adının kamuoyunda “Acilciler” olarak tanınması, aynı zamanda örgütümüzün tarihsel gelişimi açısından özel bir yere sahip olmuştur. 1978 yılında ortaya çıkan sağ-sapmanın, örgütümüzün kamuoyunda tanınan adını, yani “Acilciler” adını nasıl kendi sağ-pasifist amaçları için kullandığını hemen herkes bilmektedir. O güne kadar örgütümüzün açıklama, bildiri ve yazılarında yer alan **Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/ Halkın Devrimci Öncüleri (Acilciler)** imzası, bu gelişmeden sonra, sadece **Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/ Halkın Devrimci Öncüleri (THKP-C/HDÖ)** olarak kullanılmaya başlanılmıştır. Bunun temel nedeni, “Acilciler” adıyla yapılmış bir dizi açıklama ve fiillerin, örgütümüzle hiçbir ilişkisinin olmadığını kamuoyuna açık ve net bir biçimde ortaya koymaktır. Ancak bu sağ ve pasifist unsurların “Acilciler” adını kullanarak yaptıkları öylesine olumsuz durumlar ortaya çıkarmıştır ki, “Acilciler” adı, bu kişilerin fiilleri ile yıpratılmış ve hatta kirletilmiştir. Bu nedenle, örgütümüzün Genel Komitesi, “Acilciler” adının örgütümüzün tarihindeki gerçek yerine konulabilmesi için belirli bir zamanın gerekli olduğuna karar vermiştir. Ve bu zaman, aynı zamanda, “Acilciler” adının temizlenmesi, arındırılması demek olacaktır.

Bugün şunu açık bir biçimde ve onurla söyleyebiliriz ki, gerek **Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi** adı, gerekse örgütümüz tarihinde özel bir yere sahip olan “Acilciler” adı, örgütümüzün mücadelesinde gerçek yerine oturmuştur. THKP-C adına kopartılan fırtınalar kadar, “Acilciler” adını sömürmeye ve kendi kişisel çıkarları için kullanmaya çalışanların yarattığı bozulmalar bugün sona ermiştir. Ve örgütümüzün THKP-C’nin tek ve gerçek temsilcisi olduğu, artık hiçbir itiraza yer vermeyecek kadar açıktır. Eğer bugün, hala örgüt açıklamalarında ve yazılarında THKP-C/HDÖ imzasını kullanıyorsak, bunun tek nedeni THKP-C’nin kurucu ve önder kadrolarına duyduğumuz saygıdandır. **Türkiye Halk Kurtuluş Partisi** ve **Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi** olarak Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ne bağlı bir mücadeleyi, kendi belirlediğimiz strate-

jik rotaya göre sürdürmekte kararlı ve ısrarlı olduğumuz, dost ve düşman herkes tarafından açıkça kabul edildiği ortadadır. THKP-C/HDÖ (Acilciler) adı, her zaman örgütümüzün, her türlü THKP-C adını sömürmek ya da kendi oportünist amaçları için kullanmak isteyenlerden farklılığının bir simgesi olmuştur ve olmaya devam edecektir.

Yeri gelmişken belirtelim ki, örgütümüz hiçbir dönemde ve hiçbir yerde, büyük özveriler ve kanlarla oluşturulmuş THKP-C adı için olduğu kadar, “Acilciler” adı için de zora, şiddete başvurmamıştır. Gerek THKP-C ile, gerekse “Acilciler” ile uzaktan yakından ilişkisi olmayanların, bu isimleri kullanmalarını engellemek pekâlâ mümkündü. Ve pekâlâ bu kesimlerin zor ve şiddet yöntemleriyle yol getirilmesi olanaklıydı. Ancak hiçbir devrimci örgüt böyle bir yöntemle asla başvuramaz ve vurmalıdır. Elbette ki, kendisinin ve kendi mücadelesinin farkını kitlelere anlatmak ve göstermek durumundadır. Ama her durumda, tarihin kaçınılmaz yargısını esas almak durumundadırlar. Ve bu yargı, bugün tartışılmaz bir biçimde ortadadır. Hâlâ gerek THKP-C adı üzerinde, gerekse “Acilciler” adı üzerinde hesapları olanlar olacaktır. Onlara söylenenler tarih tarafından söylenmiştir ve küçük hesapların artık sona ermesinin zamanı gelmiş ve hatta geçmiştir. Bugün, örgütümüz THKP-C/HDÖ olarak eylemini ifade etmeyi sürdürüyorsa, bunun tek nedeni THKP-C'nin kurucu ve önder kadrolarına olan tarihsel bağlılığımız ve saygımızdan ileri geldiğini herkes bilmelidir.

Sözümüzü bitirirken belirtelim ki, “*Eylem Kılavuzu-III*”de yer alan görüşlerimiz, zaman içerisinde daha da geliştirilmiştir. Bu gelişimin tarihsel temellerini ortaya koyması açısından da, “*Eylem Kılavuzu-III*”ün yayınlanması gerekli olmuştur. Kısacası, “*Eylem Kılavuzu-III*”, salt tarihsel bir belge değil, aynı zamanda örgütümüzün görüşlerinin o tarihsel dönemin söylemi içinde açıklandığı bir metindir.

**YAŞASIN ÖNCÜ SAVAŞI
YAŞASIN HALK SAVAŞI
KURTULUŞA KADAR SAVAŞ**

**TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ
HALKIN DEVRİMCİ ÖNCÜLERİ
GENEL KOMİTESİ**

Ocak 1995

MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOGMA DEĞİL,
EYLEM KILAVUZUDUR
III

GİRİŞ

“Şu anda iktidar mücadelesi yapan partimiz iktidarı alabilecek güçte ve aşamada değildir. Ancak, düzenli ordular savaşı aşamasında bütün yurt çapında yönetimi ele geçirmeden söz etmek mümkündür. Ve biz bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyoruz. Biz sadece halkımızın ihtilâlcı savaşının bu aşamaya gelebilmesi için gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyor ve bu amaçla dönüşüyoruz.”

Evet, 1971 yılında THKP I Nolu Bildirisi böyle diyordu. Bugün 1971 hareketine kaldığı yerden devam eden THKP-C/HDÖ, 71 döneminde Mahir Çayan yoldaş tarafından formüle edilmiş olan Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin ışığında gerilla savaşını sürdürmektedir. Ancak 1971 yenilgisi sonrasında, THKP-C'nin tüm örgüt yapısının yıkılması ve savaşan kadrolarını yitirmesi, belirli bir süre durulmasına neden olmuştur. Bu geçici suskunluk döneminde, 71 hareketinin yenilgisini fırsat bilen tüm revizyonist, oportünist ve pasifist gruplar sola egemen oldu. Bu revizyonist, oportünist ve pasifist grupların varlık şartı ve “teorik” ifadelerinin temelinde Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne saldırmak yatar. Bir kısım revizyonistler açıkça ihanetlerini sergilerken, yeni ve yepyeni oportü-

nistler “piyasaya” çıktılar.

Bu yepyeni oportünistlerin en temel özelliği, 1971 silahlı devrimci hareketine sahip çıkarak, onu tahrif etmekte. “Şanlı direniş”, “manifesto”, “kanlı saldırganlığa karşı duranlar” diyerek amaçlarını gizlemeye özel gayret gösterdiler. Oportünizmin en iğrenç ve en tehlikelisi olan bu kişilerin gayretleri kısa sürede açığa çıktı. Kimisi uluslararası revizyonizmin çizgisini açıkça savunurken, kimileri de “sovyet sosyal emperyalizmini” keşfettiler (!). Bir kısmı ise, “65-71 Dev-Genç’in şanlı mücadelesi” paravanası ile “legal olanakların tükenmediğinden” bahsederek gazetecilik konusunda “netleşme” yolunu tuttular.

Bu koşullar içinde, ülkedeki teorik keşmekeş ve kavram karışıklığı daha üst boyutlara sıçradı. Artık genel Marksist-Leninist ilkeler değil, en basit konu bile anlaşılmaz ve anlatılamaz hale geldi. 1971 öncesinden farklı olarak illegal örgütlenmenin gerekliliği iyice açığa çıkmasına rağmen, illegal örgütlenme ve mücadele, en büyük saldırı ve hakaretlere maruz bırakıldı. Bu arada yolunu iyice şaşırانlar, “MİT” arşivlerine taş çıkartıcı “Acilciler” listesi düzenlemeye başladı.71 öncesi gibi gazete ve dergi çıkarma başlı başına “eylem” haline gelirken; demek ve sendika içinde fraksiyonlar savaşı, “devrimci” (!) mücadele oldu. Legal yayın organlarında Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi istenildiği gibi “eleştiri”lirken, THKP-C/HDÖ’nin illegal faaliyetleri bu organlarda “alay” konusu yapılıyordu. Oysa ki:

“İllegal propaganda yöntemlerini kınamayı ve bununla legal basında alay etmeyi sosyal-demokrat parti üyeliği ile bağdaşır saymak sosyalizme ihanettir.”¹

Fakat Türkiye solu onca ihanetlerle karşılaşmıştır ki, bu tür ihanetler hafif kalır!

İhanet-döneklik-pasifizm-tahrifatlar ve yeniden ihanetler. İşte 1971 sonrası Türkiye solunun genel görünüşü.

Bu koşullar içinde neyin doğru, neyin yanlış olduğunun birbirinden ayrılması olanaksızlaştı. Ancak THKP-C/HDÖ, “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*” broşürü ile bu koşullara karşı ilk çıkışı gerçekleştirdi. Fakat yara kangren olmuştu. 1976 yılına girildiğinde THKP-C/HDÖ kangren olan yerleri kesip attı ve 1971 sonrası ilk

¹ Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, s. 29

silahlı devrimci eylemleri gerçekleştirdi.

Genç ve tecrübesiz kadrolara sahip olan THKP-C/HDÖ, ilk deneyini yine bu yıl yaşadı. Malatya-Beylerderesi'nde, 26 Ocak 1976 günü, içlerinde iki THKP-C/HDÖ merkez yöneticisinin olduğu üç yoldaşımız oligarşinin resmi zor güçlerince katledildiler. THKP-C örgütü 1972 Kızıldere'den sonra ikinci büyük katliamı yaşadı.

Bu dönemde, soldaki saldırı ve suçlamalar daha da artarak gelişti. Ancak örgütümüz kısa sürede yeniden çalışmalara başladı ve 1976'nın son ayında Öncü Savaşına bir bütün olarak başlama kararı aldı. İlk olarak **“26 Ocak ve 19 Şubat Harekâtı”** düzenlendi ve **THKP/HDÖ I Nolu Bildirisi** ile **THKC/HDÖ I Nolu Açıklaması** yayınlandı. Artık zayıfta olsa, iktidar mücadelesi yapan bir örgüt mevcuttu. Şu gün savaşın birinci aşamasını tamamlamış bulunan THKP-C/HDÖ, solda geniş bir ayrışmayı sağladı.

Ancak herşey birden ortadan kalkmaz. Belirli bir zaman, bir süreç geçmesi gerekir. Oportünizmin ve revizyonizmin etkinliği bugün hâlâ devam etmektedir. Bugünkü teorik keşmekeş ve kavram kargaşalığı her zamankinden daha fazla pratik önem taşımaktadır.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin kelime kelime ele alınıp, yorumlandığı bir ortamda yaşanmaktadır. Öyle ki, bu devrimci stratejinin tespitleri her türlü spekülasyona ve saldırıya maruz kalmaktadır. Böyle bir stratejinin olmayacağından, stratejinin adına kadar her şey oportünizm tarafından tahrif edilmektedir. “Askerileşmiş politik savaş stratejileri”, “politikleşmiş askeri savaş taktikleri” ortaya atılırken, bir çırpıda Mao Zedung ve Giap tarafından formüle edilip zafere ulaşarak doğruluğunu kanıtlayan Halk Savaşı, kitlelerin mücadelesi düzeyine indirgeniverdi. Yıllardır tartışılıp, sonuca bağlanmış Öncü Savaşı, “ülkernize özgü” bir “taktik evre”ye, “ara aşama”ya indirgendi. Silahlı propaganda legal olanakların tükendiği bir ortamın mücadele biçimi oldu. Marks, Engels, Lenin tarafından çözümlenmiş devlet anlayışı yeniden keşfedildi (!). Faşizm konusu, devlet biçimi-özü-tipi-içeriği vs.'si arasında, karmakarışık edildi. Anti-faşist mücadele “anti-MHPist” mücadeleye dönüştü. Anti-emperyalist mücadele tamamen “unutuldu”, devrimci ajitasyon ve propaganda “bezirganlık” olarak lanse edildi. Kitlelerin ekonomik-demokratik amaçlı hareketleri falanca siyasetin kadrosal hareketi haline getirildi. Suni dengeyi devam ettirmek amacı-

na yönelik faşist milis saldırıların sonucunda yüzlerce ilerici, yurtsever ve devrimci katledilirken seyredenler; saldırı sonrasında “ölü paylaşım savaşları” vermeyi ve bu amaçla karşıt fraksiyona “Öncü Savaşı” ilan etmeyi “sosyalist” ya da “devrimci” mücadele olarak gündeme getirdiler. Artık sol yeni bir ölüm haberini ve katledilen ilerici-yurtsever-devrimcinin hangi fraksiyondan olduğunu öğrenmeyi bekleyenler yığılı haline döndü. “Siyasi” haftalık-15 günlük-aylık dergilerde, bu bekleyişe “teorik” açıklamalar getiren tefrikalar yayınliyordu.

İşte bu ortam içerisinde, bir kez daha, “Marksizm-Leninizmin bir dogma değil, eylem kılavuzu” olduğunu sergilemek zorunlu olmuştur.

Burada konuları ele alırken, ülkemiz solunun genel yapısını dikkate aldık. Bu yüzden Halk Savaşını ve Öncü Savaşını detaylı bir biçimde açıkladık. Broşür okunduğunda görülecektir ki, pek çok şey yıllar önce çözümlenmiş sorunları içermektedir. Yazımızda mümkün olduğunca geniş alıntı yaptık. Bu konu da bazı spekülasyonlara yol açacağı açıktır. Ancak ülkemiz solunun içinde bulunduğu ilişkiler ve koşullar içinde böyle bir şeyi yapmamak, söylenenlerin hiç ama hiç anlaşılmasına yol açacaktır. Daha Halk Savaşının ne olduğu bilinmediği bir ortamda, Öncü Savaşının taktik ve teknik sorunlarına değinmek zorunluluğu bizi buna itmiştir.

Son olarak bir noktayı daha belirtelim: Broşürde bazı yerlerin *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I* ile çeliştiği ileri sürülebilir. Her şeyden önce 1975 yılında yayınlanmış olan “Acil”in bu yazının temelini teşkil ettiğini en dikkatsiz bir okuyucu bile görecektir. Ancak her şey, her formülasyon belirli koşulların ürünüdür ve o koşullardan soyutlanamaz. *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*’in yazıldığı dönem, THKP-C/HDÖ’nün asgari örgütlenmeyi sürdürdüğü dönemdir. Zorunlu olarak içerdiği konular, bu dönemin özellikleri ve amacı üzerinde yoğunlaşmayı gerektiriyordu. *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*’de temel olarak Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin dayandığı emperyalizm tahlili ve stratejinin genel ilkerleri ele alınmıştır. Zaman içinde, hazırlıkların tamamlanması ile Öncü Savaşına başlanması, bu genel tespitleri derinleştirmiş ve somutlaştırmıştır. İleri sürülebilecek olan *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I* ile olan çelişme, işte bu şekilde genelin özgülleşmesi ve teorinin derinleşmesinden başka bir şey değildir. Zaten böyle

bir “çelişme”yi ileri sürmek, gelişimi ve mücadeleyi reddetmekten başka bir şey olmamaktadır. Örgütümüzün tarihsel gelişimini ele alırken bu açıkça görülür.

Bu sözlerimizden çeşitli oportünistlerin büyük sevinç duyacakları da açıktır. Bunlara son sözü de Lenin’e bırakalım:

“Sosyal demokrasinin muhaliflerine son bir söz daha. Onlar bizim tartışmalarımıza şeytanca alkış tutmakta ve sinsice gülmektedirler; kuşkusuz onlar bizim broşürümüzden yalnız partimizin başarısızlık ve kusurları ile ilgili bölümleri seçip kendi amaçları için kullanmayı deneyeceklerdir. Rus sosyal-demokratları daha şimdiden böylesine ufak tefek şeylerden tedirgin olmayacak kadar ve bunlara karşın özeleştirici görevini sürdürerek, işçi sınıfı hareketi büyüdükçe; kuşkusuz ve kaçınılmaz olarak üstesinden gelecekleri kendi yanlışlarını inatla sergileyecek kadar çelikleşmişlerdir.”

Broşür beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, en geniş biçimde Halk Savaşı konusu işlenmiştir. İkinci bölüm, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin dayandığı emperyalizm tahlili kısa ve öz olarak belirtilmiştir. Daha detaylı olarak *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I* ve *Oligarşi* broşürlerimizde yer almaktadır.

Üçüncü bölüm, Öncü Savaşı üzerinedir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi bütünselliği içinde, Öncü Savaşı ve silahlı propaganda detaylı biçimde ele alınmıştır.

Dördüncü bölüm, ülkemizde en çok konuşulan, ama en az bilinen Latin-Amerika üzerine genel bir değerlendirmeyi içermektedir. Son bölümde ise, Türkiye’deki devrimci mücadelenin gelişimi, 65-71 dönemi, 71’de THKP-C’nin durumu ve THKP-C/HDÖ’nün tarihsel gelişimi ele alınmıştır.

Yer yer çeşitli oportünist ve revizyonist görüşlerin eleştirisine yer verilmekle beraber, temel olarak Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi konusundaki oportünist tahrifat ve suçlamalar ele alınmıştır.

Haziran 1978

BİRİNCİ BÖLÜM
EMPERYALİST HEGEMONYA ALTINDAKİ ÜLKELERDE
HALK SAVAŞI ZORUNLU BİR DURAKTIR

Emperyalist hegemonya altındaki, bütün sömürge, yarı-sömürge ve geri-bıraktınlmış ülkeler devriminde “Halk Savaşı zorunlu bir duraktır. Emperyalizmin değişik bunalım dönemlerinin, farklı ilişki ve çelişkileri bu zorunluluğu asla ortadan kaldırmaz. Bugün THKP-C/HDÖ’nün tahlil ve tespitleri dışında, tamamen “unutulmuş” ve “unutturulmuş” olan Halk Savaşı teori ve pratiğini kavramak gereklidir. Ancak bundan sonra Öncü Savaşı ve onun amaçları anlaşılabilir.

I. MİLLİ KRİZ ÜZERİNE

“Devrim yapmanın ilk şartı doğru emperyalizm tahlilidir.” Doğru devrimci çizginin formüle edilmesi, dünyanın doğru biçimde yorumlanmasıdır. Ve bundan sonra (ve ana sorun) *“onu değiştirmektir”*. Bu andan itibaren *“herşeyi kadrolar belirler, örgütsel çalışma belirler.”* (Stalin)

Serbest rekabetçi kapitalizmin emperyalizme dönüşmesiyle birlikte, dünya çapında, (genelde ya da sistemin bütününde) devrimin objektif şartları olgunlaşmıştır. Bir başka deyişle, üretici güçlerin gelişimi mevcut üretim ilişkileri tarafından engellenmektedir. Ve bu ikisi arasındaki çelişki antagonizma kazanmıştır. Bu durum emperyalizmde sürekli ve genel niteliktedir. İşte biz buna *“sürekli ve genel bunalım”* adını veriyoruz. Bu nedenle, emperyalizm, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlar dönemidir.

Fakat, emperyalizmle birlikte **“eşitsiz gelişim yasası”** belirginleşmiş ve bulunmuştur. Bu yasa, devrimin asla zamandaş olmayacağını, önce bir ya da birkaç ülkede olacağını, diğer ülkelerinde *“burjuva ya da burjuva öncesi dönemde”* kalacağını gösterir. Devrim emperyalist dünya zincirinin zayıf olan halkasında olacaktır. Bu yüzden, sistemin bütününde, devrimin objektif şartlarının olgun olması yeterli değildir, ayrıca her ülkenin kendi (milli) bunalımını yaşaması ve bunun krize dönüşmesi şarttır. Öz olarak söylersek, devrimin objektif şartları için milli krizin varlığı zorunludur ve bu zorunluluk eşitsiz gelişim yasasından kaynaklanır (Tek ülkede devrim olma esprisi).

Bilindiği gibi eşitsiz gelişim yasası çeşitli alanlarda ortaya çıkar. Sektörler arasında (tarım ile sanayi), sanayi kolları arasında (üretim malları sektörü ile tüketim malları sektörü), bölgeler ve ülkeler arasında (ülkemizde doğu ile batı, dünyada emperyalist ile sömürge ülkeler) ve emperyalist ülkeler arasında eşitsiz gelişim yasası mevcuttur. Birincisi, tarım buhranını; ikincisi, ekonomi buhranı; üçüncüsü, devrimin eşitsiz gelişimini –ülkede ve dünyada–;

dördüncüsü, yeni paylaşım savaşlarını gündeme getirir. Ülkemizde yanlış olarak eşitsiz gelişim yasası, salt dördüncü için kullanılır. Bunun sonucu, TDAS-I'in "inkarcılığı" (!) gündeme getirilir. Sanınız, bizim eşitsiz gelişim yasasının "klâsik biçimde işlemediği, rolünün ikincil olduğu" tespitimizin dördüncü için olduğunu söylemeye gerek yok.*

Yaygın bir bilgisizlik ve unutulmuşluk da, "bölgeler ve ülkeler arasındaki eşitsiz gelişim"dir. Bu unutulunca toplumun homojenliği ve silahlı eylemlerin homojen etki yaratacağı sanılıyor. Ve giderekte, silahlı propagandanın yetersizliği-geçersizliği gündeme getiriliyor. Eğer "*eşitsiz gelişim yasası kapitalizmin mutlak yasası*" (Lenin) ise, devriminde eşitsiz gelişmesi gerekir. Özellikle emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde netleşen bu durum ekonomik gelişme-sosyal uyanış ilişkisini belirler. Sosyal uyanışın (yeni topluma yönelik) ekonomik gelişmeye bağımlılığı, yani ekonomik gelişmenin asgari düzeye gelme gerekliliği, ekonomik gelişimin eşitsizliği nedeniyle, ülke çapında eşdeğerde olamaz. Bunun sonucu olarak da, kitlelerin siyasi bilince erişimi farklı ve eşitsiz olacaktır. **(Ekonomik ve politik gelişimin eşitsizliği)** Bunun pratik sonucu şudur: Toplum, toplumsal olaylara karşı homojen bir yapıya sahip değildir. Bu nedenle, devrimci eylem ve propaganda değişik alanlarda ve toplum katlarında, değişik etki yaratacaktır. "*Bazı bölgelerde devrimci savaş gelişirken, bazı bölgelerde ya yeni başlamıştır, ya da hiç başlamamıştır.*"² Bu **Halk Savaşında**, kızıl siyasi iktidarın bir bütün olarak değil, parçalı olacağı; önce bir ya da birkaç bölgede kurulacağı; devrimin gelişimine göre gelişip-büyüyeceği demektir (kızıl siyasi iktidar-kurtarılmış bölge). Öncü Savaşında ise, ülke çapında yapılan eylemin, farklı alanlarda farklı etki yaratması, temelde

* Son günlerde TDAS-I'e karşı yöneltilen saldırılar, yeniden yoğunlaşmıştır. DY oportünistleri 1976 yılında "*TDAS üzerine Birkaç Söz*" adlı bir "illegal" (!) yazı çıkartmışlardır. Ancak yazının büyük tepki ile karşılanması ve bizim "*Eleştiriler Üzerine*" yazımızda gereken cevabı almaları üzerine yazıyı "piyasa"dan çektiler. 2 yıllık bir "kayboluş"tan sonra, bu kez "legal" olarak ortaya çıktı. Ancak, pekçok yer yeniden düzeltilmiştir. Özellikle bunalım-buhran-kriz üzerine yaptıkları büyük "eleştiri" (!) geri alınmıştır. Ve son kısımdaki "Marksizmle uzaktan yakından ilişkisi olmadığı" sonucu da çıkartılmıştır. Bu gerçekten DY oportünizminin "ahlâk" ilerlemesini gösterir. Ancak "*Eleştiriler Üzerine*" yazımızdaki noktaları kırparak, yeniden yayınlanan "*Birkaç Söz*", her zaman olduğu gibi "tek emperyalizm savunuluyor" lafını geveliyip duruyor. "Acil"i okumuş bir kişi, PDA ile ilgili alıntıya yapılan yorumda ünlem işaretinin (!) olmamasından yararlanan bu baylara sadece gülmektedir.

² Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I, Aydınlık Yay.

ekonomik ve politik gelişmenin eşitsizliği yasasına dayanır. Bugün, “silahlı propaganda sadece sempati yaratıyor” ya da “yaratılan etki (sempati) örgütlenmiyor” eleştirileri, bu yasaı anlayamadığından gerçek dışıdır. Etkinin örgütleyici olması için, sempati ve güven evresinin geçilmesi gerekir. Bununda eşitsiz olacağı açıktır. Bazı eylemler bazı bölgelerde sempati yaratırken, bir başka yerde güven verebilir. Üçüncü bir bölgede ise, desteği sağlayabilir. Eşitsiz gelişim yasasını bilen bir örgüt, çalışmasını buna göre ayarlar. (Bu yasa, aynı zamanda, etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi arasındaki çelişkiyi ifade eder.)

Bir ülkede milli krizin varlığı, silahlı aksiyon (eylem) yöntemlerinin, kitleleri devrim safına çekilmesinde kullanılabilmesi demektir. Bu aynı zamanda bir zorunluluktur. Egemen sınıflar, ülke çapında bir bunalım olduğunda (ekonomik, politik ve sosyal bunalımın bütünleşmesidir bu) siyasal zoru **askeri biçimde maddeleştirirler**. Bu ise devrim güçlerinin zora başvurmasını zorunlu kılar. Aksi taktirde yenilgi ve pasifikasyon kaçınılmazdır. **Askeri savaşı gündeme getiren bu şartlarda, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi askeri savaştan ayrılmaz.**

“Silahlı mücadele için objektif şartların var olduğu durumlarda yığınları bilinçlendirme ve örgütlenme ile silahlı savaşı bu şekilde (revizyonistler gibi-b.n.) ayırmak her çeşit oportünizmin ve pasifizmin evrensel karakteridir.”³

Geri-bıraktırlmış ülkelerdeki milli krizin temelinde emperyalizme bağımlılık yatar. Bu bağımlılık, **ülkenin iç dinamiğinin çarpıtılmasını** getirdiğinden, ülke alt yapısından (ekonomik) üst yapısına (politik) kadar bir **milli kriz** yaratır. Milli krizin varlığı nedeniyle, egemen sınıflar (ya da oligarşi), düzeni devam ettirebilmek için siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirmek zorundadır. Bir başka deyişle, **siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesini yaratan milli krizdir ve milli krizi yaratan da emperyalizme bağımlılık ve emperyalist işgaldir.**

“Emperyalizmin işgali, bizzat karşı tarafın zora, şiddete, silaha başvurması demektir. Bu ise silahlı savaşın objektif şartlarının mevcudiyeti demektir” sözlerinin anlamı sanınız anlaşılabilir.

³ Mahir Çayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

Kısaca toparlarsak, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, iç dinamik çarpıtılmış, emperyalizme (dış dinamik) bağımlı kılınmıştır. Bu ise ülkedeki mevcut çelişkileri, yani mevcut düzenin (iç dinamikle gelişmiş) kaçınılmaz çelişkilerini, daha da keskinleştirmiş ve sürekli hale getirmiştir. Bu bunalım ekonomik-politik-sosyal, tüm hayatı etkilemektedir (milli kriz). Dünya devrim tarihi göstermiştir ki, bu şartlarda düzeni sürdürebilmenin tek yolu siyasal zoru açık hale getirmektir, yani askeri biçimde maddeleştirmektir. Düzeni yıkmak isteyen güçler için tek yol da bu zoru parçalamaktır. **“Yeni bir topluma gebe olan her toplumun ebesi zordur.”** (Marks) Askeri savaş gündemdedir. Ama düzenin yıkılabilmesi için bu objektif şartların varlığı yeterli değildir. Ayrıca subjektif şartlar, kitlelerin bilinç ve örgüt düzeyi devrim için yeterli olmalıdır. İşte, askeri savaşın, milli kriz ve kriz nedeniyle, mevcut olduğu ülkelerde, subjektif şartlar da askeri savaş metodlarıyla, savaş içinde yaratılır. Bu, klâsik savaş yöntemlerini geçersiz kılar. Politikleşmiş askeri savaş yöntemleri gündeme gelir.

*“Emperyalizmin işgalinin varlığı, bizzat karşı tarafın zora başvurusu demektir. Karşı taraf zora başvurduğu için devrimci temel politika askeri mücadeleyi temel alır. Sınıfların eyleme sokuşu ve mücadele alanının seçilişi bu politikanın işiği altında olur.”*⁴ Bir başka deyişle, “mösyö burjuvazi ilk silahı çeken” olmuştur ve “legal olanaklar” bizzat burjuvazi tarafından yok edilmiştir.

Bugün ülkemizde pasifistler, milli krizin mevcut olmadığını iddia ederek, silahlı propagandaya karşı çıkmaktadırlar. Özellikle KSD oportünizmi, silahlı propagandaya ilke olarak karşı çıkmamakta, ama şartların olmadığını söylemektedir. DY-G oportünizmi ise bunu daha farklı yapmaktadır. Ona göre silahlı propaganda için gerekli subjektif şartlar hazır değildir ve legal olanaklar tüketilmemiştir. Kısaca DY-G oportünizminin söylemek istediği, milli krizin boyutları silahlı mücadele için yeterli değildir. Yakından bakıldığında, birbirine küfür eden bu iki “yepyeni oportünizm” aynı şeyleri söylemektedirler: İlke olarak silahlı propagandayı kabul ediyoruz, ama milli kriz bunun için yeterli değildir (olgun değildir), olgun olmasının göstergesi de legal olanakların tükenmemişliğidir.* Bütün

⁴ Mahir Çayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

* DY-G oportünizmi, “Bildirge”deki ‘evrim ve devrim’ aşamalarının iç içe geçtiği

bunların anlamı, “içinde bulunduğumuz evrede silahlı savaşın objektif şartlarının mevcut olmadığı” demektir. Bir başka deyişle Lenin’in klâsik milli kriz tanımına uygun milli kriz yoktur.

Milli kriz, sürekli ve genel bunalımın, her ülkenin iç yapısında (ekonomik-politik-sosyal yapı) biçimlenişinden başka bir şey değildir. Kapitalizmin iç dinamiklerle, yani devrimci biçimde geliştiği ülkelerdeki ilişki ve çelişkiler ile, iç dinamiğin çarpıtıldığı ve dış dinamığa tabi kılındığı ülkelerdeki ilişki ve çelişkiler farklıdır. Bir başka deyişle, **toplumlardaki dengesizlik değişiktir**. Bunun sonucu sistemin genelindeki bunalım, ülkeyi **farklı** biçimde etkileyecektir.

Sürekli ve genel bunalımın (ekonomik-politik-sosyal tüm hayatı etkiler, bu yüzden **geneldir**) kaynağı metropol ülkeler olduğu için, etkisi (ya da yansıması) sürekli eksik üretimdir. Bir başka deyişle, üretici güçlerin gelişimi engellendiği için, üretim tam kapasitede olmaz. Fakat, sürekli ve genel bunalımın çeşitli nedenlerle derinleşmesi sonucu (buhran-kriz), metropollerdeki bunalım derinleşir ve olgunlaşır. Artık salt genel ve sürekli bunalımın ekonomik etkileri politik ve sosyal bunalımı yaratır. (Milli kriz) Bunalımın sürekli, buhran ve krizlerin kesikli olması nedeniyle, bu ülkelerdeki milli kriz kesiklidir.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelere ise, ülkenin iç yapısı, emperyalizme bağımlı olduğundan, yani emperyalizmin taleplerine göre biçimlendiğinden çarpıktır. (Bu biçimleniş, aynı zamanda, metropollerin, sürekli ve genel bunalımın etkilerini sömürgele aktarmasını getirir.)

I. ve II. bunalım dönemlerinde, askeri plana yansiyacak biçimde şiddetli olan emperyalistler arası çelişkilerin, sömürge ve yan-sömürge ülkelere yansıması milli krizin temelini oluşturur. Mao Zedung’un “*beyaz rejimin sürekli parçalanması ve savaşması*”⁵

şeklindeki **tahvil** sürekli devrim durumunun varlığı şeklinde yorumlanabiliyor. Bu çeşit yorumla ‘asgari örgütlenme’ parti yerine geçirilerek (adı ister parti olsun, ister olmasın) ve böyle bir ‘asgari örgütlenme’ silahlı mücadeleyi yürütmek için yeterli bir koşul sayılarak **her durumda** (sürgit) silahlı mücadele yürütmek düşüncesi kabul edilemez.⁵ Tepitleri eleştirilince, yani bu anlayışın, geçmişi “sol” sapma olarak nitelediği söylenince, “matbaa hatası” gerekçesi ile **düzeltiler**. Düzeltmeye göre. “... **tahvil olgunlaşmış** sürekli devrim durumunun varlığı şeklinde yorumlanamaz”mış. Yani “**olgunlaşma**” gerekli imiş. Samimi (!) olarak yapılan bu düzeltme **milli krizin olgunlaşmasını** ifade etmekten başka birşey değildir. Olgun devrim durumu için olgun milli kriz gerekir. Silahlı mücadelenin **temel olması** sürekli olduğuna göre, olgun milli kriz gereklidir. İşte DY-Gnin milli kriz anlayışı.

⁵ Devrimci (!) Yol Bildirgesi, s. 43.

olarak ifade ettiği bu durum, ÷lkedeki dengesizliği daha da artırmaktadır. Birde buna emperyalistlerin açık işgali eklenince **milli krizin** sürekliliği anlaşılabilir. Bu dönemlerde, bu ÷lkelerde, toplumsal dengesizliğin düzenlenmemiş olması (suni dengenin var olmaması) kitlelerin tepkilerini açık hale getirmektedir.*

III. Bunalım dönemi geri-bıraktırılmış ÷lkelere, kapitalizm, geliştirilmiştir. Bu emperyalizmin keyfi bir davranışı, “iyi niyeti” değildir. Bu geliştirme, emperyalizme bunalımlarının **zorla uygulattığı** bir gelişmedir. Emperyalizm geri-bıraktırılmış ÷lkelere, kapitalizmi dış dinamikle, yani kendi talep ve isteklerine (bunlar bunalımın getirdiği **zorunlu** talep ve istektir) uygun olarak geliştirmiştir. Böylece ÷lkedeki ekonomik ilişkiler dengesini metropollerde tamamlar. Bu da, çarpık üretim ilişkilerini gündeme getirir. Marksizme göre, temel-altyapı ilişkileri (ekonomik), bunun üstünde yükselen üst yapıyı şartlandırır. Bu nedenle, ekonomik yapıdaki çarpıklık, tüm üst yapıyı etkiler. Bu da ekonomik, politik ve sosyal bunalımın oluşması demektir. Sürekli ve genel bunalım, bu çarpık yapıya **şiddetle** yansıyarak **sürekli bir milli kriz yaratır**. (tam anlamıyla olgun olmayan milli kriz) Ekonomik alanda, üretim ile tüketim arasında sürekli buhran gündeme gelir. Bu bir yandan sosyal bunalımı derinleştirirken, diğer yandan politik bunalımı oluşturur. Fakat bu ÷lkelerdeki sosyal ve politik bunalım tam anlamıyla olgun ve açık değildir. Nedenleri çeşitlidir: İlk önce, ÷lkedeki kapitalizmin yukardan aşağı geliştirilmesi, toplumsal üretimi artırmış ve nispi bir refah yaratmıştır. Oligarşi (elbette emperyalizm de) bunu kullanarak, halk ile kendi arasında **suni bir denge kurmuştur**. Bu durum sosyal bunalımın **açık hale** gelmesini engellemektedir. Ama nispi refahın, sürekli değil geçici, mutlak değil nispi olması nedeniyle (ekonomik buhran sürekli mevcuttur) suni dengeyi devam ettiremez. Suni dengenin devam ettirebilinmesi için siyasal gündeme getirilir. Siyasal zorun bu durumu, yani sürekli mevcudiyeti, devrimci mücadeleyi baştan sona askeri mücadele yöntemleriyle sürdür÷lmesini gerektirir. Zaten siyasal zorun askeri biçimde maddeleştirilmesi, suni dengenin zayıfladığı dönemlerde gündeme gelir.

* Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: 1, s. 73.

* Suni dengenin kurulamamasında egemen sınıfların kendi aralarında homojenleşmek yerine, parçalanmaları temeldir.

(açık icra-“açık” faşizm). İşte suni dengenin mevcudiyeti, **kitlelerin tepkilerinin açık hale gelmesini**, “fikirlerini, inançlarını ve duygularını eylem içinde ifade etmek zorunda olmaları”na rağmen “**ifade etmeleri**”ni engellemektir.

Politik bunalım ise, **devrimci bir alternatifin mevcut olması nedeniyle**, kendini oligarşi içindeki sınıfların yarattığı **hükümet bunalımlarıyla** gösterir.

Kısacası, geri-bıraktırılmış ülkelerde milli kriz sürekli olarak mevcuttur. Ama III. bunalım döneminin özelliklerinden dolayı, bunalım derinleştirilmemektedir. İşte bu yüzden “*var olan bu krizin derinleştirilip olgunlaştırılması tamamen o ülke devrimcilerine bağlıdır*”. (Kesintisiz Devrim II-III)

Suni dengeyi ve devrimci siyasi alternatifi, yani bunların (olgunlaşmış) bir milli kriz için **rolünü** inkâr edenler, aslında, III. bunalım döneminin özelliklerini ve devrimcilerin görevlerini inkâr ediyor demektir.

“Tabiatıyla, **ayaklanma** için en uygun şartlar, **kuvvet ilişkilerinde bizim lehimize maksimum dönüşüm olduğu zaman** varolur. Burada pek tabii, bilinç alanına, yani politik üst-yapı alanına giren kuvvet ilişkilerinden söz ediyoruz; **tüm devrim devresi boyunca, aşağı-yukarı değişmeden kalacağını varsayabileceğimiz ekonomik temellerden değil**. Tek bir ekonomi ve toplum içinde tek bir sınıf ayrılmına dayanan **kuvvet ilişkileri proleter kitlelerinin hayallerini yıkarak politik tecrübesinin artması, ara sınıf ve grupların devlet gücünün kendi kendisine olan güvenini kaybetmesi oranında değişime uğrar.**”⁷ (abç)

İşte olgunlaşmış, derinleşmiş milli krizin somut belirtileri. Ama bu durum kapitalizmin iç dinamikle geliştiği ülkelerde kendiliğinden oluşur: “*Ama ortalığın karıştığı zaman, hem buhranın yarattığı şartlarda, hem de bizzat üsteki sınıfların “bağımsız bir tarihi eyleme sürüklemeleriyle kitlelerin faaliyetinde oldukça büyük artış*”⁸ gündeme gelir. Bir başka deyişle, “proleter kitlelerin hayallerini”, ara sınıf ve grupların “devlet gücüne güvenini” yıkan bizzat

⁷ Troçki, *Ekim Derstleri*, s. 56.

⁸ Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, s. 115, Sol Yay.

buhran ve **egemen sınıfların kendisidir**. “*Devrim sırasında bütün bu süreçler yıldırım hızıyla yer alır.*”⁹ Ama, suni dengeyin mevcudiyeti bunu engeller.

“Devrimci bir dönem (devrim dönemi) ile tarihteki sıradan, günlük, hazırlayıcı dönemlerin (evrim dönemi), kitlelerin duygularını, heyecanlarını ve inançlarını **eylem içerisinde ifade etmek zorunda olmaları ve ifade etmeleri** yönünden birbirinden farklı olduğunu açık bir biçimde gösteriyor”¹⁰ (Lenin) (abç)

İşte, III. bunalım döneminde, geri-bıraktırlmış ülkelerdeki durum: Kitlelerin tepkilerini “*eylem içerisinde ifade etmek zorunda olmaları*”, ama **ifade edememeleri**. (Suni denge esprisi) Öncü Savaşını zorunlu kılanda budur.*

* Bu konu ile ilgili geniş bilgi için bkz, “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*”, “*Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*” ve “*Kesintisiz Devrim II-III*”.

⁹ Troçki, *Ekim Derstleri*, s. 56

¹⁰ Lenin, *İki Taktik*, s. 75, Sol Yay.

II. EVRİM-DEVİRİM AŞAMALARI VE ÇALIŞMA TARZI

“İnsanların bilincini belirleyen maddi varlık koşullarıdır.”

Devrimci çalışma tarzı bu Marksist ilkeyi kendisine kılavuz olarak kabul eder. Tüm çalışmasını buna göre yürütür. Bunun anlamı, çalışma tarzı (emperyalist dönemde) subjektif şartları yaratmaya yönelik mücadeleyi içerdiği anlamda, **objektif şartlara uygun yöntem ve araçları kullanması demektir**. “Objektif şartlardan kopuk mücadele ve mücadele biçimi olamaz”. Bu ilke Marksizmin özünü, yani, somut durumun somut tahlilini ifade eder. Objektif şartlara ters düşen mücadele ve mücadele biçimi, sağ ve “sol” sapmayı gündeme getirir.

Emperyalist dönemde, toplumsal devrimlerin **objektif şartı** mevcuttur. Yani üretici güçlerin gelişimi mevcut üretim ilişkileri tarafından engellenmekte ve üretim ilişkileriyle çatışmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, devrim zamandaş olmayacaktır. Tek tek ülkelerde de devrimin olabilmesi için, her ülkenin kendi **milli krizini** yaşaması gerekir. Marksist-Leninist çalışma tarzının uygun olmak zorunda olduğu objektif durum, milli krizdir. **Çalışma tarzı, “insanlık tarihindeki objektif olarak kaçınılmaz şartlara”** (Lenin) uygun olmak zorundadır.

Önce şu kavranmalıdır: **Devrimcinin görevi devrim yapmaktır. Bunun için ise kitlelerin bilinçlendirilip-örgütlenmesi, yani subjektif şartların devrim için yeterli olması şarttır. Aynı şekilde, kitlelerin bilinçli ve örgütlü mücadelesi objektif şartların gelişmesini hızlandıracaktır.** Devrimciler, devrim mücadelesinin her anında, her aşamasında, objektif şartların gerektirdiği mücadele yöntemleriyle subjektif şartların yaratılması için çalışırlar.

“Marksizm-Leninizm de politik mücadele biçimleri **çeşitlidir**. Literatürde bu biçimler, a- silahlı aksiyon b- silahlı aksiyon dışındaki mücadele biçimleri diye **iki ana**

başlıkta mütalaa edilir”¹¹ (abç)

Bu “ana başlıkta” mütalaa edilen mücadele biçimlerinin, ne zaman ve nerede (zaman ve mekan) kullanılacağı keyfi bir istek, bir seçim sorunu değildir. Bu **objektif şartlara göre gündeme gelir**.

Marksızmda mücadele objektif şartlara göre (milli kriz) iki evrede yürütülür: **Evrim aşaması ve devrim aşaması**. Her iki aşamada da mücadele biçimleri ve taktikleri değişiktir. Milli kriz var olmadığı şartlarda, yani siyasi durgunluk dönemlerinde (evrim aşaması) proletaryanın taktiği şöyledir:

“Proletaryanın taktiği evrimin **her aşamasında, her anında, insanlık tarihindeki objektif bakımdan kaçınılmaz olan şu diyalektiği hesaba katmak zorundadır: Bir yandan siyasi durgunluk dönemlerinden, yani barış içinde gelişmeden yararlanıp** öncü sınıfın bilincini, gücünü ve savaşçılığını arttırmak üzere, kaplumbağa adımlarıyla ilerlemek; öte yandan da bütün bu çalışmayı öncü sınıfın ‘son hedefine’ yönelterek düzenlemek suretiyle işçi sınıfının, yirmi koca yılı içinde toplanan, **büyük işlerde büyük işler başarmaya yeterli hale getirmek.**”¹² (abç)

Evrim döneminde, silahlı aksiyonun **temel alınması** için objektif şartlar yeterli değildir. Silahlı aksiyon yöntemlerini temel almak “sol” sapmadır. Barışçıl mücadele yöntemleri temeldir.* Bu dönemde silahlı eylem yöntemleri talidir ve temele tabidir. Bu tabiyet, silahlı eylem yöntemlerinin amaçlarının temele yardımcı olması demektir. Lenin’e göre, bu dönemdeki “**silahlı mücadele kesin şekilde birbirinden ayrı tutulması gereken iki farklı hedefe** yönelir: *Birincisi, bu mücadele tek tek kişilerin, polis ve ordu hizmetindeki amirlerin ve bunlardan emir alanların öldürülmesini; ikincisi, hem hükümetten, hem de özel şahıslardan paralarına elkonulmasını hedef alır.*”¹³ Bu mücadelenin örgüt biçimine Lenin “**şok grupla-**

* Burada şunu belirtelim, diyalektiğe göre herşey bir bütündür. Ama bu bütünün parçaları, eşdeğerde (denge hali) olamazlar. Tümü oluşturan parçalar, temel-tali ilişkisi içinde dirler.

¹¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹² Lenin, *Marksızmin Kaynağı*, s. 44, Köz Yay.

¹³ Lenin, *Collected Works*, Cilt: II, s. 205.

rı” adını vermektedir. Silahlı eylemin yürütülmesi aynı zamanda (silahlı) genel ayaklanmanın askeri kadrolarının yetişmesini, tecrübe sahibi olmasını (askeri savaş için) getirecektir.

Devrim aşaması ise, sıradan, günlük zamanlardan farklıdır. Milli kriz olgunlaşmıştır. Kitleler açık eyleme geçmişlerdir. “*Eleştiri silahı, silahların eleştirisine yerini*” bırakır.¹⁴ Bu evrede silahlı aksiyon (eylem) yöntemleri temel olur. Ve buna bağlı olarak barışçıl yöntemler tamamlayıcıdır.

Görüldüğü gibi, **evrim ve devrim aşamaları, objektif şartlara göre yapılan bir ayırmadır ve devrimci mücadeleyi, çalışma tarzını ifade eder.**

Evrime-devrim aşamalarını çalışma tarzından kopararak, salt nicelik-nitelik durumuna indirgemek ve bunu tartışma konusu yapmak, ayrı dillerden konuşmak demektir. KSD oportünizminin Stalin’e dayandırdığı, nicelik-evrim, nitelik-devrim ayrımı, Marksizmden (ve Stalin’den) hiçbirşey anlamamak demektir. KSD’nin bu anlayışından yola çıkarsak, “*evrim devrimi hazırlar, devrim için şartlar hazır değilse, biz evrim dönemi çalışmasına bağımlıyız demektir*”¹⁵ sözleri, 1905 ayaklanmasındaki Plehanov’un “*silaha sarılmamalıydılar*” sözleri ile aynı paralelliğe gelir. 1905’te objektif şartlar, silaha sarılmak için, yani silahlı aksiyonun temel alınması ve bu yolla kitlelerin devrim safına çekilmesi için uygundur. Objektif şartlar hiçe sayarak, “yeterli hazırlığımız yoktur, subjektif şartlar hazır değildir, silahlı savaşı temel alamayız”, demek pasifizmdir. Lenin şöyle diyor: (devrim aşaması için)

“Şimdi artık siyasi grevlerin yetersiz olduğunu açıktan açığa kabul etmeliyiz; silahlı çarpışmadan yana kitleler arasında yaygın bir ajitasyona (tahrik) gidilmeli ve ‘hazırlık aşamaları’ önerileriyle ya da herhangi bir yolla bu sorununu bulandırmamalıyız.”¹⁶

Evet, devrim aşamasında, **temel sorun, objektif şartların öne ittiği silahlı mücadeleyi yürütmek** (KSD’nin pek sevdiği “mös-yö burjuvazi” öne itmiştir), **kitlelerin siyasal bilincini geliştirmeyi silahlı mücadele ile uyumlu hale getirebilmektir.** Bu da, **farklı**

¹⁴ Lenin, *İki Taktik*, s. 75.

¹⁵ KSD, Sayı, 2.

¹⁶ Lenin, Akt, Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 105, Evren Yay.

zaman ve mekanlarda, farklı ve yeni mücadele biçimini (çarpışma biçimini) gündeme getirir.*

Zaten, en kaba bilgi ile, nicelik-nitelik ile evrim-devrimin benzeştirmesinin hiçbir **nitelik** ifade etmediği görülür. “**Tek Yol Devrim**” gazetesinin VI. sayısında, bu, “en kaba bilgi” ile ortaya konulmuştur. Ağaç-masa sürecini ele alarak, mademki ağacın kesilip, biçilip masa haline gelmesi (ya da kağıt yapılması) yeni bir nitel dönüşümü sağlayan bir süreçtir (nicel birikim), öyle ise, ağaç-masa sürecinde de evrim-devrim aşaması olması gerekir denilmiştir. Keza KSD’nin verdiği örnekteki suyun buhar olması gibi. Taktir edilecektir ki, böyle bir “bilgi”, devrimci mücadele için nitelik belirleyici olamaz ve konu dışıdır. Lenin’in sözleriyle söylesen: “*Konumuz hiç de bunlar değildir beyler. Suyu kaynatıp buhar yapmak, ya da ağacı kesip masa-kağıt yapmak devrimcinin görevi değildir, olsa olsa marangozun-buharcının işidir.*” Buharcı ya da marangoz olmak isteyenler tartışsın, ama biz asla.

“Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde evrim ve devrim aşamaları bu şekilde (Rus devriminde olduğu gibi) bıçak gibi birbirinden ayıramaz. Bu aşamalar iç içe girmiştir.” (THKP I Nolu Bildiri) (abç)

Bu sözlerin anlamı açıktır: milli krizin (tam anlamıyla olgun olmasa da) sürekli mevcut olması, bu ülkelerde, evrim ve devrim aşamaları mücadele biçimlerinin birlikte kullanılmasının objektif şartlarının mevcudiyeti demektir. Başşıl ve silahlı eylem yöntemleri diyalektik bir bütün olarak ele alınabilir. Her diyalektik bütün gibi, bunlar da temel-tali ilişkisi içindedirler. Bunu belirleyen de **somut tarihsel şartlardır.** (Geniş bilgi için bkz: *Kesintisiz Devrim I-II-III ve Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*)

* Bazı kelime yorumcuları “mücadele biçiminin” idyom (deyim) ya da birleşik isim olmasını ifade ettiğini, o anlamda kullanıldığını anlamayarak pek çok şeyi karşı karşıya getirmektedirler. DY-G oportünizmi, siyasi mücadele biçimi-ekonomik-demokratik mücadele biçimi-silahlı propaganda mücadele biçimi vb. şeyleri hep aynı nitelime kabul edip, temel-tali konusunda kafa bulandırmaktadır. “Mücadele biçimi” kavramı, bir bütün olarak yürütülen bilinçlendirme-siyasi eğitim-propaganda-örgütendirme çalışmalarının, belirli bir yöntem ve araçla yürütülmesini ifade eder. Bu anlamda da, “Marksızmda somut tarihsel koşullara” göre, “değişik mücadele biçimleri (çarpışma biçimleri)” oluşur.

III. HALK SAVAŞI TEORİSİ VE ASKERİ SANATI

“Leninizmin dünyanın yarı-sömürge ve sömürge ülkeleri için öngördüğü devrim teorisi, işçi sınıfının önderliğinde, köylü ordusunun halk savaşıyla, kırlardan şehirleri kuşatma teorisidir.

Biz hiç bir sömürge ve yarı-sömürge ülkenin, kıtanın ve bölgenin Leninizmin bu evrensel ilkesini geçersiz kılabilecek kendine özgü şartları taşıdığını kabul etmiyoruz.

Mahalli, tarihi, gelenek, görenek ya da üretici güçlerin gelişme seviyesi, sadece Leninizmin evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır. Bu farklılık her ülkenin devrim stratejisinin kendine özgü ara aşamalarının niteliklerini biçimlendirir.” (Mahir Çayan, *ASD'ye Açık Mektup*)

Demokratik halk devriminde Halk Savaşının zorunlu bir durak olması, doğrudan emperyalist hegemonyadan (açık ya da gizli işgal) kaynaklanır. Bu nedenle **Halk Savaşı** kavramı **nitelik belirleyicidir**, bir **niteliği** ifade eder. Halk Savaşının bir nitelik olduğu unutulursa, geniş kitlelerin (halkın) katıldığı her mücadele Halk Savaşı olarak anlaşılır. (Aynı şey Öncü Savaşının nitelik olmasında da söz konusudur.)

“Maddenin hareketinin her biçimi gözden geçirilirken, hareketin diğer biçimleriyle olan **ortak noktaları** dikkate alınmalıdır. Ama **asıl önemli olan ve şeyler üzerinde bildiğimiz temelini teşkil eden**, maddenin hareketinin **özel noktalarını** hesaba katmamız gereği, yani **hareketin bir biçimi ile öteki biçimleri arasındaki nitelik farkıdır**. Ancak bunu hesaba katmakla, şeyler arasındaki ayrımları farkedebiliriz. Hareketin herhangi bir biçimi, içinde, **kendi özel çelişkisini taşır**. **Bu özel çelişki, o şeyi bütün öteki şeylerden ayıran özel nite-**

liği teşkil eder. İşte bu, i nedendir ve buna şeyleri birbirinden farklı yapan, çeşitliliğin esası da diyebiliriz."¹⁷ (ab)

Halk savaşı, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, (demokratik halk devriminin zaferi için) iktidarı ele geçirmenin yoludur ve bu yolu (aşağıda belirteceğiz) ifade eden **niteliklidir**.

"Halk Savaşı, politikleşmiş bir askeri savaştır. Yani, sosyalistlerin Halk Savaşındaki temel mücadele metodu askeri savaş metodudur. Bu savaş klásik savaş metoduyla değil, politikleşmiş askeri savaş metoduyla yürütülür. Bu savaşta, bütün demokratik ve ekonomik amaçlı hareketler, kitle gösterileri vs. bu politikleşmiş askeri mücadeleye tabidir ... Devrimci temel politika askeri mücadeleyi temel alır."¹⁸ (ab)

Halk Savaşında kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi, yani subjektif şartların yaratılması (yaratma, devrim için yeterli olma anlamındadır) askeri mücadele **temelinde** ve bu mücadeleyle **birlikte** yürütülür. Bu objektif şartların gerektirdiği ve gündeme getirdiği mücadele yöntemlerinin subjektif şartların yaratılması için kullanılması demektir. Daha nceki kısımda belirttiğimiz gibi, bunun nedeni **sürekli milli bunalımdır**.

"Halk Savaşı, genellikle, bizden maddi olarak daha güçlü olan bir düşman üzerinde mutlak bir siyasi üstünlüğü sağladığımız şartlarda verilir."¹⁹ (ab)

Fakat bu demek değildir ki, Halk Savaşında, düşmanın siyasi tecridi için, yani kitleleri (siyasi olarak) devrim safına çekme mücadelesi (politik mücadele) yürütülemez. Tersine, bu dönemde de, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürütülür. Fakat, bu kampanyanın aracı askeri mücadeledir (savaş).

Siyasi mücadelenin, bizatihi kendisi silahlı (askeri) mücadeleden ayrılmaz. Bunlar i içedir. Halk Savaşının başlamasıyla, düşman **lke çapında** siyasi olarak tecrit edilmiştir. Yani objektif olarak tecrit olmuştur. Kitlelerin tepkileri **açıktır**. Buna rağmen, tüm halkın savaşa katılması söz konusu olamaz. Devrimin eşitsiz geliş-

¹⁷ Mao Zedung, *Teori ve Pratik*, s. 36 Sol Yay.

¹⁸ Mahir ayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

¹⁹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 183 Yöntem Yay.

mesi gündemdedir. Bu ve maddi güç ilişkisine göre Halk Savaşı kendi içinde **evrelere ayrılır**. Her evrenin görevleri, savaş biçimleri ve güçler dengesi değişiktir.

Halk Savaşı teorisini formüle eden Mao Zedung, Halk Savaşının politik ve askeri niteliğini şöyle belirtiyor:

“Çin’de esas mücadele biçimi savaş, esas örgütlenme biçimi ordudur. Kitle örgütlenmesi ve kitle mücadelesi gibi diğer biçimler de (politik ve ekonomik örgütlenmeler ve mücadele biçimleri kastediliyor-b.n.) son derece önemli, hatta vazgeçilmezdir ve hiç bir şart altında küçümsenemez; ama onların amacı savaşa hizmet etmektir... Savaş patlamasından önceki bütün örgütlenme ve mücadele savaşa hazırlık içindir... Savaş patladıktan sonra ise, bütün örgütlenme ve mücadele savaşa dolaylı ya da dolaysız olarak uyum içinde yürütülür.”²⁰

Toparlarsak, Halk Savaşı, ülkelerin (emperyalist hegemonya altındaki) objektif şartlarının sonucu olarak, askeri savaş temelinde yürütülen politik mücadeledir, yani iktidar mücadelesidir. Bu savaşta, kitlelerin devrim safına çekilmesi askeri savaş temelinde ve bu mücadele yöntemi aracılığıyla yürütülür. Halk Savaşında, askeri savaşın ikili görevi vardır. **Birincisi, ki genel devrimci görevdir, kitlelerin devrim safına çekilmesi.** (Mao buna “siyasi seferberlik” çalışması diyor) **İkincisi, düşmanın askeri olarak yenilmesidir.** İşte, bu ikili yönün, karşılıklı ilişkisine (devrim ve karşı-devrim ilişkisine) göre, Halk Savaşı değişik evrelere ayrılır ve her evrede **savaş biçimi** (askeri) **değişiktir.** (**Gerilla savaşı, hareketli savaş, düzenli ordu ya da mevzi savaşı**) **Yine, her evrede, bu iki yön, değişik temel-tali ilişkisi içindedir. Son saldırıda (düzenli ordunun son saldırıları) ikinci yön temel yön olur ve askeri savaş temeldir.***

* En genelde, savaş, politikanın başka araçlarla (şiddet araçlarıyla) sürdürülmesidir. “Bu anlamda bizzat savaşın kendisi politikadır ve savaşın kendisi politik bir eylemdir.”²¹ Fakat “savaşın kendisine has özellikleri vardır ve bu anlamda genel olarak siyasetle bir tutulmaz”²² Savaşın (askeri mücadelenin) politikayla (politik mücadele) olan ilişkisi, savaşın politik amaçlı olduğunu ifade eder. Clausewitz şöyle diyor, “Savaşın bütün özelliği kullandığı araçların özelliğinden gelir. Politik amaç gaye savaş ise bir araçtır ve araç hiç bir zaman amaçtan ayrı olarak düşünülemez.”²³ Bütün bunlar genel ilkelere. Fakat, “**savaş düşmanın imhasına yöneldiği ölçüde, askeri amaçla politik amaç birleşir ve savaşın askeri niteliği politik niteliğine ağır basar.**”²⁴

Halk Savaşının başlayabilmesi için, hakim sınıfların ve emperyalizmin **asgari düzeyde**, siyasal olarak tecrit olmaları şarttır. Bu siyasal tecrit durumu, gerçek bir siyasal bilincin, oluşması demek değildir. Siyasal bilincin oluşum halinde olması demektir.

İkinci olarak, hakim sınıfların politik ve askeri güçlerinin **bölünmesi** gerekir. Yani, **düşman güçlerinin bölünmüşlüğü şarttır**. Bu durumun kendiliğinden, yani devrimci sınıfların subjektif müdahalesi olmadan olabileceği gibi (I. ve II. bunalım döneminde olduğu gibi), devrimci güçlerin bilinçli mücadelesi ile de olabilir. Bunların hangisinin gündeme geleceğini somut tarihsel şartlar belirler. Ama devrimciler, her zaman bilinçli mücadeleyi örgütlerler. Ama tarihi olarak, kendiliğinden-gelme durum çok daha büyük **olasılıktır**.

“Otokrasinin mutlaka düzenli bir kuşatmayla yıkılacağı söylemiyoruz. Böyle birşey çok doktrinler olur. Tarihi olarak, kitlelerin kendiliğinden ayaklanma ve patlamaları ile yıkılması çok daha büyük olasılıktır ve çok daha gerçekçidir. Ama, ciddi bir örgüt çalışmalarını böyle bir olasılığa (tarihi olarak çok kuvvetli olsa da) dayandıramaz. Örgüt planlarını ve çalışmasını, bilinçli ve düzenli bir mücadeleye göre yapmak zorundadır.”²⁵

Halk kitlelerinin kendiliğinden-gelme hareketleri silahlı çatışmalar düzeyine yükselir ve düşman güçleri bölünür. İşte bu şartlarda, proletaryanın öncülüğünde Halk Savaşı başlatılır, kurtarılmış bölgeler yaratılır. Mao Zedung, Halk Savaşının şartlarını (objektif ve subjektif) şöyle belirtiyor: (Mao, kurtarılmış bölgelerle Halk Savaşının birbirinden ayırlamayacağını hesaba katar.)

“Bu olgu, (kurtarılmış bölgeler) belli şartlarda ortaya çıkabilir ve gelişebilir:

Birinci olarak, **beyaz rejim içinde savaş durumuyla** çıkabilir. Beyaz rejim içinde uzun süreli parçalanmalar ve savaşlar,

²⁰ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: 2, s. 223. Aydınlık Yay.

²¹ Mao Zedung, age, s. 151.

²² Mao Zedung, age, s. 151.

²³ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 64 May Yay.

²⁴ Clausewitz, age, s. 64 .

²⁵ Lenin, *Örgütlenme Üzerine*, s. 13, Bora Yay.

İkinci olarak, bu bölgeler, **halkın geniş kitleler halinde ayaklandığı** eyaletlerdir,

Üçüncü olarak, **ülke çapında, devrimci durumun gelişmeye devam etmesine,**

Dördüncü olarak, yeterli güçte düzenli bir **kızıl ordunun** varlığı,

Beşinci olarak, **Komünist Partisinin** örgütlenmesi güçlü ve siyaseti doğru olmalıdır.²⁶ (abç)

Mao'nun bu tespitleri I. ve II. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerine uygundur. Bu dönemlerde, düşmanın bölünmesi ve siyasal tecridi, doğrudan kendiliğinden, yani düşman güçlerinin kendi eylemiyle olmaktadır. Bir başka deyişle, "üstteki sınıflar" halk kitlelerini bağımsız bir tarihi eyleme itmektedirler. Devrimcilerin görevi ise, bu kendiliğinden-gelme hareketin içine girerek, onu örgütlemek ve ona öncü olmaktır. III. bunalım dönemde ise, suni denge nedeniyle, devrimcilerin görevi daha geniş kapsamlıdır. Bu tarihsel şartlar, yeni bir görev getirmiştir: Suni dengeyi bozmak.*

Halk savaşını askeri mücadele olması, bu mücadele yöntemi, araç ve örgüt biçimlerinin önemini artırır. Fakat ülkemizde bu gerçek kavranamayarak, savaşın politikanın devamı olması ile politik mücadele yöntemlerinin çeşitliliği karıştırılarak, "orijinal" teoriler geliştirilmiştir. **Kavranılması gereken, salt askeri mücadele ya da salt askeri çizgi diye bir şeyin olmayacağı, her şeyin politikaya ve politik amaca tabi olduğudur.****

²⁶ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I, s. 73-74.

* Elbette her iki durumunda kendine özgü avantajı ve dezavantajları vardır. I. ve II. bunalım döneminde, kitlelerin tepkilerinin **açık** hale gelmesi ve silahlı çatışmaların (kendiliğinden) başlaması, devrimcilerin büyük bir avantajıdır. Çünkü halk kitleleri, kendi pratiklerinde (somutta) tek kurtuluşun silahlı mücadele olduğunu anlamışlardır. III. bunalım döneminde ise, bu gerçek kitlelerin gözünde **somutlaştırılmaktadır**. Ama bu dönemin avantajı ise, Halk Savaşı başladığında, elde yeterli tecrübe ve ustalağa sahip silahlı bir gücün mevcut olabilesidir.

** Bu gerçekten de, yanlış sonuç çıkarımları vardır. Bunlara göre askeri savaş politikaya tabi ise, politikleşmiş askeri savaş diye bir kavram olamaz, yanlıştır. Bu anlayışın yanlışlığı ise, politikleşmiş askeri savaşın bir nitelik olduğu, bir mücadele biçimi, yöntemi olduğunu anlamamaktır. "Politikleşmiş askeri savaş" kavramı kavram olarak nitelik belirleyicidir ve bir mücadele biçimini (çarpışma biçimini) ifade eder. **Yani, askeri savaşın (ya da bu savaşın bir biçiminin) devrimci politik amaçlarla, siyasi geçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına politikleşmiş askeri savaş denir**. Yoksa, politik hedeflere yönelmiş askeri savaş şeklinde bir tespit, nitelik belirleyici değildir. Napolyon'un da, emperyalistlerin de kendilerine göre

Halk savaşı, politikleşmiş bir askeri savaş olduğuna göre, bunun politik özü ve amacı nedir? Bir başka deyişle, Halk Savaşında politikleşmiş askeri savaş nasıl yürütülür?

Mao Zedung, Ho Shi Minh ve Giap'ın yapıtları incelenecek olursa, Halk Savaşının salt bir askeri savaş olmadığı görülecektir. Halk Savaşı, politik mücadelenin stratejik olarak tanımlanmasıdır. Yani, Halk Savaşında yürütülen mücadele politiktir ve mücadele biçimleri **politik mücadele biçimleridir**. Ama politik ve askeri mücadele ve de mücadele biçimlerinin **kendine özgü** (özel) nitelikleri mevcuttur. **Politik mücadelenin** (ve de mücadele biçimlerinin) **amacı kitleleri siyasi olarak bilinçlendirip örgütlemek** (düşmanın siyasal tecridi); **askeri mücadelenin amacı, düşmanın insan ve maddi gücünü yoketmektir**.

“Partimizin askeri çizgisi daima Partimizin siyasi çizgisinden kaynaklanır ve onu izler. Onun bu askeri çizgisi, **silahlı mücadele ile birleşmiş, silahlı ve siyasi mücadeleler** içinde devrimin hedeflerini gerçekleştirmeye çalışır.”²⁹ (abç)

“Ülkemizde bütün halkın ayaklanması, siyasi ve silahlı

(elbette sınıfsal) politik amaçları, hedefleri vardır ve buna yönelik askeri savaşı gündeme geti rirler. “Dolayısıyla halledilmesi gereken tek sorun şudur, Bir savaşın planlarını hazırlarken, politik bakış açısı salt askeri bakış açısının önünde (böyle bir bakış açısı tasavvur edilebilirse) silinmeli, yani tamamen ortadan kalkmalı ya da askeri görüş açısına mı tabi olmalıdır? Yoksa politik görüş açısı mı askeri görüş açısına hakim olmalıdır? Politik görüş açısının savaşın başından beri tamamen silinmesini, ancak ölüm ve kalım savaşlarında, salt düşmanlık halinde tasavvur etmek mümkündür. Geçekte ise, savaşlar bizzat politikanın tezahürleridir... Askeri görüş açısını politik görüş açısına tabi kılmak bu itibarla yapılacak tek şeydir.”²⁷ Evet, 19. yy.'da Clausewitz sorunu böyle belirliyor. Politikleşmiş askeri savaş kavramında sözkonusu olan yeni tarihsel şartlarda, subjektif şartların yaratılmasıdır. Yani bu kavram nitelik belirleyicidir. Bu gerçek *Kesintisiz Devrim II-III*'de, askeri savaşın bir biçimi olan gerilla savaşı açısından şöyle konulur, “Bilindiği gibi, gerilla savaşı kavramı, kavram olarak tek başına nitelik belirleyici değildir. Merkezi otoriteye karşı mahalli mütegalibe de, düzenli birlikleri yenilmiş bir ordu da düşmanına karşı gerilla savaşı yürütebilir.” Rus Devrimi'nde de gerilla savaşı (askeri savaşın bir biçimi) kullanılmıştır. Ama Rus devriminde, “gerilla savaşı, kitle hareketlerinin gerçek bir ayaklanma haline ulaştığı bir zamanda ve iç savaşta büyük ‘kavgalar’ arasında süre oldukça **uzadığında** ortaya çıkan bir çarpışma biçimidir” (Lenin)²⁸ Nitekim, aynı tür farklılaşma, Halk ve Öncü savaşında ve bu savaşın değişik aşamalarında da söz konusudur. Sonuç olarak diyebiliriz ki, **politikleşmiş askeri savaş kavramı, askeri savaş temelinde, yani, bu savaşın yöntemleriyle, devrimin subjektif şartlarının yaratılmasını ifade eden kavramdır**.

²⁷ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 322.

²⁸ Akt, Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 117.

²⁹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 167.

şiddetin birleştirildiği kırlar ve şehirlerde birarada yürütülen ve başlıca yolu kitlelerin siyasi gücü olan devrimci mücadelenin yeni bir gelişimiydi.”³⁰

Görüldüğü gibi, pek çok kavram gündemdedir. Silahlı mücadele-siyasi mücadele, siyasi şiddet-silahlı şiddet, siyasi ve silahlı şiddet vb. İşte tüm bu kavramların anlam ve içerikleri anlaşılmayınca, Halk Savaşı teorisi karmakarışık olmaktadır. (Zaten oportünizmin en büyük özelliği kavram karışıklığıdır.) Bu nedenle, Halk Savaşı ile ilgili kavramları tek tek belirteceğiz. (Elbette bu açıklama belli bir mekanikliği getirecektir. Fakat zorunludur.)

Halk Savaşında devrimcilerin önünde ikili bir görev mevcuttur: **Politik görev ve askeri görev.**

Politik görev, her devrimde gündemde olan, kitlelerin, artan oranda devrim safına çekilmesi, yani onların politik olarak bilinçlendirilip, örgütlenmesidir.

Askeri görev ise, bizzat emperyalizmin işgalinin (açık ya da gizli) oluşturduğu ve emperyalist hegemonya altındaki ülkelerin özgülündeki görevdir. Aynı tür görev (iktidar şiddet yöntemleri ile ele geçirileceği için) tüm devrimlerde de vardır. Ama emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, bu durum süreklidir (sürekli milli kriz nedeniyle).*

Halk Savaşı vermek zorunda olan ülkelerde, bu iki görev iç içedir. Bu ülkelerin somut koşulları (daha öncede belirttik) politik görevin askeri savaş temelinde başlanabileceğini belirler. Halk Savaşında, bir yandan düşmanın maddi ve insan gücü yok edilirken, yani askeri varlığına tavır alınırken (askeri görev), diğer yandan bu askeri görev temelinde kitleler devrim safına çekilir (politik görev). İşte, **politikleşmiş askeri savaş kavramı**. Bu gerçeği Mao Zedung, “salt askeri görüş açısını” eleştirirken şöyle belirtiyor:

“Askeri görev ile siyasi görevi birbirine karşıt sanmak; askeri görevin siyasi görevleri başarmak için gerekli araçlardan sadece biri olduğunu görmezlikten gelmek. Hatta, ‘askeri görev başarlarsa, siyasi görevde başarlır. Askeri görev iyi yürütülmezse, siyasi görevde iyi yürütülmemiş

* Askeri savaş yöntemleri milli krizin mevcudiyeti ile gündeme gelir. Objektif şartlar milli krizdir. Marksist-Leninist tez.

³⁰ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 173.

demektir' gibi yargılara varmak. Bu yargının bir adım ötesi, askeri görevi bir numaralı siyasi görev saymak.”³¹

Mao'nun bu sözleri, Halk Savaşı teorisini özlü biçimde ifade eder. Fakat yine de belirtelim, bu iki yön (askeri ve politik) diyalektik bir bütündür. Savaşta, karşıt güçler arasındaki, maddi-teknik ve politik-moral unsurlarının seviyesine göre, değişik ilişkiler içinde bulunurlar. Stratejik karşı saldırı evresinde askeri yön temeldir. Stratejik savunma evresinde ise, politik yön temeldir ve bu nedenle “savaşın devrimci karakterine ve güçler dengesine” göre gerilla savaşı yürütülür. Giderek hareketli savaş ve düzenli ordu savaşı gündeme gelir.

İkinci olarak, politik yöne tabi, yani kitleleri siyasi olarak bilinçlendirip, örgütlemek (propaganda) için yürütülen askeri savaş ile (yukarıda belirtilen) askeri görev için yürütülen askeri savaş farklıdır. Bu farkı, askeri eylemlerin amaçları ve nitelikleri belirler (propaganda eylemi-psikolojik yıpratma eylemi-maddi yıpratma ya da imha eylemi).

“Eylemler için en uygun kılavuz ilke silahlı propaganda, siyasal eylemlerin askeri eylemlerden daha önemli olduğu ve savaşmanın propagandadan daha az önemli olduğu ilkesiydi. Silahlı eylem, siyasi temeli korumak, sağlamlaştırmak ve geliştirmek için kullanılmıştı.”³²

Buna Che Guevara, “*silahlı propagandanın Vietnamcası*”³³ demektedir. Daha sonra güçler dengesindeki değişime paralel, **askeri görev** (düşmanın askeri gücünü yenmek) **öne geçer**.

Halk Savaşında politik görevin sona erdiği şeklindeki düşüncelerin yanlış olduğu açıktır. Halk Savaşında da, kitlelerin, siyasi olarak, bilinçlendirilip-örgütlenmesi sürer. Ama bunun yöntem ve araçları değişir. Bir başka deyişle, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, Halk Savaşının başlamasıyla birlikte, askeri savaş yöntemleriyle yürütülür. Yani, **bu kampanyanın bir aracı askeri savaş yöntemleridir. Ama, hangi askeri savaş biçiminin kullanılacağını güçler dengesi belirler.** (Başlangıçta, gerilla savaşının ele alınması, bu savaş biçiminin buna uygun olmasındandır. Daha ilerde an-

³¹ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I, s. 107.

³² Giap, *Halk Savaşı-Halk Ordusu*, s. 83, Sol Yay.

³³ Che, *İki, Üç Daha Fazla Vietnam*, Yar Yay.

latacağız.) Fakat, sorunu böyle koymak eksiktir. Çözücü bir tespit değildir. Önemli olan, bu aracın diğer araçlarla olan ilişkisini tespit etmektir.

Emperyalizmin işgalinden dolayı (sürekli milli kriz) temel araç askeri savaş biçimi olmak zorundadır. Yani silahlı eylem (aksiyon) yöntemleri temeldir (bunun bir biçimi de gerilla savaşıdır). Barışçıl yöntemler (Giap “**siyasi şiddet yöntemleri**” diyor) talidir ve temele tabidir.

Halk Savaşında politik görevin (politik mücadeleyi ifade eder), askeri göreve (askeri ya da silahlı mücadeleyi ifade eder) üstünlüğü en genel ilkedir. Ama zafer düşmanın askeri olarak yenilmesiyle noktalandığından, zaman içinde askeri görev öne geçer. **Askeri görev, düşmanın, insan ve maddi gücünün imhasıdır.**

“Savaş düşmanın imhasına yöneldiği ölçüde, askeri amaçla politik amaç birleşir ve savaşın askeri niteliği politik niteliğine ağır basar.”³⁴ (abc)

Bu aşamaya gelebilmek için, düşmanla olan güç dengesi, bizim lehimize dönüşmesi şarttır. Artık askeri eylemler **imha** seferlerine dönüşür (Denge ve karşı-saldın evresi). İmha seferlerinde savaş biçimi ise, **hareketli savaştır** (düzenli ordunun savaş biçimlerinden biri). Gerilla savaşı da bu görevi yerine getirebilir. Ama düzenli ordu savaş biçimleri başlı başına bu göreve uygundur.

Ülkemizde Halk Savaşını salt silahlı mücadele düzeyine indirgeyen ve bu savaşın politik mücadele olduğunu çarpıran oportünistler, “önce siyasi mücadele, sonra silahlı mücadele” demektedirler. Yukarda da belirttiğimiz gibi, bu oportünist tez siyasi ve askeri görevlerin neyi ifade ettiğini belirtmeyerek, pasifizmlerini kılıflamaktadır. Tüm yapılan, **görevlerle yöntemleri, amaçlarla araçları özdeşleştirmektir.**

Kısaca özetlersek:

Politik mücadele, kitlelerin, siyasal olarak, bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi görevlerini yerine getirir. Bu görev değişik araç ve yöntemlerle başılır. Marksist literatürde bu çok yönülülük iki ana başlıkla ifade edilir: a- Barışçıl yöntem ve araçlar, b- Silahlı aksiyon (eylem) yöntem ve araçları. Devrimciler objektif şartlara göre bunları temel-tali olarak kullanıp, politik

³⁴ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 64.

görevi başarırlar.

Silahlı eylem yöntemleri çeşitlidir: Barikat savaşları, ayaklanma, gerilla savaşı, hareketli savaş, mevzii savaş, düzenli ordu savaşı. Bu herbir yöntem, kendine özgü niteliğe sahiptir. Objektif şartların yeterli olduğu yerde, politik mücadele için en uygun askeri yöntemi bulmak gerekir. Bu da “savaşın devrimci karakterine ve güçler dengesine” uyan yöntemdir. Yani gerilla savaşıdır.

Askeri mücadele, düşmanın askeri olarak yenilmesi görevini yerine getirir. Bu görev, güçler dengesinin ve düşmanın maddi ve teknik gücünün durumuna göre değişik biçimler gerektirir. Bunlar en genelde silahlı eylem yöntemleri ya da silahlı mücadele yöntemleridir. Askeri mücadele ya da silahlı mücadele, doğrudan askeri savaş yöntemleriyle, düşmanın askeri (silahlı) gücüne tavr almaktır demektir.

Her devrimde, politik iktidarın ele geçirilmesi, devlet aygıtının parçalanması demektir. “Devlet, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütündür.” (Lenin) Bu nedenle devlete yönelik hareket, militarizmle karşılaşır. Bu, ordu, polis, jandarma şeklindeki askeri (silahlı) güçtür. Devrimin (her devrim için geçerlidir) başarılabilmesi için mevcut düzenin askeri gücü yenilmek zorundadır. Bu, “her yeni topluma gebe olan toplumun ebesi şiddettir” demektir. Bu yüzden iktidar ister ayaklanma ile ele geçirilsin, ister Halk Savaşı ile, askeri savaş kaçınılmazdır. Bu, aynı zamanda silahlı mücadelenin politik mücadelenin en üst evresi olması demektir. Bir başka deyişle, askeri görev (askeri savaş) her devrimde kaçınılmaz bir görevdir. Bu yüzden, “siyasi mücadeleden silahlı mücadeleye geçiş, uzun bir hazırlık devresi gerektiren, çok büyük değişimdir.” (Giap) Bu hazırlık evresine Lenin, “ayaklanmanın sosyo-psikolojik şartlarının hazırlanması” demektedir. Ama Rus Devrimi’nde bu evre, evrim dönemi ile çakışır ve barışçıl yöntemlerin içinde yürütülür. Halk Savaşında ise, bilfiil silahlı eylemlerle gerçekleştirilir. Vietnam 1944 Ağustos Ayaklanması bu şekilde hazırlanmıştır.

a) Halk Savaşının Askeri Sanatı

Halk Savaşı, askeri bir savaştır. Fakat bu askeri savaş, klâsik savaş yöntemleriyle değil, politikleşmiş askeri savaş yöntemleri ile

yürütülür.

Politikleşmiş askeri savaş kavramı, kavram olarak nitelik belirleyicidir. Yani salt “*savaş, politikanın devamıdır ve politikaya tabidir*” demek değildir. Politikleşmiş askeri savaş, bir bütün olarak, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerin savaş biçimini ifade eder.

Bugün, ülkemiz solunda, hala barikat savaşlarından bahsediliyor ve hatta, “1 Mayıs’ta kitleler barikat savaşı vermeliydi”, (THKP-C/HDÖ’den ihraç edilen sağ-pasifist grupçuk böyle demektedir) deniliyorsa; siyasi mücadele-silahlı mücadele üzerine orijinal (!) teoriler geliştiriliyorsa, savaş (ya da askeri savaş) sanatını incelemek zorunludur.

Politik mücadele, genel olarak, sınıfların iktidar mücadelesini ifade eder. Ve bu mücadele çeşitli yöntemlerle yürütülür. Bu yöntemler banışıl olabileceği gibi, silahlı aksiyon yöntemleri de olabilir.

“Oysa savaş, genel olarak **iki ordunun** karşı karşıya gelmesidir.”³⁵ (abç)

Savaşın amacı, düşmana irademizi zorla kabul ettirmektir. Bu ise, düşmanın silahsızlandırılması demektir. Bu amacın gerçekleştirilmesinin çeşitli yolları vardır.

“Kan dökülen siyaset olarak savaşın, birbirine düşman orduların birbirlerine karşılıklı katletmeleri olarak savaşın temel amacını ele alacağız. Savaşın somut hedefi ‘kendini korumak ve düşmanı yok etmektir’... Düşmanı yok etmek, onu silahsız bırakmak ya da onu karşı koyma gücünden yoksun bırakmak demektir; yoksa kuvvetlerin her bir askerini maddi (fiziki) olarak yok etmek değildir.”³⁶

“Savaşın **kendine has özelliklerinden**, belirli bir takım **örgütler**, belirli bir takım **yöntemler** ve belirli bir **süreç doğar. Örgütler, silahlı kuvvetler ve onunla ilgili herşeydir. Yöntemler, savaşı yönetmenin strateji ve taktığıdır.** Süreç, birbirine düşman silahlı kuvvetlerin kendileri için elverişli ve **düşman için elverişsiz strateji ve**

³⁵ Giap, *Halk Ordusunun Kuruluşu*, s. 99, Teori Yay.

³⁶ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 154.

taktikleri uygulayarak birbirlerine saldırdıkları ya da birbirlerine karşı kendilerini savundukları belli bir toplumsal (kolektif) faaliyet biçimidir. Dolayısıyla, savaş tecrübesi kendine özgü bir tecrübe türüdür. Savaşa katılan herkes, zafere ulaşabilmek için kendini normal alışkanlıklarından kurtarmalı ve savaşa alışmalıdır.³⁷
(abc)

Savaşın örgütleri, yöntemlere uygun olmak zorundadır. Her yöntem kendine özgü örgütleri (askeri örgütleri) yaratır.

“Taktik, silahlı kuvvetlerin çarpışmalarda nasıl kullanılacağına ilişkin teoridir. Strateji ise, çarpışmaların savaşın amacını gerçekleştirmek için kullanımına ilişkin teoridir” (Clausewitz). Her teori gibi, önce belirli amaçların tespit edilmesi gerekir. **Taktik ve stratejik hedef de diyebileceğimiz bu amaçlar, yöntemleri ve örgütleri belirler.**

“Düşman güçlerine karşı yöneltilen saldırı, amacımız bu güçleri **tümden imha** edinceye kadar ilk darbemizi başka darbelerle izlemek mi, yoksa **düşmanın kendine güvenini sarsmak** mı olduğuna göre, **değişik** şekiller alacaktır. Eğer amacımız bu ikincisi ise, düşman silahlı kuvvetlerinin imhasına biçeceğimiz paha bu ihtiyacın sınırlarını aşmayacaktır. Aynı şekilde, düşmanın bozguna uğratılmasını hedef almadığımız takdirde, bölgelerin işgali de çok başka biçim alacaktır. Eğer, istediğimiz bu bozgunu sağlamaksa, en etkin eylem düşman kaynaklarının (maddi ve insan) imhası olacaktır. Ve bölgelerin işgali bunun sadece bir sonuç olmak niteliğini taşıyacaktır. Düşman kuvvetleri bozguna uğratılmadıkça bölgelerin işgali hiçbir işe yaramayacaktır, hatta zararlı olacaktır. Buna karşılık düşman kuvvetlerini yenilgiye uğratmak istemediğimiz ve düşmanın da kaderini tayin edecek kanlı bir savaşı istemek şöyle dursun, tersine bundan çekindiğine inandığımız takdirde, savunması zayıf ya da hiç savunmasız bir bölgeyi ele geçirmek tek başına bir avantaj teşkil edecek, savaşın genel sonucu bakımından düşmanda genel kuşkular yarattığı ölçüde daha

³⁷ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 152.

kısa bir yol sayılabilecektir.”³⁸ (abc)

“**Düşman kuvvetlerinin tüketilmesinin üç yolu daha vardır: Birincisi, işgal** ya da düşman topraklarını, onları elde tutmak amacıyla değil de, başka amaçlarla işgal etmektir. Burada amaç düşmana sadece genel bir zarar vermektir. **İkinci yol**, düşmanın zayıf noktalarını seçmek, ona mümkün olduğu kadar çok hasar vermektir (imha etmek). **Üçüncü yol ise, düşmanın yıpratılmasıdır.**”³⁹ (abc)

“**Savaşta yıpratma kavramı, uzun süren bir harekât aracılığıyla düşmanın maddi ve iradesini giderek tükenmesi anlamına gelir.**

Ancak bu savaşta (uzun süreli savaş) düşmandan daha uzun süre dayanmak gerekir. Bunun için ise, **mümkün olduğu kadar mütevazî amaçlarla (taktik planda) yetinmemiz gerekir.** Çünkü, işin niteliği gereği, **önemli bir hedef önemsiz bir hedefe göre daha büyük ölçüde kuvvet harcanmasını gerektirir.** Saptanabilecek en küçük hedef ise, sadece **direnme**dir. Yani, olumlu amacı olmayan bir mücadeleye girmektir. **Direnme düşman kuvvetlerini, düşmanı amacından vazgeçirmeye yetecek kadar bir kısmını yoketmeye dönük bir faaliyettir.* Tek bir eylem oluşu nedeniyle etkinlik yönünden kaybettiğini zaman aracılığıyla, yani mücadelenin sürdürülmesiyle telafi eder.** Böylece salt direnmenin temel ilkesini oluşturan bu olumsuz amaç, aynı zamanda mücadeleye düşmandan daha uzun süre dayanmanın, yani onu **yıpratmanın doğal bir aracıdır ... Düşmanı yıpratma yöntemi zayıfın kuvvetliye direnmesini gerektiren pek çok halleri içermektedir.**”⁴⁰ (abc)

“Sadece uzun ve zorlu direnişle, kendi güçlerimizi sağlamlaştıran, düşman kuvvetlerini azar azar yıpratır, güçler dengesinin gittikçe lehimize dönmesini sağlayabilir ve sonuç olarak zaferi kazanabiliriz ... **Uzun**

³⁸ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 72.

³⁹ Clausewitz, *age*, s. 72.

⁴⁰ Clausewitz, *age*, s. 73-74.

* Direnmenin pasif bir tutum değil, aktif bir tavır olması buradan gelir.

sürelî direniş stratejisi ve sloganı, kurtuluş savaşının ilk günlerinden itibaren Hıdıçını Komünist Partisi tarafından tespit edilmişti.”⁴¹ (abç)

İşte Halk Savaşının askeri sanatı.

“Üzerinde önemle durduğumuz gibi, stratejimiz uzun süreli bir çarpışma vermektir. Bu nitelikte bir savaş genel olarak birkaç devrelidir. İlke olarak, mücadele aşamasından başlayarak, genel karşı saldırıya ulaşmadan önce, bir denge döneminden geçilir. Maddî eksikliklerimizin üstesinden gelmemizi ve zayıf bir durumdan güçlü bir duruma geçmemizi sağlayabilmemiz için, siyasi kollarımızı azami ölçüde değerlendirme olanağını bize sadece uzun devreli bir savaş sağlayabilir. Sadece başarı kesin olduğunda saldırıya, kayıba yol açacak çarpışmaları ve tehlikeli olabilecek eylemleri reddetmek, güçlerimizi korumak ve geliştirmek bağlı olduğumuz ilkeydi. Şu sloganı uygulamak durumundaydık: **güçlerimizi savaşın doğal gidişatı içinde inşa etmek.**”⁴² (abç)

Ancak, bu demek değildir ki, savaşta hiç kayıp verilmez, verilmemelidir. Böyle bir anlayış askeri çizgiyi kaderciliğe ve pasifizme yöneltir. Her savaşta, her eylemde kayıp verilir. Önemli olan, kayıpları asgariye indirmek ve güçleri en iyi biçimde kullanmaktır.

“Sadece düşmanla taktik çatışmaya geçmiş, yani kısmi bir muharebeye girmiş olan kuvvetler zayıflar; onları lüzumsuz yere kullanmadığımız takdirde, kayıplarımızı asgariye indirebiliriz ve böylece düşmanla stratejik çatışma halindeki bütün kuvvetlerimizi etkilemez.”⁴³ (abç)

Savaş eylemi iki niteliğe sahiptir: **Yıpratma ve imha.** Bu iki nitelik birbirinden ayrılmaz (diyalektik birlik). Ama eyleme damgasını vuran (temel olan) birisidir ve diğeri buna bağımlıdır.

Yıpratma savaşı, aynı zamanda imha eylemlerini gerektirir. Bu yıpratma savaşının düşman güçlerinin bir kısmını yok etmeyi gerektirmesindedir. Bu nedenle, **“imha seferleri stratejik yıpratma amacına ulaşmanın aracıdır. Bu anlamda, imha savaşı**

⁴¹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 77.

⁴² Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78.

⁴³ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 248.

yıpratma savaşının ta kendisidir.⁴⁴ Bu durumda yıpratmanın ikili yönü belirginleşir: **Maddi ve psikolojik. Maddi yıpratma**, düşman güçlerinin (insan ve araç olarak) yok edilmesini içerir. **Psikolojik yıpratma** ise, düşmanın iradesini, yani savaşıma azmini yıkmak demektir.

“Genel olarak, hareketli savaş imha görevini yerine getirir. Mevzii savaş yıpratma görevini yerine getirir. **Gerilla savaşı ise her iki görevi birden yerine getirir.**”⁴⁵

(abç)

Halk Savaşında, düşman bizden maddi ve teknik olarak üstündür. Bu şartlar içinde ana ilke, düşman güçlerini azar azar yok etmek ve kendi güçlerimizi geliştirmektir. Bu yüzde Halk Savaşı, **“güçler dengesine olduğu kadar savaşın devrimci karakterine de uyan savaş biçimlerini gerekli kılıyordu. Benimsenen savaş biçimi, gerilla savaşıydı. Denilebilir ki, Vietnam halkının kurtuluş savaşı, basitten karmaşığa ve direnişin son yıllarında hareketli savaşa doğru giden uzun ve geniş bir gerilla savaşıydı.**”⁴⁶(abç)

“Dağınık karakterli olmasından dolayı, gerilla savaşı, her yere yayılabilir ve düşmanı yıpratmada, durdurmada ve parçalamada ve de kitle çalışması gibi bir çok görevleri yerine getirebilir.”⁴⁷

Mao şöyle devam ediyor:

“Gerilla birliklerimiz sabotaj ve tahrip gibi özel görevi yerine getirirken sırf yıpratma savaşı vermeleri kaçınılmaz olmakla beraber, düşman güçlerini tüketmek ve kendi kuvvetlerimizi geniş ölçüde tazelemek için şartların elverişli olduğu her durumda enerjik imha seferleri ve muharebeleri vermek gerekir.”⁴⁸

İmha savaşı, kendi başına, **hareketli savaş biçimini** gerekli kılar. Genel kural olarak, imha edilecek alanda güçlerin düşmandan daha güçlü olması, imha eyleminin temelidir. Stratejik olarak imha savaşı verilebilmesi için, düşmanla olan güçler dengesi önemli ölçüde bizim lehimize değişmesi ya da hiç olmaz-

⁴⁴ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 175.

⁴⁵ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 175.

⁴⁶ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 91.

⁴⁷ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 78.

⁴⁸ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 176.

sa dengede olması gerekir. Ancak bu şartlarda imha savaşı (stratejik olarak) gündeme gelir ve hareketli savaş temel biçim olur. Zaten hareketli savaş, toplu kuvvetlerin, nispeten büyük kuvvetlerin biraraya toplandığı ve nispeten geniş bir alanda eylemde bulunduğu, düzenli ordunun savaş biçimidir. “*Hareketli savaşta düzenli ordu düşmanın insan gücünü yok etmek amacıyla, onun, nispeten savunmasız olduğu yerden vurur.*” (Giap) (Düzenli ordunun diğer savaş biçimi de, **mevzi savaşıdır.**)

Bu savaşlarda, örgüt biçimi (askeri örgütlenme) çeşitli biçimlerde olur. Yukarda da belirttiğimiz gibi, hareketli ve mevzi savaş düzenli ordu örgütlenmesini gerektirir. Gerilla savaşı ise, gerilla birliklerini ya da hareketli gerilla birliklerini gerektirir. Bunlar **ana savaş grupları ya da örgütleridir. Mücadelenin halk niteliği** ve askeri mücadele niteliği, kitle örgütlenmesini ve bunun askeri niteliğini açığa çıkarır. Halk Savaşında kitle örgütlenmesi silahlı güçle birlikte büyük ve yarı-askeri niteliktedir.

“Halk Savaşı vermek için, silahlı kuvvetler, ana kuvvet birlikleri, bölgesel birlikler, milis ve kendini koruma birlikleri, şeklinde uygun örgütlenme biçimlerine sahip olmalıdır. Ana kuvvet birlikleri, ülkenin herhangi bir yerindeki çarpışmalarda kullanılabilecek olan hareketli birliklerdir. Bölgesel birlikler, bölgedeki silahlı mücadelenin dayanağını teşkil eder. Milis ve kendini koruma birlikleri, üretim faaliyetine devam eden ve üstlerdeki halk iktidarının temel cihazı olan, halkın yaygın, yarı-silahlı kuvvetleridir.”⁴⁹ (abc)

Bütün bunlar emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, **kitle hareketlerinin silahla kontrol altına alınmasının ifadeleridir.**

Halk Savaşı verebilmek için “**az çok güçlü kızıl ordu**”nun varlığı şarttır. Mao Zedung’un kurtarılmış bölgeler için gerekli şartların içinde saydığı Kızıl Ordu (ya da düzenli ordu) savaşı Halk Savaşını niteler. Halk Savaşındaki tüm savaş biçimleri (gerilla savaşı-hareketli savaş-mevzi savaşı) düzenli ordunun savaş biçimi olarak gündeme gelir. Halk Savaşının ilk aşamasında yürütülen gerilla savaşı, düzenli ordu birliklerinin oluşturduğu gerilla birimleriyle yü-

⁴⁹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78-80.

rütülür. Düşman stratejik taarruzda olduğu için devrimci savaş, elde olanı korumaya yöneliktir. Bu da, yaygın bir gerilla savaşını gündeme getirir. Daha ilerde göreceğimiz gibi, gerilla savaşının düzenli ordu birlikleri ile yürütülmesi ve de düzenli ordunun **temel** savaş biçimi olması, aynı zamanda Öncü Savaşındaki gerilla savaşını Halk Savaşındakinden ayırır. Ancak bu gerilla savaşı, düşmanın stratejik taarruzunu engellediği ve güçler dengesini lehine dönüştürdüğü zaman, yerini, düzenli ordunun **hareketli savaşına** terk eder. Bu aşamada gerilla savaşı talidir ve hareketli savaşa hizmet eder. Mevzi savaşı evresinde de yine gerilla savaşı gündemdedir ve mevzii savaşa hizmet eder.

Halk Savaşında ortaya çıkan savaş biçimleri ve örgütlenmesi değişiktir. Bu değişiklik kavranmalıdır. Fakat, tüm bunlar yine de, bu biçimlerin hep aynı olduğu, her yerde ve her zaman geçerli olduğu demek değildir. Böyle bir anlayış savaşta sapmaları belirler.

Geçmişte THKP-C/HDÖ saflarından ihraç edilen sağ-pasifist grupçuk, Marksist-Leninist politikadaki sapmasını, askeri yönde de ortaya koymuştur. Onlar, günümüze dek dünya devrimci pratiğinin **ortaya çıkardığı** savaş biçimlerini değişmez olarak ele alarak, bunlara yönelik hazırlığı önermişlerdir. Bu anlayış, savaş konusunda teoriyi dogma haline sokarken, diğer yandan da (zorunlu olarak) silah unsurlarını belirleyici kabul etmektedir. Ve sonuçta da “oligarşi çok güçlü, biz çok güçsüzüz” diyerek “milli teslimiyetçilik” çizgisine varmışlardır.

“Demek ki, tabanca, kılıcı yener ve, zorun basit bir istek işi olmadığını, ama kullanılması için çok somut önkoşullar, özellikle en gelişmiş olanların o kadar gelişmemiş olanları alt ettiği **aletler** istediğini; ayrıca bu aletlerin üretilmesi gerektiğini, bunun da en gelişmiş zor araçları, kabaca söylemek gerekirse, en gelişmiş silah üreticisinin, o kadar gelişmiş olmayanların üreticisini yendiği anlamına geldiğini, ve kısacası, zorun zaferinin silah üretimine ve silah üretiminin de genel olarak, üretime, yani, ‘iktisadi güç’e, ‘iktisadi durum’a, zorun emrinde bulunan maddi **araçlara** dayandığını, en çocuksu beliteler amatör bile şüphesiz düşünecektir.”⁵⁰

Evet, “güçlünün güçsüzü” yeneceğini “amatör”ler bile bil-

mehtedir. Fakat sorun, salt üretim işi değildir. önemli olan o araçları (zor araçlarını) kullanacak eldir. Yani insandır. Zor araçları ile insan unsurunun diyalektik ilişkisini Engels şöyle belirtir:

“Silahlanma, bileşim, örgütlenme, taktik ve strateji, herşeyden önce üretim ve ulaştırma olanakları tarafından, her bakımdan ulaşılmış düzeye bağlıdır. Bu konuda bir altüst etkisi yapan şey, deha sahibi büyük komutanların ‘özgür zekâ yaratılan’ değil, daha iyi silahların icadı ve insan unsurunun, yani askerin değişmesidir, deha sahibi büyük komutanların etkisi, en iyi durumda, savaş yöntemini silahlara ve yeni savaşçılara uydurmakla sınırlıdır.”⁵¹ (abç)

Bir savaşta, başarıyı belirleyen silah ve insandır. Bunlardan birini abartmak kişiyi pasifizme götüreceği gibi, askeri maceracılığa da iter. Fakat bundan çıkartılması gereken sonuç tamamen farklıdır. Bunun öğrettiği gerçek, **zafer için maddi bakımdan zayıf olanın güçlenmesi gerektiği ve bunun yollarını bilmesidir.**

“Partimiz, kuvvetlerin düzenlenmesi ile maddi ve teknik temeller arasında, insan ile silah arasında, diyalektik ilişkiyi doğru biçimde, bilinçli olarak uyguladı. Zafer genellikle düşmandan daha fazla askere sahip olan, daha gelişmiş silahlarla donanmış, daha ileri bir ekonomiye dayanan ve haklı dava için çarpışan orduların olmaktadır. Ülkemizde ayaklanma ve savaşların niteliği, halkımızın ‘büyüğü küçükle’, ‘çok sayıda olanı az sayıda olanla’ yenmesinde yatmaktadır. Bu günde halkımız, daha ileri ekonomiye ve en modern silahlarla sahip olan düşmanlar karşısında, nispeten daha basit silahlarla zafer kazanmaktadır. Bu parlak zaferin sırrı, partimizin, insanla silahın ittifakını, insanı belirleyici etken, silahı çok önemli bir etken olarak ele alıp, gerçekleştirmeyi bilmesindedir.”⁵² (abç)

İşte, **siyasi ve moral olarak güçlü olduğumuz şartlarda, düşmanın maddi ve teknik üstünlüğü karşısında, kendi güçle-**

⁵⁰ Engels, *Anti-Dühring*, s. 261 Sol Yay.

⁵¹ Engels, *age*, s. 261.

⁵² Giap, *Halk Ordusunun Kuruluşu*, s. 140-141.

rimizi koruyup-geliştiren ve düşman güçlerini azar azar yok eden savaş biçimleriyle zaferi kazanmak, yani Halk Savaşı.

14'lü tabanca, kalaşnikov, RBG vb. gibi silahlara çok miktarda sahip olmadan asgari örgütlenmenin tamam olmayacağından bahsedenler, Mao'nun sözleriyle, dünyadaki en tehlikeli silahın birşey yapmaya kesinlikle karar vermiş insan olduğunu unutmaktadırlar. Devrimi ilerletecek, mücadeleyi yükseltecek olan kalaşnikoflar veya RBG'ler değil, işte bu insandır. Askeri gücümüz oligarşiyle kıyaslanamayacak kadar zayıftır ve uzun yıllarda böyle kalacaktır, aradaki açığı **insan faktörü** kapatacaktır. Bu, savaşın temel kuralıdır. Bu nedenle oligarşiye karşı savaşta, başlangıçta silahlarımızın çok yetersiz olması, **eğer o silahları elde etmek için herşeyi yapabilecek insanlara sahip isek, hiçbir önem taşımaz.**

Eğer silahlanma, bileşim, örgütlenme, taktik ve strateji, her şeyden önce **üretim ve ulaştırma** olanakları tarafından ulaşılmış düzeye bağlı ise, iktisadi evrimin değişik aşamalarında **savaş yöntemi, biçim ve örgütleri** farklı olacaktır. Engels, Napoleon dönemindeki Prusya-Fransa arasındaki ünlü Yena Savaşını incelerken şu sonuca varmaktadır:

*“Taktik ulaştırma durumuna da bağlıdır. Yena savaşının düzenlenişi ve sonuçları, günümüzdeki şoselerle ve şimdi, üstelik demir yolu ile olanaksız.”*⁵³ Öyle ise, *“savaş işlerinin temeli herşeyden önce, genel olarak halkların iktisadi yaşam biçimidir.”*⁵⁴

İktisadi evrimin daha fazla gelişmesi, ilk başta zor araçlarının (silahların) yetkinleşmesini getirir. İkinci olarak, iktisadi evrimin kapitalizme varmasıyla birlikte ulaşım ve haberleşme kapitalist üretim ilişkilerinin tabiatı gereği (pazar için üretim), diğer dönemlerden daha üst düzeydedir. Ve en son, uluslararası sermaye ve ticaretin dev gelişimi (emperyalizm) bu olanakları en üst seviyeye çıkarmıştır. Öyle ise, iktisadi yaşamda meydana gelen değişim sonucu askeri “bileşim, örgütlenme, strateji ve taktik” değişmek zorundadır. Buradan kaçınılmaz olarak şu sonuç çıkar: **I. ve II. bunalım döneminde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, Halk Savaşının askeri sanatı ve bunu oluşturan savaş biçimleri, III. bunalım dönemi geri-bıraktırmış ülkelerdekinden farklı olacağı ve farklı ol-**

⁵³ Engels, *Anti-Dühring*, s. 551.

⁵⁴ Engels, *Anti-Dühring*, s. 284.

mak zorunda olmasıdır. Bu, kendini en somut olarak **gerilla savaşı taktiklerinde** gösterir. Bu farklılaşma kavranamazsa başarısızlık kaçınılmaz olur. Bu gerçeklere Mahir Çayan yoldaş şu tespiti ile dikkati çekmektedir:

“Ülke içinde pazarn genişlemesine paralel olarak **şehirleşme, haberleşme, ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır.** Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim –emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil, ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi– yerini, **çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine** bırakmıştır. **Oligarşik devletin ordusu, polisi ve her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.**

Bütün bunlara, I. ve II. genel bunalım dönemlerindekiyle kıyaslanamayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin **propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde milli kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.**”⁵⁵

(abc)

Kısacası, “...ordunun tüm örgütlenmesinin ve savaş yönetiminin, sonuç olarak zafer ve bozgunun, insan ve silahlanma unsurlarının maddi, yani iktisadi koşullarına, yani nüfus ve tekniğin nitelik ve niceliğine bağlı bulunduğudur.”⁵⁶

Nitekim, I. ve II. bunalım dönemi sömürge ve yarı-sömürge ülkelerinde uygulanan gerilla savaşı da, geçmiş gerilla savaşlarından farklıdır.

“Tarihte birçok ‘gezginci çete’ tarzında köylü savaşı görülmüş, fakat bunların hiçbiri başarılı olamamıştır. Bugünkü (I. ve II. bunalım dönemi) ileri haberleşme ve teknoloji çağında gezginci çeteler halinde savaşmakla zafer kazanılacağını düşünmek daha da anlamsız olur.”⁵⁷

Geçmiş dönemlerde, ulaşım ve haberleşmenin daha zayıf

⁵⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁵⁶ Engels, *Anti-Dühring*, s. 267.

⁵⁷ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 88.

olduğu dönemlerde görülen savaş biçimlerinden birisi gerilla savaşıdır.* Marks, “İspanya’da Gerilla Savaşı” adlı yazısında: “Bütün halkın ayaklanmasıyla başlayan direniş savaşı, daha sonra (düzenli ordunun yenilmesiyle) gerilla çeteleri tarafından devam ettirilmiştir”⁵⁸, diyerek bu gerçeği belirtir. Keza 1905 Rus Devrimi’nde, gerilla savaşı, ayaklanmada barikat savaşlarının korunması ve geliştirilmesi için (tali) kullanılmıştır.

Barikat savaşlarında, yani savaşın bu biçiminde de, iktisadi evrimin gelişimi gözlenebilir. Daha 1848 Devrimlerinde ve 1871 Paris Komününde ayaklanmalar, temel olarak barikat savaşlarına dayanıyordu. Düşmanın askeri gücü, barikat savaşı ile yıpratılıyor ve yer yer imha ediliyordu. Fakat şehirleşmenin olağanüstü gelişimi 1848-1871 barikat savaşlarını imkansız kıldı. Ve artık “yeni barikat savaşları ortaya çıkmakta”dır. Engels’in 1890 yıllarında “şimdiden biçimlerini bilemeyeceğimiz, yeni barikat savaşlarının ortaya çıkması kaçınılmazdır” tespiti, 1905 Rus Devrimi ile doğrulanmıştır. Fakat 1905 Rus Devrimi’nde ortaya çıkan, daha doğru bir deyişle tekrar uygulanan barikat savaş biçimi, ancak Rusya’da geçerli olabilirdi. Çünkü, kapitalizm diğer iç dinamiklerle gelişen ülkelere göre daha az gelişmiş olan Rusya’da bu gelişmeye tekabül eden şehirleşme daha geridir. Bir Fransa’daki gibi –ticaretin artması sonucu ortaya çıkan– “trafik” sorunu, Rusya’da yoktu. Bunun sonucu olarak da, yolların genişletilmesi, geliş-gidiş şeritlerinin ayrılması söz konusu olmamıştı. Yollar dar ve birbirine geçmeli ve de orta bir alana (meydan) açılma şeklindeki ulaşım Rusya’da hâlâ gündemdeydi ve meydanlar, devlet kurumlarının (binalarının) bulunduğu yerlerdi. Buraya giden yolların barikatla kesilmesi sonucu, dış yardım alamayan düşman teslim olmak zorunda kalıyordu. Rusya’da barikat savaşını gündeme getiren işte bu özelliklerdir. Kısaca, Rusya, “bütün yollar Roma’ya çıkar”, sözüne layık bir ülkeydi.

Zırhlı araçların yapıldığı, yüksek engelleri aşabilen, merdiven tırmanan panzerlerin yapıldığı bir çağda, yollar ne düzeyde olursa olsun, artık barikat savaşına uygun değildir. Ve böyle bir çağda, yani iktisadi evrimin bu düzeyinde barikat savaşları tarihe kanışmıştır.

* En genelde gerilla savaşı “vur-kaç” demektir.

⁵⁸ Marks, İspanyada Gerilla Savaşı. Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 73.

Yukarda gerilla savaşının geçmiş dönemlerden beri uygulanan bir savaş yöntemi olduğunu belirtmiştik. Mao'nun da belirttiği gibi, çileri haberleşme ve teknoloji çağında" gerilla savaşı "gezgin ci çete" tarzında yürütülemez. Gerilla savaşı da iktisadi evrime uygun olarak değişmek ve gelişmek zorundadır. **Üs bölgeleri** kurulmadan, gerilla savaşı başarıya ulaşamaz.

"Üs bölgeleri kurma fikriyle gezgin ci çeteler gibi savaşma fikri arasındaki çelişme, her gerilla savaşında ortaya çıkar."⁵⁹

"Üs bölgeleri nedir? Üs bölgeleri, gerilla kuvvetlerinin stratejik görevlerini yerine getirirken ve kendilerini koruyup, geliştirirken, düşmanı yok etme ve kovma amacına ulaşırken dayandıkları **stratejik** üslerdir. Üs bölgeleri, gerilla savaşının cephe gerisini teşkil eder."⁶⁰ (abc)

Üs bölgeleri, aynı zamanda, gelecekteki, kurtarılmış bölgeler demektir. Düşman güçlerinin o bölgelerden atılmasıyla birlikte kurtarılmış bölge haline dönüşür. Bu durumda gerilla savaşı farklı bir yol izlemek durumundadır. Artık "cephesiz savaş" olarak tanımlanan gerilla savaşı, belirli bir cephe oluşturmaya başlar. Gerilla taktiği salt düşmana saldırmakla yetinemez. Üs bölgelerinin güvenliğini ve geliştirilmesini de hesaba katmak zorundadır.

Gerilla savaşının, hareketli bir gerilla birliğinin dayandığı üs bölgeleri biçiminde yürütülmesi yeni örgütlenme biçimlerini de gündeme getirir. Gerilla savaşında önemli bir yer tutan üs bölgeleri, artık düşmanın askeri harekâtının amaçları içine girer. Bir başka deyişle, düşman salt gerilla birliğini yok etmek amacıyla yetinemez. Üs bölgelerini de hedefler. Bu yüzden (ve de bunun sonucu) üs bölgesindeki kitleler uygun örgütlenme içine sokulmalıdır. Bu da, **kendini koruma birlikleri ve milis** örgütlenmesini yaratır. Halk Savaşının üç örgütlenme biçiminden biri olan yan-silahlı birlikler işte böyle doğmuştur.

"Gerilla savaşı içinde bir **üs bölgesi**, ancak üç temel şartın adım adım kurulmasıyla yani, **silahlı güç kurulduktan, düşman yenilgiye uğratıldıktan ve halk harekete geçirildikten sonra gerçekten kurulabilir.**"⁶¹ (abc)

⁵⁹ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 88.

⁶⁰ Mao Zedung, age, s. 93.

Üs bölgelerinin kurulmasında, diğer bir noktada yer seçimidir. Üs bölgeleri, düşmanın girmesine, nispeten elverişsiz bölgelerde kurulabilir. Buralar “dağlar-ormanlar ve nehir yatakları”dır. Bu bölgelerin en önemli özelliği, içeriye nüfuz edilmesi zor olan yerler olmasıdır. Bir başka deyişle, ulaşımın yetersiz olduğu yerlerdir. Böylece buraya yönelecek düşman saldırısını **lojistik destekten** mahrum kalacaktır. Lojistik savaş imkansızdır. Bu gerçeği Güney Vietnam savaşında Amerikalı gazeteci şöyle belirtir: “*ABD bir kez daha, arazide büyük bir savaş vermekte ve bu savaşta çarpışmaya hazır olmaktan çok uzaktır. Bu savaşta operasyonları engelleyen dar boğaz: lojistik.*”⁶²

Emperyalizmin III. Bunalım dönemiyle birlikte, şehirleşmenin, haberleşmenin ve ulaşımın (kara-hava-deniz) dev boyutlara ulaşması ve bu boyutların, geri-bıraktırlmış ülkelerde de ortaya çıkmasıyla gerilla savaşı yeni bir biçim almıştır. Bu dönemde artık gerilla savaşı salt kır gerillasını ifade etmez, şehir gerilla savaşı ve taktikleri gündeme gelmiştir.

Kır gerilla savaşı, bu dönemin özelliklerinden dolayı, üs bölgeleri aşamasına gelmeden, “**hareketli gerilla birliği**” biçiminde yürütülür. Latin-Amerika’da kullanımıyla, gerilla savaşı “foko” tarzında yürütülür.* Özellikle Küba Devrimi’nde uygulanan bu gerilla savaşı biçimi, yeni şartlara uygundur. Bu biçim, “**gerillalar, herhan-gi bir toprağın belirli bir yerine yerleşmiş, silahlı, mümkün olan tek stratejik hedefe, iktidarın ele geçirilmesine yönelik bir dizi askeri eylemi uygulamaya hazır, halkın savaşçı öncüleri**”⁶³ olarak ifade edilebilir. Fokodan (gerilla odağı-ocağı) yola çıkarak yürütülen savaş, giderek gerilla bölgesine ve sonuçta gerilla üs bölgesine dönüşür. Bu gerilla savaşında, arka cephe, “**gerillanın sırt çantasıdır.**” (Che) Fakat fokonun başarısını belirleyen **halkın siyasal desteğidir**. Bir başka deyişle, gerilla operasyon alanı içindeki kitlenin, tarafsızlığı ya da sempatisi olmadan foko türü (biçimi) başarılı ola-

* “Foko” ve “fokoculuk” bazen yanlış anlaşılmalıdır. Fokoculuk genelde, “sol” sapmayı ifade eden kavramdır. Biz “foko” ve onun savunucularını bu yönden değil; gerilla savaşının yeni biçimi ve bunun savunuculuğu açısından ele alacağız. Foko, İspanyolca, gerilla odağı ya da gerilla ocağı olarak ifade edilir.

⁶¹ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 93.

⁶² Akt. Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 304.

⁶³ Che, *Askeri Yazılar*, s. 193, Yar Yay.

maz.

Böylece gerilla savaşının iktisadi evrimin bugünkü seviyesindeki durumuna gelmiş oluyoruz. Günümüzde kitlelerle temas kurmak, onların tarafsızlaştırılması ve sempatisinin kazanılması görevlerini üstlenen gerilla savaşı yeni bir biçime girmiştir. Artık fo-ko tarzı gerilla savaşı yetersizdir. Bunun için ön koşullar yaratılmalıdır. İşte bu da şehir gerilla savaşını gündeme getirir. Artık, şehir gerilla savaşı ile kır gerillasının asgari koşulları yaratılabilir. Şehir gerilla savaşı, bir yandan politik ön koşulları olgunlaştırırken (kitle sempatisi); diğer yandan düşman güçlerini şehirlerde tutarak kırlardaki denetimi (ulaştırma ve haberleşmenin yarattığı denetimi) asgariye indirir. Ve böylece “hareketli gerilla birliği” savaşı başlatılabilir. Zaman içinde de gerilla bölgeleri-gerilla üsleri ve kurtarılmış bölgeler yaratılır.

“Gerilla savaşı klâsik savaşın bir aşamasıdır; bunun bütün yasaları yönetilmelidir; fakat, özel yönüyle, ayrıca uyulması gerekli ek yasalar getirir. Her ülkenin coğrafi ve toplumsal koşullarının, gerilla savaşının kendini uyduracağı özel şekilleri belirleyeceği açıktır; fakat **temel yasalar bu tip mücadelenin hepsi için geçerlidir.**”⁶⁴(abc)

III. Bunalım döneminde, merkezi otoritenin güçlü, haberleşme ve ulaşımın ülke çapında yaygın, tekniğin kontra-gerillaya uygun olduğu şartlarda düşmanı yenilgiye uğratmak, yani ülke çapındaki denetimi bozmak çok daha farklı gerilla taktiğini gerektirir. İkinci olarak, halkın harekete geçirilebilmesi için **sunî dengenin bozulması** şarttır. Üçüncü olarak (ve tüm bunların sonucu) silahlı gücü yaratmak revizyonist “örgütçülük” ya da “kurumculuk” un yıkılmasını gerektirir.

İşte tüm bu nedenler, Halk Savaşının başlayabilmesi ve bunun somut ifadeleri olan gerilla üsleri ve kurtarılmış bölgelerin yaratılabilmesi için, yeni bir ön aşamayı gerektirir. Öncü Savaşı dediğimiz bu aşamadaki savaş biçimi gerilla savaşıdır. Bu gerilla savaşı, yeni taktiklerle ve yeni örgüt şekilleriyle yürütülmek zorundadır. Ve bu savaşın eylem alanı ve de eylemin niteliği daha geniş kapsamlıdır. Bu yüzden **savaş, kır ve şehir gerilla savaşı, psikolojik ve yıpratma savaşı şeklinde yürütülür.**

⁶⁴ Che, *Askeri Yazılar*, s. 37.

Bugün Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni benimseyen (evet benimseyen) unsurlar, bu gerçekleri kavrayamamanın sonucu, yürütülen savaşı farklı ve eksik değerlendirmektedirler. Sonuçta da ya kaderciliğe ya da konformizme yönelmektedirler. Kadercilik, bireysel planda kaldığı için ele alamayacağız. Ama konformizm örgütsel planda oluşmuştur. Bu konformist anlayış, (diğer noktalar hariç) kır ve şehir gerilla savaşı yürütülmeden, savaşın Öncü Savaşı karakteri almayacağını, bu nedenle hareketler silahlı propaganda olmadığı şeklinde belirlemektedir. Ve en sonunda da, Öncü Savaşının hazırlık aşamasından “asgari örgütlenme”den sınırsız hazırlık sonucu çıkartmaktadırlar.

Bu iki nedenden yanlıştır. Bir kere, Öncü Savaşının kendi niteliği bu tür “hazırlığı” dıştalar. Çünkü, bu evrede, savaşın öncü kadrolarla sürdürülmesi ve geniş birim halinde kitle örgütlenmesinin olmaması, savaşın yıpratma niteliğinde imha eylemini engeller. Bu da kaçınılmaz olarak, yüksek düzeyde teknik donatımı gereksiz kılar. Bu evrede, eylemlerin psikolojik yıpratma niteliğinde olması, gerilla taktiğini daha az insan ve tekniği kullanmaya iter. Böylece “büyük çaplı” hazırlık dıştalanır. Bir başka deyişle, Öncü Savaşının amacı ve bu amaca yönelik eylemin niteliği, büyük çaplı kadro ve teknik hazırlığı gerektirmez. Sorun “hazırlık”ta değil, **hazırlığın niteliği ve gerilla taktiklerinin durumunda yatar.** Ancak Öncü Savaşının başansı ile gerilla üsleri ve silahlı kitle örgütlenmesi yaratılabilir. Bu, Öncü Savaşının amacının suni dengeyi bozarak, Halk Savaşını başlatmak olması demektir. Sonuç olarak toparlarsak, III. Bunalım döneminin ilişki ve çelişkileri sonucu, (Öncü Savaşı evresinde) gerilla savaşı taktiği, yeni bir biçim almak zorundadır. Bu savaşın niteliği kadar, askeri taktiğin iktisadi evrimdeki gelişim tarafından belirlenmesi, ona uyması gereğindedir.*

İkinci olarak, savaşın kendi niteliği, yani tüm savaşlar için geçerli genel ve evrensel özelliği “sınırsız hazırlığı” imkansız kılar.

“Savaş tek ve ani darbeden ibaret değildir. Savaşın sonucu tek bir karara ya da aynı anda alınmış birden çok karara bağlı olsaydı, **bu karar ya da kararlara yönelen hazırlıkların doğal olarak aşırılığa kaçması ge-**

* Elbette tüm bunlar zafer kazanmak isteyenler içindir. Yoksa zaferi düşün-meyenler, geleneksel savaş yöntemleri ile yetinebilirler.

rekirdi. Çünkü kaçınılmış bir fırsatı bir daha elde etmeye imkan yoktur. Bu ise, mücadelenin gerektirdiği ve elde ki mevcut imkanların hepsi aynı zamanda harekete geçirilmiş olmasını gerektirirdi. Ancak o zaman, savaş tek bir karar ya da aynı anda alınmış bir çok kararlara indirgenmiş olurdu ... **Tüm güçlerin aynı anda mükemmel bir şekilde bir araya getirilmesi savaşın niteliğine aykırıdır. Bunun anlamı, güçlerin savaş içinde oluşturulabileceği ve bunun için harcanacak çabaların yoğunlaştırılması gerektiğidir.**⁶⁵ (abc)

Savaşın bu evrensel niteliği gereği, tüm şeylerin birden oluşturulması imkansızdır. Bu diyalektiğin savaştaki görünümüdür. Çünkü, diyalektikte hiç birşey birden olmaz. Nicel birikim nitel değişimi sağlar.

Bugün Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni benimseyenlerin, stratejik tespitteki tüm elemanların birden kullanılması gerektiğini düşünerek, hazırlığı aşırıya itmektedirler. Bunlara göre, kır ve şehir gerilla savaşı, silahlı propaganda ve diğer mücadele biçimleri (politik mücadele olarak) hep birden kullanılması ile savaş Öncü Savaşı olur. Bunun yanlışlığı (yukardaki nedenlerden dolayı) açıktır.

Emperyalizmin III. Bunalım döneminde, "II. bilimsel ve teknik devrim" sonucu haberleşme ve ulaşım ve askeri araçlar I. ve II. bunalım dönemi ile kıyaslanmayacak seviyeye gelmiştir. Bu nedenle, Halk Savaşlarının klâsik gerilla taktikleri yetersizdir ve buna yönelik hazırlık da farklıdır. Fakat bunlar, stratejinin değil, taktiğin konusunu teşkil eder. Fakat savaşın uzun süreli direnme savaşı olması ve bu yüzden gerilla savaşının rolü "*sadece düzenli ordunun seferlerini kısa mesafelerde doğrudan desteklemek*" (Mao) olmadığı için, "*gerilla savaşında strateji meselesi*" ortaya çıkar. Bir başka deyişle, **Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nde, gerilla savaşı taktik bir sorun değil, stratejik bir sorundur. "Direnme savaşında (ve bütün diğer devrimci savaşlarda) gerilla birimleri, genellikle sıfırdan başladıklarına ve küçük bir kuvvetten büyüğe doğru geliştiklerine göre, kendi kendilerini korumalıdır, ve üstelik gelişmelidirler. Bundan dolayı sorun şudur: Kendimizi**

⁶⁵ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 51-52.

korumak ve geliřtirmek ve dūřmanı yoketmek amacına ulařabilmemiz için gereken politikalar ya da ilkeler nelerdir?⁶⁶

Kısaca, askeri savaş sanatının genel ilkeleri bunlardır.

b) Gerilla Savaşı: Bir Yöntem

Halk Savaşı yaygın ve stratejik öneme sahip bir gerilla savaşıdır. Bu nedenle gerilla savaşını ayrı başlık altında incelemeyi gerekli görüyoruz. Önceki kısımda, askeri savaşın genel ilkelerini ve savaş biçimlerinin iktisadi evrimle ilişkisini anlatırken gerilla savaşının tarihsel gelişimini de kısaca özetledik. Bu kısımda politikleşmiş askeri savaş kavramı olarak, yani politik kitle mücadelesi olarak gerilla savaşını ve uygulamalarını ele alacağız.

Gerilla savaşı, bir askeri savaş yöntemidir. Bu yüzden, savaşın genel yasalarından çıkan yasaların bütününe uyar. Ama, yine de kendine özgü yasaları vardır. **Bu özgü yasalar, hazırlık-örgütlenme-yönetim ve savaş biçiminde kendini gösterir.**

Halk Savaşı aşamasında, gerilla savaşının rolü stratejiktir. Dūřmanın, bizden maddi ve teknik olarak üstün olduğu şartlarda, onu yenebilmek için iki řart gerekir: Kendimizi korumak ve geliştirmek, dūřmanı yok etmek. Bu yüzden, *“gerilla savaşı güçlü bir şekilde donatılmış ve iyi eğitilmış olan saldırgan bir orduya karşı koyan, ekonomik bakımdan geri bir ülkenin geniş kitlelerinin savaşıdır”*.⁶⁷ Bu gerilla savaşının **“kitlevi” niteliğini** belirler.

Gerilla savaşı, salt askeri nitelikte bir savaş yöntemini olarak ele alnamaz. Gerilla savaşı, aynı zamanda politik mücadelenin, yani kitlelerin siyasi olarak seferber edilmesinin bir aracıdır da (**politik niteliği**). Başlangıçta, gerilla savaşının politik amacı temeldir. Bu nedenle **politik mücadelenin içinde mütalaa edilir. İşte, gerilla savaşının, devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına silahlı propaganda denir. Ve Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, bir devrim stratejisi olarak, diğerlerinden bu niteliği ile ayrılır.***

⁶⁶ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, c. II, s. 76.

⁶⁷ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 91.

* Stratejinin genelde diğer nitelikleri, tüm devrim stratejilerinde mevcuttur.

Halk savaşının denge ve stratejik karşı-saldırı evresinde, gerilla savaşının askeri niteliği öne geçer ve temel olur.

Gerilla savaşının, politik mücadelenin aracı olması, bu silahlı aksiyon yönteminin politik mücadelenin amacına uygun olmasındandır. Gerilla savaşı, kendi özgül niteliği gereği kitle çalışmasına uygundur. Bu gerçekleri Che şöyle belirtiyor:

“Bütün bu savaş boyunca, Vietnam Partisi kitle mücadelesinden yararlandı. Bunun en başta gelen sebebi, gerilla savaşının kitle mücadelesinin bir ifadesinden başka bir şey olmadığı ve halkın oluşturduğu doğal ortamdan ayrı düşünülmemeyeceğidir; bu durumda gerilla, silahlı olmayan fakat öncüsü aracılığıyla zafere ulaşma iradesini dile getiren halkın büyük çoğunluğunun, siyasal bakımdan, daha az olan, öncüsü anlamına gelir ... Bazı anlarda yeni gerilla birlikleri partinin yönetimi altında, düşmanın çok güçlü olduğu ve halkın terörle korkutulduğu bölgelerde yaratılıyordu; bu durumda, sürekli olarak, **Vietnamlıların silahlı propaganda dedikleri taktik uygulanıyordu. Silahlı propaganda, kesinlikle belirli yerlerde kurtuluş güçlerinin bulunması demektir; bunlar halkın oluşturduğu büyük denizde, gözle görülmeksizin suda balık gibi yüzerler, güçlerini ve yenilmezliklerini gösterirler. Bir bölgede üst üste tekrarlanan silahlı propaganda varlığıyla kitlelerin katalizörü rolü oynar, bölge derhal devrimci oluyor, halk ordusunun elde ettiği topraklara yenileri ekleniyordu. Tüm Vietnam toprakları üzerinde gerilla üsleri ve bölgeleri böylelikle çoğaldı.**”⁶⁸ (Che) (abç)

İşte Che Guevara'nın belirttiği “**silahlı propagandanın Vietnamcası**” budur.

Silahlı propagandanın bu uygulaması, gerçek boyutta kır gerilla savaşı demektir. Bir başka deyişle, **silahlı propagandanın, stratejik çarpışma alanında (kırlarda) yürütülmesidir.**

Bugün “silahlı propaganda salt Öncü Savaşında geçerlidir, Halk Savaşında ise gerilla savaşı” şeklinde ifade edilen anlayışın yanlışlığı açıktır. Öncü ve Halk Savaşında, silahlı propagandanın

⁶⁸ Che, *Savaşçıya Pratik Öneriler*, s. 64, Yar Yay.

farklılaşması biçimseldir ve gerilla savaşının gelişimiyle karakterize olur. Halk Savaşı aşamasında, elde olanı koruma evresinde, gerilla savaşı, gerilla üsleri şeklinde yürütülür. Öncü Savaşında, gerilla üslerinin yaratılamayacağı için (daha önce belirttiğimiz nedenlerle) gerilla savaşı farklı biçimde yürütülmek zorundadır. İşte bu farklılık, bir yandan, Öncü Savaşı ile Halk Savaşındaki gerilla savaşının farklılığını belirlerken; diğer yandan yeni gerilla taktiklerini gereğini ifade eder.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, savaş eylemi iki niteliktedir: **Yıpratma ve imha**. Fakat bu iki nitelik diyalektik bir bütün olduğu için, imha savaşı yıpratmayı, yıpratma savaşı da imhayı içerir. Ama temel-tali olarak yerleri farklıdır. Genel olarak yıpratma savaşı düşmanın iradesini ve savaşma azmini uzun süreli savaş ile yıkmak demektir. Bu uzun süreli savaşta “direniş” pasif değil aktiftir, taktik değil stratejiktir. Yani, yıpratma savaşı stratejik niteliktedir. Bu yüzden kendi içinde taktik taarruzları içerir. Bu taktik taarruzların amacı stratejik yıpratmayı sağlamak için parçada düşmanın maddi ve insan gücüne darbe indirmektir. Bu ise, imha savaşı demektir. Yani, stratejik yıpratma savaşında imha savaşı ya da eylemleri, onu tamamlayan bir etkidir. “*Bu yüzden imha savaşı yıpratma savaşının ta kendisidir.*” (Mao)

“*Kesintisiz Devrim II-III*”de strateji ortaya konulurken, şöyle denilmektedir: “*Bu ilkelerimizi, bir sürü genel doğrularla, Marksizmin lafızları arasında yüzlerce sayfalık metinlerle ortaya koymak, takdir edileceği gibi pekala mümkündür ... Ama hayır! Partimizin bünyesinde bu tip entelektüel tahlillere yer yoktur.*” Yine aynı yerde, ele alınan sorunların “*Marksizm-Leninizmin kılavuzluğu altında*” ele alındığından bahsedilir. Bu yüzden “*Kesintisiz Devrim II-III*”de genel kavramlar pek az belirtilir. Bunun sonucunda ise, 71 yenilgisi sonrasında güçlenen revizyonizm saldırılarını, “*Marksizm-Leninizmin evrensel tezleri inkâr ediliyor*” şeklinde yoğunlaştırmıştır. THKP-C saflarında ise durum pek farklı değildir. Kimileri, evrensel tezlerin belirtilmesi çabalarını “*netleşme*” süreci ile çarptırırken; kimileri de evrensel tezleri bir yana bırakıp “*Kesintisiz Devrim II-III*”den “*her şeyi*” çıkartmaya çalışmaktadırlar. Her iki anlayış ta “*Kesintisiz Devrim II-III*”ün Marksizm-Leninizmin o ana kadarki tüm tecrübelerinin üzerine yükseldiğini (her teori gibi) anlayamamaktadır.

“*Kesintisiz Devrim II-III*”de geçen yıpratma savaşı kavramı,

yeni bir kavram olmayıp, Marksist-Leninist literatürdeki bir kavramdır.

“Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşını içerir.”

Silahlı propagandanın **askeri yönü** budur.

“Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur gözle görülür maddi ve somut eylemlerden, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında, siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir.”

Bu da **politik yöndür**.

Fakat, “*silahlı propaganda askeri değil, politik mücadeledir.*” Bu yüzden politik yön temeldir ve belirleyicidir. Bu anlamda silahlı propaganda politik bir mücadele biçimidir. Ama bu mücadelenin aracı askeri niteliktedir. **İşte politikleşmiş askeri savaş kavramı.**

III. Bunalım döneminin özelliklerinden ve ülkenin tarihsel gelişiminden ötürü, başlangıçta, askeri eylemler psikolojik yıpratma niteliğindedir. Ancak daha ilerki evrede, savaşın niteliği gerçek boyutta yıpratma savaşına dönüşür. O andan itibaren, savaş eylemlerinde imha seferleri düzenlenebilir. Bu gerçeği kavramak, gerek savaşın ilk evrelerindeki eylemleri başarmak (ve anlamak) gerekse askeri maceracılıktan kaçınmak için önemlidir.

Savaş eyleminin bu yönleri ya da nitelikleri, somut şartlardaki güçler dengesine ve devrimin gelişmesine paralel olarak farklı biçimlerde gündeme gelir. Ama, hiçbir zaman Öncü Savaşı ile Halk Savaşının aynı kriteri değildir. Aynı şekilde yukarıda belirttiğimiz politik yönde (stratejik karşı-tarruza kadar) aynı için kriter olamaz.

Öncü Savaşının niteliğini belirleyen, suni dengeyi bozmasıdır. Öncü Savaşını Halk Savaşından ayıran temel kriter budur.

Siyasi gerçekleri açıklama kampanyası mücadelenin politik yönü olup, mücadeleyi **belirler**. Askeri savaş ise, bu yöne tabi olup, politik yönün başarılması için yürütülür. Bu nedenle, askeri savaş biçimleri politik mücadelenin aracıdır (örneğin gerilla savaşı). Mücadele bir yandan (temel olarak) politik amacı başarma yönünde ilerlerken, diğer yandan da askeri olarak güçler dengesini de

tirmeye çalışır. Daha ilerki aşamalarda, yani güçler dengesi devrim cephesi lehine dönmesi ile birlikte, askeri amaç öne geçer (stratejik karşı-taaruz evresi).

Öncü Savaşında, savaşın özgül niteliği, yeni ve ek görevler gündeme getirir. Bu durumda askeri savaş biçimi ve bunun “işlevi”, nispi olarak, Halk Savaşından farklıdır. Ama bu farklılık, Halk Savaşının evreleri **arasında da** mevcut olduğundan, Öncü ile Halk Savaşının farklılaşmasının **temel kriteri** olamaz. **Temel kriter, suni dengenin bozulması ve Halk Savaşının başlatılmasıdır.**

I. ve II. Bunalım dönemlerinde Halk Savaşının başlayıp, gelişmesi, III. bunalım döneminde farklı olması ve Halk Savaşının Öncü Savaşı aşamasından geçmesi, bu dönemde gerilla savaşı taktiklerinde de değişime yol açmıştır.

En genel bir tanımlamayla, Halk Savaşı, emperyalizmin (ve yerli hakim sınıfların) **maddi ve teknik** üstünlüğünü, uzun süreli bir mücadele ile (direniş savaşı) alt ederek, iktidarın ele geçirilmesidir. Bu anlamda Halk Savaşında askeri yön büyük yer tutar. Kitle örgütlenmesi askeri ya da yarı-askeri nitelikte olmak zorundadır. Bir bakıma, Halk Savaşı, geniş halk kitlelerinin örgütlü mücadelesini ifade eder. Fakat emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerinden dolayı, **Halk Savaşı, Öncü Savaşı aşamasından geçecektir.**

Bugün THKP-C/HDÖ'ye yöneltilen eleştirilerden birisi de bu son cümleyle ilgilidir.

“*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*” broşürümüzde, III. bunalım dönemi geri-bıraktırlmış ülkelerin devrimci mücadelesini iki aşamaya ayırmıştık. Buna göre birbirine bağlı ve birinci ikincinin koşullarını yaratan iki aşama: **Öncü ve Halk Savaşı** aşamalarıdır. Bu ayrımın temeli, her iki aşamanın kendine özgü niteliklere sahip olmasına dayanır. Öncü Savaşını incelerken bunları daha detaylı belirteceğiz. Fakat, yöneltilen eleştiriler direkt, “*Kesintisiz Devrim II-III*”den alınan bazı alıntılara dayandırılmaktadır. Şöyle demektedir “*Kesintisiz Devrim II-III*”:

“Devrimimiz Halk Savaşı ile zafere erişecektir. Ama, daha önce belirttiğimiz gibi, içinde yaşadığımız tarihsel durum ve ülkemizin özelliklerinden dolayı, **Halk Savaşı Öncü Savaşı aşamasından geçecektir.**”⁶⁹ (abç)
“Eleştiriciler” bu alıntıyı yaparak (ve de kelime yorumu ile)

demektedirler ki, “*Öncü Savaşı Halk Savaşının içinde bir alt evredir.*” Her şeyden önce bu yorumun III. bunalım dönemi Halk Savaşları ile geçmiş Halk Savaşlarını birbirinden ayırmamak olduğu açıktır. Keza bu “yorum”, KSD’nin “*her devrimde Öncü Savaşı aşaması vardır*”⁷⁰ lafının farklı kelimelerle tekrarlanmasıdır. Çünkü yakından bakıldığında görülür ki, I. ve II. bunalım döneminde Halk Savaşı, önce küçük bir silahlı öncü ile başlamıştır. Örneğin, Vietnam Kurtuluş ve Propaganda Birliği. (Bu birlik Giap’ın yönetiminde 34 kişiden oluşmaktadır) Bu birliğin esas ilkesi, “*silahlı saldırıdan çok siyasi faaliyete ve propagandaya önem vermektir.*”⁷¹

Bizi bu “eleştiri”de esas ilgilendiren “*Kesintisiz Devrim II-III*”ün “**yorum**”udur. Bugün THKP-C adına sahip çıkan ve ayrımın “yorum” farkında olduğu söylenen günümüzde, “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*”e yöneltilen bu “eleştiri”nin özel bir önemi vardır.

Yorumun kelime üzerinde oynama olduğunu söylemiştik ve bu kelime de “**...den geçecektir**” ifadesidir.” İlk önce, bu kelime yorumlanması ile ilgili şöyle bir örnek verebiliriz. “Sosyalist devrim demokratik devrim aşamasından geçecektir” diye ülkemiz için bir tespit yapsak, buradan demokratik devrimin sosyalist devrimin içinde olduğu anlamı çıkar mı?* Elbette ki, hayır. Böyle bir şey, felsefi olarak, dogmatizm-rasyonalizm ve ampirizm demektir. Diyalektikçe göre, her şey birbirine bağlıdır ve bir bütündür. Fakat bu, her şeyin aynı olduğu anlamına gelmez. Diyalektik bize, şeylerin yalnız genel nitelikleriyle yetinemeyeceğimizi, şeylerin özgül niteliğinin bilgimizin temelini teşkil ettiğini öğretir. Aynı bütünün parçaları birbirinden özgül nitelikleri ile ayrılır. Bu yüzden Öncü ve Halk Savaşının bir bütün olduğu, aynı amaca (devrime) yönelik olduğunu söylemek yeterli değildir. Önemli olan, bu iki parçanın (diyalektik bütün) **özgül nitelikleridir**. Eğer Öncü Savaşı ile Halk Savaşı arasında nitel farklılık yoksa bu ayrım yanlış olur. Ve “eleştiri” bunun olmadığını gösterdiği anlamda eleştiri olur. Gelelim, “*Kesintisiz Devrim II-III*”e. Burada şöyle denilmektedir:

“Önder güç konusunda partimiz, **Halk Savaşı ile dev-**

* Marksist-Leninist tespitite bu iki aşama birbirinden bıçak gibi ayırlamaz. Fakat örneklemeyi bu açıdan değil, kelime yorumu için yapmaktayız.

⁶⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁷⁰ KSD, Sayı: 7, Öncü Savaşı Üzerine adlı yazı.

⁷¹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 43.

rimin zafere erişeceğini tespit ettiğinden proletaryanın ideolojik önderliğini temel almıştır (temel bölgenin kırklar olması esprisi). **Öncü Savaşı aşamasında**, Partimizde emekçi kökenden gelen gelmeyen ayrımı yoktur.”⁷² (abç)

“İşte, silahlı propagandayı temel alan ve **Öncü Savaşı ile** emekçi kitlelerini devrim safına çekerek, devrimci mücadelenin **bir halk savaşı ile zafere ulaşacağını** tespit eden Partimiz ...”⁷³ (abç)

“... Bu dönemde bir devrim olmuştur. Ve devrimi yapanlar, işe silahlı propagandayı temel çarpışma biçimi olarak ele alıp, **Öncü Savaşı ile başlamışlardır.**”⁷⁴ (abç)

“... **öncünün mücadelesi** ile köylülerin derhal silaha sanılarak, savaşın **kısa zamanda Halk Savaşına dönüşeceği düşüncesi** ...”⁷⁵ (abç)

Evet, çeşitli bölümlerde belirtilen bu sözlerde, şüpheye düşmeyecek şekilde Öncü Savaşı ile Halk Savaşının farkı belirtilir. Bu anlaşılır bir şeydir, çünkü her iki aşamada birbirinden farklı (özellik) niteliğe sahiptir. Bütün bunların tespiti bizi doğru bir mücadeleye yöneltir. Çünkü, “*süreçler değişir, eski süreçler ve eski ilişkiler kaybolur, yeni süreçler ve yeni ilişkiler ortaya çıkar ve buna uygun olarak **çelişkileri çözümleme yöntemleri** değişir. Rusya’daki Şubat Devrimi (burjuva demokratik devrim) ile Ekim Devrimi’nin (sosyalist devrim) **çözümlediği çelişkiler arasında da temel bir ayrılık olduğu gibi, bunları çözümleme yöntemleri arasında ayrılık vardır. Farklı çelişkileri çözmek için farklı yöntemler kullanmak, Marksistlerin sıkı sıkıya gözetmek zorunda oldukları bir ilkedir.***”⁷⁶ (abç)

İşte bu yüzden, Öncü Savaşının amacı, fonksiyonları, örgütlenme tarzı, Halk Savaşından farklıdır ve bu nedenle biz, “**Yaşasın Öncü Savaşı, Yaşasın Halk Savaşı, Kurtuluşa Kadar Savaş**” sloganını kullanmaktayız.*

⁷² Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁷³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁷⁴ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁷⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁷⁶ Mao Zedung, *Teori ve Pratik*, s. 38-39, Sol Yay.

* Zaten bir kavram, şeylerin özgül niteliğini belirtmek için, diğer şeylerden onu ayıran özelliği nitelemek için kullanılır.

Marksizm-Leninizmde, siyasi mücadele, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile karakterize olur. **Ancak bu kampanya ile kitleler örgütlenebilir ve bilinçlendirilebilir.** Eğer, bu durumun Öncü Savaşı ile sağlandığı düşünülüyorsa, elbette Halk Savaşı düşmanı askeri olarak yenme mücadelesi olur. Ama bu gerek Öncü Savaşının amacı, gerekse devrimin eşitsiz gelişim yasası nedeniyle, imkansızdır. Ancak Halk Savaşının stratejik karşı-taarruz evresinde söz konusudur. Ama bu yine de kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesinin bitmesi demek değildir. Bu politik görev askeri görevden sonra gelir. Amaç düşmanın askeri bozgunudur.

Öncü Savaşının niteliğini belirleyen, suni denge; Halk Savaşının niteliğini belirleyen (uzun süreli savaştır) ise, siyasal olarak tecrit edilmiş emperyalizmin (ve yerli hakim sınıflar) maddi ve teknik üstünlüğüdür. Ama, siyasal tecridin genelde olması ve (buna bağlı olarak) devrimin eşitsiz gelişimi nedeniyle, Halk Savaşında da politik görev öndedir (stratejik karşı-taarruza kadar).

Yanlış, suni dengenin bozulmasıyla kitlelerin bilinçlenmesinin ve örgütlenmesinin **tamamlanacağı** sanılmasından kaynaklanır. Tersine, suni dengenin bozulması, bunların yapılabilmesi için maddi şartların yaratılması demektir. Suni denge kitlelerin bilinçlenmesini ve örgütlenmesini engelleyici, **önleyici** faktördür. Yoksa, **bilinçlenmiş kitlelerin harekete geçmesini engelleyici değil.** Bir başka deyişle, suni denge bilinçlenmiş kitlelerin örgütlenmesini engellemez, bilinçlenmesini engellediği için (sonucu olarak) örgütlenmeyi de engeller.

Bazı unsurlar, Öncü Savaşı ile, yani suni dengenin bozulmasıyla kitlelerin bilinçlenmesinin sağlanacağını varsayarak, örgütlenmenin sağlanmasını Halk Savaşına bırakır. Böylece Halk Savaşında, *“... gerilla ... halk ordusunun yaratılmasına (örgüt biçimidir ordu) hizmet eder.”* Eğer, Öncü Savaşı bu şekilde olsa idi, yani kitlelerin bilinçlenmesinin sağlandığı savaş olsa idi, her devrimde olması gerekirdi. Tersine, **Öncü Savaşı, kitlelerin tepkilerini açığa çıkartmayı amaçlar ve kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesi her iki aşamada da söz konusudur.**

Zaten bugün Öncü Savaşı ile ilgili kafa karışıklığı bu konuda yoğunlaşmaktadır. Kimileri, “bilinçli kitlelerin tepkisi pasifize edilemez, öyle ise, suni dengenin bozulması kitlelerin bilinçlenmesi

demektir. Ayrıca (temel olarak) Öncü Savaşının amacı suni dengeyi bozmaktır, demek gereksizdir. Öncü Savaşının amacı kitleleri bilinçlendirmektir” demektedirler.

Evet, görünüşte çok mantıklı bir değerlendirme. Bir şeyi farklı **kelimelerle** ifade etmek gibi gözüküyor. Ama, hayır. Eğer böyle olsa idi, kitlelerin tepkilerinin açık halde olduğu ve kitlelerin kendiliğinden (silahlı) ayaklanma ve isyanların mevcut olduğu I. ve II. bunalım döneminde Halk Savaşlarında da Öncü Savaşı olması gerekir. Bu mantıklı değerlendirmenin en özlü ifadesi, “*Öncü Savaşı ayrı değil, Halk Savaşının içinde bir evredir*” sözüdür. Elbette, Öncü Savaşı kitlelerin bilinçlendirilme mücadelesi olarak ele alınırsa Halk Savaşının bir evresi olması gerekir. Ama bu değerlendirmeyi yapanlar, I. ve II. bunalım dönemlerinde Halk Savaşının başlangıcında (elde olanı koruma aşamasında) kitlelerin bilinçlendirilmesinin, yani politik görevin temel olduğunu unutuyorlar. Giap bu ilk evreyi şöyle tanımlıyor:

“Eylemler için en uygun kılavuz ilke silahlı propaganda, **siyasi eylemlerin askeri eylemlerden daha önemli olduğu ve savaşmanın propagandadan daha az önemli olduğu** ilkesiydi. Silahlı eylem, **siyasal temeli korumak, sağlamlaştırmak ve geliştirmek için kullanılmıştı** ve silahlı kuvvetlerin sağlamlaştırılması ve geliştirilmesi için bir adım ilerledik.”⁷⁷ (abc)

Sanınız propagandanın, siyasi eylemin ne anlama geldiğini söylemeye de gerek yok.

Şimdiye kadar söyledik, birkez daha yineliyelim:

I. ve II. bunalım dönemi ülkeler devrimi de, III. bunalım dönemi ülkeler devrimi de (emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde) **Halk Savaşı ile zafere ulaşır**. Fakat her dönemin somut tarihsel şartları, bu savaşın gelişiminde farklılık yaratmıştır.

I. ve II. bunalım döneminde sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, açık işgal ve zayıf merkezi otorite nedeniyle **kitlelerin düzene karşı tepkileri açıktır**. Kitleler bu şartlar nedeniyle, kendiliğinden silahlı hareketler yapmaktadırlar. Bu dönemde devrimcilerin görevi, bu silahlı ve kendiliğinden hareketlere girerek, onları bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Çünkü, kendiliğinden hareket-

⁷⁷ Giap, *Halk Savaşı-Halk Ordusu*, Sol Yay.

lerle zafer kazanılmaz. “Her kendiliğinden-gelme hareket bilinç unsurunu da içinde taşır” (Lenin). Bu nedenle, **bu ülkelerde siyasal bir temel mevcuttur**. Yani, düşman siyasal olarak tecrit olmuştur. Eksiklik, belirli bir öncünün yönetiminden, belirli bir politik hedeften ve politik bilinçten yoksunluktur. Öncünün varlığı ile yürütülen mücadele sonucu zafer kazanılır.*

III. bunalım döneminde, suni dengenin mevcudiyeti nedeniyle, kitlelerin düzene karşı tepkileri açık değildir. Bu yüzden kitlelerde “siyasal temel” yoktur, önce “devrimci propagandaya açık hale getirilmeleri” de gerekir. Bunların nedeni, gizli işgal ve güçlü merkezi otoritedir. Bu iki olgunun sonucu suni dentedir. **Halk Savaşının başlayabilmesi için suni denge bozulmalıdır. (Öncü Savaşı).** Suni dengenin bozulması kitlelerin bilinçlenmesi ile söz konusu olabilir. Ama temelde, **kitlelerin suni dengenin varlığının bilincine varmaları ile mümkündür. Bu, gerçek politik bilinç değildir. Objektif bir durumun subjektif (yapay-suni) olarak engellendiğinin bilinmesidir. Yani, emperyalist sömürünün bilinmesi ve merkezi otoritenin görüldüğü kadar güçlü olmadığı ona karşı savaşılabilineceği, onun bütün gücünün gözdağı, yaygara ve demagojiye dayandığı kitlelerce kavranılmadır. Bu devrimci anlamda, politik bilinç değildir.** Ancak bu sağlandığı anlamda, devrimci propagandayla kitleler politik bilince erişir. Bu **Halk Savaşı evresi** demektir.** III. bunalım döneminde Halk Savaşı başladığı zaman devrimcilerin avantajları vardır. Bu da, şu ya da bu nitelikte bir **silahlı gücün mevcudiyetidir**.

Şimdi denebilir ki, “tamam, ama yukardaki ifadelerde bu anlamdadır. Fakat, farklı **kelimelerle** söylenmiştir.”

Sorunumuz tek başına kelime (kavram) sorunu değildir. Her teori belirli kavramlarla ifade edilir ve **pratiğe yön verir**. Yanılgılar pratiğin yönlendirilmesinde kendini gösterir. Öncü Savaşı Halk Savaşının içine sokulduğu zaman hiç bir şey değişmiyor (pratik

* Bu dönemdeki Halk Savaşının birinci aşamasındaki mücadeleye “KSD tipi” Öncü Savaşı (!) diyebiliriz. Zira, onlara göre, partinin yürüttüğü mücadele Öncü Savaşıdır ve her devrimde mevcuttur. Fakat, bizim belirttiğimiz Öncü Savaşı bir niteliktir, kendi özgül yanı ile diğerlerinden ayrılır.

** Elbette Öncü Savaşında da kitlelere devrimci politik bilinç iletilecektir. Bu öncünün her zamanki ve her yerde ki görevidir. Ama suni dengeyi bozma görevi, buna yönelik mücadele temeldir ve Öncü Savaşı evresinin niteliğidir.

açısından) gibi gözüküyor. Ama, hayır. Tersine değişim çok nettir. Bugün THKP-C/HDÖ'nün eylemleri için propagandası yapılmıyor, kitleler bilinçlenip-örgütlenmiyor deniliyor. THKP-C/HDÖ' nün (el-bette diğer grupların da katkısı inkâr edilemez) eylemleri sonucu kitlelerin silahlı hareketleri ülke çapında **gelişme** göstermiştir. Bu suni dengenin, örgütlü olarak **bozulmaya yöneldiği** demektir. Yakından bakıldığında görülür ki, kitlelerin bu hareketleri devrimci bir politik bilinçten, hedeften ve amaçtan yoksundur. Tamamen kendiliğinden-gelmedir ve her politik görüşten insan katılmaktadır. Bu hareketlerin, ülke çapında, isyan ve ayaklanma haline dönüşmesiyle (öncünün hazırlığını yapması şarttır), gerilla üsleri ve kurtarılmış bölgeler (örgüt biçimi olarak gerilla birlikleri-milisler vb.) yaratılabilir. Yani, Halk Savaşı başlar. Ve bu zaman siyasal yön yine öndedir ve siyasal temelin pekiştirilmesi, korunması ve geliştirilmesi esastır. Sonuç olarak diyebiliriz ki, Öncü Savaşında, eylemler siyasi gerçekleri açıklama kampanyası için kullanılmakla beraber suni denge temellerine yönelmek öndedir. Silahlı propagandanın suni dengeye yönelik hareketi öndedir. **Öncü Savaşının temel amacı suni dengeyi bozmaktır.**

Öncü ve Halk Savaşında askeri savaş, gerilla savaşı biçiminde yürütülür. Her iki evrede de, gerilla savaşı kır ve şehirlerde, diyalektik bir bütün olarak ele alınır. Ancak Öncü ve Halk Savaşının özgül nitelikleri (yukarıda belirttik) gerilla savaşında da farklılık yaratır. Keza, kır ve şehirlerin farklı nitelikleri de, bu alanlardaki gerilla taktiklerinde değişiklik yaratır.

Halk Savaşında gerilla savaşı, uzun süreli yıpratma görevini yerine getirir. Ve bu yıpratma maddi güçlerin azar azar yok edilmesiyle gerçekleşir. Bu aşamada şehir gerilla savaşı kır gerillasına tabidir ve kır gerilla savaşının amaçlarına hizmet eder (Temel savaş alanı kırlar olma esprisi).

Kır gerilla savaşı (Halk Savaşında), nispeten ağır silahlarla teçhiz edilmiş ve nispeten kalabalık birlikler tarafından yürütülür. Bu savaşta gerilla birliği, bir gerilla üs bölgesine dayanacağı gibi gizli siyasi üslere de dayanabilir. Fakat her ne çeşitte olursa olsun, kır gerilla savaşında hareketlilik, inisiyatif, şaşırılmaca esastır. Gerilla üs bölgelerinin olduğu evrede, buralardan çıkan gerilla birliği, o anki **somut şartlara** göre, düşmanın askeri varlığına tavır alır. Saldırıda temel ilke, **güçlerin yoğunlaştırılmasıdır.** Geri çekilme de

ise, **güçlerin yayılması** esas alınır.

“Gerilla savaşı, güçlü şekilde donatılmış ve iyi eğitilmiş olan saldırgan bir orduya karşı koyan, iktisadi bakımdan geri bir ülkenin geniş kitlelerinin savaşıdır. **Düşman güçlüyse ondan sakınılır.** Düşman güçsüzse ona saldırılır ... Cephenin sabit bir yeri yoktur. Düşman neredeyse cephe de oradadır.

Düşman üzerinde ezici üstünlüğü gerçekleştirmek için, **hücum ve geri çekilmede, insiyatif, esneklik, hızlilik, şaşkırtmaca, saldırı ve geri çekilmede ani hareket etmeyle, birlikler düşmanın yeter derecede korunmadığı yerlere yoğunlaştırılır.**”⁷⁸ (abc)

Gerilla savaşının (özellikle kır gerillasının) eylem ilkeleri öz olarak budur. Bu ilkeleri dikkate almayan gerilla eylemi ve bütün olarak gerilla savaşı, kendi niteliğini yitirir ve de ortaya, ismi “gerilla” olan, başka bir savaş biçimi çıkar. **Amiyane askeri bilgiye sahip olan bir düşünce**, düşmanın güçlü olduğu yere saldırmayı, daha etkili olduğu için daha önemli sayar. Böyle bir anlayış, gerek Öncü Savaşı evresinde psikolojik yıpratma açısından, gerekse Halk Savaşında maddi yıpratma (imha eylemi) açısından kendine destek arar. Bir yığın şartlar ve amaçlar dışalandığı anlamda, böyle bir anlayış doğru olabilir. Ama, savaşın uzun süreli savaş olduğu, amacın politik-askeri (politikleşmiş askeri) olduğu ve genel amacın elde olanı koruma ve geliştirme, düşmanı azar azar yoketme olduğu hesaba katıldığında bu anlayışın yanlışlığı ortaya çıkar. Bazı istisnai durumlar dışında, düşmanın güçlü olduğu yerde verilen savaş kendi güçlerimizin (en azından taktik çatışmadaki güçlerimizin) **yokedilmesini** (kayıp vermesi değil) getirir. Çünkü bu “düşmanın istediği alanda savaşmak” demektir.

Maddi ve teknik açıdan düşman karşısındaki güçlerin bu savaş ilkesi, **elverişli arazide savaş-elverişsiz arazide savaş** ile karıştırılmamalıdır. Aynı temelden çıkmakla birlikte birincisi **eylem hedefini**, ikincisi **eylem alanını** (gerilla operasyon alanı) ifade eder.

Elverişli arazi-elverişsiz arazi gerilla savaşında gerilla eylem alanını ifade eder. Bu alanlarda yürütülen her bir eylem, gerilla savaşının eylem ilkelerine uymak zorundadır ve de öyle olur.

⁷⁸ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 91-92.

“Uygun alan-uygun nüfus” kavramı ise, kır gerilla savaşında ilk birliğin yerleşeceği merkez karargah ve operasyon (eylem) alanını tespit etmek için kullanılır. Bir başka deyişle, elverişli arazinin tespiti demektir. Biz, elverişli arazi ile salt gerilla savaşına uygun coğrafi şartları ele almamaktayız. Che Guevara, “Askeri Yazılar”da, elverişli araziye gerilla savaşının taktiği açısından ele alarak, salt coğrafi şartlar ve buralardaki teknik uygulamayı belirtmektedir. Yine Che, aynı yazıda (ve diğer yazılarında da) gerilla savaşı için kitle desteğinin olduğu yerin en uygun yer olduğunu belirtir. Kır gerilla savaşını bunların ışığında (iki yanın bütünlüğü olarak) ele almak gerekir.

Kır gerilla savaşı için hangi koşulların gerekli olduğu, yani, hangi koşulların dikkate alınması gerektiğini kısaca belirtelim:

Yukarda da belirttiğimiz gibi, kır gerilla savaşı, belirli eylem ilkeleri çerçevesinde hareket eden, hareketli birliğin, **açık savaşıdır**. Bu yüzden karşımıza ilk çelişki çıkar: **Harekette hızlilik ve gizlilik ile eylemde açıklık**. Bu çelişki her kır gerilla savaşının başlangıcında, ortaya çıkan ve çözülmesi kır gerillasının **varlığını** belirleyen bir çelişkidir.

I. ve II. bunalım dönemlerinde (örneği Çin ve Vietnam’da) bu çözümleme **kendiliğinden** olmuştur. Bu dönemlerde, ulaşım ve haberleşmenin yetersiz olması, merkezi otoritenin zayıf ve kırsal alanlarda etkisiz olması sonucu, gerilla birliklerinin eylem sonrası çekilebileceği ve izini kaybettireceği şartlar kendiliğinden oluşmuştur. Düşman, yetersiz haberleşme, ulaşım nedeniyle, gerilla birliğini takip edemez. Böyle bir şeye girmesi, nerede olduğu kesin olarak bilinmeyen “görünmez düşman” karşısında **lojistik destekten** yoksun olmasını getirecektir. Bir de buna haktan siyasal olarak tecrit olmasının sonucu yardım alamaması ilave edilirse, yok olmak ve yenilgi kaçınılmaz olur.

Bugün ABD’nin yaygınlaştırdığı **kontra-gerilla**, bir bakıma bu güçsüzlüğün ifadesi olup, günümüzde de olduğunu gösterir.*

* Bilindiği gibi, kontra-gerilla, kır gerilla savaşında, emperyalist “iz sürücü” gerilla teşkilatıdır. Ülkemizde sanıldığı ve uygulandığı gibi, salt bir işkence örgütü değildir. Kontra-gerilla için, işkence “iz sürme”nin bir parçasıdır. Bugün ABD’nin, Vietnam’da denediği ve tecrübe sahibi kontra-gerilla birlikleri, kır gerilla birliğinin bir bölgedeki eylemi üzerine, o bölgeye (genellikle hava indirme ile) gönderilen ve ana ordu ile bağlantısının salt telsiz ile sağlayan (bir çeşit) gerilla avcılardan oluşmaktadır.

Keza bu dönemlerde, halkın tepkileri açık hale gelebildiği ve yer yer merkezi otoriteye karşı ayaklandığı için, silahlı devrimci güçler kendiliğinden bir **kitle desteği** bulabilmektedirler. Bir başka deyişle, kitlelerin **sempatisi** kendiliğinden oluşmuştur. Ön siyasal çalışmayla, yer yer **kitle desteği** sağlanmıştır.

III. bunalım döneminde, merkezi otoritenin güçlü olduğu, haberleşme-ulaşımın gelişmesi sonucu ülkenin her yerinde denetimi sağladığı ve suni dengenin mevcut olduğu şartlarda kır gerilla savaşı nasıl başlatılabilir ve yürütülebilir?

*“Yazılarının hiç bir yerinde Debray, gerilla fokosunun nasıl ve kim tarafından hazırlanacağı sorusunu ciddi olarak ortaya atmamıştır. Pratik bu sorunun temel sorun olduğunu göstermektedir.”*⁷⁹ (abc) (Fakat sorunun bu olması, ülkemiz açısından yetersizdir. Herşeyden önce, kır gerilla savaşının ne olduğu bilinmelidir.)

Kır gerilla savaşı, klâsik tipte bir **foko** tarzında olabileceği gibi, başka ve yeni biçimlerde olabilir. Bu doğrudan pratiğin cevaplayacağı bir sorundur. Biz burada bunu ele almayacağız. Sadece kır gerilla savaşının, III. bunalım dönemindeki, nelere dayanması gerektiğini belirtmekle yetineceğiz.

III. bunalım döneminde, kır gerilla savaşı için şehir gerilla savaşı zorunlu bir evre ve alandır. (Daha ilerde ele alacağız) Bu özgül durumu yaratan suni denge, gerektiren kırsal alanda **kitle sempatisinin** gerekliliğidir.

Kır gerilla savaşında (ister foko tarzında olsun) en temel şart kitlelerin sempatisidir. En azından kitlenin tarafsızlaştırılması kır gerillasının başansını belirler. Nedenleri açıktır: Herşeyden önce, tekniğin geldiği seviye insanların yerini bulan “radar” yaratmamıştır. Bu yüzden, **gerillanın varlığını**, düşman insandan (insan bilgisi) yararlanarak öğrenebilir (fiziki varlık kastediliyor). Bir yerde eylem koyarak, geri çekilen gerilla birliği, eylem alanında haberleşmeyi yok ettiği anlamda, düşmanın bilgi sağlamasını engeller. Fakat bu, kendini insandan saklayabileceği demek değildir (keşif birliği haric). Bu nedenle **kitlenin devrim cephesine sempatisi** ya da en azından tarafsızlaştırılması savaşın gidişini belirler. İlk dönemde kitlelerden (geniş birim olarak) aktif destek beklemek ya da bu

⁷⁹ Joan Quartum, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*, New Left Review, Sayı: 59, 1970.

yönde çabalamak yanlıştır, yanlış olduğu kadar da **gerillanın gücünü dağıtır**. Fakat **kitle sempatisi (pasif bir destek demektir bu şarttır**. Che'nin, “*o halde, gerilla, yerel halkın tam desteğine güvenir, bu mutlak aranan bir şarttır*”⁸⁰ sözü bu şekilde anlaşılmalıdır.

Bugün THKP-C/HDÖ'nün mücadelesini küçümseyenler, bu mücadeleyi Öncü Savaşından ayıranlar, ne derlerse desinler, bu gerçekleri görmedikleri anlamında sosyal oluşumdan habersiz kişilerdir.

Bugün kır gerilla savaşı için arka cephenin yaratılması ya da “kitle bağı” zorunlu temel şart olduğu yadsınmaz. **Sorun, bunun nasıl ve hangi mücadele biçimi temel alınarak yaratılacaktır.**

Herşeyden önce, dediğini yapan, vurduğu yerden ses getiren savaşçı bir örgütün varlığı kitlelere duyurulmalıdır. Bu, kitle sempatisinin temelidir. Bu en genelde, etki yaratılması demektir. Devrimci örgüt, bunu parçada ve özelde örgütleyerek **kitle bağı** kurar. **Bu bağ kadro demektir.** (İlk dönemde parti kadrosu). **Bu kadrolar, somut bir plan doğrultusunda, kır gerilla savaşının merkez karargah-eylem planı-propaganda alanı vb. yerlerde stratejik ve taktik mevzilendirilmesiyle ve bu mevzilenmede önemli gelişmeler olmasıyla kır gerilla savaşı başlatılır.** Bu, Öncü Savaşının, kır gerilla savaşıyla sürdürülmesi demektir. Fakat bu, bunların kendiliğinden ya da barışçıl yöntemler temel alınarak olacağı ve o ana kadar silahlı propaganda yapılamayacağı ve savaşın Öncü Savaşı olmadığı demek değildir. Böyle bir şey pasifizmin ta kendisidir.

Biz bugün kır gerilla savaşını yürüttüğümüzü iddia etmiyoruz. Biz savaşın buraya gelebilmesi için gerekli şartların şehir gerilla savaşı ve taktikleriyle ülke çapında yürütülen silahlı propagandanın şart olduğunu iddia ediyor ve bu yolda savaşıyoruz. Kim ki, şehir gerilla savaşını ve bu savaş taktikleriyle ülke çapında eylem konulmasını reddeder ya da silahlı propaganda dışında görür yahutta gösterirse, bu pasifizmdir ve pasifizme ideolojik kılıf uydurmaktır. O, meşhur ve görkemli “kitle bağı” bu şekilde kurulabilir. Açıktır ki, derneklerle, gazetelerle, “zam-zulüm” mitingleriyle sağlanacak kitle sempatisi silahlı bir savaşa **uymayacak** ve kitlelerin bu sempatisi silahlı eylemleri **yadırgayacaktır.** Bu tür sempati, silahlı

⁸⁰ Che, *Askeri Yazılar*, s. 38.

propaganda temelinde ve ona bağımlı gelişmediği müddetçe, gerilla savaşını frenler.

Kır gerilla savaşının başlayabilmesi için temel şartın kitlenin sempatisi olduğunu söyledik. Kır gerillasının hazırlığı işte bu temel şarta bağlı olarak yapılan tüm çalışmalardır. Ve bu anlamda, şehir gerilla savaşı kır gerilla savaşının alt evresi ve hazırlığıdır. İlk dönemde şehir gerilla savaşının kır gerilla savaşına tabiyeti böyle ortaya çıkar.

Devrimci örgüt, temel olarak silahlı propagandayı şehir gerilla savaşı ve taktikleriyle yürüterek, bir yandan örgütsel yapısını sağlamlaştırıp geliştirirken, diğer yandan kitleye yönelik propaganda ve ajitasyon yürütülür. Bu dönemde örgütsel çalışma kır gerillasının başlatılmasına yöneliktir (**stratejik mevzilenme**). Bu çalışma, geniş bir plan doğrultusunda yürütülür. Bu planın, kadro ve kitle çizgisi, kır gerilla savaşının merkez karargah (eğitim alanı)-eylem alanı (operasyon alanı)- propaganda alanı dikkate alınır.

Merkez karargah ya da eğitim alanı, kır gerilla birliğinin, bu bölgenin şartlarına uymaya çalıştığı, askeri-fiziki eğitimini yaptığı ana malzeme depolarının bulunduğu ve eylem sonrası (izini kaybettirerek) geri çekilip dinleneceği, şehirler ve diğer bölgelerle bağlantısını kurduğu yerdir. Kır gerilla savaşında büyük öneme sahip olan bu bölge, coğrafi olarak askeri savunmaya elverişli, sosyal ve siyasi olarak çelişkilerin keskin olduğu ve kitle siyasi örgütlenmesinin (gizli) sağlandığı yer olmalıdır. Öyle ise, kır gerilla savaşı hazırlığında, **somut olarak** tespit edilen bir bölgede, kitle propaganda ve ajitasyonu yoğunlaştırılırken, illegal kitle örgütlenmesi ya da geniş kadro örgütlenmesi (HKC örgütlenmesi) gerçekleştirilmelidir. Bu bölge mümkün olduğu kadar geniş, örgütlenme gizli olmalıdır. Bu aynı zamanda eylem alanı (operasyon alanı) ile bağlantılı olarak gerçekleştirilir. Ama, asla eğitim alanının (kitle desteği diğer yerlerden nispi fazladır) eylem alanına dönüştürülmemelidir. Eğitim alanında kitle desteği, nispi olarak, fazla olduğundan, silahlı propaganda daha çok etkili olur ve yeni savaşçılar daha fazla çıkar. Bu bizi asla bu alanlarda eylem yoğunlaştırmaya götürmemelidir. Bu öldürücü hata olur. Bolivya deneyi ortadadır.

Eylem alanı, gerillanın askeri ve politik faaliyette bulunduğu, düşmanın askeri ve politik varlığını ve de denetimini yoketmeyi hedeflediği ve yeni gerilla cephelerinin kurulmasını sağlayacak, gi-

derek de gerilla üs bölgesi ve kurtarılmış bölge haline dönüşecek alanlardır. Bu nedenle, mümkün olduğu kadar geniş bir alan olması gerekir. Bu, günümüz savaşlarının “hatt-ı müdafaa” değil, “sath-ı müdafaa” olması gerçeğinin somut ifadesidir. Eylem alanı, bir ya da birkaç **il (şehir)** olarak düşünülemez. Bir çok şehir (il) sınırını içeren bir **bölge** olmalıdır. Ülke çapında kır gerillasına uygun en geniş alanlar, bu bölgeyi ifade eder. **Eylem alanı kırsal bölgelerde silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olarak yürütüldüğü kesimdir.** Savaşın genişlemesine paralel olarak, eylem alanı tüm kır ifade eder. Bu bölgelerde yürütülen savaş, bir yandan suni dengeyi bozarken, diğer yandan kitlelerin bilinçlendirilip, örgütlenmesini sağlar. Fakat başlangıçta, **asla geniş kitle örgütlenmesi (büyük birim örgütlenmesi) yapılmaz. Kitle örgütlenmesi silahlı güçle, silahlı güç kitle örgütlenmesiyle birlikte büyür. İlk dönemde, örgütlenme, gerilla birliği içinde kadro örgütlenmesi ve gizli siyasi kitle örgütlenmesi şeklindedir. Zaman içinde birincisi yeni gerilla kollarının oluşumunu sağlarken; ikincisi yarı-silahlı kitle örgütlenmesine (milis) dönüşür. Bu, kır gerillasının yaygınlaştırılması, yani Halk Savaşının başlaması demektir.**

Kır gerilla savaşının başlatıldığı ve yürütüldüğü evrede, şehir gerilla savaşı geniş boyutlarda ve kıra yönelik düşmanın askeri saldırısını önleyici tarzda yürütülür. Diğer bölgeler (ve şehirler), kır gerillasına yardımcı ve ona kadro sağlamaya yönelik çalışma içerindedirler. Bunu ifade etmek için, biz, **propaganda alanı** kavramını kullanıyoruz. Fakat bu kavram, diğer bölgelerde askeri savaş yürütüleceği ve propaganda (politik) yapılmayacağı demek değildir. Propaganda alanı kavramı, açık savaşın bulunmadığı yerlerde, yürütülen mücadeleyi ifade eder. Bir bölgede yapılan eylemin propagandasının, başka bölgelerde yapılması demektir. Buna, silahlı propagandanın şehir gerilla savaşı taktikleriyle yürütülmesi demek pek yanlış olmayacaktır.

Gerilla savaşının **eylem biçimleri** ise, stratejik yıpratmaya ve somut politik hedeflere uygun olmak zorundadır. Bu biçimler, işgal, baskın, imha, sabotaj ve terör şeklinde olabilir.*

Şehir gerilla savaşı, yürütüldüğü alanın (şehirlerin) somut

* Terör biçimini, Che'nin ifade ettiği biçimiyle, kişilere yönelik öldürme eylemi olarak ele alıyoruz.

koşullarına uygun örgütsel yapı, taktik ve eylem biçimini gerektirir. Bu anlamda kır gerilla savaşından farklıdır. Şehirler, elverişsiz arazi olarak kabul edilir. Bu yüzden eylemin temeli, **örgütlü sabotajdır**. Baskın biçimi ise, **kesin olarak** başarılmaması mümkün olduğu zaman başvurulmuş bir biçimdir.

Şehir gerilla savaşında, gizlilik, en temel şarttır. Bu savaşta, düşman denetiminin olağanüstü güçlü olduğu asla unutulmamalıdır. İkinci olarak, şehirlerde **manevra imkanı** (ki düşman takibinden kurtulmayı sağlar), çok sınırlıdır. Manevra, şehir kadrosunun inisiyatif, kararlılık ve düşman baskısına direnme gücü ile sağlanır. (Yakalanan bir kadronun işkenceye direnmesi, bu manevrayı sağlayabilir.)

Bugün gündeme alınan şehir gerilla savaşı, geçmiş dönemlerdeki (örneğin Rus Devrimi'nde) **şehir savaşlarından** farklıdır. Rus Devrimi'nde olduğu gibi, şehirlerde yürütülen savaş, şehir gerillası niteliğini alabilir. Fakat bu, (Rus Devrimi'nde) yeni tip barikat savaşlarının bir parçasıdır ve onun içinde mütalaa edilir. Bir başka deyişle, **günümüzde şehir gerilla savaşı, bir ayaklanmanın parçası değil, uzun süreli yıpratma savaşının parçasıdır**.

Günümüzde şehir gerilla savaşı üzerinde pek çok yanlış mevcuttur. Kimileri şehir gerilla savaşını, silahlı propagandanı soyutlayarak, salt silahlı eylem ya da “terör” olarak nitelendirmektedir. Kimileri ise, (Latin-Amerika’da özellikle) fokoculuğun başarısızlığı üzerine şehir gerilla savaşını başlı başına bir amaç olarak ele almaktadırlar. Her iki durumda da **şehir mücadelesi üzerinde yoğunlaşan militarizm gündeme gelir**.

*“Gerilla kolu için (kır gerillası), sömürülen yığınların desteği nasıl sağlanmalıdır ki, gerilla kolu sadece kendisinin değil, sömürülen yığınların da öncüsü olabilsin? Emperyalist baskıyla başarıyla direnebilecek bir gerilla cepheleri ağı somut olarak nasıl örgütlenir?”*⁸¹ Bu ancak, silahlı propagandanın şehir gerilla savaşı temelinde yürütülmesi ile sağlanabilir (Temel mücadele biçimi silahlı propaganda olma esprisi). Bu ise, şehir gerilla savaşına stratejik bir nitelik kazandırır. Bu, **“proletarya programının ancak silahla savunulduğunda, gerçek bir iktidar alternatifi haline geldiğini”**⁸²

⁸¹ Joan Quartum, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

⁸² Joan Quartum, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

kitlelere göstermek demektir.

“Sınıf düşmanlarının baskı aracına karşı ana mücadeleye girişmekle gerillalar, sömürülenlere **objektif olarak proleter iktidarı öneriyorlar**. Ama bu objektif sürecin sömürülenlerin bilincine yansımalarının bir çok yolu vardır.”⁸³ Ve sorun (savaşa başladıktan sonra) bu yolu bulmaktır. Bu da somutta bulunabilir. Temel mücadele biçiminin dışında mücadele yürüterek bu yol bulunamaz.

Gerilla savaşının yönetim ilkesi stratejik merkezi yönetim ve örgütlenmedir. Özellikle, kır gerilla savaşının geliştiği ve yaygınlaştığı evrede geçerli olan bu yönetim ilkesi, bir çok gerilla birimlerinin varlığını gerektirir.

“Büyük ölçüde merkezileştirilmiş bir yönetim, gerilla savaşının büyük esnekliği ile çelişir. Ve gerilla savaşına uygulanamaz ve uygulanmamalıdır.”⁸⁴

Bunun yerine stratejik merkezleşme gündeme gelir.

“Bir ordunun üstünlüğünü gösteren kusursuz, hiyerarşik kumanda yapısı istenmeyecek, ama **stratejik bir kumanda yapısı** istenecektir.

Gerilla birlikleri belirli bir hareket özgürlüğü içersinde, en emin ve en güçlü bölgelerden herhangi birine yerleşmiş olan merkezi genel karargahın tüm stratejik talimatlarını yerine getirmeli ve gerektiği anda güçlerin birleşmesi için koşulların hazır olmasını sağlamalıdır.”⁸⁵

Bu stratejik merkezîyetçilik, tüm gerilla birimlerinin stratejide birlik ve uyum sağlamalarını zorunlu kılar. Ancak stratejik olarak “uyum” sağlamış bir yapı bunu uygulayabilir. Bunun nasıl gerçekleştirilebileceğini Debray şöyle anlatıyor:

“Sierra-Maestra’da **ana gerilla birliği geliştikçe, ayrı ayrı birliklerin doğmasına sebep olmuş, giderek büyüyen bu birlikler de geniş bir araziye yayılarak yeni yeni cepheler oluşturmuşlardır**. Bu türden organik bir gelişme, yani **stratejide merkezleşmeyle taktikte merkezden uzaklaşma**. Başka bir deyişle, irade de birlik, uygulamada çeşitli yöntemlerin kullanılması, parçaların

⁸³ Joan Quartum, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

⁸⁴ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 112.

⁸⁵ Che, *Askeri Yazılar*, s. 213-214.

kendine vücut veren bütüne bağlı olma hali ve sonuç olarak, bütünü oluşturan çeşitli bileşenlerin hareketlerinde özerk olma hali. **En küçükten en büyüğe doğru gelişen ve sanki kendiliğinden oluşuyormuş hissi veren bir süreç.** Böyle bir uygulama tartışma götürmez bir merkezi yönetim sistemini içerdiği için yararlıdır. **Merkezi yönetim güçlü olduğu oranda** bu yönetim **başlangıçta** saptadığı strateji kesinlik kazanacak, dolayısıyla, çeşitli cephelerin ve birliklerin taktik esnekliği de o ölçüde artacaktır. Eldeki olanakların ve kadroların tek bir üstte yoğunlaştırılması, tek bir askeri doktrinin yaygınlaşmasını sağlar ve böylece bütün militanlar savaşın ateşinde yoğrulur. Yine bu yoldan, subaylar belli bir moral, politik ve askeri eğitimden geçmiş olur, ilerde de bir bölgenin ya da bir cephenin, stratejik yönetimi rahatça devredilebilir. Çünkü, **bütün bu elemanlar, aynı eğitimden geçmiş bulduklarından, ortak bir ruh haline, ortak bir taktik ve ortak bir askeri savaş politikasını benimsemişlerdir.**⁸⁶ (abç)

Debray'ın ortaya koyduğu şeyler tüm gerilla savaşları için geçerlidir. Aynı şeyleri Ho Shi Minh'in kaleme aldığı "*Vietnam Kurtuluş ve Propaganda Birliği Kurma Talimatnamesi*" daha geniş biçimde ortaya koyar.

"1- Ulusal Kurtuluş İçin Vietnam Propaganda Birliği, isminden de anlaşılacağı gibi, askeri yönden çok, politik yöne önem verilmesi gerektiğini gösterir. Askeri alanda başarılı bir eylemde bulunmak için ana ilke, **güçlerin yoğunlaştırılmasıdır.** Bunun için örgütün Cao, Bang Boc ve Lang Song bölgelerindeki gerilla saflarından en cesur ve enerjik subay ve erler seçilecek ve ana gücümüzü teşkil etmek üzere çok sayıda silah toplanacak.

2- Yerel (bölgesel) silahlı birliklere gelince, bunların kadrolarını eğitmek üzere toplayacağız, çeşitli bölgelere görgü ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere eğitilmiş kadrolar göndereceğiz. İlişkiyi muhafaza edeceğiz ve askeri eylemlerde işbirliği yapacağız.

⁸⁶ Regis Debray, *Che'nin Gerillası*, s. 95, Bilgi Yay.

3- Taktikler konusunda, bugün Doğuda, yarı Batıda, umulmadık bir anda ve dikkat çekmeksizin ortaya çıkan gizli, süratli ve aktif bir hareket niteliği taşıyan gerilla savaşını uygulayacağız.” (Ho Shi Minh)⁸⁷

Öz olarak, Öncü ve Halk Savaşında, gerilla savaşının taktik, örgütlenme, eylem ilkeleri budur. Bunlar kesin uyulması gereken katı yasalar değildir. Bu ilkeler özümşenerek uyulması gereken genel kurallardır. Bu asla unutulmamalıdır.

c) Halk Savaşının Stratejik Aşamaları

Daha önce belirttiğimiz gibi, emperyalizm ve egemen sınıf ya da sınıfların, devrim cephesinden maddi ve teknik olarak üstün olduğu için, savaş, **uzun süreli “direniş” savaşıdır**. “Direniş”, herhangi bir saldırıyı defetmek olmayıp, düşmanı uzun süreli bir hareketle yıpratmak, kendi güçlerimizi geliştirmek demektir. Bu anlamda “direniş savaşı”, zamana karşı durmak demektir. Halk Savaşının uzun süreli savaş olmasının ikinci nedeni, **devrimin eşitsiz gelişimidir**.

Halk Savaşında, bir yandan düşmanı askeri harekâtlar aracılığıyla yıpratırken, diğer yandan da, bu askeri harekâtlar üzerinde yükselen propaganda ve ajitasyonla geniş halk kitlesi silahlı mücadeleye (askeri savaşa) kazanılır. Böylece devrim cephesi kendi güçlerini geliştirir.

“Sadece uzun ve zorlu bir direnişle kendi güçlerimizi sağlamlaştıran, düşman kuvvetlerini azar azar yıpratır, güçler dengesini gittikçe lehimize dönmelerini sağlayabilir ve sonuç olarak zafer kazanabiliriz.”⁸⁸ (Giap)

“Üzerinde önemle durduğumuz gibi, stratejimiz uzun süreli bir çarpışma vermektir. Bu nitelikte bir savaş genellikle **birkaç devrelidir**. İlke olarak, mücadele aşamasından başlayarak, genel karşı saldırıya ulaşmadan önce bir denge döneminden geçilir.”⁸⁹

Halk Savaşı siyasal ve askeri güçlerin ilişkisine göre çeşitli

⁸⁷ Akt.Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 261.

⁸⁸ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 85.

⁸⁹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78.

evrelere ayrılır. Bu evrelerin belirlenmesinde salt askeri güç durumunun belirleyici olduğunu sanmak, savaşı, politikleşmiş askeri savaş olmaktan çıkartmak demektir. Ülke çapında kitlelerin siyasal olarak yer alışları ve askeri güç ilişkisi Halk Savaşlarının evrelerini belirler. Devrimin eşitsiz gelişimi nedeniyle, bütün açısından düşman siyasal olarak tecrit edilmiştir. Ama bu, tüm halkın bilinçlendiği ve devrim mücadelesine katıldığı (örgütlendiği) anlamına gelmez. Bazı bölgelerde (ki başlangıçta bunlar çok sınırlıdır) devrim cephesi kesin denetime sahiptir. **Gerilla üsleri** kurulmuştur. Bazı bölgelerde ise hareket daha çok yenidir. Buraları **gerilla bölgeleri** durumundadır. Gerillalar varken devrimci, gerillalar çekilince düşmanın denetiminde olan yerlerdir. Halk tam olarak bilinçlenmiş ve savaşa katılmış değildir. Diğer bölgelerde ise, (bu iki çeşit bölge dışındakiler) devrimci hareket hiç başlamamıştır. İşte devrimin bu eşitsiz gelişimi nedeniyle, ilk dönemde politik yön öndedir ve askeri eylemler bu yön için kullanılır (**Silahlı propaganda yöntemi**). Ancak denge ve karşı-saldırı aşamasında askeri yön öne geçer. Düşmanın imhası temeldir.

Genel olarak Halk Savaşının aşamalarını şöyle formüle edebiliriz:

“1. aşama: **Gerilla Savaşı. Elde olanı koruma aşaması.**

2. aşama: **Gerilla Üsleri. Elde olanı koruma aşaması.**

3. aşama: **Düzenli orduya geçiş; Denge aşaması.**

4. aşama: **(Düzenli ordu savaşı) Karşı saldırıya geçiş aşaması. (sonuç alma).**”⁹⁰ (abc)

Bu aşamaları sırayla ele alırsak:

1- Elde olanı koruma aşaması: (ya da stratejik savunma aşaması)

I. ve II. bunalım döneminde, anti-emperyalist, anti-feodal devrim (MDD) sürecinde, savaşın **sınıfsal ve ulusal planda** yürütülen bir mücadele olması, bu aşamanın niteliğini belirler. Genel olarak, **ilk dönemde** savaşın sınıfsal yanının ağır basması ve daha sonra, yerli hakim sınıfların güçsüz kalması üzerine, emperyalist orduların bizzat savaşta yer almaları ile **ulusal** planda yürüyen savaşın öne geçmesi, bu stratejik aşamanın sürecini de uzatır.

⁹⁰ Mahir Çayan, *Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine*, ASD, Sayı: 20.

(Mao, sınıfsal savaşı “iç savaş”, ulusal plandaki savaşı “Direniş Savaşı” olarak ifade eder.)

“İç savaş kabaca iki stratejik döneme ayrılır. Gerilla savaşı birinci dönemde, düzenli savaş ikinci dönemde birincildir...

Japonlara karşı Direniş Savaşı da, Partimizin askeri görevlerini ilgilendirdiği ölçüde iki stratejik döneme ayrılır. Birinci dönemde (**stratejik savunma ve stratejik durgunluk aşamalarını içerir**) birincil olan gerilla savaşıdır; oysa ikinci aşamada (stratejik karşı saldırı aşaması) birincil olan düzenli savaştır.”⁹¹

“... düşmanla bizim aramızdaki güç dengesinde meydana gelecek değişikliğe uygun olarak, Direniş Savaşı üç aşamadan geçecektir: **stratejik savunma, stratejik faaliyetlilik (durgunluk) ve stratejik saldırı olmak üzere üç aşamadan geçecektir.**”⁹²

Halk kurtuluş savaşında elde olanı koruma aşaması (stratejik savunma) ikili bir değişimi içerir: Birincisi, Halk Savaşının başlatılmasıdır. Bu dönemde **savaş, sınıfsal savaştır, yani iç savaştır.** Bu dönemde yerli hakim sınıfların gücü yetersiz kalıp da emperyalist orduların savaşta **bizzat** yer aldıkları döneme kadar sürer. Bu yüzden bu dönemde halk ordusunun stratejik karşı saldırısı, emperyalist orduların müdahalesi ile stratejik savunmaya dönüşür. Bir başka deyişle, iç savaşta stratejik taarruz aşaması kısa sürer ve stratejik geri çekilme ile stratejik savunmaya dönüşür. Bu yüzden iç savaş iki stratejik aşamaya tekabül eder. İç savaşta stratejik savunma (elde olanı koruma) döneminde gerilla savaşı **temeldir.** İkinci dönemde düzenli savaş temel olur. Bu durumda yerli hakim sınıflar güçsüz duruma düştüklerinden, halk ordusu **ülke çapında** yönetimi ele geçirmeden (kurtarılmış bölgeler –kızıl siyasi iktidarlar– bölgesel niteliktedir), emperyalist ülkeler savaşa bizzat katılırlar (emperyalist işgalin ülke çapında açık hale gelmesi), savaş artık ulusal bir savaştır; direniş savaşıdır. Bu durumda halk ordusu, aynı zamanda kurtuluş ordusu haline gelir (**halk kurtuluş ordusu**) ve **direniş savaşının elde olanı koruma (stratejik savunma) aşaması**

⁹¹ Mao Zedung, *Askeri Yazılar*, s. 342.

⁹² Lin Piao, *Yaşasın Halk Savaşının Zaferi*.

yaşanır. Bu dönemde yine gerilla savaşı temel, düzenli savaş talidir. “*Bununla birlikte Direnme Savaşının birinci döneminin gerilla karakteri iç savaşın birinci dönemindekinden **ıçerik** bakımından hayli farklıdır, çünkü gerillalara ayrılan görevler düzenli (yani belirli derecede düzenli) 8. Harekât Ordusu tarafından yapılmaktadır.*”⁹³

Bu anlaşılır bir şeydir. İç savaş belirli düzeyde düzenli orduyu yaratmıştır ve Direniş Savaşı iç savaşta gelişmiş ve tecrübe kazanmış silahlı güçlerle yürütülmektedir.

I. ve II. bunalım döneminde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, İç Savaş ve Direniş Savaşı olarak Halk Savaşı, tüm devrim (milli demokratik devrim) süreci ile, yani ulusal kurtuluş savaşı ile aynı şeyi ifade eder. Ve bu dönemde, Halk Savaşının başlatılabilmesi, bu bunalım döneminin özelliklerine uygundur. Bu dönemde, stratejik savunma (elde olanı koruma) aşaması iki alt evreye ayrılır: gerilla savaşı ve gerilla üsleri.

Halk Savaşının ilk evresinde kurtarılmış bölgeler birden kurulup, gelişemez. İlk dönemde kurtarılmış bölgeler, küçük, geçici ve gerilla bölgesi niteliğindedir. Kurtarılmış bölgeler (az ve küçük de olsa) yaşayabilmesi için, düşman güçleri bölünmüş ve yeterli güçte halk ordusu mevcut olmalıdır.* Halk Savaşının **ülke çapında** gelişimi şöyledir:

“Düşman güçlerinin bölünmesi”, düşmanın denetimini kırmak demektir. Düşman askeri olarak, bir bölgeyi işgal etmesi için güçlerini yoğunlaştırmak zorundadır. Bunun için diğer bölgelerden güç kaydırması yapacaktır. Bu durumda, belirli bölgelerdeki kurtarılmış bölgeleri yok edebilir. Ama bunu yaparken (diğer bölgelerden güç kaydıracağı için) ülke çapında denetim gücü azalacaktır. İşte, gerilla savaşı, gerek kurtarılmış bölgelerin korunması için, gerekse kurtarılmış bölgeler kurabilmek için zorunludur. **Ülke çapında yaygın bir gerilla savaşıyla düşman güçleri dağıtılabilir.** Ve yine bu yaygın gerilla savaşı ile kitle içindeki “siyasal temel” geliştirilir, kitleler uygun örgütler içinde mevzilendirilir.

Bu ilk dönemde gerilla savaşı, belirli üs bölgelere dayanarak, yani bu üs bölgelerini (gerilla üsleri) arka cephe olarak kullanarak yürütülmez ve yürütülemez. Bu dönemde arka cephe, kitle

* Konumuz gereği diğer koşulları ayrıca belirtmeyeceğiz.

⁹³ Mao Zedung, *Askeri Yazılar*, s. 342.

içindeki “gizli siyasal üsler”dir. (Giap) Bir yandan (siyasal) propaganda ve ajitasyonla gizli siyasi üsler geliştirilip, çoğalırken; diğer yandan düşman gerillayı yok etmek için güçlerini yaymak zorunda bırakılır. Sonuçta, gizli siyasi üsler, gerilla üs bölgeleri haline dönüşür.

Gerilla üs bölgelerinin varlığıyla, yeni gerilla cepheleri açılır, kitleler kendini koruma birlikleri, milis şeklinde yarı-silahlı birlikler olarak örgütlenir. Savaşta **imha eylemleri** daha yaygın olarak düzenlenir. Gerilla üs bölgelerinin yaygınlaşması gerillanın operasyon (faaliyet) alanını (bölgesini) genişletir. Böylece düşman güçlerinin denetimi sağlamaları zorlaşır ve gerilla üsleri kurtarılmış bölgeler haline dönüşür. **Artık düşmandan mutlak olarak güçlü olunan siyasal ve moral yan, maddi bir güç haline gelmiştir.**

Elde olanı koruma aşamasında, “*maddi eksikliklerimizin üstesinden gelmemizi ve zayıf durumdan güçlü duruma geçmemizi sağlayabilmek için, siyasal kozlarımızı **azami** ölçüde değerlendirmek*”⁹⁴ şarttır. Bu ancak gerilla savaşı biçimiyle mümkün olabilir. Çünkü gerilla savaşının **esnekliği** bunu başarabilir.

Bu evrede, savaşın temel ilkesi, kendi güçlerimizi korumak ve geliştirmek, düşman güçlerini zayıflatmaktır. Bu yüzden, “başarı kesin olduğunda saldırmak”, düşmanın nispeten savunmasız ve zayıf olduğu yerde, mümkün olduğu kadar fazla bir gücü yoğunlaştırmak gereklidir. Hızlı, ani baskınlar şeklinde hareketi yürütmek. Bunu Mao Zedung, “ *vururken yumruk olmak, geri çekilirken parmaklar gibi açılmak*” olarak formüle eder. (Güçleri birleştirmek-güçleri dağıtmak).

Bu dönemde temel amaç, kendi güçlerimizi **korumak ve geliştirmek** olduğu için ve geliştirmenin tek yolunun kitlelerin siyasal olarak devrime katılmalarıyla mümkün olacağından, savaşın politik yönü askeri yönünden öndedir. Askeri hareketler siyasal görevleri başarmak için kullanılır. “*Eylemler için en kılavuz ilke silahlı propaganda, siyasal eylemlerin askeri eylemlerden daha önemli olduğu ve savaşmanın propagandadan daha az önemli olduğu ilkesiydi. Silahlı eylem, siyasal temeli korumak, sağ-lamlaştırmak ve geliştirmek için kullanılmıştır.*”⁹⁵ (abç)

“Çin’in Kızıl Ordu’su devrimin siyasal görevlerini

⁹⁴ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78.

⁹⁵ Giap, *Halk Savaşı-Halk Ordusu*, s. 13.

uygulamakla görevli silahlı bir gruptur. Ve özellikle, şimdiki dönemde (elde olanı koruma aşaması kastediliyor) Kızıl Ordu sadece savaşmakla yetinmez. **Düşmanın silahlı kuvvetlerini yok etmek için girişilmesi gereken savaşlardan başka, daha, yığınlar arasında propaganda, yığınların örgütlenmesi, yığınların silahlanması, devrimci iktidarı yaratmak için yığınlara yapılan yardım ve hatta Komünist partisinin örgütlerinin kuruluşu gibi önemli görevleri de üzerine alır. Kızıl Ordu sadece savaş için savaş yapmaz, savaşı, yığınlar arasında propagandayı yürütmek, yığınları örgütlemek, yığınları silahlandırmak, devrimci iktidarı ortaya getirsinler diye yığınlara yardım etmek amacıyla yapar.**⁹⁶ (abc)

Bu dönemde **halk ordusu, ana kuvvet birlikleri-bölgesel birlikler-milis ve kendini koruma birliklerinden oluşur.** Ana kuvvet birlikleri gerilla savaşını yürüten ana savaş grubudur. Bölgesel birlikler, gerilla birliklerinin bölgeden çekilmesiyle birlikte, daha az oranda da olsa, düşman güçlerini oyalayan yerel silahlı güçlerdir. Milis ve kendini koruma birlikleri, gerilla üslerindeki yarı-silahlı birliklerdir. Görevleri, düşman bu üslere saldırdığı zaman savaşmak, kalan zamanda üretime (geniş anlamda üretim) devam etmektir.*

2- Denge aşaması:

“Geçiş dönemi” diye adlandırılan bu dönemde, artık düşmanla olan maddi ve teknik güç farkı büyük ölçüde, devrim cephesinin lehine azalmıştır. Gerilla birlikleri, az çok düzenli hale gelmiş ve teknik donatımı güçlenmiştir. Artık düşmana, daha fazla ve daha yaygın olarak maddi darbe indirilebilir. Bu nedenle, savaşın hedefi düşmanın insan ve maddi gücünü yok etmeğe yönelir, (bunu yapacak gücün mevcudiyeti) imha eylemleri öne geçer. Ve bu eylemler daha büyük ve daha düzenli birliklerle yürütülür (**hareketli savaş**). Bir başka deyişle, düzenli ordu olarak halk ordusu mevcut-

* Bu konu ileride yayınlanacak olan “Çin ve Vietnam Halk Savaşı Üzerine” adlı broşürde, geniş olarak ele alınacaktır. (Bu yazı 1978-80 döneminin koşulları içinde yazılamamıştır.- I. Baskıya Not)

⁹⁶ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I., s. 150.

tur ve bu düzenli ordunun savaş biçimi hareketli savaştır.

“Hareketli savaş, toplu kuvvetlerin, nispeten büyük kuvvetlerin biraraya toplandığı ve nispeten geniş bir alanda eylemde bulunduğu, düzenli ordunun savaş biçimidir.” (Giap)

“Hareketli savaşta düzenli ordu düşmanın insan gücünü yok etmek amacıyla onun, nispeten savunmasız olduğu yerden vurur.” (Giap)

Bu evrede, artık ülkedeki **siyasal ve sınıfsal saflaşma tamamlanmıştır**. Artık düşman saflarında yer alanların siyasal olarak kazanılması mümkün değildir. Bu yüzden, düşmanı yenebilmek için, onun saflarındaki unsurların yok edilmesi gerekir.

“Savaş düşmanın imhasına yöneldiği ölçüde, askeri amaçla politik amaç birleşir ve savaşın askeri niteliği politik niteliğe ağır basar.”⁹⁷ (abç)

Bu dönemde, hareketli savaş temel, gerilla savaşı talidir. Gerilla savaşının bu dönemdeki görevi, düzenli ordunun savaşını kolaylaştırmak amacıyla, düşmanın arka cephesinde, askeri faaliyette bulunmaktır. Örneğin, düşmanın cephe ile olan lojistik bağlantısını kesmek, yedek birliklerini moralman (savaş öncesinde) yıpratmak vb. eylemler yürütülür. Yani gerilla savaşı klâsik savaş biçimi olarak yürütülür. **Artık gerilla savaşı, devrimci politik amaçlarla değil, askeri amaçlarla yürütülür, politik kitle mücadelesi olarak değil, silahlı mücadele (askeri savaş) olarak ele alınır**. Bir başka deyişle, bu dönemde, **silahlı mücadele politik mücadelenin önüne geçer**. Silahlı mücadele biçimlerinin (kendi içinde) temel-tali ilişkisi gündemdedir.

İşte Giap'ın belirttiği *“uzun bir siyasi mücadeleden sonra, silahlı mücadeleye geçilir”* sözü bunları ifade eder.*

3- Karşı-saldırı aşaması (sonuç alma):

“Stratejik karşı-taarruz” olarak ifade edilen bu evrede, devrim cephesi maddi olarak düşmandan güçlüdür. Düşmanın kesin

* Bu anlaşılır bir şeydir, siyasi mücadele araçları silahlı ve silahsız şekillerde olabilir. Ama silahlı mücadelede böyle bir araç ayrımı, yani silahlı mücadele araçları ve silahsız silahlı mücadele araçları diye bir şey olmaz. Silahlı mücadelede, ancak, gerilla savaş-hareketli savaş-mevzi savaşı vb. biçimlerden ve “silah” ile ifade edilen araçlardan bahsedilebilir.

⁹⁷ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 64.

bir askeri yenilgiye uğratılması şarttır (sonuç alma). Bu evrede en önemli sorun teknik güç ilişkisidir. Bu dönemin süresini ve kesin zaferini belirleyen **teknik yandır**. Bu evre de kendi içinde alt evrelere ayrılır. Son saldırıda bulunmadan önce, “**güç denemesine**” girmek gerekir. “Güç denemesi” ile son “kontroller” yapılı ve halk ordusu bu yeni dönemin getirdiği “saldırı” (taarruz) özelliğini öğrenirler. (O ana kadar yapılanlar stratejik olarak savunmadır) Güç denemesi ile son saldırı için yeterli güç ve yetenekte olduğu anlaşılınca, ülke çapında genel ve son saldırıya gidilir. Ve düşman “denize dökülür”.

Bu aşamada teknik donatım en önemli sorundur. Bir başka deyişle, ordunun donatımı, oldukça gelişmiş (ve hatta son) tekiğe uygun olmalıdır. Bunun en iyi biçimde Vietnam ve Angola Devrimi göstermiştir. T-54 Sovyet tankları, SAM-7 füzeleri kullanımı bunu somutlar.* Hava üstünlüğünün de teknik silahlarla kınılmasına paralel, T-54 lerin desteğinde 1975 ilkbahar saldırısı ile Saygon ele geçirilmiş ve savaş fiilen son bulmuştur.) Bu dönemde savaş, düzenli ordu savaşı ve savaş biçimi, mevzii savaşı ve “*meydan muharebesidir.*”*** Gerilla savaşı, denge aşamasındaki özelliklere sahiptir. Savaşın askeri yanı belirleyici ve tektir.

İşte **genel olarak** Halk Savaşının stratejik aşamaları bunlardır. Bu aşamaların III. bunalım dönemindeki biçimlenişi ise Öncü Savaşı ve Halk Savaşı bütünselliği içinde ele alınır. Bu dönemde, halk kurtuluş savaşı (tek süreç), iki ana aşamaya ayrılır: **Öncü ve Halk Savaşı**. Ayrıca Halk Savaşı **sınıfsal ve ulusal savaşı** içerir. Öncü Savaşı, sınıfsal plandaki savaşın bir parçası olmak ve tüm süreç açısından stratejik savunma aşamasının içinde bulunmakla birlikte, savaşın amacından biçimlerine kadar Halk Savaşından **farklıdır**. Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüşümüyle birlikte, sözcüğün tam anlamıyla, Halk Savaşının stratejik aşamalarından söz edilebilir.

Sonuç olarak, **Halk Savaşının evrelerini belirleyen somut güçler dengesidir. Ve bu yüzden, her ülkenin tarihi, gelenek,**

* Bilindiği gibi Vietnam’da ABD’nin B-52’lerle sağladığı hava üstünlüğü SAM-7’lerle kınılmış ve ABD tarihindeki en büyük B-52 kaybına uğramıştır. Eldeki 100 B-52’nin 25 tanesini bir ayda -1973- kaybetmişti.

** Buradaki pek çok kavrama dikkat edilecek olursa, salt askeri kavramlardır. Bu nedenle ayrıca açıklamada bulunmayacağız. Detaylı bilgiler, askeri tüm kitaplarda mevcuttur.

görenek ve üretici güçlerin gelişim seviyesine göre biçimlenir. Ancak bu biçimleniş “ilke olarak” (Giap), tüm Halk Savaşlarının genel stratejik aşamalarına uygundur ve somut ifadesinden başka birşey değildir. Ve her evrede politik ve askeri yönlerin ilişkisi, görevleri ve biçimleri farklıdır.

“Elbette hayat hiç bir zaman şu ya da bu şemalandırmaya harfiyen uygun akmaz. Her soyutlama ve şemalandırma geçişin bir kısmını ihmal eder, bir kısmını ise ister istemez abartır. Fakat, teorik tahlil, hayatın giriftliğini ve çokyanlılığını kolay anlaşılır hale getirerek, eylem kılavuzluğu görevini yerine getirir.

Bu yüzden bu şemalandırmamızdaki dönemleri mekanik bir şekilde birbirinden ayrı şekilde değil de, tek bir sürecin, birbiri içine geçmiş iç halkaları olarak görmek gerekir.”⁹⁸

⁹⁸ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I*.

İKİNCİ BÖLÜM EMPERYALİZMİN III. BUNALIM DÖNEMİ VE SUNİ DENGE

Bundan önceki bölümlerde, geniş ölçüde örgütlenme ve Halk Savaşı üzerine genel ilkeleri ele aldık. Marksist diyalektik, şeyler üzerinde bilgimizin temelini, şeylerin özgül yanları teşkil ettiğini gösterir. Fakat bu, genelin ya da evrenselin önemsiz olduğu anlamına gelmez. “*Eğer, özgülden hareket edilmezse evrensele (genele) ulaşılamaz, karşılık olarak da, evrenselin kavranılması da özgülün derinleştirilmesine izin verir.*” Bu, teorinin pratikten çıktığı ve tekrar pratiğe döndüğü demektir. İlk iki bölümde belirttiğimiz ilkeler, belirli tarihsel şartlarda (somut) yapılan tahlil ve pratiğin ürünüdür. Bu genel ilkeler, emperyalizm yıkılana dek geçerliliğini koruyacak olan evrensel ilkelerdir.

“Diyalektik, metafiziğin tersine, doğanın (ve toplumun) dingin ve durağan, durgun ve değişmez bir durumda değil, kimi şeylerin doğduğu ve geliştiği, kimi şeylerin dağıldığı ve yok olduğu sürekli hareket ve değişme, kesintisiz yenilenme ve gelişme durumunda olduğunu kabul eder.

Bunun içindir ki, diyalektik yöntemle göre olgular, sadece karşılıklı bağıntıları ve karşılıklı koşullandırmaları

açısından değil, ayrıca, **hareketleri, değişimleri, gelişmeleri, varoluşları ve yokoluşları** açısından da düşünülmelidir.”⁹⁹ (abç)

Bunun anlamı, genel olarak dünyanın (emperyalizmin), özel olarak ülkenin şartlarının sürekli incelenmesi ve tahlil edilmesidir. Ancak bu şekilde, dogmatizmden uzaklaşılabilir.

Bir ülkede devrimin olabilmesi için, emperyalizmin dünya çapındaki genel ve sürekli bunalımından başka, o ülkenin kendi **milli bunalımını** yaşaması şarttır. Bu nedenle, devrimci mücadelede ve yöntemlerinde, milli bunalım önemli yer tutar. Devrimciler, devrim yapabilmeleri için kitleleri bilinçlendirip, örgütlemeleri bu objektif şarta göre belirlenir. Mücadelenin o anki amaç, hedef ve biçimlerini bu objektif şart belirler. Aynı şekilde, kitlelerin bilinçli ve örgütlü mücadelesi objektif şartların gelişimini hızlandırır.

Marksızmda devrimci mücadele objektif şartlara göre (milli kriz) iki evrede mütalaa edilir: **Evrım aşaması ve devrim aşaması**. Her iki aşamada da mücadelenin biçimleri ve taktikleri değişiktir. Kısaca, **evrim ve devrim aşamaları, objektif şartlara göre yapılan bir ayrımdır ve devrimci mücadeleyi, çalışma tarzını ifade eder**.

Bir ülkede milli bunalımın varlığı, silahlı aksiyon (eylem) yöntemlerinin kitleleri devrim saflarına çekilmesinde kullanılabilir demektir. Bu aynı zamanda objektif bir **zorunluluktur**. Egemen sınıf ya da sınıflar, ülke çapında milli bir bunalım olduğunda (ekonomik-politik-sosyal bunalımın tek bunalım halinde bütünleşmesidir bu) siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirmek zorunda kalırlar.* Bu ise, devrim güçlerinin zora başvurmalarını zorunlu kılar. Çünkü, bir maddi güç ancak başka bir maddi güçle yokedilebilir. Aksi taktirde yenilgi ve pasifikasyon kaçınılmazdır. **Askeri savaşı** gündeme getiren bu şartlar da, **kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi ve de eyleme sokuluşu askeri savaştan ayrılamaz**.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, iç dinamik çarpıtılmış, emperyalizme (dış dinamik) bağımlı kılınmıştır. Bu ise,

* Bu zorunluluk, her zaman maddeleştigi, somutlaştığı anlamına gelmez. Bu siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi şartlarının mevcudiyeti ve zaman zaman somutlaşması demektir. Daha ilerde etrafıca açıklayacağız.

⁹⁹ Stalin, *Diyalektik ve Tarihi Materyalizm*, s. 10, Bilim ve Sosyalizm Yay.

ülkedeki mevcut çelişkileri, yani iç dinamiklerle gelişimin gelmiş olduğu seviyedeki kaçınılmaz çelişkilerini daha da **sertleştirmiş** ve **sürekli** hale getirmiştir. Bu bunalım ekonomik-sosyal-politik tüm hayatı etkilemektedir. (**Milli bunalım**). Bu şartlarda düzeni devam ettirebilmenin tek yolu, siyasal zoru askeri biçimde mad-deleştirmek ya da sürekli hazır tutmaktır. Devrimci güçlerin zoru bu durumda sürekli olmak zorundadır. Bir başka deyişle, sürekli milli bunalımın mevcudiyeti, askeri savaşın temel alınmasını gerektirir. Bu ülkelerde devrimin subjektif şartları, bu temel yöntemle yaratılır (**politikleşmiş askeri savaş**).

Serbest rekabetçi kapitalizmin, emperyalizme dönüşmesiyle birlikte, kapitalizm sürekli ve genel bunalımlar dönemine girmiştir. Doğa ve toplumların temelini hareketin mutlaklığı teşkil ettiği gerçeği, bu bunalımların giderek yoğunlaşıp, derinleştiğini gösterir. Kapitalizmin sürekli ve genel bunalımının derinleşip, keskinleşmesi, zorunlu olarak, egemen sınıf ya da sınıfların sömürülerini devam ettirebilmeleri için yeni yöntemler uygulamalarını gerektirir. Diğer yandan emperyalistlerin kendi aralarındaki çıkar çelişkileri sertleşir. Bu aynı zamanda, emperyalizme alternatif ve potansiyel güçlerin gelişimi ve bu gelişimin sonucudur. İşte, bu üç olguyu, yani **emperyalist sömürünün sürdürülüş biçimi, emperyalistlerarası çelişkilerin durumu ve emperyalizmle alternatif ve potansiyel güçlerin ilişkisi**, emperyalizmin değişik bunalım dönemlerini belirler.

Emperyalizmin değişik bunalım dönemlerinde, değişik uygulamaların ortaya çıkması, emperyalist dünya zincirinin her bir halkasındaki somut koşulların **ana ve tayin edici yönüdür**. Uygulamaların değişik ve ülkelere yansımalarının farklı olması her bunalım döneminde ve her ülkede **devrim rotasının farklılığını belirler**. **Böylece, gerek milli krizin sürekli değil, kesintili olduğu ülkelerde; gerekse, milli krizin sürekli olduğu ülkelerde, devrimci rota, farklı bunalım dönemlerinde farklıdır**.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde bu farklılığı inceleysek:

Emperyalizm 1945 sonrasında yeni bir bunalım dönemine girmiştir. III. bunalım dönemi olarak adlandırdığımız bu dönemde *“emperyalist ilişki ve çelişkiler biçim olarak iki temel cepheye değişikliğe uğramıştır.”*¹⁰⁰

“1- Emperyalistler arası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilere

rin) emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşına yol açması imkanı ortadan kalkmıştır.

2- Emperyalist işgalin biçimi değişmiştir.¹⁰¹ *

Emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşının ortadan kalkması, yani emperyalistler arası çelişkilerin askeri plana yansımaması (yansımama değil) pratik açıdan şu sonuçları doğurur: İlk önce, günümüzde emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşının, emperyalistlerin güçlerini zayıflatması ve bölmesi, bunun sonucu olarak emperyalist cepheye gedikler açılması ve bu gediklerden sosyalizmin zaferi söz konusu olamaz. Bugüne kadarki devrim teorilerinin temelinde “*emperyalistler arası zıtlıkların kesin olarak askeri plana yansyacağı görüşü yatar.*”¹⁰² (Geniş bilgi için bkz: *Kesintisiz Devrim-I ve Rus Devriminden Çıkan Dersler*) “*Küba proleter devrimi hariç, bütün devrimler iki evren savaşının alt-üst oluşları içinde olmuştur.*”¹⁰³ Bu nedenle, emperyalizmin III. bunalım döneminde, devrimi, emperyalistler arası yeni bir paylaşım savaşına bağlayan görüşler (isterse sovyetleri emperyalist ilan ederek ABD-Sovyet paylaşım savaşına (!) bağlayan görüşler olsun) revizyonizmdir, pasifizmdir, anti-Leninizmdir.**

İkinci olarak, emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler askeri plana yansımamış ve emperyalistler kendi aralarında (zorunlu) bütünleşmeye (entegrasyona) gittiklerinden, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde birleşik bir karşı-devrim gücü söz konusudur. Artık I. ve II. bunalım dönemlerinde olduğu gibi, farklı emperyalist ülkelere bağlı yerli **klıklar** birbirleriyle savaşma-maktadırlar. Mao'nun sözleriyle, “*beyaz rejim*” savaş içinde **değildir**. Bu da III. bunalım dönemi geri-bıraktırlmış ülkelerinde, Halk Savaşının başlayıp gelişiminde farklılık yaratır. Eskiden olduğu gibi, kurtarılmış bölgeler, küçük de olsa, gerilla üs bölgesi niteliğinde de olsa, **savaşın**

* Üçüncü cephegedeki değişimler, yani emperyalizmle alternatif ve potansiyel güçlerin durumu, bu iki değişimin, hem **nedeni**, hem de **sonucudur**. Bu yüzden ayrıca belirtilmemiştir.

** Bazı kişiler, bu tespitimiz karşısında Vietnam ve Angola'yı karşı tez olarak sunma gayretinde bulunabilirler. Yakından bakıldığında görülür ki, bu devrimlerde bu genel tespitin içindedir. Fakat özgül durumları kavranmalıdır. Bu konuyu dünya devrimlerini incelerken ele alacağız.

¹⁰⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹⁰¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹⁰² Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I*.

başlangıcında kurulamaz. Kurtarılmış bölgeler için gerekli şartlar, kendiliğinden olgunlaşamaz. Kurtarılmış bölgelerin oluşabilmesi için, karşı-devrimin ülke çapındaki denetimi ve güçleri bölünüp, zayıflatılmalıdır.*

Görüldüğü gibi Halk Savaşının geleceğinde emperyalistler arası çelişkilerin askeri plana yansiyacak şekilde olması önemlidir. (Düşman güçlerinin bölünmüşlüğü) Fakat, III. bunalım döneminde bu mümkün olmadığı için, devrimciler kendi mücadeleleri ile bunu (bölünmeyi) gerçekleştirmek zorundadırlar. Bu aynı zamanda askeri savaşta yeni taktikleri gerektirir. Perulu bir devrimci olan Hektor Bejar tüm bunları en özlü olarak şöyle belirtiyor:

“Günümüzde ikili iktidarı yaşayacağına inanıyor musunuz? İnanıyorsanız, Sovyetlerden (Kızıl Siyasi İktidar) yanasınız demektir. İnanmıyorsanız, gerilla savaşından.”¹⁰⁶

Gelelim emperyalist **ışgalin** biçiminin değişimine. Herşeyden önce, emperyalist ışgal, neden değil, **bir sonuçtur**. Yani, emperyalizm ve emperyalist sömürünün bir sonucu, pratikteki bir görünümdür. ıışgal kavramı, bir gücün bir ülkeyi tamamen kontrol altına alması demektir.

Emperyalist ıışgal biçimi bilinen şekli ile ikilidir: **Açık ıışgal ve gizli ıışgal**. Yukarda da belirttiğimiz gibi, ıışgalin nedeni (ki, ıışgal bu nedenin sonucudur), emperyalizmin sömürüsü ve onu **güvence** altına almaktır. Bu yüzden, **farklı sömürü yöntemi farklı ıışgal biçimini** doğurmaktadır.

“Bu dönemde, (III. bunalım döneminde) **emperya-**

* Mao, kurtarılmış bölgelerin yaratılabilmesi için şöyle diyor, “Çin bugün dünyada beyaz rejim tarafından kuşatılmış, bir ya da daha fazla küçük bölgede Kızıl Siyasi İktidarı kurulmuş olduğu tek ülkedir. İnceleyerek, görürüz ki, bu olgunun nedenlerinden biri (objektif neden) **Çin’in komprodor burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları arasında bitip tükenmek bilmeyen parçalanmalar ve savaşlardır**. Bu parçalanmalar devam ettiği sürece işçi ve köylülerin **silahlı** bağımsız rejimlerinin yaşamaya devam etmesi ve büyümesi mümkündür.”¹⁰⁴ (abç) “ikili iktidar”ı yaratan bu durumun (beyaz rejimin savaş içinde olmasının) ana nedenini Mao şöyle belirtir, “**Çin’deki savaş ağaları klikleri arasındaki çelişmeler ve mücadeleler, emperyalist devletler arasındaki çelişme ve mücadeleleri yansıtmaktadır.**”¹⁰⁵ (abç)

¹⁰³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹⁰⁴ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I, s. 83.

¹⁰⁵ Mao Zedung, *age*, Cilt: I, s. 73.

¹⁰⁶ Hektor Bejar, *Peru 1965*, Pelican Yay.

lizmin iç ve dış pazarlarının son derece daralması, buna karşılık sorunun yeniden paylaşım savaşı ile çözümlenememesi karşısında, genel olarak emperyalizm, özel olarak Yankee emperyalizmi, içte ve dışta iki metoda başvurmuştur. İçte ekonomisini askerileştirmiş, dışta ise, eski-sömürgecilik metoduna ilaveten yeni-sömürgeciliğe başlamıştır."¹⁰⁷ (abç)

III. bunalım döneminde, ekonominin askerileştirilmesi, emperyalizmin **taktik planda** çok daha güçlü ve saldırgan olmasını getirmiştir. Artık, her yeni silah daha üretime başlanılmadan eskimektedir. Özellikle Halk Savaşlarına karşı geliştirilen yeni silahlar, savaşı daha sert hale getirmektedir. Bu nedenle, bu dönemde, en genelde devrimci askeri savaşın başarılı olabilmesi için, çok daha yeni yöntemler ve eylem biçimleri bulmak ve uygulamak zorunludur. İkinci olarak da, askeri harekâtların planlanmasında bu yeni askeri gelişim hesaba katılmalıdır. Doğal olarak, devrimci askeri eylem grupları, kesin ateş üstünlüğünü sağlamalıdır.

Dışta, emperyalizmin eski-sömürgecilik yöntemlerine ilaveten yeni-sömürgeciliğe başlamıştır dedik. Öncü Savaşının maddi temelini teşkil eden bu olguyu yakından inceleyelim:

"I. ve II. bunalım dönemlerinde uluslararası kapitalizmin pazarları bu kadar daralmış değildi ... teknoloji ve sermayenin yoğunlaşp, temerküzü bu seviyede değildi. Bu yüzden uluslararası kapitalizm sömürge ülkelere **emtia ihracı ve nakit sermaye ihraç ve transferi** ile pazar sorununu halledebiliyordu. Onun için dünya bu kadar küçülmüş (pazarları daralmış) ve de **talep eksikliği** bugünkü korkunç seviyeye gelmiş değildi. Bu bakımdan **emperyalizmin sömürge ülkelerde pazar genişletmesi** diye bir sorunu yoktu. **Mevcut yapı korunarak** –tabii belli ölçülerde feodalizm çözülp, komprador-burjuvazi yaratılmıştı– feodalizmle ittifaka giren emperyalizm sömürsünü rahatlıkla sürdürebiliyordu.

Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın, özellikle hemen hemen **serf statüsünde** olan köylülerin –çelişkiler çok keskin– spontane patlamalarını ve isyan-

¹⁰⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

larını örgütleyen proleter devrimcilerin mücadelesini, komprador burjuvazi-feodal mütegalibe yönetimi –**zayıf merkezi otorite**– engelleyemez duruma geldiği zaman –ki, çoğu zaman pratikte böyle oldu– **emperyalist işgal açık şeklini alıyordu**. Zaten bu ülkelerde, emperyalist devletler, ticari işlerini güven altında tutmak, öteki emperyalist ülkelerin kendi pazarlarına el atmalarını engellemek için, **stratejik yerlerde**, özellikle limanlarda ve ana haberleşme merkezlerinde **askerlerini bulundurarak**, fiili kontrolü elinde tutmaktaydı. (Zaten ülkenin **stratejik merkezlerinde** emperyalizmin fiili durumu mevcuttu.)”¹⁰⁸

Kısaca özetlersek, I. ve II. bunalım dönemlerinde, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde (sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde) **toplumsal süreç feodalizmdir**. Ülkenin ve nüfusun büyük bir kesimi, kendi içlerinde çatışma halinde olan **feodal-mahalli yönetimle** yönetilmektedir. Bu ülkeler burjuva demokratik devrimi yapamadıklarından (belli ölçülerde) **uluslaşmamışlardır**. Bunun sonucu olarak da, merkezi devlet kurulamamıştır. Varolanlar ise, **görünüşte** merkezi niteliktedir. Bu, ülke içindeki egemen sınıfların bölünmesi ve **devlet otoritesinin zayıf olması** demektir (**zayıf merkezi otorite**). Bir de buna, bölünmüş egemen sınıfların emperyalist devletlere bağlı ayrışması ilave edilince, ülke çapında denetimin çok daha az olduğu görülür. **Ulaşım, haberleşme, şehirleşme zayıftır**. Bunun nedeni de kapitalizmin egemen olmamasıdır. (Bilindiği gibi, kapitalizmin gelişmesi alt yapı tesislerinin –ulaşım, haberleşme, şehirleşme, vb.– kurulmasıyla mümkündür. Bu olmadan kapitalizm olamaz ve kapitalizm olmadan bunlar olamaz.) Emperyalist sömürü, hammadde ithali-mamül madde ihracı şeklinde sürdürülmektedir. Ülkede (orta ve hafif bile olsa) sanayi diye bir şey yoktur. Emperyalizm bu sömürüsünü **feodallerle ittifak kurarak** yürütmektedir. Komprador-burjuvazi, emperyalizmin uzantısından başka bir şey değildir. Kapitalist üretim ilişkileri ile feodalizm arasındaki **tarihsel çelişki**, sınıfsal planda, emperyalizm-feodaller birliğini **ittifaktan öteye** (bütünleşmeye) götüremez. Bu nedenle emperyalist üretim ilişkilerinin geliştirilip, korunmasında feodaller

¹⁰⁸ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

ile kurulmuş olan ittifak yeterli değildir. Emperyalizmin temel dayanağı olabilecek, emperyalist üretim ilişkisini sürdürebilecek **yerli bir sınıf** (yerli tekelci burjuvazi) mevcut değildir. Komprador-burjuvazi niteliği gereği bunu başaramaz. Bunun sonucu olarak emperyalizm (dış dinamik) ülkenin iç dinamiği ile bütünleşmemektedir. Feodallerle olan **ittifak** ve varolan burjuvazinin **milli** niteliği iç dinamiğin (kapitalizm yönünde olan bir dinamiktir) çarpıtılmasını gerektirirken, dış dinamik iç dinamikle bütünleşmediğinden çelişkiler keskinleşmektedir. Bu durum ayrıca milli burjuvazinin anti-emperyalist tavır almasını sağlamıştır. Bir başka deyişle, bu dönemde, emperyalist üretim ilişkileri, ülkenin toplumsal sürecinde **belirleyici ve yönlendirici** değildir. **Bu sürecin dışında bir olgudur. (Emperyalizmin dışsal bir olgu olma esprisi)**

Bir yandan ülkedeki iç dinamik çarpıtılırken, bunun yerine dış dinamiğin “geliştiriciliği” geçirilemezken; diğer yandan feodal sömürünün durumu ve feodalizmin kapitalizmle çelişmesi toplumsal çelişkileri daha da **şiddetlendirmektedir. Köylülük üzerindeki çok yönlü sömürü feodalizme karşı sınıfsal tepkileri, emperyalizmin açık işgali ulusal tepkileri gündeme getirmektedir. Merkezi otoritenin zayıf ve hakim sınıfların bölünmüş olmaları bu tepkileri açık hale getirmektedir** (spontane patlama ve isyanlar).

Tüm bunların sonucunda, bu ülkelerde Halk Savaşının başlamasının şartları **kendiliğinden** olgundur. Bu savaşın tek eksiği **öncünün varlığıdır**. Öncünün varlığı ve onun kitleyi siyasal olarak kazanması ile birlikte **Halk Savaşı başlar ve kurtarılmış bölgeler kurulur.**

III. bunalım döneminde ise, had safhaya varan sermaye yoğunlaşması ve temerküzü, dünyanın 1/3'ün emperyalist sömürü dışına çıkması ile, büyük bir **talep yetersizliği** yaratmaktadır. Üretimin (arz) tüketimden (talep) fazla olması sonucu ise ekonomik buhrandır. Bu ise, sürekli ve genel bunalımı derinleştirecek, pek çok ülkenin daha “kaybedilmesini” doğuracaktır. Emperyalizm, ekonomi-politiği ve bunun öğrettiği yasaları kendi ömrünü uzatmak için kullanmak zorundadır. Emperyalizmin bu dönemdeki sömürü biçimine, **yeni-sömürgecilik** adını vermektediriz.

Yeni-sömürgecilik metodlarının temelinde, emperyalist te-kellerin aç gözlü sömürüsüne cevap verecek şekilde, **sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi yatar**. Artık, I. ve II. bu-

nalım dönemindeki, kapalı üretim yapan feodal birimler yıkılmalı, pazar için üretime dönüştürülmelidir. Böylece kapitalist üretim ilişkileri içine daha fazla sayıda nüfus katılacaktır. Pazarı elinde tutan ve yönlendiren emperyalizm olduğu için, bu yeni nüfus emperyalizme ek bir talep sağlayacaktır. Fakat gelişen kapitalizm, iç dinamiklerle değil, yukardan aşağıya ve emperyalizmin “talep yetersizliğine” uygun olarak (dış dinamiklerle) geliştiğinden çarpıktır. “*Bu da, bu ülkelerde hafif ve orta sanayiın kurulması ve de yerli tekelci burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir.*”¹⁰⁹ (abç)

Bu dönemde komprador-burjuvazinin yerini, emperyalizmle baştan bütünleşmiş tekelci burjuvaziye terk etmesi, ülkedeki, (zayıf da olsa) mevcut milli burjuvaziye önemli ölçüde tasfiye etmiştir. Artık varolan burjuvazinin milliliğinden bahsedilemez. (Bu artık milli burjuvazi ile ittifak olgusunun sonu demektir.) Emperyalist ülkeler arasındaki çelişkilerin askeri plana yansımaması sonucu, geri-bıraktırılmış ülkelerde yerli tekelci burjuva klikleri arasında **sert** çatışmalar ve bölünmeler yoktur.

“Ülke içinde pazanın genişlemesine paralel olarak, **şehirleşme, ulaşım ve haberleşme çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır.** Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim –emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil, ticarî merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi– yerini çok daha güçlü **oligarşik devlet otoritesine** bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve her türlü pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.”¹¹⁰ (abç)

Artık emperyalizm sadece dışsal bir olgu değil, aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. Emperyalizm, sömürsünü, kendisi ile baştan **bütünleşmiş** yerli tekelci burjuvazi ile rahatlıkla sürdürebilmektedir. Böylece emperyalist işgal, yerli tekelci burjuvazi “örtüsü” ile kapatılmıştır (**gizli işgal**). Bunun sonucu olarak da, halk kitlelerinin anti-emperyalist ve millici tepkileri pasifize olmuştur. Daha doğru bir deyişle, bu dönemde, geniş halk kitleleri emperyalizmi açık olarak görememektedirler. Bu nedenle de kendiliğın-

¹⁰⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹¹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

den-gelme anti emperyalist bilinç unsuru ve tepkileri mümkün olmamaktadır (**ulusal tepkilerin pasifize olması**).

“Ülkedeki **hakim üretim ilişkisi emperyalist-kapitalist** olduğundan ve feodal üretim ilişkileri ona tabi kılinarak tasfiye olunduğundan **üretim kargaşası, kapitalizmin o kendine özgü üretim kargaşasının çok üzerindedir** ve nitelik olarak **süreklilik** arz etmektedir. Üretimde bu kargaşayı yaratan, temelde, **ülkedeki üretici güçlerin emperyalist üretim ilişkilerine tabi biçimde nispi olarak gelişmesidir**. Ülkenin iç dinamiği, üretici güçleri, kendi toplumsal çıkarları doğrultusunda geliştirmek için zorlarken, üretici güçlerin sisteme bağlı bir biçimde (metropollere yönelik) düzenlenmesi, hem üretici güçlerin serbest gelişmesini engellemekte, hem de üretimde **sürekli bunalım yaratacak bir kargaşa (üretim anarşisi) doğurmaktadır**. Bu durum, **ülke ekonomisinin** (emperyalizme bağımlı olmasından gelen) **emperyalizmin hastalıklarından etkilenmesi ile birlikte**, (bağıntılı olarak) **ekonomik bunalımın temelini oluşturur**. **Özetle, o ülkedeki ekonomik bunalımın temelinde, ekonomik dengenin ülke içinde değil, metropollerde tamamlanması yatar**. Ekonominin (emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin yönlendirdiği) bu hareketi, ülkenin üretici güçlerinin gelişme hareketiyle çeliştiğinden **engelleyici** niteliktedir.”¹¹¹ (abc) *

Emperyalizmin ülkedeki mevcudiyetinden dolayı, bu yapıdaki dengesizlik sosyal ve siyasal plana da yansır. Ekonomik planda, en rahat biçimde mallar üzerinde gözleyebileceğimiz bu durum, sosyal planda ülkedeki üst yapı kurumlarında ve kültüründe, siyasal planda da siyasal zorda somutlaşır. Bu, en genelde milli krizin mevcudiyeti demektir. Bu durum (emperyalist hegemonyanın sürekliliği nedeniyle) **sürekli**dir (**sürekli milli kriz**).

* “Üretimde rekabet ve anarşi (kargaşa) özel mülkiyet üzerine kurulan, meta üretiminin yasasıdır.”¹¹² (Kapitalizmin “kendine özgü” anarşisi) Bunun doğal sonucu, “aşın üretim, ekonomik buhrandır.” Bir başka deyişle, ekonomik buhran kapitalizmin irsi (her zaman ve her yerde ortaya çıkan) hastalığıdır. Bunu yaratan da üretimdeki anarşidir.

¹¹¹ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

¹¹² Nikitin, *Ekonomi Politik*, s. 64, Sol Yay.

Bir başka deyişle, geri-bıraktınlmış ülkelerde, bir yandan iç dinamiğin çarpıtılması, diğer yandan (bu çarpık yapıya) sistemin bunalımlarının **şiddetle** yansımalarının sonucu, toplumda sürekli dengesizlik mevcuttur.

Fakat yine bu dönemde, kapitalizmin ve kapitalist pazarın gelişmesine paralel olarak **toplumsal üretim ve nispi refah** artmıştır. “*Bunun sonucu olarak, geri-bıraktınlmış ülke içindeki çelişkiler (sınıfsal çelişkilerdir bu) görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur.*”¹¹³

“Emperyalist sistem içindeki ve emperyalizmin birer halkası olan toplumlarda **toplumsal denge** o toplumdaki üretici güçlerin gelişme seviyesine göre şekillenir. Metropollerdeki toplumsal dengelerle, geri-bıraktınlmış ülkelerdeki toplumsal dengeler aynı değildir. Farklılık, ülkedeki üretici güçlerin gelişme seviyesine ve buna uygun düşecek biçimde iktidarı elinde tutan sınıf (veya sınıfların) diğerlerini siyasal olarak yedeklemesine göre biçimlenir (...) Devrimci durum, üretim ilişkileri ile üretici güçler arasındaki çelişkinin çatışma durumuna ve iktidardaki sınıfın (ya da sınıfların) diğerlerini yedeğine alıp almamasına göre belirlenir. Metropollerde üretim ilişkileri ‘güç’lerini diğer sınıfların yedeklenmesi için kullanabildikleri halde, bu durum, geri-bıraktınlmış ülkeler için hemen hemen imkansızdır. Bu tip ülkelerde üretici güçlerin gelişme seviyesi buna izin vermez.”¹¹⁴

Geri-bıraktınlmış ülkelerde, toplumsal dengenin üretici güçlerin gelişimi sonucu ortaya çıkan “güç”lerini (yani, nispi refah) kullanarak sağlanamaması (sunî anlamda) emperyalist üretim ilişkilerinin bir sonucudur. (Kapitalizmin dış dinamiklerle geliştirilmesi esprisî). Bu nedenle bu ülkelerde, toplumsal denge (ki bu dengesiz dangedir) **siyasal zor ile sağlanır**.

Ülkede devrim durumunun sürekli mevcudiyeti, siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi koşullarını yaratır. Bir başka deyişle, geri-bıraktınlmış ülkelerdeki siyasal zor uygulaması, askeri

¹¹³ Mahir Çayan. *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹¹⁴ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

biçimde maddeleşmenin (görünür olma-somutlaşma) koşulları içerisinde yürütülür. (**Gizli faşizm**). Ancak siyasal zorun askeri biçimde maddeleşme koşullarında bulunması ve sürdürülmesi (sürekli bir durumdur), sürekli, her zaman maddeleştiği (somutta askeri biçim aldığı) demek değildir. Milli bunalımın derinleşmesine paralel olarak siyasal zor, askeri biçimde maddeleşir. Mahir Çayan yoldaşın, “**genellikle ipin ucunu kaçırdığı zaman**” oligarşinin baş vurduğu yöntem olarak ifade ettiği “*açık icra*” budur.

Sürekli milli bunalım durumunda, siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi koşulları içinde sürdürülmesi (**gizli faşizm**), siyasal zorun **parçada** askeri biçimde maddeleşmesi (parçada askeri biçim alması) demektir. Oligarşinin **gözdağını** oluşturan bu olguyu Debray şöyle ifade eder:

“Yeni-sömürgecinin ideali kuvvetini kullanmamak için göstermektir. Aslında bu da bir çeşit kullanmadır.”¹¹⁵

Sömürge tipi faşizm olarak tanımladığımız bu durum, yani askeri biçimde maddeleşme koşullarında sürdürülen siyasal zor ve bunun askeri biçimde maddeleşmesi (somutta askeri biçim alması), temelde suni dengeyi kurmak ve devam ettirmek içindir.*

Kısaca özetlersek, **geri-bıraktırlmış ülkelerde, toplumsal denge (ki suni bir dengedir bu), yani kitlelerin tepkilerinin pasifize edilmesi ve oligarşiye siyasal olarak yedeklenmesi siyasal zor ile sağlanır.** Toplumsal üretimin ve refahın artışının nispi ve geçici olması, dengeyi sağlama ve sürdürmede temel olamaz. Bu, emperyalist üretim ilişkilerinin niteliğinden, emperyalist sömürden ileri gelir. Bir başka deyişle, **emperyalist üretim ilişkilerinin (yeni-sömürgeciliğin bir sonucudur) geri-bıraktırlmış ülkelerde gelişmesi sonucu ortaya çıkan toplumsal üretim ve refahın (nispi bir refahtır) artışı ile kurulan ve siyasal zor ile sürdürülen**

* Kavram karışıklığına yer vermemek için **geri-bıraktırlmış ülkelerde** siyasal zorun askeri biçimde maddeleşme koşullarında sürdürülmesi ve maddeleşmesi olgusunu, **siyasal zor ve askeri biçimde maddeleşmesi** olarak ifade ediyoruz. Bu ifadelerde **siyasal zor** kavramı, geri-bıraktırlmış ülkelerde, (metropollerden farklı olarak) askeri biçimde maddeleşme koşulları içinde, bu koşullara uygun (parçada maddeleşme biçimleriyle) durumunu ifade etmektedir. Askeri biçimde maddeleşmesi ise, siyasal zorun açık terör şeklinde, askeri güçlerin bizzat kullanımı ile somutlaşması, askeri biçim almasını ifade eder.

¹¹⁵ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

toplumsal denge (suni denge) bu dönemin en karakteristik (sömürgeler açısından) özelliğidir.

I. FAŞİZM ÜZERİNE

Devlet, bir sınıfın diğer sınıf (ya da sınıflar) üzerindeki baskı aygıtıdır. Yani, devlet, zor uygulayıcısıdır, zorun ta kendisidir. Bu nedenle, sömürge tipi faşizm olgusu devletin, geri-bıraktınılmış ülkelerdeki, fonksiyonu ve **görünümüdür**.

“Devlet sınıf karşıtlıklarını frenlemek gereksiniminden doğduğuna, ama aynı zamanda, bu sınıfların çatışması ortasında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü sınıfın, ekonomik bakımdan egemen olan ve bunun sayesinde politik bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen ve böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir.”¹¹⁶

Devletin, ekonomik bakımdan egemen olan sınıfın kontrolünde olması ve fonksiyonunun sınıfsal çatışmaların düzeni yıkmaya yönelmesini (ve yıkmasını) engellemek olması en önemli niteliğidir. Devlet bunları nasıl yerine getirebilmektedir? Bu, devletin kurumlarıyla gerçekleşir. Bir başka deyişle, devlet, yürütme-yasama ve yargı organlarıyla, kendini gerekli kılan şartları yönlendirmeye çalışır. Bu, devletin, kendi organlarıyla (kurumlarıyla) siyasal zor uygulaması demektir. Bu “*kamu gücü ve bu gücün yaptırımını*” demektir.

“*Kamu gücü ve vergileri ödemek hakkını kullanan memurlar, toplumun organları olarak, toplumun **üzerinde** yer alırlar*”.¹¹⁷ Bu organlar, salt toplumlardaki kültür ve ideolojinin onlara karşı “saygı” duyulması ile görev yapmazlar. Bunlar ayrıca yasalarla düzenlenmiş bir yaptırım gücü ile sağlama alınır. Böylece, bir yandan yasalarla güvence altına alınmış olan kamu gücü, diğer yandan bu güvenceyi bozanlara karşı, yine yasalara boyun eğilmesini sağlayan kamu organları. İşte, bürokrasi ve militarizm.

¹¹⁶ Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 17, Bilim ve Sosyalizm Yay.

¹¹⁷ Lenin, age, s. 16.

“Bizzat silahlı güç halinde örgütlenen halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan bir **kamu gücü** kuruluşu gelir. Bu özel kamu gücü zorunludur; çünkü, sınıflara bölünüşten sonra halkın özerk silahlı örgütlenmesi olanaksız duruma gelmiştir. **Bu kamu gücü, her devlette vardır; yalnızca silahlı adamlardan değil; ayrıca bunun maddi eklerinden,** gentilice toplumun bilmediği **hapishaneler ve her türlü ceza kurumlarından oluşur.**”¹¹⁸

Kısacası, “*devlet, kitlelerin gücünü silahlı ve örgütlü bir azınlığın gücüne bağımlı kılan kurumdur.*”¹¹⁹ Bir başka deyişle, devlet “*tüm örgütlenmiş ve sistemli zor aygıttır.*”¹²⁰

Eğer devletin, “örgütlenmiş ve sistemli zor”un ta kendisi olduğu unutulursa, ortada devlet diye bir şey kalmaz. Bu aynı zamanda devletin, sınıflı toplumlarda, bir sınıfın diktatörlüğünün ifadesi, aygıtı demektir. Devlet biçimi (ki, bunu belirleyen zor uygulamasının durumudur) ister demokrasi olsun, ister monarşi, isterse faşizm olsun, her biçimde devlet bir diktatörlük organıdır. Toplumsal dengenin mevcut olduğu koşullarda devlet, kamu gücünü mevcut yasalarla sağlar ve böylece toplumdan bağımsızlaşır. Bu dönemlerde, devlet yani zor uygulayıcısı kitlelerden bağımsızlaşır. Çünkü, hakim sınıf (ya da sınıfların) siyasal zoru iktisadi evrim yönündedir ve iktisadi evrimi hızlandırmaktadır. Yine bu dönemde, sınıflar arası çelişkiler **antagonizma** kazanmamış olup, hakim sınıf (ya da sınıflar) kitleleri siyasal olarak yedeklemiştir. Demokratik yönetim olarak da isimlendirilen bu dönemde, devlet zoru, yasal devlet organları ile (kurumlar) yürütülür.

“Fakat her sınıflı toplumda olduğu gibi, üretici güçlerin toplumsal niteliği ile üretim araçlarının özel mülkiyeti çatışmaya başlar, özel mülkiyet ya da mevcut üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişimini engellemeye başlar. İşte bu andan itibaren devlet, iktisadi evrimi yönlendirmeye başlar. Bir başka deyişle, **devlet gücü mevcut düzeni devam ettirme görevini (ki, asli görevidir bu) üstlenir.**”

¹¹⁸ Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 17.

¹¹⁹ Lenin, *Devlet* Broşürü.

¹²⁰ Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 90.

Devletin bu dönemde zor uygulaması, bir yandan yeni ve ek yasaları yaratırken, diğer yandan da zoru askeri biçimde maddeleştirir. Bu da kaçınılmaz olarak **devlet biçiminin değişmesine** yol açar. Bu anlaşılabilir bir şeydir. Devlet, zorun sistemli ve örgütlenmiş aygıtı olduğuna göre, zor uygulamasında meydana gelen değişim, kaçınılmaz olarak zorun örgütlenmesini değiştirecektir. Yani, devlet kurumlarının, yeni koşullara uyması gerekecektir. Artık, eskiden olduğu gibi, geniş halk kitlelerinin üzerinde ‘bağımsızlaşan’ devlet kurumları mevcut değildir. Yerini, halk kitleleri üzerinde daha sert ve yaygın kurum ve güçlere bırakmıştır. **Bu yeni bir otorite kurmak ve bu otoritenin yeni yasa ve kurumlarla güvence altına alınması demektir.** (Geçmiş dönemlerdeki yasa ve kurumların sağladığı otorite, sınıf çelişki-lerinin gelmiş olduğu seviyede yetersizdir.) Artık, zor, iktisadi evrime karşı çıkar ve bu durumda, birkaç istisna hariç, iktisadi evrim karşısında yenik düşer.”¹²¹

Siyasal zorun (ya da bunun örgütlenmiş ve sistemli hali devletin) iktisadi evrim yönünde olması, onu toplumsallaştırır (devletin toplumdan bağımsızlaşması). Kapitalizmin gelişme döneminde burjuvazinin siyasal zoru böyle bir siyasal zordur. Ve tarihi görevini yerine getirirken, yani feodallere karşı uygulanan siyasal zor, haklıdır, tarihin gidişine uygundur ve iktisadi evrimin yolunu açmaktadır.

“İktisadi evrimin bu evrelerinde, toplum dengededir. Toplumsal dengeyi sağlayan, iktisadi evrimin götürücüsü olan sınıfın, toplumun diğer sınıflarını peşine takmış olması (siyasal olarak yedeklenmesi) ve siyasal zorun, toplumun bu gidişinden ayrı düşmeyerek toplumu geriye çekmek isteyen sınıfa karşı görevini yerine getirerek iktisadi evrime uygun düşmektedir.”¹²²

Burjuva demokrasisi olarak adlandırdığımız bu dönemde **devlet biçimi demokratik devlettir.**

Fakat kapitalizmin gelişme dönemi olan bu evrede (serbest rekabetçi dönem), toplumsal dengenin olması **sınıf çatışmaları-**

¹²¹ Engels, *Anti-Dühring*, s. 282

¹²² İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

nın olmadığı ve diğer sınıfların burjuvaziye kesin yedeklendiği anlamına gelmez. Kapitalizmin bağrında çiçek açan sosyalist güçler, yeni bir toplumsal dengeyi oluşturmak için sınıfsal hareketlerini sürdürürler. Bu da, burjuva diktatörlüğünü açığa çıkarır. Bir başka deyişle, devlet biçiminin demokratik olması, onun özünü ortadan kaldırmaz. Öz, burjuvazinin diğer sınıflar üzerinde diktatörlüğüdür.

Yine de bu dönemlerde, yani toplumsal dengenin var olduğu ve hakim sınıfların siyasal zorunun iktisadi evrim yönünde olduğu dönemlerde, diktanın mevcudiyeti, siyasal zorun halk üzerinde askeri biçimde maddeleşmesini getirmez. Siyasal zor, eski üretim ilişkilerini temsil eden sınıf (ya da sınıflar) üzerinde askeri biçimde maddeleşir.*

Serbest rekabetçi kapitalizmin emperyalizme dönüşmesiyle birlikte, artık demokratik yönetim ilkesi ortadan kalkar. Siyasal zor (burjuvazinin siyasal zoru) iktisadi evrimi kontrol altına almaya yönelmiştir. Böyle bir toplumda, toplumsal dengeden söz edilemez. O toplum “dengesiz” bir toplumdur.

“Bir toplumda siyasal zor, iktisadi evrimden bağımsızlaşmış ve iktisadi durumu kontrol etmeye yönelmiş ise ve toplum bu şekilde ayakta duruyorsa o toplumdaki denge suni dengedir. Bu bir niteliktir ve bu niteliği izah etmesi bakımından toplumsal dengeyi (dengesiz bir dengedir bu) suni denge olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır.”¹²³

Emperyalist dönemde, hakim sınıf (ya da sınıfların) giderek zümreleşmesi belirginleşir. Artık, hakim sınıfların en irileşmiş, zümreleşmiş kesimi ekonomik ve politik hayatı kontrole alır. Oligarşi olarak adlandırdığımız bu kesim, tekelleşmenin ve sınıf çelişkilerinin antagonizma kazanmasının bir sonucudur.

“Oligarşinin ortaya çıkışında demek ki, toplumdaki üretici güçlerin mevcut üretim ilişkileri ile çatışmaya başlamış olması gerekir. Bu çatışmanın ekonomik, politik ve sosyal planlarda yansımaları sonucunda, mevcut ege-

* Bu demek değildir ki, halk kitlelerinin hareketleri serbest ve askeri biçimde zora maruz kalmaz. Elbette yeni bir toplumsal dengeyi arayan sınıf hareketleri, burjuvazinin açık zoruna maruz kalır. Fakat bu klâsik burjuva diktatörlüğünün demokratik devletteki uygulamasından öte gitmez. Zaten yeni toplum için objektif şartlar yeterli değildir.

¹²³ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

men sınıf ya da sınıflar arasında bir bütünleşme ve zümreleşme ortaya çıkar. Bir kısım unsurlar ekonomik ve politik olarak tecrit edilirken, ekonomik ve politik egemenlik mevcut sömürücü sınıfların belirli bir kısmının elinde yoğunlaşır. İşte, **üretici güçlerin gelişiminin mevcut üretim ilişkileri tarafından engellendiği dönemden itibaren ortaya çıkan ve ekonomik ve politik egemenlik kurarak bu dönemde devlete –ki devletin yapısı kaçınılmaz olarak sınıfsaldır– hakim olan egemen sömürücü sınıf ya da sınıfların irileşmiş kesimine OLİGARŞİ denir.** Oligarşi, zümreleşmek demektir, merkezileşmek demektir ve devletin, bu zümrenin denetimi altına geçmesi demektir. **Oligarşinin fonksiyonu da, kendini oluşturan sınıf ya da sınıfların sömürü düzenini biraz daha devam ettirmek için toplumdaki patlamaları engellemek ve toplumdaki dengesizliği geçici bir süre için düzenlemektir.**¹²⁴

Bir başka deyişle, oligarşi, üretici güçlerin içinde bulunduğu üretim ilişkilerindeki seviyesinin ve çatışmaların doğal sonucudur. Artık iktidarda, gerek sınıfsal, gerekse yönetim olarak, bu şartlara uygun bir nitelik almak zorundadır. (**Oligarşik yönetim**).

“Sanayi devriminden geçmiş emperyalist-kapitalist ülkelerdeki yönetim de, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki yönetim de oligarşik yönetimdir.”¹²⁵ Fakat metropollerdeki toplumsal dengelerle, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki toplumsal dengeler aynı değildir. **Farklılık, ülkedeki üretici güçlerin gelmiş olduğu seviyeye ve (ülkedeki) iktidardaki sınıf (ya da sınıfların) durumuna ve kitleleri siyasal olarak yedekleme ve yedekleme biçimine göre biçimlenir.**

Bir kere, emperyalist-kapitalist ülkelerde, kapitalizm iç dinamiklerle gelişmiş ve tekelleşme bu gelişimin doğal ve kaçınılmaz sonucu olmuştur. Bunun sonucu olarak oligarşi, finans-kapitalin damgasını taşır. (Finans-Oligarşisi).

İkinci olarak, finans-oligarşisi üretim ilişkilerinin “güç”lerini kullanabilecek durumdadır. Bir başka deyişle, üretici güçlerin iç

¹²⁴ THKP-C/HDÖ, *Oligarşi Nedir?*, s. 9.

¹²⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

dinamikle gelişmiş olması, finans-oligarşisine ekonomik “güç” verir. Bu güçler kullanılarak, kitleler siyasal olarak finans-oligarşisine yedeklenir. Bilinen kavramlarla, finans-oligarşisi, toplumdaki üretici güçlerin frenlenmiş haldeki gelişmesinin getirdiği **toplumsal üretim artışından** (refah) yararlanabilir. Bu metropoller için (uzun dönem açısından) sürekli mevcut bir “güç”dür. Lenin bu gerçeği şöyle belirtiyor:

“... burjuva sofistleri ve sözüm ona sosyal-demokrat oportünistleri, hisselerin demokratlaşmasıyla ‘sermayenin de demokratlaşacağını’, küçük üretimin öneminin artacağını, rolünün büyüyeceğini umuyorlar, oysa, bu aslında mali (finans) oligarşisinin gücünü artırma yollarından biridir.”¹²⁶

Evet, “hisselerin demokratlaşması” finans-oligarşisini güçlendirmesinin bir yoludur. Çünkü bir yandan şirket hisseleri, geniş kitlelerin eline geçmesi ile kârdan bir miktar pay almalarını sağlar; diğer yandan finans-oligarşisine karşı tepkilerini azaltacaktır. Bugün burjuva iktisatçıların ABD’yi “halk kapitalizmi-proletarya kapitalizmi” olarak tanımlamaları bunun en açık örneğidir.

Üçüncü olarak, “geçmiş dönemlerde proletarya ve emekçi kitleler, uzun süren kanlı mücadelelerle demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olmuşlardır. Emekçi sınıflar gerek nicelik, gerekse nitelik olarak güçlüdür.”¹²⁷

Bunların sonucu olarak, oligarşik yönetim, üretici güçlerle üretim ilişkilerinin çatışmasından, toplumdaki patlamaları engellemek amacıyla kitleleri siyasal olarak yedeklemekten, onların tepkilerini pasifize etmeye kadar çeşitli yöntemler uygular. Amacı toplumsal dengeyi devam ettirmektir. Kitleleri siyasal olarak yedekleme ve mevcut tepkileri pasifize etme açık terör uygulaması ile (faşizm) olabileceği gibi, mevcut devlet gücünün kurumlarının (kamu gücü) yaptırımıyla da yapabilmektedir. Fakat, milli krizin mevcut olduğu koşullarda devletin mevcut gücü yetersiz kalacağından, faşizm, finans-oligarşisinin son ve kaçınılmaz tercihidir. Çünkü, bu ülkelerde sınıfsal çelişkiler sosyalist devrim için olgundur. Bu

¹²⁶ Lenin, *Emperyalizm*, s. 62, Sol Yay.

¹²⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹²⁸ Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, s. 10, May Yay.

anlaşılabilir bir şeydir. Bu ülkelerde, demokratik devrim tamamlanmış olduğundan, toplumsal hareketin önündeki **ilk adım sosyalizmdir**. Bu nedenle finans-oligarşisi, bunu engellemek için **son çareyi siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi ve bunun kurumsallaşmasında bulur. Bu faşizmdir**. Dimitrov tüm bunları şöyle ifade eder:

“(Kapitalistler) devlet gücünü ellerinde tutacak son yola demokrasiyi ve kitlelerin siyasal hak ve özgürlüklerini tamamen inkar eden faşizme sığınıyorlar.”¹²⁸

“Faşizm, emperyalizme sosyal devrim döneminde, kapitalist burjuvazi ve diktatörlüğünün sınıf hakimiyeti sistemidir.”¹²⁹

“Faşizm, burjuvazinin sınıf egemenliğinin **son aşamasıdır. Bütün burjuva devletleri eninde sonunda** ya bir hükümet darbesiyle ya da ‘barışçı’ bir yolla, ya gaddarca ya da tatlı-sert bir biçimde **faşizme geçer**; geçiş dönemleri önemli değildir ve belirli bir ülkenin özel şartlarına, sosyal yapısına, politik güçlerine ve sınıflar arası dengeye bağlıdır.”¹³⁰ (abc)

“Faşizm, finans kapital gücünün ta kendisidir.”¹³¹

“(Faşizm) burjuvazinin –burjuva demokrasisinin– belli bir sınıfsal egemenliği içeren devlet biçiminin, bir diğeryyle; açık terörist diktatörlükle **değiştirilmesidir**.”¹³²

Sanınız tüm bunlardan sonra, “son aşama” olan ve kaçınılmaz, “eninde sonunda” gelen ve burjuvazinin yönetimi olan faşizm anlaşılabilir.

Bugün ülkemizde, pek çok faşizm tahlilleri yapılmıştır. Aslında biçimsel ve formalizm şeklinde olan bu faşizm tahlilleri, ya biçimsel özellikleri aşın abartmakta, ya da onun özü, yani neden son aşama olduğunu unutturmaktadır. Eğer, ülkelerin iktisadi gelişimleri ve bu gelişimin niteliği (dinamizmin niteliği) dikkate alınmazsa, değil günümüzde, geçmiş sınıflı toplumlarda da (köleci-feodal) faşizmden söz etmek mümkündür.

KSD oportünizminin devlet ve faşizmle ilgili tahlilleri ince-

¹²⁸ Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, s. 27.

¹³⁰ Dimitrov, age, s. 27.

¹³¹ Dimitrov, age, s. 47.

¹³² Dimitrov, age, s. 48.

lenecek olursa bu “dikkatsizlikler” açıkça görülür. KSD’ye göre çeşitli devlet biçimleri mevcuttur. Örneğin, oligarşik devlet, demokratik devlet, faşist devlet, vb. Emperyalist dönemde burjuva-demokratik devlet yerini oligarşik devlete bırakmıştır. Oligarşik devlet, demokrasinin finans-kapitale kadar daralması demektir. (Yani, burjuva demokratik yönetiminin emperyalist dönemdeki görünümünü oligarşik devlettir.) Burjuvazinin yönetiminin, er ya da geç gideceği yer, son aşama faşizmdir. Öyle ise, ülkemizde “faşizm tırmanmaktadır”!

Görünüşte çok kitabı olan bu tespit, dünya emperyalist zincirini homojen bir nitelik olarak düşündüğünden dogmatizmin tipik ifadesidir. Fakat bugün dünyada kapitalizmin iç dinamikle geliştiği ülkelerle, bu iç dinamiğin çarptırıldığı ülkeler mevcuttur. Bunların yönetimlerinin, III. bunalım döneminde, oligarşik nitelik alması aynı oldukları ve aynı gelişim, uygulama vb. sahip oldukları anlamına gelmez. Ayrıca, her ülkenin önündeki devrim aşaması aynı değildir. Ki, burjuva demokratik devrimin kapitalizmi geliştireceği ve bu anlamda emperyalist sömürüye “geri dönme” olasılığı mevcut olan ülkelerle, tek yolun sosyalizm olduğu ülkeler aynı potaya konmaz.

Üçüncü olarak, **faşizm (klâsik faşizm), devrim durumunun mevcut olduğu şartlarda, kitlelerin hareket ve tepkilerinin (ki bunlar devrim durumunun somut belirtileridir) terörle, yani siyasal zorun askeri biçimde maddeleştirilmesiyle engellendiği dönemin yönetim biçimidir. Fakat kapitalist-emperyalist ülkelerde, gerek kapitalizmin iç dinamikle gelişmesi; gerekse emekçi halkın uzun ve kanlı mücadeleler ile demokratik hak ve özgürlükleri elde ettiği ve bunların devlet içinde kurumlar ve yasalarla güvence altına alındığı ülkelerde, bu uygulama, (siyasal zoru askeri biçimde maddeleşmesi) yönetim biçiminin değişmesini gerektirir. Bir başka deyişle, kitlelerin devlet içinde kurumlar ve yasalarla güvence altına aldırıldığı (alınan değil, aldırılan) demokratik hak ve özgürlükler kaldırılmadan, mevcut yönetim terör uygulamasına giremez ya da girdiği uygulama kendi devlet gücü ile “geri teper.” Bu nedenle, siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi, bir yandan kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini güvence altına alan kurumların ve yasaların kaldırılması; diğer yandan kendi uygulamasının “yasallaştırılması”**

için yeni kurum ve yasaların oluşturulmasını gerektirir. İşte, bunun sonucu olarak, eski devlet biçimi (örgüt ve işleyişi) değiştirilip, yeni uygulamaya (zorun bu uygulamasına) uygun hale getirilmesi söz konusudur. Bu yeni kurumlar, yeni yasalar, yeni fikirler (ideoloji) demektir. Faşizmin kurumlarıyla gelmesi (ki zorunluluktur) ve yeni devlet biçimi olması bundandır.* Faşizmin olduğu yerde, toplumsal dengenin (ki bu da bir çeşit suni dengedir) açık terör dışında hiç bir yöntemle sağlanamaması söz konusudur.

Geri-bıraktırlmış ülkelerdeki durum ise temelden farklıdır. Bu farklılık en genelde, ülkenin emperyalizme bağımlı olmasından ileri gelir.

Bir kere, geri-bıraktırlmış ülkelerde, oligarşi yalnız finans-kapitalin damgasını taşımaz. Oligarşi, feodal ve toprak burjuvazisinin en irileşmiş kesimlerini de içinde barındırır.

İkinci olarak, varolan yerli tekelci burjuvazi, ülkenin iç dinamiğinin ürünü olmayıp, emperyalizmle baştan bütünleşerek doğmuş ve emperyalizmin yarattığı bir güçtür. Bu anlamda milli niteliği yoktur. Bu yüzden de milli burjuvazinin ve ülkenin iktisadi evriminin doğal sonucu olan, “son aşamadaki devlet biçimi” olan faşizm söz konusu olamaz. Ülkede faşizmden bahsedilebilirse bu yeni tip, yani sömürge tipi faşizmdir. Bu konu, yani milli tekelci burjuvazinin mevcudiyeti faşizm için nitelik belirleyicidir. Herşeyden önce faşizm devlet biçimi olarak varolabilmesi için, iç dinamiğinin ürünü olan, milli tekelci burjuvazinin mevcudiyeti şarttır. Dimitrov, Bulgaristan’ı tahlil ederek, faşizm oluşmasının kaçınılmazlığını kanıtlarken Bulgar burjuvazisini şöyle tanımlıyor:

“Bu ülkelerin (yan-sömürge ülkeler diyor Dimitrov) burjuvazisi **yabancı sermaye ile rekabet edebilmek için**, proletaryayı her zaman gaddarca sömürmüş ve köylü kitlelerini soymuştur.”¹³³ (abç)

Bu ifadeden de anlaşıldığı gibi, yerli burjuvazi, iç dinamikle (iç dinamik sonucu) oluşmuş bir burjuvazidir. Bu anlamda, iktidara yönelik faşizm girişimini besleyecek bir maddi ve iktisadi temeli,

* Faşizme başurma nedeni, kitlelerin hareketinin artarak düzeni yıkmaya yönelmesidir. Yani, milli kriz ve bunun sonucu ortaya çıkan devrim durumudur.

¹³³ Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, s. 29.

ülke içinde mevcuttur. Bizim gibi, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde böyle bir temel mevcut olmadığı açıktır. (Kapitalizmin emperyalizmin taleplerine uygun –dış dinamikle– geliştirilmiş olması sonucu, yerli tekelci burjuvazinin işlevi emperyalist talepler yönündedir.)*

Üçüncü olarak, ülkedeki kapitalizm emperyalist taleplere uygun ve emperyalizmin talep yetersizliğini tatmin için geliştirildiğinden oligarşi, kitleleri siyasal olarak yedeklemede üretim artışının “güç”lerini (ekonomik) kullanamamaktadır. Bunun sonucu olarak, mevcut feodal yapı çözümlenip, “**üst yapıda feodal ilişkiler muhafaza edilerek (örneğin emeğin feodal sömürüsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken) alt yapıda kapitalizm ege-men unsur haline gelmiştir (Pazar için üretim).**”¹³⁷ Böylece devletin yapısı oligarşik nitelik alırken, oligarşinin mevcut yapısını aynen yansıtmaktadır. Oligarşik devlet aygıtı bu ülkelerde, feodal ideoloji ve kurumları; burjuva demokratik kurumları; emperyalist sömürüyü garanti altına alan (alıcı) kurumlardan oluşmaktadır. Bu kurumları ve bunların güvencesi yasaları belirleyen, ülkedeki sürekli milli kriz ve oligarşinin durumudur. Gerek oligarşi içindeki sınıf ve tabakalar arasındaki, gerekse oligarşi ile halk arasındaki çelişkinin gel-

* Kimileri bu tespitlerimiz karşısında Bulgaristan gibi (Dimitrov yan-sömürge demektir) ülkelerinde emperyalist hegemonya altında olduğunu ileri sürerek karşı çıkabilirler. Fakat, yakından bakıldığında, Dimitrov’un tahlil ettiği ülkelerle, geri-bıraktırlmış ülkeler farklıdır. Herşeyden önce, farklı emperyalist sömürü yöntemleri gündemdedir. Dimitrov yan-sömürge diye tanımladığı Balkanlar şöyle tanımlıyor:

“Balkan ülkeleri ve Macaristan, emperyalizmin birer yan-sömürgesi durumundadırlar. Bu ülkeler, **emperyalist devletlerin** çok gelişmiş kapitalizminin **güçlü rekabetiyle karşı karşıya kalan**, endüstrisi zayıf tarım ülkesidir ... Yabancı pazarlar erişilmesi oldukça güç, iç pazarlar ise, geniş kitlelerin düşük satın alma gücü yüzünden oldukça sınırlıdır. Ellerindeki olanaklar kapitalizmi istikrarlı ve üretimi rasyonel bir hale getirmek için son derece yetersizdir.”¹³⁴ Bu şartlar altında, “burjuvazi egemenliğini korumayı, kitlelerin devrimci çıkışını bastırmayı, kapitalist istikrara ve rasyonelliğe ulaşmayı, ancak halk kitlelerinin zararına olacak bir faşist diktatörlükle başarabilir.”¹³⁵ Bu zayıflığı ve zaafı sonucu bu ülkelerde “faşizm, yukardan-aşağıya” devlet örgütünün yardımıyla “gelmiştir”.¹³⁶

Görüldüğü gibi, Dimitrov’un yan-sömürge olarak tanımladığı ülkelerle, günümüzdeki geri-bıraktırlmış ülkeler farklıdır. Bu fark anlaşılmasın Dimitrov’un faşizm tanımlamalarını ülkemize aktarmak dogmatizmin ta kendisidir. KSD oportünizminin yaptığı budur. Zaten KSD’nin devlet, devrim ve emperyalizm tahlilleri bu dogmacılığın, eklektizmin ifadeleriyle doludur.

¹³⁴ Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, s. 28.

¹³⁵ Dimitrov, age, s. 29.

¹³⁶ Dimitrov, age, s. 30.

¹³⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

miş olduğu seviye, siyasal zorun uygulanışını şartlandırır. Bu ülkelerde siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi sürekli gündemdedir. Bir başka deyişle, bu ülkelerde siyasal zor, askeri biçimde somutlaştırılması (maddeleşme) koşulları içinde, bu koşullara uygun olarak sürdürülür. Ancak siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi için mevcut koşulların derinleşmesi, yani olgunlaşması gerekir. Bu aynı zamanda yönetimin de askerileşmesi demektir.

“Siyasal zor, oligarşinin elinde ilk şart olarak, oligarşinin siyasal hakimiyetini koruması şeklinde görevini somutlaştırır. Kuşkusuz en önemli araç, devlet aygıtıdır. Devlet, bu dönemde, hakim sınıfların karakterine bürünerek oligarşik devlet niteliğini almıştır. Siyasal zorun bu biçimdeki görevi ona üretim ilişkileri tarafından verilmiştir. Ve temel görevi, mevcut üretim ilişkilerininin devamını sağlamayı yerine getirmektir. Bu görevin yerine getirilişinde ‘zor’un askeri biçimde maddeleşmesi ve görünür olması, a- Hakim sınıfların kendi iç çelişkileri yüzünden idare edememeleri, b- Gelişen sınıfsal muhalefetlerin mevcut üretim ilişkilerini tehdit eder nitelik almaları, c- Doğrudan doğruya iktidara yönelik siyasal alternatifin ortaya çıkması durumlarında olur.”¹³⁸

Ülkemizde özellikle 12 Mart sonrası uygulamalarda oligarşi içindeki çelişkiler sonucu devlet yönetiminde “yönetemezlik” ortaya çıkmıştır (“uyumsuz hükümetler” esprisi). Fakat **salt** bununla yönetimin askerileşmesi söz konusu olamaz. Bu nedenle siyasal zor, askeri yönetim olarak, maddeleşemez. Fakat yine bu dönemlerde mevcut üretim ilişkilerine yönelik muhalefetin ve siyasal iktidar alternatifinin ülke çapında olmaması hallerinde yönetim yine askerileşemez. Ancak muhalefetin görüldüğü ve iktidar alternatifinin “ele geçirildiği” yerde (parçada) siyasal zor askeri biçimde maddeleştirilir. Bütün açısından ise, bu parçadaki uygulama, demagoji, gözdağı unsuru olarak kullanılır. “*Bir başka deyişle, oligarşi emekçi yığınların muhalefetinin topyekün muhalefete dönüşmesine hiç bir zaman izin vermeyecek ve daha mevzii durumlarda iken uygulayacağı zor ile sindirerek kitleleri pasifize etmeye çalışacaktır.*”¹³⁹

¹³⁸ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

¹³⁹ İlker Akman, *age.*

“Oligarşinin proletaryanın siyasal özgürlüğünü ortadan kaldırarak ve emekçi yığınların tepkileri siyasal zor ile pasifize ederek hayatiyetini devam ettirdiği yönetime oligarşik yönetim veya sömürge tipi faşizm adı verilir.

Bu yönetim biçimi metropollerde görülen, ne demokratik, ne de faşist yönetimlere benzer. Onlardan gerek biçim, gerekse muhteva olarak farklıdır. Geri-bıraktırlmış ülkelerin karakterine özgüdür.”¹⁴⁰

Evet, işte, emperyalizmin III. bunalım geri-bıraktırlmış ülkelerde **siyasal zorun sürdürülüş biçimi ve bunun koşullandırdığı devlet biçimi budur.**

Sonuç olarak diyebiliriz ki, bizim gibi geri-bıraktırlmış ülkelerde, zorun uygulanışı ve buna göre biçimlenen devlet aygıtının temel görevi, emperyalist üretim ilişkilerini korumak ve suni dengeyi devam ettirmektir.

¹⁴⁰ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

II. SUNİ DENGE

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırlmış ülkeler için en karakteristik değişimin (olgunun) suni denge olduğunu söyledik. Fakat, suni denge olgusunun ekonomik, sosyal, politik ve felsefi temelleri kavranamazsa, bu olgu devrimci politika-kadere kadere pasifizmine yol açarken, diğer yandan (düşmanın güçlülüğünü abartarak) konformizmin pasifizmine yol açar.* Öncü Savaşının maddi temelini teşkil eden suni denge olgusu, aynı zamanda tüm pasifist çalışma tarzlarının da yüzünü açığa çıkartan niteliğe sahip olması, ülkemiz (ve dünya) solunda, bu olguyu tespit eden tahlillere her türlü saldırıya yol açmıştır.

Bazılarına göre diyalektikte denge kavramı yoktur, o yüzden anti-Marksist bir tespittir! Bir diğer unsurlara göre ise, denge nesnel (objektif) bir olaydır, bu nedenle “suni denge” yanlıştır! Bir başka kesime göre ise, suni denge diye bir olgu yoktur, “kararsız denge” mevcuttur! Tüm bu karşı çıkışların temelinde suni denge olgusunun ekonomik, sosyal ve felsefi temellerinin kavranamaması yatar.

Herşeyden önce denge kavramı mekanik bir kavramdır ve durgunluğu ifade etmesi bakımından Marksizm dışıdır. Bir başka deyişle, diyalektikte tek başına ve hareketten ayrı denge durumu yoktur. Denge doğrudan doğruya, hareketin belli bir evresinde ortaya çıkan ve bir önceki harekete göre (görelî) “hareketsizliği” belirleyen bir kavramdır.

“Denge hareketten ayrılamaz. Dünyasal cisimlerin hareketinde, hareket dengededir ve denge harekettedir. (Bağıntılı) Ama tüm, özellikle bağıntılı hareket, yani burada her cismin hareketi hareket halindeki bir cismin

* Aynı suni denge olgusunun, ekonomizm sapmasına yol açtığını daha önce belirtmiştik. Burada ele aldığımız sapmalar doğrudan, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin uygulanmasında ortaya çıkan sapmalardır.

üzerinde, **bağıntılı bir hareketsizliğin, dengenin meydana getirilmesi yolundaki çabadır. Cisimlerin bağıntılı bir hareketsizlik içinde bulunması olanağı, dengenin geçici durumları olanağı, madde ve bununla birlikte hayatın farklılaşması için temel koşuldur.**" (Engels)¹⁴¹ (abç)

Diyalektiğin bu ifadelerinden sonra denge kavramı anlaşılabilir. Her şeyden önce, bir maddenin tek başına hareketsizliğinden ya da denge durumundan bahsedilemez. Çünkü diyalektiğe göre, her şey bir bütündür, her şey birbirine bağlıdır. Bu anlamda maddenin hareketi bir bütün içinde söz konusudur.

Diyalektik metafiziğin tersine, doğayı, rasgele toplanmış, birbirinden bağımsız ve birbirini dışlayan olgular olarak ele almaz. Tersine, nesnelere, olgulara, kendi aralarında organik ilişkileri bulunan, birbirine bağlı ve birbirini karşılıklı şartlandıran, bağıntılı, bir bütün olarak görür. "**Her denge, ya sadece görelî hareketsizlik, ya da gezegenlerdeki gibi denge durumunda harektir**"¹⁴² ifadesi bunu açıklar.

Hareketin temeli zıtların mücadelesine dayanır. **Hareketin olduğu yerde, çelişki vardır. Çelişkinin olduğu yerde hareket vardır.**

"Her çelişki, gerçekte, zorunlu olarak iki yön taşır, bu yönlerin birbirine karşıtlığı, ele alınan süreci nitelendirir. (...) Belirli bir anda başlıca rolü oynayan, yani yüz yüze karşıtların hareketini belirleyen yöne **ağır basan yön** diyoruz. Öteki yön, **ikincil yöndür.**"¹⁴³

İşte, bu iki zıt yönün karşılıklı mücadelesi hareketi oluşturur. Bu mücadele, ağır basan yönün ikincil yöne karşı üstünlüğünü devam ettirme ve ikincil yönün (ağır basan yönü yenerek) ağır basan yön haline gelme şeklinde ikilidir. Bu ikili mücadele hareketi doğurur. Çelişki evrenseldir. Öyle ise, "**Hareket maddenin varoluş biçimidir. Hiç bir zaman, hiçbir yerde hareketsiz madde ne olmuştur, ne de olabilir.**"¹⁴⁴

"Her bir hareket denge yönünde çaba gösterir, bir

¹⁴¹ Engels, *Doğanın Diyalektiği*, s. 300, Sol Yay.

¹⁴² Engels, *age*, s. 130.

¹⁴³ Politzer, *Felsefenin Temel İlkeleri*, s. 154, Sol Yay.

¹⁴⁴ Engels, *Anti-Dühring*, s. 127.

bütün olarak hareket herbir dengeyi ortadan kaldırır.”¹⁴⁵

Bu, aynı zamanda çelişkinin iki yönünün değişimi demektir. Eski zıtların birliğinin parçalanması bir nitel değişim ortaya çıkarır. Bu yeni durum yeni bir zıtların birliğini, yeni bir mücadeleyi ifade eder. Fakat o an için bulunan iki yönün karşılıklı mücadelesinde öyle bir an gelir ki, iki yön birbirini dengeler. Fakat bu durum, bir önceki zıtların (yönlerin) durumuna göre bir dengedir (görelî). Bu anlamda da bir önceki durumun oluşturduğu, belirli bir harekete göre bir anlam taşır.

“Her hareketsizlik, **her denge**, sadece **görelîdir**, ancak şu ya da bu **belirli hareket biçimine göre bir anlam taşır**.”¹⁴⁶ (abç)

“Her denge ancak **bağıntılı ve geçicidir**.”¹⁴⁷

Kısaca özetlersek, her şeyin temelinde hareket vardır ve hareket süreklidir. Fakat hareketin belirli bir evresinde, hareketi oluşturan yönlerin eşdeğer hale gelmeleri durumu dengeyi oluşturur. Bu anlamda oluşan denge durumuna **kararsız denge** de diyebiliriz.

“Su molekülleri biraraya toplanma eğilimindeki yapışma kuvvetiyle (çekim) molekülleri uzaklaştırma eğiliminde ki dağılma kuvveti (itim) arasındaki çelişkinin bulunduğu yerdir. Katı durumda (buz), çelişkinin ağır basan yönü moleküller arasındaki yapışma kuvvetidir. (Çekimin itme üzerinde egemenliği); gaz durumunda ise, ağır basan yön dağılma kuvvetidir (itimin çekim üzerinde egemenliği). Sıvı durumu ise, iki kuvvet arasında **kararsız denge** durumudur.”¹⁴⁸

Kararsız denge durumları, itimle çekimin mutlak olarak eşdeğer olması demek değildir. Söz konusu olan, itim-çekim mücadelesinin ne yönde gelişeceğini belirmezliği, diğer durumlara göre hareketsizliğidir. Bu açık bir durumdur. Su örneğini ele alırsak, sıvı halde bulunan su molekülleri (ki, suyun gerçek durumunu belirler) belirli sıcaklık derecesinde bulunurlar. Bu kararsız denge durumunda (sıvı halde) dağılma kuvvetinin (itim) mutlak üstünlüğünü ifade eder. Aynı şekilde, belirli bir sıcaklığa göre daha alt bir

¹⁴⁵ Engels, *Doğanın Diyalektiği*, s. 300.

¹⁴⁶ Engels, *Anti-Dühring*, s. 129.

¹⁴⁷ Engels, *age*, s. 301.

¹⁴⁸ Politzer, *Felsefenin Temel İlkeleri*, s. 154.

sıcaklık durumu çekimin üstünlüğü demektir.

Kararsız denge kavramı, mekanik bir kavram olup, mekanik hareketteki denge durumunu ifade eder. Yine de, denge ile ilgili tüm kuralların geçerli olduğu bir durumdur. Fakat toplumsal hareketlerin, mekanik hareketten farklılığı kararsız denge kavramını dıştalar.

Bir toplum, üretim tarzı (ekonomik temel) ve bunun üstünde yükselen üst yapısı ile nitelenir. Bu nedenle, toplumsal denge durumları, ekonomik temel ve üstyapı ilişkilerinin bütününe değerlendirilmesiyle anlaşılabilir.

Toplumsal bir sınıf, üretim araçlarının sahibi olduğu zaman, kendisi için elverişli olan üretim ilişkilerini “kişileştirir.” Bir başka deyişle, üretim ilişkilerinin niteliğini belirleyen, üretim araçlarının mülkiyetidir. İşte bu mülkiyeti elinde tutan sınıf (ya da sınıflara) hakim sınıf (ya da sınıflar) diyoruz.

Üst yapı ise, bir toplumun politik, hukuki, dini, artistik, felsefi görüşleri ve buna uygun düşen politik, hukuki, ve diğer kurumlardır. Sınıflı toplumlarda, devletin varlığı, üstyapının tüm varlığına özel bir karakter damgası vurur. Devlet, üstyapının örgütleyici ögesidir. Aynı şekilde devlet, zorun sistemli ve örgütlü aygıttır.

Toplumsal dengeyi belirleyen iki ana unsur (ekonomik temel ve üstyapı) artık netleşmiştir: **Hakim sınıfların hareketi ve siyasal zorun uygulanaşı. Öyle ise toplumsal dengeyi belirleyen, o toplumdaki hakim sınıfın diğer sınıflarla ilişkisi, hakim sınıfın iktisadi evrimin hareketiyle olan uygunluğu ve siyasal zorun iktisadi evrim karşısındaki durumudur.**

Bir toplumda toplumsal dengeden söz ediliyorsa sınıflar arası çelişmelerin ve sınıflar arası hareketlerin, toplumun genel hareket çizgisine uygun düşmelerinden bahsediliyor demektir. “*Bu durumlarda toplumun genel hareketinin (ki, bu hareketi belirleyen üretici güçlerdir) lokomotifini olan sınıfın çekişi (ya da bu sınıfın hareketi) diğer sınıfların o sınıfa (çekici sınıfa) karşı olan hareketlerine (tep-kilerine) üstündür.*”¹⁴⁹ Yani, toplumun genel hareketinin, toplumun hakim sınıf (ya da sınıfların) hareketiyle uygunluk göstermesidir. Bir başka ifadeyle, üretici güçler ile üretim ilişkilerinin uygunluk içinde olduğu dönemlerde toplum dengededir. Bu toplumsal den-

¹⁴⁹ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*

ge durumu, sınıfların karşılıklı ilişkilerinin, toplumun iktisadi evrimi yönündeki hareketine göre hareketsizliği ifade eder. Yani, iktisadi evrimin hareketi içinde (objektif bir gelişim) sınıfların hareketleri (subjektif yön) bu evrime (harekete) uygundur. Bu dönemlerde mevcut sınıfların hareketi, egemen sınıfların hareketiyle uygunluk içindedir. Böylece egemen sınıflar diğer sınıfları siyasal olarak yedeklemektedir.

Toplumsal dengenin mevcut olduğu dönemlerde, siyasal zor, eski hakim sınıfların geriye dönüş çabalarını engellemek amacıyla kullandığı gibi; iktisadi evrimin hareketini yeni bir toplumsal dengeye doğru çekmek isteyen güçlere karşı da kullanır. Böylece siyasal zor, iktisadi evrime uygun hareket eder. (Bu dönemlerde zor aygıtı olan devlet, toplumdan bağımsızlaşır, “hakem” rolünü oynar.)

Maddenin varoluş biçimi harekettir. Bu nedenle üretici güçlerin gelişimi (hareketi) sürekli ve kesintisizdir. Bu kesintisiz hareket, belirli bir zaman sonra, üretim ilişkilerinin çerçevesiyle çatışır. Üretim ilişkileri, artık üretici güçlerin hareketini engelleyen bir unsur durumuna gelir. İşte bu andan itibaren toplumsal denge bozulur ve toplum, dengesiz bir toplumdur. Bu hakim sınıfların hareketinin iktisadi evrime ters düşmesi demektir.*

Toplumsal dengenin, iktisadi evrimin içersinde ortaya çıkışı, her hareketin denge yönündeki (doğal) gelişiminden başka bir şey değildir. Fakat, toplumsal dengenin doğadaki diğer denge durumlarına göre farklılığı, hareketsizliği ifade etmemesidir. Yani, **toplumsal denge kavramı, hareket içindeki hareketi ve bu hareketin genel harekete uygunluğunu ifade eder.** İktisadi evrimin doğal gidişatı içinde ortaya çıkan bu denge durumlarına “**barış dönemleri ya da evrim dönemleri**” adı verilir.

Her denge, bağıntılı ve geçici olduğu gibi, toplumsal dengenin bu durumu da geçicidir. Üretici güçlerin gelişiminin mevcut üretim ilişkileri ile çatışmaya başlamasıyla (sınıflı toplumlarda bu

* Mekanik harekette üç tür engel vardır, 1- Aşılabilir engeller. Bunlar hareketin içinde ortaya çıkan ve hareketi durdurmeyen engellerdir. 2- Aşılamaz engeller. Bu hareketi daha doğrusu hareketin o biçimini yok eden yeni bir hareket yaratan engellerdir. 3- Hareketi geçici bir süre için durduran engeller. Bu üçüncüsü denge durumlarını yaratır. Bu durumlarda hareketin biçiminin değişmesi değil, yalnız hareketin gecikmesi söz konusudur. Tüm bunlar, mekanik hareket ve denge durumlarını ifade eder.

kaçınılmazdır) toplumsal denge parçalanır. Artık toplum, dengesiz bir toplumdur. Üretici güçlerin üretim ilişkileri ile çatışmasının neleri doğurduğunu görelim:

Önceleri üretici güçleri olanca hız ve bereketiyle geliştiren mevcut üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişimine ters düşmeye başlar. Bu durumda, üretici güçlerin gelmiş olduğu seviyeye uygun üretim ilişkileri ortaya çıkmazsa, yavaş yavaş, üretim tümüyle sarıntıya uğrar, üretim krizi ve üretim güçlerinin yıkımı gündeme gelir. Bunların toplumsal sınıflara yansımaları, artan yoksulluk, sefalet, açlıktır. Bu da, kaçınılmaz olarak insanların yeni bir toplum arayışı ve yeni toplum için mücadelesini gündeme getirir.

Yeni üretim ilişkileri, eski toplumun bağrında yeşermiş olduğundan kendine uygun sınıf ortaya çıkarmıştır. İşte, bu yeni sınıfın, mevcut egemen sınıfa karşı mücadelesi toplumsal dengeyi parçalar. **Bu, birinci yöndür.** Diğer taraftan, mevcut egemen sınıflar, yeni üretim ilişkileri ve güçlerine karşı en şiddetli bir şekilde direnir. Bu direnmeden amaç, kendisinin **varlık şartı** olan mevcut üretim ilişkilerini korumak ve devam ettirmektir. Bu ise siyasal zorun (ve bunun sistemli ve örgütlü uygulayıcısı devlet), iktisadi evrimi kontrol etmeye yönelmesi demektir. Bir başka deyişle, artık siyasal zor iktisadi evrimin yoluna çıkar. Böylece, üstyapı, alt yapısı ile birlikte toplumsal dengeyi bozar. **Bu, ikinci yöndür.** Artık geçmişte iktisadi evrim ile uygunluk içindeki güçler, iktisadi evrimi kontrole ve hareketini engellemeye başlamıştır.

“Toplumda, iktisadi gelişmenin sürükleyicisi iktisadi evrime (tarihi olarak) ters düşen bir sınıf olduğu sürece ve siyasal zor toplumdaki bağımsızlaştığı ölçüde (böyle durumlarda siyasal zor kaçınılmaz olarak iktisadi evrime ters düşmektedir) o toplum ‘dengesiz’ bir toplumdur.”¹⁵⁰

İşte, bu şartlar içinde toplum ayakta duruyorsa, yani mevcut düzen sürdürülebiliyorsa, o toplumdaki denge, suni dengedir. Bu bir politik niteliklidir ve bu niteliği ifade etmek amacıyla toplumsal dengeyi **sunî denge** olarak ifade ediyoruz.*

¹⁵⁰ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

* Aynı iktisadi gelişim, aynı noktada egemen sınıfların iç çelişkilerini keskinleştirir. Üretici güçlerin gelişimi engellendiği için üretim azalmıştır. Bunun sonucu olarak, hakim sınıfların çıkarları (ticari kelimeyle kârları) azalır. Bu da çıkar çatışmasını keskinleştirir. Bu çatışma sonucunda, bir kısım unsurlar zayıflayıp giderken, diğer bir kısım daha da güçlenip

Bu niteliği belirleyen unsurları sıralarsak:

a) Bu dönemde siyasal zor uygulaması, iktisadi evrimi kontrole yönelmiş olup, toplumsal sistem temel olarak siyasal zor ile ayakta durmaktadır.

“Zorun tarihte iktisadi evrim karşısında oynadığı rol açıktır. İlk her siyasal zor, önce toplumsal nitelikte iktisadi bir göreve dayanır ve ilkel toplulukların dağılmasının toplum üyelerini özel üreticiler haline dönüştürdüğü, yani onları ortak toplumsal yöneticilerine daha da yabancı kıldığı ölçüde artar. İkincil olarak, toplumdan bağımsız kılındıktan sonra, siyasal zor iki yönde etkili olabilir; ya iktisadi evrim yönünde –bu durumda ikisi arasında çatışma yoktur– iktisadi evrim hızlanır. Ya da zor, iktisadi evrime karşı çıkar, ve bu durumda, birkaç istisna dışında, iktisadi evrime yenik düşer.”¹⁵¹

Suni denge koşullarındaki siyasal zor, bu ikinci çeşittir. Ve suni dengenin olduğu yerde, egemen sınıfların siyasal zoru, yenilmenin objektif şartları içindedir. Bu aynı zamanda, iktisadi evrim yönündeki siyasal zorun (devrimci) zaferinin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.

b) Halkın, üretim düşüşü sonucu, ekonomik ve sosyal tepkileri; siyasal zorun uygulanışı sonucu, siyasal tepkiler artmıştır. Bir başka deyişle, kitlelerin tepkilerinin iktidara yönelik hale gelmesinin objektif şartları mevcuttur.

İşte bu objektif şartlar içinde bulunan toplum, halen ayakta duruyorsa, toplumsal denge (dengesizliğin geçici bir süre için düzenlenmiş hali) suni bir dengedir.

“Her sınıflı toplumda siyasal zor vardır. Bu ‘zor’, üretici güçlerin, gelişirken kendine uygun düşen üretim ilişkileri çerçevesinde, üretici güçleri ellerinde tutanlara verdiği ve görevi olan bir siyasal zordur. Bu siyasal zorun görevi, üretici güçlerin gelişmesinin yolunu açmaktır. Üretici güçlerin gelişmesine engel olan, üretici güçlerin eski gelişme durumuna uygun düşen (ama artık eski olan) eski üretim ilişkileri olacağı gibi, üretici güçlerin ‘eski

irileşir. İşte zümreleşme ve bunun sonucu oligarşinin ortaya çıkışı.

¹⁵¹ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

sahibi' sınıflar da olabilir. Bu durumlarda, siyasal zor, iktisadi evrime uygun düşen ve onun yolunu açan görevini yerine getirir. Bu şekilde iktisadi durum, kendi ilişkilerinin yarattığı siyasal zoru kendi hizmetine sokmuş, onu toplumsallaştırmış olur. Kapitalizmin gelişme döneminde, burjuvazinin siyasal zoru, böyle bir siyasal zordur.(...)

Emperyalist dönemin belirgin özelliği: üretici güçlerin gelmiş olduğu seviyeye uygun olarak ortaya çıkan üretim ilişkilerinin, üretici güçlerle uzlaşmaz zıtlığa varmış olmasıdır. **Bu durumun sınıfsal plana yansımaları, artık burjuvazinin tarihin treninin lokomotifini olamaması, aksine, ortaya çıkardığı sınıfın (proletaryanın) götürücü sınıf karakterine sahip olmasıdır. (...)**

Emperyalist dönemde üretici güçlerin ürünü olan üretim ilişkileri, varlıklarını devam ettirmek için üretici güçleri baskı altına almak zorundadırlar. Bir zamanlar burjuvazinin elinde toplumsal bir görevi olan siyasal zor, bu kez yine burjuvazinin elinde mevcut üretim ilişkilerini, üretici güçlere uygun düşen yeni bir biçimde düzenleme görevini yerine getireceği yerde, engelleyici bir nitelik olan üretim ilişkilerini devam ettirme görevini üstlenir. Yani topluma yabancılaşır.¹⁵² (abç)

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırlmış ülkelerde, kapitalist üretim ilişkileri, ülkelerin iç dinamiği ile (kendi iktisadi evrimi sonucu) değil de, emperyalizm (dış dinamik) tarafından geliştirilmiş olması, emperyalist sistemdeki çelişkilerin ülkeye şiddetle yansımalarına neden olur. Geri-bıraktırlmış ülkelerdeki emperyalist üretim ilişkileri çarpık bir kapitalistleşmeyi ifade eder. Emperyalist dönemle birlikte, kapitalizm geri üretim ilişkisi olması ve bu nedenle siyasal zorun iktisadi durumu kontrole yönelmesi geri-bıraktırlmış ülkelerde çok daha fazladır.

Geri-bıraktırlmış ülkelerde sürekli bir milli bunalımın mevcudiyeti, yani devrim durumunun sürekli olarak var olması, toplumsal çatışmayı (iç savaşı) **sürekli gündemde tutar**. Bu nedenle, bu ülkelerde siyasal zor, yalnız ekonomik yapıyı kontrole değil, sosyal ve politik hayatı da sürekli kontrol altına almaya yönelir.

¹⁵² İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

Ülkede emperyalist üretim ilişkilerinin egemen olması ile ortaya çıkan **toplumsal üretim artışı ve nispi refah** suni dengeyi kurmakta kullanılır. Ancak, gerek ülkenin iç çelişkilerinin gelmiş olduğu seviye, gerekse kapitalizmin dışa bağımlılığı, **uzun dönemde** suni dengenin bu özelliğini yok eder. Siyasal zor temel ve belirleyici olur. Zaman içinde millî bunalımın derinleşmesine paralel olarak, suni dengeyi korumak ve devam ettirmek amacıyla **siyasal zor askeri biçimde maddeleşir**.

Geri-bıraktırlmış ülkelerde, kitlelerin tepkileri (bilinçsiz ve kendiliğinden gelme) ikili niteliktedir: Anti-emperyalist ve anti-oligarşik.

Emperyalist işgal gızlendiğinden, kitlelerin emperyalizme karşı olan tepkileri pasifize olur. Gerçekte bu gizleme, **demagoji** ile, **yaygara** ile (“sanayileşen Türkiye”, “büyük Türkiye” gibi) sağlanmaktadır.

Kısaca özetlersek, geri-bıraktırlmış ülkelerde toplumsal denge (suni dengedir bu) emperyalist üretim ilişkilerinin gelişmesinin meydana getirdiği “nispi refah” ile kurulur ve oligarşik devletin ordusu, polisi ve her türlü propaganda ve pasifikasyon araçları ile yürüttüğü siyasal zor ile sürdürülür. Bunun sonucu olarak da, halkın kendiliğinden-gelme tepkileri (objektif olarak mevcuttur) pasifize edilmiştir. Ancak ülkede siyasal zor ve onun askeri biçimde maddeleşmesi, klâsik faşizmde olduğu gibi, kitlelerin oligarşiye siyasal olarak yedeklenmesini sağlayamaz. Bu ülkelerde kitlelerin oligarşiye karşı olan tepkilerinin sindirilmesi söz konusudur. Bu tepkiler açık mücadele ve çatışma durumuna gelememektedir.

Geri-bıraktırlmış ülkelerde, suni denge, kitlelerin bilinçlenmesini engellediği anlamda da devam eder. Bütün olarak suni denge, halkın objektif olarak mevcut olan tepkilerini, subjektif olarak “eylem içinde” ifade edememeleri demektir. Temelinde oligarşinin **gözdağı, yaygara ve demagojisine** dayanan **kuvvet gösterisi** yatar. Bu ülkelerde Halk Savaşının başlayabilmesi için gerekli siyasal tecrit ve kendiliğinden gelme hareketler (kitlelerin tepkilerini eylem içinde ifade etmeleri) suni dengenin bozulmasıyla mümkündür. Bu da, bu ülke devrimlerinde zorunlu bir durak olan Halk Savaşının başlayabilmesi için yeni bir aşamayı gündeme getirir: Öncü Savaşı. Öncü Savaşı, bir yandan suni dengeyi yaratan maddi temellere saldırarak, kitlelerin gerçekleri görmelerini sağlarken, di-

ğer yandan onları bilinçlendirir ve örgütler. Bir başka deyişle, oligarşinin (ve emperyalizmin) siyasal olarak tecrit edilmesi ve kitlelerin silahlı mücadeleye çekilmesi Öncü Savaşının görevi olup, suni dengenin bozulmasını ifade eder.

“Öncü Savaşının amacı, geniş halk kitlelerini silahlı mücadeleye kazanmak, yani Halk Savaşını başlatmaktır. Halk Savaşı, maddi olarak güçlü düşmana karşı mutlak siyasi üstünlüğün sağlandığı şartlarda verilir, o halde Öncü Savaşının amacı oligarşinin siyasal tecrididir.”¹⁵³

¹⁵³ THKP-C/HDÖ, *Tarihsel Gelişim*.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÖNCÜ SAVAŞI

THKP-C/HDÖ, “*Marksizm-Leninizmin kılavuzluğu altında, emperyalizmin III. bunalım döneminin çelişki ve ilişkileri ile, bu çelişki ve ilişkilerin Türkiye’ye yansımalarının (ülkemizin tarihi, sosyal, politik, psikolojik niteliklerinin) devrimci tespitinden hareketle*” saptanmış olan **Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi**’ni, devrim stratejisi olarak kabul etmiştir. Bundan önceki bölümlerde devrim stratejimizin dayandığı teorik temelleri ve emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerini belirttik. Bu bölümde Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni bir bütün olarak ortaya koyacağız. Ancak ülkemiz solunda mevcut olan “teorik keşmekeş”, “kavram karışıklığı” o seviyeye gelmiştir ki, bir strateji kavramı tartışma konusu yapılmaktadır. Ve pasifistler, buradan hareketle, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin, **strateji bile** olmadığını iddia etmektedirler.

Kimilerine göre, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, tamamlanmamış ve eksik bir “strateji”dir. Kimilerine göre ise, “politikleşmiş askeri savaş” diye bir kavramın ifade ettiği strateji yoktur. Bu ve bunlara benzer pek çok iddiaların peşi sıra ülkemizdeki mevcut koşullarda, devrim aşamasının ne olduğu araştırılmaktadır. Bazıları, “demokratik halk devrimi” derken, diğerleri “ulusal demokratik

devrim”, “milli demokratik devrimi”, “anti-oligarşik halk devrimi”, “ulusal demokratik halk devrimi” diyerek, özde ayrı olmayan, nüans ve deyiş farkları etrafında fırtınalar koparılmaktadır.

Herhangi bir devrim anlayışı bulunmadan, kendisini “siyaset” olarak tanımlayanların, “partileşme” süreçleri içinde aylar ve yılların geçtiği Türkiye’de, THKP’nin stratejik tespitlerinin her türlü spekülasyona, karalamaya, ve “netleşme”ye maruz kalması çok doğaldır. THKP’nin stratejik tezlerine saldırarak, bugün tüm pasifistlerin varlık şartı olmaya devam etmektedir.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni ele almadan, strateji ve taktik konusunu genel olarak ele almakta yarar vardır.

I. STRATEJİ VE TAKTİK ÜZERİNE

Bugüne kadar Türkiye solunda, strateji, stratejik hedef, stratejik plan sürekli olarak karıştırılmıştır. Bu karıştırmanın temelinde, Marksist-Leninist literatürde strateji kavramının farklı tanımlamaları yatmaktadır.

“İçinde yaşanan toplumun süreci içindeki çelişmelerden, ana çelişmenin saptanarak, bu ana çelişmenin tayin ettiği o sürecin niteliğinin belirtilmesine Marksist-literatürde ‘strateji’ denir. **Aslında askeri bir kavram olan strateji, fethetme sanatıdır.**”¹⁵⁴

Strateji ve taktik kavramlarının askeri kavramlar olması, savaş ile politikanın özgül farklılığı sonucu olarak, politik kavram olarak kullanılmasında pek çok yanlışlığı getirmesi kaçınılmazdır.

Strateji, en genelde, belirli bir amaca varmak için izlenecek yolların, genel olarak tespit edilmesidir.

“Stratejinin konusu, devrimin belirli bir aşamasını temel kabul ederek, proletaryanın başlıca darbesinin doğrultusunu saptamak; devrimci güçlerin uygun düzenlenişi için (ana ve ikincil yedek güçleri) plan hazırlamak; devrimin belirli bir aşaması boyunca bu planın gerçekleşmesi için mücadele etmektir.”¹⁵⁵ (Stalin)

Askeri açıdan, Clausewitz, stratejiyi şöyle tanımlamaktadır:

“Strateji, muharebelerin (çatışmaların) savaşın amaçlarına hizmet edecek şekilde kullanılmasıdır. Aslında strateji sadece muharebe ile uğraşır, fakat strateji teorisi bu özel faaliyetin başlıca **aracını**, yani silahlı kuvvetlerin, hem doğrudan doğruya **kendilerini**, hem de **belli başlı ilişkilerini** ele almak zorundadır.

Strateji, muharebenin savaşın amacı doğrultusunda kullanılmasıdır. Buna göre savaş eyleminin **tümüne, sa-**

¹⁵⁴ Mahir Çayan, *Revizyonizmin Keskin Kokusu*.

¹⁵⁵ Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, s. 83.

vaşın amacına uygun bir hedef göstermesi gerekir. Diğer bir deyişle, strateji savaş planını yapar ve öngörülen hedeflere göre ona ulaşılmasını sağlayacak **bir dizi eylemi** saptar; **ayrı ayrı seferlerin planlarını** hazırlar ve **her birinde verilecek muharebeleri örgütler.**¹⁵⁶ (abç)

Görüldüğü gibi, stratejide, her şeyden önce belirli bir amacın tespit edilmesi gereklidir. Devrim stratejisinin amacı, devrimdir. Bu anlamda strateji, devrim yapmak amacıyla izlenecek yol demektir. Buna paralel olarak, strateji, devrim mücadelesinin “tümüne” ve “devrimin amacına uygun bir hedef göstermesi” gerekmektedir (**stratejik hedef**).

“Stratejik hedef, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin ideolojik, politik, ekonomik ve sosyal çözüm platformudur.”¹⁵⁷

Stratejik hedef, devrimci güçlerin mücadelesinin hedefidir. Stalin’in deyişle, *“proletaryanın başlıca darbesinin doğrultusunu saptar”*. Bu hedefin saptanmasında, o an içinde bulunulan dünya ve ülke koşullarının genel incelenmesi ile mümkündür. *“Devrim yapmanın ilk şartı doğru emperyalizm tahlilidir”* sözünün anlamı bunu ifade eder. Burada kavranılması gereken **stratejik hedefin, uzun dönemli ve genel hedef olup, bu hedefe varmanın, o evrede stratejik amaç olduğudur.**

Stratejik hedefin, genel olarak emperyalizmin, özel olarak da ülkenin içinde bulunduğu somut tarihsel koşullara göre saptanması, her ülke devriminde hedefin ayrı olmasını getirir. Emperyalist işgal altında olan ülkeler ile emperyalist ülkelerdeki üretici güçlerin gelmiş olduğu seviye aynı değildir. Bu nedenle, stratejik hedefler aynı olamaz. Keza, emperyalist işgalin biçimi ve emperyalist sömürü yöntemleri, stratejik hedefte de değişiklik yapar.

Stratejik hedefin tespiti, genel hedefin siyasal iktidar olması ve siyasal iktidarın da belirli sınıf ya da sınıfların elinde olması gerçeğinden hareketle, **devrimci güçlere, düşman güçlerini göstermek, düşmanı tespit etmek demektir.**

İkinci olarak, strateji, mevcut güçlerin, belirlenen hedefe karşı nasıl mevzileneceği, bu güçlerin kendi aralarındaki ilişkileri

¹⁵⁶ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 191.

¹⁵⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

içerir. Stalin'in deyişiiyle, “*devrimci güçlerin uygun düzenlenişi için plan hazırlamak*” gereklidir. **Stratejik plan**, bu durumda, **devrimde sınıfların mevzilenmesi** demektir. Stratejik planın bu parçasının tespiti ise, mevcut sınıfların tahlilini gerektirir. Sınıflar tahlili sonucunda, stratejik hedefe yönelecek, devrimci sınıf güçleri tespit edilir. Ve bu tespit edilen devrimci sınıflar, devrim hedefine uygun olarak, mevzilenirler. **Bu, öncü, temel ve yedek güçlerin (stratejik güçler olarak)** tespit edilmesidir. Stratejik öncü güç (ya da sınıf), tüm stratejik hareketin yönünü ve rotasını saptayan, hareketin başını çeken ve yönlendiren güçtür.* Öncü ya da önder güç, bir sınıf olabileceği gibi, o sınıfın partisi, yani ideolojik öncüsü de olabilir (**ideolojik ya da fiili önderlik esprisi**). Bir devrimde önder gücün, fiili mi, yoksa ideolojik mi olduğu, doğrudan o gücün (sınıfın) nicelik ve niteliğine bağlıdır.

Stratejik temel güç, o devrim sürecindeki temel kitle gücünü ifade eder. Bir başka deyişle, stratejik hedefe varılmasında fiili olarak rol oynayan güçtür. Bu anlamda da önder güç (sınıf), aynı zamanda temel güç içinde yer alır ya da temel gücün bizatihi kendisidir.

Stratejik yedekler, devrim sürecinde, dolaylı ya da dolaysız olarak, devrimin temel stratejik güçlerin hareketine yardımcı olan ve belirli bir durum karşısında sürece katılan sınıf güçleridir. Strateji ile ilgili diğer kavramlar gibi, stratejik yedekler de, askeri kavramdır. Ancak devrimde sınıfların mevzilenmesinde, stratejik yedekler, örgütsel güçlerle karıştırılmamalıdır.

Stratejik hedef ve strateji planının bu şekilde belirlenmesiyle sorun tamamlanmış sayılmaz. Ayrıca stratejik amaca ulaşmak için izlenecek yol (**stratejik çizgi**) ve “aynı ayrı seferlerin planları” (**stratejik rota**) tespit edilmelidir.

Stratejik çizgi, stratejik amaca ulaşmak amacıyla verilecek mücadelelerde (muharebelerde) temel aracın saptanması demektir. Bir başka deyişle, temel mücadele biçiminin saptanması gerekir.

Bugün ülkemizde strateji konusundaki yanlış ve yanlışlıklar, stratejik çizginin tespitinde de ortaya çıkmaktadır. Politikleşmiş As-

* Emperyalist dönemde burjuvazi devrimci niteliğini yitirdiğinden, toplumsal hareketin başını çekemez. Kendi devrimini bile yapamaz. Bu nedenle, öncü ya da önder güç proletaryadır. Bu, emperyalist dönemdeki her devrim için geçerlidir.

keri Savaş Stratejisi'nin, temel mücadele biçimini saptaması, yani silahlı propagandayı temel mücadele biçimi olarak ele alması eleştirilmektedir. (!) Bu eleştirilere göre, “*somut koşullardan kopuk mücadele biçimi olamaz*”¹⁵⁸ genel doğrusunun “ihlâl” edildiği söylenilmektedir. Pasifizmin her türlü çeşidine göre, stratejik bir mücadele biçimi saptamak, somut koşulları hesaba katmamak demektir, fokoculuktur.

Devrim stratejisinin tespitinde belirlenen temel mücadele biçimi, stratejik amaca ulaşmak için izlenecek yol ve verilecek mücadelelerin araçlarının saptanması demektir. Bu aynı zamanda, stratejik zaferi gerçekleştirecek olan yol demektir. Ancak bu konuda iki tür sapmaya dikkat etmek gerekir: Stratejik temel mücadele biçimi (ya da aracı) tespit edildikten sonra, bunun belirli koşullarda geçerli olduğu ve koşullar değişince değiştiği anlayışı (sağ sapma). Bu anlayış, stratejik tespitlerdeki temel noktaların, **ana ve belirleyici olduğunu ve de değişik koşullardaki tüm çabaların bu noktaya tabi olduğu gerçeğini** reddetmek demektir. Temel yol, tek yol değildir; ama temel yol, her şeyin başarısını belirleyen yoldur.

İkinci sapma ise, stratejik mücadele biçiminin tespitinde temel-tali ilişkisini unutmak ve temeli tek olarak ele almaktan kaynaklanır (sol sapma).

“... strateji teorisi bu özel faaliyetin (muharebenin) **başlıca aracını**, yani silahlı kuvvetlerin **doğrudan doğruya kendilerini, hem de belli başlı ilişkilerini** ele almak zorundadır.”¹⁵⁹ (Clausewitz) (abç)

Strateji tespitinin, genel mevcut koşulların tahliline dayandığı gerçeği, kendini stratejik çizgi tespitinde de gösterir. Yani temel mücadele biçimi, genel mevcut koşulların tahlilinden çıkar. Lenin'in deyişiyle, “*mücadele biçimlerini belirleyen*” somut tarihsel koşullardır.

Kısaca özetlersek, **strateji, devrim sürecinin belirli bir anını temel kabul ederek, bu devrim sürecinde, varılacak hedef, bu hedefe yönelik sınıf güçleri, bu sınıf güçlerinin mevzilenişi ve savaşa sokuluş tarzı, mücadelenin niteliği-yöntemi-araçları ve**

¹⁵⁸ Bkz, “Devrimci” (!) Yol ve KSD'nin çeşitli yayınları.

¹⁵⁹ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 191.

mücadelenin genel gelişim çizgisinin saptanmasıdır. Bu durumu ile strateji, tüm süreci koşullandıran ve ona bilinçli ifade vermek için izlenecek yol demektir. Bu nedenle strateji, devrim sürecinin her anında, her somut koşullarda yürütülecek çalışmaların temelidir. Bu anlamda da strateji, taktiklerin niteliğini belirler ve taktikler stratejiye bağlıdır.

“Ana çelişmenin niteliğinin tayin ettiği süreç –herhangi bir şeyin gelişim sürecinde var olan farklı aşamalarında çeşitli aşamaları ihtiva eder. Ve her aşama farklı şartları içinde taşır. Farklı şartlar da doğal olarak farklı özellikler gerektirir. İşte ‘taktik’ denilen esnekliğin biçimlendirilmesinin önemi burada ortaya çıkar. **Taktik, ana çelişmenin niteliğinin tayin ettiği sürecin değişik aşamaların değişik şartlarına göre** (sürecin belli aşamalarında bazen tali-ana çelişki ile üst üste gelebilir, bazen de ana çelişmenin bazı kısmi unsurları çözümlenir) **bu şartlara uygun pozisyonlar çizme, şartlara uygun tercit edilmiş hareketler yapma sanatıdır.**”¹⁶⁰ (abc)

Strateji gibi taktik kavramı da, askeri bir kavramdır. Politik mücadeleye buradan geçmiştir. Clausewitz taktiği şöyle tanımlar:

“**Taktik, silahlı kuvvetlerin çarpışmada kullanılmasına ilişkin teoridir.**”¹⁶¹ (abc)

Taktiğin tanımlanmasında Che Guevara şöyle diyor:

“**Taktik, büyük stratejik hedefleri izlemenin pratik yöntemidir. Taktik, stratejinin tamamlayıcısı ve bazı yönlerden uygulamaya konuludur.**”¹⁶² (abc)

“Taktiğin konusu *-diyor Stalin*, **nispeten kısa olan hareketin kabarması ve alçalması, devrimin hızlanması ve yavaşlaması döneminde proletaryanın davranış çizgisini saptamak**, eski mücadele ve örgütlenme biçimlerinin ve eski sloganların yerlerine **yenilerini koyarak, mücadele ve örgüt biçimleri arasında uyum sağlayarak vb. ve bu çizginin uygulanması için mücadele etmektir.**

¹⁶⁰ Mahir Çayan, *Revizyonizmin Keskin Kokusu*.

¹⁶¹ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 129.

¹⁶² Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 47.

Taktik, stratejinin bir parçasıdır, stratejiye bağlıdır ve stratejiye hizmet etmekle yükümlüdür.¹⁶³ (abç)

Taktik, doğrudan doğruya pratiği, pratiğin o andaki şekillenmesini belirlemesinin anlaşılmasında pek çok stratejik sapmaları gündeme getirebilmektedir. Yukarıda görüldüğü gibi, taktiğin en önemli noktası, **içinde bulunulan anın, diğer koşullardan farklı yönlerini** (özel niteliğini) **tespit ederek bu farklılığa uygun mücadeleyi yürütmektir.** Ancak taktiğin biçimlendirilmesinde dikkat edilecek husus, taktiğin stratejiye bağımlılığı ve stratejinin o anki özgül koşullarda biçimlenişi olmasıdır. Bu anlamda taktikler **değişken ve geçicidir.**

Taktik konusu, doğrudan mücadele biçimleri ve örgüt biçimlerini kapsamına aldığından, doğru taktik tavrılar stratejik zaferi kolaylaştıracağı gibi, yanlış taktikler geciktirecektir. Ancak kimilerinin sandığı gibi, her taktik evrede, o evrenin (özgül) koşullarına uygun olarak *“farklı mücadele ve örgüt biçimlerinin”* (Stalin) gündeme gelmesi **temel** mücadele ve örgüt biçiminin değişmesi demek değildir. Böyle bir anlayış stratejinin ya da devrim teorisinin gereksizliğini önermek demektir ve örgütlenme açısından tasfiyecilik ya da ostovizm demektir. Taktik evrelerde stratejik çizginin, o evrenin koşullarına (özgül) göre biçimlenmesi ya da taktik evrelere göre temel mücadele ve örgütlenme biçimlerinin değişmesi ve yenilerinin “yaratılması” demek değildir. **Her özgül evrenseli içinde taşır ve evrenselin parçadaki durumudur. Evrenselden ayrı ve bağımsız özgül durumlar olamaz.** Bu nedenle, **taktik, stratejinin o anki somut koşullarda biçimlenişidir.** Her şeyden önce, özgülün bağlı olduğu ve koşullandırdığı evrenselin doğru tespiti sonucu oluşturulan stratejinin doğruluğu birincildir ve taktiğin biçimlendirilmesindeki doğruluğun şartıdır.

Konunun somutlaşması için bir-iki örnek verelim:

1971-12 Mart döneminde strateji ve taktiğin durumunu ele alırsak: Her şeyden önce, genel olarak emperyalizmin III. bunalım döneminin genel çözümlenmesine dayanılarak, bu genel koşullar içinde devrimin nasıl gerçekleşeceğini saptamak stratejinin konusudur. Strateji, bu koşullar içinde, düşman güçlerinin güçlü ve zayıf yönlerini, bizim güçlü ve zayıf yönlerimizi ve bu genel koşullarda

¹⁶³ Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, s. 86.

düşmanın bize hangi saldırıları yönelteceğini (yani hangi çarpışmaları kabul ettireceğini) tespit ederek, bunlara uygun mücadele biçimini ve örgüt anlayışını ve de genel hedefleri belirler. Böylece stratejik tespitler, genel koşullara tam anlamıyla uygundur. Özel durumlar, genelin yansıma ve biçimlenişi olduğu anlamında, **stratejik tespitler, özele yansıyan ve özeldeki koşullara göre özelenen genel mücadele ve örgüt biçimlerini içerir.**

12 Mart 1971 koşullarında, genel koşullardan farklı olarak ortaya çıkan ve çıkabilecek koşulları tespit etmek taktiğimizi belirler. Ancak bu farklı olgular, **geneli içinde taşır ve genelin o andaki görünümüdür.** 12 Mart dönemi, emperyalizmin III. bunalım döneminin genel özelliklerinin, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik-politik-sosyal alandaki çelişkilerin gelmiş olduğu seviyede biçimlenişidir. Bu anlamıyla, ülkedeki emperyalist işgal, oligarşik yönetim ve milli kriz, genel olarak değişikliğe uğramaz. Meydana gelen değişim ise, milli krizin derinleşmesi (Stalin'in deyişiyle, hareketin kabarması) ve oligarşik yönetimin siyasal zoru –derinleşen milli kriz nedeniyle– askeri biçimde maddesleşmesidir. Bu koşullarda karşı-devrimin güçlü ve zayıf yönleri ile devrimin avantaj ve dezavantajları somutlaşır. Konuyu, III. bunalım döneminin geri-bıraktırılmış ülkelerdeki temel özelliği olan sürekli milli kriz ve suni denge açısından koyarsak: 12 Mart döneminde ekonomik plandaki buhran ve suni dengenin oligarşinin askeri güçleri tarafından devam ettirilmeye çalışılması en önemli iki noktadır. Bu koşullar içinde taktik ne olacaktır? Stratejiden ayrı olarak neleri içerecektir? (Örgüt ve mücadele biçimlerinde) Her şeyden önce, suni dengenin oligarşinin resmi ve askeri güçleri ile devam ettirilmeye çalışıldığı için, taktik planda oligarşinin askeri güçlerine saldırmak ve onları yıpratmak ve de hareketlerini engellemek temel görevdir (**Taktik hedef**). **Bu taktik hedef, stratejik hedefin o anki, somut koşullardaki görünümüdür.** Taktik plandaki mücadele oligarşinin askeri güçleri ile olmaktadır. Öncü Savaşı koşulları içinde devrim güçleri ise, halkın devrimci öncüleridir. Öyle ise, genel stratejik hedef olan emperyalizm ve oligarşinin halkla olan çelişmesinin yansıması, somutta (oligarşi ile halk arasındaki çelişme olarak) **oligarşinin askeri güçleri ile halkın devrimci öncüleri arasındaki mücadele olarak biçimlenir.* Öyle ise taktik hedef, oligarşinin askeri güçleri ile gerçekleştirmeye çalıştığı amacı engellemektir.** Bu evrede taktik hede-

fin bu şekilde tespiti mücadele ve örgütlenme konusunda bazı de-ğişimler getirir. Keza devrimci sloganlar da değişerek bu taktik he-defe uygun biçimlenir. Ancak bu stratejik mücadele ve örgütlenme biçimleri değişmiştir anlamına gelmez. Gündeme gelen yeni koşul-lardaki ilişki ve çelişkilerin yarattığı “yeni” mücadele ve örgütlenme biçimleridir. Stalin’in tanımlamasında belirttiği “yeni” mücadele ve örgütlenme biçimleri bu şekilde anlaşılmalıdır. Bir başka deyişle, yeni taktik evrede değişen koşullara göre, eski taktik evrenin koşul-larına göre biçimlenen mücadele ve örgütlenmenin değişmesi gün-demdedir. Ve her taktik evrede, taktik hedefe ulaşılmasında temel yol stratejik çizgi ve tespitlerdir.

Stratejik tespitimize göre, Öncü Savaşı evresinde temel gö-rev suni dengeyi yaratan ve devam ettiren maddi güçlerin dağıtıl-ması ve yok edilmesidir. Genel olarak suni denge, oligarşinin or-dusu, polisi, her türlü propaganda ve pasifikasyon yöntemleri ile sürdürülür. Zaman zaman da ekonomik plandaki üretim artışından yararlanır. Öyle ise, Öncü Savaşında temel görev, bu güç ve uygula-malara tavrı olarak, bunları dağıtmak ve kitlelere göstermektir (**Stratejik olarak Öncü Savaşının amacı**). Ancak tüm bunlar somutta, koşullara uygun olarak temel-tali ilişkileri içinde biçimlenirler. İşte bu biçimleniş taktikleri belirler. 12 Mart döneminde, suni denge ordu ve polis aracılığıyla sürdürülmeye çalışılmaktadır. Taktik hedef, (somut) bu güçlerin hareketini engellemektedir (Aynı şekilde 1976 sonrasında bu güçler yerine faşist milisler geçmiştir, temel olarak taktik hedef faşist milis güçlerdir).

Yine bu dönemde, demokratik muhalefet çeşitli yasalarla sindirilmiş ve pek çok demokrat hapisaneye atılmıştır. Yine 12 Mart döneminde, oligarşinin hareketi, sömürüyü disipline etmeye yönelik olduğundan, tekelci burjuvazi, toprak ağaları ve tefecilerin en irileri hariç olmak üzere, tüm diğer sömürücü sınıf ve tabakala-ra tavrı almıştır. Erim Hükümeti aracılığıyla da “tarafsız”lığını, “ilerici” liğini koymaya çalışmıştır. Öyle ise taktığımız, gerek oligarşi dışına

* “Genelin özeldir somutlaşması” ya da görünümü, *Kesintisiz Devrim II-III*’dekinden farklı olduğu sanılabilir. Tersine farklılık, genel-özel farklılığıdır. Mahir Çayan yoldaş orada Öncü Savaşı boyunca genelin somutlaşmasını ifade ederek “oligarşi ile halkın devrimci öncüleri arasında” demektir. Bizim bu somutlaştırmamız ise, Öncü Savaşının bir taktik evresinde 12 Mart dönemi) meydana gelen somutlaştırmadır. Ve bu anlamda, genel olarak Öncü Savaşı bütünündeki durum, o anki koşullarda belirttiğimiz biçimde somutlaşır.

atılmak istenen, gerekse dışında kalarak izlemeye çalışan diğer sömürücü kesimlerin güçlerinden yararlanmayı da hedefler. 12 Mart döneminde idam cezalarna karşı imza toplamanın örgütlenişi ve bizzat bu mücadele, yeni mücadele ve örgüt biçimini ifade eder. (Günümüzde faşist milis güçlerinin legal örgütlerinin kapatılması ve hesap sorulması gibi)

12 Mart döneminde, Erim hükümetinin yüzünü açığa çıkartma, yani Erim hükümetinin emperyalizmin ve oligarşinin hükümeti olduğunu, “ilerici, Atatürkçü”lüğünün maske olduğunu göstermeye yönelik mücadele temeldir 1975 sonlarında faşist milis güçlerinin – MHP’nin– oligarşi ile olan işbirliğini göstermek gibi).

12 Mart döneminde, oligarşi ile emperyalizm ilişkisini ve emperyalizmin gizli işgalini gösterme bir diğer görevdir. Her dönemde geçerli olan bu görev, 12 Mart döneminde haşhaş ekiminin yasaklanması ile kendini somutlaştırır. Bu dönemde haşhaş ekimi ve haşhaşın yan ürünleri ve ülke ekonomisindeki (ilaçlar) yerinin belirtilmesi, bunun için seminer, miting vb. şeylerin organize edilmesi taktik mücadeleyi biçimlendirmiştir 1975 sonrasında Amerikan üslerinin kapatılmasına ilişkin sloganlar, günümüzde IMF-AID-Dünya Bankası ilişkilerinin açığa vurulması gibi).

İşte bu koşullar içinde, temel olarak silahlı propaganda mücadele biçimi çerçevesinde E. Elrom’un, 3 İngiliz’in kaçırılması ve karşılığında hapishanelerin boşaltılmasını ve Denizlerin idamının durdurulmasını talep etmek; (kaçırarak ya da öldürerek, her iki koşulda da) Jandarma Genel Komutanı’na yönelmek doğru devrimci eylem olmaktadır. Keza “Genel Af” sloganı doğru slogan olarak ortaya çıkar (Günümüzde “faşist katillerden hesap sorulsun” sloganı gibi).*

Özetlersek, taktik, stratejik mücadelenin somutta uygulamasıdır. Taktik, somut koşullardaki değişime göre değişen ve bu değişik somut koşullardaki davranış çizgisidir. Ancak, tak-

* Elbette 12 Mart döneminde yapılması gerekenler, yapılanlara özdeş değildir. Pek çok şey yapılmamıştır. Bunun nedeni de, silahlı devrimci cephenin erken harekete geçmek zorunda kalmasıyla örgütsel yapının zayıflığıdır. Gerek Öncü Savaşının başlangıç evresinde bulunulması, gerekse, (bağıntılı) örgütsel yapının zayıflığı, bazı şeylerin yapılamamasını getirmiştir. Zorunlu olarak da, zayıf örgütsel yapıyı yok edebileceği pahasına, büyük hedeflere yönelik eylem yapılmıştır. Küçükten büyüğe-basitten karmaşığa, sistemli bir mücadele ve örgüt gelişimi, koşullar nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Bunun sonucu olarak da, kadro yetiştirme geri kalmış, ölenlerin yerine yenileri geçirilememiştir.

tik, somut koşulları belirleyen ana çelişmeye göre saptanan stratejiye bağımlıdır ve stratejiye hizmet eder.

Strateji-taktik ilişkisinin kavranılması, pratiğin doğru yönlendirilişi için gereklidir. Bugün ülkemiz solunda Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne karşı yürütülen kampanya içerisinde strateji-taktik ilişkisi özel yer tutmaktadır. Kimilerine göre “stratejik mücadele biçimi olamaz, mücadele biçimlerini belirleyen taktiktir. Taktik de somut durumların somut tahlili olduğuna göre mücadele biçimleri somut koşullara bağlıdır. Ve somuttaki değişimlere göre değişir”. TSİP-TİP-KSD oportünizminin bir koro halinde bu sözlerine, son olarak DG-DY oportünizmi de katılmıştır. Şöyle diyor “Devrimci (!) Gençlik-Yol” oportünizmi:

“Örneğin ‘Öncü Savaşı’nu ele alalım. Kimileri, Devrimci Hareketimizin bu konudaki görüşlerini derinleştirme adına, **Öncü Savaşının şu aşamasında şu evresinde hangi taktiklerin uygulanacağını tespit edilmesinin ‘acil sorunlar’ olarak gündeme getirme gayretkeşliği içindedirler.** Kavram tartışması hayatın canlı pratiğinin yerine geçirilmek istenmektedir.”¹⁶⁴ (abc)

“Evrim ve devrim aşamasının iç içe geçmesi durumu, **OLGUNLAŞMIŞ bir milli kriz olarak, sürekli bir devrim durumunun varlığı ve sürekli bir devrim aşamasında bulunulması şeklinde anlaşılabilir. Ve buradan kalkarak koşulları hesaba katmayan bir mücadele anlayışı** Devrimci Harekete maledilemez.”¹⁶⁵ (abc)

“Evet, evrim ve devrim aşamalarının iç içe geçmesi durumu, **nesnel koşulların her durumda her türlü eyleme müsait olduğu** biçiminde alınmamalıdır.”¹⁶⁶

Görüldüğü gibi, DG-Y oportünistleri, “nesnel koşullar”, “her durum”, “hayatın canlı pratiği”, “şu aşamasının şu evresinde hangi taktiğin” kelimeleriyle strateji-taktik ilişkisinin tespitini “gayretkeşlik” olarak yorumlamaktadırlar. Her zaman olduğu gibi, bu oportünistler, genel kavramlarla ve yuvarlak ifadelerle işleri geçiştiriyorlar. Öz olarak ifade edilen, “*Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre*

¹⁶⁴ “Devrimci”(!) Yol, S. 3, s. 15

¹⁶⁵ “Devrimci”(!) Yol, S. 3, s. 13

¹⁶⁶ agd, S. 3, s. 13

tespit edilen temel mücadele biçimi silahlı propaganda 'her durumda' geçerli değildir. Buna paralel olarak mücadeleyi o anki somut koşullarda biçimlendirmek amacıyla girilecek durum tahlilleri ve taktiğin tespiti gereksizdir. Önemli olan günlük mücadeledir." Bu ifadenin altında yatan gerçek ise, devrimci çalışmayı kendiliğinden gelmeciliğe tabi kılmaktır. Lenin'in sözleriyle, eğer bir parti bilinçsiz bir sürecin bilinçli bir ifadesi olacaksa, girdiği süreci yönlendirmek zorundadır. Bu ise, sürecin tahlili ve strateji-taktiğin tespiti ile mümkündür. Örneğin 1912 yılında uluslararası sosyal demokrat partiler (o dönemde partilerin ismi komünist parti değildi) toplantısında (Basel Kongresi) alınan karar bu gerçeği açığa çıkarır. Basel Kongresi, 1912 yılında, I. yeniden paylaşım savaşının çıkacağını tespit ederek, bu koşullardaki parti tavırlarını belirleyerek, *"ekonomik ve politik buhranı iç savaşa dönüştürün"* kararını alır. DG-Y'e göre Lenin'in de katıldığı bu karar "gayretkeşliktir" (!), hem nasıl olur da, sürecin "şu aşamasında" (Basel Kongresi'ne göre yeni paylaşım savaşında), "hangi taktiğin" (iç savaşın) "uygulanacağı" belirleniyor! Ama denilecektir ki, Basel Kongresi kararı koşulları hesaba katmaktadır. Fakat Kautsky, aynı karara *"hesaba katılan koşullar yanlıştır"* diyerek karşı çıkmıştır. Keza emperyalist dönemle birlikte sistemin bütününde devrimin nesnel koşullarının mevcudiyeti, devrimcilerin her türlü eyleme başvurabilmelerinin nesnel koşullarını yaratır. Bu da *"Marksizm ilke olarak her türlü mücadele biçimini kabul eder"* sözü ile somutlaşır. **Ancak ilke olarak her türlü mücadele biçiminin kabul edilmesi ve sistemin bütününde bunların uygulanmasının şartlarının olması ile pratikte (somutta) uygulanması demek değildir.** Hangi mücadele biçiminin nerede ve nasıl uygulanacağı ayndır. Bu iki şeyi birbirine karıştırmak, Lenin'in deyişyle, *"tüm hastalıkların tedavi yollarının tıp tarafından tanınması ile belli hastalığa belli tedavinin uygulanmasını karıştırmaktır."*¹⁶⁷ Ve hangi hastalığa hangi tedavinin uygulanacağı önceden bilinmelidir; ama herhangi bir kişiyi muayene etmeden (tahlil), hastalığını bilmeden tedavi etmek olanaksızdır. Bunların politik literatürde anlamı **"mevcut durum tahlili"** ve **"genel dünya ve ülke tahlilidir"**. Birincisi taktiği, ikincisi stratejiyi belirler. Ve özel genelden ayrılmaz. Öyle ise yuvarlak bir "nesnel koşullar",

¹⁶⁷ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 129.

“her durum”, “her eylem” hiçbir şey ifade etmez. **Nasıl bir nesnel koşul (genel emperyalizm, özel bir ülke mi), hangi durum (emperyalizmin hangi bunalım döneminin, hangi ilişkiler içindeki hangi ülkesinin hangi mevcut durumu) ve hangi eylem (barışçıl-silahlı, parlamenter-sovyetik ayaklanma-barikat savaşı-gerilla savaşı-hareketli savaş vb.) belirtilmedikçe “nesnel koşulların her durumda her eyleme müsait olduğu biçimde alınamaz”** cümlesi anlamsızlığı ifade eder, ve ekonomizmin ta kendisidir.

Emperyalist dönemde, belirli bir ülkenin emperyalizmin belirli bir bunalım döneminde (III. bunalım dönemi), genel ilişki ve çelişkilerin tespiti ve bu ilişki ve çelişkilerin belirlediği sürecin gelişiminin belirlenmesi, mücadeleye devrimci mücadele olma niteliği verir. Yoksa devrimcilik, hergün her şeye ayrı şeyler söylemek değildir. **Devrimci mücadele, her gün her yerde söylediklerinin bir bütünü parçaları olarak, bütüne bağlı olması demektir.** Bu ise strateji-taktik ilişkisini ifade eder.*

Stratejik mücadele biçimi olamaz diyenlere Lenin şöyle demektedir:

“Çoğunlukla bu çıkışlar, daha ilk anda tam bir fiyasko ile sonuçlanır. İlk anında ve tam bir fiyasko, çünkü, **bu mücadele hareketi daha önce düşünülmüş ve uzun uzadıya saptanmış sistemli bir eylem planı, inatçı ve uzun süreli bir mücadele planı sonucu değildir,** sadece geleneğe uygun bir devrimci grubun kendiliğinden-gelme çalışmasının gelişmesi sonucuydu.”¹⁶⁸ (abc) **

Son olarak, strateji-taktik konusunu ve mücadele biçimleri-

* Biz burada strateji ve taktiğin gerekliliğinden yola çıkıyoruz. Elbette strateji ve taktik olmadan da devrim olabileceğini düşünöenler olabilir. Onlara söyleyecek sözümüz yoktur. Bu tür kişiler burjuva politikacılarından başka bir şey değillerdir.

** Bilindiği üzere Lenin’de strateji ve taktik kavramları açık değildir. Marksist literatüre bu kavram Stalin’in yapıtlarıyla girmiştir. Lenin strateji-taktik kavramları yerine “sistemli eylem planı” kavramını kullanmaktadır. “*Revizyonizmin Keskin Kokusu*” yazısında Mahir Çayan yoldaş, bu konudaki revizyonist kavram kaşıklığı üzerine konuyu açmıştır. Adı geçen yazıda, “hareket planı” olarak mücadelenin “mikro-makro planlaması” olarak “mikro hareket planı” taktik, “makro hareket planı” strateji olduğu belirtilir. Bu nedenle ayrıca bu konuya girmeyeceğiz. Günümüz dili ile özetlersek, Lenin’deki sistemli eylem planı ikilidir, Birincisi uzun dönemli eylem planıdır ve stratejiyi ifade eder. Kısa dönemli eylem planı ise taktiktir. Bu anlamda de Dr. Kıvılcımlı’nın “Rus devrimi stratejisiz yapıldı” tespitinin yanlışlığı açığa çıkar.

¹⁶⁸ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 129.

nin durumunu Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi açısından ele alalım.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nde temel mücadele biçimi silahlı propagandadır. Diğer politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir. Bir başka deyişle, devrimin zaferi, temel olarak, silahlı propagandanın başarısına bağlıdır.

Bu tespiti karşı çıkanlar, stratejik olarak tespit edilen temel mücadele biçiminin olmayacağını ya da sadece belirli dönemlerde uygulanacağını ileri sürmektedirler. Ve temel mücadele biçiminin silahlı propaganda olması, bunun her dönemde temel alınmasını “sür-git silahlı mücadele anlayışı” olarak yorumlamaktadırlar. Bu karşı çıkışların amacı ne olursa olsun, kendi boyutları içinde cevap vermekte, pratik yarar görüyoruz.

Her şeyden önce, bizim gibi ülkelerde, stratejide tespit edilen temel mücadele biçiminin, her dönem geçerli olduğunu belirtelim. Bunu anlamak zor değildir.

Birinci olarak, emperyalizmin III. bunalım döneminde geri-bıraktırlmış ülkelerde sürekli bir milli kriz mevcuttur. **Bu milli kriz, tam anlamıyla olgun olmasa bile, sürekli bir durumdur ve hiçbir koşulda ortadan kalkmaz.** Bu ise, emperyalizm ve oligarşinin, her koşulda siyasal zoru ve bunun askeri biçimde maddeleştirilmesini temel almasını gerektirir. Yani, milli kriz koşullarında düzeni devam ettirebilmenin tek yolu siyasal zordur. Bunun somut ifadesi ise, **oligarşinin her durumda düzenin sınırlarını aşan hareketlere karşı siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirdiği ve zaman zaman da düzen sınırlarını aşmaya yönelen ekonomik-demokratik hareketlere karşı da aynı yöntemi kullandığıdır.**

Devrimci politik mücadele, düzeni yıkmaya yönelik iktidar mücadelesidir. Bu nedenle düzenin sınırlarını aşan ve aşmak zorunda bulunan harekettir. Politik mücadelenin bu niteliği, onun örgütlenmesinin illegaliteyi temel almasını zorunlu kılar ve illegalite devrime kadar her durumda temeldir.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde (isterse I. ve II. bunalım döneminde emperyalizmin işgalinin açık olduğu sömürge ve yan-sömürge ülkelerde; isterse III. bunalım dönemi geri-bıraktırlmış ülkelerde olsun) devrimci mücadele –ki iktidar mücadelesidir– sürekli milli kriz koşullarında yürütülmek durumundadır. **Bu**

durumda emperyalizm ve yerli hakim sınıflar, düzeni devam ettirmek için siyasi zoru askeri biçimde maddeleştirmek ya da maddeleştirmenin şartları içinde hareket etmek zorundadır. Karşı-devrimin bu zorunun amacı (politik amaç), düzeni devam ettirmek için, düzene karşı güçleri yok etmek ya da sindirmektir. (Karşı-devrimin askeri savaşının politik amacı). Diyalektik materyalizme göre, **bir maddi güç bir başka maddi güçle yok edilebilir.** Bu nedenle karşı-devrimin siyasal zoru, devrimci zorla bertaraf edilir. Ancak **emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde siyasal zor** (kapitalist-emperyalist ülkelerden farklı olarak) **askeri biçimde maddeleşmenin sürekli koşulları içindedir.** Bu nedenle devrimci zor, askeri biçimde sürekli dir. Bir başka deyişle, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde **devrimci mücadele askeri savaşı temel almak zorundadır.** Objektif koşullara uygun bu mücadele **sürekli dir.**

Ancak, **askeri savaş şu ya da bu şekilde değil, devrimci politik amaçlar için kullanılır. Yani, kitleleri bilinçlendirmek ve örgütlemek temelinde yürütülür. Böylece devrimci politik amaçlarla kullanılan askeri savaş (zor), salt karşı-devrimin askeri gücünü yok etmek için değil (bu askeri savaşın niteliğidir), temel olarak kitleleri bilinçlendirmek ve örgütlemek için kullanılır. Kitleleri bilinçlendirip örgütlemenin yolu ise, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile mümkün olduğundan, askeri savaş bu kampanyanın temel aracı olarak kullanılır. Bu durum sürekli dir ve her koşulda geçerli dir.**

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının (kitleleri bilinçlendirme, örgütlenme) başansı için **sunî dengenin** bozulması şarttır. Bu nedenle Öncü Savaşı boyunca **askeri savaşın, temel devrimci görevi sunî dengeyi bozmaktır.** Kitlelerin bilinçlendirilmesi ise, bu göreve bağlı olarak yürütülür.

Görüldüğü gibi, “sür-git silahlı mücadele anlayışı” diye bir şey yoktur ve olamaz. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ne göre sürekli olan mücadele (aynı zamanda temeldir), politik mücadeledir ve bunun temel biçimi olan silahlı propagandadır (daha önce de belirttiğimiz gibi “sür-git” silahlı mücadele ya da askeri savaş, savaşın niteliğine aykındır ve **bizatihi** savaşın kendisi buna izin vermez).

Kısaca özetlersek, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde sürekli milli kriz –tam anlamıyla olgun olmasa da– karşı-devrimin siyasal zorunu askeri biçimde maddeleştirmesini kaçınılmaz kılar ve bunun objektif şartlarını yaratır. (Subjektif şartlar ise, sürekli ordunun mevcudiyeti ile her dönem vardır). Bu koşullarda devrimci mücadele askeri savaşı temel metod olarak almak zorundadır. Bir başka deyişle, devrimci politik mücadele temel olarak silahlı aksiyon yöntemleriyle yürütülme zorundadır. Savaşın devrimci karakterine ve güçler dengesine uyan silahlı aksiyon biçimi gerilla savaşıdır. Çünkü gerilla savaşı değişken karakterinden dolayı, düşman askeri güçlerinin imha ve yıpratılmasını sağladığı gibi, kitle çalışmasına da izin verir. İşte gerilla savaşının, devrimci politik amaçlarla, yani siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak ele alınışına silahlı propaganda ve bu mücadele biçimini temel alan devrim stratejisine Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi diyoruz.

II. POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ'NİN GENEL İLKELEERİ

Yukarda belirttiğimiz strateji kavramı çerçevesi içerisinde Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni kısa ve öz olarak tanımlayalım.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, iç dinamiğin çarpıtılması ülkedeki mevcut çelişkileri keskinleştirmiştir. Bir de bu yapıya, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımının şiddetle yansması (sürekli ve genel bunalım, ekonomik-politik-sosyal tüm hayatı kapsar) sonucu sürekli milli kriz ortaya çıkar.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktınlmış ülkelerde, emperyalist sömürü, oligarşi aracılığı ile gerçekleştirilir. Bir başka deyişle, ülkedeki baş çelişki halk ile oligarşi arasındadır. Ancak ülkedeki kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve yerli-tekelci burjuvazi (oligarşi içinde ağır basan yöndür) baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, emperyalizm de oligarşinin içinde yer alır (gizli işgal esprisi) ve ülkedeki belirleyici yön emperyalizm ve emperyalist sömürüdür. **Bu anlamda**, ülkedeki baş çelişki, aynı zamanda halk ile emperyalizm arasındadır.

Geri-bıraktınlmış ülke devriminde burjuva demokratik devrim aşamasının çözmesi gereken çelişki işte bu çelişkidir. Kısacası, **stratejik hedef, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimdir**. Ancak bu stratejik hedef tespiti, iki ayrı nitelikte hedefin tespiti değildir. Anti-emperyalist hedefle, anti-oligarşik hedef diyalektik bir bütünü teşkil ederler. (Emperyalizmin oligarşi içinde yer alma esprisi) Geri-bıraktınlmış ülkelerde, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, iç düşmanla (III. bunalım döneminde oligarşi), dış düşman (emperyalizm) birbirinden kesin çizgilerle ayırlamaz (Emperyalizmin içsel olgu olma esprisi).

Bu nedenle stratejik hedef, bir bütün teşkil eden anti-emperyalist mücadele ile anti-oligarşik mücadeleyi içerir. Devrimci savaş, stratejik hedefin bu niteliğinden dolayı hem ulusal, hem de

sınıfsal planda yürüyecektir. Ancak emperyalist işgal açık hale geldiği döneme kadar, **sınıfsal yan ağır basacaktır.**

Sınıfsal yanın ağır basması, yanı anti-oligarşik mücadelenin önde olması, anti-emperyalist mücadelenin ihmal edileceği anlamına gelmez. Anti-oligarşik mücadelenin temel niteliği, oligarşinin siyasal tecridi ve halkı devrim safına çekmek olduğu için ve bunun ise, bir yandan oligarşinin sınıfsal sömürsünü halka göstermek, diğer yandan emperyalist sömürü ile bağlantısını ortaya koymak gerektiğinden anti-emperyalist mücadele kaçınılmazdır. Bu iki mücadele birbirinden kesin çizgilerle ayrılmaz.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, işte bu stratejik hedefe yönelik olarak, tüm devrimci güçlerin uygun düzenleniş içerisinde, belirli bir mücadele metodu ile savaşa sokulmasıdır.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, devrimci süreç iki aşamadır: **Öncü Savaşı ve Halk Savaşı.**

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin başarılması için **Halk Savaşı zorunlu bir duraktır.** Halk Savaşı, emperyalizmin ve oligarşinin askeri biçimde maddeleşen siyasal zoruna karşı, kitlelerin devrimci zorunun uygulamaya sokuluşudur. (Bkz: İkinci Bölüm) Ancak emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerinden dolayı Halk Savaşı Öncü Savaşı aşamasından geçecektir. Halk Savaşının başlatılması için, öncülerin yürüttüğü politikleşmiş askeri savaş ile suni dengeğin bozulması ve oligarşinin siyasal tecridi şarttır (bağıntılı).

Geri-bıraktırlmış ülkelerde kapitalizm dış dinamikle (emperyalizm) geliştirilmesi sonucu, şehirleşme, haberleşme ve ulaşım, geçmişe göre artmıştır. Bunun sonucu olarak bu ülkelerde şehir küçük burjuvazisi ve proletarya geçmiş döneme göre nicelik olarak daha fazladır. Keza şehirleşmenin artışı buralardaki mücadeleyi, geçmişe göre, daha da öne çıkarmıştır. Bu yüzden devrimci mücadele **kr ve şehirde birlikte yürütülür. (Birleşik devrimci savaş ya da "birleşik isyan")**

Devrimci mücadele başlangıçtan itibaren askeri savaş (silahlı aksiyon) yöntemlerini temel almak zorundadır (sürekli milli bunalım esprisi). Politik mücadelenin silahlı aksiyon temelinde yürütülmesi ve banşıl yöntemlerin tali olması, politik mücadele biçimleri arasında yeni ilişkiler yaratmıştır. Kapitalizmin iç dinamikle geliştiği ülkelerde olduğu gibi, evrim ve devrim aşamaları şeklinde

devrimci mücadelenin kesin çizgilerle ayrılması imkansızdır. Bu aşamalar iç içe geçmiştir. Bir yandan evrim ve devrim aşamalarının devrimci görevleri, diğer yandan silahlı aksiyon (askeri savaş) yöntemlerinin temel alınması gereklidir. Bu nedenle, devrimci politik görevlere ve karşı-devrimin askeri gücü ile olan farka uygun silahlı aksiyon (askeri savaş) biçimi gereklidir. Bu da **gerilla savaşıdır**. **Gerilla savaşı, değişken niteliği gereği bu iki görevi birden yerine getirebilir. İşte gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına silahlı propaganda denir. Silahlı propaganda, politik mücadeleye biçimi olarak temeldir. Diğer politik mücadele biçimleri talidir. Genelde ekonomik ve demokratik mücadele ve biçimleri politik mücadeleye tabi olduğundan, silahlı propaganda tabidir, talidir** (temel-tali yönler diyalektik bütünlüğü ifade eder).

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, Öncü ve Halk Savaşı evrelerinde izlenecek **“stratejik çizgi, kır ve şehri, silahlı propaganda ve öteki politik mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alan çizgidir.”**¹⁶⁹ Bu stratejik çizgi, gerilla savaşının, kır gerilla savaşı ve şehir gerilla savaşı şeklinde yürütülmesini kaçınılmaz kılar.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde sınıfların mevzilenmesi şu şekildedir:

Önder güç: Proletaryadır.

Temel güç: Köylülük (Feodal kalıntılar ve tarım burjuvazisi hariç tüm köylü unsurlar), **şehir küçük burjuvazisi ve şehir proletaryasıdır.**

Dolaysız yedekler: Kemalist aydın çevre-dünya sosyalist bloğu-sömürge ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri.

Dolaylı yedekler: Demokrat batı ülkeleri ve kamuoyu-oligarşinin kendi içindeki çelişkileri-küçük-burjuvazinin sağ kanadı.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin demokratik halk devriminde (anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim) devrim yolunu belirlemiş olması ve bunu yapan **tek** strateji olması, ülkemiz solundaki oportünizmin saldırılarına neden olmasını kaçınılmaz kılmıştır. Yukarıda genelde belirttiğimiz devrim stratejimiz gerek parçada,

¹⁶⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

gerekse genel gelişimde eleştirilere hedef olmaktadır. Ancak bu eleştirilerin büyük çoğunluğu Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin "strateji" olmadığı ve böyle bir strateji olmayacağı noktasında odaklaşması, stratejik ilkelerin tek tek alınıp açıklanmasını **zorunlu** kılmıştır. Marksizm'de **araştırma yöntemi somuttan soyuta doğru gider**. Bu yöntem takip edilerek, genel olarak III. bunalım döneminin, özel olarak ülkemizin tahlilinden (somut), Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne (soyuta) ulaşılmıştır. Ve bu andan itibaren strateji (soyut), mücadelenin (pratğin ya da somutun) ana yönlendiricisidir. Fakat Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne karşı yönelen "eleştiriler" ve kadroların siyasi eğitimi için (ki bu pratğin teoriye uygun yönlendirilmesi içindir) stratejik ilkeler (tek tek) açıklanmak zorundadır. Marksizm'de **açıklama yöntemi soyuttan somuta doğru gider**. Bu nedenle Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin tespitlerini parçada açarak somuta ineceğiz. Ancak parçalanmış bilgi, bütünü ihmal ettiği için metafiziktir. Diyalektiğe göre bilgi, her zaman bütün ve tamlık doğrultusunda ilerleyen eksik ve tamamlanmamış bir süreçtir. Bir başka deyişle, diyalektik bilgi, bütünsellik içeren ve bütünselliğe yönelen bir süreçtir (bilimin sonsuzluğu esprisi). **Diyalektik bilgide, bir şeyi söylemek için her şeyi söylemek gerekir. Ve bilimsel soyutlamalar, bilmek için bir araçtan başka birşey değildir ve bütünü parçada da tanımak için yapılır.**

İşte bu diyalektik ilkeler unutulurken yapılacak tüm yaklaşımlar ve tespitler yanlış olacağı gibi, metafizik bir anlayışın yerleşmesine neden olacaktır. Gerçi her bilimsel soyutlama (teorik metin) belirli ölçülerde mekanik anlayışlara yol açmakla birlikte, soyutlamaların bizatihi kendisinin metafizik tarzda, mekanik ve şematik ele alınışı bu yanlışlığı baştan yerleştireceğinden, yanlış ve sakat bir yöntemdir.

Şimdi burada genel olarak belirttiğimiz Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin, pratliğimize ilişkin noktalarını detaylı biçimde açarak konuyu somuta indirelim.

III. ÖNCÜ SAVAŞININ ASKERİ SANATI

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, Halk Savaşı Öncü Savaşı aşamasından geçecektir. (Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı) Şu anda Öncü Savaşını sürdüren THKP-C/HDÖ' nün pratiği de göstermiştir ki, Öncü Savaşı, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin en temel özelliğidir. Şimdi bu kısımda Öncü Savaşı aşamasını en geniş çerçeve içerisinde ele alacağız. Ancak şu asla unutulmamalıdır: **Öncü Savaşının amacı, Halk Savaşını başlatmaktır ve bu anlamıyla stratejik çizginin bir aşamasıdır.** Bu tespit Öncü Savaşındaki görevleri ve amaçları belirler.

Genel olarak ele alındığında, bir ülkede devrim olabilmesi için:

- milli kriz,
- devrimci öncünün (parti) mevcudiyeti ve
- kitlelerin bilinçli ve örgütlü olması şarttır.

Bu genel gerekli şartlar içerisinde Öncü Savaşı şu şekilde somutlaşır: III. bunalım döneminin özelliklerinden dolayı, geri-bıraktınlmış ülkelerde sürekli mevcut olan milli bunalım milli kriz haline dönüşmez. Çünkü milli bunalımın derinleşebilmesi için, kitlelerin (“alttaki sınıfların”) geniş ve yaygın bir biçimde iktidara yönelik hareketlerinin mevcut olması şarttır. Suni dengenin mevcudiyeti bunu engeller. Bir başka deyişle, **milli krizin (olgunlaşmış milli bunalım) oluşabilmesi için, suni dengenin bozulması gerekir.**

Buradan genel olarak devrimci mücadelenin, özel olarak Öncü Savaşının bir görevi çıkar: **Milli bunalımın derinleştirilmesi.** Bir başka deyişle, Öncü Savaşı, aynı zamanda, milli bunalımın derinleştirilmesi mücadelesidir.

Her devrimde olduğu gibi, devrimcilerin temel görevi kitleleri (siyasal olarak) bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Bu ise, kitlelere siyasi gerçekleri açıklamak (teşhir etmek), onlara politik hedef göstermek (neye karşı mücadele edeceklerini göstermek), mücadele yöntem ve biçimlerini sergilemek ve de örgütlemek (nasıl mücadele edileceği), kitleleri siyasi olarak eğitmek demektir. An-

çak bunların sonucunda kitleler (ister parti kadrosu olarak, isterse siyasi kitle örgütleri içinde) örgütlenebilir. Ve örgütlenen kitleler de, belirli **plan doğrultusunda** yönetilebilir.

Emperyalist hegemonya altında olan ülkelerde sürekli milli bunalım (tam anlamıyla olgun olmayan milli kriz) mevcudiyeti, kitlelerde düzene karşı memnuniyetsizlik ve tepki yaratmaktadır. Ancak III. bunalım döneminde, bu (mevcut olan) memnuniyetsizlik ve tepkiler (bilinçsizdir) **açık halde değildir**. Lenin'in deyişiyle, milli kriz koşullarında, kitleler memnuniyetsizlik ve tepkilerini "**eylem içinde ifade etmek istemeleri ve etmeleri**" söz konusudur. (Eylemin niteliği devrimci olmayabilir, ancak düzene karşıdır). Suni denge, işte "ifade etme istemi" ile "ifade etme"yi engelleyen faktördür. Öyle ise, devrimcilerin önündeki görev, suni dengeyi bozarak, kitlelerin memnuniyetsizlik ve tepkilerini "eylem içinde ifade" eder hale getirmektir (tepkilerin **açık hale getirilmesi**). Ancak bundan sonradır ki, **kitlelerin eylemi devrimci nitelik alabilir**. Bu, kitlelerin devrim saflarına çekilmesi, yani (devrimci anlamda) bilinçlenmesi demektir. Örgütlenme ise bilinçlenmeye paralel olarak gelişir.

Öyle ise Öncü Savaşının diğer bir görevi de (ki temel bir görevdir), **sun dengeyi bozarak, kitleleri devrim saflarına çekmektir**. Bu olgu siyasal tecridin suni dengeyi bozma temelinde gerçekleşmesi demektir. **Siyasal tecrit ile suni dengenin bu ilişkisi doğrudan III. bunalım dönemine özgü bir niteliklidir**. Siyasal tecridin bu özelliğini kavramak, pratik açıdan büyük öneme sahiptir. Bu nedenle bunun üzerinde biraz duralım:

Emperyalizmin işgali (açık ya da gizli) altında olan ülkelerde siyasal tecrit ikilidir. **Birinci yön, emperyalizmin siyasal tecridi; ikinci yön yerli hakim sınıfların siyasal tecridi**. (Savaşın sınıfsal ve ulusal ikili yönü).

Halk Savaşının teorisinin gerçek ifadeleri olan Çin ve Vietnam devrimlerinin genel gelişim çizgisi incelendiğinde siyasal tecrit-siyasi güç, silahlı mücadele-silahlı güç ilişkileri açık ve net bir biçimde anlaşılabilir.

Siyasal tecrit, doğrudan doğruya, mevcut düzenin ve devletin niteliğinin kitlelerce kavranılması demektir. Bu gerçek bir siyasi bilinç olmamakla birlikte, siyasi bilincin ve siyasi örgütlenmenin temeli ve koşuludur. **Emperyalizmin işgali altında olan ülkeler-**

de siyasal tecrit, emperyalist işgalin ve yerli hakim sınıfların niteliğinin kitlelerce kavranılması (“eylem içinde ifade etmek istemeleri”) ve bunun sonucu oluşan tepkilerin (açık tepkiler) silahlı mücadele şeklinde ortaya çıkmasıdır (“eylem içinde ifade etmeleri”).

I. ve II. bunalım döneminde, emperyalizmin açık işgali siyasal tecridi **kendiliğinden** sağlar. Emperyalizmin açık işgali “halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavur alerjisi” şeklinde kendisini gösterir. Yerli hakim sınıfların emperyalizmle açık işbirliği içinde olmaları ve toplumsal sürecin feodalizm olması sonucu olarak da, yerli hakim sınıflar da siyasal olarak tecrit olma koşullarını taşırlar. Böylece siyasal tecrit ikili yönü ile **kendiliğinden** sağlanmış olur.

Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, kitlelerin emperyalizmin ve yerli hakim sınıfların niteliğini görmeleri sonucu **teпки göstermelerinin, gerçek siyasi bilinç temelinde gelişmeyen silahlı mücadele (ayaklanma ve isyanlar biçiminde) şeklinde olduğudur.** Eğer kitlelerin kendiliğinden gelme tepkileri silahlı mücadele olarak kendini göstermezse, bu kitlelerin başka yönden hakim sınıflara (ve emperyalizme) siyasal olarak yedeklenmelerini getirir. Siyasal tecridin (emperyalist hegemonya altında olan ülkelerde) en önemli özelliği budur.

I. ve II. bunalım döneminde, zayıf merkezi otoritenin mevcudiyeti, kitlelerin tepkilerinin silahlı mücadele şeklinde açık hale gelmesinin koşullarını yansıtır. Keza emperyalizmin açık işgali de, tepkilerin emperyalist orduların (askeri biçimde maddeleşen zor) müdahalesi ile bastırılmaya çalışıldığından silahlı mücadeleyi kaçınılmaz kılar.

Bu koşullar içinde **proleter devrimcilerin görevi, sistemli ve bilinçli bir süreci, yani Halk Savaşını başlatmaktır.** Bunun için de, tepkilerini silahlı mücadele şeklinde (bunun bir biçimi olan ayaklanma ve isyanlar) ortaya koyan kitlelerin içine girerek, siyasi ajitasyon ve propaganda ile onları bilinçlendirmek (niçin, neye karşı ve nasıl savaşı sürdüreceklarını anlatmak, yani politik hedef göstermek ve askeri savaşın en uygun biçimini öğretmek) ve örgütlemek gerekir.

“Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın özellikle hemen hemen serf statüsünde olan köylülerin –çelişkiler çok keskin– spontane patlamalarını ve isyanlarını örgütleyen pro-

leter devrimcilerin mücadelesini"¹⁷⁰ Giap şöyle ifade ediyor:

"30 yıllarında, **silahlı** halk kuvvetlerimiz, **kendini savunma** örgütleri halinde idi, **kitle silahlı kuvvetlerinin ve gelecek devrimci ordunun çekirdeği idi (...)** Kendini savunma müfrezeleri, devrimci ajitasyon varolduğu andan itibaren, bu ajitasyonun gücü ne olursa olsun vakit geçirilmeksizin kurulabilir ve kurulmalıdır."¹⁷¹

İlk andan itibaren tüm görev, "**kitleler içinde bir açıklama ve ajitasyon çalışması ... ve askeri eğitim**"¹⁷² gerçekleştirilmesidir. Tüm bu görevleri belirleyen **Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli koşulların yaratılması şeklinde ifade edilen amaçtır.*** Bu amaç kendisini kitleleri **büyük silahlı birimler halinde örgütlemek (Halk Kurtuluş Ordusu)** şeklinde somutlaştırır.

"Bütün demokratik özgürlüklerin boğulduğu ve en küçük silahın yasaklandığı sömürge ülkede, iyi örgütlenmiş ve iyi donatılmış egemen orduyu yenmek için, büyük çapta bir devrimci orduyu **baştan itibaren örgütlemek zordu ...** Bunu başarıya ulaştırmak için **güçlü siyasi kuvvete, büyük bir siyasi orduya, bu temel üzerinde, geniş ölçüde örgütlü kitle silahlı kuvvetlerine ve belli bir düzeye erişmiş bir devrimci orduya sahip olmak temel olarak önemlidir.**"¹⁷³ (abç)

Bu koşullar içerisinde, düşman güçlerinin maddi ve teknik olarak, devrim güçlerinin siyasi ve moral olarak mutlak üstünlüğü gündeme gelir. Bu durumda "**sadece uzun ve zorlu bir direnişle, kendi güçlerimizi sağlamlaştırırken, düşman kuvvetlerini azar azar yıpratılabilir, güçler dengesinin gittikçe lehimize dönmelerini sağlayabiliriz ve zaferi kazanabiliriz**"¹⁷⁴ "**Maddi eksiklerimizin üstesinden gelmemizi ve zayıf bir durumdan güçlü bir duruma geçmemizi sağlayabilmek için, siyasi kozlarımızı azami ölçüde değerlendirmeye olanağını bize sadece uzun süreli bir savaş verebilirdi.**"¹⁷⁵ Bu

* İkinci bölümde etraflıca ele aldığımız bu şartlar, **Milli krizin mevcudiyeti, halkın geniş ölçüde ayaklanma ve hareketlerinin mevcudiyeti** (objektif şartlar); Partinin ve kuzul ordunun varlığıdır (subjektif şartlar).

¹⁷¹ Giap, *Halk Ordusunun Kuruluşu*, s. 85-86.

¹⁷² Giap, age, s. 86.

¹⁷³ Giap, age, s. 92-93.

¹⁷⁴ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 77.

¹⁷⁵ Giap, age, s. 78.

koşullar içinde temel slogan: “Güçlerimizi savaşın doğal gidişatı içinde adım adım inşa etmek”¹⁷⁶ olacaktır.

Bu durumda güçler dengesine ve savaşın devrimci karakterine uygun askeri savaş (silahlı mücadele) biçimini temel olarak yürütmek gerekir. **“Benimsenen savaş biçimi gerilla savaşıydı. Denilebilir ki, ... kurtuluş savaşı basitten karmaşığa ve direnişin son yıllarında hareketli savaşa doğru giden, uzun ve geniş bir gerilla savaşıydı.”**¹⁷⁷ (abç)

Emperyalizmin III. bunalım dönemi ilişkisi ve çelişkileri sonucu olarak siyasal tecridin kendiliğinden oluşmaması ve de halk kitlelerinin tepkilerinin pasifize edilmiş olması, devrimin rotasında bazı değişiklikler yapmıştır. Artık I. ve II. bunalım dönemlerinde olduğu gibi, devrimcilerin önündeki **görev kitlelerin açık haldeki tepkilerinin silahlı mücadeleye kanalize edilmesi ve silahlı birimler halinde örgütlenmesi değildir. Bunun gerçekleşebilmesi için suni dengenin bozulması gerekir. Halkın devrimci öncülleri, bir yandan suni dengeyi bozarken; diğer yandan kitleleri silahlı mücadeleye kazanır ve silahlı güç içinde örgütler. Ancak suni dengenin bozulması temeldir ve diğerlerinin varolma –gerçekleşme– koşuludur.**

III. bunalım döneminde suni denge olgusunun **ikili yönü**, yani kitlelerin –süreklili millî bunalım nedeniyle– “*mevcut düzene karşı memnuniyetsizlik ve bilinçsiz tepkilerin*” siyasal zor ve bunun askeri biçimde maddeleşmesi ile **pasifize edilmesi ve oligarşiye siyasal olarak yedeklenmesi**, siyasal tecrit ve siyasal güç sorununun Öncü Savaşının içinde mütalaa edilmesini zorunlu kılar.

Halk Savaşının başlayabilmesi için gerekli şartların (objektif ve subjektif şartların) olgunlaştırılması için yürütülen mücadele Öncü Savaşıdır. En kısa tanımıyla, **Öncü Savaşının amacı, geniş halk kitlelerini silahlı mücadeleye kazanmak, yani Halk Savaşını başlatmaktır. Halk Savaşı, maddi olarak güçlü düşmana karşı mutlak siyasi üstünlüğün sağlandığı şartlarda verilir. O halde Öncü Savaşının amacı oligarşinin siyasal tecrididir.***

¹⁷⁶ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78.

¹⁷⁷ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 78.

* Bizim bu formülasyonumuz, pek çok teorik eleştirilere yol açmış ve giderek de pratikte sağ-pasifizmin şekillenmesini oluşturmuştur. Bilindiği gibi, Marksist sınıf tahlillerinde vanlan sonuçlar (somuttan soyuta) daima bu şekillerle kısa formüllerle ifade edilir. Bu

Şimdi bu formülasyonu açalım:

Herşeyden önce Halk Savaşının verilebilmesi için nelerin ve hangi şartların gerekli olduğunu kavramak gerekir. İkinci bölümde uzun boylu ele aldığımız bu konuya tekrar girmeyeceğiz. Yalnız sonuçlarını özetlemekle yetineceğiz.

Halk Savaşı, geniş kitlelerin yürüttüğü askeri savaştır (silahlı mücadele). Ancak toplumların evriminde bu tür savaşlar çok görül-müştür. Halk Savaşı kavramının niteliğini belirleyen, onun devrimci politik niteliği ve bilinçli bir süreç olmasıdır. Bu anlamı ile **devrimci bir partinin yönetiminde yürütülen, siyasi bilinçle erişmiş ve silahlı güç halinde örgütlenmiş geniş kitlelerin emperyalizme ve yerli hakim sınıflara (ya da oligarşiye) karşı yürüttükleri, iktidarı ele geçirmeye yönelik savaştır. Yani Halk Savaşı, politikleşmiş askeri savaştır.**

Halk Savaşı verebilmek için gerekli objektif ve subjektif koşullar, emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerinden do-layı yeterli değildir. Bu koşullar, devrimcilerin müdahalesi olmadan olgunlaşmaz. (Suni denge esprisi)

III. Bunalım döneminde, Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli şartlardan birisi olan milli bunalım (olgunlaşmamış milli kriz) geri-bıraktırlmış ülkelerde sürekli mevcuttur. Ancak kitlelerin emperyalizmin ve oligarşinin niteliğini görerek açık tepki göster-meleri, bu tepkilerin silahlı mücadele şeklinde olması ya da kanalize edilmesi ve de silahlı mücadele temelinde gelişen kitle hareketler-inin devrimciler tarafından (silahlı güç halinde) yönetilmesi de gereklidir. Kitlelerin (açık olan) tepkilerinin kanalize edilmesi ve si-lahlı güç halinde örgütlenmesi, tüm Halk Savaşlarının başlatılma-sında gerekli olan, devrimcilerin ana ve evrensel görevidir. (*“Parti bilinçsiz bir sürecin bilinçli bir ifadesi olması”* esprisi) *

formülasyonlar bilimsel soyutlamalar olduğu için kelime yorumuna tabi tutulamazlar. Çünkü bu formülasyonlar nitelik belirleyicidir. Bir başka deyişle, Marksist formüller, belli bir tahlilin birkaç kelime ile soyutlamalarıdır. Ve bu birkaç kelimelik soyutlama, bütün stratejik görüşü ifade eder.

* Bu ana ve evrensel görevin, somutta nasıl gerçekleşeceği doğrudan doğruya ülkelerin (özgül) koşullarına ait bir sorundur. Bunlar her ülke devriminin ara aşamalarının niteliğini belirler. Çin devriminde olduğu gibi, Kızıl Siyasi İktidar'lar paralelinde gelişeceği gibi; Viet-nam'da olduğu gibi, şehirlerde olan ayaklanma ve şehirdeki iktidar (Viet-minh) aracılığıyla, kırlara geri çekiliş sonucunda da olabilir. Keza Küba'da olduğu gibi, Öncü Savaşının doğal gidişatı içinde de olabilir.

III. Bunalım döneminde, geri-bıraktınlmış ülkelerde suni den-
genin mevcudiyeti ve niteliği (ikili yönün belirlediği bir nitelik), bu
ana ve evrensel görevin yerine getirilmesini engeller. Bu görevlerin
yerine getirilebilmesi için suni dengenin bozulması şarttır. Ancak
sunî dengenin niteliği ve eşitsiz gelişim yasası nedeniyle, suni den-
genin bozulması görevi ile bu görevler (tepkilerin silahlı mücadeleye
kanalize edilmesi ve silahlı güç halinde örgütlenmesi) birbirinden
kesin çizgilerle ayrılamaz. Birinci, ikincinin koşullarını yaratır, ikin-
cinin kazanılmasını hızlandırır; ikinci birinciyi etkiler, onun önündeki
engelleri temizler ve ikinci birincinin sonucu olup, birinciye yar-
dımçı olur.

Suni dengenin toplumsal üretim artışı ve nispi refahla kuru-
lup, siyasal zor ve onun askeri biçimde maddeleşmesi ile devam
ettirilmesi, siyasal tecridin kısa bir an değil, **uzun bir süreç** olma-
sını ve **ikili yönle** oluşumunu açığa çıkartır. Suni denge, bir yandan
mevcut düzene karşı olan (bilinçsiz) tepkileri siyasal zor ve onun
askeri biçimde maddeleşmesi ile sindirilmesi; diğer yandan bilinç-
siz tepkilerin düzen içinde başka alana kanalize edilmesi (ye-
dekleme) şeklinde oluştuğundan, suni dengeyi bozma görevi, oli-
garşinin zor kuvvetlerine saldırmayı (askeri savaş), hem de siyasi
gerçekleri açıklamayı, politik hedef göstermeyi ve silahlı mücade-
leye (askeri savaş) kanalize etmeyi (politik savaş) zorunlu kılar. Bu
anlamıyla **sunî dengenin bozulması siyasal tecritle birliktedir
ve aynı boyutta birleşir.** (Yine bu durum Öncü Savaşından Halk
Savaşına geçişin, Küba Devriminde olduğu gibi, Öncü Savaşının
doğal gidişatı içinde olmasını getirir. Bir başka deyişle, Öncü Sava-
şının nerede bittiği, Halk Savaşının nerede başladığı birbirinden
kesin çizgilerle ayrılamaz. Ancak kurtarılmış bölgelerle birlikte Halk
Savaşı netleşir.)

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, emperyalist işgal
gizlendiğinden ve yerli-tekelci burjuvazi baştan emperyalizmle bü-
tünleşmiş olduğundan, oligarşinin siyasal tecridi emperyalizmin
siyasal tecridinden öndedir (**Savaşın sınıfsal yanının ağır basma-
sı**). Ancak emperyalizm bizzat oligarşi içinde yer aldığından, emper-
yalizmin siyasal tecridi, oligarşinin siyasal tecridi ile birlikte yürü-
tülür ve oligarşinin siyasal tecridi için zorunludur. Emperyalizmin
siyasal tecridi, onun işgalini ve sömürsünü kitlelere göstermektir.
Oligarşinin siyasal tecriti, emperyalizmin ülkedeki varlık biçimi ol-

duğunun gösterilmesini de içerdüğinden, birbiriyle çakışır. (Savaşın sınıfsal ve ulusal planda yürütülme esprisi).

Tüm bu gerçekleri “*Mevcut Durum-I*”^{*} broşürümüzde şu şekilde ortaya koymuştuk:

“Mevcut durumda: Devrimci taktiğimizin ana hedefi oligarşidir ve anti-oligarşik mücadele öndedir. Anti-oligarşik mücadelenin önde olması, eklektik bir seçme-cilik değil, sınıfsal mücadelenin ulusal mücadeleye göre önde olması demektir.

Anti-oligarşik mücadelenin belirleyicileri de, oligarşinin siyasal zorunu kırma, sınıfsal olarak tecrit etme, emperyalizmin uzantısı olduğunu açığa çıkarma ve kitlelere aksiyonunu götürmedir.

Anti-oligarşik mücadelenin bu unsurları tek tek alınarak birbirinden soyutlanamaz. Bu unsurlar, birbirleriyle bağıntılıdır. Ve bu anlamda anti-oligarşik mücadele, karmaşık** bir görevler bütünüdür.

Oligarşinin **siyasal zorunu kırma ve niteliğini açığa çıkarma görevi, direnme, siyasal zorun askeri ve oligarşik devlet aygıtına bağlılığını açığa çıkarmadan geçer.** Direnme, en geniş anlamıyla, kitlelerin **kitle pasifikasyonuna karşı durmasıdır.** Direnme, mekanik anlamda bir karşı duruş, sadece bir savunma değildir. Direnme, **oligarşinin siyasal zor araçlarına vurma ve işlemez hale sokma** anlamı kazanır. **Siyasal zora karşı verilen savaş, her türlü yıpratma ve tahribi içerir. Bu görev, kitlelerin tepkilerinin somutlaştırılması ve madde bir güç haline getirilmesini gerçekleştirir.** Sınıf mücadeleleri temeline dayanır ve kiteseldir. **Siyasal zorun uygulanışına uygun düşen biçimde, çok yönlüdür.** Ve diğer görevlerle **bağıntılıdır.** Bu görev ve hedefler, kitlenin **ajite edilmesini** sağlar. Karşı-devrimin niteliğini açığa çıkarması bakımından da, **propaganda niteliği taşır.**

Oligarşinin **siyasal zorunu bertaraf etme görevi,**

* İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*

** Burada kullanılan “karmaşık” ifadesi, gelişkinliğin ve üst düzeyin ifadesi anlamındadır. Bu ifadeyi karışıklık anlamında kullananlar, Marksizm-Leninizmin karmaşıklığını değil, kendi kafalarının karışıklığını ifade etmektedirler.

oligarşinin kitlelerden tecrit edilmesi görevini de beraberinde getirir. Oligarşinin kitlelerden tecrit edilmesi ve işçi-köylü ittifakı üzerinde kurtuluş cephesinin maddi bir güç olarak inşa edilmesi, devrimimizin en önemli sorunudur. Devrimimizde sınıflar mevzilenmesinin temelini oluşturan bu görev, diğer görevlerle bağıntılıdır ve politik hedeflerin başında gelir. Oligarşi, niteliği gereği, **kitlelerden tecrit olmanın objektif koşulları içindedir.** Bu nedenle **esas olan, kitlelerin oligarşi ile olan suni (görüntüsel) ittifakını bozmak ve onları devrim cephesine çekmektir.** Bunun için, kitlelerin tepki ve memnuniyetsizliğinin siyasallaştırılması ve oligarşinin siyasal olarak tecrit edilmesi gerekir. Bunun için, geniş bir **siyasal gerçekleri açıklama eylemi, ajitasyon ve propaganda yürütülmelidir.**

Oligarşinin, emperyalizmin uzantısı olduğu gerçeği, gerek emperyalizmin ülkemizdeki açık politika ve hedeflerine, gerekse askeri varlığına tavır almakla açığa çıkarılmalı, ülkemizdeki hakim sınıfların emperyalizmin ülkemizdeki temsilcileri olduğu ve onun sömürü mekanizması açıklanmalıdır. Bütün bu görevler, devrimci mücadelenin politik hedeflerini meydana getirir.”¹⁷⁸ (abc)

“Devrimciler **herşeyden önce** bir yandan kitlelere, hakim sınıfların baskı örgütünün yüzyıllardır kafalarında şekillendiği gibi olmadığını, aslında çürük ve kof olduğunu, onun bütün gücünün yaygara, gözdağı ve demagojiden ibaret olduğunu **askeri eylemler ile göstermelidirler.** Öte yandan, kitleleri devrimci propagandaya **açık hale getirmek** ve bu yolla devrimci bilinci onlara götürüp, **onları devrim saflarına çekmek** için, askeri eylemlerin üzerine oturmuş propagandayı işlemelidirler.”¹⁷⁹ (abc)

Kısaca özetlersek, **Öncü Savaşı, III. bunalım döneminde, geri-bıraktırılmış ülkelerde devrim sürecinde zorunlu bir aşamadır. Bu zorunluluk Öncü Savaşının stratejik öneme sahip olma-**

¹⁷⁸ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*

¹⁷⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III.*

sını ifade eder. Öncü Savaşının amacı Halk Savaşını başlatmaktır. Öncü Savaşında bu amaç, suni dengeyi bozmak ve siyasi gerçekleri açıklama kampanyasını yürütmek olarak ifade edilir. Öncü Savaşında, tüm ekonomik-demokratik mücadeleler bu amaca yöneliktir ve ona tabidir. Öncü Savaşı politik mücadele olarak askeri savaş temelinde yürütülür. Bu nedenle, Öncü Savaşı, politikleşmiş askeri savaştır.

Öncü Savaşında belirtilen amaçlara yönelik olarak yürütülecek olan devrimci (politik) mücadele ne olacaktır? Suni dengeyi bozmanın temel mücadele biçimi ne olacaktır? Siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı ne olacaktır?

İşte bu soruların cevapları Öncü Savaşı teorisinin özünü oluşturur.

“Opportunizmin her türü ile devrimci çizgi arasındaki temel farklılık, temel mücadele biçiminin seçilişinde ortaya çıkar. Bilindiği gibi hakim sınıflara karşı yürütülen proleter devrimci mücadele çok yönlüdür. Bu çok yönlülük literatürde iki ana başlık altında toplanır:

a- Banışçıl mücadele metodları (uzlaşıcı demek değildir)

b- Silahlı aksiyon metodları.”¹⁸⁰

“Devrimci sürecin evrim ve devrim diye kesin çizgilerle ayrıldığı ülkelerdeki Marksist-Leninist partiler, daima bu iki mücadele biçiminin birisini bu iki evreye göre temel, ötekini ise ona tabi (tali) olarak seçerler. (İçinde bulunduğumuz evrede bu kesin çizgili ayrım emperyalist-kapitalist ülkeler için geçerlidir.)”¹⁸¹

Banışçıl mücadele yöntemleri evrim döneminin temel mücadele biçimini belirler; silahlı aksiyon yöntemleri devrim aşamasının mücadele **yöntemlerini**, biçimlerini belirler. Bir ülkede milli bunalımın varlığı, silahlı aksiyon (eylem) yöntemlerinin, kitlelerin devrim saflarına çekilmesinde kullanılabilmesi demektir. Bu bir zorunluluktur. Çünkü, egemen sınıflar, ülke çapında (milli) bir bunalım olduğunda siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirirler. Bu ise devrim güçlerinin zora başvurmasını zorunlu kılar. Aksi takdirde yenilgi

¹⁸⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹⁸¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

kaçınılmazdır.

“... düşman silah zoruyla kesin sonuca gitmek yolunu seçtiği takdirde kendi yöntemimizi de ister istemez, düşmaninkine uyacak şekilde değiştirmek zorunda kalırız. Biri diğerinin parçası olmayan iki farklı amaç, karşılıklı olarak birbirini ifna eder ve bunlardan birini gerçekleştirmek için kullanılan kuvvet aynı zamanda diğerine hizmet edemez. Bu nedenle hasım taraflardan biri, silah zoru ile kesin sonuca gitmeye karar vermişse, başarı şansı, diğer tarafın aynı yolu seçmeyip başka bir amaca yöneldiğinden emin olduğu ölçüde daha büyük olacaktır.”¹⁸² (abc)

“*Emperyalist hegemonya altında olan bütün geri-bıraktırlmış ülkelerde milli kriz tam anlamı ile olgunlaşmış olmasa bile mevcuttur.*” Bir başka deyişle, emperyalizmin ülkedeki iç dinamiği çarpıtması ve mevcut kapitalizmi (çarpık bir kapitalizmdir) kendi istek ve taleplerine uygun olarak (dış dinamikle) geliştirdiğinden ülkede sürekli bir milli bunalım mevcuttur. Bu koşullarda emperyalizm ve oligarşi düzeni devam ettirebilmek için siyasal zorunu askeri “biçimde maddeleştirmek (ya da maddeleşme koşulları içinde sürdürmek) zorundadır (sömürge tipi faşizm esprisi). Bu, oligarşinin (ve emperyalizmin) halka karşı askeri savaşı başlatması, yani bu yolu seçmesi demektir (ilk ateş eden “mösyö burjuvazi” olmaktadır). Bu durumda devrimci mücadelenin yolu ve araçları askeri savaş ve araçları olmak zorundadır. Devrimci politik mücadele, belirtilen amaçlara yönelik olarak, askeri savaş temelinde yürütülür. Politikleşmiş askeri savaş olarak ifade ettiğimiz bu biçim, yani politik mücadelenin bu biçimi, **temel mücadele biçimini** ifade eder.

Bilindiği gibi politik mücadele biçimleri, politik iktidarın ele geçirilmesine yönelik olarak, subjektif şartların yaratılmasında izlenecek yöntemi ifade ederler. Bu durumuyla (yukarıda belirttiğimiz şekilde) kullanılan **araçların** niteliği ile nitelik kazanırlar. Emperyalist hegemonya altında olan ülkelerin koşulları olarak, politik mücadelenin silahlı aksiyon yöntemlerini (askeri savaş yöntemlerini) temel alarak yürütülmesi şarttır. Politikleşmiş askeri savaş olarak ifa-

¹⁸² Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 81.

de ettiğimiz bu biçim ikili fonksiyona sahiptir:

a- Oligarşinin siyasal zorunu bertaraf etme. Bu görev, bu ülkelerde, siyasal zorun askeri biçimde maddeleşme koşullarında sürdürülmesi ve zaman zaman maddeleşmesi nedeniyle **askeri niteliktedir. Askeri yön** olarak da tanımlayabileceğimiz bu görev, bir yandan oligarşinin siyasal zorunu (askeri biçimde maddeleşme koşulları ile sürdürülmesi ve maddeleşmesi bütünselliği içinde) bertaraf ederek, kitlelerin tepkilerini açığa çıkartır ve kitleleri devrimci propagandaya açık hale getirirken; diğer yandan oligarşi ile olan maddi ve teknik güç dengesini devrim cephesi lehine bozmaya çalışır. (Askeri yön ve amaçlar).

b- Oligarşiyi siyasal olarak tecrit etme –kitleleri siyasal olarak devrim cephesine kazanmak–, yani siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile kitleleri bilinçlendirme ve örgütleme. Genel olarak her devrimde, devrimcilerin temel görevi olan bu görev politik niteliktedir (**politik yön ve amaçları**).

İşte bu ikili yön ve amaçlar, askeri savaşın (silahlı aksiyon) hangi biçiminin temel alınacağını belirler. Diyebiliriz ki, devrimci mücadelenin maddi ve teknik gücünün zayıflığı ile devrimci karakteri, **gerilla savaşının temel askeri savaş biçimi (silahlı aksiyon yöntemi) olarak alınmasını kaçınılmaz kılar.**

“Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınması” temel mücadele biçimini niteler (**politikleşmiş askeri savaş**).

Kır ve şehirlerde, psikolojik ve yıpratma niteliğinde yürütülen gerilla savaşının bu durumunun oluşturduğu politik mücadele biçimine silahlı propaganda diyoruz.

Görüleceği gibi, politikleşmiş askeri savaş değişiyse silahlı propaganda değişiyse arasında muhteva olarak fark yoktur. Her ikisi de aynı amaçları ve yönleri içerir. Ancak silahlı propaganda, askeri savaşın bir biçiminin (gerilla savaş biçiminin) ele alınışını ifade eder. Bu anlamı ile politikleşmiş askeri savaşın (aynı muhtevada olan) özgül biçimlenişidir.

Yine görüleceği gibi, silahlı propaganda (genel durumuyla politikleşmiş askeri savaş) emperyalist hegemonya altında olan ülkelerde, devrimci mücadelenin sürdürülüş biçimidir. Bu anlamı ile III. bunalım döneminde, devrimcilerin önündeki görevlerin yeri-

ne getiriliş yöntemi silahlı propagandadır. Silahlı propaganda, stratejik nitelikte bir mücadele biçimi olarak önem kazanır. Ve Öncü Savaşı aşamasında, halkın devrimci öncüleri tarafından yürütülen politik mücadele biçimidir.

a- Silahlı Propaganda: Bir mücadele Biçimi

Silahlı propagandayı, yani politik mücadelenin bu biçimini kavrayabilmek için herşeyden önce politik mücadelenin ve mücadele biçiminin ne olduğu iyi anlaşılmalıdır.

“Proletaryanın **sınıf savaşı ideolojik, ekonomik ve politik** olmak üzere üç cephede birden cereyan eder. Burjuva ideolojisine ve sapıtmalarına karşı, proletaryanın devrimci savaşı **ideolojik bir savaştır**; işçi ve emekçi sınıflarının hayat ve çalışma şartlarını düzeltme şeklinde günlük mücadelesi **ekonomik mücadeledir**. Direkt gerici sınıfların yönetimini hedef alan mücadeleler ise **politik savaştır** (...) İhtilâlcî parti, bu üç cephede, her cephenin imkanlarını en iyi şekilde harekete geçirerek savaşan partidir.”¹⁸³

İdeolojik mücadele, sınıf mücadelesinin düşünsel plandaki durumudur. Bilindiği gibi, egemen sınıf (ya da sınıfların) kitleleri sömürme ve sömürüyü devam ettirme yollarından birisi de, kitlelerin egemen sınıf (ya da sınıfların) istediği çerçeve içinde düşüncelerini sağlamaktır. Bir başka deyişle, ezilen ve sömürülen kitlelerin, mevcut düzeni kabul etmelerini sağlamak için, egemen sınıf (ya da sınıfların) ideolojisi kabul ettirilir. Ezilen ve sömürülen kitlelerin **mevcut düzeni değiştirebilmeleri için**, egemen sınıf (ya da sınıfların) ideolojisi yerine, kendi ideolojilerini bilmeleri, kavramaları gerekir. Bu, bir yandan kendi ideolojilerini öğrenmeyi (ideolojik eğitim), diğer yandan egemen sınıf (ya da sınıfların) ideolojilerinin niteliğini göstermeyi gerekli kılar. Bu yönde gelişen mücadele, yani ideolojik mücadele, ayrıca egemen sınıf (ya da sınıfların) ideolojilerinin ezilen ve sömürülen kitlelerin ideolojilerini bozma, kendine tabi kılma gayretlerini boşa çıkarmayı da içerir (savaşlara karşı mücadele).

¹⁸³ THKP, *1 Nolu Bildiri*, Mayıs 1971.

“Teori, kitlelerin arasına girdiği andan başlayarak, maddi bir güç haline gelir.”¹⁸⁴

Bu anlamı ile ideolojik mücadele, kitlelerin iktidar mücadelesine (politik mücadele) tabi olan ve onun bir parçası olan bir mücadeledir. Diyebiliriz ki, ideolojik mücadele, kitlelerin **mevcut düzenin değişmesinin objektif koşullarının mevcut olduğu durumlarda, bu değişimin mümkün olduğu fikrinin kavranılmasıdır**. Bu niteliği ile ideolojik mücadele, politik bir propaganda ile çakışır ve onun bir yönünü teşkil eder.

İdeolojik mücadele, kitlelerde hareket yaratır, onları harekete geçirir; harekete birlik ve süreklilik sağlar (örgütleyicidir) ve de mevcut düzeni değiştirmeye yöneliktir (değiştiricidir).

Ekonomik mücadele, işçilerin “kapitalistlere ve hükümete karşı” günlük yaşam şartlarını değiştirmek ve iyileştirmek için yürütülen mücadeledir. Bu mücadele, kitlelerin kendiliğinden ulaştıkları bilincin bir sonucudur ve bu bilinci ilerletir. Bu bilinç, kitlelerin yaşam ve çalışma şartlarının bozukluğunun ve bunun “iyileştirilebilirliğinin” bilinmesi demektir. Ekonomik mücadelenin bu durumu, mücadelenin sürdürülüş biçimini ve örgütlenmesini karakterize eder. Ekonomik mücadele, doğrudan, kitlelerin yaşam ve çalışma şartlarının (“fabrika şartlarının”) teşhir edilmesi, mevcut koşullar içinde bunun daha iyi olabileceğinin anlatılması ve şartları daha iyi yapabilmek için eyleme geçişi ifade eder. Ekonomik mücadelenin en önemli özelliği, **düzen içinde olan ve şartları değiştirmek için değil, düzeltmek için yürütülen mücadele olmasıdır**. Ancak, düzen içinde, düzenin oluşturduğu şartları **düzeltilme mücadelesi** olduğu için, düzene karşı bilincin (politik bilinç) oluşumuna hizmet eder. Lenin’in deyişiyle, ekonomik mücadele kendiliğinden-gelme bilinç unsurunu içinde taşır. Keza ekonomik mücadele, birlikte ve örgütlü mücadele olduğu için, **kitlelerde birlik ve örgütlü hareket bilincini geliştirir**.

Ekonomik mücadelenin en yaygın biçimi ise, (işçi sınıfı için) ekonomik grevdir. Grev, üretimi **geçici bir süre** için durdurmak anlamı ile, tüm sınıflar içinde geçerli ekonomik eylem biçimidir. Ancak ülkemizde sık sık ortaya çıkan yanlışlıklardan birisi de grevin salt işin geçici bir süre bırakılması ile sınırlı tutulmasıdır. Tersine

¹⁸⁴ Marks, *Hegel Felsefesinin Eleştirisi*.

grev, bir mücadele biçimi (ekonomik) olarak öncesi ve sonrası ile bir bütün hareketi, çabayı, çalışmayı ifade eder. Bir başka deyişle, grev, (grev anından önce) işçi ve emekçilerin grevin nedenlerini ve amaçlarını bilmeleri, grevi yapmaları ve de (grev sonrasında) amaçlara ne kadar varıldığı ve neden gerçek kurtuluşu yaratmadığının anlatılması sürecinin somut ifadesidir. Ancak bu hali ile, sürekliliği ve politik mücadeleye tabiyeti açığa çıkar.

“Politik mücadele, devrimci yayımla yapılan politik propagandanın, politik nitelikteki kitle gösterilerinden, politik grevlere ve de gerilla savaşına kadar çeşitli biçimlerde cereyan eden”¹⁸⁵ ezilen ve sömürülen sınıfların **iktidar mücadelesidir**. “Gerçek sınıf savaşı” olarak ifade edilen politik mücadele, devrimci mücadelenin temelini teşkil eder.

Politik mücadele, politik bilincin bir sonucudur. Bu nedenle kitlelerin mevcut düzenin değişmesi gerektiğinin bilincinde olmaları ve değiştirmek için harekete geçmeleri şarttır. Bu anlamı ile, politik mücadele, kitlelerin devrim için bilinçlendirilmesi-örgütlenmesi-harekete geçirilmesi mücadelesinin bütünüdür. Politik mücadele, bu yüzden, bu amacın gerçekleştirilmesini engelleyen, gıciktiren her şeye karşı yürütülen mücadeledir. Bu nedenle, **egemen sınıfların zorunu bertaraf etme** (askeri savaş) **görevi, politik mücadelenin içindedir**. Silahlı mücadelenin politik mücadelenin en üst ve **en etkili** biçimi olması bunu ifade eder. “*Savaş, politikanın başka araçlarla (şiddet) araçları ile sürdürülmesidir.*” Ancak politik mücadelenin askeri nitelik alması, yani silahlı mücadele biçimine dönüşmesi bazı objektif ve subjektif şartların olgun olmasını zorunlu kılar. Objektif olarak, egemen sınıfların sınıf mücadelesini bu yönde sürdürmeleri şarttır. Subjektif olarak da, kitlelerin bu durumu görmeleri gerekir.

Ülkemizde en çok karıştırılan bir nokta da ekonomik mücadele ile politik mücadelenin durumu, karşılıklı ilişkisi ve sürdürülüş biçimidir. Bu nedenle bu ilişkileri açalım:

“Politika ekonominin **yoğunlaşmış** ifadesidir. Politikanın ekonomiye nazaran **önceliğini** kabul etmemek olmaz. Aksini düşünmek, Marksizmin ABC’sini unutmak olur.”¹⁸⁶

¹⁸⁵ THKP, *1 Nolu Bildiri*, Mayıs 1971.

Politika ile ekonominin arasındaki ilişkinin diyalektik olduğunun kavranılmaması ekonomizm sapmasının temelini oluşturur. (Ekonomizm, politik mücadelede ortaya çıkan bir sağ-sapmadır.) Özellikle hükümete karşı yürütülen ekonomik mücadele, politik mücadele ile karıştırılır ve politik mücadele yerine geçirilir. Böylece tüm çalışmalar politik mücadele adı altında, yaşam ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi (düzeltmesi) için yürütülen ekonomik mücadeleye dönüşür. Bu da örgüt biçimlerinden, bilincin niteliğine ve eylemin biçimine kadar her şeyde kendini gösterir. Ekonomik mücadele, tek tek kapitalistlere ve hükümete karşı “*elle tutulur, somut sonuçlar vaat eden*” (Lenin) bir mücadeledir. Bu anlamda ekonomik mücadelenin başarıya da başarısızlığını “*elle tutulur, somut sonuçlar*” belirler. Bu da devrimci saflarda, kısa dönemde hiçbir somut **sonuç** vaat etmeyen bir mücadelenin (politik mücadele) gereksizliği ya da yanlışlığı fikrini yaratır ki, sonuç, devrimci mücadeleyi kendiliğinden-gelme harekete, bilinçsiz bir sürece indirger.

“Rusya’da, **ilk bakışta**, otokrasinin boyunduruğu, sosyal-demokrat örgütlerle, işçi örgütlenmesi (sendikal örgütlenme) arasındaki **her türlü** farkı silmektedir, çünkü her türlü işçi dernekleri ve her cinsten devrimci kurumların kuruluşu yasaklanmıştır ve ekonomik mücadelenin başlıca belirtisi ve silahı olan grev, adı bir suç sayılmaktadır. Böylece bizdeki durum, ekonomik mücadeleyi yürüten işçileri bir yandan politik meselelere uğraşmaya ‘**iterken**’, öte yandan sosyal-demokratları da, trade-unionculuk (sendikalizm) ile sosyal demokrasiyi birbirine karıştır-maya ‘**itelemektedir**’,”¹⁸⁷ (abç)

Lenin’de belirttiği bu durum, burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığı tüm ülkeler için geçerlidir. Bu, ekonomik mücadelenin, aynı zamanda, demokratik nitelikte olması, demokratik hak ve istemlerin ekonomik mücadele çerçevesinde yürütülmesi demektir. Keza aynı durum, ekonomik mücadelenin, bizzat polis tarafından, politik bir nitelik almasına neden olur. Mahir Çayan yoldaşın belirttiği gibi “*sosyalist siyasi bilince sahip olmayan işçilerin fabrika işgallerinin niteliği de iktisadi değil, siyasidir.*” **Ancak bu**

¹⁸⁶ Lenin, *Collected Works*, Cilt: 42, s. 278.

¹⁸⁷ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 143, Evren Yay.

mücadele, yine de devrimci politik mücadele değildir. Devrimci politik mücadele olabilmesi için, mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir. Bu ise, devrimci bir partinin yönetiminde, devrimci politik bilince sahip kadroların yönlendirdiği, kitlelerin mücadelesi ile mümkündür.

“Sosyal-demokrasinin politik mücadelesi, işçilerin işverenlere ve hükümete karşı ekonomik mücadelesinden çok daha geniş ve karmaşık bir mücadeledir. Aynı biçimde (ve bundan ötürü) devrimci bir partinin örgütlenmesi, işçilerin ekonomik mücadele için örgütlenmesine kıyasla bambaşka birşey olmalıdır.”¹⁸⁸ (abç)

Bizim gibi ülkelerde, işçilerin ve köylülerin ekonomik hak ve talepleri mücadelesi, demokratik bir mücadele olduğu için, objektif değer ve kapsamı bakımından anti-emperyalist, anti-oligarşik bir niteliktedir. **Ancak özde bu şekilde olmasına rağmen, mücadele, sendikal (ekonomik mücadele) bilinci ile sürdürüldüğünden, devrimci politik mücadele değildir.** Ülkede sürekli ekonomik buhranın mevcudiyeti ve ekonominin dengesini metropollerde bulması nedeniyle, ekonomik-demokratik mücadele, oligarşinin engellemelerini siyasal zor (askeri biçimde maddeleşme koşullarında sürdürülen bir zordur) araçlarını kullanarak gerçekleştirilmesi ile karşı karşıyadır. Bu nedenle, en masum bir ekonomik istekli hareket bile kitlelerin polisle çatışmasına (silahlı devrimci mücadelenin gelişmesine paralel olarak silahlı çatışmaya) yol açar, yani siyasal niteliğe dönüşür (Örneğin, Seydişehir, Elazığ, 1 Mayıs Mahallesi olayları, Pazarcık toprak işgalleri ve çatışmaları gibi)

Eğer tüm bu gerçekler kavranılmazsa (hangi biçimde olursa olsun) politik mücadele, ekonomik-demokratik mücadele düzeyine indirgenir ve kaçınılmaz olarak devrimci mücadeleyi engeller. Lenin, bu karıştırmaların nelere sebebiyet verdiğini şöyle ifade ediyor:

“Gerçekte, gözünüzün önünde, yüzde doksandokuz ‘işverenlere ve hükümete karşı mücadele’ye gömülmüş olan kimseleri getiriniz. Bunlardan bazıları, eylemlerinin bütün süreci boyunca hiçbir zaman daha karmaşık bir devrimciler örgütünün gereğini düşünmek zorunluluğu-

¹⁸⁸ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 142.

nu **duymayacaktır**. Başkaları, belki de, oldukça geniş ölçüde dağıtılan Bernsteinci literatüre rastlayacaklar ve bunun etkisi altında ‘hergünkü can sıkıcı mücadelenin’ **ileriye doğru akışının derin anlam taşıdığı inancına** varacaklardır. Başkaları da belki dünyaya ‘proletarya hareketiyle sıkı ve organik bağlar kurma’, sendika hareketiyle sosyal-demokrat hareket arasında **bağlar kurma örneği vermek için teşhir edici bir fikre kapılacaktır**.¹⁸⁹ (abç)

Tüm bu durumların, genç ve samimi unsurların kafalarında nasıl oluştuğunu görmek için, onlarla kısa bir konuşma yapmak yeterlidir. Kimileri devrimci bir örgüte gerek duymadan “yaşasın DİSK” diye çalışırken; bir başkası “*stratejik örgütlenme ve de askerî eylemler için asgari örgütlenmeyi tamamlama hikayesi ile, büyük işler planlanıyor havası içinde*” mücadelenin “*ileriye doğru akışının derin anlam taşıdığı inancı*” ile çalışmaktadır. Bir üçüncü ise, “saflaşma-netleşme-partileşme-cepheleşme” akışının “derin anlamı” içinde “direniş komitelerinin” “devrimci” karakterini açıklama fikri içinde bulunmaktadır.

Ülkemizde, gerek “partileşme süreci” için, gerekse “evrim aşamasında olduğumuz” için yahut da “işçi sınıfının partisi özgür olmadı” için ekonomik-demokratik mücadelenin temel olduğunu iddia etmek ya da bu tür mücadeleyi, yürütülmek zorunda olduğunu söyleyerek temel almak revizyonizmdir, anti-leninizmdir. **Sosyalistler, yalnız ekonomik-demokratik mücadeleyle yetinmeyi değil, “ekonomik durumun teşhir edilmesi yolundaki çalışmayı örgütlendirmenin eylemlerinin başlıca alanı olmasına da izin vermemelidirler**.¹⁹⁰ (abç) sözlerinin anlamı açık olmasına rağmen, yapılanlar, ekonomik-demokratik bir mücadelenin yürütülmesi, örgütlenmesi ve de bizzat oligarşinin zor güçlerince siyasi nitelik alan ekonomik-demokratik mücadele çatışmaları, politik mücadele ve silahlı devrimci savaş olarak nitelenmektedir. Böylece pek çok samimi unsur, THKP-C/HDÖ’ nün mücadelesi ile diğer örgütlenmelerin pratiklerini kıyaslamaktadır. Ekonomik-demokratik mücadelenin “elle tutulur, somut sonuçları”nın politik müca-

¹⁸⁹ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 144.

¹⁹⁰ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 144.

deleden beklenmesi ve bunun da söz konusu olmaması soncunda, meseleyi kavrayamamış pek çok samimi unsur oportünizmin saflarında yer almaktadır. Şu mutlak suretle kavranılmalıdır: **Politik mücadele, kısa dönemde “elle tutulur, somut sonuçlar vaat” etmez ve veremez; onun somut sonucu politik iktidarın ele geçirilmesidir.**

Politik mücadelenin bu niteliği açığa çıkınca, oportünizm bu sefer de “*bugünkü hareketin zorunlu kıldığı biçim kabul edilmedi*” diyerek ekonomik-demokratik mücadeleyi temel almayı haklı göstermeye çalışmaktadır. Formel mantığa göre çok mantiki (!) olan bu ifade, özde kendiliğinden-gelme hareketin kuyruğuna takılmak demektir. Eğer parti bilinçsiz bir sürecin (kendiliğinden-gelme hareketin) bilinçli bir ifadesi olacaksa, katıldığı hareketi devrimci politik mücadeleye kanalize eder.

Örneğin “Devrimci” (!) Gençlik-Yol oportünist yöneticileri, parti mevcut olmadığı için “*partileşme sürecinde*” bulunduğunu, bu süreçte de ekonomik-demokratik mücadelenin “zorunlu” olduğunu iddia etmektedirler ve “*pahalılığa ve faşist baskılara karşı mücadele*” adı altında, ekonomik-demokratik mücadeleyi “*şu anda yürütülmesi gereken mücadele*” demektirler. Biraz uzun olmakla birlikte DG-Y'nin şu sözlerini almak yeterli olacaktır:

“Bir örgütlenme çabasından çıkan dersler:

Biz DY siyasetini benimseyen bir gurup devrimciyiz. Anadolu'daki küçük bir kasabada 250 kadar işçiyi devrimci bir sendika adına örgütlenme çabasında bulunduk. Bu çalışmalarımızdan çıkan dersleri Devrimci Yol'da yayınlarsanız yararlı olacağı inancındayız (...)

Bu çalışmalardan şu dersleri çıkarmak mümkündür.

Devrimci **sendikacılıkla en geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasını hayata geçirmek için uzun bir siyasi çalışmayı gerektiriyor.**

Patron ispiyoncularının ve uşaklarının cezalandırılması ve cezalandırılanların yakalanmaması, pasifleştirilmiş işçi kitlesine bir **güven kazandırıyor**. Kendi içlerinden **patrona** karşı olanlar bunu açık söyleme cesaretini buluyorlar. Öncü işçilerin örgütlenme taleplerini benimsiyorlar. **Patron** ve uşaklarına ve faşistlere karşı öncü işçilerin koydukları eylemlere aktif olarak katılıyorlar.”¹⁹¹ (abç)

“En geniş halk yığınları içinde militan bir mücadele anlayışı ile yürütülecek örgütlü ve sistemli mücadele... BUGÜNÜN SORUNU budur.”¹⁹²

Evet, işte “temel devrimci görev halkası” ve onun pratiği. DG-Y oportünist yönetimine göre, ekonomik mücadeleyi (“devrimci sendikacılık”) örgütlerken, bu mücadeleden kadro çıkartılıp, yani “siyasi çalışmayla”, “partileşme süreci” tamamlanacaktır. Militan bir mücadele anlayışı ile yürütülecek örgütlü ve sistemli “mücadele”nin bu biçiminin partiyi nasıl yarattığını (!) Lenin şöyle ifade ediyor:

“Ekonomik mücadelenin siyasi ajitasyon için en geniş ölçüde uygulanabilen bir araç olduğu yolundaki, **bizim görevlerimizin bugün ekonomik mücadelenin kendisine siyasi nitelik kazandırma vb. yolundaki iddialar yalnız siyasi bakımdan değil, örgüt bakımında da görevlerimizin dar, sınırlı bir anlayışı yansıtır.** ‘İşverenlere ve hükümete karşı ekonomik mücadele’ bütün Rusya’yı kucaklayan merkezi bir örgütü hiç de gerektirmez ve bu yüzden de **bu mücadeleden, siyasi muhalefetin protestolarını ve öfkenin belirtilerini genel bir taarruz içinde birleştirecek olan bir örgüt hiçbir zaman doğamaz.** Bu anlaşılır bir şeydir: **Bir örgütün karakterini, doğal ve kaçınılmaz olarak tayin eden şey, o örgütün eyleminin muhtevasıdır.**”¹⁹³ (abç) *

Görüldüğü gibi, DG-Y’nin çarpıtılmalarının temelinde ekonomik mücadele ile politik mücadelenin diyalektik ilişkisinin, mekanik ve metafizik ele alınışı yatmaktadır.

Politik mücadele, politik iktidarı ele geçirilmesine yönelik doğrudan çalışmaların bütünüdür. Bunun örgütü ise, politik niteliktedir, yani partidir. En genel özellikleri ile ifade edersek, politik mücadele, partinin yönlendirmesi ve yöneticiliği altında yürütülen,

* DY-G oportünizminin, savunduğunu iddia ettiği politikleşmiş askeri savaş ile olan çelişmelerini, yani inkarları bile gölgede bırakan bu anlayışları pek çok şeye ışık tutacak niteliktedir. “Direniş Komiteleri”, “Parti-Cephe Sorunu” vb. şeylerle yeni fikirler (!) ileri sürülmektedir. Bunları ayrıca ele alacağız. Ama hepsi buradaki durumun doğal ve kaçınılmaz sonuçlarıdır.

¹⁹¹ “Devrimci” (!) Yol, S. 8, s. 4.

¹⁹² agd, S. 1, s. 3.

¹⁹³ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 181.

siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının gerçekleştirilmesi ve bu yolla kitlelerin devrimci politik bilince ulaşmaları ve örgütlü olarak mücadeleye katılmalarıdır. Somut koşulların öne ittiği bazı görevler bu mücadelenin gerçekleşmesi doğrultusunda yürütülür. Ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadele, politik mücadeleye tabidir ve politik mücadeleye hizmet etmek zorundadır.

Politik mücadelenin somutta sürdürülüşü ve sürdürülüş yöntemi, politik mücadele biçimlerini ifade eder.

Bilindiği gibi, **biçim özün görünüşüdür, yani somuttaki ifade tarzıdır.** Bir başka deyişle, **bir şeyin biçimi, o şeyin özünün hareket tarzıdır. Bu haliyle biçim, özün hareketini sınırlar ve geliştirir.**

Politik mücadele biçimi, partinin bilinçsiz bir sürece bilinçli bir ifade vermek amacıyla yürüttüğü mücadelenin somut ifadesidir. Mücadele biçimi olarak ifade ettiğimiz bu durum, politik mücadeleyi bilinçli bir tarzda sürdürme tarzıdır. (Biçimin özün hareketini sınırlama ve geliştirme esprisi). **Bu nedenle, politik mücadele biçimi, yani politik mücadelenin sürdürülüş tarzı, politik mücadeleyi karakterize eder ve onu ifade eder. Ancak, “aynı özün çeşitli biçimleri olduğu” diyalektiği, mücadele biçiminin tek değil, çeşitli olduğunu açığa çıkartır. Her diyalektik ilişkide olduğu gibi, (aynı özün) politik mücadelenin çeşitli biçimleri temel-tali ilişkisi içindedirler (tali yön temele tabidir). Öyle ise diyebiliriz ki, politik mücadele biçiminin temel alanı, devrimci mücadelenin tüm alan ve biçimlerini koşullandırır ve kendine tabi kılmaya zorlar. İşte bu yüzden Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, “*silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak*”¹⁹⁴ ele alır.**

“Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenir. (Tali mücadele biçimleri temel mücadele biçimine göre şekillenir. Yani silahlı propaganda metodlarına göre şekillenir.)”¹⁹⁵

¹⁹⁴ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

¹⁹⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II- III*.

Politik mücadelenin temel, diğer ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadelenin bu temele tabi olduğu ve ona göre şekillendiği (tali olduğu) olgusunu politik mücadele biçimi açısından bu durumu “Devrimci” (!) Gençlik-Yol oportünizmi tarafından nasıl tahrif edildiği “*PASS ve DG oportünizmi-I*” yazımızda belirtmiştik.

Şöyle diyor DY-G oportünistleri:

“Partinin yürüttüğü mücadelede ideolojik, ekonomik-demokratik ve politik mücadeleden bir tanesinin diğerlerine göre temel ve tali oluşundan bahsedilebilir (...) Politik mücadelede ise bunun (yığınların devrim saflarına kazanılmasının) çeşitli biçimlerden bir tanesi temel mücadele biçimi olarak ifade edilir. Örneğin yayın bildiri, yürüyüş ve diğer silahlı eylem biçimlerinin tümü ilke olarak reddedilmez ve ilke olarak tüm mücadele biçimleri örgütlenirken yürütülen mücadelede silahlı olan ya da olmayan biçimlerden biri temel olarak ele alınır. Burada **politik mücadelenin bir biçimi diğer biçimine karşı temel olduğu ifade edilirken temel-tali ilişkisi politik mücadelenin biçimleri arasındadır**. Özetle ifade edersek, ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik alanlardaki mücadelelerden birinin diğerine göre temel alınıp alınmamasından söz edilebilir. Buna karşılık **politik mücadele biçimlerinden birinin diğer ekonomik-demokratik veya ideolojik mücadeleye göre temel olup olmadığından söz etmek düpedüz saçmalaktır**. Kavram karışıklığından başka şey değildir (elma ile ekmeği kıyaslamak gibi bir şeydir).”¹⁹⁶ (abç)

Sanırsanız bu sözlerin anlamı anlaşılıyor. DG-Y oportünizmi Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin formüle edildiği “*Kesintisiz Devrim II-III*”ü savunduğunu iddia etmese, bu sözlerini ele almaya gerek kalmazdı. DG-Y oportünizminin bu anlayışı, kendi oportünist ve pasifist çalışma tarzını haklı gösterme çabasını yansıtır. Kendileri demekçilik-gazetecilik anlayışı ile ekonomik-demokratik mücadeleyi temel aldıklarına göre “temel mücadele biçimi silahlı propaganda” tespitini reddetmiş oluyorlar. Ancak “*Kesintisiz Devrim II-III*”ün tespiti (yukardaki alıntıda) açıktır. Acaba Mahir Çayan yoldaş

¹⁹⁶ “Devrimci” (!) Gençlik, Sayı, 16, s. 6-7.

dünyadan bihaber, “saçmalık” içinde koşan, “*elma ile ekmeği kıyaslayan*” metafizik anlayışlı birisi midir? DG-Y bununda cevabını buldu, *Kesintisiz Devrim II-III*, “*tashih edilmemiş bir yazıdır.*”¹⁹⁷ Öyle ise, *Kesintisiz Devrim II-III*'de geçen tespit, “tashih” edilemediğinden, yanlış “yazılmıştır.” İşte DG-Y oportünizminin ilerleme ve partileşme anlayışı (Eğer DG-Y oportünizmi silahlı propagandayı bir mücadele biçimi ya da temel mücadele biçimi olarak kabul etmiyorsa, o zaman durum değişir. Bu durumda Marksizm-Leninizmin evrensel tezleri karşılıklarına çıkacaktır).

Şu anda, ülkemizde ve dünya da tüm revizyonistler, pasifistler silahlı propagandaya karşı çıkmaktadırlar. Bu karşı çıkışlar iki noktada odaklanmaktadır: **a- Silahlı propaganda politik bir mücadele biçimi değil, askeri mücadeledir. b- Silahlı propaganda örgütleyici değildir, bu nedenle temel alınmaz.** Bu iki karşı çıkışın temelinde silahlı propagandanın politik mücadele biçimi olup, olmaması yatar. Bugün Öncü Savaşını sürdüren THKP-C/HDÖ saflarında da sık sık ortaya çıkan bu anlayışlar, politik mücadele biçiminin ne olduğunun kavranılmamasından kaynaklanır.

Politik mücadele biçimi, partinin bilinçsiz bir sürece bilinçli bir ifade vermek amacıyla yürüttüğü mücadelenin somut ifadesidir. Bir mücadele biçiminden bahsediliyorsa, o yerde **bilinçli, örgütlü** ve **planlı** bir çabadan, mücadeleden bahsediliyor demektir. Ancak mücadele biçimleri, **bilinçsiz bir sürecin** bilinçli sürdürülüşü olduğu için, **yönlendirdiği süreçten çıkar** ve yönlendirdiği süreci bilinçli hale sokar. Bu, bir şeyin politik mücadele biçimi olup olmadığının ilk noktasını **ifade** eder.

İkinci olarak, politik mücadele biçimi, devrimin subjektif şartlarının yaratılmasını ifade eder. Bu nedenle, (genel olarak) siyasi gerçekleri açıklar, kitlelere politik hedef gösterir ve onları örgütleyerek eyleme sokar. Bir başka deyişle, politik mücadele biçimi, kitleleri bilinçlendirip, örgütlemek amacıyla yürütülen, **propaganda-ajitasyon-siyasi eğitim-bilinçlendirme ve örgütlenme çalışmalarının bütünlüğünü ifade eder.** Bu nedenle:

Üçüncü olarak, politik mücadele biçimi kullandığı araç ile nitelenir. Bir mücadele biçimini diğerinden ayıran temel kriter kullanılan araçtır. Bu da genel olarak, barışçıl ve silahlı olmak üzere

¹⁹⁷ Bkz, DY basımı “Toplu Yazılar” a kendi yazdıkları önsöz.

iki ana bölümdür; özel olarak her bölümün kendi içlerinde aynı muhtevada farklı araçların kullanılması şeklinde, farklı ve değişik mücadele biçimlerini ifade eder.

“Baştan başlayalım. Mücadele biçimleri sorunun incelemeğinde her Marksistin isteyeceği başlıca şeyler nelerdir? Önce hareketi belli bir özel mücadele biçimine bağlamayan Marksizm, sosyalizmin bütün ilkel biçimlerinden ayrılır. **Her çeşit mücadele biçimini kabul eder; onları ‘icat’ etmez, sadece genelleştirir, örgütler, hareketin akımı içinde kendiliğinden doğan devrimci sınıfların mücadele biçimlerine bilinçli ifadeler verir.** Bütün soyut kalıpların ve öğretici reçetelerin can düşmanı olan **Marksizm, hareket geliştikçe, kitlelerin sınıf bilinci büyüdükçe ekonomik ve politik buhranlar keskinleştikçe sürekli olarak yeni, değişik savunma ve saldırı yöntemleri doğuran ilerleme halindeki kitle mücadelesi karşısında dikkatli bir tavır alınmasını gerektirir.**”¹⁹⁸ (abç)

Ancak bu, oportünizm tarafından, “her mücadele biçimi ilke olarak kabul edilir, öyle ise silahlı propagandanın temel alınmasında ısrar edilemez” sözlerini desteklemekte kullanılmaktadır. Ama durum hiç de öyle değildir:

“Akla uygun olmak koşuluyla, bütün mücadele araçlarını, bütün mücadele plan ve yöntemlerini **ilke olarak kabul etmekle, belirli bir siyasi anda sıkı sıkıya uygulanan bir plan gereğince hareket yönünü tayin etme gereğini birbirine karıştırmak; eğer taktikten söz ediyorsak, bütün tedavi yöntemlerinin tıp tarafından tanınması ile belli bir hastalığa belli bir tedavi yönteminin uygulanması gereğini birbirine karıştırmaya eşittir.**”¹⁹⁹

Lenin’in bu tespitlerinden sonra konu iyice açığa çıkar. Diyebiliriz ki, **bir mücadele biçimi, hareketin –kitle bilincinin– ekonomik ve politik buhranının gelişmesine paralel olarak kitlelerin eyleminden çıkartılan ve genelleştirilen, partinin örgütleyip, yönlendirdiği politik kitle mücadelesidir. İçinden çıktığı**

¹⁹⁸ Lenin, Gerilla Savaşı Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 111.

¹⁹⁹ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 62-63.

ve yönlendirdiği şartların sonucu olarak, bir mücadele biçimi, o sürecin ana ve tayin edici mücadelesidir (temel mücadele biçimidir). Öyle ise diyebiliriz ki,

“Marksizm çarpışma biçimleri sorunun salt tarihsel bir incelenmesini gerektirir. Bu sorunu somut tarihsel durumdan ayrı olarak ele almak, diyalektik maddeciliğin esaslarının yeterince kavranmadığını gösterir. Ekonomik evrimin değişik aşamalarında, siyasal-ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişmelere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar; bununla ilgili olarak ikinci derecede, tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir. Evrimin belli bir aşamasında belli bir hareketin somut durumunun ayrıntılı bir incelenmesini yapmadan bazı özel mücadele araçlarının kullanılıp kullanılmayacağı sorusuna ‘evet’ ya da ‘hayır’ diye karşılık vermek Marksist görüşten bütünü ayrılmak demektir.”²⁰⁰

Evet, yaşanan somut tarihsel durumda (Emperyalizmin III. bunalım döneminde) ve de iktisadi evrimin (emperyalizmin) değişik aşamalarında (I., II. ve III. bunalım dönemlerinde) siyasal-ulusal-kültürel canlı koşullarda (geri-bıraktınlmış ülkelerde, sürekli milli bunalım koşullarında) ortaya çıkan mücadele biçimi **silahlı propagandadır.**

Silahlı propaganda, bir politik mücadele biçimi olarak ele alınışının temelinde emperyalizmin değişik bunalım dönemi özellikleri ve emperyalist hegemonya altındaki ülkelerin içinde bulunduğu koşullar yatar.

Emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, bu görevlerin yerine getirilmesinde askeri savaş temel alınmak zorundadır. (Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı). Ancak askeri savaş pek çok biçimlerde yürütülür. İşte askeri savaş (silahlı aksiyon) biçimlerinden birisi olan gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesi-ne, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına silahlı propaganda denir.

“Silahlı propaganda askeri değil, politik mücade-

²⁰⁰ Lenin, Gerilla Savaşı Akt, Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 112.

ledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır. Silahlı propaganda belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür, maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir.”²⁰¹

Silahlı propagandanın bir politik mücadele biçimi olması ve Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin niteliğini belirleyen mücadele biçimi (temel mücadele biçimi) olması pek çok eleştirilere ve sorulara hedef olduğunu söylemiştik. Örneğin, kimileri, niçin gerilla savaşının temel araç olduğunu anlamayarak, salt silahlı propagandayı “silah kullanma olduğunu” sanıp, gerilla savaşıyla uzaktan yakından ilişkisi olmayan askeri eylemleri silahlı propaganda içinde **düşünmektedirler**. Gerilla savaşının niçin temel araç alındığını daha önce belirtmiştik. Şunu da ilave edelim, gerilla savaşı, savaş biçimi olarak esnek ve dağınık karakterdedir ve pek çok taktiği, eylem biçimi mevcuttur. Ancak en temel özelliği, **merkezi ve planlı** bir hareket olmasıdır. **Eylemleri birbirini takip eden bir bütünü parçalarını ifade eder**. Yoksa her yerde kişinin (ya da örgütün) canının istediği eyleme (eylemin amacı değil, biçimi-yapılış tarzı) yapması gerilla savaşı değildir. Bu öyle yapılmalıdır ki, **bir bütünü oluşturmalı ve birbirini desteklemelidir**. (Kır ve şehir savaşını ele alırken ayrıca ele alacağız.)

Bugün ülkemizde silahlı propagandaya karşı çıkışlar, silahlı propagandanın örgütleyici olmadığı noktasında toplanmaktadır. Bu karşı çıkışlar **salt örgütleyici olmadığı noktasında** kalmış olsa idi, pek büyük sorunlar doğurmayacaktı. Ancak bu karşı çıkışlar, giderek silahlı propagandanın temel alınamayacağı, askeri mücadele olduğu, askeri eylem olduğu şeklinde gelişmeler göstererek, tüm stratejinin reddine yönelmektedir. THKP-C/HDÖ'nün örgütsel pratiği bu gelişimi gösteren pek çok somut olaylara şahit olmuştur. Bu anlayışlar son tahlilde ihanet çizgisine oturduğu için bu konuyu açalım:

²⁰¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

“Her mücadele biçimi, kendisine uygun bir tekniği ve uygun mekanizmayı gerektirir. Nesnel koşullara göre parlamenter mücadele başlıca mücadele şekli haline geldiği zaman **partide** kaçınılmaz olarak parlamenter mücadele **mekanizmasının karakteristik çizgileri daha güçlü bir biçimde ortaya çıkar.** Buna karşılık nesnel koşullar, yığınların mücadelesini siyasal grevler ve başkaldırmalar şeklinde ortaya çıktığında proletaryanın partisi, bir mücadele biçimlerine ‘hizmet edecek’ bir ‘mekanizma’ya sahip olmalıdır. Söylemeye gerek yok ki, bu parlamenter mekanizmalardan **farklı olarak biçimlendirilmiş özel bir ‘mekanizma’ olacaktır.**

Öte yandan, sadece proletarya değil, her sınıfın **politik bakımdan yönetici öncülerinin bileşimi, hem bu sınıfın durumuna, hem de mücadelenin temel biçimine bağlıdır.**”²⁰² (abç)

Demek ki, bir mücadele biçimi, içinden çıktığı nesnel koşullara uygun olarak, belirli bir mekanizmayı gerektirir. Mücadele biçimi, salt bir mekanizmayla kalmayıp, parti yönetiminin bileşimini de belirlemektedir. Bu nedenle, bir mücadele biçiminin yerine yenisinin konması, en alt kadrodan en üst yöneticiye kadar, tüm partiyi ve işleyişini değiştiren bir niteliğe sahiptir. Öyle ise diyebiliriz ki, farklı mücadele biçimlerini kabul eden ve yürüten örgütlerin yapısı ve karakteri birbirinden ayrılır.

Bir mücadele biçiminin, mekanizması, temel olarak mücadele biçiminin araçlarına göre şekillenir. Parlamenter mücadele, parlamento ve seçim çalışmaları üzerine yükselir; genel ayaklanma, kitle silahlı eylemleri üzerine yükselir. Aynı şekilde silahlı propaganda, gerilla savaşına dayanır. Bu yüzden kaçınılmaz olarak, birisine ait mekanizma diğerine uymaz. Ancak herbir mücadele biçimi kendini karakterize eden araçla nitelenmesine rağmen, kullanılan tek araç değildir. Temel araca bağlı olarak ve onunla uyum halinde başka araçlar da bir mücadele biçimi içinde kullanılabilir. Fakat bu araçlar talidir ve bu araçların karakterize ettiği mücadele biçiminin kullanımına göre kullanılabilir. Örneğin parla-

²⁰² Lenin, The Crisis of Menshevism, Proletary, No. 9, 7 Aralık 1906, *Collected Works*, cilt: 11, s. 354.

menter mücadele, başlı başına parlamentonun araç olarak kullanılması ile sınırlanamaz. Tersine parlamento kürsüsünden, kitle toplantılarına, mitinglere kadar pek çok aracı gerektirir. Ancak bu araçların kullanımı ve hizmet ettikleri amaç, parlamento çalışması çerçevesi içinde bu çalışmayı geliştirmek içindir. Kitle toplantıları, mitingler vb. araçlar, temelde, parlamenter görevlere tabidir ve parlamenter olanaklarla kullanılabilir. Bunlar anlaşılabilir şeydir, parlamenter mücadele biçimi de, siyasi gerçekleri açıklama, kitleleri bilinçlendirme, politik hedef gösterme, eyleme sokma ve örgütlenme faaliyetlerinin bütününe kapsar.

Bir mücadele biçiminin örgütleyiciliği, doğrudan kendi **faaliyet çizgisinin bir sonucudur**. Bir başka deyişle, **mücadele biçimi, kitleleri örgütlemek amacıyla yapılması gereken görevler bütünüdür**. Bu nedenle, örgütlenme, mücadele biçiminin bir **sonucu** ve **amacıdır**. Örgütlenme amacı gütmeyen mücadele biçimi düşünülemeyeceği gibi; örgütlemeye ulaşmayan mücadele biçimi olamaz. Ancak örgütlenme konusunda en önemli nokta, **mücadele biçiminin, hayatın her alanını kapsayan ve her alana yönelen bir faaliyet olmasına rağmen, örgütlenme, parçadan (belirli bir alandan) başlayarak, bütüne yönelir. Bu, etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi arasındaki çelişkiyi ifade eder**.*

Klâsik politik kitle mücadele biçimini ele alırsak, mücadele biçiminin ne olduğu ve nasıl örgütleyici olduğu somutlaşacaktır. Klâsik politik kitle çalışması olarak da ifade edilen bu mücadele biçimi, “**kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinimleri etrafında, kitleleri örgütleyip eyleme sokma ve kitlelere siyasi bilinç götürüp örgütlenme, yani emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme**”²⁰³ çalışmalarının bütünüdür. Bu çizgi, **siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının aracı olarak (temel), merkezi periyodik yayın organını (siyasi gazete) ele alır**. Rus Devrimi’nin temel mücadele biçimi olan bu mücadele biçimini Lenin şöyle anlatıyor:

“Siyasi gerçekleri teşhir etmenin **temel kürsüsü** ga-

* Yanlış anlamaya yol açmamak için belirtelim, etki kavramı, genel olarak siyasi gerçeklerin açıklanması ve buna yönelik faaliyeti ifade eder. Bu anlamda da, etkinin yaratılmasının çeşitli yolları, araçları mevcuttur.

²⁰³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

zetedir.”²⁰⁴ (abç)

“Canlı siyasi çalışmaya başlamanın biricik yolu, canlı siyasi ajitasyondur. Bunu da **sık sık çıkan ve düzenli bir biçimde dağıtılan** bütün Rusya için bir **gazetemiz** olmayınca sağlayamayız.”²⁰⁵ (abç)

Bu siyasi gazete, yayınlarıyla bir yandan düzenin genel siyasi teşhirini yaparken politik hedef gösterir, kitle eylemlerini anlatarak eylem biçimini açıklar ve buna çağrı yapar. Siyasi gazete, kitle yayın organı niteliğine rağmen, aynı zamanda kadroların **siyasi çalışma** için eğitimini gerçekleştirir. Böyle bir gazetenin **illegal** olması gerektiği tartışma götürmez bir gerçektir (Egemen sınıfların böyle bir gazeteye “izin” vermeyeceği açıktır).

Siyasi gazete kitleler için olduğundan, **kolektif ajitator** ve **kolektif propagandisttir**. Siyasi gazetenin örgütleyiciliği, ajitasyon ve propagandanın başansı oranında olur.

Bir siyasi gazete **nasil örgütleyicidir?** Ülkemizde bu konu hiç ama hiç anlaşılmamış, “dağıtımçı” eliyle satılan (kaçınılmaz olarak **legaldir**) gazetenin örgütleyici olması beklenmiştir. Bunun doğal sonucu olarak da, “örgütlenme” gerçekleşmemekte ve de gerçekleştiği iddia edilen örgütlenme ise, niteliği olmayan, bırakın Marksizmi, gazetenin en basit yazısını (ezbere bile olsa) bilmeyen unsurların toplanmasıdır. **Siyasi gazete, yazımından-basımına, dağıtımından-satımına kadar, bir bütün olarak örgütsel çalışmayı zorunlu kılar**. Bir mücadele biçiminin aracından bahsediliyorsa başka türlü olmaz. Bu **örgütsel çalışma** ile siyasi gazete, kolektif ajitator-kolektif propagandist ve kolektif örgütleyici olabilir.

“**Sadece gazeteyi dağıtma eylemi kitlelerle filli bağın kurulmasına yardımcı olur.**”²⁰⁶ (abç)

“**Gazetenin temsilciler ağı** gerekli duyduğumuz örgütün iskeletini oluşturacaktır.”²⁰⁷ (abç)

“İşçi-köylü bölge komiteleri”, “rapor alan-rapor veren” mekanizmalar hep bu mücadele biçiminin içinde olgulardır. Kadroların en önemli görevleri “gazeteyi yaymak-tanıtmaq ve gazete yazılarını anlatmaq”tır.

²⁰⁴ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 121.

²⁰⁵ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 215.

²⁰⁶ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 223.

²⁰⁷ Lenin, age, Akt, *SBKP(B) Tarihi*, s. 54, Aydınlık Yay.

Lenin, bu çalışmanın stratejik önemini ve stratejik amacını şöyle ifade ediyor:

“Bütün Rusya için bir **siyasi gazete planı**, hergünkü olağan çalışmayı bir an bile unutmadan, **ayaklanmaya hemen bütün yönlerden hazırlanmak için en pratik plandır.**”²⁰⁸ (abç)

İşte klâsik politik kitle mücadelesi, yani mücadelenin bu biçimi budur. Görüldüğü gibi, siyasi bir gazete, **tek başına ve hiçbir örgütsel çalışma** (mekanizma) olmadan kitleleri örgütleyemez.

Bu mücadele biçimi ekonomik-demokratik mücadeleyi zorunlu kılar. Ancak bu mücadelenin içinde yer alınarak, bu mücadele bilfiil kendi kadrolarınca yürütülerek kitlelerle bağ kurulur (araç siyasi gazete), kitle ile temas sağlanır. Bu bağ ve temasın sonucunda “kitle içinde parti çalışması” ile, mahaller birim alınarak örgütün “teşkilat yapısı” oluşturulur. Merkezi yayın organı (siyasi gazete) ile mücadele siyasi mücadeleye dönüştürülür. Kısacası, bu mücadele biçiminde, kitle bağına sağlayan ve kuran kadro, kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesini (temel olarak) yürütmek ve yönlendirmek zorundadır. Fakat:

“Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmadığı – rafa kaldırıldığı– daha doğru deyişle oligarşi tarafından kullanılmasına ‘izin’ verilmediği, ordusu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geri-bıraktırlmış ülkelerde, bu tip klâsik ‘kitle çalışması’ ile ekonomik ve demokratik mücadeleyi, politik mücadeleye dönüştürmek isteyen örgütler, düşmanın askeri üstünlüğü ve baskısı karşısında, güçsüzlüğe düşecekler, giderek de iyice sağa kayacaklardır.

Bu yol, ‘oligarşik diktatörlük ile halktan gelen baskı arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozacak yerde onu devam ettirecektir.’ (Che)²⁰⁹

Zaten geri-bıraktırlmış ülkelerde, değil politik mücadele, ekonomik-demokratik mücadelenin kendisi bile, silahla kontrol altına alınmadığı takdirde “kitle katliamına” yol açtığı açıktır. Bu koşullar içinde, salt ekonomik-demokratik mücadelenin kendisi bile silahlı

²⁰⁸ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 235.

²⁰⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*

olmak zorunda kalmaktadır. Bizzat bu mücadelenin yürütülmesi için de silahlı güç zorunludur. Bu da geri-bıraktırılmış ülkelerde bir başka sapmayı gündeme getirir: **ekonomik-demokratik mücadeleyi sürdürmek amacıyla silahlı eylem yapmak**. Bu sapmanın temelinde, klâsik politik kitle mücadelesinin temel alınması yatar. Temel mücadele biçimi bu alınınca, silahlı eylem bu mücadeleyi geliştirmek için kullanılır. Ve sonuçta ekonomik-demokratik mevzilerin korunması başlı başına amaç haline gelir.

“Oligarşi ile halkın düzene karşı memnuniyetsizlik ve genellikle bilinçsiz tepkileri arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozmanın, kitleleri devrim safına çekmenin temel mücadele metodu **silahlı propagandadır**.”²¹⁰

“Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması ve de halkın devrimci öncülerinin savaşı, Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin bu somut tarihsel durumun pratiğine uygulanması sonucu ortaya çıkmış olan, bütün emperyalist hegemonya altındaki ülkelerin proleter devrimcilerinin bolşevik çizgisidir.”²¹¹

Yukarda da belirttiğimiz gibi, tüm mücadele biçimleri gibi, silahlı propaganda da kullanıldığı araca uygun olarak oluşan, belirli bir tekniği, mekanizması, örgüt yapısı ve yönetim bileşimi söz konusudur. Ve yine her mücadele biçimi gibi, silahlı propaganda da, belli bir örgütsel çalışmayı ifade eder ve kitleleri örgütlemesi bu çalışmanın bir sonucudur.

Silahlı propagandanın örgütleyici fonksiyonu bu şekilde olmakla birlikte yine çeşitli yanlışlıklar sürmektedir. Bunların en önemlileri, silahlı propagandanın, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında kullandığı **araçlar** üzerinedir.

Bilindiği gibi ajitasyon ve propaganda, örgütlenmenin öncülü ve gerekli şartıdır. Ajitasyon ve propaganda, siyasi gerçeklerin teşhiri üzerine yükselen bir çalışmadır. Bir başka deyişle, “gerek **teşhir**, gerekse de **propagandistler** aracılığıyla yapılan ajitasyon ve propaganda” siyasi gerçekleri teşhir etme üzerine yükselir. Bu nedenle silahlı propaganda, bir bütün olarak kitlelerin bilinçlenmesi ve örgütlenmesi mücadelesinin temel yolu olarak, gerilla eylemleri

²¹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

²¹¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

üzerine yükselen propaganda ve ajitasyon çalışması **neşir ve propagandistleri** zorunlu kılar. (Öncü Savaşının başlangıcındaki özgül durum ile kuvvet gösterisi bazı değişimler yaratır. Bunu ayrıca ele alacağız.) **Bu ise, gazete, bildiri, bülten, broşür (neşir) ve kadro demektir.**

İşte bu noktada sapmalar (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi **içinde** olan sapmalar) ortaya çıkar. Bu sapmaya göre:

a- Klâsik politik kitle mücadelesi ya da tali mücadele biçimleri gazete-bildiri-bülten-broşür ve kadro (ajitator ve propagandist olarak) demektir.

b- Silahlı propaganda bu araçları kullandığı andan itibaren tali mücadele biçimine dönüşmüştür. Bir başka deyişle, tali mücadele biçimi **öne** geçmiştir.

c- Propaganda ve ajitasyon, örgütlenmenin (etkiyi örgütlemek) temeli ve gerekli şartı olduğuna göre, bu fonksiyon (etkinin örgütlenmesi) tali mücadele biçimlerinin görevidir.

d- Bu nedenle, devrimci mücadele kitleleri bilinçlendirme ve örgütlenme çalışması olduğuna göre, tali mücadele biçimi önemli olup, silahlı propaganda bunu başaramaz. Yani örgütleyici değildir.

e- Silahlı propaganda, silahlı eylemdir ve silahlı eylemler başlı başına propaganda niteliği taşımak zorundadır. Ancak bu şekilde silahlı propagandanın bahsedilebilir.

Bu mantiki (!) açıklamalar, kendisine "*Kesintisiz Devrim II-III*"den destek arar ve bu yazıda "silahlı propaganda örgütleyicidir" sözü, kelimesi kelimesine yer almaması destek olarak kullanılır.

Bu sağ sapmanın eleştirisini ve yanlıgılarını açığa çıkartmadan, bu anlayışın mekanik ve vulgar materyalizm olduğunu belirtelim. Formel mantığın ifadesi olan bu anlayış, şeylerin özünü değil biçimini ele alır, evrensel ile özgül arasındaki ilişkiyi diyalektik ilişki olmaktan çıkartıp, mekanik bir yer değiştirir ve kaba bir seçmeci-lik olarak ele alır. Keza bu anlayış, **aynı özün değişik biçimleri** olabileceği gibi, **aynı biçimin değişik özlerin sonucu** olabileceğini anlayamaz. Temelinde yatan bu felsefi yanlıgı, giderek politik sapmayı oluşturur.

Herşeyden önce, bir aracın kendi durumu değil, neye ve nasıl hizmet ettiği aracın niteliğini belirlediğini anlamak gerekir. Örneğin, gerilla savaşı, düzenli birlikleri yenilmiş bir ordu tarafından kullanılacağı gibi, mahalli mütegalibe tarafından işgalci düş-

mana karşı da yürütülebilir. II. Dünya savaşında görüldüğü gibi, emperyalist bir ülkenin (İngiltere) diğer bir emperyalist ülkeye (Japonya-Almanya) karşı gerilla savaşını yürüttüğü zaman olmuştur. Nihai amacı askeri zafer ve dünyanın paylaşımından daha fazla pay almaktır.* Keza aynı dönemde, Sovyet ordusu, Alman emperyalizmine karşı partizan birlikleri aracılığıyla gerilla savaşını yürütmüştür. Amacı Sovyetleri yaşatmak ve emperyalist işgali yoketmektir. Öyle ise, bir aracın kullanımında (burada gerilla savaşı) önemli olan onun kendi biçimi değil, muhtevasıdır. Yani neye hizmet ettiği, kimin kullandığıdır. Bu gerçeği Lenin, başka araçlar açısından (parlamento ve gazete) şöyle belirtir:

“Parlamentarizm bir eylem biçimidir, gazetecilik bir başka eylem biçimi. Her iki durum da **muhteva** proleter devrimci olabilir ve birinci alanda olduğu gibi, ikincide de kadrolar gerçekten devrimci iseler, gerçekten proletaryanın yığın partisinin üyeleri iseler, öyle olmalıdır.”²¹²

Öyle ise diyebiliriz ki, bir aracın bizzat kendisi nitelik belirleyici değildir. Önemli olan niçin, neye göre, kim tarafından, ne amaçla kullanıldığıdır.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, silahlı propaganda **temel** mücadele biçimidir. Diğer ekonomik -demokratik ve politik mücadele biçimleri **talidir**, temele **tabidir**. Bu stratejinin örgütü başlangıçta her yere koşmaz. “**Gücüyle orantılı olarak silahlı propagandanın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlendirme işleri ile uğraşır.**”²¹³ Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre kitleleri devrim safına çekmek için iki tip ajitasyon ve propaganda vardır:

a- Silahlı propaganda içerisinde, yani mücadelenin bu biçimi içinde olan

b- Tali mücadele biçimleri içinde olan

a- Silahlı propaganda içinde olan: Bu, silahlı propagandanın başlı başına bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütleme çalışmasını ifade eder. Bu çalışmaların temelinde, suni dengeyi bozma ve siyasi gerçekleri açıklama amacına yönelik ge-

* Birmanya ormanlarında İngiliz birliklerinin gerilla savaşı herkesçe bilinir ve Uzakdoğudaki savaşın sonucunu belirlemiştir.

²¹² Lenin, “Sol” *Kornünizm Bir Çocukluk Hastalığı*, s. 135.

²¹³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

rilla eylemi yatar. Kitleleri bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütleme çalışması bu temelin üstünde yükselir. Bu anlamı ile ajitasyon-propaganda-siyasi eğitim ve örgütleme çalışması **iki kesimden** oluşur.

Birincisi, **gerilla cephesinin içindedir**. Yani çalışmalar biz-zat gerilla güçleri tarafından açık çalışma ile gerçekleştirilir. Che'nin silahlı propagandanın Vietnamcası dediği bu olgu, kır gerilla savaşı koşullarında oluşur ve sözcüğün tam anlamıyla silahlı propagandadır (şehir ve kır gerilla savaşı kısmında ayrıca belirteceğiz).

İkincisi, **gerilla cephesinin dışındadır**. Yani, kır gerilla savaşının yürütülmediği ya da (kır) gerilla birliğinin bulunmadığı alanlarda yapılan çalışmadır. Bu kaçınılmaz olarak, örgüt kadroları aracılığıyla, gazete-bildiri-bülten vb. şekilde gerçekleştirilir. Ancak muhtevası gerilla eylemlerini kitlelere duyurmak, hangi amaçla, niçin yapıldığını anlatmaktır. Şehir gerilla savaşının **açık savaş** olmaması ve de varlığı gizliliğe dayandığından, şehir gerilla eylemlerinin üzerine yükselen çalışma da aynı şekildedir.*

Che Guevara bunları şöyle ifade eder:

“Propaganda hem dıştan, yani ulusal sivil örgüt için-de; hem de içten, yani gerillanın bağrından yapılmalıdır. Birbirine sıkıca bağlı bu iki propagandayı koordine etmek için, yalnız bir tek yönetici organizma bulunmalıdır.

Kurtarılmış bölgenin dışında yer alan sivil örgütlerden başlayan ulusal tipteki propaganda, gazeteler, bültenler ve bildirimler yoluyla yapılmalıdır. En büyük gazeteler, ülkenin genel sorunlarıyla uğraşacak ve gerçeğin eninde sonunda daima halka yararlı olduğu ilkesini unutmaksızın kamuoyunu, **gerilla güçlerinin kesin durumundan haberdar edecektir**.”²¹⁴ (abç)

“Makalelerde, daima silahlı hareketin amaçları açıklanmalıdır.”²¹⁵

Görülebileceği gibi, belirtilen muhtevada çıkan bir gazete, bildiri, bülten, broşür klâsik tiptekinden ayırılır.

b- Tali mücadele biçimleri içinde olan: Özellikle kavranıl-

* Kır gerilla savaşı taktikleriyle bu yapılamaz demek değildir.

²¹⁴ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 133.

²¹⁵ Che Guevara, *age*, s. 135.

mayan nokta budur. Kimileri yukarda belirtilen şeylerin dışında hiçbir şeyin kalmadığını düşünerek sapmaya yönelmektedirler. Devrimci mücadele, salt gerilla savaşı olmadığı gibi, devrimci mücadelenin tüm görevleri gerilla savaşıyla gerçekleşemez. Öyle görevler ve siyasi gerçekler mevcuttur ki, bunlar gerilla eylemine gerek duyulmadan gerçekleştirilebilir ve gerilla eylemi bunların önemini yitirebilir. Her siyasi gerçek **mutlaka** gerilla savaşı ile açıklanacak, her politik hedef gerilla eylemi ile gösterilecek, her sorun gerilla ile çözülecek diye birşey olamaz. Böyle bir anlayış fokocu sapmayı gündeme getirir. (Debrayizm)

Bir yandan ekonomik-demokratik mücadelede yer alınırken ve bizzat bu mücadele yürütülürken, diğer yandan bu mücadelenin politik mücadeleye dönüşmesi için çalışılır. Birincisi, ekonomik gerçekleri teşhire yönelik ve ekonomik-demokratik mücadele için yayınlar gerektirirken (sendika yayınları gibi); ikincisi siyasi gazeteyi ifade eder. Amacı, silahlı propaganda gibi, kitlelerin bilinçlenmesi ve örgütlenmesidir; ancak araçlar değişiktir ve aynı içeriğe sahiptir. Bu mücadelede gazete, bildiri, bülten doğrudan düzenin her somut örneği ele alınarak, açıklama yapar, düzenle bağını kurar ve kitleleri eyleme çağırır. Ancak eylem başşıl yöntemlerin çerçevesi içindedir.

“Devrim hareketinin büyük parolaları (sloganları ve amaçları) açıklanmalıdır: Elverişli bir anda genel grev parolası, direniş güçlerine (gerilla) yardım, birlik parolaları vb.”²¹⁶

Böylece, temel-tali mücadele biçimleri, diyalektik bir bütün halinde, aynı amaca (devrim) yönelik olarak kullanılır. Tali mücadele biçimi temel mücadele biçimini geliştirir ve onun başarısına yardım eder.

“Klâsik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdır, herbiri diğerini karşılıklı etkiler.”²¹⁷

Tali mücadele biçimleriyle, kitlelere siyasi gerçekler açıklanıp, politik hedef gösterip, onlara siyasi bilinç iletilmesi, aynı yönde gelişen silahlı propaganda çalışmasıyla **çakıştıgında**, bu karşılıklı

²¹⁶ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 134.

²¹⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

ilişki açık ve net bir biçim alır.

Görüldüğü gibi, bir gazete, bildiri vb. kullanılıp kullanılmadığı değil, niçin ve hangi muhtevada ve **özelde** neye hizmet ettiği önemlidir.*

Şimdi geriye tek soru kalıyor: Niçin kitleleri bilinçlendirme ve örgütlemeye silahlı propaganda temel alınıyor?

Bunun nedenlerini daha önceleri uzun uzun belirttik. Yalnız şunu tekrarlayalım: Tali mücadele biçimlerinin yürütülmesi, siyasal zor ve onun askeri biçimde maddeleşmesi durumlarında, kitleleri **silahlı mücadeleye kazanma amacına** ulaşamaz. Ayrıca suni dengenin bozulmasının kitleleri devrim safına çekmenin temeli olduğundan ve suni denge de oligarşinin siyasal zor ve onun askeri biçimde maddeleşmesi ile devam ettirildiğinden, devrimci mücadele askeri savaşı **temel** almak zorundadır.

Silahlı propaganda, Öncü Savaşı aşamasında, Öncü Savaşının amaçlarına uygun olarak yürütülen bir mücadele biçimidir. Silahlı propagandanın bu aşamadaki bu durumu, III. bunalım dönemindeki niteliğini belirler.

Öncü Savaşının temel amacı suni dengeyi bozmak ve böylece Halk Savaşını başlatmaktır. Bir başka deyişle, Öncü Savaşında tüm görevler, oligarşinin siyasal zorunu bertaraf etme ve onu siyasal olarak tecrit etmeye yöneliktir. Ancak siyasal zorun bertaraf edilmesi, onun tamamen yok edilmesi değil, suni dengenin bozulmasıdır. Siyasal tecrit de, kitlelerin bütün olarak devrim safına çekilmesi, yani örgütlenmesi demek değildir. Bunların gerçekleşmesi, doğrudan Halk Savaşının zaferini ifade eder. Öncü Savaşının amacı, Halk Savaşının zaferi için, suni dengeyi bozmak ve kitleleri silahlı mücadeleye çekmektir. İşte silahlı propaganda, Öncü Savaşında bu görevlerle karşı karşıyadır.

Öncü Savaşı aşamasında silahlı propaganda iki ana fonksiyona sahiptir:

Birincisi, suni dengeyi bozmaktır, yani kitlelere oligarşinin gücünün mutlak olmadığını, ona karşı savaşılabileceğini göstermektir. (**Kitlelerin düzene karşı tepkilerini açığa çıkartma**) Bu,

* Rus Devrimi'nde, klâsik kitle çalışması içinde, ona yardımcı olacak şekilde silahlı eylemler gerçekleştirilmiştir. Gerilla taktiği niteliğinde gerçekleşen silahlı eylemler, ajanların cezalandırılması (öldürme) ve para sağlamaya yöneliktir. Bu bile sağ-sapma anlayışın yanlışlığını gösterir.

oligarşinin siyasal zorunun askeri ve oligarşik devlet aygıtına bağlılığının açığa çıkartılması; kitle pasifikasyonunun engellenmesi demektir. Bu nedenle, devrimci örgüt, oligarşinin siyasal zor araçlarına vurarak, onun niteliğini (görüldüğü gibi olmadığını, kof olduğunu, bütün gücünün yaygara, gözdağı ve demagojiye dayandığını) kitlelere göstererek, ona karşı savaşılabilirliğini belirtir. Böylece **silahlı propagandanın** (bu politik amaçlı) **askeri niteliği açığa çıkar**.

İkincisi, kitlelere politik hedef göstermek, siyasi gerçekleri açıklamak, onları bilinçlendirmek ve örgütlemek. (Kitlelerin açığa çıkan tepkilerini kanalize etmek) Bu yönüyle, silahlı propagandanın genel niteliği açığa çıkar.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, politik mücadele biçimi olarak silahlı propagandanın bu ikinci yönü, genel ve evrensel niteliktedir. Bu nedenle silahlı propagandanın niteliği (Öncü Savaşında) birinci yönle somutlaşır.

Öncü Savaşı, halkın devrimci öncülerinin, kitle içinde siyasal temel kurmak amacını güder. Bu nedenle silahlı propaganda Halk Savaşından **farklıdır** ve bu farklılık kendini gerilla savaşında somutlaştırır. Yani **Öncü ve Halk Savaşı evrelerinde, bu evrelerin niteliğine uygun olarak, silahlı propaganda özgülleşir**.

Öncü Savaşı, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa doğru gelişen bir mücadeledir. Öncü Savaşının en temel niteliğinden biri, **bilinçli ve merkezi** bir hareket olması ve her çalışmasının **belirli bir plan** doğrultusunda geliştirilmesidir. Öncü Savaşı, kır ve şehiri, silahlı propaganda ve diğer mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alınmasını ve savaşın kadro (öncü) düzeyinde sürdürülmesini ifade eder. Ancak silahlı propagandanın durumu nitelik belirleyicidir (temel mücadele biçimi olması). Öncü Savaşı sorunu, silahlı propaganda sorunu ile iç içedir. Bu nedenle, Öncü Savaşını silahlı propaganda açısından ele almak **pek** yanlış olmayacaktır.*

Silahlı propaganda, Öncü Savaşının amaçlarına ulaşmak için yürütülen gerilla savaşı ve bunun üzerinde yükselen bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlenme çalışması olduğunu söyledik. Öyleyse gerilla savaşının amacı, Öncü Savaşının amacı

* Pek yanlış olmayacaktır, zira Öncü Savaşının genel gelişimi gerilla savaşı ile direkt bağlıdır. Ancak tek değildir.

olup, bilinçlendirme, örgütlenme, siyasi eğitim ve propagandanın gerçekleşmesine hizmet etmeli ve temel teşkil etmelidir.

Bugün silahlı propaganda konusundaki sapmaların birisi de, Öncü Savaşı özgülünde yürütülüşünde ortaya çıkar. R. Debray tarafından formüle edilen “fokoculuk”, silahlı propagandanın Öncü Savaşı özgülündeki durumunu ve de kır-şehir diyalektiğini hesaba katmayan “sol” bir kendiliğindenciliktir.

b- Kır ve Şehir Gerilla Savaşı

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin temel mücadele biçimi silahlı propaganda olması ve silahlı propagandanın fonksiyonlarını gerilla savaşı aracı ile yerine getirmesi, gerilla savaşının stratejik önemini ortaya çıkarır.

Gerilla savaşı, zayıf bir gücün, maddi ve teknik olarak üstün bir güce karşı yürüttüğü uzun süreli bir savaş (askeri savaş-silahlı mücadele) biçimidir. Silahlı propaganda, bu savaş biçiminin devrimci politik amaçlarla ele alınışıdır. Öyle ise, devrimci mücadelede, **gerilla savaşı politik niteliktedir ve eylemlerini belirleyen onun bu politik niteliğidir.**

İkinci olarak, gerilla savaşı, uzun süreli bir harekât aracılığıyla, düşmanı (askeri gücünü) yıpratmayı içerir. Bir başka deyişle, **gerilla eylemleri yıpratma niteliğindedir ve gerilla savaşı aynı zamanda yıpratma savaşıdır.**

Yıpratma savaşı, bir savaşın sonucudur ve savaşın karakterini belirleyen bir kavramdır. Bu nedenle yıpratma savaşı ile gerilla savaşı aynı savaş biçimleri değil, biri diğerinin özelliğini ifade eder. Yıpratma savaşı iki yönlüdür: **Psikolojik yıpratma** ve **maddi yıpratma.**

Bugüne kadarki tüm savaşlarda görülmüştür ki, maddi yıpratma, aynı zamanda psikolojik yıpratmayı içerir. Ancak Öncü Savaşının küçükten büyüğe, basitten karmaşığa doğru gelişen bir mücadele olması, ilk dönemde psikolojik yıpratmayı maddi yıpratmadan ayırır. Maddi yıpratma, düşmanın maddi güçlerinin tahrip edilmesini, yani imhasını ifade eder. Ancak imha savaşı değildir. İmha savaşından ayrılan noktası, **parçada** meydana gelen ve **bütün** hareketin yıpratma niteliğine uyan imha eylemlerini içermesidir. Bu nedenle “*imha seferleri, stratejik yıpratma amacına*

ulaşmanın aracıdır. **Bu anlamda, imha savaşı, yıpratma savaşının ta kendisidir.**"²¹⁸

Maddi yıpratma, düşmanın maddi güçlerinin (insan ve malzeme) imha edilmesi ile gerçekleştirilen eylemleri ifade eder. Psikolojik yıpratma ise, düşmanın iradesini, yanı savaşıma azmini yıkmak demektir. Psikolojik yıpratma eylemleri, bu amaca ulaşmak için düşmanın maddi güçlerini **imha** etmekten çok, **tedirgin** etmeyi hedefler.

İşte gerilla savaşı, bu iki yönlü yıpratmayı gerçekleştirebilecek nitelikte bir savaş biçimidir.

Üçüncü olarak, gerilla savaşı esnek ve dağınık karakterde bir savaştır ve her türlü taktiği kullanmaya elverişlidir. En bilinen tanımıyla "vur-kaç" demektir. Gerilla savaşının sabit bir cephesi söz konusu değildir. Düşman neredeyse, gerilla savaşı orada sürdürülür. Gerilla savaşı, uzun süreli bir savaşa uygun tek savaş biçimidir. Gerilla savaşının uzun süreli savaş biçimi olması nedeniyle, askeri eylemlerde temel ilke düşman üzerinde ezici bir üstünlüğü gerçekleştirmek için, hücum ve geri çekilmeye, insiyatif, esneklik, hızlilik, şaşırılmaya, ani hareket etme, birlikleri düşmanın yeter derecede korunmadığı yerlerde yoğunlaştırmaktır. Gerek Öncü Savaşı, gerekse Halk Savaşının ileri evrelerine kadar düşman bizden güçlüdür. Bu yüzden, eylem yapılan yerde kesin bir üstünlük sağlayabilmek için **çarpışma zamanında** güçleri biraraya getirmek gerekir. Bunun amacı, kendimizi **korumak ve geliştirmek**; düşman güçlerini **küçük** zaferlerle **azar azar** tüketmektir. Gerilla savaşının en önemli kuralı, her koşulda **insan kaybı vermektan** kaçınmaktır. Tüm bunlar "**süreklilik hareketlilik, süreklilik uyanıklık, süreklilik şüpheli**" şeklinde formüle edilir.

Gerilla savaşı, o andaki somut koşullarda beklenen **amaca, yürütüldüğü alana ve gerilla güçlerinin seviyesine** (insan ve teknik seviye) uygun olarak çeşitli **eylem biçimlerini** kapsar.

Emperyalizmin III. bunalım dönemi özelliklerinden dolayı, mücadele kır ve şehirde diyalektik bir bütün olarak yürütülür. Bu nedenle gerilla savaşı, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, salt kır gerilla savaşını ifade etmez. **Savaş, kır ve şehir gerilla savaşı şeklinde yürütülür.**

²¹⁸ Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt: II, s. 175

“Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşını, psikolojik ve yıpratma savaşını içerir.”²¹⁹ Ancak her diyalektik bütün gibi, bunlar da temel-tali ilişkisi içindedirler. Stratejik olarak, Halk Ordusunun (köylü ordusu değildir) kırsal alanlarda (şehirlere göre) kurulabilineceğinden, kır gerilla savaşı temeldir. Gerek Öncü Savaşının, gerekse Halk Savaşının gelişimini belirleyen **kır gerillasıdır. Kır gerillası, stratejik öneme sahip, stratejik bir güçtür.**

III. bunalım döneminde, merkezi otoritenin güçlü olması, haberleşme ve ulaşımın gelmiş olduğu seviye (oligarşinin denetimi ülkenin her yanındadır) ve suni dengenin mevcudiyeti, kır gerilla savaşının **başlatılması ve yürütülmesi** sorununu öne çıkarır. Artık geçmiş dönemlerde olduğu gibi, belirli bir silahlı gücün, kırlara yerleştirilmesi ile kır gerillası başlatılamaz. Bunun için gerekli koşullar yaratılmak zorundadır.

Kır gerilla savaşı, belirli (gizli) bir yere yerleşmiş ve burayı merkez karargah olarak tahkim eden, hareketli birliğin savaşidir. Savaşın en önemli özelliği **açık savaş** olmasıdır. III. bunalım döneminde, kır gerilla savaşının başlatılabilmesi için kitlelerin bu savaş biçimini yadırgamaması ve **kitle sempatisi** şarttır. Kitle sempatisi, aynı zamanda (sınırlı da olsa) belirli bir arka cephenin yaratılması demektir.

Suni denge koşulları içinde, kitlelerin sempatisi “düzen değişikliğinin şu ya da bu biçimde **gerekliliğine inanan** kitlelere böyle bir değişikliğin mümkün olabileceğinin güvencesini yaratmaktır. Örgütsüz olan ve idealist düşüncenin perspektifinden, oligarşik devlet gücünü ‘dev gibi’ güçlü ve yenilmez olarak gören kitlelere merkezi otoritenin aslında görüldüğü kadar güçlü olmadığını, kof olduğunu, bütün gücünün yaygara ve gözdağı olduğunu, bizzat devrimci pratik içinde göstermek suretiyle bu güvenceyi yaratabiliriz.”²²⁰ Ancak bu, kitlelerin aktif desteğinin alınması demek değildir. “Kitle önce silahlı devrim cephesine sempati duyacaktır. Ama gözünde büyüttüğü devlet otoritesinden dolayı, silahlı devrim cephesinin ezileceği düşüncesi ile, eylemleri tereddüt ve büyük merakla izleyecektir. **Gerilla savaşının başarı ile yürütülmesi üzerine görecektir ki, silahlı devrim cephesi önemli bir güçtür;**

²¹⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

²²⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

yıkılmaz ve yok olmaz. O zaman sempatisi güvene dönüşecektir. Bu ikinci evredir. Güvene dönmesi çoğunluğun desteğinin kazanılması demek değildir. Ancak gerilla savaşı devamlı ve istikrarlı kılındıktan sonra, güven yavaş yavaş desteğe dönüşecektir.”²²¹ (abç)

Toparlırsak, kitle sempatisi, ilk dönemde, silahlı devrimci örgütün varlığını kitlelere duyurmak, onun güçlü olduğunu ve yıkılmaz, yok olmaz olduğunu göstermekle sağlanır. Bir başka deyişle, “dediğini yapan, vurduğu yerden ses getiren savaşçı bir örgütün varlığı” gösterilmelidir. Bu genelde, yani ülke çapında etki yaratılması demektir. Devrimci örgüt, eşitsiz gelişimi dikkate alarak, kır gerilla savaşının başlangıcına uygun alanlarda (kır gerillasının merkez karargah ve eylem alanında) örgütlenerek **kitle bağı**nı kurar. Bu bağ, ilk dönemde, **kadro** demektir. İşte bu kadrolar, somut bir plan doğrultusunda, kır gerilla savaşının taktik ve tekniğine (bunu belirleyen iktisadi evrimdir) uygun olarak ve kır gerilla savaşının elverişli arazisinde, stratejik ve taktik mevzilendirilmesiyle ve de bu mevzilendirmede önemli gelişmeler olmasıyla kır gerilla savaşı başlatılır. Bu, silahlı propagandanın kır gerilla savaşı temelinde yürütülmesi demektir. Ve de savaşta psikolojik yıpratma yanında, maddi yıpratma (imha) gündeme gelir. (Ancak yine talidir)

İkinci olarak, kır gerilla savaşı açık savaştır ve düşmanın maddi güçlerine yöneliktir. Bu nedenle şehir gerilla savaşına göre, daha sert ve üst düzeyde eylemdir. Bu yüzden kitleler bu eylemleri yadırgamayacak halde olmalıdırlar.

Ayrıca kır gerilla savaşı için gerekli bu koşulların dışında, ayrıca bu **savaşa uygun malzeme ve savaş tecrübesi** olan kadrolar şarttır. Bunları yaratmanın ancak savaş içinde (askeri savaş) olması gerektiği açıktır.

İşte ilk dönemde şehir gerilla savaşının temel alınmasının nedeni budur. Böylece, bir yandan şehir gerilla savaşı organize edilirken, diğer yandan kır gerillası için gerekli maddi ve manevi önkoşullar yaratılmış olur. Devrimci örgüt, silahlı propagandayı şehir gerilla savaşı temelinde yürütürken, bir yandan genel fonksiyonlarını yerine getirirken (suni dengeyi bozma ve kitleleri devrim safına çekme); diğer yandan örgütsel yapısını sağlamlaştırır, kitlelerle temas kurar. Bu dönemde örgütsel çalışma, **kır gerilla sava-**

²²¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II- III*.

şının başlatılmasını temel alır. Bu ilk dönemde, kır gerilla savaşının başlatılması görevinin, genel görevlerden önde geldiği anlaşılabilir bir şeydir. Çünkü silahlı propaganda (temel mücadele biçimi) fonksiyonlarını yerine getirebilmesi için kır ve şehirlerde yürütülmek zorundadır. Bu da kır ve şehir gerilla savaşı demektir. **Ancak bu evrede silahlı propagandanın fonksiyonları netleşir ve başarısı (örgütlenme) somutlaşır.**

THKP-C/HDÖ, ülkemizin gelişiminin sonucu olarak, haberleşme ve ulaşımın (geçmişe göre) daha fazla gelişmesi karşısında şehir gerilla savaşı **uygulanmasında** bazı değişiklikler yapmıştır. Gerek Latin-Amerika, gerekse 1971 döneminden farklı olarak, şehir gerilla savaşı bir-iki büyük şehir sınırları içinde yürütülmektedir. Şehir gerilla savaşı (ilk dönemi söz konusu ediyoruz), bu savaşın taktikleriyle (şehir gerilla savaşı taktikleriyle) ülke çapında yürütülmektedir. Böylece, bir yandan oligarşinin büyük şehirlerde güçlerini daha da yoğunlaştırması engellenmiş olurken; diğer yandan kitlere daha geniş çaplı hitap edebilme mümkün olmaktadır. Belirttiğimiz gibi, bunun temel nedeni, ulaşım ve haberleşmenin gelmiş olduğu seviyedir. Bir de buna emperyalizmin Latin-Amerika'daki gerilla savaşlarından edindiği tecrübeyi ilave edersek, bu uygulama anlaşılabilir. Nitekim ülkemizde 1977-78 yılında oligarşinin gerilla savaşı karşısındaki güçsüzlüğü açıkça görülmüştür.

İlk dönemde şehir gerilla savaşının bu özgül görevi, onun taktiklerini değiştiremez. Yine her gerilla savaşı gibi ve bunun bir alanda (şehirlerde) özgülleşmesi gibi, genel savaş yasalarına ve özel olarak gerilla savaşı yasalarına uygun olarak yürütülür.

Şehirler oligarşinin ekonomik, politik, kültürel, sosyal ve askeri güçlerinin en yoğun ve yetkin olduğu yerlerdir. Şehirlerde oligarşinin denetimi (kıra nazaran) daha fazladır. İkinci olarak, şehirler, geniş ve esnek bir manevra imkanına olanak tanımaz. Bu nedenlerden dolayı, şehir gerilla savaşı ve eylemleri kır gerilla savaşı ve eylemlerinden farklıdır.

Şehir gerilla savaşında, **hızlı hareket etme** ve **gizlilik** en temel koşuldur. Bu savaş, şehirlerin yapısına uygun olarak **örgütsel yapı, taktik ve eylem biçimlerini** gerektirir. Şehir gerilla savaşında **merkeziyetçilik** ve **merkezi eylem** zorunludur. Taktiğin temeli, düşmanın **güçlerini ve dikkatini dağıtmaktır.** Eylem biçimi “**örgütlü sabotaj**”dır. Bir yerin işgali ya da baskın ve imha eylemleri

tali olup, belirli koşulları gerektirir. Bu eylem biçimleri, ancak amaçın büyüklüğü ve de başka bir eylem biçimi ile gerçekleştirilemeyeceği koşullarda gündeme gelir.

Bugün şehir gerilla savaşının temelini örgütlü sabotaj olması anlaşılmasında ve bu da giderek örgütün gücünü ve amaçlarını aşan, şehir gerilla savaşını amaç haline sokan eylemleri gündeme getirmektedir. Bu nedenle, sabotaj eylemleri üzerinde biraz duralım:

Bilindiği gibi, gerilla savaşı, gerillanın gücüne, savaşın **amacına** ve yürütüldüğü **alanın** özelliğine uygun olarak değişik **eylem biçimlerini** içerir. Her **eylem biçimi**, diğerine göre ayrı bir **teknik ve gücü** gerektirir. Şu ana kadar bilinen şekilleriyle bu biçimler: Sabotaj, suikast, adam kaçırmak, baskın, bir yerin geçici işgali, (bizdeki uygulaması ve anlamı ile) kurşunlama, (Vietnam'da kullanıldığı biçimi ile) terörizmdir. Bu eylem biçimleri, amaç ve fonksiyonları açısından birbirinden ayrıldığı gibi, uygulamasında kullanılan güçlerin ve silahların nitelik ve niceliği açısından da ayrıdır.

Sabotaj, en basit tanımıyla, bombalama demektir. İki tip sabotaj vardır: **Psikolojik amaçlı sabotaj** ve **tahrip amaçlı sabotaj**. Tahrip amaçlı sabotaj da ikilidir: **Ülke çapında** ve **savaş alanında**.

Psikolojik yıpratma niteliğindeki sabotaj eylemi, düşmanı sürekli tedirgin etmek, onun gücünü bölmek, denetimini zayıflatmak, moralini bozmak ve (bunların sonucu olarak) kitlelere oligarşinin güçsüzlüğünü göstermeye hizmet eder. Bu tip sabotaj eylemleri, tahrip (hedefin geçici ya da sürekli kullanılamaz hale getirilmesi) etmekten çok, oligarşiyi hedefleyen, onun kurumlarını açığa vuran (politik hedef) eylemlerdir. Bugün THKP-C/HDÖ olarak yürüttüğümüz "bombalama" eylemleri bu tip sabotajdır. Ancak bu tip sabotaj, yaygın, **merkezi ve aynı anda** yapıldığı anlamda başarılı olur.

İkinci tip sabotajlar, genel ya da özelde, hedefin tahribi, yani sürekli ya da geçici kullanılamaz hale getirilmesidir. Ülke çapında yürütülen bu tip sabotajlar, düşmanın ulaşım ve haberleşme araçlarını tahrip etmeye yöneliktir. Bu sabotaj tipinin en önemli fonksiyonu düşmanın ulaşım ve haberleşmesini sekteye uğratarak, kır gerilla güçlerine karşı harekâtlarını engellemek ve geciktirmektir. Kır gerilla savaşında, düşman güçlerinin hızlı ulaşım ve haberleşmesi

hayati öneme haizdir. Ülke çapında yürütülen sabotaj, bir yandan bu “hızı” yavaşlatırken, diğer yandan düşmanı arkadan vurduğundan, düşman güçlerinin dağılmasını sağlar.

Savaş alanında yapılan sabotajlar, doğrudan askeri hareketin (kır gerilla harekâtı) bir parçası ve tamamlayıcısıdır. (Örneğin mayınlama gibi)

“Sabotaj eylemlerinin önemi çok büyüktür. Etkisi yüksek bir devrim aracı olan sabotaj, genellikle az etkili, önceden görülmeyen koşullar içinde yapıldığında masum insanlar arasında çok kurban veren, devrime yararlı çok sayıda hayata kıyan terörist eylemlerden **ayırt edilmelidir**. Terörizm, zalimliği ile, baskı yapmada etkinliği ile tanınan baskı güçlerinin önemli bir yöneticisini cezalandırmak için, yok edilmesi yararlı olacağı biliniyorsa uygulanan bir yöntem olarak kabul edilmelidir.”²²²

Sabotaj eylemleri kısaca budur.

Şehir gerilla savaşının **temelinin örgütlü sabotaj** olması, askeri savaşın salt bu olduğu demek değildir. Savaş, kır ve şehir gerilla savaşıdır. Bu nedenle, savaşın sabotaj, suikast bölümü şehir gerilla savaşına özgü nitelikte olup, kır gerilla savaşında tali öneme sahiptirler. *

Öncü Savaşının başlangıç evresinin özgül niteliği ile şehir gerilla savaş eylemlerinin özgül durumu anlaşılması, bugün “bombalama, sabotaj eylemleri önemini yitirmiştir” şeklinde yanlışlıklara yol açmaktadır. Bu yanlışlığın temelinde etkinin yaratılması-etkinin örgütlenmesi konusunun anlaşılması yatmakta birlikte (ilerde ayrıca ele alacağız), gerilla savaşının **uzun süreli savaşın biçimi** olması ve sabotajın “örgütlü” olmasının kavranmaması yatar. Eğer gerilla savaş, uzun süreli bir hareketle, kendi güçlerini korumak ve düşman güçlerini azar azar yok etmek amacına uygun savaş **biçimi** olduğu anlaşılmazsa, çabuk sonuç alıcı eylem-

* Mahir Çayan yoldaşın, “Narodnikler savaşın sadece sabotaj ve suikast bölümüne ağırlık veriyorlardı” sözleri bu anlamdadır. Yani Narodnikler, sadece şehir gerilla savaşının eylem biçimine önem veriyorlardı. Ama kır gerilla savaşıyla birlikte (ve kır gerillası temel) ele alınan bir savaş değil, şehir gerilla savaş ve ayaklanma söz konusu olduğundan bu anlayış yanlıştır. Keza şehir gerilla savaş (ister kır gerillasıyla birlikte olsun, isterse ayaklanmanın aracı olsun) salt sabotaj ve suikast eylem biçimleriyle amaca ulaşamaz. Diğer biçimlerde zorunludur, ancak talidir.

²²² Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 51.

ler öne geçirilir. (Bu da evrim aşamasını uzun, devrim aşamasını kısa bir an olarak görmeye gider.) Bu da güçlerin boşa harcanması sonucunu doğurur. İkinci olarak, sabotajın “**örgütlü**”, **yani yaygın, merkezi ve aynı anda** yapıldığı anda (Öncü Savaşı için) etkili olduğu unutulursa, tek tek ve parçada sabotaj eylemleri etkisini yitirir. Çünkü her şeyden önce bu, kır gerilla savaşıyla bağlantılı olan sabotajın uygulamasıdır. Bunu şehir gerilla savaşı ile aynı sanmak, kır ve şehir arasında hiçbir farkın olmadığını iddia etmektir.

Öncü Savaşının başlangıcında, örgütün varlığını duyurma, (kitle sempatisinin temeli) ve kadroların savaş içinde deneyden geçmesi şehir gerilla savaşını zorunlu kılar. Yani Öncü Savaşı, şehir gerilla savaşının yaratılması ile başlar. Ancak bu geçici ve bağımlı bir durumdur, bir zorunluluktur. (Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı) Kır gerilla savaşı olmadan, şehir gerilla savaşı gelişmeyeceği gibi, silahlı propaganda fonksiyonlarını yerine getiremez. Dünya devrimci pratiği göstermiştir ki, şehir gerilla savaşı, **başlangıçta** kolay yürütülmesi ve kitlelerde yankısının (etkinin bu yönü) geniş olması “**şehir sarhoşluğu**” denilen bir sapmayı gündeme getirmektedir. Bu sapma, şehir gerilla savaşının kır gerilla savaşı olmadan **yaşayabileceği ve sınırsız** olarak gelişebileceğini düşünür. Bu da kaçınılmaz olarak, sürekli yeni ve üst eylem biçimlerini gündeme getirir. Örgüt, gücü yeterli olmadığından ya da oligarşinin yoğun baskısı karşısında ve yeni ve üst eylem biçimlerinin gereksinimleri nedeniyle, başlangıçta yeterli olan güç yetersiz olmasıyla, kısa sürede eylem yapamaz hale gelir. Bu durum giderek, örgütün kitleler gözünde değer yitirmesine yol açar ve bazı kadroları da (değer yitimini engellemek amacıyla) ölçsüz eyleme sürükler. Latin-Amerika’da şehirlerde ortaya çıkan fokoculuk olarak tanımlanan bu sapma, en açık biçimde kendini Brezilya’da göstermiştir.* Keza 1971 yılında THKO’nun başına gelen bundan farklı değildir.

Şehir gerilla savaşı, amaç haline gelmesiyle birlikte (teoride

* Bu sapma için genellikle Marighella örnek verilmekle birlikte, Marighella’nın bu sapmaya düşmesi, teoriden çok pratiğin yanlışlığından kaynaklanır. Marighella, şehir gerilla savaşının yarattığı etkiyi ölçmeyip, başlangıçta saptadığı ve zamanladığı plan doğrultusunda hareket etmede ısrar etmiştir. Böylece şehir gerilla savaşı zamanından önce olgunlaşmıştır. Bir de kır gerilla savaşının hazırlığının ağır gitmesi ve işlerin gevşek ele alınması, şehir gerilla savaşının kır gerilla savaşına dönüşmesini ve tamamlanmasını engellemiştir. Sonuçta ALN örgütü ve Marighella yok edilmiştir.

olması şart değildir), her yeni eylem bir evvelki eylem biçimini dış-talar ve gereksiz kılar. İşte bugün “bombalama eylemleri önemini yitirdi” anlayışı, böyle bir yanlışlığın ifadesinden başka bir şey değildir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, bir **eylem biçiminin**, o anki somut koşullarda gerekli olup olmadığı, **amaca, eylem alanına ve güçler dengesine** göre belirlenir.

Öncü Savaşının başlangıcında **amaç**, örgütün varlığını kitlelere duyurma, kitlelerin dikkatini silahlı devrim hareketine çekme ve genel siyasi hedef göstermek ve böylece kır gerillasını yaratmaktır. **Eylem alanı**, gerilla için elverişsiz arazi olarak tanımlanan, manevra imkanı olmayan, şehirlerdir. **Güçler dengesi**, stratejik güç olan kır gerillası yaratılmadığı ve güçler bu yöne kanalize edildiği (ya da edilmek durumunda olduğu) için, ilerki aşamalara göre daha zayıftır. Bu koşullar içinde, kendi güçlerimizi korumak amacı perspektifinde “örgütlü sabotaj”, **uygulanabilir ve uygulanması zorunlu** olan eylem biçimidir.

Silahlı propaganda, şehir gerilla savaşının niteliğine (özgül bir nitelik) uygun olarak biçimlenir. Yani şehirlerde yürütülen silahlı propaganda bu alanların özgül niteliğine göre şekillenir.*

Şehir gerilla savaşı temelinde yürütülen silahlı propaganda, bir yandan bulunduğu alandaki (şehirler), somut koşullara uygun olarak suni dengeyi bozmaya yönelirken; diğer yandan genel ve bütüne tabi olarak yürütülür. Birinci yön, özel olarak, şehirlerde,

* Başlangıç aşamasında şehirler temel alınarak yürütülen silahlı propaganda, örgütün varlığını duyurma ve genel politik hedefleri gösterme ile kır gerilla savaşını başlatmaya yöneliktir. Bu dönemde silahlı propagandada, gerilla eylemi ile propaganda, örgütlenme vb. çalışmanın birbirinden ayrılmasına neden olur. Bir başka deyişle, şehir gerilla savaşı (askeri yön) ile propaganda, siyasi eğitim, bilinçlendirme, örgütlenme çalışması (siyasi yön) birbirini takip etmekle birlikte, birbirinden ayrılırlar. Silahlı propaganda, gerilla savaşından (şehir gerillası) başka araçları da kullanmak zorunda kalır. Bu da pek çok yanlışlığın temelini oluşturur.

Şehir gerilla savaşının, Öncü Savaşının başlangıcında kır gerilla savaşı ile bütünlüğü olmadığı için (aynı zamanda kısa dönemdeki amacıdır) tek başına ele alınması, silahlı propagandada özel bir durum yaratır. Geçici olan bu özel durum, temelde şehir gerilla savaşının başlangıcındaki (kisa dönemli) amaçlarından kaynaklanır. Bu dönemde, her türlü siyasi gerçeği teşhirden çok, genel propaganda öndedir. Bu dönemde örgütün varlığını duyurma ve kır gerilla savaşını başlatma önemlidir. Bu da gerçek boyutlarında silahlı propagandanın yürütülmesini sağlamak demektir. Bu nedenle, örgütlenme, kadro örgütlenmesi olup, kır gerillasına yöneliktir; propaganda, örgütün varlığını ve genel amacını duyurmaya yöneliktir; kitle örgütlenmesi (büyük birimler halinde) asla temel alınmaz.

sunu dengenin temellerine yönelmeyi ve buralardaki siyasi gerçekleri teşhir etmeyi ifade eder. Bu anlamıyla politik hedefler (genel politik hedefe bağlı olarak) şehirler çerçevesinde gündeme getirilir. Ve ikinci yönle birlikte bu politik hedefler genelleşir ve bütüne bağlanır. Örneğin, şehirlerin özgül koşulları içinde ortaya çıkan somut hedeflere yönelen şehir gerillası, aynı zamanda (temeldir) kırsal alandaki olaylara tavır alır. Böylece kitlelerin gerçek siyasi bilince ulaşmaları söz konusu olabilir. (Çünkü siyasi bilinç, kitlelerin yalnız belirli bir olaya ya da kendilerine yönelik (somut) bir olaya tavır almayı değil, her türlü olaya tavır almayı ifade eder.)

Silahlı propaganda, şehir gerillası temelinde yürütüldüğü alanlarda, askeri yön ile propaganda, ajitasyon ve örgütlenme yönleri belirli (kıra göre) ayrılığa uğrarlar. Her iki yön birbirinden nispi olarak bağımsız örgütlenir. Bunun ana nedeni, şehirlerin ekonomik, sosyal, politik, kültürel ve psikolojik özellikleridir. (Şehir gerillasının gizliliği) Ancak bu iki yönün bağımsızlığının nispi olduğu unutulursa, örgüt, ne politik görevleri başarabilir; ne de askeri görevleri. Debray'ın, "*örgüt, politik bakımdan yararlı olmak için çok askeri, askeri bakımdan yararlı olabilmek için çok politik nitelikte olduğu*" şeklinde ifade ettiği bu durum, sol sapmaya yol açtığı kadar, sağ-sapmayı da oluşturur. Eğer nispi bağımsızlık, tam bağımsızlık olarak ele alınırsa, askeri yön ile politik yön, askeri kadro ile politik kadro birbirinden ayrılarak, militarizm ve kendiliğindenci kitle anlayışı (sol sapma) söz konusu olur. Tersine nispi bağımsızlık, bağımlılık olarak gündeme getirilirse, askeri ve politik yöndeki çalışmalar karışık hale gelir ve giderek de "güç yetersizliği" ile karşılaşılır (sağ-sapma). Bu iki sapma da, son tahlilde, silahlı propagandanın örgütleyiciliğinin inkârına ulaşarak, aynı noktada birleşirler. (Her sol-sapma, özünde, sağ-sapmadır.)

Burada önemli olan bir nokta da, temel mücadele biçimi ile tali mücadele biçimlerinin karşılıklı ilişkisidir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, şehir gerilla savaşı temelinde yürütülen silahlı propaganda tek değil, temel mücadele biçimidir. Bunun tersi bir anlayış, kaçınılmaz olarak, belirtilen sapmalara yol açar.

Kır ve şehir gerilla savaşlarının birlikte kullanıldığı dönemlerde, şehir gerilla savaşı kır gerillasına tabi olup, tek bir bütün içinde, birlikte ele alınırlar. Bu zamanda silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşının **birlikteliğini** (ama temel-tali ilişkisi içinde)

ifa-de eder.

Kır gerilla savaşı, temel olarak hareketli gerilla birliğinin yürüttüğü savaşı ifade eder. Bu birlik, halk ordusunun **çekirdeği** olarak, stratejik nitelikte bir güçtür. Ancak kır gerilla savaşı, salt bu biçimde yürütülemez. Hareketli gerilla birliğine tabi olarak, yerel silahlı güçler (buna bölgesel gerilla demek pek yanlış olmayacaktır) tarafından da yürütülür. Ancak bu bölgesel gerilla güçleri, **stratejik** güç olan hareketli gerilla birliğine tabi olarak faaliyet gösterir.

Kır gerilla savaşının güçlerinin **stratejik** niteliği, bu savaşın yenilgisinin stratejik bir yenilgiye yol açmasına **olanak** tanıdığı için, eğer tüm güçlerin yok olması ile sonuçlanırsa, stratejik yenilgi haline dönüşür. (Ancak bu stratejinin, yani devrim teorisinin yanlışlığı demek değildir.) Taktik yenilgiler, kısa bir geri çekilmeye neden olmasına rağmen, stratejik yenilgi tüm hazırlığın yeniden başlatılması demektir.

Kır gerilla savaşı üzerine Birinci Bölüm'de uzunca durduğumuzdan, gereksiz tekrara neden olmamak için burada yeniden ele almayacağız. Şimdi, Öncü Savaşında kır ve şehir gerilla savaşının durumunu ele alalım.

Öncü Savaşının (ve de Halk Savaşının) genel gelişimi kendisini gerilla savaşının gelişimiyle belirler. Çünkü gerilla savaşı gelişebilmesi için, kitlelere nüfuz etmesi ve onların silahlı güç halinde örgütlenmesi şarttır. Bu anlamıyla gerilla savaşının gelişimi, silahlı propagandanın sonucu ve gelişimi demektir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre gerilla savaşı şöyle bir rota izleyecektir: (Bu aynı zamanda devrimin genel gelişim çizgisidir)

1. Aşama: Şehir gerillasını yaratma

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, gerek emperyalist işgal gizlendiğinden ve gerekse suni dengenin mevcudiyeti nedeniyle, askeri savaş geniş çaplı ve ülke çapında birden başlatılamaz. Kırsal alanlarda gerilla savaşının yürütülebilmesi için bazı koşulların yaratılması şarttır. (Kitle sempatisi esprisi) Keza suni dengenin bir sonucu olarak, bu ülkelerde revizyonizm ve pasifizm etkin ve yönlendirici bir unsurdur. *“Yoğun şehirleşmenin ve gerçek sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları **teşkil etmek** daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları*

umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler."²²³ (abç) Bu nedenden dolayı, savaş, şehir gerillasıyla başlatılır.

Şehir gerilla savaşı, bir yandan (silahlı propaganda fonksiyonları içinde) suni dengeyi bozma yönünde ilerlerken, yani psikolojik yıpratma niteliğindeki eylemleri ile oligarşinin görüldüğü kadar güçlü olmadığı, kof ve çürük olduğu gösterilirken; diğer yandan savaşçı bir örgütün varlığı kitlelere duyurulur ve örgüt de kır gerilla savaşı için gerekli (ama yeterli değil) tecrübeye sahip olur.

Öncü Savaşının şehir gerilla savaşı ile başlatılması, bu savaşa pek çok görevleri yükleyeceği açıktır. Bu nedenle örgüt, her türlü olanaktan yararlanmaya çalışır. Bunların başında **eylemlerin kitlelere duyurulması** için burjuva yayın organları gelir. Ancak bu durumun örgütün başarısını değil, eksikliğini ifade ettiği unutulursa, herşey burjuva yayın organlarına göre **biçimlendirilir**. Bu, temelden sakat bir anlayıştır. Burjuva yayın organlarından yararlanma, başlangıç döneminin ağır ve çok sayıdaki görevlerini başarmada kullanılan geçici bir durum olduğu unutulmamalıdır. Keza burjuva yayın organlarında yer alan eylemler, propagandaları yapılmıştır anlamına gelmez. Bu eylemin **bizzat kendisinin**, yani böyle bir **eylemin yapıldığının** kitlelere duyurulmasında kullanılan bir **araçtır**. (Geçici ve tali bir araç) **Devrimci propaganda** ise, **eylemin kitlelere duyurulması ve bunun niçin yapıldığının anlatılması demektir**. Başlangıçta örgütün tecrübesiz ve teşkilat yapısının gelişmemiş olması gerçeği, burjuva yayın organlarından, propagandanın birinci yanı için yararlanmayı gerektirir. Mahir Çayan yoldaşın 1971 yılındaki eylemler için, "**Bu yüzden beş-altı tane devrimci askeri eylem (propagandası yapılmamasına rağmen) kitlelerde derin bir şaşkınlık ve sempati yaratmıştır**"²²⁴ tespiti bunu açıkça ifade eder. Görüleceği gibi, burjuva yayın organlarının askeri eylemleri duyurması propaganda olarak kabul edilmemektedir.

Latin-Amerika deneylerinin Öncü Savaşı açısından gösterdiği bir gerçek de, burjuvazinin kitlelerin bilinçlenmesi ve örgütlenmesi için kullanılacak **araçları** geçersiz kılmaya çalışmasıdır. Rus Devrimi'nde olduğu gibi, bir ekonomik ya da politik grev Çarlık tarafından sözünün bile edilmesi yasaklanmaktadır. Lenin'in

²²³ Che Guevara, *Siyasal Yazılar*, s. 93.

²²⁴ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

deyişyle, “*sır haline getirilmektedir.*” Ülkemiz pratiği de göstermiştir ki, aynı tür “sır” olma hali, gerilla eylemleri için söz konusudur. Bu konuda Avrupa Yayın Birliği'nin (EBU) 1978 yılı toplantısında alınan şu kararlar herşeyi açıkça göstermektedir.

“Bazı gruplar eylemleri radyo ve TV’de verildiği için tedhişe devam ediyorlardı. Amaçları sadece TV’de kendilerinden bahsetmektir ... (Bu yüzden) yayın organlarında söz verilmemeli, onlarla röportaj yapılmamalıdır.”²²⁵

Bu bile, burjuva yayın organlarının kullanım değerini ve ne ölçüde kullanılacağını göstermeye yeterlidir. Emperyalizm, devrimlerden, devrimcilerden daha önce ders çıkarır. Bu gerçek bir kez daha kanıtlanmaktadır.

Öncü Savaşının başlangıcında kitlelere hitap edebilmede, şehirlerin olanakları sadece yayın organı ile sınırlı değildir. Ayrıca ulaşım olanakları ve toplu birarada bulunuş propaganda konusunda geniş olanaklar sağlar.

I. aşamanın en önemli yanı, kır gerilla savaşını başlatmaya yönelik olmasıdır. Bu iki nedenden böyledir: Birinci olarak, savaş, kır ve şehir bütünselliğinde yürütülmek zorundadır. İkinci olarak, (birincinin sonucudur) tek başına şehir gerillası **sınırsız** ölçüde genişleyemez.

2. Aşama: Şehir Gerillasını geliştirme

Kır gerillasını yaratma ve kuvvet gösterisi

Bu aşama, Öncü Savaşının tüm boyutlarda sürdürüldüğü aşamadır ve aynı zamanda Öncü Savaşının gelişiminde ortaya çıkan “**ilk tehlike an**”dır. (Che)

Birinci aşamanın, ikinci aşamaya nasıl dönüşeceği konusu doğrudan taktik ve somut bir sorun olduğu için burada ele almayacağız. Ancak bu aşamanın özelliklerinin bilinmesi, gerek birinci aşamanın görevlerinin yerine getirilmesinde, gerekse birinci aşamanın ikinciye dönüşümünün gerçekleşmesinde pratik öneme sahiptir.

Şehir gerillasının geliştirilmesi çok yönlüdür. Bir bakıma gelişim, bu çok yönlülüğün ortaya çıkmasıdır da. Şehir gerillasının gelişimi, ilk önce eylem biçimlerinde ortaya çıkar. Bir yandan yeni

²²⁵ Cumhuriyet, 22 Mayıs 1978.

(ve üst düzey diyebileceğimiz) eylem biçimleri uygulamaya sokulurken, mevcut eylem biçimleri daha yaygın hale getirilir ve süreklilik arz eder. Ancak eylem biçimlerinin gelişimini, şehir gerillasının gelişimi ile özdeşleştirmek yanlış olduğu gibi, gelişimi mevcut eylem biçimlerinin **yerini** yenilerinin alması şeklinde ele almak da yanlıştır. **Eylem biçimlerinin gelişimi, şehir gerillasının gelişiminin bir yönüdür ve eylem biçimlerinin yeni ile mevcut olanın (çok çeşitli biçimlerin) birlikte ve geniş çaplı kullanılmasını ifade eder.**

Şehir gerillasının geliştirilmesinin diğer bir yönü, **eylem hedeflerinin** daha **geniş** tutulmasıdır. Bu, devrimci mücadelenin gelişimine paralel (ve bunun sonucu) **yeni görevlerin** gündeme gelmesi demektir. Artık şehir gerillası, kendini, örgütün varlığını duyurma ve kır gerillasını yaratma ile sınırlayamaz. Bu aşamadan itibaren, genel devrimci politik amaçların yanında (ek olarak) kır gerillasına tabiyet açığa çıkar. Böylece şehir gerillası eylemlerinde kır gerillasına yardımcı olmaya başlar. Bu ise, eylem hedeflerinin **genişlemesi ve çeşitlenmesi** demektir.

Üçüncü yön ise, örgütseldir. Bu evrede şehir gerilla savaşı, daha geniş ve yaygın eylemlerini, (sınırlı ve belirli de olsa) kitlelerle birlikte yürütmeye başlar. Marighella'nın belirttiği "*yeni tip şehir gerillası*"²²⁶ bunu ifade eder. Böylece, kitle örgütlenmesi silahlı güç ile, silahlı güç kitle örgütlenmesi ile birlikte büyümesi (şehirler için) somuta çıkar.*

İşte bu üç ana yöndeki değişim, şehir gerillasının gelişimini ifade eder. Ancak bu üç ana yönün dışında, bu yönlere bağlı daha pek çok yönlerde de değişim olacağı unutulmamalıdır.

"... fokonun kaderi yoksul köylülük tarafından belirlenir; ya köylüler harekete geçirilir ya da fiziksel değilse bile, en azından gerçek bir devrimci alternatif olarak ortadan kalkar. Öte yandan örgüt yeralı yapısı ve ele-

* Bu aynı zamanda revizyonistlerin ve oportünistlerin, devrimci silahlı eylemleri, "kitlelerden kopuk" ya da "kitleleri harekete çekmeyen ve kaçırarak" eylemler diye suçlamalarının gereksizliğini kanıtlar. Her yerde ve her zaman olduğu gibi, revizyonizm ve oportünizm devrimci mücadelenin gelişimini görmekten çok, mevcut olanla yetinir. Böylece her şeyi mevcut olanla değerlendirir ve yargılar. Bu da devrimci politikada gericiliği ifade eder ve ekonomizm sapmasını oluşturur.

²²⁶ Marighella, *Şehir Gerillası*, Ant Yay.

manı yenileme alanı gibi politik-askeri ve askeri **koşullara sahip olduğu takdirde**, şehir gerillası **sınırsız bir süre** varlığını sürdürebilir.”²²⁷ (abc)

“**Gerilla kolu, proletarya öncüsünün hareketli stratejik kuvvetidir.** Aynı zamanda sınıf kavgasının en üst düzeyidir. Ve proletarya öncüsü buna ulaşırken, böylece kendini **objektif** olarak kurmuş olur ... Sınıf düşmanlarının baskı aracına karşı ana mücadeleye girişmekle gerillalar, sömürülenlere **objektif** olarak proleter iktidarı öneriyorlar.”²²⁸ (abc)*

İkinci aşamanın en önemli (ki stratejik öneme sahiptir) yanı, kır gerillası ve onun yaratılmasıdır. Quartim’in de belirttiği gibi, kır gerillası ile tamamlanmayan şehir gerillası, kadro sağlama olanağı bulabildiği ölçüde sınırsız süre varlığını devam ettirebilir. Ancak örgüt giderek iktidar alternatifi olma özelliğini yitirir ve böylece **siyasal olarak yok olur.** Bu anlaşılabilir bir şeydir. Herşeyden önce şehir gerillası **sınırsız süre varlığını** devam ettirebilse bile, **sınırsız ölçüde genişleyemez.** İkinci olarak, emperyalist üretim ilişkilerinin karakteri gereği, kırsal alanların önemi ve temel savaş alanı olma özelliği, hiçbir biçimde ortadan kalkmaz. Devrimci mücadelenin kitle çizgisi kırsal alandaki başarıyı temel alır.

Kır gerillasının ilk dönemde temel hedefi, “**kırsal alanda devlet aygıtının yıpratılması ve otoritelerinin zaafa uğratılmasıdır.**”²²⁹ Suni dengein bozulması görevini ifade eden bu durum, doğrudan **kuvvet gösterisi** demektir. **Kuvvet gösterisi**, kelimenin tam anlamı ile bu aşamada ortaya çıkar ve somutlaşır.

Bu aşamada **gerilla savaşının niteliği, psikolojik yıpratmadır. Maddi yıpratma, kır gerillası çerçevesinde, kırsal alandaki devlet aygıtının işlemez hale getirilmesi noktasında ortaya çıkar ve talidir.**

3. Aşama: Şehir gerillasının yaygınlaştırılması

* Daha önce de belirttiğimiz gibi, Latin-Amerika’da foko ile fokoculuk ayrı şeyleri ifade eder. Foko, ilk kır gerillasının tanımlaması için kullanılır ve gerilla odağı-gerilla merkezi anlamına gelir.

²²⁷ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi.*

²²⁸ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi.*

²²⁹ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*

Kır gerillasının geliştirilmesi

Öncü Savaşının bu evresinde, kırsal alandaki savaşın nitelik belirleyiciliği ve stratejik önemi açığa çıkar. Bu evrede, kır gerillası birden çok cephelere dönüşür ve gerilla birimleri artırılır. Yavaş yavaş gerilla bölgeleri oluşturulur. Gerilla bölgesi ise, gerillanın geldiği zaman onun **denetiminde** olan, çekildiğinde yine düşman **denetimine** giren yerlerdir. Ancak devlet aygıtı yine de **mevcuttur**.

4. Aşama: Kır gerillasını yaygınlaştırma

Bu evrede, artık gerilla bölgeleri gerilla üsleri haline dönüşmüştür. Bu evrenin en önemli özelliği kurtarılmış bölgeye geçiş evresi olmasıdır. Bu evreye, Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüşüm evresi demek yanlış olmayacaktır. Bu evreden sonra (Halk Savaşı nitel değişimi ile) savaş, hareketli savaşa dönüştürülür ve düzenli ordu savaşı başlar. (Birinci Bölüm'de geniş olarak ele aldık.)

Gerilla savaşının genel gelişim çizgisi öz olarak böyledir.

Görülebileceği gibi, gerilla savaşının gelişimi doğrudan devrimci mücadelenin gelişimine **paralel** olmuştur. Burada en önemli nokta **özdeş olmadığıdır**. Gerilla savaşının gelişimi ve görevleri konusu, doğrudan silahlı propaganda ile aynılık ifade eder. Bu yüzden burada gerilla savaşını ayrı olarak ele alırken, silahlı propaganda dışında değil, içinde olduğu asla unutulmamalıdır. Bir başka deyişle, **silahlı propagandanın gelişimi, kendini gerilla savaşının gelişimi ile somutlar ve açığa vurur. Ayrı olarak ele almamızın nedeni ise, gerilla savaşının askeri niteliğidir**.

c- Etkinin Yaratılması-Etkinin Örgütlenmesi

Etki, terim olarak, herhangi **bir şeyde yapılan değişikliği ifade eder. Bu aynı zamanda, iz bırakıcı ve sonuç verici bir eylemi ifade ettiği gibi, bırakılan izi ve alınan sonucu da ifade eder.**

Marksizmde etki kavramı, devrimci mücadele sonucunda, kitlelerin bilincinde ortaya çıkan değişikliği ifade eder. Bu anlamı ile etki, **politik niteliktedir**, yani **politik etkidir**. Öncü Savaşında geniş ölçüde kullanılan etkinin yaratılması ve örgütlenmesi, işte bu kitlelerde ortaya çıkan **politik değişimi** ifade eder.

Doğrudan etki iki yönü içerir: Birinci yön, devrimci mücade-

leyi ifade eden etkinin yaratılmasıdır. İkinci yön ise, bizzat kitlelerin bilincinde ortaya çıkan, yani iz bırakıcı ve sonuç verici eylem sonucu, kitlelerde ortaya çıkan değişikliktir. Yani kitlelerde bırakılan iz ve alınan sonucu ifade eder. **Etkinin yaratılması denilince, işte bu ikinci yönün oluşturulması için birinci yönün yürütülmesi ifade edilir.**

Etkinin yaratılması, etkinin örgütlenmesinin ilk adımı olup, doğrudan kitlelerin bilincinde meydana gelen değişikliği ifade eder. Etkinin örgütlenmesi, işte bu değişikliğin **eylem planına** dönüştürülmesidir. Bir başka deyişle, kitlelerin bilincinde meydana gelen değişimi (düzenleyerek) kitlelerin **hareketinde değişime** dönüştürmek etkinin örgütlenmesini ifade eder.

Öncü Savaşı aşamasında, etkinin yaratılması-etkinin örgütlenmesi, silahlı propaganda ile gerçekleştirilir. Ancak bu etkinin (yukarda belirttiğimiz anlamda) salt silahlı propaganda ile oluşturulacağı ve örgütleneceği demek değildir. Tali mücadele biçimleri de başlıbaşına etki yaratır ve örgütler. Bu nedenle etkinin yaratılması ve örgütlenmesi kavramı, tüm devrimci mücadelelerde söz konusu olan, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesidir.

Biz, etkinin yaratılması ve örgütlenmesi kavramını, silahlı propaganda açısından ele alacağız. Bu yüzden, etkinin yaratılması ve örgütlenmesi bir bütün olarak silahlı propagandayı ifade edecektir.

Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı temelinde yürütülen, yani gerilla savaşını siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak ele alan politik mücadeledir. Bu nedenle silahlı propaganda da, etkinin yaratılması, kır ve şehir gerilla eylemi ile bunun üstünde yükselen ajitasyon ve propagandayı ifade eder. Etkinin örgütlenmesi ise, bu çalışma sonucu kitlelerin bilincinde meydana gelen değişimin eyleme dönüştürülmesi için kitlelerin örgütlenmesidir.

Etkinin yaratılması, bölgesel ya da ülke çapında eylem ve propaganda ile oluşturulduğundan genel niteliktedir. Ancak eşitsiz gelişim yasası nedeniyle, ortaya çıkan etki, özelleşir ve parçaya ilişkindir. Bu yüzden etkinin örgütlenmesi parçada ve özelde gündeme gelir. İşte etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi süreci arasındaki bu çelişki dikkate alınmazsa, her eylemin sonucu oluşan etkinin bir bütün olarak örgütleneceği düşünülür. Bu da kaçınıl-

maz olarak mücadelenin küçükten büyüğe ve basitten karmaşığa doğru gelişimi ile çelişir. Sonuçta örgüt, ya tali mücadele biçimlerini öne çıkarır (temel mücadele biçimine dönüştürür) ya da temel mücadele biçimi tek mücadele biçimi olur. Her iki durumda da Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nden sapılmış olur ve böylece pratikte reddedilmiş olur. Genel olarak dünya devrimci pratiği, özel olarak kendi pratiğimiz göstermiştir ki, etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi arasındaki çelişkinin çözümlenmesi Öncü Savaşının temel sorunudur.

“Eşitsiz gelişim yasası kapitalizmin mutlak yasasıdır”. (Lenin) Bu yasa kendini çeşitli alanlarda gösterir. Herşeyden önce **üretim sektörleri** arasındaki eşitsiz gelişim söz konusudur. (Sanayi ile tarım) İkinci olarak, **sanayi kolları arasında** eşitsiz gelişim görülür. Üçüncü olarak (ve de ikisinin sonucu olarak), ülke içinde **bölgeler arası eşitsiz gelişim**. Dördüncü olarak, **ülkeler arasında** eşitsiz gelişim. Bu da **emperyalist ülkeler ile sömürge ülkeler arasında ve emperyalist ülkelerin kendi aralarında** eşitsiz gelişim olarak ikilidir.

Burada bizi ilgilendiren bölgeler arası eşitsiz gelişimdir.* **Bu eşitsiz gelişim, aynı zamanda, devrimin (ülke içinde) eşitsiz gelişimini ifade eder.**** Bölgesel olarak eşitsiz gelişim, en temelde tarım ile sanayinin eşitsiz gelişmesinin sonucudur. Ülke içinde bazı bölgelerde gelişim yüksektir. Bunun sonucu istihdam fazla olup, sosyal refah (diğer bölgelere göre) daha yüksektir. Emperyalist hegemonya altında olan ülkelerde, emperyalist sömürünün sürdürülüş biçimine uygun olarak bölgeler arası farklılaşma yüksektir. Kimi bölgelerde kapitalist üretim ilişkileri (dış dinamikle gelişen bir kapitalizm) yaygındır, diğer bölgeler feodal ya da yarı-feodal üretim ilişkileri içinde bulunurlar. Bu da kaçınılmaz olarak bilince yansır ve ülke içinde sosyal uyanış ile siyasal bilinç farklı düzeydedir. Sonuçta da, devrimci eylem ve propaganda (etkinin yaratılması) bu farklılaşmaya uygun olarak kitleleri farklı biçimde ve düzeyde (eşitsiz olarak) etkiler. Yani **yaratılan etki** eşit değildir. Bu yüzden kitlelerin örgütlenmesi (etkinin örgütlenmesi), ülke çapında aynı

* Bu diğer eşitsiz gelişimlerin önemli olmadığı ya da biz ilgilendirmedeği demek değildir. Burada söz konusu olan etkinin yaratılması ve örgütlenmesi konusudur.

** Ülkeler arası eşitsiz gelişim, devrimin dünya çapında (ülkeler arasında) eşitsiz gelişimini ifade eder.

düzeyde gelişmez. Kimi bölgelerde kitleler geniş ölçüde politize olup, örgütlenirken; diğer bölgeler daha geri düzeyde olabilir ya da basbayağı hareketsizdir. Mao Zedung bunu şöyle ifade eder:

“Devrimci savaş bazı bölgelerde gelişirken, diğer bölgelerde ya yeni başlamıştır, ya da hiç başlamamıştır.”²³⁰

İşte, gerek Halk Savaşında kurtarılmış bölgelerin yaratılması, gerekse Öncü Savaşında yaratılan etkinin ve örgütlenmenin eşitsiz gelişimi, ekonomik ve politik gelişimin eşitsizliği yasaasının bir sonucudur. Etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi arasındaki çelişki, işte bu eşitsiz gelişimin bir sonucudur.

Öncü Savaşında, savaşın amacına uygun olarak, somut politik hedeflere yönelik gerilla savaşı başlı başına etkinin yaratılmasıdır. Ancak daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı, gerilla eylemi kitlelere iletilmeli ve nedenleri anlatılmalıdır (devrimci propaganda ve ajitasyon). Ancak bunun sonucu olarak **etki, devrimci politik etki olabilir.**

Etkinin politik niteliği ve devrimci özü unutulacak olursa, her gerilla eylemi sonucu meydana gelen değişimler yaratılmış etki olarak kabul edilir. Böylece devrimci ve politik nitelikte olmayan etki örgütlenmeye çalışılır. Bu da, ya örgütü niteliği olmayan nice-lik haline getirir (etki örgütlenmişse) ya da örgütün gelişmesini durdurur (etkinin örgütlenmemesi). Birinci durumda örgüt için çıkış noktalan birlikte, ikinci durum fiziki ve siyasi yokoluşu getirir. Çabalanan şey niteliksiz olup, sonuç mümkün olmayan bir şeydir. Çünkü örgütlenmeye çalışılan etki, örgütlenme ve mücadele anlayışına uygun olmayıp, bunla taban tabana zıttır.

Öncü Savaşında yaratılan etkinin niteliği politik olup, devrimci öze sahiptir. Ancak politik nitelik şu ya da bu yönde değil, silahlı mücadele yönünde olan bir niteliklidir. Öyle ise diyebiliriz ki, **Öncü Savaşında etkinin yaratılması mücadelesi, suni dengeyi bozarak, kitlelerin silahlı mücadeleye yönelik olarak bilinçlerinin değiştirilmesidir. Etkinin örgütlenmesi de, işte bu nitelikte bir etkinin örgütlenmesidir.** Gerilla eylemi ve bunun kitlelere duyurulması ve anlatılması, ister bölgesel, isterse ülke çapında olsun, yarattığı etki genel niteliktedir ve eşitsizdir. Bu nedenle, örgütlenmesi eşitsiz olacaktır. Örgütlenme, kadrodan geniş birimlere

²³⁰ Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: I.

doğru gelişir. Kitlelerin büyük birimler halinde örgütlenmesi (politik örgütlenme) ise, silahlı güçle birlikte ele alınır. Silahlı güç olmadan kitleler büyük birimler halinde örgütlenemez ve silahlı güç kitle örgütlenmesinin seviyesine uygun olmak zorundadır.

Bugün Öncü Savaşı içinde ortaya çıkan “silahlı eylem başlı başına propagandadır” anlayışı, etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi konusunda yanlışlığı sergiler. (Bu sergileyiş, anlayışın eksik olması ve eksik olduğu için yanlışlığa varışı gösterir.) Bu anlayışa göre, silahlı eylem başlı başına etkinin yaratılmasıdır ve propaganda-ajitasyon doğrudan etkinin örgütlenmesini ifade eder. Temelden sakat olan bu görüş, etkinin politik niteliğini, silahlı mücadele yönünü ve devrimci özünü hesaba katmaz. Onun için tek şey, kitlelerin silahlı eylemi duymalarıdır. Böylece “sansasyonel eylem” olarak ifade edilebilecek silahlı eylemler gündeme getirilir. Amaç suni dengeyi bozmak değil, kitlelerin eylemi duymalarıdır. Bunun sonucu olarak da, örgüt, ajitasyon, propaganda, siyasi eğitim çalışmalarını, burjuva yayın organlarının yayınlarına bırakır. Kitlelerin, silahlı eylemin sonucu nasıl ve ne yönde değişime uğradığı önemli değildir. Önemli olan değişimdir. (Başta da belirttiğimiz gibi, etki, terim olarak değişimi ifade etmesi, bu anlayış için kanıt olarak kullanılır. Debray’ın eleştirisinde ayrıca ele alacağız.)

Bunları daha önceki broşürlerimizin birisinde şu şekilde ifade etmiştik:

“Öncü savaşında çok kısıtlı olan gücün (öncünün) en etkin biçimde kullanılması çok önemlidir. Ülkedeki sınıflar mücadelesinin gelişimine uygun, kitlelere politik hedef gösteren eylemlerin saptanması, bunların en çok etki yaratacak biçimde gerçekleştirilmesi; eylemlerin üzerine oturmuş propaganda ve örgütlenme çalışmasının düzenlenmesi, silahlı propaganda ve tali mücadele biçimlerinin uyumlu bir bir bütün halinde yürütülmesi ve mevcut gücün bu mücadele alanları arasında gereken şekilde dağıtılması.”²³¹

Görüldüğü gibi, askeri eylemin (gerilla eylemi) en çok etki yaratacak biçimde gerçekleştirilmesi, doğrudan doğruya kısıtlı olan gücün en etkin biçimde kullanılması gerekliliğine bağlıdır. İkinci-

²³¹ THKP-C/HDÖ, *THKP-C/HDÖ ve Tarihsel Gelişim*.

ci olarak, askeri eylemin (gerilla eylemi) etki yaratması (politik etki), onun politik hedefinin ülkedeki sınıflar mücadelesinin gelişimine uygun olması ve propaganda ile mümkündür. Etkinin örgütlenmesi ise, ancak doğru politik hedefe yönelik ve güçlerin en etkin biçimde kullanılmasını sağlayan gerilla eyleminin başarılması ve bunun üzerine yükselen propagandanın yapılması (etkinin yaratılması) **paralelinde** söz konusu olabilir.

“Öncü Savaşı basitten karmaşığa, küçükten büyüğe doğru gelişen bir savaştır. Önemli olan başlangıçta örgütün eyleminin büyüklüğü değil muhtevasıdır.”²³²

Etkinin yaratılıp örgütlenmesi ile süreç tamamlanmaz. Ayrıca örgütlenen unsurlar (kadro ya da kitle örgütlenmesi) **mevzilen-dirilmeleri** gereklidir. Bu da belirli bir stratejik rotaya, stratejik ve taktik hedeflere göre gerçekleştirilir. Böylece **stratejik güç-taktik güç, stratejik bölge-taktik bölge** olgular gündeme gelir.

Bugüne dek, strateji ve taktik konusunda meydana gelmiş karışıklık kendini bu olgularla da gösterir. **Stratejik güç-taktik güç, genel sınıf güçlerinin mevzilenişinin somuttaki mevzilenişi için kullanılır.** Yani genel in özeldeki durumunu ifade eder. Ve geneldeki, devrim stratejisindeki, **sınıfların mevzilenmesine** uygun olmak zorundadır. Aradaki fark ise, birinin sınıfsal güçlerin mevzilenmesini ifade ederken; diğeri **örgütsel güçlerin mevzilenmesini** ifade etmesidir. Buradaki stratejik güçler-taktik güçler kavramını, bu ikinci için kullanmaktayız. **Stratejik bölge-taktik bölge kavramları da, aynı şekilde, genel olarak devrimci savaşın sürdürüldüğü alanların somuttaki biçimlenişini ifade eder.** Bu yüzden, geneldeki yani devrim stratejisindeki **savaş alanı** tespitine uygun olmak zorundadır.

Stratejik güç, devrimci mücadelenin temel savaş alanında kullanılan güçlerini ifade eder. **Öncü savaşında, bu güçler, kır gerillası ve onun arka cephesidir.** Bir başka deyişle, stratejik güç, kitle ve kadro örgütlenmesinin kırsal alan ve kır gerillasına uygun gerçekleştirilmesi ve mevzilenmesidir. Bu anlamı ile **stratejik güçler örgütsel düzeyi ifade ederler.** Bu nedenle de mücadelenin ve örgütün gelişimine paralel, daha geniş bir muhtevayı ve niteliği ifade eder.

²³² THKP-C/HDÖ, *THKP-C/HDÖ ve Tarihsel Gelişim.*

Taktik güç, içinde bulunulan koşullarda taktik mücadelenin başansı için kullanılan güçlerdir. Taktik, stratejik mücadelede, bu mücadelenin içindeki değişik şartlara göre uygun pozisyonlar çizme, şartlara uygun tecrit edilmiş hareketler yapma sanatıdır. Bu yüzden taktik güçler bu hareketleri yerine getiren güçlerdir. Strateji-taktik ilişkisi gibi (karşılıklı bağımlılık ilişkisi), taktik güç ile stratejik güç birbirine bağımlıdır. Belirli dönem sonucunda, taktik hedeflerin ve hareketlerin genişlemesine paralel, taktik güç, eski stratejik güçleri kapsamına alır. Stratejik nitelikteki taktik evrede (stratejik zafer ya da yenilgiyi belirleyen taktik harekette) taktik güç stratejik güçle aynıdır. Örneğin, Öncü Savaşının ilk aşamasında şehir gerillası ve arka cephesi taktik güçleri ifade eder. Daha özgülünde, şehir gerillasının belirli bir şehirde yürütülmesi gündeme geldiğinde, salt bu şehirdeki güçler taktik güçtür.

Bu kavramların politikleşmiş askeri savaştaki konumu büyük önem taşır. Zira, *“sadece düşmanla taktik çatışmaya geçmiş, yani kısmi bir muharebeye girmiş kuvvetler zayıflar; onları lüzumsuz yere kullanmadığımız takdirde kayıplarımızı asgariye indirebiliriz ve böylece düşmanla stratejik çatışma halindeki bütün kuvvetlerimizi etkilemez.”*²³³ Askeri savaşta kaybın, yok edilme anlamına geldiği düşünülürse politikleşmiş askeri savaştaki önemi açığa çıkar.

Taktik gücün doğrudan taktik hareketi ifade ettiğini söylemiştik. **Taktik eylemler** bütünü olarak ifade edebileceğimiz taktik hareket ikilidir (politikleşmiş askeri savaşta). Birincisi, mevcut durum tahlili sonucu ortaya çıkan somut politik hedeflere yönelik (taktik amaç için) eylemlerdir. Silahlı propagandanın bu yönde kullanımı için gerekli kadrolar taktik güçlerdir. İkincisi, belirli dönemlerde, gerek askeri nedenlerle, gerekse kuvvet gösterisi ve psikolojik yıpratma için gerçekleştirilen eylemlerdir. Bu eylemler için kullanılan güçler de yine taktik güçleri ifade eder. İşte taktiğin, (Taktik hareketin ya da taktik eylemlerin) bu ikili yönü hesaba katılarak, taktik güçler saptanır ve görevlendirilir. Ancak bu görevler geçici olup, taktiğin değişmesine uygun olarak değişir. *

²³³ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 248.

* Taktik değişikliği, mevcut şartlarda önemli değişiklik olması ve mücadelenin geliştirilmesi, iniş-çıkışı (ki bu da mevcut şartların devrimci mücadele tarafından değiştirilmesi demektir) tarafından belirlenir.

Öncü Savaşının politikleşmiş askeri savaş olması, politik taktikle askeri taktiği bütünleştirir. Birinci yön, politik taktiğin konusuna girer; ikinci yön ise askeri taktiktir. İşte Öncü Savaşında (ve Halk Savaşında) taktik bu iki durumu ifade eder niteliktedir. Ne klâsik tip politik taktiktir, ne de salt askeri taktiktir (politikleşmiş askeri savaş esprisi). Bu yüzden taktik güçler, salt askeri güçleri ifade etmez. Keza salt silahlı propaganda güçleri demek de değildir. Taktik güçler, politik ve askeri liderliğin birliği ilkesini açık ve somut olarak gösterir. Örgüt içinde kadrolar hem politik, hem askeri niteliktedir. Ancak çeşitli alanlarda uzmanlaşmışlardır. İşte taktik güç, çeşitli alanlarda uzmanlaşmış, politik ve askeri nitelikteki kadroların bütünselliğidir. (Bunlar aynı zamanda stratejik güçler için de gereklidir). Halk Savaşı evresinde politik ve askeri kadrolar birbirinden ayrılır. Ancak politik ve askeri **liderlik** birdir ve taktik, politik-askeri niteliktedir. Ancak Halk Savaşının denge aşamasıyla birlikte, taktikte askeri yön öne geçer (askeri amacın öne geçmesi esprisi).

Taktik güçler, teknik eylemler için de kullanılır. Ancak teknik eylemlerin niteliği gereği, taktik eylemler **temeldir** ve teknik eylemler bu niteliği **geliştirmek** ve **geciktirmemek** koşuluyla söz konusu olabilir. Aksi halde teknik eylem taktik gücün harcanmasına neden olur ve taktik hareketin başarısızlığına yol açar ya da stratejik güçler (taktik güç yok olduğundan) taktik harekete sokulur ve stratejik güçler yok edilir. Bu yüzden teknik eylemler için stratejik güç kullanılamaz ve kullanılmasına yol açacak teknik eylemler yapılamaz. **Teknik eylem, örgüte maddi olanak sağlamaya yönelik olduğu için, taktik ve stratejik hareketin maddi olanak gerektirdiğinde yapılmak zorundadır.** Ancak bu zorunluluk, belirttiğimiz gibi, **taktik eylemlerin gelişmesi ve gecikmemesi koşuluyla geçerlidir.** Bunu dikkate almayan örgütler, teknik eylemler sonucu taktik güçlerini yitirmişler ve giderek taktik eylemler için stratejik güçlerini kullanmak zorunda kalmışlardır. Ve sonuçta da (her hareket kullanılan güçlerin kaybını kaçınılmaz kıldığı için) stratejik güçler kayba uğramış ve stratejik mücadele (ve tüm örgüt) darbe yemiştir. (**Taktik yenilgi ve stratejik güçlerin yok olması**).

Stratejik bölge, devrimci savaşın zafere erişeceği alanlardır ve stratejik güçler burada bulunurlar. Bu bölgelerin temel niteliği,

uzun süreli savaşa ve savaşın rotasına uygun olarak, hareketin yürütülmesine elverişli olmalıdır. Yine politikleşmiş askeri savaşta, **salt politik değil askeridir, salt askeri değil politiktir. Bu yüzden stratejik bölge tespiti, ülkedeki sınıf güçlerinin durumuna, bölgelerin ekonomik-politik-sosyal ve kültürel gelişkinliğine, coğrafi şartlara ve düşmanın askeri güçlerinin konumuna göre yapılır.**

Stratejik bölge, kır ve şehir diyalektik bütünlüğü içinde, ülkenin somutunda tespit edilen yerlerdir. Ancak Latin-Amerika gerilla savaşlarının gösterdiği bir gerçek, bu bölgenin **politik ve askeri nitelikte olma gerekliliğidir.** Keza 1971’de THKO’nun Nurhak’taki yenilgisi bu tespitin önemini açıkça gösterir. Yanlış yapılan bir tespit “gerillanın olduğu yerde insan, insanın olduğu yerde gerilla yoktu” durumunu yaratarak, gerilla-halk bağının kopmasına yol açar ve yenilgiyi kaçınılmazlaştırır. Gerillanın savaş gücü, süreci uzatsa da sonucu değiştirmez. Keza yine tespit yanlış olursa, bu kez de “gerillanın olduğu yerde ağaç, ağacın olduğu yerde gerilla yoktu” durumunu yaratarak, gerillanın yok edilmesini getirir. Birincide yenilgi politik, ikincide askeri nedenlerden ötürüdür. Bu yüzden, **stratejik bölge, sınıf güçlerinin durumuna, bölgelerin ekonomik-politik-sosyal-kültürel özelliğine, askeri harekate elverişli coğrafi şartlara ve düşmanın askeri güç durumuna göre tespit edilir. Bunların temel kriteri ise, mücadelenin amacı, rotası ve mücadele biçiminin niteliğidir.**

Taktik bölge ise, doğrudan taktiğe bağımlı olarak ortaya çıkan, taktiğin amacına uygun alanlardır. Stratejik bölgeler gibi, taktiğe ve taktik mücadeleye bağımlıdır. Ancak en önemli özelliği **stratejik bölge ve güçleri korumak, geliştirmek ve güçlendirmek amacı gütmesidir.**

Tüm bunlardan sonra taktik konusu, yani taktiğin ne olduğu ve nasıl tespit edileceği iyice açığa çıkar:

“Rusya’da uzun, çetin ve kanlı bir deneyim 1905 Devrimi kastediliyor), **devrimci taktiğin sadece devrimci bir duygu üzerine kurulamayacağı gerçeğini bize öğretmiştir. Taktik,** söz konusu devletteki bütün sınıf güçlerinin ciddi ve katı nesnel değerlendirilmesini olduğu kadar (ülkenin çevresindeki devletlerin ve dünya ölçüsündeki devletlerin içindeki sınıf güçlerini de hesaba ka-

tarak), **devrimci hareketlerin deneyimine de dayandırılmalıdır.**"²³⁴ (abç)

Yani tıpkı strateji tespit eder gibi, aynı genişlikte, aynı ciddi ve katılıkta, taktikler tespit edilir. Devrim güçlerinin nitelik ve niceliği (ki buna devrimci duygunun yükselmesi de diyebiliriz) taktiğin daha geniş, daha atılgan ve daha cüretkâr olmasını belirler. Ama tek başına **taktiği belirleyemez.**

İşte Öncü Savaşında etkinin yaratılması-etkinin örgütlenmesi sorunu öz olarak budur.

²³⁴ Lenin, "Sol" Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, s. 65.

IV. ÖNCÜ SAVAŞINDA ÖRGÜTLENME ANLAYIŞI

Bugün ülkemizde örgütlenme konusundaki keşmekeş, kaçınılmaz olarak Öncü Savaşındaki örgütlenme anlayışına yansımaktadır. Bir de buna Öncü Savaşı konusundaki yanlışlıklar ve sapmalar eklenecek olursa, konunun önemi açıktır.

“Bir örgütün karakterini eyleminin muhtevası belirler.” Bu temel Leninist ilke, revizyonist, oportünist örgütlenmeler ile devrimci örgütlenmeyi birbirinden ayıran temel kriterdir. Marksizm-Leninizm’de örgütlenme anlayışı, doğrudan devrim teorisine **bağım-lıdır**, devrim teorisinden çıkar. Bir başka deyişle, nasıl örgütlenileceği sorusunun cevabı, ne yapılmalıdır yatar.

Bugün ülkemizde bu temel ilkeler hiç anlaşılmayarak, örgütlenmeye göre mücadele yürütülmektedir. Öyle ki, Öncü Savaşını savunduğunu ve bunun için örgütlendiğini söyleyen pek çok kesim, Öncü Savaşı ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan anlayışları sergilemektedirler. Bunlar için, niçin örgütlenildiği önemli değildir. Önemli olan tek şey örgütlenmiş (!) olmaktır. Partileşme-saflaşma-netleşme, “direniş komiteleri” UDC’ler, Sosyalist (!) Birlikler hep bu anlayışı yansıtır. *

Ülkemizde örgüt anlayışı, hep parti anlayışı ile özdeşleştirilmiş ve örgütlenme kavramı **hep** parti örgütlenmesi olarak ele alınmıştır. Bu nedenle kitle-kitle bağı-kitle katılımı vb. şeyler ele alınıp, bir örgütün parti olup olmadığı konusunda yargılara varılmaktadır. Bu sakat kavrayış sonucu, “ne kadar kitle bağın var?”, “kaç emekçi örgütledin?” türünden sorular, “örgütte bunlar ne kadar var?” anlamında sorulmaktadır. Bir kere örgüt kavramı, parti olarak ifade edilmişse, şu açıktır: Partide iki ana örgüt vardır ve her ikisi için (devrimciler ve işçiler örgütü) ortak nokta **Marksist-Leninist olmaktadır**. Her iki örgüt arasındaki temel fark ise, profesyonel olup olma-

* Burada örgütün gücü oranında mücadele biçimlerini ele alması ve gücü oranında tali mücadele biçimleriyle uğraşması ile bunlar kanştırılmamalıdır. Bunlar, doğrudan örgütlenmiş bir bütünlüğe ilgilidir. Belirttiklerimiz ise, örgütlenmeyi, örgüt kurmayı ifade ederler.

maktır. Böyle olunca, bir partinin programını kavramayan ve bu bilinçten yoksun kişilerin parti içinde olmalarını beklemek ya da parti üyesi olarak kabul etmek Leninizmin inkândır. Bu yanlışlık, yukarda belirttiğimiz gibi, örgütlenme anlayışı içindeki iki yönü, yani **parti örgütlenmesi** ile **kitle örgütlenmesi** yönlerini karıştırıp, tek şeye (parti örgütlenmesine) indirgemekten kaynaklanır.

Parti, proletaryanın siyasi örgütü olarak, proletaryanın örgüt- lü öncü müfrezesini ifade eder. Parti örgütlenmesi, profesyonel ol- sun olmasın, tüm Marksist-Leninistlerin örgüt biçimidir. Bu neden- le, Marksizm-Leninizmin getirdiği kendine özgü işleyişi ve yapısı mevcuttur.

Kitle örgütleri ise, kitlelerin çeşitli mücadele alanlarındaki ve yerlerdeki örgütlenmeleridir. Ekonomik mücadelede kitle ör- gütleri sendikalardır. Siyasi mücadelede ise, partinin denetiminde oluşan siyasi kitle örgütleridir. Halk Savaşında bu kendisini en açık biçimde ortaya koyar. Bu savaşta kitle örgütlenmesi (siyasi) silahlı güç halindedir. (Kendini koruma birlikleri, bölgesel birlikler, milis, gerilla milisi, öz savunma birlikleri vb.)

Örgütlenme anlayışı, devrim teorisinden çıkar. Bu yüzden devrimin niteliği ve aşamaları örgütlenme biçimlerini belirler. Örneğin sovyetler biçiminde kitle örgütlenmesi Rus Devrimi'nde ve Çin Devrimi'nde, aynı temelden çıkmakla birlikte, farklı yapılanışlar içindedirler.

Devrimci mücadelenin başlangıcında parti içinde, emekçi kökenden gelenlerin durumu ve sayısı önemli değildir. Önemli olan profesyonel devrimciler olmalıdır. Ama mücadelenin geliş- mine bağlı olarak bu değişir ve doğal olarak, parti üyeliğinin koşulları da değişir. (Marksist-Leninist olmak temel ve evrensel ilkedir. Bu asla değişemez.) Keza, evrim-devrim aşamalarının kesin çizgilerle ayrıldığı ülkelerde, evrim dönemi parti ve kadroları ile devrim dönemindeki parti ve kadroları nitelik olarak farklıdır. Bu farkı, Lenin, “*devrim anında ideal parti savaşan partidir*” diyerek belirtir. Ayrıca evrim ve devrim aşamalarının iç içe geçtiği ülkelerde, parti ve kadroları farklıdır. **Nitekim Öncü Savaşı ile Halk Savaşı aşama- larında, örgütlenme anlayışının farklılığına bağlı olarak, parti de bazı farklılıklar içerir.**

Sömürge, yarı-sömürge ve geri-bıraktırlmış ülkelerde, poli- tik ve askeri mücadele birliktedir. (Politikleşmiş askeri savaş) Bu

nedenle bu ülkelerde, devrimci mücadele üç örgüt biçimini zorunlu kılar: a) Parti, b) Cephe, c) Ordu. Cephe ve Ordu, kitle örgütlenmesi içinde mütalaa edilir. Bir başka deyişle, bu ülkelerde kitlelerin devrim için örgütlenme tarzı **Cephe** ve **Ordu** şeklindedir. Parti ise, Marksist-Leninist örgüttür. Rus Devrimi'nde ordu biçimi örgütlenme devrim aşamasında gündeme gelir. Genel olarak emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde cephe örgütlenmesi, Rus Devrimi'nde (devrim anlayışından dolayı) partiyi saran geniş ve çeşitli kitle örgütlenmelerine tekabül eder. Ancak cephe örgütlenmesi, politik ve askeri nitelikte olmasına rağmen, Rus Devrimi'ndeki kitle örgütlenmeleri (ekonomik örgütler dışındakiler) siyasi niteliktedir ve devrim aşamasında yarı-askeri niteliğe dönüşür.

“Proletarya partisi Marksistlerden meydana gelir.”²³⁵

Fakat bu Marksist-Leninist örgütlenmede temel **illegalite**dir. Bu anlamda, “*parti, illegal çekirdeklerden meydana gelir.*”²³⁶

Ancak sorunu bu şekilde cevaplamak yetersizdir. Ülkemizde örgütlenme konusundaki keşmekeş göz önüne getirilecek olursa bu yetersizlik anlaşılabilir. Bu yüzden Öncü Savaşında örgütlenme anlayışını ele almadan, temel Marksist-Leninist ilkeleri belirtmek gereklidir. İşte bu nedenle, parti ile ilgili kavramları tek tek ele alarak, konuyu somuta (Öncü Savaşına) indireceğiz. Ancak bu ele alınan konuların diyalektik bir bütün teşkil ettiği asla unutulmamalıdır.

a- Devrimciler Örgütü-İşçiler Örgütü

“Ben parti örgütlerin **toplama** (sadece aritmetik bir toplam değil, organik bir toplam) olmalıdır dediğim zaman, bu, ben parti ve örgüt kavramlarını karıştırıyorum mu demektir? Elbette ki hayır. Ben, bu sözle sınıfın öncüsü olarak partinin mümkün olduğu kadar **örgütlenmesine**, partinin saflarına **hiç değilse asgari örgütlenmeyi kabul eden** unsurları almasına dair isteğimi ve dileğimi açıkça ve kesinlikle söylüyorum.”²³⁷ (abç)

²³⁵ Lenin, *Örgütlenme Üzerine*, s. 73.

²³⁶ Lenin, *age*, s. 73.

²³⁷ Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 72.

Parti, örgütler toplamıdır. Parti örgütleri çeşitlidir. Bu çeşitlilik devrimin görevlerinin, mücadele biçimlerinin ve çalışma alanlarının çeşitliliğinden kaynaklanır. Parti, eğer kitleleri yönetebilirse devrimi yapabilir. Yani devrim, partinin yönetimindeki kitlelerin eseridir. Bu yüzden, hayatın her alanında ve halkın her kesiminde çalışmak zorunludur ve kadrolar her alanda seferber edilmelidir. Bu kadroların ya da bu alanların parti örgütlerinin görevi, kitlelere siyasi bilinç iletmek ve örgütlemektir. Bilinçlenen kitlelerin bir kısmı (en az kısmıdır bu) Marksist-Leninist eğitim sonucu parti örgütleri içinde (partide) parti üyesi olarak mücadeleye katılırken, büyük bir kısmı, kitle örgütleri içinde örgütlenir.

Genel olarak, örgüt biçimleri çok çeşitlidir. Stalin, “*Leninizmin İlkeleri*”nde, partiyi, “*işçi sınıfının örgütlü müfrezesi*” olarak tanımlar ve ilave eder, “**ama işçi sınıfının tek örgütü değildir. Proletarya, sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, parlamento grupları, partisiz kadın birlikleri, basın, kültür ve eğitim örgütleri, gençlik örgütleri, (açık devrimci eylem sırasında) devrimci mücadele örgütleri, (eğer proletarya iktidarda ise) devlet örgütü olarak sovyetler vb. gibi bir sıra diğer örgütlere de sahiptir. Bu örgütlerin büyük çoğunluğu parti-dışı örgütlerdir ve içlerinden ancak birkaçı partiye direkt bağlıdır ya da partinin kollarını oluşturur.**”²³⁸ (abc) Bu nedenle, parti örgütlerinden, ister devrimciler, ister işçiler örgütü olarak bahsettiğimizde parti-dışı örgütleri değil, parti-içi örgütleri kastetmekteyiz.

Bu konuda Lenin şöyle diyor:

“Genel olarak örgütün derecesine ve özel olarak örgütün gizliliğine dayanarak kabataslak şu kategorilere ayrılabilir: 1) **Devrimcilerin örgütleri**; 2) mümkün olduğu kadar geniş ve değişik işçi örgütleri. (Belli koşullar altında, öteki sınıfların belli unsurlarını da kapsamına alacağını düşünerek, **kendimi işçi sınıfı ile sınırlıyorum**) **Bu iki kategori Partiyi meydana getirir.** Ayrıca, 3) Partiyile işbirliği yapan işçi örgütleri, 4) Partiyile işbirliği yapmayan, ama fiilen onun denetimi ve yönetiminde olan işçi örgütleri, 5) işçi sınıfının, sınıf mücadelesinin kendini büyük ölçüde ortaya koyuşu sırasında, herhangi

²³⁸ Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, s. 109-110.

bir ölçüde sosyal-demokrat partinin yönetimine giren örgütsüz unsurlar.”²³⁹ (abç)

Lenin’in belirttiği gibi, parti-içi örgütler iki ana başlıkta ifade edilir: **a- Devrimciler örgütü, b- İşçiler örgütü.**

Partinin bu iki ana örgüt birimlerinin aritmetik ve organik bir toplamı olduğu çoğu kez unutulmakta ve bir demokratik dernek, bir sendika, bir kooperatif, parti örgütü olarak ele alınmaktadır. Böylece bir dernek “siyasi grup” olmakta ve dernek üyeleri “Devrimci Hareket” üyeleri sayılmaktadır. Bazıları da, **parti örgütü olarak** işçiler örgütü kavramını anlamayarak, partiyi salt devrimciler örgütü ile özdeşleştirmektedir. Bu yanlış anlayışların sonucu olarak, pek çok samimi unsur revizyonist örgütlenme ile devrimci örgütlenmeyi aynı saymaktadırlar. Ülkemizde bugün “Cepheci” olup ta, farkı anlamayarak, açıkça THKP-C’nin ideolojik-politik çizgisini (teoride ya da pratikte) inkâr eden gruplar içinde çalışan unsurların durumu budur. Yakından bakıldığında görülür ki, bu davranışlar, THKP-C’nin ideolojik-politik çizgisini savunan ve hayata geçiren THKP-C/HDÖ’ye karşı sürdürülen suçlama ve karalama kampanyasının sonucu oluşturulan keşmekeş ve güvensizliği ifade eder.*

Örgüt kavramına gelince, “örgüt sözcüğü genellikle iki anlamda kullanılıyor: biri dar, öteki geniş anlamda. Dar anlamda bu sözcük, kişilerden meydana gelen, kolektif ve hiç değilse asgari ölçüde tutarlı bir çekirdeği ifade ediyor. Geniş anlamda ise, bir bütün içinde birleşmiş bu tür çekirdeklerin toplamını ifade eder... Parti bir örgüttür (sözcüğün geniş anlamında), bir örgüt olması **gereklidir**. Aynı zamanda Parti (sözcüğün dar anlamında) farklı örgütlerin bütünüdür.”²⁴⁰

Rus Devrimi ile örneklersek, RSDİP’nde *Iskra* yazı kurulu sözcüğün dar anlamında, **bir örgüttür**. Yani *Iskra* yazı kurulu Partinin bir örgütüdür. Daha ilerki bir evrede *Pravda* aynı şekilde başka bir örgüttür. Keza *Iskra*’nın çıktığı, yani siyasi gazete olarak *Iskra* mevcutken, bilimsel ve teorik yayın organı olarak çıkan *Zarya* yazı

* Öyle ki, THKP-C/HDÖ’nün geniş kitlelerce “Acilciler” olarak bilinmesi karşısında, bazı oportünistler oligarşinin “anarşistler” korosunu, “aceleciler” diyerek katılmaktadırlar. Bu müzmin oportünistler, oligarşinin THKP-C çizgisinin içindeki uzantılan olmalarının en açık örneğidirler ve kariyerist anlayışlarını yansıtır.

²³⁹ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 82.

²⁴⁰ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 72.

kurulu da RSDİP içinde ayrı bir örgüttür. *Raboçeye Dyelo*, Bundçular, Borba grubu, *Yujni Raboçi* grubu her biri çeşitli mahalle örgüt birimlerine sahip, sözcüğün geniş anlamında örgütlerdir. Ama aynı şekilde RSDİP'nin dar anlamda örgütleridirler.

Kısaca toparlarsak, Parti, Marksist-Leninist unsurlardan oluşan örgütler toplamıdır. Bu örgütler, devrimciler örgütü ve işçiler örgütü şeklinde iki ana örgüt biçimine ayrılır. Parti, parti üyelerinin oluşturduğu, işçi sendikası içindeki kadrolardan (bunlar bir örgüt sayılır) Kızıl Ordu içindeki kadrolara (örgütlere) kadar pek çok örgüt biçimlerini kapsar. Önemli olan kadro ve kadro birimlerinin nerede ve neden bulunduğu değil, Partinin üyesi olmasıdır. Biz Parti örgütlerinden bahsederken, genellikle, “**teşkilat yapısı**” kavramını kullanıyoruz. **Zaten Partinin inşası kavramı, teşkilat yapısının kurulup, güçlendirilmesi, yani parti örgütlerinin geliştirilmesini ifade eder.**

Şimdi şu soru akla geliyor: **Bir Parti nasıl kurulur?**

“Opörtünist sosyal-demokrasinin örgütlenme ilkeleri aşağıdan yukarıya doğru örgütlenmeyi izler ve bu yüzden **mümkün olduğu yerde ve mümkün olduğu kadar**, (aşırı bir şekilde) anarşizm noktasına varan özerkliği ve demokrasiyi yeğ tutar. **Devrimci sosyal-demokrasinin ilkeleri ise yukarıdan aşağıya örgütlenmeyi izler, bu yüzden de parçalarla ilişkide, merkezin gücünün ve haklarının genişletilmesinden yanadır.**”²⁴¹ (abç)

Diyalektiğe göre, herşey birden olmaz. Nicel birikim nitel dönüşümü sağlar. Bu nedenle herşey basitten karmaşığa, küçükten büyüğe doğru bir **süreç** izler. Diyalektiğin bu ilkesi Partinin kuruluş ve gelişiminde kendini en açık biçimde gösterir.

Parti, tüm örgütleriyle birlikte, birden (bir günde değil elbette) ortaya çıkan birşey değildir. Partinin kuruluşunda **ilk halka, yukarıyı –tepeyi– oluşturmaktır**. Bu da profesyonel devrimcilerden oluşan, diğer örgüt biçimlerine göre daha canlı, daha tutarlı bir çekirdeği oluşturmaktır. Bu çekirdeğin oluşturulmasıyla birliktedir ki, Parti mevcut olur. Çekirdeğin gelişimine bağlı olarak, yeni ve çeşitli çekirdekler (örgütler) kurulur ve Parti teşkilat yapısı oluşur. **Parti örgütlerinin ortaya çıkmasında temel, profesyonel devrim-**

²⁴¹ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 234.

cilerin oluşturduğu çekirdeğin (devrimciler örgütü) aktif çalışmasıdır. Halkın tüm sınıflarına ve tüm çalışma alanlarına yayılan profesyonel devrimci kadrolar, buralarda yeni örgütler yaratır. (İleri unsurların örgütlenmesi) Zamanla, kelimenin tam karşılığı olarak, Parti üyelerinin oluşturduğu **işçi örgütleri** oluşur. İşçi örgütleri üyelerinin profesyonel devrimci olmaları şart değildir. (Ama bu örgütler artan oranda profesyonel devrimci yaratabilmelidir.)

Partinin varlığından bahsedebilmek için, kadroların mevcut olması yeterli değildir. Aynı zamanda **“program ve taktiklerin temel sorunlarında birlik”** mevcut olmalı ve **“bütünün parçaya, öncünün arda kalana komple güvensizliğinin ifadesi”** tüzük olması gerekir.

Tüm bunların oluşturulması “ideolojik mücadele”nin kıyasıya sürdürüldüğü **gruplar dönemini** zorunlu kılar.

“Parti, gruplar olmaksızın gelişmezdi.”²⁴² (abç)

Ama burada bir noktayı daha belirtelim: “Program” ve “tüzük” gerekliliği her zaman aynı, **eşdeğer** değildir. “Program” önde gelir. Ancak **“program ve taktiklerin temel sorunlarında”da birlik sağlanınca ve sağlandığı yerde “tüzük”ten söz edilebilir.** *

Parti tüzüğü, partinin devrim anlayışına uygun olarak yürütülecek çalışmanın merkezleşmesini ve disiplinini gerçekleştirir. “Siyasi çizgi” ya da “strateji” bir kez tespit edildi mi, tüm herşeyi kadrolar belirler. İşte tüzük, bu kadroların birbiriyle uyumunu ve birbirine güvenini tespit eder. Bu andan itibaren, artık grup çalışmalarının kişisel ve içgüdüsel “güven”i aşılabilir.

“Parti çalışması, ayrıca bir örgüt birliğini gerektirir.

Bu parti içinde aile çevresinden daha başka birşey olarak gelişen **örgüt birliği, resmi bir tüzük olmaksızın, azınlık çoğunluğa tabi olmaksızın, parça bütüne bağlanmaksızın mümkün olamaz. Program ve taktiklerin**

* Ülkemizde parti programı konusu da hep eksik anlaşılmıştır. Soldaki genel kanı, asgari ve azami devrim programı, yani demokratik ve sosyalist devrimin **neleri gerçekleştireceği** konusu, “program”, parti oluşumunun temeli olarak ele alınmaktadır. Bütün bu anlayışlar kendini Lenin’e dayandırır. Yakından bakıldığında görülür ki, “asgari ve azami devrim programı” Lenin döneminde Parti oluşumunda en önemli sorundur. Ama bugün başarıya ulaşmış ve sosyalizmin inşası yapılan pek çok ülke mevcuttur. Bu nedenle devrimin başaracakları konusu, “birlik” için –günümüzde– tali öneme sahiptir. Temel nokta **devrim stratejisinde birliktir.**

²⁴² Lenin, *Revizyonizm, Dogmatizm ve Oportünizme Karşı*, s. 12.

temel sorunlarında birlik sağlamadığımız için, bir dağınıklık ve ayrı ayrı gruplar dönemini yaşadığımızı açıkça kabul ettik, birleşmeden önce, sınır çizgilerinin çekilmesi gerektiğini açıkça ilan ettik; birleşik örgüt biçimlerinden söz bile etmedik, ama program ve taktikler üzerinde oportünizmle savaşın özellikle yeni (o tarihlerde gerçekten yeni) şartlarını tartıştık."²⁴³ (abç)

İşte THKP-C/HDÖ'nün 1972-76 tarihi ve "bu savaş, yeteri ölçüde birlik sağladı."²⁴⁴ Ülkemizde kullanılan karşılığı ile, "asgari örgütlenme" sağlanmıştır

b-Gruplar ve Parti

"Parti, gruplar olmaksızın **gelişemezdi**. Ve çok sınırlı sayıda insandan oluşan ve hemen hemen kişisel arkadaşlık temeline dayanan, kenetlenmiş kapalı olan gruplar Rusya'da sosyalizmin ve işçi hareketinin gelişiminde zorunlu bir aşama idi."²⁴⁵

Evet, grupların devrim sürecinde zorunlu bir aşamanın ürünü olduğu bilinmesi çok önemlidir. Bugün ülkemizde, her biri grup niteliğinde olan siyasi gruplar, diğerlerini "grupçuluk", "ilkellik", "amatörlük" ile suçlamaktadırlar. Bu nedenle de bu konuyu açalım.

Lenin'in de belirttiği gibi, devrim sürecinde "zorunlu bir aşama" olan grup ve grup çalışması, devrim rotasının (strateji de diyebiliriz) ortaya çıkmasını getirir. Yakından bakıldığında görülecektir ki, grup oluşumunun temelinde, mücadelenin o anki durumu yatar. Hareketin dağınıklığı, grupların doğduğu ortamın en temel özelliğidir. **Herşeyden önce "ne ve nasıl yapılmalı?" sorusu cevaplanmamıştır**. Yani devrim stratejisi oluşturulmamıştır. Bu nedenle herşey geleneğe göre, yani kendiliğinden gelme bir tarzda yürütülmektedir. Herşey, örgütsel tecrübe, profesyonel devrimcilik, siyasi çizgi vb. herşey, bu çalışmanın içindedir.

Gruplar dönemi ile ilgili iki şey önemlidir: Grup çalışmaları

²⁴³ Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 223.

²⁴⁴ Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 223.

²⁴⁵ Lenin, *Revizyonizm, Dogmatizm, Oportünizme Karşı*, 12 Yıl Koleksiyonuna Önsöz, s. 125, Odak Yay.

devrim sürecinde kaçınılmaz, zorunlu bir evredir. Ama bu çalışmayla siyasi görevlerin başlanamayacağı açıktır. İşte bu iki nokta kavrandığı anda mücadele ileriye doğru (yan yarıya) ilerlemiş demektir.

Grup **çalışmasının** karakteristiği, **sistemli eylem planının yokluğu ve donatımın ilikelliği, siyasi mücadele hazırlığının eksikliği, siyasi mücadelenin amatörce yürütülmesidir.**

“Hareketin tecrübesinden yararlanabilmek ve pratik dersler çıkarabilmek için, şu ya da bu eksikliğin **sebeplerini ve anlamını iyice kavramalıyız.** Onun için ... sosyal-demokratların ... daha o zaman, ‘kendiliğinden-gelme’ hareketin başlangıcında bile, **en geniş programla ve bir mücadele taktiği çizgisiyle ortaya çıkmının** mümkün olduğunu haklı olarak düşündüklerini belirtmek son derece önemlidir. Devrimcilerin çoğunluğunun eğitimden yoksun bulunuşu –ki bu tamamen doğal bir olaydı– özellikle korkulacak bir durum değildi. **Görevler doğru tespit edildikten ve görevleri yerine getirmek için çabaları sarfedecek enerji olduktan sonra, geçici başarısızlıklar, sadece küçük talihsizlikler sayılır.** Devrimci tecrübe ve örgütlenme ustalığı edinilebilen şeylerdir; yeter ki istek olsun, yeter ki eksiklikler kabul edilsin. Devrimci eylemde eksikliklerin kabul edilmesi, onların giderilmesi yolunda yarı mesafenin aşılmasıdır.”²⁴⁶ (abç)

“Her grubun, şu ya da bu ölçüde “en geniş program ve mücadele taktiği çizgisi” üzerine bir düşüncesi mevcuttur. Şu ya da bu ölçüde diyoruz, çünkü kimi gruplar vardır ki, günlük politika ile işleri yürütmeye çalışırken bile, yazılı olmasa da, kendine göre “program ve mücadele taktiği” beyan ederler. İşte bu “mevcudiyet”tir ki, gruplar döneminin ana özelliğini, yani mücadelenin temelini teşkil eder.

“O dönemde, gruplar arasındaki ayrıntılar, çalışmanın takip edeceği doğrultu üzerineydi ve o zamanlar için, bu tür çalışma onlar için yeni bir şeydi. (Ne Yapmalı?’da işaret etmişim)”²⁴⁷

İdeolojik mücadele süreci olarak da adlandırılan bu dönem-

²⁴⁶ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 44-45.

²⁴⁷ Lenin, *Revizyonizm, Dogmatizm...*, s. 126.

de, bir yandan her grup, kendi çizgisi doğrultusunda pratik çalışmayı yürütürken, diğer yandan (ki bu yön temeldir) gruplar arası mücadele ve siyasi çizginin yetkinleştirilmesi çabaları hareketin bütünselliğini oluşturur.

“Önceleri bizim Partimizin örgütlenmiş bir bütün olmadığını, sadece ayrı ayrı gruplar toplamı olduğunu ve bu yüzden, bu gruplar arasında **ideolojik etki ilişkileri dışında herhangi bir ilişkinin mümkün olmadığını unutmuslardır.**”²⁴⁸ (abç)

“**Program ve taktiklerin temel sorunlarında birlik sağlayamadığımız için bir dağınıklık ve ayrı ayrı gruplar dönemini yaşadığımızı kabul ettik.**”²⁴⁹ (abç)

Gruplar döneminin en büyük özelliklerinden birisi de, çalışmaların ilkelliği ve amatörlüğüdür. Bugün, gerek saflarımızda, gerekse solda, THKP-C/HDÖ'nün çalışmaları ile ilgili “eleştiri”lerin odak noktası burada yoğunlaşmaktadır. Biz geçmişte (ve şimdi belli ölçüde) ilkel çalışma ve amatörlüğün varlığını (tüm solda) inkâr etmedik ve hiçbir zaman da bunları haklı göstermeye çalışmadık. THKP-C/HDÖ'nün bu konulara yaklaşımında diyalektik bir bakış açısı ege-men olmuştur. Diyalektikten “bihaber” kişi ve çevrelerin bu yaklaşımımızı anlayamaması çok doğaldır.

“**Gerçek diyalektik bireyin yanlışlarını haklı göstermez, ama bütün somutluğu içinde gelişme sürecinin ayrıntılı bir incelenmesi ile, kaçınılmaz olduklarını kanıtlayabilir, kaçınılmaz düşünceleri inceler.**”²⁵⁰ (abç)

“*THKP-C/HDÖ ve Tarihsel Gelişim*” adlı broşürümüzde tüm gerçekleri ve olaylar karşısındaki tavrımızı (somut olarak) sergiledik. Fakat şu anda ilkellik suçlaması ile ilgili bazı noktaları tekrarlamakta yarar vardır.

“Pratik hazırlıktan, örgüt çalışmalarını yürütme yeteneğinden yoksunluk, hiç şüphe yok ki, daha başından beri her zaman devrimci Marksist görüşü savunanlar dahil, hepimizin ortak eksikliğidir. **Ve şüphesiz hiç kimse bu pratik hazırlık yoksunluğundan, pratikte çalışanları**

²⁴⁸ Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 200.

²⁴⁹ Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 223.

²⁵⁰ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 252.

suçlayamazdı. Ama, ilkellik ya da ilkel yöntem hazırlık yoksunluğundan daha fazla şeyi kapsar; bu terim genel olarak, **devrimci eylemde dar kapsamlı yetinmeyi,** bu kadar **dar eylem temeli üzerinde iyi bir devrimciler örgütünün kurulamayacağını** anlamamayı, bu dar kapsamlı çalışmayı haklı gösterme ve onu özel ‘teori’ durumuna yükseltme eğilimlerini, yani, bu meselede de kendiliğinden-gelmeciliğe boyun eğmeyi ifade eder.”

²⁵¹ (abç)

Görüldüğü gibi, “ilkellik” ya da “ilkel yöntem” kavramı, pratik çalışmanın ve bu çalışmaya hazırlanmanın eksikliğini ifade etmez. Bu eksiklik her zaman ve her yerde devrimcilerin kaçınılmaz durumudur. Ama ilkellik, “dar eylemi” ve bu “dar eylem alanı ile” Parti kurmayı “düşünmeyi” ifade eder.

Bugün bu ilkellik, “iflah olmaz amatörler” olarak “Devrimci (!) Yol-Gençlik” kesiminde kendini gösterir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin gayri-resmi olarak inkâr edilmesi, “Devrimci (!) Yol-Gençlik” oportünizmini “eylemde dar kapsamlı” çalışmaya yöneltmiştir. DY-G’ye söylenebilecek tek şeyi Lenin söylüyor:

“Bizim en büyük hatamız, **siyasal ve örgütsel görevlerimizi,** her günkü ekonomik mücadelenin kısa vadeli, ‘elle tutulur’, ‘somut’ çıkarları düzeyine indirmemizdir.”²⁵²

“Devrimci (!) Yol-Gençlik” oportünizmi, bu “dar”lığı ve “siyasal ve örgütsel görevleri” ekonomik-demokratik mücadele “düzeyine indirilmesi”, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni (çeşitli gerekçelerle) gayri-resmi inkân ile başarmıştır (!). “Legal olanaklar tüketilmemiştir”, “partileşme süreci”, “ideolojik mücadele”, “ekonomik-demokratik mücadelede kadroları pişirmek” sözleriyle bu gerçekleşmiştir. En genelde kaba bir ekonomizm sapmasına yönelmiştir. Gerek mevcut durumda demokratik muhalefeti öne çıkararak, gerekse ekonomik mücadele ile siyasal mücadeleyi karıştırarak “hayat pahalılığını protesto” eden DY-G, son olarak “*Öncü Savaş taktik evre ya da ara aşamadır*” diyerek gerçek yüzlerini sergilemektedirler.

²⁵¹ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 140, Evren yay.

²⁵² Lenin, age, s. 142.

İkelliğin diğer bir türü de bir-iki şehir ya da mahalde “Öncü Savaşçı gerilla” yetiştirme “hastalığı”dır. Bir takım gruplar ya da kişiler, bir-iki şehrin, bir-iki çalışma alanında örgütlenmeye çalışmaktadırlar. Yine belirtelim ki, başlangıçta bu tür çalışma kaçınılmaz olabilir. Ama gerek 77-78 Türkiye’si, gerekse o alanlarda ekonomik-demokratik mücadeleye tabiyet, ikelliği gündeme getirmektedir. “... *Bu gruplar, aynı şehirdeki ve hatta, aynı semtteki gruplarla hiçbir ilişki kurmadan*”²⁵³ (abç) başlattıkları bu çalışma, geçmiş devrimci mücadelenin teorik ve pratik önemini “inkâr” ettiği anlamda, “iflah olmaz” amatörliğe doğru yönelmektedir.

“Yerel militanların birbirleriyle uyumsuzluğu, çevrelerin birdenbire kuruluşu, teorik-siyasal-örgütsel konularda dar görüşlülüğün yoğun bulunması, bütün bunlar... (ilkel-amatör) şartların **kaçınılmaz sonucudur.**”²⁵⁴ (abç)

Bir çözüm platformu yaratabilmek için, sonuçların tespit edilmesi yeterli değildir. Önemli olan sonuçları **yaratan nedenlerdir.** Nedenler tespit edilebilsin ki, çözüm olabilsin.

THKP-C/HDÖ olarak tüm olaylar karşısındaki tavrımız bu şekildedir. İkinci olarak, soyut planda yapılan tespitlerin kişiyi hiç bir yere getirmeyeceğidir. “***Diyalektiğin temel ilkelerinden biri, soyut gerçek diye bir şeyin olmadığı, gerçeğin her zaman somut olduğudur.***”²⁵⁵ (abç)

THKP-C hareketinin, gerek geçmişi, gerekse mevcut durumu, hep soyut planda ve kitaplara uygun olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler, **önemli ölçüde** bulanıklık yaratmaktadır. Bu revizyonist ve pasifist yaklaşım, “*formel mantığa göre çok mantıklı (!) olduğu için, meselelere henüz diyalektik materyalizmin ışığı altında bakamayanların kafalarını bulandırmaktadır.*”²⁵⁶ “Bu, “*revizyonizm ve pasifizmin statik örgütlenmesi (kurumculuk)*”²⁵⁷ fikir ve pratiğinden kaynaklanmaktadır. Geri-bıraktırılmış ülkelerin ekonomik ve sosyal durumunun yarattığı koşulları Che Guevara şu şekilde izah ediyor:

²⁵³ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 138.

²⁵⁴ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 138.

²⁵⁵ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 93.

²⁵⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

²⁵⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

“Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile, az çok bir hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit ‘örgütçülük’ ya da ‘kurumculuk’ yaratır ki, az çok ‘normal’ denebilecek dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran o kadar çetin olmamasıyla nitelenebilir.”²⁵⁸

Bugün, revizyonist ve pasifistlikleri açık olan “sol” grupları için değil, tüm sapmalar için geçerli olan bu sözler THKP-C içinde ortaya çıkan “**örgütsel oportünizm**” nedenlerini de açıklar.*

“Dar grupçuluk” anlayışını yaratan ikinci neden, 71 hareketinin durumudur. Bugün THKP-C hareketinin içinde, (THKP-C’nin ideolojik-politik-stratejik-örgütsel ilişkilerini kabul edenler) 71’e karşı takınılan tavır, genellikle “çocuksu” tespitler düzeyindedir. 75 yıllarına kadar *Kesintisiz Devrim*’den sonra yazı yazmanın, yani, yeni (somuta ilişkin bile olsa) broşürler yayınlamak 71’e “hakaret” olarak kabul ettirmeye çalışıldı. Bugün DG-Y oportünist yöneticilerince yaratılmaya çalışılan bu hava, “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*” ile bozuldu. Bunun üzerine DG-Y oportünist yöneticileri her türlü “hakaret” ve küfür kampanyasını başlattılar. “*TDAS Üzerine Bir Kaç Söz*” adlı “illegal” (!) bir yazı yayınlamak için “aşılmaları” sergilediler (Bu konuyu “Türkiye Devrimi” bölümünde ayrıca ele alacağız). Bugünlerdeki “çocuksu” tespitler ise, silahlı propaganda ve Öncü Savaşının **pratiği** üzerine olmaktadır. Pek çok unsur, pratiğin silahlı propaganda ve Öncü Savaşı **olabilmesi** için “Elrom”un “aşılmasını” kriter almaktadırlar. Bu yanlışlık, en temelde somut politik hedef ve eylem biçimi ile stratejik hedef ve mücadele biçimini birbirine karıştırmak ve de karşı karşıya koymaktan kaynaklanır. Yakından bakıldığında, bu görüşü savunan unsurların 71 üzerine ve Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi üzerine söylenmiş ve yapılmış tespitleri, ya yoktur, ya da genelden öte değildir.**

²⁵⁸ Che, *Siyasal Yazılar*, s. 93.

* “Örgütsel oportünizm” diyoruz, zira 77 yılındaki tüm çatışma ve “eleştiriler” hep örgütlenmenin ilköğütü-amatörlüğü noktasında toplanmaktadır.

** Şimdi “Yurt-dışı grubu” olarak tanımlanan ve zaman içinde DK-EB-MLSPB şeklinde parçalara bölünen grup, ilk dönemlerinde, aynı yanlışlığı, “askeri disiplin” ile gizliyordu.

İşte yukarda belirttiğimiz nedenler sonucu, bir yandan “örgüt”, diğer yandan “Öncü Savaşı” karıştırılarak (ya da basitleştirilerek) şu anki “beğenmezlik” ve “güvensizlik” gündeme gelmiştir. (DG-Y oportünizminin durumu “içler acısı” bir hal aldığı şu günlerde, bu konu, nispi bir önem kazanmıştır.)

Bir kez daha yineleyelim: **Örgütün karakterini belirleyen eyleminin muhtevasıdır. Yapı sonra gelir, eylem biçimi sonra gelir. Sorun, örgütün eyleminin muhtevasıdır. Ekonomik-demokratik mücadelenin başarısı için ya da barışçıl yöntemleri temel alarak yürütülen politik mücadele için (Rus Devrimi’nde olduğu gibi) eylem koymak yahutta faşist milis güçlerinin saldırılarını (parçada) defetmek şeklinde silahlı eylem yapmak ayrı muhtevadadır; siyasi mücadelenin temel aracı olarak, iktidarın ele geçirilmesi için yapmak ayrı muhtevadır. Her biri ayrı muhtevada olduğu için, ayrı karakterlerde örgüt gerektirir. İşte bu ayrı karakterde örgütler, salt silahlı eylem yapımlarıyla aynı potaya konamaz.**

Grup çalışmasının bitimi, partiye dönüşümü nasıl olmalıdır? Grup çalışmasının nerede bittiğini, parti çalışmasının nerede başladığını nasıl tespit edilecektir?

Proletarya partisi, Marksist-Leninist ilkeler üzerine kurulmuş, belirli bir ideolojik-politik çizgiye sahip **maddi örgüt birliğidir**. Partideki birlik, ideolojik-politik olmakla birlikte, işleyiş **tüzük** ile resmîyet **kazanır**. Tüzük, “*partinin bütün bölümlerine örgütlü (komple) bir güvensizliğin ifadesidir, yani tüm yerel, bölgesel, ulusal ve öteki örgütler üzerinde denetim demektir.*”²⁵⁹ Tüzük, bütünün iradesini temsil eder, üyeleri arasındaki bağların ve ilişkilerin resmi biçimde belirlenmesi demektir. Ancak tüzük sayesinde ki, parti, herkesin canının istediği gibi hareket edebileceği, girip-çıkabileceği bir grup yapısından ayrılır.

Partinin mevcudiyetinde temel (ki aynı zamanda grup çalışmasının sonucudur), belirli siyasi çizgi etrafında, **örgütlü** mücadelenin gereğine **asgari** düzeyde de olsa inanan, **ileri unsurların** asgari düzeyde **örgütlü olması ve örgütlü mücadele** etmesidir.

Ama gün geldi, bizlerle, yani gerçeğin somutluğu ile temas ettiler. Somut gerçeği tanımalarında THKP-C/HDÖ araç oldu. İşte o an herşeyleri tuzla buz oldu.

²⁵⁹ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 67.

Öyle ise, **partinin varlığından söz edilen yerde, belirli ve kesinlik kazanmış siyasi çizgi** (devrim anlayışı-örgüt anlayışı-çalışma tarzı) ve **bu çizgiyi benimseyen unsurların** (ileri unsurlardır bunlar) **asgari örgütlenmesinden söz ediliyor demektir.***

Parti konusunda ilk adımın ideolojik-politik birlikten geçtiği ve bunun “*resmi ve bürokratikçe (disiplinsiz aydın için bürokratik) bir tüzük*” ile somutlaştığı tartışma götürmez. Stalin, parti birliğinin iki kısımdan oluştuğunu söylüyor: “**İdeolojik birlik ve maddi örgüt birliği**.”²⁶⁰ Maddi örgüt birliği ise, “**irade, eylem ve disiplin birliği**”ni içerir. **İrade birliği, ideolojinin; eylem birliği, ortak eylem planının (strateji ve taktik); disiplin birliği, tüzüğün ürünüdür.**

Kısaca, parti, ister tek tek grupların birliği ile, isterse tek bir grubun gelişmesi ile inşa edilsin, ideolojik ve maddi örgüt birliği esastır. Bu, tek bir yönetici organın, tek bir tüzüğün varlığını gerektirir.

“Parti, görevlerini yerine getirebilmesi için ve kitlelere sistemli bir şekilde kılavuz edebilmesi için, merkeziyetçilik ilkesine dayanarak örgütlenmeli, tek bir tüzüğe, belirli bir parti disiplinine ve tek bir yönetici organa sahip olmalıdır. Bu organ parti kongresi, kongreler arasındaki zamanda da parti Merkez Komitesidir. Partide azınlık çoğunluğa, tek tek örgütler merkeze, alt örgütler üst örgütlere itaat etmelidir.”²⁶¹ (abc)

Parti içinde her kademedede alınan kararlar, **harekete geçilmeden önce şartların imkan verdiği ölçüde** parti üyeleri tarafından tartışılır, kararın lehinde ve aleyhinde olan bütün görüşler söylenir. Karar kesinleştikten sonra, azınlık çoğunluğa uyar, **harekete geçildikten sonra** karara karşı muhalefet yürütmek bölücülüktür.

“Bolşevizm, siyasi düşünce akımı olarak ve siyasi parti olarak 1903’den beri mevcuttur.”²⁶² diyen Lenin, parti ve grup çalışmalarının birbirine dönüşümünü açık ve somut olarak ifade etmektedir.

Görüleceği gibi, “parti nasıl kurulur?”, “parti ne zaman ku-

* Asgari örgütlenme kavramını ve ikili niteliğini ileride ele alacağız.

²⁶⁰ SBKP (B) Tarihi, s. 71.

²⁶¹ Lenin, Akt. SBKP (B) Tarihi, s. 73.

²⁶² Lenin, “Sol” Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, s. 12.

rulur?”, “parti nedir?” soruları, Marksizm-Leninizmde çok açık ve somut bir konudur. Diyebiliriz ki, gruplar dönemi partinin yaratılmasında zorunlu ve kaçınılmaz bir aşamadır. Bununla beraber, gruplar döneminin nerede bittiği, partinin ne zaman kurulduğu, önceden kesin olarak saptanamaz. “*İnsanın kendine bir şeyim demesi başkadır, gerçekten öyle olması başkadır.*” (Lenin) Bunu belirleyecek olan mücadele ve yalnız mücadeledir.

c- Partinin Fonksiyonları*

Daha önce silahlı propagandayı ele alırken, partinin, mücadelesini üç cephede yürüttüğünü söylemiştik. Bu üç ana mücadeleden (ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik) karşılıklı ilişkisini belirttiğimizden, burada politik mücadele ile ilgili bazı kavramları ele alacağız.

Lenin şöyle diyor:

“*Bizim en büyük hatamız, **siyasal ve örgütsel görevlerimizi, her günkü ekonomik mücadelenin kısa vadeli, ‘elle tutulur’, ‘somut’ çıkarları düzeyine indirgememizdir.***”²⁶³ (abç)

“Bir mücadele örgütünün **inşası ve siyasi ajitasyonun yürütülmesi**, ‘durgun’, ‘banşçı’ **her şart altında** ve ‘devrimci ruhun zayıflaması’ ne kadar belirgin olursa olsun **her dönemde esastır.**”²⁶⁴ (abç)

“En geniş **siyasi ajitasyon** yürütülmesi ve bunun sonucu olarak da bütün alanları kapsayan **siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının** mutlak olarak zorunlu olduğunu ve eğer **eylemimizin gerçekten sosyalist bir eylem olacaksa, bu eylemin başlıca görev olduğunu görüldük.**”²⁶⁵ (abç)

* “Fonksiyon” sözcüğü, çoğu kez yanlış anlaşılıp, statik (durağan) görev anlamında kullanılmaktadır. Sözcük olarak, görev sözcüğünün karşılığı olmakla beraber, statik değil, değişken görev anlamına gelir. Fiziksel terimlerle açıklarsak, fonksiyon, birşeyin (ya da niceliğin) bir ya da birkaç değişken şeye (ya da niceliklere) bağlı olarak değişebilirliğini ifade eder. Gerek silahlı propagandanın, gerekse partinin fonksiyonlarından bahsederken, işte bu birbirine bağlı olarak zaman ve mekana göre değişen görevler bütününe kastediyoruz.

²⁶³ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 142.

²⁶⁴ Lenin, *Örgütlenme Üzerine*, s. 13.

²⁶⁵ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 102.

“Sosyal-demokrasinin **siyasi mücadelesi**, işçilerin işverenlere ve hükümete karşı **ekonomik mücadelesinden çok daha geniş ve karmaşık bir mücadeledir**. Aynı biçimde (ve bundan dolayı) devrimci sosyal-demokrat bir partinin örgütlenmesi, işçilerin ekonomik mücadele için örgütlenmesine kıyasla **bambaşka birşey olmalıdır**.”²⁶⁶ (abç)

“**Siyasi iktidar**, devrimci güçlerin yöneldiği zorunlu bir **stratejik** gayedir ve **her şeyin** bu büyük gayeye göre ayarlanması, **ona** bağımlı olması gerekir.”²⁶⁷ (abç)

Görüldüğü gibi, **ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadele siyasi mücadeleye**, yani proletaryanın iktidar mücadelesine tabidir. Partinin görevi, bu alanlarda mücadelenin de yürütülmesini sağlamaktır. (Gücü oranında)

Mücadelenin bazı evrelerinde ya da seçilen (temel-tali) mücadele biçimlerinin niteliğinden dolayı, ekonomik-demokratik mücadele ve onun yürütülmesi, siyasi mücadele için zorunlu bir çalışma olabilir. Bu evrelerde ekonomik-demokratik mücadelenin içine girilmesi ve yürütülmesi, siyasi mücadelenin başansını belirler. Örneğin klâsik politik kitle mücadelesi, ekonomik-demokratik mücadelenin yürütülmesini zorunlu kılar. Fakat bu “uyum” durumu, bir istisna olup, özele aittir. Marksistler hiçbir zaman, “işverene ve hükümete karşı ekonomik mücadele”yi eyleminin başlıca odağı haline getiremezler. Yine Marksistler, şu ya da bu nedenle (örneğin kadro yaratma, yetiştirme vb.) kitle mücadelesine katılamaz. Onun mücadeleye katılımı, bilinçli bir şekilde, siyasi mücadeleyi yürütmek içindir. Bir başka deyişle, “katılım”, kitleleri bilinçlendirip örgütleyerek devrimi gerçekleştirmek içindir.

“Biz sosyal-demokrasinin desteğinin, onun yönettiği mücadeleye **katılmayı**, herhangi bir gereksinmeyle (öğrenmek, anlamak vb.) suni olarak **sınırlandırılmasına** asla izin vermeyeceğiz, çünkü bu **katılım**, hem örgütlenme bilincini, hem örgütlenme içgüdüsünü **ilerletir**, ama bir parti içinde sistemli bir çalışmayı yürütmek için **biraraya geldiğimize göre**, bu katılımın sistemli

²⁶⁶ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 142.

²⁶⁷ Che Guevara, *Siyasal Yazılar*, s. 100.

olması gerekir.”²⁶⁸

İşte bugün “Devrimci”(!) Yol Gençlik oportünizminin ve ona yakın anlayışların **ilkelliği**. Bu oportünistler, gerek devrimcilerin temel görevinin siyasi mücadeleyi yürütmek olduğunu “atlayarak”, gerekse kitle mücadelesine “girişi” (katılımı) “partileşme-netleşme” vb. şeylerle “sınırlayarak” bir kez daha ilkelliğin en sonuna yuvarlanmışlardır.

Partinin bu siyasi mücadeleyi başarabilmesi için, kitlelere öncü olabilmeli, onları yönlendirebilmelidir. Bunu başarmanın tek yolu “hayatın bütün alanlarını kapsayan siyasi gerçekleri açıklama **kampanyasını**” örgütlemektir. Bu kampanyanın sonucunda kitleler, siyasi olarak, bilinçlenirler ve partinin önderliğinde örgütlenerek mücadeleye sokulurlar. Bugün, mücadele eden pek çok “örgüt”ün pratikleri göstermiştir ki, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, ya kavramamaktan ya da ekonomik teşhirle karıştırılmaktan dolayı **yürütülmemektedir**. Sonuçta yapılanlar, “her günkü”, “can sıkıcı” kendiliğinden-gelme çalışma ve görevlerle kalmaktadır.

“Rusya’da ilk bakışta, otokrasinin boyunduruğu, sosyal-demokrat örgütle işçi örgütlenmesi arasındaki **her türlü** farkı silmektedir, çünkü **her türlü** işçi dernekleri ve her cinsten devrimci kuruluşlar yasaklanmıştır ve ekonomik mücadelenin başlıca belirtisi ve silahı olan grev, adı bir suç sayılmaktadır. Böylece bizdeki durum, ekonomik mücadeleyi yürüten işçileri, bir yandan siyasi meselelere uğraşmaya ‘iterken’, öte yandan **sosyal-demokratları da sendikacılıkla (trade-unionculuk) sosyal demokrasiyi birbirine karıştırmaya itelemektedir.**”²⁶⁹ (abc)

Bu “iteleme” sonucunda **ekonomik-demokratik** mücadelenin yürütülmesi devrimcilerin başlıca eylem alanı olmakta ve bu mücadele siyasi mücadele olarak ele alınmaktadır. Sonuç, **dar eylem temeli ve kitlelerin sessizliği**.

“Azıcıkta olsa **siyasi bilince erişmiş olan** halkın bütün bölümlerinde siyasi gerçekleri açıklama tutkusu yaratmalıyız. Siyasal sergilemenin sesinin bugün bu kadar zayıf, ürkek ve seyrek duyulur olmasından cesareti-

²⁶⁸ Lenin, *Bir Adımı İleri, İki Adımı Geri*, s. 91-92.

²⁶⁹ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 91-92.

miz kınılmamalıdır. Bu, polis baskılarına toptan boyun eğildiğinden dolayı değildir.”²⁷⁰ (abç)

Bu durumun birinci nedeni, devrimcilerin bu kampanyayı örgütlemekte yetersiz kalmalarıdır (ana neden). Bu yetersizlik, ekonomik-demokratik mücadelenin dar sınırlarında kalmak ve bu kampanyanın (şartların getirdiği) **araçlarının** yeterli şekilde kullanılmamasıdır.

İkinci neden, “onlar, halk arasında herşeye ‘kadir’ Çar hükümetine karşı yakınmalarını yöneltecek ve buna değer olan gücü, hiç bir yerde görememektedirler.”²⁷¹ “**Ve böyleleri bize şikayetlerini, ancak onun gerçekten bir etkisi olacağını, bizim bir siyasi güç olduğumuzu gördükleri zaman iletceklerdir.**”²⁷² (abç) *

Kitleleri bilinçlendirip-örgütlenerek (devrim saflarına çekip) eyleme sokmada, temel, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasını örgütlemektir, dedik. Bu kampanya, somut tarihsel şartlara göre, çeşitli araçlarla yürütülür ve bu mücadele biçimleri (çarpışma biçimleri) konusunu içerir. Çarpışma biçimleri konusuna girmeden

* Sanız *Kesintisiz Devrim II-III*'te geçen, “kitlelerin düzene karşı memnu-niyetsizlik ve kıpırdanmalarının eyleme dönüşmesi için, önce inandırıcı olmalıyız. Söylediklerimizi bizzat eylemlerimizle onlara göstermeliyiz.”; “Ve şu anda bizlerin görevleri, düzen değişikliğinin şu ya da bu biçimde gerekliliğine inanan (“azıcık da olsa siyasi bilince erimiş olan”) kitlelere böye bir değişikliğin mümkün olabileceğinin güvencini yaratmaktır”; “Evet, kitlelere, oligarşiye karşı savaşan silahlı devrim cephesinin güçlü olduğunu göstermeliyiz, bir bakıma kuvvet gösterisi yaparak, düşmanı yıpratmamız, moralden çörememiz gerekmektedir. **Bunun tek yolu öncünün bir dizi askeri zaferidir.**” sözlerinin anlamı anlaşılabilir. Silahlı devrim cephesi, bu güvenceyi silahla olabileceği açısından verememesi sonucu, CHP'nin “başşıl” güvencesi kitleleri etkilemektedir. Sanız, III. bunalım döneminde geri-bıraktılmış ülkelerde, bu güvencenin “askeri eylem” ve bunun “başşans” ile yaratılabileceği (Marksist-Leninistler için) gerçeğini tekrarlamaya gerek yoktur. THKP-C/HDÖ' nün 77-78 eylemleri (elbette diğer gruplarda eylemleri etkili olmuştur). “düzen değişikliği” açısından yetersiz kalmakla beraber, kitle pasifikasyonunun bu dönemdeki aracı olan, faşist milis güçlere karşı (MHP) mücadelede kitleye “güvence” vermiştir. 77-78'de yürütülen silahlı devrimci eylemler, kitlelere bu konuda güvence vermekle kalmamış, aynı zamanda politik hedef göstermiş (MHP-MC-Oligarşi) ve bu hedefe yönelik eylem biçimini belirlemiştir. Yakından bakıldığında görülür ki, faşist milis saldırılarda CHP bile “başşıl-parlemento” direnişinin yerine “silahlı” direnişi kabul etmek zorunda “kalmış” ve böylece silahlı devrimci eylemlere (karşı olmasına rağmen) tavır alamamıştır. İşte 76-77 **devrimci taktiğimizin başarısının somut görünüşleri** ve “**devrimci propagandanın etkili olabilmesi, kitlelerin devrim saflarına çekilebilmesi için silahlı propaganda, Latin-Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere bütün geri-bıraktılmış ülkelerden çok daha fazla ülkemiz için şart ve elzem**” olması.

²⁷⁰ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 93.

²⁷¹ Lenin, age, s. 120.

²⁷² Lenin, age, s.120.

genelde, bu sürecin nasıl işlediğini görelim:

Kitlelerin siyasi bilince erişebilmeleri için, yani siyasi eğitim için, kitlelerin siyasi bakımdan ezildiklerini açıklamak gerekir. Ama bu açıklama, soyutta değil, bu siyasi baskının her somut örneği ele alınarak yürütülmelidir. Bir başka deyişle, “*toplumun çeşitli sınıflarını etkilediğine göre, kendisini yaşamın ve eylemin en çeşitli alanlarında – meslek, kamu, özel, aile, din, bilim, kültür vb. ortaya koyduğu*” için, siyasal açıklama, oligarşinin, bütün yönleriyle yürütülecektir. Önce bu baskılar gözönüne serilecek (somut), sonra ajitasyon ve propaganda ile, **sosyalist açıdan açıklanacaktır** (soyut). (Somuttan soyuta giderek kitleleri bilinçlendirmek esprisi).

İşte devrimcilerin görevi, bu işi başarmanın yolunu bulmaktır. Yani mücadele biçimlerini (çarpışma biçimleri) gündeme getirmektir. Ve bu yüzden:

“... Halkı devrim saflarına çekmek için hangi mücadele metodunu temel olarak seçeceğiz? Geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı hangi mücadele biçimi olacaktır?”

İşte, devrimci çizgi ile oportünist çizgiyi, devrimci teoriyi, ‘ortodoks’ ideolojik-politik söz ebeliğinden ayırdeden temel ölçü burdadır.²⁷³ (abç)

Rus devriminde, bunlar, **merkezi siyasi gazete** (ideolojik-teorik yayın organı değil) ile (temel olarak) başarılıken; bizde gerilla savaşı ile başlanacaktır (**Birincisi, klâsik politik kitle mücadelesini karakterize eder; ikincisi, silahlı propagandayı**).

Bu kampanya, siyasi gerçekleri sergilemek (somut), bunları sosyalist açıdan açıklayıp yorumlamak (soyut), bunların sonucu kitleyi bilinçlendirmek, bilinçlenen kitleye politik hedef göstermek (somut) ve örgütleyip eyleme sokmak görevlerini içerir. SİYASİ MÜCADELE budur.

“*Kitleyi eyleme çağırmaya gelince, bu enerjik bir siyasal ajitasyon olur olmaz, somut gerçekler canlı ve belirli biçimde gözler önüne serilir serilmez kendi kendine olacaktır.*”²⁷⁴ “*Bir gün gidip*” “*engizisyoncu bir papazın*” evi önünde yapılan bir gösteride slogan atacak, yarı “*halka işkence etmekle tanınan*” bir kişiyi taşılaya-

²⁷³ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III.

²⁷⁴ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 98.

çak daha sonraki gün “açık siyasi eyleme” (örgütlü) girecektir.*

“Rus işçileri, polislin halka zorbaca davranışına karşı, dinsel mezheplere zulmedilmesine karşı, köylülerin kırbaçlanmasına karşı, amansız sansüre karşı, askerlere işkence edilmesine karşı, en masum kültürel girişimlerin bastırılmasına karşı vb. **niçin hâlâ bu kadar az** devrimci eylemde bulunmaktadır? Böyle bir eylem ‘elle tutulur sonuçlar vaad etmediğinden’, ‘olumlu’ fazla şey sağlamadığından, ‘ekonomik mücadelenin’ onları buna ‘itelediğinden’ ötürü müdür?... Elbette ki, hayır... Eğer bütün utanç verici haksızlığa karşı yeteri kadar geniş, çarpıcı ve anında teşhiri **hâlâ örgütleyemiyorsak, suç bizdedir, kitle hareketlerinin gerisinde kalışımızdadır.**”²⁷⁵ (abç)**

Sonuç olarak, bir örgütün, siyasi bir örgüt ya da parti olabilmesi, onun niceliksel sayısı ile değil, eyleminin muhtevası ile belirlenir.

“Bir örgütün karakterini, doğal ve kaçınılmaz olarak, eyleminin muhtevası belirler.”²⁷⁶ (abç)

TDAS-İ’de belirttiğimiz gibi, önemli olan örgütün isminin Parti olup olmaması değil, yerine getirdiği fonksiyonlardır. Ancak bu şekilde belirli gruplar için bir fikir yürütülebilir. Yoksa grupların “mahalli-yerel”, “amatör-ilkel” olmaları ile değil. Bunlar tali faktörlerdir. (Bolşeviklerin de –Emeğin Kurtuluşu Grubu dönemi– bu evreleri yaşadıkları unutulmamalıdır.)

“Leninist devrim teorisindeki ihtilâlcı insiyatife, politikaya öncelikle ağırlık vermek Leninist parti anlayışını da biçimlendirmektedir.

Lenin’e göre, proletarya, işçiler örgütü (Mahir yoldaş bunu mesleki örgüt olarak koyuyor) ve devrimciler örgütü olmak üzere iki tip örgüt vardır. ‘İşçilerin örgütü

* MHP olgusunda kitlelerin bu tavn çok net biçimde görülür.

** Burada İİ. bunalım döneminde geri-bıraktınlmış ülkelerde oligarşi ve suni denge olgular nedeniyle, siyasi alternatif olarak belirmenin başlangıçta diğer görevlerden önde geldiğini belirtelim. Ancak bundan sonra örgüt, yukardaki şeyleri başarabilir. Bu da Öncü Savaşının İİ. evresidir.

²⁷⁵ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 90-91.

²⁷⁶ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 134.

olarak, mesleki bir örgüt olmalıdır, mümkün olduğu kadar gizlilikten uzak, açık olmalıdır. Buna karşılık, devrimciler örgütü, herşeyden önce ve başlıca mesleği devrimci olan adamları kucaklamalıdır.”²⁷⁷

“Bu anlayışa göre, proletarya partisi, tamamen profesyonel devrimcilerden oluşmaktadır. Parti, profesyonel devrimcilerin oluşturduğu bir savaş örgütüdür. Bu profesyonel devrimciler, ‘toplumdaki mevcut düzen ile bütün **bağlarını** koparmış, sadece boş gecelerini değil, bütün **ömürlerini** devrime adanmış ve **asgari Marksist formasyondan** geçmiş, belli konularda **uzmanlaşmaya yönelmiş** kişilerdir’. Ve, **başlangıçta** bu profesyonel devrimcilerden oluşmuş olan **partide** sınıfsal köken ayrımı yapılmaz...

Görüldüğü gibi, **başlangıçta** parti ile sınıf arasındaki ilişkiler daha çok **objektiftir**, yani **ideolojiktir**. **Partinin öncülüğünün temeli ideolojiktir**. **Başlangıçta** önemli olan, Lenin’in deyişiyle, parti üyelerini işçi ya da öğrenci olması değil de profesyonel devrimcilerden oluşmasıdır. Profesyonel devrimcilerin teşkil ettiği savaş örgütünün objektif olarak proletaryanın devrimci iradesini temsil etmesi esastır. Ve proletaryaya bilinç bu örgüt aracılığıyla dıştan iletilecektir. **Çünkü bu örgüt, sosyalist hareketi temsil etmektedir**. ‘Devrimci sosyal-demokrasi proletarya örgütü ile (mesleki örgüt kastediliyor) ayrılmaz surette bağlantılı **Jakobenleri** temsil eder.’ (Lenin)

Bu örgüt yan-askeri nitelikte olan bir örgüttür. Yani demokratik merkezîyetçilik ilkesinde demokratik yan değil, merkezîyetçi yan ağır basar. (Bu burjuva demokrasi olmayan bütün ülkeler için geçerlidir). (...)

Lenin’in, ‘bize bir savaş örgütü verin, Rusya’yı altüst edelim’ dediği Parti örgütünün niteliği ve işlevi budur.

Fakat bu şekilde savaş örgütünün ilkelerine göre kurulmuş olan bir partinin savaş örgütü olabilmesi için, geniş proleter kitlelerini mücadele içinde kucaklaması şarttır. (...)

²⁷⁷ Lenin, Ne Yapmalı?, s. 140.

Parti, proletaryanın siyasi kitle partisi haline dönüştüğü zaman, partinin savaş örgütü olmasından bahsedilebilir. Ve bu savaş örgütünü üyeleri **ikili karaktere sahiptir:**

‘Lenin, Partinin yapısının ve kuruluşunun iki kısımda meydana gelmesi gerektiğini ileri sürüyordu : a) Önde gelen Parti görevlilerinden, esas olarak profesyonel devrimci, yani, parti çalışması dışında hiçbir işle uğraşmayan ve gerekli teorik bilgiye, tecrübeye, örgütsel pratiğe ve Çarlık polisi ile dövüşmeye ve ellerinden kurtulma ustalığına sahip olan Parti görevlilerinden meydana gelen sıkı bir düzenli kadro; b) Yüzbinlerce emekçinin sevgi ve desteğini kazanan geniş bir mahalli Parti örgütleri ağı ve çok sayıda Parti üyesi.’²⁷⁸

İşte Bolşevik Parti anlayışı budur.’²⁷⁹ (abç)

Ülkemizde parti ile ilgili tüm bunlar bilinmesine rağmen, yine pek çok konu “sorun” yapılabilmektedir. En çok düşünülen hata, **herşeyin birden olmasını** istemek ya da beklemek şeklinde, idealist anlayıştır. Bu anlayışta olanlar, ya profesyonel devrimcilerden oluşan örgütü, “kitle bağı”, “kitle yönlendiriciliği” olmadığı gerekçesi ile “eleştirmek”tedirler; ya da profesyonel devrimcinin nasıl oluştuğunu ve neyi içerdiğini hesaba katmadan, örgüt üyelerinin niteliğini “küçümsemek”tedirler. Biz, THKP-C/HDÖ olarak şimdiye kadar şunu söyledik, yine söylüyoruz: Hiç kimse gökten zembille inip profesyonel devrimci olamaz ve hiç kimse “cazip şöhreti” yok diye profesyonel devrimci olmadığı söylenemez. Bu tür anlayışlar, diyalektikten habersiz ve örgütlü mücadeleyi (kolektivizmi) unutan “bireysel kahraman” hayranlarıdır. Lenin bu konuda şöyle diyor:

“Devrimcilerin çoğunluğunun hazırlıksız bulunuşu tamamen doğal bir olguydu, özellikle korkulacak bir durum değildi. **Görevlerin doğru olarak tespit edildiği ve bu görevleri yerine getirmek için çaba sarfedecek enerji olduktan sonra**, geçici başarısızlıklar, sadece küçük talihsizliklerdir. **Devrimci tecrübe ve örgütlenmeye ustalığı edinilebilen şeylerdir**, yeter ki, gerekli nite-

²⁷⁸ SBKP (B) Tarihi, s. 54.

²⁷⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I*.

likleri geliştirmeye istekli olsunlar, kendi eksikliklerini kabul etsinler.”²⁸⁰ (abç)
İşte herşey bu kadar basit.*

d- Öncü Savaşında Örgütlenme Anlayışı

Yukarıda kısaca Marksist-Leninist örgütlenme ile ilgili temel ilkeleri belirttik. Bu temel ilkelerin en başında örgütlenme anlayışının devrim teorisinden çıktığı gerçeği gelir. Bu gerçeği “*Rus Devriminden Çıkan Dersler*” broşürümüzde şöyle belirtmiştik :

“Ülkemizde Leninist parti teorisi kadar yanlış anlaşılmış ve özellikle tahrif edilen ikinci bir şey mevcut değildir. Kimilerine göre, parti, sihirli bir formüldür, hiç bir ön hazırlık olmadan kurulur ve hareketi toplayıverir. Kimilerine göre ise, parti, hareketin ileri aşamalarında kurulur o zamana kadar küçük gruplar kendi başlarına çalışmayı sürdürürler. Kimilerine göre ise, parti, ancak mücadelenin ileri aşamalarında, ‘savaşın kızıl alevleri içinden doğar.’”²⁸¹

Dışarıdan bakıldığında bu konuda küçük bir mesele bile yokmuş gibi görülür. Devrimci hareketin en sağından en soluna kadar bütün gruplar “*Ne Yapmalı?*” ve “*Bir Adım İleri İki Adım Geri*”yi okumuşlardır. Bu eserler üzerinde hiçbir anlaşmazlık yoktur. Ancak iş uygulamaya gelince tahrifatlar, yanlışlıklar peşpeşe gelir. Lenin tarafından açıklıkla ortaya konulmuş böyle bir konuda sol gruplar arasında ortaya çıkar farklar, ilk bakışta, şaşırtıcı gibi görünür. Ancak farkların temeli, parti teorisinde değil, devrim teorisinde yatar. Dünyayı yorumlama tarzı değişik olanların, elbette değiştirme tarzları da değişik olacaktır. Parti, teorisindeki anlaşmazlık tek başına ele alınamaz, temelde daima devrim teorisindeki anlaşmazlık yatar. “***Parti teorisi, daima devrim teorisinden çıkar.***”

Bu temel Marksist-Leninist ilkenin Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni savunanlar için de geçerli olduğu şüphesizdir. Farklı devrim anlayışına sahip olanların farklı çalışma tarzına ve müca-

* Zaten “tecrübe” ve “uzlaşma” yılları gerektiren bir süreçtir.

²⁸⁰ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 46-47.

²⁸¹ THKP-C/HDÖ: *Rus Devriminden Çıkan Dersler*.

dele anlayışına sahip olmaları ve kaçınılmaz olarak da bu çalışmayı ve mücadeleyi yürütecek örgütlenmenin farklı olacağı açık bir gerçektir.

“Her mücadele biçimi, kendine uygun **bir tekniği** ve uygun **mekanizmayı** gerektirir. Nesnel koşullara göre parlamenter mücadele başlı başına mücadele şekli haline geldiği zaman Partide kaçınılmaz olarak parlamenter mücadele mekanizmasının **karakteristik çizgileri daha güçlü biçimde ortaya çıkar**. Buna karşılık nesnel koşullar yığınların mücadelesini siyasal grevler ve başkaldırmalar şeklinde ortaya çıktığında proletaryanın partisi, bu mücadele biçimlerine ‘hizmet edecek’ bir ‘mekanizmaya’ sahip olmalıdır. Söylemeye gerek yok ki, bu parlamenter mekanizmalardan **farklı olarak** biçimlendirilmiş özel bir ‘mekanizma’ olacaktır.

Öte yandan, sadece proletarya değil, her sınıfın politik bakımdan **yönetici öncülerinin bileşimi**, hem bu sınıfın durumuna, hem de **mücadelenin temel biçimine bağlıdır**.”²⁸² (abç)

Mücadele biçiminin, doğrudan mücadelenin amacına, objektif şartlara, ülkenin koşullarına, kısaca devrim anlayışına bağlı olduğu ve onun pratikte gerçekleştirilme durumu hesaba katılırsa, Lenin’in bu sözleri örgütlenme anlayışını açıklar. Görüleceği gibi, mücadelenin niteliği, amacı ve biçimi, tüm **partiyi birincil dereceden** etkileyen şeylerdir. Öyle ki partinin **yönetim ve yönetimin yapısına** dek belirlir.

Bugün ülkemizde Öncü Savaşı üzerine pek çok görüş ileri sürülmektedir. Öncü savaşı “ara aşama veya taktik evredir”, öncü savaşı her devrimde vardır, her Halk Savaşında vardır vb. denilmektedir. Açıktır ki, Öncü Savaşını farklı anlayanların örgütlenme anlayışı da farklı olacaktır. Ve yine açıktır ki, çeşitli Öncü Savaşı anlayışlarından birisi doğrudur ve diğerleri resmen Öncü Savaşını (ve Halk Savaşını da) inkar etmektedirler. Bir başka deyişle, devrim anlayışı farklı olanların örgütlenme anlayışı ve çalışma tarzları da farklıdır.

²⁸² Lenin, The Crisis of Menshevism, Proletary, No. 9, 7 Aralık 1906, *Collected Works*, cilt: 11, s. 354.

Öncü Savaşı, taktik bir evre, ara aşama olarak kabul edilince, örgütlenme anlayışı da bu savaşın örgütlenmesini taktik ve teknik sorun olarak kabul eder. Bugün “Devrimci” (!) Gençlik-Yol oportünizmi tarafından ortaya atılan bu görüşün örgüt anlayışı da, niçin, neye göre (hangi mücadele biçimi temelinde vb.) sorularına cevap getirmeyen “partileşme süreci” olarak ifade edilen belirsiz ve niteliksiz bir anlayıştır.

“Bu görüşler, özde gerilla savaşına karşı olan, programları ise ‘bütün mücadele metodlarına yerine göre başvurulur, hatta kırlar temeldir, ama önce şehirlerde proletaryayı örgütleyelim...’ diye yazan Latin-Amerika’ nın herhangi bir ülkesinde, üç-dört tane birden ‘parti’ örgütlenmesi içinde olan revizyonist ve oportünist fraksiyonların görüşlerinin aynısıdır. (...)

Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde revizyonist ve oportünist fraksiyonlara göre silahlı savaş **teknik bir meseledir; taktik bir meseledir**. Esas olan yığınların bilinçlendirilmesi ve silahlı savaş için sosyal ve psikolojik şartların hazırlanması ve yaratılmasıdır. Oysa silahlı mücadelenin objektif şartları, emperyalizmin işgalinden dolayı **her dönemde** vardır.

Silahlı mücadele için objektif şartların varolduğu durumlarda, yığınların bilinçlendirme ve örgütlenme ile silahlı savaş bu şekilde ayırmak her çeşit oportünizmin pasifizmin **evrensel karakteridir**. Mesele, 1905 ayaklanması arifesinde Rusya’daki legal Marksizm’in sözcüsü olan Struve diyor ki: ‘Silahlı ayaklanma sonuçta bir teknik meseleden başka birşey değildir. Yığınların bilinçlendirilmesi ve psikolojik şartların hazırlanması ‘en önemli ve acil olanıdır’.²⁸³ (abç)’²⁸⁴

1971 döneminde Yusuf Küpeli-Münir Aktolga döneke ve hainleri tarafından aynı tür iddia ileri sürülmüştür. Bunlar “*ülkemiz, uzakdoğu ve Latin-Amerika ülkeleri gibi değildir; oralarda kitlelerde bir isyancı gelenek vardır. Oysa ülkemizde durum başkadır, böyle bir gelenek yoktur. Bu yüzden önce kitleleri silahlı aksiyon*

²⁸³ Lenin, *İki Taktik*, s. 81.

²⁸⁴ Mahir Çayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

dışındaki mücadele biçimleri ile bilinçlendirip, örgütleyelim, yani silahlı mücadele için asgari (!) örgütlenmeyi sağlayalım, ondan sonra silahlı mücadeleye başlarız”²⁸⁵ demektedirler. “Pasifistlerin emperyalizmin işgali altında olan ülkemizde meseleyi bu şekilde koymalarının Türkçesi, ‘önce revizyonist çalışma yaparak, kitleleri ve kendimizi örgütleyelim, ondan sonrada devrimci mücadeleye başlarız’ demektir. Oysa, banışıl mücadele metodları temel alınarak yapılan örgütlenme asla savaşıma aşamasına geçemez. Yunanistan örneği açıktır.”²⁸⁶

1977-78 Türkiye’inde oportünizm ve pasifizm “evrensel karakterini” bir kez daha ortaya koydu. “Devrimciler ilke olarak her türlü mücadele biçimini kabul ederler” diyen “Devrimci” (!) Gençlik-Yol oportünizmi, “evrim ve devrim aşamalarının iç içe geçmesi durumunu, nesnel koşulların her durumda her türlü eyleme müsait olduğu biçiminde alınmamalıdır”, “bugün devrimciler, şüphesiz ki SAVUNMA durumundadırlar. Doğru eylem bu meşru savunma çizgisini terk etmeyen eylemdir” dedikten sonra, “Öncü savaşı ele alalım. Kimileri Devrimci Hareketimizin bu konudaki görüşlerini derinleştirme adına öncü savaşının şu aşamasında, şu evresinde hangi taktiklerin uygulanacağını tespit edilmesini ‘acil sorunlar’ olarak gündeme getirme gayretkeşliği içindedirler” demektedirler ve en sonunda da “Öncü savaşı, ülkemizde halk savaşının geçmek zorunda olduğu; halk savaşının ilk evresinde geçilecek olan bir ‘ara aşama’ veya ‘taktik bir evre’dir.” sonucuna ulaşılar. Böylece bir kez daha, objektif şartların olduğu bir evrede silahlı savaş, taktik bir meseleye indirgendi ve “partileşme süreci” öne geçti.²⁸⁷ (abc)

Görüldüğü gibi revizyonist ve pasifist devrim anlayışı, bu anlayışa uygun örgütlenmeyi oluşturmaktadır.

“Kişinin devrim teorisi ve çalışma tarzındaki bütün yanlışlıkların örgüt anlayışına da yansması son derece doğaldır. Savaş alanı yanlış seçilmişse, sakat bir çalışma tarzı, çalışma tarzı olarak ele alınmışsa, bu çalışmaları yönlendirecek, çeşitli sektör ve bölgelerdeki çalışmalar

²⁸⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

²⁸⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

²⁸⁷ “Devrimci” (!) Yol, Sayı: 3-8-17-18.

arasında ahenk ve eşgüdümü sağlayacak olan organizasyonun, doğru ve tutarlı olması beklenemez elbette. Rotası yanlış olan bir ordunun, rotayı çizen genel kurmayının tutarlı olmasına imkan var mı?”²⁸⁸

Öncü savaşı, en kısa tanımlamayla, III. bunalım dönemi geri-bıraktırmış ülkelerinde, bu dönemin özelliklerine uygun olarak, Halk Savaşını başlatmak amacıyla, silahlı propagandayı temel, diğer ekonomik-demokratik ve politik mücadele biçimini tali olarak ele alan, halkın devrimci öncülerinin (parti ve cephe kadrolarının) yürüttüğü mücadeledir. Bu nedenle Öncü Savaşı, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim sürecinde, Halk Savaşı gibi, stratejik nitelikte bir aşamadır ve başarısı stratejik öneme haizdir.*

Böyle bir anlayışa sahip olan örgütün, örgütlenme anlayışının oportünist ve revizyonist anlayışlardan farklı olacağı açıktır.

Öncü Savaşında temel örgütlenme biçimi, askeri değil politiktir. Yani **ordu** örgütlenmesi değil, **Parti** örgütlenmesidir. Parti, Marksist-Leninist unsurların örgüt biçimidir. Ancak savaşın başlangıcından itibaren, savaşa anti-emperyalist ve anti-oligarşik unsurlar da katılacağından, başka örgüt biçimleri gündeme gelir. Bu da **halk kurtuluş cephesidir**. Öncü Savaşı, işte bu iki ana örgüt (söz-cüğün geniş anlamında) tarafından yürütülür.

Partide ana ilke, yukardan aşağı doğru örgütlenmektir. Cephe örgütlenmesi, parti kadrolarının çalışmaları sonucunda oluşur. Başlangıçta parti kadrolar cephe kadrolarını oluşturur. Ancak her dönemde parti üyesi, aynı zamanda cephe üyesidir, ama her cephe üyesi parti üyesi olamaz.

Öncü Savaşı da, politikleşmiş askeri savaştır. Bu nedenle *“örgütsel ilke politik ve askeri liderliğin birliği ilkesidir”*.²⁹⁰ Kadrolar, salt politik değil, aynı zamanda askeri kadrolardır. Bir başka deyişle, kadroların niteliği, politik ve askeridir.

* Herhangi bir yanlış anlamaya yer vermemek için hemen belirtelim, “en kısa tanımlar, temel özelliği özetledikleri için elverişli olsalarda, tanımlanacak şeyin çok önemli bazı çizgilerini dışarda bırakmalarından ötürü yetersiz kalmaktadır”.²⁸⁹ Örneğin burada bir suni dengenin bozulması, siyasal tecrit vb. şeyler belirtilmemiştir.

²⁸⁸ Mahir Çayan, ASD'ye Açık Mektup

²⁸⁹ Lenin, *Emperyalizm*, s. 115.

²⁹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

Kitle örgütlenmesinde temel ilke, “**silahlı güçle kitle örgütlenmesi, kitle örgütlenmesi ile silahlı güç birlikte büyür**” ilkesidir.

Örgüt temel mücadele biçimi olarak silahlı propagandayı ele aldığından, kadrolar esas olarak bu mücadeleye seferber edilir. Ancak “*silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri **talidir**. Silahlı propaganda, temel mücadele biçimidir. Bu ekonomik-demokratik kitle hareketine seyirci kalınması demek değildir. Örgüt, gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeye uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan silahla güven altına alınamayan kitle hareketlerinin içine girmez. Gücüyle orantılı olan silahlı propaganda dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlendirme işleri ile uğraşır.*”²⁹¹ (abc) Öncü Savaşında kitle örgütlenmesini bu durumu çoğu kez anlaşılmayarak (ya da tahrif edilerek) “kitesiz devrim öneriliyor” denilmektedir. Bazıları da aynı yanılgıdan hareketle ekonomik-demokratik kitle örgütlenmesine yönelmektedirler. Bunlar ekonomik-demokratik kitle örgütleri ile politik kitle örgütlerini aynı kefeye koymaktadırlar.

Bu ve buna benzer anlayışların sonucu olarak, *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*’deki politik kitle örgütlenmesi ile ilgili tespitlerimiz eleştiri konusu yapılmaktadır. “**Öncü Savaşının başlangıcında örgüt kitleleri büyük birimler içinde (sovyetler) örgütlemeyi asla temel almaz**” şeklindeki tespitimiz, “ekonomik-demokratik örgütlenme reddediliyor” şeklinde “eleştirilmiş”tir. Bu “eleştiri”yi yöneltenler, “büyük birim” kavramının politik kitle örgütlenmesinin ifade ettiğini ve genel olarak “sovyetler” olarak da tanımladığını bilmemezlikten gelmektedirler. Halk Savaşında kitle örgütlenmesi (politik) **sovyetler** tipindedir ve **büyük birim** (politik) örgütlenmesidir. “Acil”de geçen bu kavramlar o günkü solun tartışma konularına uygun olarak, genelde ifade edilmiştir. Zaten bu durum TDAS-I’in girişinde “*Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin genel ilkeleri ele alınacaktır*” denilerek açıklanmıştır. Ve yine bu politik kitle örgütlenmesi anlayışı, TİKKO’nun “*başlangıçtan itibaren profesyonel gerilla birlikleri ve üretime bağlı milis*” şeklindeki

²⁹¹ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III

tespitinin yanlışlığını gösterir. (Bilindiği gibi TIKKO Öncü Savaşını kabul etmeyerek, başlangıçtan itibaren kitleleri büyük birimler – sov-yetler– içinde örgütlemeyi savunur.)

Daha öncü Halk Savaşını incelerken de belirttiğimiz gibi, Öncü Savaşında temel yönetim ilkesi **stratejik merkezi yönetim**dir. Bu yönetim gerilla savaşının karakterine uygun olduğu kadar, Marksist-Leninist örgüt anlayışına da uygundur (merkeziyetçilik).

“Büyük ölçüde merkezileştirilmiş bir yönetim, gerilla savaşının büyük esnekliği ile çelişir ve gerilla savaşına uygulanamaz ve uygulanmamalıdır.”²⁹²

Aynı gerçeği Che şöyle ifade eder:

“Bir ordunun üstünlüğünü gösteren kusursuz, hiyerarşik kumanda yapısı istenmeyecek ama **stratejik bir kumanda yapısı** istenecektir.

Gerilla birlikleri belirli bir hareket özgürlüğü içersinde, en emin ve en güçlü bölgelerden herhangi birine yerleşmiş olan merkezi-genel karargahın **tüm stratejik talimatlarını yerine getirmeli ve gerektiği anda güçlerin birleşmesi için hazır olması sağlanmalıdır.**”²⁹³

“Stratejide merkezileşme ile taktikte merkezden uzaklaşma. Başka deyişle, irade birlik, Uygulamada çeşitli yöntemlerin kullanılması, parçalar kendine yüzüt veren bütüne bağlı olma hali ve sonuç olarak, bütünü oluşturan çeşitli bileşenlerin hareketlerinde özerk olma hali. En küçükükten en büyüğe doğru gelişen ve sanki kendiliğinden oluşuyormuş hissi veren bir süreç. Böyle bir uygulama tartışma götürmez bir merkezi yönetim sistemini gerektirdiği için yararlıdır. Merkezi yönetim güçlü olduğu oranda bu yönetim **başlangıçta** saptadığı strateji kesinlik kazanacak, dolayısıyla, çeşitli cephelerin ve birliklerin taktik esnekliği de o ölçüde artacaktır. Eldeki olanakların ve kadroların tek bir üste yoğunlaştırılması, tek bir askeri doktrinin yaygınlaşmasını sağlar ve böylece bütün militanlar savaşın ateşinde yoğrulur. Yine bu yoldan, subaylar belli moral, politik ve askeri eğitimden geçmiş olur,

²⁹² Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt: II, s. 112.

²⁹³ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 213-214.

ilerde de bir bölgenin ya da bir cephenin stratejik yönetimi rahatlıkla devredilebilir. Çünkü bütün bu elemanlar, aynı eğitimden geçmiş olduklarından, ortak bir ruh haline, ortak bir taktik ve ortak bir askeri savaş politikasını benimsemişlerdir.”²⁹⁴

Bu yönetim ilkesi, “politik ve askeri liderliğin birliği” ilkesinin bir başka açıdan ifade edilışinden başka bir şey değildir.

Görüldüğü gibi, Öncü Savaşının örgütlenme anlayışı, doğrudan Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne bağlı olup, bu stratejik tespitlerin Öncü Savaşı aşamasındaki özgülleşmesine uygundur.

²⁹⁴ R. Debray, *Che'nin Gerillası*, s. 95, Bilgi yay.

V.
ÖNCÜ SAVAŞI PRATİĞİNDE
ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR

Her teori pratikten çıkar ve pratiği yönlendirir. Ancak teori bilimsel soyutlamalardır, özelden yola çıkarak genelin tespit edilmesidir. Bu nedenle özeldi ya da pratikte pek çok sorunu çözmekte yardım edici, yol gösterici ilkeleri sergiler.

Bugün Öncü Savaşı pratiği göstermiştir ki, genel olarak teo-ride ifade edilen ve genel olarak çözüme bağlanmış sorunlar, pratikte, yine gündeme gelmekte ve çözüm aramalarını sıkılaştır-maktadır. **Genellikle çözümlenmiş sorunlar niteliğinde olan bu sorunları ayrıca, tek olarak ele almak zorunlu olmaktadır.** Bu nedenle burada, daha önce etraflıca belirttiğimiz bazı sorunları tekrar ele alacağız. Ancak bundan önce bu yinelemeyi zorunlu kılan şartlar bilinmelidir.

Bu durumu yaratan şartların başında **oportünizmin özeliği** yatmaktadır.

“Bugünkü uluslararası oportünizmin belirtileri, sosyal ve siyasal muhtevası bakımından her yerde aynı olmakla beraber, **ulusal özelliklere göre** yer yer değişir. Şu ülkede oportünistler uzun zamandan aynı **bir bayrak altında birleşmişlerdir**; bu ülkede teoriyi küçümseyerek pratikte radikal sosyalistlerin siyasetini gütmektedirler; bir üçüncü ülkede **oportünizm kampına geçmiş olan bazı devrimci parti üyeleri yeni ilkeler ve yeni taktik için açıkça mücadeleye girerek değil, derece derece, gözle görülmez ve denebilirse cezalandırılmaz bir biçimde partilerine fesat sokarak amaçlarına varmak istemektedirler** ve nihayet bir dördüncü ülkede de, aynı cinsten kaçaklar, ‘legal’ eylemle ‘yeraltı’ eylemini tamamen orijinal bir tarzda birleştirerek siyasi köleliğin karanlıklarında aynı metodlara başvurumaktadırlar.”²⁹⁵ (abç)

²⁹⁵ Lenin, Ne Yapmalı?, s. 22.

Ülkemizde bu oportünist özelliklerin hepsini tek tek bulabiliriz. Örneğin “Devrimci” (!) Gençlik-Yol oportünizmi, Lenin’in belirttiği üçüncü tip oportünizmin en belirginidir. “İdeolojik netleşme”, “partileşme” süreçleri ve “Öncü Savaşı ara aşama veya taktik evre” sözleri bunun en açık ifadeleridir. Ancak Lenin’in de belirttiği gibi, açık mücadeleyle değil, derece derece, gözle görülmez bir biçimde bu işleri yaptıkları için en tehlikeli olanıdır. Keza TİP-TSİP-T“K”P oportünistleri ile PDA-HK-HB oportünistleri “aynı bayrak altında” birleşmiş oportünizmi ifade ederler.

İşte ülkemiz koşullarında biçimlenen bu oportünizmin türlü tahrifatları ve akıl almaz hokkabazlıkları solda önemli bir teorik keşmekeş yaratmaktadır. Bunun Öncü Savaşına yansımaları, pek çok çözümlenmiş sorunu, tekrar tekrar sorun haline getirmektedir. Bunlara karşı yürütülen ideolojik mücadele, bunların yüzlerini sergilemekle birlikte, tamamen ortadan silmeyecektir. Çünkü “oportünizm bukailemun gibidir”, kılıktan kılığa girer, bugün doğru dediğine, yarın en olmaz saldırıları yöneltebilir.

Ülkemizde oportünizme karşı verilen mücadelede THKP-C/HDÖ’nün temel ilkesi, kadrolarının siyasi eğitimidir. Bu yüzden oportünizmin tüm mamulleri ile uğraşmaya, onlarla polemiklere girmeye gerek yoktur. Kadroların siyasi eğitimi için ve pratik sorunlar üzerine çıkartılan tüm broşürler, **aynı zamanda** oportünizme karşı verilen ideolojik mücadelenin ürünleridir de. Yeri gelmişken, bir soruna daha değinelim: Bugün pek çok samimi unsur, THKP-C/HDÖ’nün **salt** DG-Y oportünizmiyle uğraştığını, diğerlerine dokunmadığını söylemektedirler. Zaman zaman oportünistlerce de kullanılan bu iddia eksiktir. Herşeyden önce THKP-C/HDÖ, salt DG-Y oportünizmine değil, **tüm oportünistlere karşı ideolojik mücadelesini sürdürmektedir**. Ancak ideolojik mücadelede ele aldığımız konular, direkt pratiğimize ve Türkiye devrimine ilişkin sorunlardır. Yani **devrim teorisi üzerinedir**. İkinci olarak, bir savaşta arka cephesi çürük olan bir ordu zafer kazanamaz. Bir başka deyişle, bir mücadeleye girenler eğer arkalarından vururlarsa o mücadeleyi başaramazlar ya da bir süre geciktirirler. Bu nedenle biz önce THKP-C adını kullanan oportünistleri temel aldık. Çünkü bunlar “partisine fesat sokan, yeni ilkeler ve yeni taktikler için açıkça değil, derece derece, gözle görülmez biçimde” iş görenlerdir. Solu toplamaktan bahseden bir örgütün, önce kendi ideolojik-politik

çizgisindeki sapmaları ve oportünistleri tasfiye etmek zorunda olduğu açıktır.

İkinci olarak, kadroların teori ile pratik ilişkisini mekanik olarak ele almaları ve birbirinden ayırmalarıdır. Ve buna bağlı olarak, üçüncü neden ise, her teorinin belli bir devrimci pratiğin ürünü olduğu; kendinden önceki teori ve pratiklere dayandığı ve uluslararası devrimci pratiğin ve deneylerin çözümlenmesi olduğunun unutulmasıdır. Dördüncü neden ise, bizzat pratiğin kendisidir. Ancak bu teorinin derinleşmesini ve gelişmesini ifade ettiği anlamıyla olumlu nedendir.

İşte bu dört ana neden, daha önce çözümlenmiş sorunları tekrar gündeme getirmektedir. Fakat bu durum salt günümüze ait bir olay değildir. 1965-71 döneminde daha geniş biçimde ortaya çıkmış bu konuyu Mahir Çayan yoldaş şöyle ifade ediyordu :

“Devrimci hareket, devrimci-milliyetçi rotanın peşine takılarak, onun himayesinde entelektüel planda yıllar önce sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış, çizilmiş ve her biri belli bir devrimci pratiğin ürünü olan siyasi tahliller yerli ‘teorisyenler’ tarafından adaptasyonlarla yeniden keşfedildi (!).”²⁹⁶

Şimdi bu ön açıklamadan sonra, bugün için sorun olan ve temel önemde olmasa da, belli ölçüde bulanıklık yaratan sorunları ayrı ayrı ele alalım:

a- Kitle-Kitle Bağı-Arka Cephe

Bugün Öncü Savaşını yürüten örgütümüze ve Öncü Savaşı teorisine yöneltilen “en büyük” (!) “eleştiri” kitleler konusunda gelmektedir. Bu konudaki görüşlerimizi belirtmeden yöneltilen eleştirileri sıralayalım:

– THKP’nin halkın devrimci öncüleri savaşı, bir avuç adamın oligarşi ile olan düellosudur.

– Hiç bir kitle çalışması yapmıyormuşuz, kitle çalışmasını küçümsüyormuşuz ve böylece kitlelerden kopuyormuşuz.

– “Fokocu”ymuşuz ve böylelikle devrimci mücadeleyi zayıf düşürerek provokasyona imkan tanıyamıyormuşuz ve bunun sonu-

²⁹⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

cu, kendimizi oligarşi tarafından yokedilmeye mahkum ediyorduk. “Maceracı”, “intihar eylemci” ve “anarşist”mişiz.

– Yeterli kitle bağımız yokmuş, amatörmüşüz, ilkelmişiz. Ve devrimci örgüt olmadığımızı değil bir dizi suçlama.

Bu suçlamaların, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin “strateji bile” olmadığı şeklindeki iddialardan bir farkı yoktur. Ancak pratikte kadroların genel yönelimini belirlediği için, kısaca de-
ğinelim :

“Şimdiye kadar çok konuştum, bu yüzden ‘kitleler’ kavramı hakkında birkaç şey söylemek istiyorum. **Bu sözcük mücadelenin NİTELİĞİNDEKİ değişikliklere göre değişen bir kavramdır. Mücadelenin başında bu sözcük gerçekten devrimci birkaç bin işçiyi kapsıyordu.** Eğer parti kendi üyelerinin dışında partisizleri de ayaklandırmayı başarıyorsa, demek ki, Parti kitleleri de kendine çekmeyi başarma yolunda demektir. Hareketlerimiz ve menşeviklere karşı mücadelemizin tarihinden, **bir kasabadaki birkaç bin işçinin harekete açık bir kitle hareketi niteliği vermeye yettiğini gösteren birçok örnek bulursunuz. Genellikle filisten ve sefil bir hayat yaşayan, siyasetten hiç bir şey duymamış, birkaç bin işçi devrimci bir şekilde harekete geçmeye başladı mı kitle haline gelirler.** Eğer hareket yayılır ve güçlenirse, gerçek bir devrime dönüşür. 1905 ve 1917’de üç devrim sırasından gördük ... **Devrim yeterince hazırlanmış olduğunda, ‘kitleler’ kavramı da değişir;** artık bir kaç bin işçi kitleleri meydana getirmez. Bu sözcük başka bir şey ifade eder. ‘Kitleler’ kavramı öyle bir değişir ki, **çoğunluk, işçilerin çoğunluğu anlamını ifade eder. Bir devrimci için başka türlü yorum olmaz ve sözcük başka bir şekilde kullanılırsa anlamsız hale gelir.**”²⁹⁷
(abc)

“**Kitlelere küçük partilerde önderlik edebilir. Belirli zamanlarda büyük örgütlere gerek yoktur.** Fakat başarıya ulaşabilmek için kitlelerin sempatisini kazanmamız gerekir.”²⁹⁸

²⁹⁷ Lenin, *III. Enternesyonal Konuşmaları*, s. 144, Koral Yay.

İşte Marksist-Leninistlerin kitle kavramı. Bu “kitle” yorumu dışındaki tüm anlayışlar “**kitle kuyrukçuluğu**” demektir, “**kitle dal-kavukluğu**” demektir. (Sanınız ayrıca mücadelemizin niteliğini belirtmeye gerek yoktur: Öncü Savaşı.)

Gelelim “kitle bağı-kitlelerle temas kurmaya”:

Kitle bağı sorunu, belki de, diğer tüm konulardan daha fazla **somut** bir olgudur ve **somut yaklaşımı** gerektirir. İkinci olarak, mücadelenin niteliğine ve aşamalarına göre kitle bağı değişkendir. Askeri savaşın belirleyiciliği, bu konuyu gerilla savaşı ve arka cephe ile birlikte almayı zorunlu kılıyor. Herşeyden önce, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ne göre, kitle örgütlenmesi ve arka cepheyi ele alacağız. *

Bugün silahlı mücadeleyi (silahlı propaganda değil) savun-anlar arasında ortaya çıkan ayrışmalar, hep arka-cephe konusunda olmaktadır. Kimileri, örgütleri, arka-cephesi yok diye eleştirmekte; kimileri arka-cephe yeterli değil demektedir. Bir başkası ise, arka-cephenin yaratılmasında uygulanacak yöntemleri eleştirmektedir, vb. Tüm bu “eleştiri”lerin yanlıgısı, arka-cephe (kitle bağı da aynı şekilde) olgusunu, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesinden ayrı ele almaktır. Tersine, arka-cephe, gerek Öncü Savaşında, gerekse Halk Savaşında, **kitle örgütlenmesini** ifade eder ve literatüre **Halk Savaşı teorisi ile birlikte** girmiştir.

“Güçlü bir şekilde örgütlenmiş bulunan ard cephe daima zafere götürür. Çünkü böyle bir **ard cephe, savaş için siyasi ve moral teşviğin ve cephe için seferberliğin, insan gücünün, malzemenin ve paranın kaynağını teşkil eder.**

Biz ard bölgenin savaştaki rolüne en büyük önem verdik. Silahlı mücadele sorunu çıktığı anda, silahlı kuvvetlerimizin saklanabileceği, eğitilebileceği, ikmalini yapabileceği, güçlendirileceği ve dinlenebileceği, bir yere sahip olunması sorunu da ortaya çıktı. Devrimci mücadele

* Arka-cephe kavramı, cephede savaşanların her türlü desteğini ifade eder (kadrodan eve kadar). **Altyapı** sözü ise, cephe savaşlarının kendi iç imkanlarını ifade eder. Bu anlamda alt-yapı kavramı teknik bir kavramdır ve hiçbir şekilde strateji ve taktiğin (teorinin) kapsamına girmez. Arka-cephe ise, stratejik öneme sahip olup, kitle bağı-kitle örgütlenmesi-kitle çizgisi demektir.

²⁹⁸ Lenin, *III. Enternesyonal Konuşmaları*, s. 146.

gelişirken **ard bölgeyi yoktan var ettik**, onu geliştirdik, kitle içindeki üslerden başlayarak, bugün nispeten tam bir ulusal halk savunması sistemine sahip olduk. Partimizin silahlı mücadeleye hazırlık yapılmasına karar verdiği **ilk günlerde**, bir kanş hür toprağa sahip değildik. Bu sırada, bizim yegane **ard bölgemiz gizli siyasi üslerimiz** ve devrim davasında **bilinçlenen halkımızın** eksiksiz sadakatidir ... **Daha sonra** uzun direniş savaşı boyunca düşman gerisindeki **gerilla üsleri ve gerilla bölgelerinin** yanı sıra silahlı mücadelenin ard bölgesi olarak sağlam örgütlenmiş, **geniş kurtarılmış bölgelerimiz** de vardı.”²⁹⁹ (Giap) (abç)

Görüldüğü gibi, kitleler kavramındaki değişkenliğe göre, yani mücadelenin niteliği ve aşamalarına göre, arka-cephe de değişmektedir. Gerçek kitle ve kitle bağı, askeri savaşta bunu ifade eder.

Gerek silahlı propagandanın Öncü Savaşındaki hedef ve amaçları, gerekse Öncü Savaşının (Halk Savaşına göre) kendine özgü niteliği **kitle çizgisini** farklı kılmaktadır. Bir kere her türlü tali (politik) mücadele biçimlerinin **kitle çizgisi** anlayışı terk edilmelidir. Bilindiği gibi, (en yaygın bilinen şekil ile) klâsik kitle mücadelesi (klâsik politik kitle mücadelesi) anlayışında, “**kitle içinde parti çalışması**” legal olanakları kullanmayı zorunlu kılar. Bir başka deyişle, bu mücadele biçiminin (çarpışma biçimi) kitle çizgisi, ekonomik-demokratik mücadeleyi zorunlu kılar. Ancak bu mücadelenin içinde yer alarak, bu mücadele bilfiil kendi kadrolarıncaya yürütülerek kitle bağı kurulur, kitle ile temas sağlanır. Bu bağ ve temasın sonucunda, “parti çalışması” ile mahaller birim alınarak örgütün “teşkilat yapısı” oluşturulur. Merkezi yayın organı ile mücadele, siyasi mücadeleye dönüştürülür. Kısaca, bu mücadele biçiminde, kitle bağına sağlayan ve kuran kadro, **kitle içinde ekonomik-demokratik mücadeleyi yürütmek zorundadır**.

Fakat “*Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmadığı – rafa kaldırıldığı–, daha doğru deyişle, oligarşi tarafından kullanılmasına ‘izin’ verilmmediği, ordusu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geribırakılmış ülkelerde*” bu yolu savunan örgütler, güçsüzlüğe

²⁹⁹ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 187.

düŖecek ler, kendi dıŖındaki güçlere bel bağlayacaklardır. Sonuç: sağ-pasifist bir hareket. Bugün istisnasız, Öncü SavaŖını savunmayan tüm grupların, taktik olarak da olsa, demokratik muhalefeti ve CHP iktidannı niye savundukları anlaşılabilir. Onlar muhtemel bir CHP iktidan ile demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanacağını ve böylece ekonomik-demokratik mücadelede “düzeni yıkmaya ve hareketi düzen sınırlarını aŖmaya” (politik mücadeleye) yönelik propaganda, ajitasyon ve örgütlenme yapabileceklerdir. GeçmiŖte aynı sağ-pasifist gruplar “sol cunta”ya aynı gözle bakıyorlardı.

PolitikleŖmiŖ Askeri SavaŖ Stratejisi'nin kitle çizgisi, “**kitle örgütlenmesi silahlı güçle, silahlı güç kitle örgütlenmesi ile birlikte büyür**” Ŗeklinde formüle edilir. Stratejimize göre, **kitle içinde parti çalışması (temel olarak) silahlı güce yöneliktir ve kitle bağı (temel olarak) silahlıdır** (sömürge tipi faŖizm nedeniyle). Halk SavaŖı evresinde, gerilla üsleri-gerilla bölgesi ve kurtarılmıŖ bölgeler olarak genelleŖen; öz savunma birlikleri-gerilla birlikleri-milis-düzenli ordu birlikleri Ŗeklinde özelleŖen stratejik kitle anlayıŖımız, Öncü SavaŖında, savaŖın devrimci karakterine ve güçler dengesine uygun olarak deđiŖir. Bu evrede, örgüt, **büyük birimler etrafında kitle örgütlenmesine** (politik örgütler, yoksa ekonomik-demokratik örgütler değil, zaten bu ikincileri **kurmak** partinin tali görevidir) **girmez; silahla kontrol altına alınmayan kitle hareketleri içine girmez ve düzenlemez**. Legal ekonomik-demokratik örgütlenmeyi de **gücü oranında ele alır**, heryere koŖmaz.

İkinci olarak, suni denge sonucu, halkın düzene karŖı memnuniyetsizlik ve tepkilerinin pasifize edilip, kitlelerin oligarŖiye, Ŗu ya da bu anlamda, Ŗiyasal olarak yedeklendiği ülkelerde, **önce**, kuvvet gösterisi ile devrim cephesinin güçlü olduğu –düzenin deđiŖebileceđinin– kitlelere gösterilmesinden **sonra kitlelerle temas kurulabilir (önce “inandırıcı olma” ve siyasi alternatif esprisi)**. **Öte yandan, kitleleri devrim safına çekmek için**, onlar devrimci propagandaya açık hale getirilmelidir. Bu da askeri eylemler üzerine oturtulmuŖ propaganda (oligarŖinin, yüzyıllardır kafalarında Ŗekillendiđi gibi olmadığı, kof ve çürük olduğu, onun bütün gücünün yaygara, gözdağı ve demagojiye dayandığı konularını içeren propaganda) yürütülmelidir. **Ancak bunlar yapıldıktan sonra, merkezi periyodik yayın organı (siyasi gazete) kitleleri bilinçlendirebilir, etkileyebilir.** *

Burada DG-Y oportünizminin önemli bir tahrifatına da değinmek gerekiyor. DG-Y oportünizmine göre, “III. bunalım döneminde kitleler mücadelenin başlangıcından itibaren büyük birimlerde (sovyet tipi) örgütlenemez” tespitimiz “kitle mücadelelerine ve örgütlerine karşı çıkmaktır”, “kitlelerin ekonomik-demokratik talepleri uğruna mücadelenin reddidir” (Bkz. *TDAS Üzerine Birkaç Söz*). DG-Y oportünizminin bu konuda yaptığı “Acil” alıntılarındaki tahrifatlara rağmen, kendi oportünizmlerini açıkça sergilemiştir.**

Herşeyden önce DG-Y oportünizminin en temel yönteminin kavram karışıklığı yaratmak olduğunu söyleyelim. Onlar için, kavramların hiç önemi yoktur, öyle ki farklı kavramlar, gerektiğinde (ki buna kendileri karar verir) aynı şey olarak kullanılabilir. “Büyük birimler” (sovyet tipi) kitle örgütlenmesi DG-Y için bir şey ifade etmez. Tek anladıkları, kendi dernekleri-federasyonlarıdır.

Biz, büyük birim örgütlenmesini, yani kitle örgütlenmesinin sovyet biçimini, politik kitle örgütlenmesi olarak ele alıyoruz. Ekonomik-demokratik kitle örgütleri ile aralarındaki fark, düzen sınırları içinde (legal) faaliyet gösterip, göstermemedir. Geri-bıraktırlmış ülkelerde, Halk Savaşının kitle örgütlenmesi biçimi olan sovyet tipi örgütlenme, kurtarılmış bölgeleri, Mao’nun sözleriyle “kızıl siyasi iktidar” ifade eder. TDAS-I’de ele alınan bu konu, ülkemizde Öncü Savaşını reddeden ve Çin tipi Halk Savaşını savunan TİKKO’nun eleştirisinde geniş olarak yer almıştır (silahlı savunma). Bu konuyu TDAS-I’de en açık olarak şöyle koyduk: (Bu yer aynı zamanda DG-Y oportünizminin montajlar yaptığı yerdir.)

“Açıktır ki, günümüzde geri-bıraktırlmış ülkelerin iç kesimlerinde bile savunmasız kitle hareketlerini düzenin koyduğu sınırların ötesine götürmeye çalışmak kitleleri katliama sürüklemekten başka sonuç vermez. Halk kitlelerinin düzene karşı mücadelesinin içine gi-

* Yine belirtelim **bu siyasi gazete**, klâsik tipte olmayacaktır. Diğer siyasi gazeteden **en temel farkı, silahlı eylem üzerine oturtulmuş propaganda-ajitasyon yürütmesi ve silahlı kitle örgütlenmesine yönelik olmasıdır.**

* Bu konulara ilişkin olarak. DG-Y oportünizminin geniş bir eleştirisini “Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ve “Devrimci” (!) Yol Oportünizmi (III)” yazımızda yapacağı-mızdan, burada kısaca değineceğiz. (Bu yazı savaş koşulları nedeniyle kaleme alınamamıştır-I. Baskıya not)

rerek hareketi daha ileri hedeflere yöneltmek, kitleleri bu mücadele içinde büyük birimler (sovyet) halinde örgütlemek ve hareket belli bir seviyeye ulaştıktan sonra da bölgeyi kurtarmayı hayal etmek, kitle örgütleyicileri yakalanmasalar bile hiç bir sonuca ulaşamaz. Kurtarılmış bölgenin kurulması için gücü kınlanması gereken zayıf mahalli otorite değil, **genel anlamda** emperyalist dünya sistemi olduğundan devrimciler düşmanın gücü karşısında çaresiz kalır, kitleleri kaçınılmaz olarak düşmanın eline, onun insafına teslim ederler. Günümüzde bu tür yanlış çalışma ve örgütlenme tarzı 'silahlı savunma' olarak bilinmektedir.

Geri-bıraktırlmış ülkelerde halk kitlelerine ulaşacak, onları merkezi örgütün psikolojik baskısından kurtaracak, kitle eylemlerini düzenin koyduğu sınırları aşmaya itecek ve en önemlisi bu eylemleri koruyacak silahlı gücü yaratabilecek tek yol Öncü Savaşıdır.

Geri-bıraktırlmış ülkelerde Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin birinci aşaması Öncü Savaşıdır. Halk kitlelerinin ekonomik-demokratik-siyasi istekleri doğrultusunda verilen Öncü Savaşıyla devrimci hareket halk kitleleri arasında yayılır, onun mücadelesiyle bütünleşir. Öncü Savaşı vasıtasıyla halk kitlelerinin düzene karşı pasifize edilmiş tepkilerini canlandırılır, öncünün eylemleri üzerine oturtulmuş propaganda ile kitlelere siyasi gerçekler açıklanır, siyasi hedef gösterilir. Öncü Savaşını yürüten örgüt mücadelesinin **başlangıcında** asla kitlelerin büyük birimler içinde örgütlenmesini ya da belli bir bölgenin temel amaç olarak seçmez. **Temel amaç silahlı propaganda metodlarıyla kitle içinde genişlemek, düzenin koyduğu sınırları aşacak, düzenin kurumlarına karşı alternatif olarak ortaya çıkacak kitle örgütlerini koruyacak silahlı gücü yaratmaktır.**³⁰⁰

Evet, işte Öncü Savaşı ve kitle (politik) örgütlenmesi. Görüldüğü gibi, DG-Y oportünizminin iddiasına karşılık, **büyük birim**

³⁰⁰ THKP-C/HDÖ, *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*, s. 136-137.

(sovyet tipi) örgütlenme, kitlelerin ekonomik-demokratik örgütlenmesi (sendika, dernek vb.) değil, tersine **düzenin kurumlarına karşı alternatif olarak ortaya çıkan, yani gelecekteki halk iktidarının çekirdeği olan kitle örgütlerini ifade eder.**

DG-Y oportünizmi için kitle örgütlenmesi tectir, o da ekonomik-demokratik örgütlerdir. Devrim yapmaya ve bunun için yola çıkmaya cesareti olmayanlar için, bu da bir “yol”dur! Bakın bu oportünistleri Latin-Amerika’da nasıl ifade ediyorlar:

“(Bunlar) biraz öğrenci ve işçi sınıfının pek azı tarafından takip edilen şehirli entelektüellerden ibarettir, profesyonel politikacılar tarafından yönetilirler ki, onlar hizmetlerini para karşılığında değil, kapalı toplantılar yapabilmek, haber bülteni veya gazete çıkarmak ve sendikalarda birkaç köşeyi tutmak izni gibi küçük politik lütuflar karşılığında kiraya verirler. Bunlar para için herşeyi yapan insanlar değildir. Onların çürümüşlüğü daha gizlidir. Onlar para ile değil, fakat sadece onların ve takipçilerinin, proletaryanın insanın kurtuluşu için verdiği mücadelede önder olabildiği **hayalini yaşatacak** asgari şartlar temin edilerek satın alınabilirler.”

Buraya kadar Öncü Savaşının “olumsuz”luklarını, yani, “Ne Yapmamalı?”yı ele aldık. Öncü Savaşında kitle çizgisi açısından “Ne Yapmalı?” cevabı basittir.* Örgütün önündeki sorun, **Öncü Savaşının içinde bulunduğu evrenin görev ve hedeflerini tespit etmek ve buna yönelik kadro mevzilenmesini sağlamaktır.** Ama mevzilenmede görev ve hedeflerin **stratejik yönü** unutulmamalıdır. (**Taktik ve stratejik mevzilenme**, taktik ve stratejiye göredir.)

b- Yayın Politikası

Bugün Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni savunanlara karşı yöneltilen “eleştiri”lerin birisi de, yayın konusunda olmaktadır. Kimilerine göre **legal** bir yayının organının **çıkartılmaması** ekonomik-demokratik mücadelenin inkar edilmesidir; bir başkasına

* “Savaşta herşey basittir, ama en basit şey zordur”, “Stratejide herşey çok basittir ama bu herşey çok kolaydır anlamına gelmez”³⁰¹

³⁰¹ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 115-204.

göre (Öncü Savaşını lafta savunanlarca), **legal** bir yayın organının **çıkartılmaması** tali mücadele biçimini inkardır, fokoculuktur; bir üçüncüye göre ise, **legal** yayın organı **çıkartılmaması** “otzovizm”dir. (Otzoviztler Rus devriminde legal parti örgütlerinin kapatılmasını isteyenlere verilen addır); bir dördüncüye göre ise, aynı şey hayattan kopukluktur, kitlelerin mücadelesine sırt çevirmektir, sol sapmanın somut ifadesidir, vb. Bu tür iddia ve suçla malar, gerek revizyonist ve oportünistlerce, gerekse Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni benimsemiş unsurlarca yapılmaktadır. Bazıları da, bu yanlışlığın (!) subjektivizmden kaynaklandığını ileri sürerek, revizyonist ve pasifist yayın politikasına duyulan “güvensizlik ve tepki” olarak yorumlamaktadırlar. Tüm bu “eleştiri” ve suçlamalar, yayın politikasının mücadele biçimlerine olan **tabiyeti** ve bağıntısını hesaba katmayan sakat anlayışın ürünüdür.

Bir kere, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ne göre, kitleleri devrim safına çekmenin, kitleleri geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile bilinçlendirip, örgütlenmenin **temel mücadele biçimi silahlı propagandadır**. Yani bu görevlerin yerine getirilmesinde **gerilla savaşı temel araç** olarak gündeme gelir. Bu nedenle, siyasi gazete (ya da yayın organı), bu temel araca bağlıdır ve ona hizmet eder.

İkinci olarak, siyasi bir gazete **illegal** bir yayın organı demektir. Bir başka deyişle, siyasi gazete **ilegaldir ve illegal faaliyeti** içerir. Legal bir yayın organı diye bir şey olamaz. Çünkü, “*içinde bulunduğumuz bunalımlar, burjuvazinin bütün ülkelerde, en özgür ülkelerde bile yasaları ayaklar altına aldığı göstermiştir*”³⁰² Siyasi gazete, periyodik olduğu ve sistemli bir çalışmayı (uzun dönemli) **ifade** ettiği anlamı ile, illegaliteyi temel almak zorundadır. Ancak şartlara göre (legal olanakların ortaya çıkması) legal yayın söz konusu olabilir. Ama yine de illegal yayın organı temeldir ve ana yayın organıdır. Yasalar çerçevesinde ve yasalara uygun olarak çıkan bir yayın organı, kitlelerin devrime katılımını sağlamada (“yasadışı” hareketler) **yardımcı** olmakla beraber, nitelik belirleyici değildir. Bu tür yayın, Partinin yayın organı olmaktan çok, Partinin yayın organına **yardımcı** ve onun etkisini **genişletici** özelliğe sahiptir. Ayrıca belirtelim ki, bu yayın organları (siyasi gazete) ekonomik-

³⁰² Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, s. 28.

demokratik mücadelenin değil, siyasi mücadelenin araçlarıdır. Yoksa çeşitle tip sendikal vb. yayınlar **legal** olarak sözkonusu olabilir ve uzun dönemli yaşayabilir. Ancak **her ülkenin özgül koşulları ve değişik şartlar çeşitli olanaklar ve yayın biçimlerini gündeme getirebilir.**

Siyasi gazete, temelde, kitleler içindir. Bu anlamda kolektif ajitator ve propagandisttir. Gazetenin örgütleyiciliği ajitasyon ve propagandanın başansı oranında olur. Bir gazete nasıl örgütleyicidir? İşte ülkemizde bu, hiç ama hiç (**bir ara** PDA hariç) anlaşılmamış, “dağıtıcı” eliyle satılan gazetenin örgütlendirici olması beklenmiştir. Tabi sonuçta, “örgütlenen” unsurlar niteliği hiç ama hiç olmayan, bırakın Marksizmi, gazetenin en basit yazısını (ezbere bile olsa) bilmeyen unsurlar olmuştur. Siyasi gazete, yazımından basımına, dağıtımından satımına kadar bir bütün olarak örgütsel çalışmayı zorunlu kılar. Bu örgütsel çalışma sonucundadır ki, gazete ajitator-örgütleyici (kolektif) olabilir.

“Sadece gazeteyi dağıtma eylemi kitlelerle fiili bağın kurulmasına yardımcı olur.”³⁰³ (abç)

“Gazetenin temsilciler ağı gerekli duyduğumuz örgütün iskeletini oluşturacaktır.”³⁰⁴

Bu tür çalışmanın neye yönelik olduğunu (stratejik olarak) Lenin şöyle belirtiyor:

“Bütün Rusya için bir siyasal gazete planı, hergünkü olağan çalışmayı bir an bile unutmadan, ayaklanmaya hemen bütün yörelerden hazırlanabilmek için en pratik plandır.”³⁰⁵

Mahir yoldaş, emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırılmış ülkelerde, temel mücadele biçimi olarak klâsik politik kitle mücadelesinin ele alınmasını eleştirirken şöyle diyor:

“Nakil ip görevi yapan merkezi yayın organının dağıtım şebekesinde mahaller birim alınarak örgütün bürokratik kademelerini kurmak...”

Örgütün yöneticilerini ve önde gelen üyelerinin çalışmalarını dergi ve broşür çıkarmaya ve de dağıtmaya

³⁰³ Lenin, *Ne Yapmalı?* s. 223.

³⁰⁴ Lenin, *Ne Yapmalı?*, Akt. *SBKP(B) Tarihi*, s. 54.

³⁰⁵ Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 235.

teksif eder...

Üyelerdeki savaşçı ruh (eğer varsa) yiter, elemanlar merkez organın çıkmasını bekleyen **gazete bayilerine** döner. Dağıtılması güç, okuyucusu fazla olmayan gazete bayileri halinde **'işçi-köylü bölge komiteleri'**, iki-üç sözde yönetici pasifistin **gevezelik, entelektüel tartışma ve de rapor alan-rapor veren bir bürokratik mekanizması** haline dönüşür.

İşte **silahlı mücadeleye sözde evet diyen, pasifizmin çalışma tarzı, pratikte budur.**³⁰⁶ (abç)

Bugün sözde Öncü Savaşını ve silahlı propagandayı savunup ta, pratikte (yavaş yavaş sözde de) reddedenlerin (en başta DY-G) bu "inkârları" ortaya konduğunda, bu dipnotu gösterip, "biz, böyle mi yapıyoruz?" diyerek karşı çıkmaktadırlar. Yaptıkları ise, gazeteyi basıp "burjuva dağıtımçıya" vermekten öte hiçbir şey olmamaktadır. Bu, gerçekte onların siyasi gazeteden hiç ama hiçbir şey anlamadıklarını gösterir. Bunlar *Kesintisiz Devrim II-III*'te eleştirilen (ve eleştirmeye gerek görülen) pasifistlerden çok daha ilkel ve amatör pasifistler olduklarının farkında bile değillerdir. **Eğer bir siyasi gazete, kolektif ajitator, kolektif propagandist, kolektif örgütleyici ise, bu ancak örgütsel çalışma ile, yani temsilciler ağı-dağıtım şebekesi-illegal yayınlar okuma grupları vb. parti örgütleri (kademe ve komiteleri) ile mümkündür.** Ve Lenin böyle yapmış ve başarılı olmuştur. Bunları yapamayanlar, ister milyonluk basım yap-sınlar (tarihsel şartları dışladığımız anlamda da) bile, propaganda-ajitasyon ve örgütlenmeyi gerçekleştiremezler (Hürriyet Gazetesi-Veb Ofset gibi basın tröstü olmak istemiyorsa tabii).

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, illegal siyasi gazete (ne gerekçe ile olursa olsun) klâsik politik mücadele biçiminin ele alındığı anlamda gündeme gelebilir. Bu da **güç oranında ele alınan, tali mücadele biçimidir.** Öncü Savaşı özgülünde merkezi yayın organının gerekliliğini yadsımıyor. Eleştirdiğimiz noktalar çok yönlüdür:

İlkönce, siyasal gazete yolu ile yapılacak olan ajitasyon ve propaganda "var olan bir şeyin" üzerinde oturmalıdır. Silahlı mücadele çağını yapacak olan bir siyasal gazetenin, herşeyden önce

³⁰⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*, 7 No'lu Dipnot.

kitlelere kendisini **siyasi ve silahlı (evet silahlı ve siyasi) bir güç olarak kabul ettirmesi gerekir**. Ancak ondan sonra kitleler, örgütün yayın organına “inanabilir” (suni denge esprisi). (Aynı şeyler **legal yayınlar** içinde geçerlidir).

İkinci olarak, **başlangıçta, siyasi ve silahlı bir güc olmanın zorunluluğu** ve bunun tek yolunun **kuvet gösterisinden geçmesi ve de kuvvet gösterisinin kır ve şehirlerde (birlikte) olması gerekliliği, örgütün gücünün büyük kısmını silahlı propagandaya** yönelmeyi gerektirir. Siyasi bir gazete ise (yukarıda gördük), bu gücü azaltacağından (örgüt çalışması olma esprisi) **başlangıçta** söz konusu olmayacaktır. Başlangıçta bunu savunmak, suni dengeyi ve silahlı propagandayı reddetmek demektir.

Üçüncü olarak, silahlı propagandanın kendisi, yani bu mücadele biçiminin bizzatı kendisi “kitleler için”, “kolektif ajitator-kolektif propagandist-kolektif örgütleyici” bir yayın organını gerektirmez. Ancak tali mücadele biçimi (klâsik politik kitle mücadelesi) siyasi gazete ile karakterize olur. **Silahlı propaganda ise, gerilla savaşıyla.**

Ülkemizde silahlı propagandanın örgütleyiciliği üzerine düşülen “şüphelere” değinirken bu gerçekleri belirtmiştik. Aynı tür “şüphe” siyasi gazete için de söz konusudur. Bunlar aynı temelden kaynaklanır. Bu “düşünce”, silahlı propagandanın (ve klâsik politik kitle mücadelesinin) siyasi ajitasyon-siyasi gerçeği açıklama-siyasi propaganda (kitleleri bilinçlendirme) konusunda da “şüphe” demektir. Ama günümüzde yapılan silahlı eylemlerin 71’de de) **açık** politik hedeflere vurması sonucu, neden ve niçin yapıldığı, şu ya da bu ölçüde, kitlelerce bilinmesi nedeniyle bu “şüphe” gizli kalmaktadır. Ama bir Lockheed rüşveti için yapıldığında bunlar **açığa** çıkacaktır. Yani, **açık ve kitlelerce bilinen** siyasi gerçeği (ya da gerçeğin bir kısmını) değil de, **bilinmeyen** ve kitlelere **açıklanması** gereken siyasi gerçek ele alındığında silahlı propaganda konusundaki “şüphe”ler her noktada gelecektir. Ve zaten siyasi gerçekleri açıklamada budur.

“Siyasal hayatın **bütün** yönlerini bilmek ve her siyasal olaya **aktif olarak** katılmak istiyoruz. Bunun için aydınların, **bizzat bizim pek iyi bildiğimiz şeyleri** biraz daha az tekrarlamaları ve henüz bilmediğimiz şeyleri, fabrikadaki ‘ekonomik’ tecrübemizin bize **hiç bir za-**

man öğretmeyeceği şeyleri, yani siyasi bilgileri biraz daha fazla vermesi gerekir... Bu bilgileri bize, sadece tartışmalar, broşürler ve makaleler biçiminde değil (açık sözlülüğümüzü bize bağışlayın, bunlar çoğu kez hayli can sıkıcı olmaktadır) **hükümetimizin ve yönetici sınıflarımızın hayatın bütün alanlarında şu anda ne yaptıklarını** canlı biçimde gözler önüne seren yazılarla iletiniz.”³⁰⁷ (Lenin) *

Öncü Savaşının başlangıcında, silahlı propagandanın, açık politik hedeflere yönelik olması, suni denge ve siyasi alternatifin varlığını gösterme gerekliliğinden kaynaklanır. Yani başlangıçta, silahlı propaganda bazı öznel fonksiyonlar içerir. Bu özgül durum kavranılmalıdır. 71 Hareketi ve THKP-C/HDÖ bildirileri dikkatli incelenecek olursa, bu özgül durumun ifade edildiği görülür. Ülkenin somut koşullarında, suni denge ve “alternatif” durumu, (başlangıçta) silahlı propagandayı, **örgütün varlığını duyurma ve kadro yaratma** ile sınırlamaktadır. Bir de buna kır gerilla savaşının (ki, gerçek silahlı propaganda bu savaşla netleşir) **kitle sempatisini gerektirmesi** ilave edilirse, “örgütün varlığını duyurma ve kadro yaratma”nın ne derece önemli olduğu anlaşılır. Bunun tek yolu “kuvvet gösterisi” ve “öncünün bir dizi askeri zaferidir”.

Başlangıç evresinde, **kadroların bu savaş için pratik deney ve tecrübeden yoksun olmaları, gerilla savaşına şehir gerillasıyla başlamasını zorunlu kılmıştır. İkinci olarak, aynı durum açık politik hedeflere tavır almayı** (en genel hedeflerdir bunlar) **gündeme getirir.**** Ama, eğer örgüt “**bilinçsiz bir sürecin bilinçli bir ifadesi**” olacaksa, **her şart altında**, katıldığı mücadeleyi bilinçli hale getirmek zorundadır.***

Genelde, Öncü Savaşının başlangıcında, silahlı propaganda böyledir. Ve biz, bu evrede kadro mevzilenmesinde ve kitle çalışmasında bunları dikkate aldık. (**Taktik mevzilenme**, kadro

* Lenin’in “cansıkıcı makaleler” soyut açıklamalar anlamındadır. Sanırım bugün faşizmle ilgili “kan-terör-şövenist vs” türlü yazıların ne kadar “cansıkıcı” olduğunu “aydın”lar da anlayacaktır.

** THKP-C/HDÖ’nün niçin MHP’yi hedef aldığı anlaşılabilir sanınız.

*** THKP-C/HDÖ’nün MHP’yi tek değil, emperyalizm-tekelci burjuvazi ile birlikte ele alış nedenidir.

³⁰⁷ Lenin, Ne Yapmalı?, Akt. *SBKP(B) Tarihi*, s. 54.

yaratma ve örgütün varlığını duyurma; **stratejik mevzilenme**, kır gerillasını yaratma ve kitle sempatisi)

Bugün Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni savunan unsur ve gruplar, başlangıç evresinin özgül niteliğini anlamayarak, silahlı eylem-silahlı propaganda konusunda yanlış tespit ve değerlendirme yapmaktadırlar. Bu tespitlerin sonucunda da yapılan eylemler ve silahlı propaganda “yetersiz” bulunmaktadır. Giderekte silahlı propaganda anlamsızlaştırılmaktadır.

Sonuç olarak toplarsak;

“**Devrimci merkezi yayın organı**, bir dizi askeri eylemden sonra sözkonusu olabilir. (Bu, bu süre içinde devrimci yayının tatil edileceği anlamında yorumlanmamalıdır. Bu süre içinde kitlelere elbette askeri eylemlerin üzerinde oturtulmuş, **devrimci yayın** yapılacaktır. Ancak bu aşamada periyodik olmayacaktır. Ayrıca siyasi kadroların eğitimini amaçlayan, pratiğimize ışık tutan broşürler de çıkartılacaktır.) Gerek neşir, gerekse de propagandistler aracılığıyla yapılan ajitasyon ve propaganda birşeyin üzerine oturmak zorundadır.”³⁰⁸

“Revizyonist yayın politikasının temeli, dergi etrafında örgütlenme düşüncesine dayanır. Büyük şehirlerde yayınlanan bir dergi etrafında örgütlenme ve bunun aracılığıyla parti örgütlenmesine geçme, revizyonist bir örgütlenme anlayışıdır.”³⁰⁹

Bu revizyonist örgüt anlayışı (ve yayın politikası), devrim için savaşmaya cesareti olmayan, uzlaşıcı ve teslimiyetçi “gerilla uzmanları”nın da örgüt anlayışıdır. Bunlara göre, örgütlenme, silahlı eylem yöntemleri dışındaki yöntemlerle sağlanır, bu nedenle önce kitlelerin ekonomik-demokratik hareketlerinin içine girerek (“militanca”), bir yandan kitlelerle bağ kurup, devrimin “taze” güçlerini oluştururken; diğer yandan da “merkezi yayın organı” (legal) ile ideolojik “birlik” sağlanmalıdır. “Asgari örgütlenme”nin tamamlanmasının tek yolu budur. Hem Mahir böyle yapmamış mıdır?!

“Pasifistlerin (silahlı mücadeleyi sözde kabul edenler de dahil) emperyalizmin işgali altında olan ülkemizde

³⁰⁸ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

³⁰⁹ Mahir Çayan, *Yayın Politikamız*, Kurtuluş, Sayı, 1.

meseleyi bu şekilde koymalarının Türkçesi, ‘önce revizyonist çalışma yaparak kitleyi ve kendimizi örgütleyelim ondan sonra da devrimci mücadeleye başlarız’ demektir. **Oysa barışçıl yöntemler temel alınarak yapılan örgütlenme asla savaşıma aşamasına geçemez.** Yunanistan örneği açıktır.”³¹⁰ (abç)

Mahir yoldaşın bu son tespiti çok açık olmakla birlikte, yine de tartışma konusu yapılmaktadır. Saflarımızda ortaya çıkan teslimiyetçilik (oligarşinin güçlülüğü ile bizim güçsüzlüğümüz dışında hiç bir şey görmeyenler) “pekâlâ, 71 öncesinde ve yenilgi sonrasında Mahir ve biz ne yaptık ki?” demektirler. Bu teslimiyetçilik ve pasifizme ideolojik kılıf geçirmektir. Zaman ve mekan kavramı dikkate alınmazsa herşeyin ve herkesin revizyonizminden bahsedilebilir (yadsımanın yadsıması esprisi). 71 değerlendirilmesinde ele alacağımız gibi, 71 öncesi dönem revizyonizmin egemen olduğu bir dönemdi. “İşte biz bu hava içinde, biraz da birazda bu havanın etkisinde kalarak **doğru çizgiyi**, ayaklarımız bu bataklığın içinde olduğu için **ağır ağır yürüyerek bulduk. Aynı yaşayışla da pratiğe geçtik.**”³¹¹ (abç) 71 sonrası (yenilgi sonrası) dönemde ise, iki şey vardı: **doğru devrimci çizgi ve 71’in yarattığı etki.** 72-76 döneminde, ‘doğru çizgi’ye uygun olarak 71 silahlı devrim cephesinin yarattığı etkiyi örgütledik. Ama her yenilgi sonrasında olduğu gibi, revizyonizmin çok daha güçlü olması sonucu “etki” oportünist-revizyonistlerce kullanıldı.

1976 yılına girildiğinde, hem örgütlenme için, hem de mevcut durum için yeni etki yaratma (silahlı propaganda ile) gündeme geldi. Eğer 71’in yarattığı “etki” ve doğru devrimci çizginin varlığı unutulursa, kişi idealizmin bataklığında kulaç atmaya başlar.

Bu konuda ikinci “eleştiri” de KSD oportünizminden gelmişti. Onlara göre, “barışçıl mücadele ile (barışçıl mücadele biçimleri ile) yapılan örgütlenme silahlı savaşa başlayabilir. Vietnam örneği açıktır” (!) Vietnam örneğinin “açık” olmasının şüphe götürüleceği bir yana, bu tür tespit savaşın genel kurallarını kavrayamadığı için “hayal”cidir. Her mücadele kendisine uygun yapıyı gerektirir. Bu, savaşta çok daha belirgindir. Savaş sanatının gelmiş-geçmiş en

³¹⁰ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III.

³¹¹ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III.

büyük teorisyenlerinden Clausewitz şöyle diyor:

“... düşman silah zoruyla kesin sonuca gitmek yolunu seçtiği taktirde kendi yöntemimizi de ister istemez düşmanıninkine uyacak şekilde değiştirmek zorunda kalırız. O zaman ... yine de, bütün diğer faktörlerin eşit olması halinde bile, bu durum (değiştirme durumu) her bakımdan bizim zararımıza olacaktır, çünkü bizim amaç ve araçlarımız, düşmanın amaç ve araçlarından farklı olarak, kısmen başka sonuçlara yönelmiştir. Biri diğerinin parçası olmayan iki farklı amaç, karşılık olarak birbirini ifna eder ve bunlardan birini gerçekleştirmek için kullanılan kuvvet aynı zamanda diğerine de hizmet edemez. Bu nedenle, hasım taraftan biri, silah zoruyla kesin sonuca gitmeye karar vermişse, başarı şansı diğer tarafın aynı yolu seçmeyip başka bir amaca yöneldiğinden emin olduğu ölçüde daha büyük olacaktır.”³¹² (abç)

Sanırız, bundan sonra (özel olarak III. bunalım döneminde) emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesinin her zaman temel olduğunu ve “düşmanın” zoru temel alma nedeninin ülkedeki üretim ilişkilerinden ve milli krizden (olgun olmayan kriz) kaynaklandığını tekrarlamaya gerek yok. Clausewitz’in sözleri, savaşın en genel ve evrensel ilkeleridir. İnsan subjektif olarak “silahlı” olabilir, ama, objektif şartlar, hayatın gerçekleri, kişinin subjektif planlarına ters düşünce, “silahlı” düşünce pasifizme yönelir. Ters anlایışlar, “sendikaların devrim yapabileceği, partiye gerek olmadığı ve sendika partiye dönüşebileceği” (sendikalizm-revizyonizm) ile “gerilla fokosu devrimi yapa bilir, siyasal öncüye (partiye) gerek yoktur ve gerilla partinin çekirdeğidir” (sol fokoculuk) sapmalarının farklı biçimde ifadesinden başka birşey değildir.

c- Halk Kurtuluş Cephesi

Bugün ülkemizde Halk Savaşını savunan pek çok grup ve görüşlerin fikirlerinin netleşmediği bir konu da “Cephe” konusu-

³¹² Clausewitz , Savaş Üzerine, s. 81

dur. Burada soldaki “Cephe” anlayışlarını ele alacak değiliz. Konumuz gereği THKP-C saflarındaki “sessizlik” ve “karıştırma”yı ele alacağız.

THKP-C’yi savunan pek çok unsurun THKP ve THKC’nin ayrı tipte ve fonksiyonda iki ayrı örgüt olduğunu unuttukları açıktır. Bu “unutkanlık”ın nedenleri çeşitlidir. En temelde, başlangıçta ve Öncü Savaşında, savaşın niteliğinin kadro savaşı olması ve “sosyalizmin dünya çapında prestijinden dolayı, radikal küçük burjuvazi geri-bıraktırılmış ülkelerde **sosyalizmin adı altında politik arena da yer alması**”³¹³ kadroların THKP ve THKC şeklinde sınıflandırılmasını engelleyerek, “unutkanlık” yaratmaktadır.*

Burada, yazının amacını dikkate alarak, sadece THKC’nin ilkelerini ve THKP ile olan bağıntısını genel **kavramlar** açısından belirtmekle yetineceğiz.

Önce “cephe” kavramını ele alalım:

Cephe kavramı da, strateji ve taktik kavramları gibi, askeri niteliktedir. Bu anlamda sınıf savaşında nitelik belirleyici değildir. Sınıf savaşının oluşturduğu cephe kavramı politik bir kavramdır. Ama yine de, askeri ve politikanın ayrılmazlığı esprisi içinde mütalaa edildiğinde **ortak** yönleri mevcuttur.

Cephe, topyekün olmak demektir. Bu nedenle Cepheleşme ya da Cephe örgütü, belirli bir düşmana karşı olan **tüm güçlerin birleştirilmesini ifade eder**. Ve bu anlamda da, Cephe mücadelesi, birleşen tüm güçlerin hertürlü mücadelesini içerir.

Geri-bıraktırılmış ülkelerde **oligarşinin özelliklerinden dolayı anti-oligarşik** (ve anti-emperyalist) **mücadeleden ayrı ve bağımsız anti-faşist mücadele olamaz** (sömürge tipi faşizmin oligarşinin uygulaması olması esprisi). Anti-faşist mücadeleyi “bağımsızlaştıran” görüşler ya da anti-faşist mücadele öndedir diyen görüşler, son tahlilde III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerinin reddini oluştururlar. Bugün ülkemizde bu tür görüşlerin temsilcileri ele alındığında, bu reddedişin zaman zaman açığa vurulduğunu görürüz. Örneğin, Halkın Kurtuluşu-Birliği-Yolu-Sesi grupları “faşist diktatörlük”, “faşizmin tırmanışı” diyerek anti-faşist mücadeleyi

* Bir de “çocukluk” unutkanlığı varki, bunun düzeltilmesi kendiliğinden olduğundan yazının konusu olamaz. Bu, *Kesintisiz Devrim II-III*’de THKP-C şeklindeki birleşik yazımdan kaynaklanır. Zaman içinde *Kesintisiz Devrim II-III*’e “dikkatli bakan”lar ayrılığı görmektedirler.

³¹³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

“bağımsızlaştırmak” tadırlar. Keza KSD oportünizmi de oligarşik devlet-faşist devlet ayrımları ile bunu yapmaktadır. Bu pasifistlerin ideolojik tespitlerine bakınca görürüz ki, hepsi de III. bunalım dönemi ilişki ve çelişkilerini reddetmektedirler. Ayrıca DY-G oportünizmi de (hergün politika değiştirdiğini unutmamak gerekiyor) “anti-faşist direniş komiteleri” “faşizmi protesto” sözleriyle bu “bağımsızlar” saflarına katılmaktadır. Sonuçta hepside, faşizmden MHP’yi, anti-faşist mücadeleden MHP’nin kapatılmasını ve devlet aygıtlarından atılmasını anlamaktadırlar.*

Bugünlerde, kısmen durulmasına rağmen, hâlâ, anti-faşist halk cephesi ya da UDC sözleri duyulmaktadır. Bu cephe çağrıları, bir yandan anti-oligarşik, anti-emperyalist mücadeleyi dışladığından, diğer yandan da Cephe kavramının ya da Birleşik Cephenin ne olduğu, nasıl oluşacağını “somutlayamadığından” lafta kalmaktadır.

Bizim gibi ülkelerde, oligarşi ve emperyalizmden bağımsız faşizm var olmayacağından ve emperyalizm ve oligarşiye karşı, silahlı halk kurtuluş savaşının zorunlu olması nedeniyle salt anti-faşist bir cephe kurulamaz. Kurulacak olan cephe, **Halk Kurtuluş Cephesi**’dir, ve anti-faşist mücadele ve ilkeleri HKC’nin mücadelesi içinde yer alır.

Halk Kurtuluş Cephesi, **tüm halkın**, emperyalizm ve oligarşiye karşı olan mücadelesinin örgütüdür. Bu mücadele ekonomik-demokratik, ideolojik, politik ve askeri nitelikte olduğu için Halk Kurtuluş Cephesi savaşını bu **dört** cephede birden sürdürür. **Halk Kurtuluş Cephesi’nin karakterini belirleyen, onun politik ve askeri mücadelesidir.** Bu mücadele, diğerlerine göre temeldir. (Askeri mücadelesinin örgütü Halk Ordusudur.)

Halk Kurtuluş Cephesi, anti-emperyalist ve anti-oligarşik tüm halkın kurtuluş cephesidir. Siyasi eğilimleri, dini inançları ve milliyetleri ne olursa olsun, tüm ilerici ve yurtseverlerin birleşik siyasi örgütüdür.

Halk Kurtuluş Cephesinin temel amacı ve hareket noktası, tüm halkın önde gelen ekonomik-demokratik-siyasi çıkarlarını korumak ve genişletmektir.

* Birara PDA bu “bağımsızlığı” düzeltmek (!) için bazı tezler geliştirmiş ve iyice yolunu şaşırmıştır. PDA’nın ABD’ci faşizm-sosyal-faşizm-klâsik faşizm şeklindeki ayrımları sapıtılmanın en açık belirtisi olmakla birlikte, “bağımsız”lığın yanlışını da kanıtlamıştır.

Halk Kurtuluş Cephesi, emperyalizme bağımlılık sonucu ortaya çıkan ekonomik sefaletle karşı, halkın daha iyi yaşama koşulları için “günlük” mücadelesini de yürütür. Bu mücadelede HKC, kendini sınırlamaz. Emperyalizme bağımlılık sonucu ortaya çıkan ekonomik buhranın yükünü halkın üzerine yıkmaya çabalarını, ekonomik mücadele ile engelleyerek, bir yandan ekonomik buhranı derinleştirirken; diğer yandan da oligarşinin emperyalizmle olan bütünleşmesini kitlelere gösterir.

Halk Kurtuluş Cephesi, halkın politik kitle eylemlerini yürütmek ve geliştirmek; silahlı gruplar ve örgütler kurmak şeklinde politik ve askeri mücadeleyi yürütür. Fakat en önemli yan, HKC'nin politik ve silahlı örgütlenmeyi sağlamasıdır. Silahlı gruplar ya da savunma birlikleri, anti-faşist direniş komiteleri ya da faşist saldırılara karşı kendini koruma birlikleri şeklinde sınırlı amaçlarla kurulamazlar. Bunlar, amaçların bir parçasıdır. **Silahlı savunma grupları** (bunların biçimleri çoktur) **kurulmasında, “savunma” ya da “koruma” niteliği**, faşist (milis) saldırılar değil, **oligarşinin** siyasal zoru ve bunun (milli krizin varlığı nedeniyle) sık sık **askeri biçimde maddeleşmesinden gelir.** *

Halk Kurtuluş Cephesi, tüm halkın ekonomik-demokratik dayanışmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu dayanışma, hapishanelerdeki HKC militanların aileleri arasındaki dayanışmadan, bir doğal afet (deprem vb.) karşısında bölgeler arası dayanışmaya; öğretim özgürlüğü ve can güvenliği için dayanışmadan; hayat pahalılığı karşısında dayanışmaya kadar çok yönlü ve somut bir dayanışma olup, bunun örgütlerini ve koordinasyonunu HKC kurar ve sağlar.**

* Faşist milis saldırıların somut görünüm olduğu anlarda, buna karşı “direniş” komite ve örgütleri kurmak, Cephe'nin inşasında bir adım olur. Bir başka deyişle, Cephe'yi yaratabilir ya da geliştirebilir. Nitekim Vietnam devriminde Vietminh (Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi) kuruluşunda, Fransız emperyalizminin terör kampanyasına karşı kurulan, halkın anti-terör savunma örgütleri ilk somut adım olmuştur. Zaten Halk Kurtuluş Cephesi somutta ve somut eylem birliği üzerine inşaa edilir. Ama burada şu unutulmamalıdır, anti-faşist direniş komiteleri (ya da anti-terör savunma komiteleri) HKC'sinin mücadelesinin bir boyutudur, tüm boyutu değildir. HKC demokratik halk devrimini gerçekleştirme örgütüdür. Bugün DY-G oportünizminin, “anti-faşist direniş komiteleri” bunu kavramadığı için, sağ-pasifist örgüt anlayışı olup, T'K'P'nin DDC'sinden farkı yoktur. Zaten DY-G'nin bu “komite” anlayışı kitaplardan “reçete” aktarmadan başka bir şey değildir de.

** Konunun somutlaşması için bir örnek verelim. Örneğin zamlar sonucu bazı gıda maddelerinin alınması ve bulunması zor olduğunda, HKC, eylemi ile halka yönelik “tanzim

Bir kez daha yineleyelim, **HKC, içinde bulunduğumuz devrimin örgütüdür ve politik ve askeri mücadelesi temeldir.**

Yeri gelmişken DG-Y oportünizminin “direniş komiteleri” ne kısaca değinelim :

DG-Y oportünizminin “direniş komiteleri”ni iki yönden ele almak gerekmektedir. **Birincisi**, kendilerinin oportünist karakteridir. DG-Y oportünistleri 1975 yılında (dar çevrede de olsa) söylediklerini gerçekleştirme süreci (“saflaşma-netleşme-partileşme” süreci) “kitleleri hazırlama” politikasını yansıtır. DG-Y için, herşey birden söylenirse, kitleler bunu hazmedemez, bu yüzden “alıştırma alıştırma söylemek” gerekir. İşte bu “alıştırma-hazırlama” sürecinde kendilerinin zamana ihtiyacı vardır ve bu zaman sürecinde hem kendi yüzleri açığa çıkmamalı, hem de kitleler etraflarında kalmalıydılar. “Direniş Komiteleri” bu yüzden gündeme getirilmiştir. Nitekim daha sonra “sona eren direniş komiteleri kampanyası değerlendirmele-ri” bunu ifade eder. **İkinci yön** ise, getirdikleri teorik iddialardır. Birinci nedenden kaynaklandığı için, pek çok saçmalığı barındıran bu “teorik tahlil”, yani “direniş komitelerinin” teorik dayanağı, aynı zamanda DG-Y oportünizminin niteliğini açığa vurur. Şöyle diyor DG-Y oportünistleri :

“Direniş komiteleri (halk yığınları içinde gelişen anti-faşist dayanışma eğilimlerinin) devrimci bir doğrultuya kanalize edilmesi ... halk iktidarını hedefleyecek şekilde ve tüm anti-faşist halk güçlerinin birleşik devrimci savaşının örgütlenmesi doğrultusunda kavranılmasının bir gereği olarak ortaya çıkmıştır.”³¹⁴

*“Direniş komiteleri, en geniş anlamda, devrimci halk iktidarının birer nüveleri olarak kavranmalı ve bu doğrultuda derinleştirilip, geliştirilmelidir”*³¹⁵ ve aynı zamanda *“halk cephesinin veya cephesel örgütlenmenin birer örgütsel-alt birimi olarak”*³¹⁶ ele alınmalıdır. DG-Y oportünistleri direniş komitelerinin “sınıf müca-

satış” organize etmelidir. Bunun için gerekli komiteyi kurmak, gıda maddelerini bulmak vb. çabalar birleşik halk eylemini yaratacağı gibi, gerçekleşmesi HKC’ye karşı olan sempati-güven ve desteği geliştirecektir. Anti parantez belirtelim, tanzim satış için maddelerin bulunmasında, gönüllü katılım olabileceği gibi, “gönüllüleri gönüllüştürmek” gerekecektir.

³¹⁴ DY, Sayı, 13, s. 11.

³¹⁵ DY, Sayı, 13, s. 11.

³¹⁶ DY, Sayı, 17.

delesinin ve canlı sosyal pratiğin bir ürünü olarak ortaya” çıkan, “*faşist saldırıların giderek şiddetlenen bir doğrultuda artması, çatışmaların bir iç savaş doğrultusunda gelişmesi*”nin “*ortaya attığı bir öneridir*”.³¹⁷ Bakın bu “*sınıf mücadelesi ve canlı sosyal pratik*” nasıl “gelişim” gösteriyor!

“Bugün ülkemizdeki silahlı faşist güçlerle, devrimci halk güçleri arasındaki **çatışma, bir iç savaş sürecini derinleştiren bir doğrultuda geliyor**”³¹⁸ (abç)

“... **Ülkemiz bugün iç savaş dönemindedir.** Savaşın, emperyalizmin doğrudan müdahalesine karşı sürdürülen ulusal yanın ağır bastığı bir niteliğe bürünmediği bütün dönemlerde (hangi ara aşamada olursa olsun) **savaşın** (sınıfsal yanı ağır basan) **bir devrimci iç savaş olma özelliği devam edecektir.**”³¹⁹ (abç)

Hemen görüleceği gibi “direnış komiteleri” **anti-faşist birleşik cephe** anlayışı ile formüle edilmiş ve iç savaşın varlığına dayanan bir “*halk iktidarının nüvesidir*”. Yukarıda belirttiğimiz gibi halk kurtuluş cephesi ile anti-faşist birleşik cephe iki farklı amaca yönelik ve iki farklı mücadeleyi ifade eden örgütlenmelerdir. Anti-faşist birleşik cephe, doğrudan (Dimitrov tarafından formüle edilen) faşizm (klâsik faşizm) dönemine özgü örgütlenmedir.

İkinci olarak, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde halk iktidarının biçimi, bu ülkelerin koşullarına uygun Sovyetlerdir. Sovyetlerin temel aygıtı silahlı kuvvetler, yani orodur. (Her devlet gibi). Bu düzenli ordu bölgesel birlikler-kendini koruma birlikleri ve milistir. **Kendini koruma birlikleri ya da öz savunma birlikleri doğrudan halk ordusunun çekirdeğidir (nüvesi) ve milis sovyetlerin temeli ve çekirdeğidir.**

“... silahlı halk kuvvetlerimiz, **kendini savunma örgütleri** halinde idi, kitle silahlı kuvvetlerinin ve gelecekteki **devrimci ordunun çekirdeği idi.**”³²⁰ (abç)

“Bunlar daha sonra genişleyip yerel (bölgesel) silahlı kuvvetler, veya üretim işlerinden (milisten) ya kısmen ya da tamamen affedilmiş silahlı müfrezeler ve en so-

³¹⁷ DY, Sayı, 17.

³¹⁸ DY, Sayı, 13, s.11.

³¹⁹ DY, ags, s. 11.

³²⁰ Giap, *Halk Ordusunun Kuruluşu*, s. 85.

nunda daha büyük gerilla üniteleri haline gelmişlerdir.”³²¹

Halk Savaşının zorunlu olduğu ülkelerde bundan başka bir kitle örgütlenmesi anlayışı olmayacağı açıktır. Nitekim DG-Y'nin “isim” adaptasyonu yaptığı MIR, direniş komitelerini, “işçi sınıfının ve halkın **askeri gücünün yaratılması**”³²² olarak ele almaktadır. “Direniş komiteleri bir **siyasal cephenin temelini oluşturan örgütler değildir. Şili’deki sınıflar mücadelesinin yeni koşullarına uygun bir tür kitle örgütleridir.**”³²³

Üçüncü olarak, adı, ister kendini koruma birliği ya da öz savunma birliği olsun (Giap), isterse Şili MIR’ın ifadesi ile direniş komiteleri olsun, temel olarak **illegal** örgütlenmedir.

“(direniş komiteleri gibi) **gizlilik ilkesini** temel alan yeni örgüt biçimleri...”³²⁴ (MIR)

“Her bölgede devrimci hareketin çekirdeği olan gizli gruplar...”³²⁵ (Giap)

“... **gizli** kendini koruma birlikleri...”³²⁶ (Giap)

DG-Y oportünizminin “direniş komiteleri” işte bu nedenlerden ötürü **belirsiz ve anlamsız** bir “nüve”dir. Zaten ister Giap’ın, isterse MIR’ın belirttiği örgütlenmeler Halk Savaşının örgüt biçimleridir. Bu örgüt biçimlerinin Öncü Savaşı aşamasında geçerli olmadığı açıktır. Nitekim ülkemizde TİKKO, “profesyonel gerilla birlikleri ve üretime bağlı milis” olarak ifade ettiği bu örgüt anlayışı, “özsavunma” ya da “kurtarılmış bölge” anlayışını ifade eder. TİKKO ile THKP-C’nin arasındaki en önemli fark burada yatar. **Öncü Savaşı evresinde**, özsavunma ya da kendini-savunma, gerilla savaşını **salt taktik düzeye indirger** ve dolayısıyla devrimci stratejik önemini kaldırır. Ülke çapında suni denge bozulmadan ve düşman güçleri bölünmeden, (**Öncü Savaşı aşamasında**) böyle bir anlayış, halkı geçici süre korumakla beraber, uzun dönemde kitle katliamına yol açar. (Sunî denge bozulmadığından ve düşman güçleri bölünmediğinden kitleleri koruyacak güçte silahlı güç –halk ordusu– mevcut olamaz). Latin-Amerika’da Kolombiya ve Peru örnekleri

³²¹ Giap, *Halk Savaşı Halk Ordusu*, s. 77.

³²² MIR. Akt. DY, Sayı, 9, s. 12.

³²³ MIR. Akt. agy, Sayı, 12.

³²⁴ MIR. agt, Sayı, 12.

³²⁵ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s. 39.

³²⁶ Giap, age, s. 280.

ile 1971 Bolıvyaya örneği bunun en açık kanıtıdır.

Son olarak DG-Y oportünizminin “doğrultuda gelişen”, “derinleşip gelişen” ve “devam eden” “iç savaş döneminini” ele alalım. DG-Y oportünizmi açık ve net biçimde “iç savaş” yaşandığın dan bahsetmesi, en hafif deyimle “canlı sosyal pratikten” habersizliğin ifadesidir.

Çünkü,

“18. yüzyılın sonundan beri, Avrupa’daki bütün devrimlerin deneyimine tamamen uygun düşen bu deneyim (Rus devrimi deneyimi kastediliyor), bize gösteriyor ki, iç savaş, birbiri ardısıra gelen, birbiri üstüne yığılmış, artmış, kızmış, iktisadi ve siyasal çatışmalardan **sonra iki sınıf arasında silahlı çatışma haline dönüşen sınıf mücadelesinin en hat, en keskin biçimidir**”³²⁷ (abç)

Keza Lenin iç savaşın iki yönlü olduğunu belirtir : Burjuvazinin başlattığı iç savaş ve proletaryanın başlattığı iç savaş. Devrimci örgütün asıl görevi **proleter iç savaşını** yürütmektir. Ve Lenin 20-21 Nisan ve 2-3 Temmuz hareketlerini “iç savaşın başlangıcı olmaya çok yaklaşmış olan kendiliğinden şiddetli patlamalar”³²⁸ olarak nitelirmektedir.

İşte DG-Y oportünizminin “canlı sosyal pratiğin ürünü” olduğunu iddia ettiği iç savaş anlayışının Marksizmle ilişkisi!

Ve son sözü Lenin’e bırakalım :

“Rusya’da proletarya iç savaşının başlangıcı ile burjuva iç savaşının başlangıcını şu noktalardan karşılaştırmaya çalışalım : 1- hareketin kendiliğindenliği; 2- amaçları; 3- harekete katılan yığınların bilinci; 4- hareketin gücü; 5- hareketin direngenliği. **Biz şunu kabul ediyoruz ki, bugün ‘iç savaş’ sözleriyle ‘yerli yersiz hokkabazlık eden’ bütün partiler sorunu bu biçimde koymuş olsaydılar ve iç savaşın ilk adımlarını gerçekten incelemek için bir çaba gösterseydiler, bütün Rus devriminin bilinci bundan kazançlı çıkacaktı.**”³²⁹

Gelelim Cephenin yönetim ve kuruluş ilkelerine :

“**Cephe**, herşeyden önce, kitlelerin kendileri tarafın-

³²⁷ Lenin, *Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi*, s. 154-55.

³²⁸ Lenin, age, s. 155.

³²⁹ Lenin, age, s. 155.

dan mücadele için yaratılmış birleşik organları etrafında, aşağıdan gelen şekilde hareket etmeli ve birleştirilmelidir. En acil görev, her yerde, halkın bulunduğu her yerde Cephe organları kurmaktır.

Cephenin başarısı Komünist Partisinin sağlamlığına, doğru politikasına, parti üyelerinin enerjik ve etkin kitle çalışmasına bağlıdır; çünkü onlar Cephenin gerçek **öncüleri ve ana örgütleyicileridirler.**" (Dimitrov)

THKC, Marksist-Leninist bir parti olan THKP'nin önderliği ve yönetimi altında hareket eder. Bu tespit, en temel Marksist tespittir. Bunu yadsımak, demokratik devrimde proletaryanın öncülüğünü inkâr ve demokratik devrimin proletaryasız başarılmasını savunmak demektir. Dünya tarihi bunu kesinlikle çürütür. Proletaryasız ve proletaryanın öncülüğü olmadan demokratik devrim başlanmaz. Proletarya açısından da, proletaryanın öncülüğünde gerçekleşmeyen demokratik devrim sosyalist devrime dönüşemez ve demokratik devrim tamamlanmadan sosyalist devrim olamaz.

"Emperyalist dönemde tek ülkede devrim olabilir. Bu dönemde burjuvazi devrimci niteliğini kaybetmiştir. Kendi devrimini yapamaz. Bu yüzden geri-bıraktırılmış ülkelerde proletarya tek bir süreç içinde ikili devrimci görevle karşı karşıyadır (Kesintisiz devrim esprisı.)"³³⁰

Proletaryanın öz örgütü THKP'nin kadroları, aynı zamanda THKC'nin kadrolarını oluştururlar. Bizim gibi ülkelerde THKC'nin yaratılması ve inşasında THKP kadrolarının çalışmaları temeldir. THKP üyeleri, THKC'deki çalışmalarında, proletaryayı temsil ettiklerini, Marksist-Leninist olduklarını ve hedeflerinin (azami program) sosyalist devrim olduğunu asla unutmadan, ama dar sınıfçılığa düşmeden yürütürler.

Bütün bu gerçekler parti sorunun, geri-bıraktırılmış ülkelerde temel ve ana sorun olduğunu gösterir.

Daha önceki bir yazımızda Parti-Cephe ilişkisini şöyle koymuştuk :

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin örgütlenme ilkesi, Marksist-Leninist örgütlenme ilkesidir. Yani yukardan aşağıya doğru örgütlenme, merkeziyetçilik ve gizlilik esastır. Stratejimizin örgüt-

³³⁰ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III.

lenme anlayışı :“**Silahlı güç ile kitle örgütlenmesi, kitle örgütlenmesiyle silahlı güç birlikte büyür**” ilkesidir. Öncünün görevi, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa doğru, bu ilkenin gerçekleşmesi için savaşmaktır. Bu nedenle öncü, salt politik güç değil, aynı zamanda silahlı bir güçtür. **Bu “askeri-politik güç” ilkesi, hem Parti için, yani proletaryanın siyasi partisi için, hem de Cephe için geçerlidir.**

Bu devrim anlayışının, örgüt ve kadro mevzilenmesi, mücadele biçimlerine uygun olur. Temel mücadele biçimi silahlı propaganda olduğu ve silahlı propaganda da (askeri açıdan) şehir ve kır gerilla savaşını içerdiği için, mevzilenme buna uygun olur.

Başlangıçta kitle örgütleri kurulamayacağından ve somut şartlar nedeniyle, **Parti ve Cephe kadro örgütleri öndedir.** Bu nedenle Parti ve Cephe kadroları aynıdır. Ancak, savaşın gelişimine paralel olarak, bir yandan Parti ve Cephe farklılaşması **netleşirken**, diğer yandan da kitle örgütleri kurulmaya başlar. Kısacası, sorun, salt Marksist-Leninist Parti ve Parti örgütleri değil; aynı zamanda **Cephe ve Cephe örgütlenmesini de** içerir. Gerek Parti, gerekse de Cephe'nin kitle örgütleri **aynı görevle** karşı karşıyadır. **Yalnız parti örgütlerinin kendine özgü, sınıfsal (proletarya açısından) ek görevleri vardır.** Bu devrimi ileriye götürmek için, yani **sosyalist devrim için, kitleleri bilinçlendirmek ve örgütmektir.**

Başlangıçta, gerek Parti ile Cephe arasındaki farkın belirgin olmaması, gerek her iki örgütün üyelerinin aynı zamanda aynı mücadele biçimine uygun mevzilenişi (hatta iç içe) pek çok karışıklık yaratmakta, pratikten ve teoriden (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nden) kopuk formülleri gündeme getirmektedir.

Sanırım bu açıklamalardan sonra, bugün THKP ve THKC'nin birleşik (THKP-C) yazımının nedenleri anlaşılabilir. Yine THKP ve THKC bildirilerinin niye ayrı yayınlandığı da.

Bugün THKC'yi inşa edebilmek için, THKP üyeleri çalışmalarında ağırlığı “*yöresel kitle eylemini (THKC eylemi) geliştirme ve yöresel anlaşmalarla (politik ittifaklar) yöresel örgütlerle yürütmeye vermelidir*”. Cephe örgütlenmesini, Cephe'nin sınıflar arası politik ittifak olmasını, politik örgütlerin ittifakı olarak ele almak revizyonist cephe anlayışıdır. “*Cephe örgütlenmesini kitle içinde çalışma yerine, sosyal-demokrat partiye yapılan formel (resmi) nutuklara*

indirmek” (Dimitrov) bugün T“K”P’nin “UDC” anlayışıdır.

Halk Kurtuluş Cephesi, aynı zamanda, demokratik devrim perspektifi içinde işçi-köylü ittifakının somut ifadesidir. Bu nedenle (ve bundan dolayı) HKC’nin kuruluşu, Partinin stratejik görevidir. Bizim gibi emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde (III. bunalım döneminde) HKC’nin kuruluşunu işçi sınıfı partisi ile köylülük ve şehir küçük burjuvazisinin partileri (politik örgütleri) arasında, üstte oluşacağını sanmak revizyonizmin bir başka çeşididir. T“K”P’nin “UDC”si gibi, geçmişte Dr. Kıvılcımlı aynı revizyonist cephe fikrini ileri sürüyordu. Yine aynı tür cephe anlayışı M. Belli’de de mevcuttu. Bunlara göre demokratik halk devriminde, işçi-köylü ittifakı, geri-bıraktırılmış ülkelerde, Lenin’in *İki Taktik* formülasyonuna uygun olacaktır. Bu anlayış, CHP’yi köylü partisi ve Ecevit’i köylü lideri ilan etmekte, proletarya partisi de “en demokratik tarzda” kurulacak ve CHP-işçi sınıfı partisi üst düzeyde ittifakı ile cephe ve işçi-köylü ittifakı oluşacaktır. (Geniş bilgi için Bkz. *Kesintisiz Devrim-I*) Böyle kurulacak olan “Cephe”de, önce eylem birliği sağlanacak (UDC’nin “MC düşmeli” eylem platformu gibi), giderek **eylem ve irade birliği** oluşacaktır. Sonuçta Birleşik Cephe Hükümeti ya da İşçi-Köylü Demokratik Diktatörlüğü kurulacaktır. Bu. aynı zamanda tek bir siyasi kitle partisinin (proletaryanın öz örgütü değil) kurulmasını getirecektir. Bu anlayışın Halk Savaşının zorunlu durak olduğu ülkelerde geçersiz olduğunu söylemeye gerek yoktur.

“Bizim siyasi yolumuz, gündemdeki anti-oligarşik mücadeleli tespit ettiğimiz politik hedeflere yönelik olarak, politikleşmiş askeri savaş temel, demokratik muhalefet tali olmak üzere, her yerde işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde, maddi ve fiili örgütlenmemizi, halkın kurtuluş cephesini inşa ederek yürütmek olacaktır.”³³¹ *

* Siyasi planda “üstten-tepeden” kurulacak olan ittifak ancak Kemalilerle olabilir. Ama bugün, Kemalilerin belli bir siyasi örgütü olmadığı için, bu ittifaklar daha çok demokratik demokler düzeyinde olabilmektedir. Kemalizm konusunda bu somut durumu iyi kavramak gerekiyor. “Öncü Savaşı aşamasında olan THKP-C’nin küçük-burjuva aydın çevredeki müttefiki, ancak Kemaliler olabilir” (*Kesintisiz Devrim II-III*). Son yılda Kemalizm konusu çok tartışılmaktadır ve THKP’nin Kemalizm tespiti eleştirilmektedir. Burada bu konuyu ele almayacağız, şu kadana söyleyelim, *Kesintisiz Devrim, II-III*’deki tespitler formülasyondur ve şu anda, solda yorumlandığı gibi (KSD, DY-G gibi) ele alınmaz.

Son olarak HKC'nin mücadele yolunu belirtelim: Bu yol Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi olarak ifade edilir. Ancak Öncü Savaşı evresinde partinin ve parti kadrolarının belirleyiciliği daha fazladır. Fakat yine de, Parti kadrosu Cephe kadrosu olduğu için, eylemleri HKC'nin eylemleridir (silahlı eylemlere THKC'nin üstlenmesinin nedeni).*

d- Askeri Örgütlenme ve Parti

Daha önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi, devrim mücadelesi örgütlü bir mücadeledir.

“İktidar mücadelesinde proletaryanın örgütten başka silahı yoktur. Burjuva dünyasındaki anarşistçe rekabet altındaki ayrı düşmüş, sürekli olarak yoksulluğun, köleliğin ve dejenerasyonun ‘derin çukurlarına’, gerilere itilmiş olan proletarya, ancak Marksizm prensipleri üzerinde ideolojik birliğe ulaşarak ve çalışan milyonlarca insanı işçi sınıfı ordusu halinde kaynaştıran maddi örgüt birliğinin yardımıyla kaçınılmaz biçimde yenilmez bir güç haline gelebilir ve gelecektir.”³³²

Bu en temel Marksist ilke, devrimci mücadelenin proletarya partisinin yönetim ve yönlendirmesi altında örgütlü bir mücadele olduğunu açığa çıkarır. Öncü Savaşı (ve de Halk Savaşı) proletarya partisinin yönetiminde ve proletarya partisi tarafından yürütülen savaştır. Ancak bu parti **nasil** yaratılacaktır ve **neye göre** hazırlanacaktır?

Yukardaki kısımlarda partinin oluşum sürecini ele aldık ve orada da belirttiğimiz gibi, parti teorisi (örgütlenme anlayışının bir bölümü) devrim teorisine bağlıdır. Bu aynı zamanda partinin neye

* İşçi-köylü ittifakının kurulmasında (HKC) ilk halka, eylem birliğidir. Bu eylem birliği, giderek eylem ve irade birliğine dönüşür. (Eylem ve irade birliğinin oluşması örgütsel birliği getirir.) Bu nedenle, HKC'nin oluşması için, somut olaylarda somut adımlar atılmalıdır. Eylem birliği için basit bir örnek verecek olursak, işçi ve köylülerin, aynı konuda işçilik-üreticilik birliğinin olduğu alanlarda, eylem birliği yaratılmalıdır. Endüstri bitkileri küçük üreticileri ile (şeker, tütün, pamuk, keten vb.) işçilerinin ortak eylemi (taban fiat konusunda vb.), işçi-köylü ittifakında somut adımlar atılmasını sağlar ve diğer kesimlere örnek olur. Eylem platformları her sınıfın özelliği dikkate alınarak tespit edilmelidir.

³³¹ THKP-C/HDÖ, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiklerimiz*.

³³² Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 224.

göre hazırlık yapacağı sorusunu da açığa çıkarır.

“*Asgari bir subjektif birikim olmadan hiç bir şey yapılamaz*”.

Bu ve diğer nedenlerle Öncü Savaşı belirli bir subjektif birikimin (örgütlenmenin) yaratılması ile başlayabilir. Öncü Savaşının **hazırlık aşaması** olarak adlandırdığımız bu aşamada, Öncü Savaşı için gerekli **asgari örgütlenme** yaratılır. TDAS-I’de ortaya koyduğumuz bu tespitler ışığında asgari örgütlenmesini tamamlayarak, 1977 yılında harekete geçen örgütümüzün, bu tespitleri, kimilerince kendi pasifist çizgilerini gizlemekte kullanılmış, kimileri ise örgütsüz mücadeleye için yararlanmıştır. Özellikle DG-Y oportünistleri ve Yurtdışı unsurların (DK-EB-MLSPB vb.) çarpıttıkları bu konuyu ele alalım:

Hazırlık aşaması kavramı, tek başına nitelik belirleyici değildir. Her mücadele, her savaş bir ön çalışmayı, hazırlığı zorunlu kılar. Keza her değişik **mücadele biçimi** de bir hazırlığı zorunlu kılar. (Her mücadele biçiminin kendine özgü “mekanizma” gerektirmesi espris). Çünkü hazırlıksız yapılan bir mücadelenin, bir savaşın yenilgiyle bitmesi kaçınılmazdır. Bunu Lenin şöyle ifade ediyor :

“Yanında yeni tehlikeler, yeni fedakârlıklar getiren **her** yeni mücadele biçimi buna **hazırlanmamış örgütlerin** elbette ‘düzenini bozar’. Eski propaganda çevrelerimizin düzeni, ajitasyon yöntemlerine başvurma yüzünden bozuldu. Hemen ardından gösterilere başvurma yüzünden komitelerimizin düzeni bozuldu.”³³³ (abç)

Keza Giap, “*silahlı mücadeleye **hazırlık** yapmaya karar alındı*” derken, aynı biçimde hazırlık çalışmasından bahsetmektedir. Ayrıca bir parti kongresinden, bir dernek kuruluşuna vb. kadar her şey bir **ön çalışmanın**, yani **hazırlığın** ürünüdür ve hazırlığı gerektirir.

Biz, hazırlık aşamasında, Öncü Savaşına başlamak amacıyla örgütün yapağı tüm ön çalışmayı ifade ediyoruz. Bir başka deyişle **Öncü Savaşının hazırlık aşaması, bu savaşın özelliklerine, mücadeleye yöntemlerine ve genel gelişimine uygun olarak yapılması gereken tüm ön faaliyeti ifade eder.**

“Yazılarının hiç bir yerinde Debray, gerilla fokosunun nasıl ve kim tarafından hazırlanacağı sorusunu ciddi olarak ortaya atmamıştır. **Pratik bu sorunun temel sorun**

³³³ Lenin, Gerilla Savaşı. Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 119.

olduğunu göstermektedir.³³⁴

Öncü Savaşına hazırlık aşaması, her ülkenin somut koşullarına ve mücadelenin gelişim düzeyine bağlı olarak (objektif ve subjektif şartlar) değişik biçimler alır. Ancak temel ilke, **objektif ve subjektif ülke koşullarına** tabi olması ve bu koşullardan çıkmasıdır. Bu anlamı ile, hazırlık aşaması **değişken** ve **görelî** bir kavramdır. Farklı objektif koşullar içinde farklı hazırlıklar yapılacağı açıktır.

Türkiye'nin somut koşullarını hesaba katmadan ileri sürülecek bir hazırlık aşaması ve bu aşamanın ürünü bir asgari örgütlenme anlayışı tamamen sakat bir anlayıştır. (Tarihsel gelişimi inceleyenlerken ayrıca ele alacağız.)

Hazırlık aşaması konusunda ikinci yanlış anlayış da, bu aşamanın **teknik malzeme** hazırlığı olarak görülmesidir. Bu anlayış, hazırlık aşamasını Öncü Savaşını yürütecek örgütün silah, malzeme, teçhizat vb. olanaklarının hazırlanması olarak görür. Böyle bir anlayış, Debray'ın görüşlerinin başka sözlerle ifadesinden başka bir şey değildir. Debray'ın bu anlayışı şöyle ifade edilebilir: “*Ne yapmalı? Bir askeri foko kurun. **Taktik soru** ya da askeri foko nasıl kurulur?’a verdiği cevap aynı ölçüde basittir: Askeri eğitimle kadroları bir araya toplayın, para ve teçhizat edin, hareket alanlarından depoları kazanın, savaş alanlarını tanıyın, hareketli savaş ile oyalamak için düşmanın gelişini bekleyin.*”³³⁵ Bu anlayış, Öncü Savaşını, salt askeri savaş olarak ele alan ve salt kırları savaş alanı kabul eden bir anlayıştır. Mahir yoldaşın da belirttiği gibi, bu, “sol” bir kendiliğindenciliktir.

Asgari örgütlenme, tüm teşkilat yapılarıyla, kitle bağları ve ilişkileriyle inşa edilmiş bir parti değildir. Asgari örgütlenme, belirli subjektif (kadro) birikimi sağlamış, merkez organlarını oluşturmuş ve Öncü Savaşına uygun hazırlığı tamamlamış bir partiyi ifade eder. Örgüt, savaş içinde, bir yandan teşkilat yapılarını kurarken, diğer yandan kitlelerle temas kurar, onları devrim saflarına çekmeye çalışır ve gerçek **proleter kitle partisi** haline dönüşür. Asgari örgütlenmeyi **inşa edilmiş proleter kitle partisi** olarak düşünmek fahiş bir hatadır. Böyle bir olgu **hiç bir devrimde olmadığı gibi**,

³³⁴ Joan Quartim, *Brezilya Devrimi ve Regis Debray*, s. 119.

³³⁵ Joan Quartim, age, s. 119.

Öncü Savaşında da olamaz. Lenin, 1907-12 yılları içinde “*partinin inşa edilmekte*”³³⁶ olduğundan bahseder. Yine Lenin Bolşeviklerin 1903’den beri siyasi bir parti olduğunu söyler. Bu ikisi birbiriyle çelişkili değil midir? Hayır. Tersine tam bir uyum vardır. Lenin’in birinci sözü “proleter kitle partisi” içindir, ikincisi ise devrimciler örgütünün ağır bastığı, işçiler örgütünün daha azınlıkta olduğu partiyi ifade eder.

“... savaş örgütünün ilkelerine göre kurulmuş olan partinin, savaş örgütü olabilmesi için, geniş proleter kitlelerini mücadele içinde kucaklaması şarttır (...) Parti proletaryanın siyasi kitle partisi haline dönüştüğü zaman, partinin savaş örgütü olmasından bahsedilebilir.”³³⁷ (abç)

Asgari örgütlenme grup demek değildir. Yani grup oluşturmak, grup çalışması yapmakla asgari örgütlenme **nicelik ve nitelik** olarak farklıdır. Her şeyden önce, grup ideolojik-politik çizgisinin netleşmesi ya da ortaya çıkması dönemidir. İkinci olarak grup bağları (belirli ve sistemli bir ideolojik-politik çizgi olmadığı için) “*kişisel dostluklara ya da herhangi bir nedene bağlı olmayan içgüdesel ‘güven’e dayanıyordu*”.³³⁸ Bu nedenle de belirli bir disiplin sözkonusu değildir. Asgari örgütlenme ise, belirli bir ideolojik-politik çizgi etrafında bir araya gelen unsurların örgütlenmesidir. Asgari örgütlenmenin parti ile bağlantısı, grup ile parti bağlantısından da farklıdır. Asgari örgütlenmenin partiye dönüşebilmesi için, aynı ideolojik-politik çizgiyi benimsemiş tüm unsurları bağrında toplamış olması gerekir. **Bu hali ile parti değildir.** Ancak belirli bir toparlanmayı ve birikimi sağladığından, merkez organlarını oluşturduğundan **partiden ayrılamaz.** Bunun temel nedeni, **asgari örgütlenmenin klâsik bir gelişim sürecini değil, belirli koşullar içerisinde ortaya çıkan gelişimi (partiye doğru) ifade etmesidir.** Zaten gruplardan farklı olması da bunu ifade eder.

Asgari örgütlenmeyi gündeme getiren koşullar ise, belirli bir **ideolojik-politik çizginin mevcudiyeti**, ve bu çizginin **örgütünün**

³³⁶ Lenin, *Örgütlenme Üzerine*.

³³⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I*.

³³⁸ Lenin, *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s. 230.

mevcut olmamasıdır. Bu haliyle teşkilat yapısı yok **edilmiş** bir örgütün teşkilat yapısını yeniden kurmayı ifade eder.*

Bu özgül koşullar içerisinde, asgari örgütlenme süreci ile hazırlık aşaması birbirleriyle çakışır ve tek bir süreci ifade eder. Bu nedenle Öncü Savaşının (ve özel olarak silahlı propagandanın) hazırlık aşaması ile asgari örgütlenmesi bir bütünü oluşturur. Bu yüzden, çalışma, bir yandan en ileri unsurları belirli ideolojik-politik çizgi etrafında toplarken; diğer yandan örgütlenen unsurları Öncü Savaşına uygun olarak mevzilendirmeyi içerir.

Bu tespitlerin ışığı altında THKP-C/HDÖ, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi (ideolojik-politik çizgi) temelinde, 1971-72'de yürütülen Öncü Savaşı sonucu oluşan etkiyi örgütleyerek ve Öncü Savaşı (özel olarak silahlı propaganda) için gerekli hazırlığı yaparak, yani asgari örgütlenmeyi tamamlayarak Öncü Savaşına başladı. THKP-C/HDÖ'nün pratiği ve yayınladığı bildirilere bakılacak olursa, tüm bu yapıların ve açıklamaların bu gerçekleri yansıttığı görülür. Çeşitli zamanlarda THKP-C/HDÖ'nin "parti olduğu, parti gibi hareket ettiği" iddiaları ile sürülmesinin nedeni de budur. Biz her zaman asgari örgütlenme ile partinin özdeş olmadığını söyledik; ama asgari örgütlenmenin gruplardan da farklı olduğunu belirttik. Bu açık bir şeydir, çünkü THKP-C/HDÖ isminden de anlaşılacağı gibi THKP ve THKC'nin üzerinde yükselen, onun yarattığı etkiyi örgütleyerek, 1972'de kesilen harekete devam etmeyi amaçlar. Ancak (ki en somut olanı da budur) ortada **önder ve temel kadrolarının tamamını yitirmiş** ve kalanları da **uzun dönemde**, revizyonizmin ve pasifizmin saflarına geçmiş bir THKP ve THKC mevcuttur, yani **ismi, ideolojik-politik çizgisi** (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi), **pratiği** ve **pratiğinin yarattığı etkisi** olan bir THKP ve THKC mevcuttur.

Ancak pek çok oportünist ve pasifist THKP-C'nin adına sahip çıkmıştır. Bu da belli ölçülerde, süreci uzatmış (asgari örgütlenme süreci) ve hazırlık aşamasının tamamlanmasını geciktirmiştir. Keza aynı durum revizyonizm ve her çeşit oportünizm ile mücadeleyi engellemiştir. İlk olarak THKP-C hareketine sahip çıkan oportünist ve pasifistlerle uğraşmak zorunda kalınmıştır. Bu somut koşullarda

* Asgari örgütlenmeyi bu koyuş tarzımıza, bu koşulların salt ülkemize özgü olduğu karşıt olarak söylenebilir. Yine belirtelim asgari örgütlenme, özgül koşulların ürünü olduğu için, mutlak suretteher devrimde ortaya çıkacağı diye bir koşul olamaz.

biz, gerek THKP-C'nin adını sömüren pasifist ve oportünistlerden kendimizi ayırmak, gerekse asgari örgütlenmenin niteliğini ifade etmek ve THKP-C'nin kurucu ve önder kadrolarına olan saygımızdan dolayı THKP-C/HDÖ ismini kullanmayı uygun bulduk. Bugün, bu koşullar geniş ölçüde önemini yitirmiş olmakla beraber, tam anlamı ile ortadan kalkmamıştır. Bu nedenle, bir süre daha THKP-C/HDÖ adını örgüt adı olarak kullanacağız. “**Acilciler**” adı ise, örgütümüzün kitlelere yansımasını ifade etmektedir. Tüm bunlara itiraz olarak, örgütün isminin, örgütün niteliğini ve amaçlarını tam olarak ifade etmediği ileri sürülebilir. (Aynı tür karşı çıkış Parti'nin “**Türkiye Halk Kurtuluş Partisi**” olması içinde ileri sürülebilir.) “*Gerçek siyasal partilerin adları hiçbir zaman kendilerine tam olarak uymaz; parti gelişir, adı olduğu gibi kalır.*” (Engels)³³⁹ (abc)

Bu konuda Lenin, RSDİP adıyla faaliyet gösteren örgütün adı üzerine şöyle söylüyor :

“Diyalektikçi Engels, yaşamının son günlerinde de, diyalektikçe bağlı kalır. Marks ve ben der, **parti** için kursosuz, bilimsel bakımdan doğru bir ada sahiptik, ama o zamanlar gerçek bir proleter partisi, yani proleter yığın partisi yoktu. Şimdi ^{19.} yüzyılın sonu), gerçek bir parti var, ama adı bilimsel bakımdan doğru değil. Ne çıkar; bu ad ‘kullanılabilir’; **yeter ki parti gelişsin; yeter ki adının bilimsel bakımdan doğru olmadığı aklından çıkmasını ve onu doğru yönde geliştirmekten alıkoymasın.**”³⁴⁰ (abc)

Bu ilkelerden hareketle 1917 Nisan ayına kadar Lenin RS-DİP adının kullanılmasını savunmuştur. 1917 Nisan'ında Parti'nin adının Rusya Komünist Partisi (RKP) olarak değiştirilmesini önerir. Çünkü bu adı kullanmasının **koşulları mevcuttur**.³⁴¹ Ama bu kez de “Bolşevikler” adı sorun olur, çünkü örgüt kitlelerce “Bolşevikler” olarak tanınmaktadır. Bunu Lenin şöyle çözümlüyor:

“Belki şaka yapmayı seven biri, biz Bolşevikleri de Engels gibi avutmaya kalkabilir: Gerçek bir partiye sahibiz; hayran olunacak biçimde gelişiyor; öyleyse şu saçma ve barbar ‘bolşevik’ sözcüğü 1903 Brüksel-Londra

³³⁹ Akt. Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 90.

³⁴⁰ Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 90.

³⁴¹ Geniş bilgi için Bkz. Lenin, *Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi*.

kongresinde çoğunluğu kazanmış olmamız gibi tamamen **rastlantısal** bir olgudan başka birşey anlatmamasına karşın pekala ‘kullanılabilir’... Cumhuriyetçiler ve ‘devrimci’ küçük-burjuva demokrasisi tarafından, **Temmuz-Ağustos 1917’de partimize yapılan zulümlerin ‘bolşevik’ sözcüğünü halkın gözünde o kadar onurlu bir duruma getirdiği** şu anda; bu zulümlerin, **ayrıca Partimiz tarafından gerçek gelişmesi için başarılan engin bir tarihsel ilerlemenin bir belirtisi olduğu** şu anda, belki ben bile, Nisan’da yapmış olduğum öneriyi, partimizin adını değiştirme önerisini ileri sürmeye çekinebilirim. Belki, arkadaşlara bir ‘uzlaşma’ önerebilirim. **‘Bolşevikler’ sözcüğünü ayrıç içinde koruyarak, partimize Komünist Partisi adını vermek biçiminde bir uzlaşma.**”³⁴² (abc)

Ve partinin adı Rusya Komünist Partisi (Bolşevikler) kısaca RKP (B) olur. (Daha sonra Sovyetler Birliği oluşunca SBKP (B) olur) Artık Sovyetlerde, Parti, isim olarak da, kendisine uymuştur.

İşte bu tespitlerin ışığında ve ülkemizin somut koşullarında THKP-C/HDÖ (Acilciler) adını kullanmaktayız. (Ancak THKP-C/HDÖ tek örgütlenme değildir. THKP/HDÖ ve THKC/HDÖ olarak iki örgüt (sözcüğün geniş anlamında) mevcuttur. THKP/HDÖ ve THKC/HDÖ ortak açıklamalarında THKP-C/HDÖ (Acilciler) adını kullanmaktadır.)

Bugün asgari örgütlenme ve Parti konusunda, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni “savunduğunu” belirten çeşitli kesimlerde tam bir keşmekeş hüküm sürmektedir. DG-Y oportünizminin “partileşme süreci”nin ne olduğu, şu ya da bu ölçüde açığa çıkmıştır. Ancak Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni “savunan” bazı kesimlerin “parti” anlayışı oldukça ilginçtir! Geçmişte Yurtdışı grubu olarak bilinen ve bugün DK-EB-MLSPB vb. 5-6 parçaya ayrılanların “parti” anlayışı şöyledir: EB ve MLSPB belirli seviyede örgütlenmiş “proleter devrimci nüveler”, “yuvarlar”dır; bunların ayrı ayrı ya da birleşik eylemleri sonucu, bu iki “yuvar” (ya da nüve) birleşerek “parti”yi oluşturacaktır. Nitekim legalde DK ismini iki kesimde kullanmaktadır. Bu anlayış, temel fikrini Dr. Kıvılcımlı’nın teorik

³⁴² Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 90-91.

yazılarında, özellikle “Anarşi yok, Büyük Derleniş” broşüründe bulur. “Aynı yuvarların biraraya gelmesi ile parti oluşturma anlayışı” Dr. Kıvılcımlı’nın “derleniş” anlayışından başka birşey değildir. Ayrıca bu unsurların, legalde aynı ismi (DK) kullanmalarına ve bu yüzden aralarında sorun çıkmamasına rağmen, bir “çatı” altında (illegal) toplanamamaları oldukça ilginçtir!

e- Öncü Savaşının Başlangıcında Ortaya Çıkan Sorunlar

Öncü Savaşının başlangıcı deyince, akla ilk olarak şehir gerillasının yaratılması gelir. Ancak Öncü Savaşının başlangıç sorunları (Öncü Savaşının genel sorunları gibi) salt bunla sınırlı değildir.

Herşeyden önce bu sorunların somutla ilişkin (pratik) sorunlar olduğunu ve bu nedenle ülkenin o an içinde bulunduğu somut koşullar (objektiftir) tarafından belirlendiğini belirtelim. Şu anda, THKP-C/HDÖ pratiğinde belirli bir dönem sorun olmakla beraber bugün çözümlenmiş bu konuların kısaca değerlendirilmesinde fayda görüyoruz.

“... doğru siyasi çizgi ortaya konulduktan sonra örgütsel çalışma, bizzat siyasi çizginin kaderini, başarısını ya da başarısızlığını, herşeyini belirler.” (Stalin)³⁴³

Öncü Savaşında, kadroların çeşitli silahlı eylemlere de girmeleri, onların sürekli kayıp vermesine neden olur. Bu nedenledir ki, kadrolar her zaman ve her yerde yeni kadro sağlamalı ve yetiştirmelidir. Kadro eğitimi ise, siyasi çizginin, yani Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin kavranılması amacına yöneliktir (siyasal eğitim). Bunun dışında, kadrolar, Öncü Savaşına ve gerilla savaşına uygun askeri eğitimden geçerler. Askeri eğitim, kadronun askeri araçları kullanmasını ve askeri bir harekâtı organize edebilmesini hedefler.

Öncü Savaşı, kadro (öncü) savaşı olduğu için, bu gerçekler her zamankinden daha **önemli ve temel** sorundur.

Öncü Savaşının başlangıcında ortaya çıkan sorunların başında, bu savaşın nasıl başlatılacağı, askeri harekâtlarda nelere dikkat edileceği ve kadroların nasıl mevzilendireceği gelir. Bu sorunları THKP-C/HDÖ’nün pratiği ile cevaplamaya çalışalım :

³⁴³ Stalin, *Örgüt Üzerine*, s. 9, Hasat Yay.

Öncü Savaşı, Halk Savaşı gibi politikleşmiş askeri savaştır. Bu mücadelede askeri savaş biçimi, gerilla savaşıdır. Gerilla savaşı, kendine özgü nitelikleri olmakla beraber, savaşın (askeri mücadele-silahlı güçlerin mücadelesi) genel yasalarına tabidir. Bu nedenle Öncü Savaşına ve özel olarak silahlı propagandaya ait sorunları çözümlerken, savaş ve savaş yasaları **asla ihmal edilemez**. Başlangıç sorununda en önemli yanı, Öncü Savaşının (politikleşmiş olarak) askeri savaş niteliğinin getirdiği sorunlar tutar. Öncü Savaşının başlangıcında, çekirdekten yetişmiş ve uzmanlaşmış asker (savaşçı) olan kadrolar yoktur. Varolanlar ise, klâsik ordudan gelme olacakları için, klâsik savaş yöntemlerine alışıkırlar. Bu nedenle başlangıçta, kadroların savaş (askeri mücadele) tecrübeleri yoktur, varolanlar ise politikleşmiş askeri savaş yöntemine yabancıdırlar. Öyle ise, başlangıçta gerilla eylemleri bu tecrübe (savaş tecrübesi) eksikliğini hesaba katar tarzda **eylem biçimini ve eylem planını** gerekli kılar.

Her savaşta olduğu gibi, **tüm güçlerin aynı anda mükemmel bir şekilde bir araya getirilmesi ve seferber edilmesi savaşın niteliğine aykırıdır**. Çünkü *“savaşın sonucu tek bir karara ya da aynı zamanda alınmış birden çok karara”* bağlı olamaz. Eğer böyle olsa idi, savaşa yönelik **hazırlıkların aşırılığa kaçması gerekirdi**. Bu nedenle savaşın başlangıcında, belirli plan dahilinde, güçler koşullara uygun olarak savaşa sokulur ve savaşa sokuluş biçimi bu gerçekleri hesaba katar. *“Ancak, bu, ilk sonucu elde etmek için harcaçacağımız çabaların yoğunluğunu azaltmamız için bir neden değildir. Olumsuz bir sonuç hiç kimsenin isteyerek göze alacağı bir şey değildir. Çünkü **ilk hareketi** başka eylemler izlese bile, ilk hareket ne kadar kesin olursa sonrakiler üzerine etkisi o kadar büyük olur.”*³⁴⁴ İşte **ilk sorun** bu noktada, yani bu konunun kavranılmasında ortaya çıkar. Böylece *“insanın aşırı bir çaba harcamak konusundaki isteksizliği onu **daha sonraki** kararlardan (ve hareketten) alınabilecek bir sonuca bel bağlamaya iter; öyle ki, ilk karar için gerekli olan çabaların tümü harcanmaz ve bütün güçler gerekli enerji ile kullanılmaz”*.

İşte bu nedenlerden ötürü, (savaş tecrübesinin eksikliği ve savaşın genel yasası) başlangıçta, tüm güçler aynı anda kullanıl-

³⁴⁴ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 51.

maz ve kullanılabilmeleri için bir zaman gerekir. Bu zaman ise kesinlikle bir bekleyiş ya da hazırlık anı ile sağlanamaz. Böyle bir şey, savaşa başlamayı değil, başlamamayı, yani hazırlığı ifade eder. Bir askeri savaş (silahlı aksiyon) biçimi olan genel ayaklanma ile ilgili olarak Engels'in sözleri bunun en açık anlatımıdır. Keza Lenin aynı noktadan çıkarak Ekim ayaklanmasının başarıya ulaşmasını sağlamıştır. “Kısa olan devrim aşamasında da bolşevik taktik ve şiarlar **derhal ayaklanma değildir**. Bu kısa dönemde ayrıca kendi içinde **geçiş devresi, taktik taarruz devresi ve stratejik taarruz devresi** olmak üzere üç ayrılır”³⁴⁵ (abc) Bu üç evreyi tek tek ele aldığımızda görürüz ki, **savaşın ve savaş tecrübesinin özgül niteliği** bunu belirler.

“a- **Geçiş devresi Fransızcası**: Evrim döneminin hemen bitiminde başlar. Devrim dalgasının yavaş yavaş yükseldiği ve kitleleri sarmaya başladığı ve kitlelerin inancının, kitlesel eylemlere dönüştüğü evrenin Fransızca konuşma **taktiği**dir.

1905 devrim döneminde, Fransızca hitabın bu aksanı şöyle idi: **mahalli siyasi grevler, nümayişler, genel siyasal grev ve dumayı boykottur**.

Bu dönemin Bolşevik taktiğini Stalin şu şekilde açıklamaktadır: ‘Nümayişler ve tezahüratlarla **öncüye sokak eylemlerini öğretmek** ve aynı zamanda cephe girişinde sovyetler ve cephede asker komiteleri vasıtasıyla ihtiyatları öncüye bağlamak’. (*Leninizmin İlkeleri*, s: 85)

b- **Taktik Taarruz Devresi**: Bu kısa devre, **öncünün şehir eylemlerini öğrendiği**, dolayısıyla halk kitlelerine **önderlik etmeyi** becerebildiği ve halk kitlelerine **ayaklanmanın doğru taktiklerini öğrettiği** devredir. Bu evre, halkın devrimci potansiyelinin iyice yükseldiği, devrim dalgasının en üst seviyesine yaklaştığı, **öncünün son hücum öncesi taktik taarruzlarının yoğunlaştığı** evredir. Bu devrede başlıca **amaç, düşman saflarında yığınlık ve panik yaratmak, karşı-devrim cephesini dağıtmak ve yarıklar açmaktır**.

1905 devriminin taktik taarruz devresinin devrimci tak-

³⁴⁵ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

tiklerini, barikat savaşları (sokak savaşları) ve şehir gerillasıdır. Şehir gerillası, şehir proletaryasından oluşur.

Şehir gerillasının çeşitli görevlerinden bir tanesi olarak **halk kitlelerine ayaklanma taktiklerini öğretmesi** konusunda Lenin, *Moskova Ayaklanmasından Alınacak Dersler* yazısında şöyle demektedir: 'Aralıktan beri bütün Rusya'da süregelen gerilla savaşı korkunç şiddet hareketleri elbette bir ayaklanmanın doğru taktiğini öğretmekte kitlelere yardım edecektir'.

c- Stratejik Taarruz Devresi, Nizami Orduya Geçiş ve Ayaklanma: 1905'in 10 Haziran'ında Lenin diyor ki: 'Parlamalar-gösteriler-sokak çarpışmaları, devrimci ordu birlikleri – işte **halk ayaklanmasının gelişimindeki aşamalar bunlardır**. Artık son aşamaya ulaştık.'

İktisadi ve politik buhran iyice derinleşmiş ve en üst seviyeye çıkmıştır. Artık beklemek Lenin'in deyişiyle cina-yettir. Ve ayaklanma gündemin birinci maddesi olmuştur. Stratejik taarruz nizami ordu ile, düzenli ordu ile yapılır. Son hücum için, önce dağınık olan bütün güçler bir araya toplanır; Kızıl Ordu yaratılır. (Kızıl Ordu proleter ordusudur.) Barikat savaşları ve şehir gerilla taktikleri artık yerini Kızıl Ordunun ayaklanma taktiğine bırakmıştır."³⁴⁶
(abc)

Görüldüğü gibi, ayaklanma, kısa bir zaman süresinin kapsamakla beraber, birkaç devrelidir ve her bir devre savaşın ve savaş tecrübesinin özgül niteliğine göre biçimlenmektedir. Stalin taktik taarruz devresini, ayrıca "**güç denemesi**" olarak ifade eder. (Birinci evre-geçiş devresi salt öncüyle ilgili olduğu için ayaklanma için gerçek başlangıç sayılmamakta) Bu evrede düşman güçlerinin durumu ile devrim güçleri belirli boyutlarda "boy ölçüsür". Eğer düşmanı yenecek yeter güç ve koşullar mevcut değilse, geri çekilir. Ancak bu ricat ediş, taktik nitelikte olduğunda, başarısızlık ya da yenilgi demek değildir. Ve belirli bir yeni hazırlıktan sonra tekrar "güç deneni". Eğer bu güç denemesinde, zafer için güç ve şartlar mevcut olduğu hesap edilirse (somut bir hesaplama) saldırı sürrekli kılınarak **stratejik nitelik alır**. (**Stratejik saldırı, sonuç alma**

³⁴⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

anlamına gelir.)

İşte genel ayaklanma ile örneklemediğimiz savaş yasaları, Öncü Savaşının başlangıcında da (ve de Halk Savaşının başlangıcında) bu savaşın özgül niteliklerine uygun olarak ele alınır. Devrim süreci uzun bir dönem olduğundan, Öncü Savaşı ve Halk Savaşında temel ilke, savaşa düşmandan daha uzun süre dayanmak ve bu uzun süreli hareket aracılığıyla düşman güçlerini zayıflatmaktır. Başlangıçta bu durum, savaşın kendine özgü, “dibilgisi”ni öğrenme ve savaşan güçlere öğretme amacıyla, genel ayaklanmada olduğu gibi, bir geçiş-güç denemesiyle kesin savaş evreleri gündeme getirir. Ancak bu evrelerin Öncü ve Halk Savaşındaki amaç ve taktikleri ile genel ayaklanmanın amaç ve taktikleri farklıdır.

Öncü Savaşının başlangıcında, savaşın ve savaş tecrübesinin özgül niteliği hesaba katılarak bazı taktikler belirlenir. Kır gerillasının ve şehir gerillasının yaratılması, Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüşümü ve Halk Savaşının stratejik saldırı evrelerinde bu hesaplama önem kazanır.

Görüldüğü gibi, Öncü Savaşının başlangıç sorunları, doğrudan taktiğe ilişkin, taktik sorunlardır. Bu nedenle, ülkenin o gün içinde bulunduğu **koşullar** tarafından belirlenir ve koşullara uygun olarak çözülür (milli krizin durumu, somut güçler dengesi ve o anki evrede savaşın amacı).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM LATİN-AMERİKA'DA ÖNCÜ SAVAŞI

Küba Devrimi'nden günümüze dek, Öncü Savaşı, silahlı propaganda, gerilla savaşı vb. konularındaki tüm tartışmalarda Latin-Amerika devrimci mücadelesi **örnek olarak** gösterilir. Bu örneklemeler Öncü Savaşının III. bunalım dönemi özellikleri sonucu ortaya çıkan ve **tüm** geri-bıraktırlmış ülkelerde geçerli olan Halk Savaşı öncesi bir aşama olduğu gerçeğini desteklemek için kullanılırken, **aynı** örnekler Öncü Savaşının geçersizliği ve yanlışlığı için de kullanılmaktadır. Bu kadar açık çelişki, pek az konuda kendisini gösterir. Ancak tüm olaylarda olduğu gibi, çelişkiyi yaratan ele alınan örnektir.

“Savaşta bir aracın etkinliği denenir ve saptanırsa o araç hemen kullanılır; biri diğerini taklit eder ve bir de bakarsınız moda haline gelmiş; artık deneyin de desteğinde geleneklerimiz arasına girer ve yavaş yavaş teori de de yerini alır; teori ise genellikle bunun yerinde birşey olduğunu, **doğru olduğunu ispatlamak için değil**, sadece **kaynağını göstermek için tecrübeden faydalanır.**”³⁴⁷

³⁴⁷ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 193.

Nitekim 1977-78 Türkiye'sinde "silah" olgusu bu şekilde gelişim göstermiş ve istisnasız herkesçe kabul edilmiştir. Artık 1970-71'lerde olduğu gibi silah kullanmanın objektif şartları var mı-yok mu tartışması sona ermiştir. Ancak sorun "silah kullanmak" değil, silahlı mücadele ve bunun politik mücadelenin aracı olarak kullanılıp kullanılmayacağıdır. Bu nedenle tartışma (gerçek tartışma da budur) devam eder.

"... **Kullanıla gelen bir aracı bırakmak, şüpheli bir aracı kullanmaya karar vermek ya da yenisini benimsemek için tecrübeye başvurulduğunda durum tamamen farklıdır; o zaman delil olarak tarihi örnekler göstermek gerekir.**"³⁴⁸

Latin-Amerika'nın örnek olarak ele alınması işte bu olgunun somut bir ifadesidir. Ancak Latin-Amerika örnekleri her tarihi örnek gibi pek çok görüş açısından ele alınır.

"İlk önce, tarihten alacağımız örneği sadece **bir fikri izah etmek** (açıklamak) için kullanabiliriz. Çünkü bir durumu soyut planda incelerken, karşımızdaki bizi kolayca yanıltıp anlayabilir ya da hiç anlamayabilir."³⁴⁹

Bu sakıncayı önlemek için soyut fikirler tarihi örneklerle somutlaştırılır. Ancak genelin özeldi biçimlenişinin farklılaşması hesaba katılmayacak olursa (her ülkenin özgül koşulları), bu örnekleme, pratiği mekanik aktarmacılığa dönüştürülür. Latin-Amerika deneylerinin bu şekilde bir kullanımı, yani sadece teorinin daha iyi kavranması için ele alınışı Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni **savunanlarca sık sık kullanılır**. Bu kullanımı sadece **örneğe kısaca değinip** geçme olduğu için, mekanik aktarmacılık anlayışına yol açması kaçınılmaz olur. Bu da saflarda ortaya çıkan "çocuksu" Öncü Savaşı ve **eylem biçimleri** anlayışı olarak görülür. Genellikle eylem biçimi konusunda ortaya çıktığından fazlaca önemli olmaz. Önemi **örgütsel disiplinsizliğe dönüşmesidir**. Bu da genel-özel, soyut-somut ilişkisinin kavratılması ile çözümlenir. (İkinci çözüm yolu ise, bizzat pratiktir. Ancak bu yol her durumda geçerli olmakla beraber, dar deneycilik ve pragmatizme yol açabileceğinden sık kullanılan bir yol değildir. Savaşta (askeri mücadele) bu yol pek

³⁴⁸ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 194.

³⁴⁹ Clausewitz, *age*, s. 194.

çok yaşamı etkileyeceğinden en son yol olarak kullanılmalıdır.

“İkincisi, tarihi örnek bir **düşüncenin uygulanmasını gösterebilir, çünkü örnek, genel fikir içinde biraraya getirilmesi mümkün olmayan tali şartların kavranılmasını kolaylaştırır.**”³⁵⁰

(abc) Bu durumda, birinci için söylenecek herşey tekrarlanabilir. Şu anda Latin-Amerika'yı ele almamızın **ana** nedeni budur.

Burada belirttiğimiz iki kullanım biçimi, aynı koşullar için olumsuz yönde de kullanılabilir. Zaten **mekanik aktarmacılık** bunun ufak bir örneğidir. Tarihi örneklerde en sık karşılaşılan nokta, tarihi örneğin yanlış ve hatalara yol açmaya olanak tanınmasıdır. Bunu yaratan ise, kullanılan tarihi örneğin hiç bilinmemesi ya da kullanma amacının açıkça anlaşılmasındadır. Böyle olunca da her şey subjektivizme dönüşür. Kadrolar ya da samimi unsurlar, örneği kullananlara karşı duyduğu **kişisel güvene** (olumlu ya da olumsuz) **bağlı olarak, ya denileni** (sonucu) **körükörüne kabul ederler ya da** (olumsuz güven) **söylenenlerin, örnek de dahil, hiçbirine inanmazlar.** Birinci durumda **teori pratik önemini, eylem kılavuzluğunu yerine getiremez.** İkinci durumda ise, **teori,** (mevcut hali ile hiç yaramadığından) **tarih bilimine dönüşür.** Böylece yine teori ile pratik birbirinden kopar.

Yeri gelmişken kısaca teorik eleştiriler üzerine birkaç söz söyleyelim:

Teori, ne düzeyde tarihi örnek kullanılırsa kullanılsın, tüm eleştirileri inandırıcı ve susturucu bir kanıt sağlayamayız. “*Eleştiri teorisinin sonuçlarını (pratiğini) hiçbir zaman birer norm ya da standart olarak kullanılmamalı, eylemde bulunan kimsenin muhakermesini destekleyen bir rehber saymakla yetinmelidir*” diyen Clausewitz çağına ait şu savaş kuralını örnek veriyor: “*Genel olarak muharebe düzeninde süvarinin piyade ile aynı hizada değil de gerisinde yer alması her ne kadar **taktik bir kural** ise de, bu ilke-den her sapmayı suçlamak çılgınlık olur.*” (Bu örnek Öncü Savaşı pratikleri ile ilgili pek çok konuyla da verilebilir)³⁵¹

Eleştiri, sadece bu sapmanın nedenlerini araştırmakla yükümlüdür; eğer bunlar yeterli değilse (nedenler yeterli olmayıp, bu sapmaya yol açmak zorunda bırakıyorsa), ancak o

³⁵⁰ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 144.

³⁵¹ Clausewitz, *age*, s. 172.

zaman teorice saptanan kuralları öne sürmeye hakkı olabilir. Öte yandan, bölünmüş bir saldırının (parça) başarı ihtimalini azalttığı teoride kabul edilmişse, böyle bölünmüş bir saldırının her başarısızlığa uğrayışında, ikisi arasında gerçekten bir ilişki (teori ile pratik arasında) kurmaya yer olup olmadığını araştırmadan, hemen başarısızlığı bölünmüş saldırıya bağlamak da aynı derecede saçmadır. Teoride farklı konulmuş, ama pratike farklı uygulanmak zorunda kalınmış bölünmüş (parça) bir hareketten hareketle, teoriyi eleştirmek eleştiri olmayacağı açıktır. Yapılması gereken, (parça) bölünmüş hareketin teori ile bağı olup olmadığını (teorinin bunu önerip önermediğini) araştırmak ve bölünmüş hareketi yaratan nedenleri incelemektir. Gerçek eleştiri budur.

Bunların tersini yapmakta aynı şekilde yanlıştır. Yani bölünmüş (parça) bir hareket başarıya ulaştığı taktirde, teori tersini savunduğu anlamda, teoriyi hem doğrulamak için kullanmak ya da teorinin yanlışlığını ileri sürmek aptallıktır. Önce teori ile pratik bağlantısı belirlenir, daha sonra pratik (parça hareket) ele alınır, başarı (ya da başarısızlık) hangi nedenlerin ve koşulların ürünüdür bu saptanır. Eğer nedenler ve koşullar genel nitelikte olmayıp, **özgül nitelikte** ise her şey anlaşılır. Yok genel nitelikte ise, teori eleştirilir. Bunları yapmadan yapılacak eleştiri, yanlış ve sakat eleştiridir ve de hiçbir yapıcı, olumlu yanı yoktur. **İşte diyalektik materyalizm ışığındaki eleştiri anlayışı.**

“Gerçek diyalektik bireyin yanlışlarını haklı göstermez, ama bütün somutluğu içinde gelişme sürecinin ayrıntılı bir incelemesi ile, kaçınılmaz olduklarını kanıtlayabilir, kaçınılmaz düşünceleri inceler.”³⁵² (abc)

Buraya kadar kısa olarak değindiğimiz tarihi örnek ve eleştiri anlayışı, herşeyde olduğundan yüz kat daha fazla örgütsel çalışma ve savaşta (askeri mücadele) önem kazanır. Dünyada herşey gibi, bütün ile parçaları arasında, sürekli ilişki vardır, herşey birbirine bağlıdır. Bu nedenle en küçük bir şey, ne olursa olsun, örgütte ve savaşta, herşeyi etkiler ve etkisi ve de önemi **ölçüsünde** sonucu da değiştirir. Örgütlü bir savaşta, hele hele politikleşmiş askeri savaşta bu gerçek çok büyük sonuçlar doğurabilir. Önemsiz birşey, küçük

³⁵² Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri*, s. 252.

bir dikkatsizlik tüm mücadeleyi ve örgütü etkiler ve hatta denebilirse hareketin yenilgisine yol açabilir. Bu gibi sonuca meydan vermemek için ya da bu gibi sonuçtan hareketle, teori hakkında bir hüküm vermemek için olaylar ve olgular, **kendi somutluğu içinde ele alınmalıdır**. Böylece neyin, hangi koşulun zorunlu bir sonucu olduğu (ya da olmadığı) ortaya çıkar. Ve böylece teori eylem kılavuzluğunu yerine getirir.

İşte bu tespitlerin ışığında Latin-Amerika'daki Öncü Savaşı deneylerini de alacağız. Bu geçmişten çok daha fazla önem taşıdığı açıktır. Geçmişte Latin-Amerika başarılarına tanık oluyordu ve oportünizm-pasifizm “ülkemiz Latin-Amerika ülkeleri gibi değildir” diyerek bunları dışlıyordu. Bugün ise, başarıdan çok, başarısızlık sözkonusudur. Birde bunlara ülkemizdeki 1971 yenilgisi ilave edilince, konunun önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Burada konuyu üç açıdan ele alacağız. Önce Latin-Amerika ve ülkelerin emperyalist dünya zincirindeki yerini ele alacağız. Sonra Latin-Amerika daki teorik tahlilleri inceleyeceğiz.

I. LATİN-AMERİKA'NIN GENEL YAPISI

Latin-Amerika bütünü için en sık söylenen söz “**isyancı gelenek**” olgusudur. Ancak diyalektik materyalizme göre, herşey maddi yaşam koşulları tarafından belirlenir. Bu nedenle Latin-Amerika “isyancı geleneği” Latin-Amerika'nın maddi koşullarından ayrı ele alınamaz ve maddi koşullardan bağımsız değildir.

Latin-Amerika, ABD emperyalizminin hegemonyası altında olan bir kıtadır. Diğer emperyalist hegemonya altındaki ülkelerden farklılığının başında, 1970 sonrası emperyalist sistem içinde ABD'nin mutlak hegemonyasının nispi hegemonyaya dönüşmesine rağmen, ABD'nin mutlak hegemonyasının devam etmekte olması ve bu ülkelerin yönetiminde bizzat kendi “uzmanlar”ını bulundurmasıdır. Bu durumu yaratan neden ise Latin-Amerika ülkelerinde emperyalist sömürünün gelişimi ve sürdürülüş biçimleridir (Emperyalist sömürünün sürdürülüş biçimi ile, sistemin bütünündeki biçimin somutta, yani Latin-Amerika'da **biçimlenişini** ifade ediyoruz).

Latin-Amerika'da emperyalist sömürünün gelişimi, yani emperyalistlerin ülkelere girişi ve yerleşmesi, diğer geri-bıraktınlmış ülkelere farklı değildir. Ancak diğer ülkelere daha geç bir dönemde başlaması ve kolonyalizme dayanması, halkların tepkilerinin yoğun olarak gündeme getirmiştir. “İsyancı gelenek” olarak ifade edilen bu durum, bir geçiş döneminin sonuçlarını ifade eder. Emperyalizmin ülkelere girişini ve gelişimini en açık olarak oligarşinin oluşum süreci içinde görebiliriz:

Latin-Amerika ülkelerinde oligarşinin oluşum sürecini ele almadan, Latin-Amerika ülkelerinde oligarşi kavramının nasıl kullanıldığına kısaca değinelim :

Latin-Amerika solunda genel olarak tüm ülkelerde görülen ayırmalar kendini gösterir. Genel olarak “Sovyet-emperyalizmi” tezini savunanlar (bunlara “**Pekinciler**” denilmektedir), Sovyetler Birliğine bağlı klâsik komünist partiler (“**Moskovacılar**”) ve gerilla savaşını savunan ve de Küba devrimini örnek alan örgütler (“**gerillalar**”). Ayrıca dönem dönem etkinliği artan **troçkistler** vardır. İşte

bu üç (dönem dönem dört) ana sol ayrışma, kendini özgü bir literatüre ve terminolojiye sahiptir. Ancak Küba Devrimi'ne kadar 1960 yıllarına kadar) Latin-Amerika ülkelerinde sol tek bir çatı altında toplanmıştı. Komünist Partiler olarak bir örgütlü yapıya sahip olan sol, yeni-sömürgeciliğin yerleşmesine paralel olarak bölünmeye başlamıştır. (Çin'in "sosyal-emperyalizm" tezlerini ortaya atmaları aynı döneme rastlar). Bu nedenle soldaki en yaygın terminoloji klâsik komünist partilerinin terminolojisidir. Küba Devrimi'yle birlikte silahlı mücadeleyi savunanların KP'lerden kopmalarıyla, bu hareket kendine yeni bir literatür ve terminoloji yaratmıştır. Her durumda da, terminoloji Latin-Amerika'nın özgül koşullarından kaynaklanır.

Latin-Amerika 19. yüzyıldan bu yana geniş topraklara sahip feodal beylerin sömürsünü yaşamaktadır. **Latifundista** denilen bu **büyük toprak ağaları** Latin-Amerika'nın en karakteristik özelliğidir. Bunlar varlıklarını feodal ve yarı-feodal dönemlerden, bugüne dek sürdürmüşler ve her dönemde (eski ve yeni-sömürgecilik ve de kolonizm dönemlerinde) emperyalistlerin ve kolonicilerin temel müttefiki olmuştur.

Latin-Amerika'da oligarşi ilk dönemlerde, işte bu feodal beylerin (latifundista) tanımlaması için kullanılır. "**Feodal oligarşi**" adını verdikleri bu egemen sınıf, ülkelerin feodal dönemini ifade eder.

Yine Latin-Amerika ülkeleri, 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl başlarına dek kolonistlerin işgaline uğramıştır. Özellikle İspanyol ve Portekiz sömürgeciliği başlı başına bir olgudur. 1920'lere kadar tüm Latin-Amerika halk hareketleri bu emperyalizm öncesi sömürgeciliğe karşıdır. Kolonizm, emperyalist sömürüden ayrı olarak, doğrudan ülke yönetimine el koymayı ifade eder. Böylece sömürgeci ülkeler bu ülkeleri, gerek ülkeye daha önce yerleşmiş yabancılar, gerekse yeni adamlar ile yönetirler. Bu da yeni tip bir oligarşiyi oluşturur. Latin-Amerika'da en sık kullanılan oligarşi bunu ifade eder (Kore oligarşisi gibi). Bu oligarşiler, feodal oligarşiden ve emperyalist sömürgecilik dönemi oligarşilerinden farklıdır. Üretimle hiç bir şekilde uğraşmazlar. Onların tek zenginlik kaynağı siyasal yönetimde bulunmalarının getirdiği ayrıcalıklardır. Siyasal yönetimin ellerinden gitmesi ile her şeylerini yitirirler. Bu yüzden hertürlü siyasal ve ekonomik değişime karşıdır. Bu özellikleri ile feodal sınıflara da,

kapitalist (isterse emperyalizmle bağımlı olsun) sınıflara da karşıdır. **Jose Martin, Simon Bolivar hareketleri** temelde bu **oligarşilere karşı** yürütülen bir mücadeleyi ifade eder. Elbette oligarşiler kolonizmin ürünü oldukları için aynı zamanda anti-kolonisttir. *

Emperyalizmin yeni-sömürgecilikle birlikte gelişip olgunlaşan ve günümüzdeki durumu yansıtan oligarşi ise, toprak sahipleri ile emperyalizmle baştan bütünleşmiş yerli-tekelci burjuvaziyi tanımlamakta kullanılır. OLAS Genel Bildirisi şöyle diyor:

“Latin-Amerika, **toprak sahipleriyle ayrılmaz bir işbirliği halindeki** ve ülkemizde **denetleyici bir oligarşi teşkil eden zayıf burjuvazinin varlığı** ile nitelenen sarıntı koşulları altında bulunmaktadır. Artan boyun eğme ve bu **oligarşinin emperyalizmle hemen hemen mutlak bağımlılığı...**”

Bu genel tanımlamayla birlikte pek çok yazılarda değişik oligarşi ifadelerine rastlanır. Bu genel olarak ortak terminolojinin oluşum halinde olmasını, özel olarak da eşitsiz gelişimin bir sonucu olarak, her ülkede oligarşinin oluşum sürecinin aynı zaman ve düzeyde olmamasını gösterir. Bunların farklılaşmasını genel olarak Latin-Amerika ülkelerinde oligarşinin oluşumunu ele alarak belirtelim:

“Oligarşilerin ortaya çıkışının, maddi temellerinin üretici güçlerin mevcut üretim ilişkileri tarafından engellenmesi olarak ortaya koymuştuk. Bu duruma göre sömürge, yarı-sömürge ve geri-bıraktırlmış ülkelerde de oligarşilerin bulunması gerekmez mi? Çin, Vietnam’da devrimcilerin karşısında oligarşik dikta mı vardı? Meseleye bu şekilde bakmak, sorunların derinliğine incelenmesi yerine yüzeysel tahlillerle yetinmektir. Öz ile biçimi karıştırmaktır. Evet, sömürge, yarı-sömürge ve geri bıraktırlmış ülkelerde de oligarşiler ortaya çıkmak zorundadır. Ama bu oligarşiyi **salt** bir azınlık ve bu azınlığın yönetimi kontrol etmesi olarak ele almak demektir. Oligarşinin bundan başka nitelikleri vardır. Oligarşi demek, ülkenin **politik ve ekonomik yapısına** bir azınlığın egemen olması,

* D. Bravo'nun “*Milli Kurtuluş Cephesi*” adlı kitabında Louis Constant oligarşiyi tanımlarken bu açıdan ele alır.

merkezi bir otoritenin ortaya çıkması ve de halkın tepkileriyle kendi arasında **sunî bir denge** kurmuş olması (hangi yöntemle olursa olsun) gerekir. **Bütün bunların ortaya çıkması aniden değil, belirli bir evrim (süreç) gerektirir.** Bu evrimin ya da sürecin özelliğinde, ülkenin içindeki durumun az çok iyi olması ve toplumdaki patlamaların yavaşlamış olması, yani bir çeşit ‘barış’ döneminin hüküm sürmesi gerekir.

Bunun dışında, tam anlamıyla oligarşinin **belirginleşmesi** için belirli bir azınlığın ülkenin ekonomik hayatını kontrole alması yetmez, aynı zamanda **politik hayatı ve devlet aygıtını** da kontrolüne alması gerekir. **Bunun belirli ölçüde gerçekleşmiş olması oligarşinin olduğunu söylememizi sağlar.** Bunun dışında emperyalist dönemin ayırdedici özelliklerini taşıyan bir yapıya sahip olması gerçek anlamda (günümüz için) oligarşilerden bahsedilmeyi gerekli kılar. (...)

Bu süreç geri-bıraktınlmış ülkelerde şu şekilde gelişir: (genel olarak)

Ülke içinde üretimin, toplumsal çelişkilerin seviyesine göre, yerli sömürücü sınıflar –**feodaller ve ticaret burjuvazisi**– arasında zümreleşme başlar. Ve bu zümreleşmenin ekonomik ve politik hayatı kontrolüne aldığı görülür. Ama oligarşi (emperyalist dönemin) olarak bütün fonksiyonları yerine getiremez (geri-bıraktınlmış ülkelerde emperyalist sömürüyü korumakla beraber, emperyalist üretim ilişkilerini geliştiremez). Fakat kısmi anlamda da olsa bir oligarşiden sözedilebilir. (Latin-Amerika devrimcilerinin ‘feodal-oligarşi’ dedikleri budur.) Emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak yerli tekelci burjuvazi geliştirilirken, emperyalizm sömürsünü bu azınlıkla, – gerçek anlamda olmasa da– oligarşi ile ittifak kurarak sürdürür. Palazlanan yerli tekelci burjuvazi, baştan zümreleşerek doğduğundan (tekelci) oligarşi için gerekli objektif şartları içinde taşır. Ülke içindeki oligarşi de (‘feodal-oligarşi’) içinde yer alır. Bir yandan diğer sömürücü sınıflar içinde zümreleşme artarken –ki nedeni emperyalizmdir– yerli tekelci burjuva güçlenir. Bu zaman için-

de (yerli tekелci burjuvazinin içinde yer aldığı ve eski 'feodal-oligarşi'den farklı olan) oligarşi devlet aygıtında kademe kademe gücünü artırır. Tekelci burjuvazi, gelişmesiyle ülke içinde emperyalizmin temel dayanağı olur ve oligarşi içinde yönlendirici güç olur. Oligarşinin devlet aygıtındaki gücü de (önceleri yürütme organlarında, daha sonra yasama, yargı organlarında, bürokrasi ve ordu içinde) artar ve devlet oligarşik bir nitelik alır. Burada en önemli nokta, geri-bıraktırılmış ülkelerde kapitalizmin yukardan aşağıya geliştirildiğinden oligarşinin gücünün artması için **ilk şart yürütme organlarında (hükümette) etkili olmak ya da hükümet olmaktır.** (Cunta ya da askeri yönetimin ilk dönemdeki temel nedeni) Ancak bu şekilde devlet aygıtını tamamen kontrolüne alabilir ve yine bu şekilde emperyalist üretim ilişkilerini geliştirebilir.

Bu süreç devam ederken, sömürücü sınıflar arasında **zümreleşme daha da artar.** Bunun birinci nedeni, **yerli tekелci burjuvazinin feodaller ve ticaret burjuvazisini eritmesi ya da tecrit etmesidir.** İkinci nedeni, emperyalist üretim ilişkilerinin bu sınıfların dayandığı gerici –kapitalizme göre– üretim ilişkileri ile çatışmasıdır.

Bu süreç yerli tekелci burjuvazinin oligarşiye tek başına (baştan bütünleştiği için emperyalizmle) egemen olduğu (oluşturduğu) ve hatta yerli tekелci burjuvazi içinde sanayi burjuvazisinin oluşturduğu yapıya doğru devam eder (sermayenin yoğunlaşp-temerküzü esprisi). Bunun gerçekleşmesi için yerli tekелci burjuvazi ve emperyalizm geri-bıraktırılmış ülkelerde **çeşitli girişimlerde** bulunmaktadır. (Ülkemizde 12 Mart gibi). Şimdiden bu sürecin ne zaman tamamlanacağını söyleyemeyiz. **Ama şurası kesindir, tekелci burjuvazi bugün oligarşiye iyice hakimdir** ve sonuçta tekелci burjuvazi oligarşiye tek başına (emperyalizmle) hakim olacaktır. Tabi ömrü yeterli olursa!³⁵³

Daha önceki bir broşürümüzde bu şekilde ortaya koyduğumuz

³⁵³ THKP-C/HDÖ, *Oligarşi Nedir?*.

muz geri-bıraktınlmış ülkelerdeki oligarşi ve gelişimi, Latin-Amerika ülkelerinde de aynen gözlenir. Ancak eşitsiz gelişim yasası nedeniyle, gelişim, süreç aynı anda, aynı sürede ve aynı biçimde olmaz. Emperyalizmin bu ülkelerdeki girişimleri farklı olup, kimisinde bir seferde yapılarak başarmış, kimi ülkelerde ise bir kaç kez yapmış ve halen yapılan ülkeler mevcuttur. Ancak gerek **ilk dönemde** yürütmeyi ele geçirme, gerekse diğer evrelerde tekelci burjuvaziye daha fazla güçlendirmek için temel yöntem **“askeri cunta manevrası”** (Che) olmaktadır. Bu dönemler aynı zamanda devrimciler için **tarihsel** önem taşır. Bu dönemde girişimin başarısızlığa uğratılması, toplumdaki çelişkileri düzenleme (suni denge) imkanını tekelci burjuvaziye tanımadığı için, çelişkileri (oligarşi içi çelişkileri de) keskinleştirir. Devrimciler bu **tarihsel koşullarda** subjektif durumun elverişsiz olmasına rağmen, **harekete geçmek** zorundadır. Temel görev bu girişimin niteliğini açığa çıkartmaktır.

“(bu girişim) geleneksel kurumlara vurabilmek için zorunlu bir toplumsal temele dayanmayı ve aynı zamanda her türlü ihtimalini nötralize etmeyi mümkün kılacak bir görüntü yaratma gerekliliğine özel önem vermektedir.”³⁵⁴

Aynı girişimleri Che **“burjuvazinin bize önceden o kadar sık talim ettirdiği manevraları”** olarak ifade ettikten sonra şöyle diyor:

“Bu, seçimler sırasında devrik diktatörden daha melek yüzlü ve daha tatlı sesli bir baya iktidarın devri ile, ya da **genellikle ordu tarafından yürütülen** ve bu arada dolaylı veya dolaysız ilerici güçleri destek olarak kullanan gericilerin bir **hükümet darbesi** ile olabilir. Daha başka manevralar düşünülebilir, fakat taktik hileleri araştırmak amacımız değildir.

Dikkati aslında yukarıda sözü edilen askeri **cunta manevrasına** yöneliyoruz.”³⁵⁵

“Dikta, düzenli olarak, önemli bir şiddet uygulaması olmadan parçayı kurtarmayı dener. Onu, kendisini maskesiz, yani gerici sınıfların baskıcı diktası olarak gerçek kalıbı içinde göstermeye zorlayarak, kimliğinin ortaya çık-

³⁵⁴ Tupamaros. Uruguay’daki 1973 askeri cuntanın değerlendirmesi.

³⁵⁵ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 204.

masına yardım edilir, bu da mücadeleyi artık geriye dönüşün olmayacağı son hadde kadar keskinleştirecektir.”³⁵⁶

İşte Latin-Amerika’daki Şili-Uruguay-Brezilya-Arjantin-Bolivya-Peru; Orta-Doğuda Mısır-İsrail-Türkiye-İran-Pakistan-Hindistan, hepsi de kapitalizmin dış dinamikle geliştirdiği ve belli yere (eşitsiz) geldiği ülkelerdir.

Bu, tüm Latin-Amerika ülkelerinde en sık ve en geniş görülen durumlardır. Bir örnek verelim:

Bolivya’da 1952 yılında “*küçük burjuvazinin önderliğinde, geniş halk kitlelerinin ayaklanması sonucu*” ülkedeki “*feodal oligarşi*”ye son verilmiştir. 1952-64 yılları içinde iktidarı alan küçük burjuvazi bu dönemde “*milli ekonomi ve milli burjuvaziyi yaratmaya*” çalışmıştır. Ancak ABD emperyalizminin ülkeye girişi de aynı döneme rastlar. “Milli ekonomi” için yabancı sermayeye geniş olanaklar sağlanmış ve teşvik tedbirleri yasalaştırılmıştır. “*Bu süreçte üç çeşit burjuvazi oluşmuştur: a- İthalatçı burjuvazi (ticaret burjuvazisi) b-gayri milli ve tarımsal-ihracatçı burjuvazi c-emperyalist sermayenin burjuvazisi (komprador)*”.³⁵⁷ Zaman içinde bu burjuvazinin çeşitli katmanları arasında (emperyalist üretim ilişkilerinin gelişmesine paralel) farklılaşma kesinlik kazanmıştır. Ve sonuçta ticaret burjuvazisi (“ithalatçı burjuvazi”)-sanayi burjuvazisi (“maden burjuvazisi”) ve tarıma dayalı sanayi burjuvazisi (“ihracatçı burjuvazi”) şeklinde netleşme ortaya çıkmıştır. Son iki burjuvazisi emperyalizme bağımlı yerli tekelleri ifade ederler.

Bolivya’da ilk dönemde yönetici sınıflar “*ihracatçı burjuvazi-maden burjuvazisi-ithalatçı burjuvazi ve latifundistlerden oluşur.*” Oligarşinin bu yapısı süreç içinde daha da zümreleşmiş (burjuvazinin çeşitli kesimlerinin arasında netleşme olmasıdır bu) ve “*ithalatçı burjuvazi (ticaret burjuvazisi) oligarşiden ayrılmıştır.*”³⁵⁸ 1972 yıllarına tekabül eden bu durum, bu tarihten sonra Banzer yönetiminin (askeri yönetim) “*alt-emperyalist olma amaçlarına yönelmesini*” getirmiştir. Ancak Brezilyanın mevcudiyeti karşısında Banzer’in girişimleri emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesini (içsel olgu) sağ-

³⁵⁶ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 203.

³⁵⁷ ELN, *Bolivya Üzerine*.

³⁵⁸ ELN, agy.

lamaktan başka sonuç vermemiştir.

1972 yıllarındaki gelişimin ve askeri yönetime yeniden geçiş (ilk kez 1965-70 arası) salt oligarşi içindeki çelişmelerden kaynaklanmaz. 1971 yılının sonlarında troçkistlerin yönetimindeki genel ayaklanma bu durumun gündeme gelmesinin ana nedenlerinden birisidir.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, 1970'ler sonrasında görülen "alt-emperyalizm" uygulaması da, ilk kez Latin-Amerika'da uygulamaya sokulmuştur. Latin-Amerika'da, geçmiş dönemlerdeki gelişimi sonucu zayıf da olsa küçük ve orta sanayiye sahip Brezilya "alt-emperyalizm" olarak geliştirilmiştir. Diğer Latin-Amerika ülkelerine göre en fazla ABD sermayesinin bulunduğu ülke Brezilya'dır. 4 milyar dolar; ikinci sırada zengin petrol rezervleri olan Venezüella, 1.8 milyar dolar ve Arjantin, 1.2 milyar dolar) Türkiye'de tüm yabancı sermaye 200 milyon dolar civarında olup, ABD sermayesi 40 milyon dolardır. **Nakit sermayenin** bu durumu bile Latin-Amerika'nın ABD açısından önemini açığa çıkarır.

Latin-Amerika ülkeleri, tüm geri-bıraktırılmış ülkeler gibi "tek ürün" üzerinde inşa edilmiş bir üretime sahiptir. Ancak yerli tekelci burjuvazinin gelişimine paralel "teknoloji transferleri olağanüstü artırmıştır." Fakat bu durum **1974 sonrasında** başlar. Bunun temel nedeni de Latin-Amerika'nın (oligarşinin oluşum süreci ile görülür) iç yapısının yeni-sömürgeciliğin **tam** anlamı ile uygulamasına elverişli olmaması ve ilk iş bu "elverişli ortam"ın yaratılmasıdır. Bu da ancak **gerilla savaşlarının tüm kıta çapında** yenilgiye uğratılmasıyla sağlanabilmiştir (1972 yılları). *

Latin-Amerika ülkeleri, geri-bıraktırılmış ülkelerdir. Ancak Latin-Amerika ülkelerinin tüm geri-bıraktırılmış ülkelerle aynı özellikleri taşımakla beraber, bazı farklılıklar da içerir. Bu farklılığın başında emperyalizmin "**kıta ölçüsünde bir baskı stratejisi planlamış ve geliştirmiştir**"³⁵⁹ olması gelir. Latin-Amerika'nın ta-

* İkinci bölümde siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi ve yönetimin aske-rileşmesi 3 ana nedenle olabileceğini belirtmiştik: a- hakim sınıfların kendi iç çelişkilerinden (idare edememeleri); b- gelişen sınıfsal muhalefetin mevcut üretim ilişkilerini tehdit eder nitelik alması; c- doğrudan doğruya iktidara yönelik siyasal alternatifin ortaya çıkması. Latin-Amerika'daki "askeri yönetim-cunta" olgularının bu üç ana nedeninin mevcudiyeti ile ortaya çıktığı açıkça görülür.

³⁵⁹ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 120.

rihi ve coğrafi koşulları emperyalizmin kıta çapında, bir bütün olarak bir uygulamaya gitmesine imkan tanır. Ancak ABD emperyalizminin bu “kıta çapında”ki uygulaması, tüm dünyada görülen ve uygulanan emperyalist politikalarından farklıdır. Bu fark Latin-Amerika’daki oligarşilerin **askeri açıdan işbirliği yapmalarıdır**. Genellikle “alt-emperyalizm” olgusu ile somutlaşan bu uygulama, Latin-Amerika’da Brezilya “alt-emperyalizm”i olarak değil, aynı zamanda **tüm ülkelerin ortak hareketi** olarak gündeme gelir.

Örneğin Bolivya’da oligarşinin (ki bir ara coğrafi konumunu ileri sürerek “alt-emperyalist” olma girişiminde bulunmuştur). “Kıta çapı” askeri uygulamada Şili ile olan sınır bölgelerin, doğrudan Brezilya nezdinde emperyalizmin denetimine ayırması bunu gösterir. Şili sınır bölgesi zengin maden yataklarının bulunduğu bu bölge bir bölgedir ve aynı zamanda “Latin-Amerika’nın Sierra Maestra’sı” olan Ant dağları eteğinde bulunur. Ve Şili 1973 Eylül darbesinde bu bölge geniş ölçüde kullanılmıştır. Keza aynı bölge Che’nin 1967 Bolivya hareketinde önemli rol oynamış ve İnti Predolar bu bölgeden Şili’ye geçmişlerdir.

Aynı tür “işbirliği” Uruguay ve Arjantin’de de söz konusu olmuştur.

“Bu Amerikan panoraması karşısında, tecrit edilmiş bir ülkede zaferin ele geçirilmesi ve sağlamlaştırılması zorlaşmaktadır... Tarihi zorunluluk nedeniyle (savaş) kıtasal özellik taşıyacaktır. Ant dağları, Fidel’in dediği gibi, Amerika’nın Sierra Maestra’sı olacak ve bir kıtanın kapsadığı muazzam topraklar emperyalizmin iktidarına karşı ölüm-kalım mücadelesine sahne olacaktır.

Mücadelenin ne zaman bu kıtasal karakteri alacağı ve ne kadar süreceğini söyleyemeyiz; fakat kaçınılmaz tarihi, ekonomik ve politik koşulların sonucu olduğu ve rotası değiştirilmeyeceği için, yükseleceği ve zafere ulaşacağını önceden söyleyebiliriz.³⁶⁰ (abç)

“**Kıtasal devrim stratejisi**” olarak formüle edilen bu anlayış, revizyonist ve oportünistlerce **troçkizm** olarak ifade edilmektedir. Bunlara göre, kıta devrimi anlayışı Troçki’nin “Avrupa devrimi” anlayışından başka bir şey değildir.

³⁶⁰ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 209.

Burada uzun uzun Latin-Amerika devrimleri üzerinde fikir yürütecek değiliz. Ancak bu karşı çıkışlar, genel olarak Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin troçkizm olduğu şeklindeki "eleştiri"yi desteklemek için kullandığından üzerine biraz duralım.

Her şeyden önce "kıtasal devrim" anlayışı, Latin-Amerika'ya özgü tarihi, ekonomik ve politik koşulların ürünüdür. Bu koşullar (yukarda kısaca belirttik) unutulduğu ölçüde "kıtasal devrim" anlaşılmaz. Ayrıca Latin-Amerika için olduğu kadar, Güney-doğu Asya devrimlerinde de aynı zorunluluk mevcuttur ve bu nedenle mücadele bölgesel nitelik almıştır. ABD'nin "domino teorisi" olarak ifade ettiği koşulların ürünüdür. Bu teori, belirli bir bölgede bir ülkenin devrim yapması ile diğer ülkelerin peşi peşine "düşeceği"ni ifade eder. ABD emperyalizmi bu gerçekten hareketle, bölgesel ya da Latin-Amerika'daki gibi kıtasal bir karşı hareket organize etmiştir. "Kıtasal devrim" bu emperyalist karşı-hareketin karşısında yapılması gerekenleri ifade eder. Emperyalizmin karşı-hareketi taktik olmayıp, **stratejik nitelikte** olduğu açıktır. En açık olarak Vietnam-Kamboçya-Laos devrimlerinde görülmüştür. (Zaten bu ülke devrimcilerinin bölgesel hareketlerine troçkizm suçlaması yöneltilmiştir. Ama ne yazık ki (!) devrim başanya ulaşarak "eleştiriler"i haksız (!) çıkarmıştır.)

Sonuç olarak, Latin-Amerika ülkeleri kendine özgü özellikleri dışında, genel özellikleri ile emperyalist hegemonya altında olan, geri-bıraktırlmış ülkelerdir. Bu nedenle devrim stratejisi, emperyalizmin III. bunalım dönemi geri-bıraktırlmış tüm ülkelerin devrim stratejisi ile aynıdır Aralarındaki fark, her ülkenin kendi özgül koşullarının getirdiği ara aşamalar ve taktiklerdir.

II. LATİN-AMERİKA'DA DEVRİM STRATEJİSİ

Yukarda belirttiğimiz gibi, geri-bıraktırılmış ülkelerden oluşan Latin-Amerika'da devrim stratejisi Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'dir. Ancak dünya çapında devrimci örgütler arasında bir koordinasyon (ki bu Komünist Enternasyonal demektir) olmadığı için ortak bir terminoloji ve literatür mevcut değildir. Bu yüzden, devrim stratejisi farklı biçimlerde ifade edilmektedir. Bu farklılık ülkeden ülkeye değişen özellikler taşımaktadır. Bu nedenle Latin-Amerika devrim teorilerini, her ülkenin kendi koşulları içinde ele almak gerekir.

Latin-Amerika devrimci mücadelesini ve teorilerini kavrayabilmek için, genel olarak solun yapısını ve ana tartışma konularını bilmek gerekir (ki, bu aynı zamanda literatür ve terminoloji farkını belirler).

Latin-Amerika ülkelerinde tüm gerilla hareketleri Komünist Partileri bünyesinde çıkmıştır. Öyle ki kimi ülkelerde (Venezüella-Peru-Bolivya) bizzat KP'ler gerilla savaşına başlamıştır. Ancak dünya çapındaki soldaki ayrışmalar sonucu bu hareketler kesilmiştir. Bunun üzerine, programına silahlı mücadeleyi (ve bir biçimi gerilla savaşını) alan ya da alıp pratiğe geçen tüm KP'ler bölünmüş ve saflardaki "silahlı mücadele taraftarları" ayrı örgütlenmeye başlamıştır. (Bu süreç 1970'lere kadar sürmüştür.)

Brezilya'da ALN ve MR-8, BKP'den ayrılmış kadrolarla oluşturulmuş örgütlerdir. ALN kurucusu Marighella BKP Merkez Komitesi üyesidir. Venezüella'da FLN-FALN, VKP-MIR ve diğer sol grupların ortak başlattıkları gerilla savaşının 1962'de durdurulmasıyla VKP'den D. Bravo ve MIR'dan Fabridio Ojeda tarafından kurulmuştur. Bolivya'da "maoist-troçkist" olarak bilinen ve ELN'e katılan Guevara BKP/ML'den ayrılmıştır. Kolombiya'da silahlı mücadele "kurtarılmış bölgeler ya da öz savunma" anlayışı ile Komünist Parti tarafından yürütülmüştür. 1969 yılında KKP'nin silahlı mücadeleyi "*ülkede devrimci bir durum yoktur, gerilla mücadelesi savaşın başlıca biçimi olamaz*" diyerek terk etmesi üzerine FARC (Kolom-

biya Devrimci Silahlı Kuvvetleri), KKP'den ayrılan kadrolarla faaliyetini sürdürmüştür.*

Ancak Komünist partinin kurulmadığı ülkelerde gerilla savaşları baştan ayrı örgütlenmeler tarafından yürütülmüştür. Uruguay'da MLN (Tupamaros), Arjantin'de ERP-PRT gibi.

Latin-Amerika solunun bu oluşumu nedeniyle devrim stratejisi tartışmaları **klâsik revizyonist komünist partileri ile silahlı mücadeleyi savunanlar arasında** odaklaşır. Giderek de **silahlı mücadeleyi savunanlar arasındaki** tartışmaya yönelir.**

Bu koşullar içinde ilk nokta, **silahlı mücadeledir**. İdeolojik-politik çizgi tartışmasının bu şekilde başlaması, Latin-Amerika dışındaki ülkelerde pek çok karışıklık yaratmıştır. Bilindiği gibi, silahlı mücadele tek başına **genel bir ayrımı** ifade eder. Yani devrimin şiddete dayanıp dayanmayacağı ayrıdır. Yoksa belirli bir silahlı mücadele biçimi gündeme getirmez. Latin-Amerika'daki tüm tartışmalara bakılacak olursa, temel sorun, **devrimin barışçıl mı yoksa silahlı mı** olacağı üzerinedir. Fidel Castro, 1967'de OLAS kongresinde şöyle diyor:

“Devrimci, ülküsüne ve devrimci amacına ulaşmak için türlü yöntemler kullanır. Sorunun özü, kitlelerin bunun devrimci bir hareket olduğuna, sosyalizmin mücadelesiz olarak barışçıl yollarla iktidara gelebileceğine inanıp, inandırılmayacağıdır. Bu bir yalandır ve Latin-Amerika'da kim barışçıl yollarla iktidara gelebileceğini iddia ediyorsa, kitleleri aldatmaktadır.”³⁶¹

Ve tüm Latin-Amerika'daki silahlı mücadeleyi savunanların işbirliğini sağlamak amacıyla oluşturulan OLAS kongresi şu kararı almıştır:

- “– Latin-Amerika devrimci hareketini Marksizm-Leninizm ilkeleri yönetir.
- Latin-Amerika devriminin temel yolunu, silahlı dev-

* Daha geniş bilgi için bkz: *Türkiye Devriminin Acil sorunları-I*, s. 142-43.

** Bu oluşumun Latin-Amerika'ya özgü olmadığı ileri sürülebilir. Ancak Latin-Amerika'daki en önemli olgu KP'lerin belirli bir süre 1965'lere kadar) tüm soldaki tek örgüt olmasıdır. Örneğin ülkemizde böyle bir oluşum yoktur. Var olduğu ileri sürülebilecek olan TKP ya da eski TİP, disiplinli bir bütünü, yani kelimenin tam anlamı ile örgütü ifade etmezler.

³⁶¹ F. Castro. Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 387.

rimci mücadele teşkil eder.

– Bütün diğer mücadele biçimleri, bu temel yolu geliştirmek ve geciktirmemek koşuluyla kullanılır.

– Ülkelerimizin çoğunda gerillalar kurtuluş ordularının nüvesidir ve devrimci mücadeleyi başlatıp sürdürmenin en etkili yolunu teşkil ederler.

– Devrimin yöneticiliği bir örgütlenme ilkesi olarak, başarıyı garantilemek üzere, ‘birleşik bir siyasal ve askerî kumanda’nın varlığını gerektirir.”³⁶²

“Az gelişmiş Amerika’da kırsal bölgeler silahlı savaş için temel alanlardır.”³⁶³

Bu genel tespit Che tarafından şöyle formüle edilir:

“Küba’daki devrimci savaş o zamandan beri kıtanın ilerici partilerinin teorik tartışmalarında **gerilla savaşının** sorunları ortaya atılmakta ve uygulama olanakları ile amaç uygunluğu, kanşık polemiklerin konusu olmaktadır. (...) Herşeyden önce, mücadelenin **bu özel biçiminin** hedefe ulaşmak için **bir yöntem olduğu** aydınlatılmalıdır. Her devrimci için zorunlu, şaşmaz olan bu hedef, politik iktidarı ele geçirilmesidir.”³⁶⁴ (abç)

Aynı konuda Fidel Castro şöyle diyor:

“Başka bir deyimle uygun koşulların bulunduğu bütün bu ülkelerde başlıca görev olarak, **gerilla savaşının** rolünün önemi üzerinde dururken, **diğer** silahlı mücadele biçimlerini küçümsüyor değiliz... **Gerilla savaşı mücadelenin ana şeklidir.** Fakat ortaya çıkabilecek diğer silahlı mücadele türlerini de dışarıda bırakamaz.”³⁶⁵ (abç)

Ancak “**gerilla siyasal bir örgüt, siyasal bir hareket tarafından örgütlenir.**”³⁶⁶

Sonuç olarak, devrim stratejisi şöyle ifade edilebilir: Politik iktidarı ele geçirilmesi silahlı mücadele ile olacaktır. Ancak bu süreç uzun bir süreçtir. Bu savaşta, ilk dönem silahlı mücadelenin bir biçimi olan gerilla savaşı temel araç olarak kullanılır.

³⁶² OLAS Genel Bildirisi, Ağustos 1967.

³⁶³ Che Guevara, *Askerî Yazılar*, s. 134.

³⁶⁴ Che Guevara, *Gerilla Savaşı: Bir Yöntem*.

³⁶⁵ F. Castro. Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 387.

³⁶⁶ F. Castro. Akt. Pomeroy, age, s. 358.

“Küçük savaşçı çekirdeklerin başlattığı mücadeleye giderek sürekli bir şekilde yeni yeni güçler katılır, kitle hareketleri boy göstermeye başlar, eski düzen yavaş yavaş yıpranır, çöker; ... gerilla savaşı, yavaş yavaş kök salacak ve sağlam bir temele oturacak; bundan sonra gerilla birliğinin gelişmesi için temel bir unsur olan üsler oluşacaktır ... Kurtuluş savaşının kural olarak üç aşaması vardır: birincisi, kaçmakta olan küçük silahlı gücün düşmana darbe indirdiği stratejik savunma aşaması; silahlı güç, küçük bir çevrede pasif bir savunma yapmak için sinmez, tersine, savunması, yerine getirebileceği sınırlı saldırılardan oluşur. Bundan sonra düşmanın ve gerillanın eylem olanaklarının istikrarlı olduğu denge noktasına ve nihayet büyük kentlerin işgaline, büyük kesin çarpışmaların, düşmanın tamamen yokedilmesine götürecektir olan baskı ordusunun çevrilmesi, son aşamasına varılır. Her iki gücün birbirini karşılıklı ciddiye aldıkları **denge noktasına** erişildikten sonra **gerilla savaşı, bundan sonraki gelişimi sürecinde yeni özellikler kazanır.**”³⁶⁷ (Che)

“Gerilla savaşının, savaşın bir aşamasını oluşturduğu, bu aşamanın tek başına **zaferle sonuçlanamayacağı** kesinlikle ortaya konmuştur. Bu savaşın ilk aşamalarından biridir, sürekli büyümesi için direniş ordusu düzenli ordu karakteristiği kazanıncaya kadar gelişecektir ... Zafer daima düzenli ordunun eseri olacaktır.”³⁶⁸ (Che)

Görüldüğü gibi Öncü Savaşı ve Halk Savaşı, gerilla savaşı ve örgütlenmesi açısından konulmaktadır. Ancak *“bu demek değildir ki, gerilla hareketi, herhangi bir ön çalışma olmaksızın doğabilir ya da siyasal yönelimi olmaksızın varolabilen bir şeydir.”*³⁶⁹

Che ve Castro'nun bu açıklamalarında Öncü Savaşı ile Halk Savaşının, **iç içe geçmiş tek bir sürecin iki aşaması** olarak ele aldığı açıkça görülür. Ama belirtildiği gibi, her iki evrede de farklı **özellikler** mevcuttur. Bir başka deyişle, Che ve Castro, Öncü ve Halk Savaşını, halk kurtuluş savaşının (tek süreç) iki aşaması ola-

³⁶⁷ Che Guevara, *Gerilla Savaşı: Bir Yöntem*.

³⁶⁸ Che Guevara, *Gerilla Savaşı: Bir Yöntem*.

³⁶⁹ F. Castro, Akt. Pomeroy, *Gerilla Savaşı ve Marksizm*, s. 385.

rak formüle eder. Aynı şeyi D. Bravo şöyle ifade ediyor:

“Kitleler silahlı mücadele saflarına heyecanla katıldıkları zaman, devrim yeni bir karakter kazanır; muhtevasıyla olduğu gibi biçimiyle de öncü (avangart) savaştan Halk Savaşı aşamasına geçilir.”³⁷⁰ (abç)

ELN (Bolivya’daki Che’nin kurduğu Ulusal Kurtuluş Ordusu) aynı şeyleri şöyle ifade ediyor:

“Bizim uzatılmış savaş stratejimiz Marksizm ve Leninizmin ışığında üç büyük aşama öngörmektedir; bunları şöyle özetleyebiliriz :

1- **Gerilla Savaşı:** Bu Nancahuazu’da başlayan ve hâlâ devam eden savaştır. Gerilla taktiği ister istemez başka yöntemlerle (kitle ajitasyonu, sendikaların harekete geçirilmesi, grevler, yolların işgali vb.) güçlendirilmiş **esas yöntemdir. Bu yöntemin amacı düşmanı geriletme ve halkın örgütlenmesini hazırlamaktır.** Bu uzun dönem süresince geri çekilme hareketlerinin ardından mücadelenin yükseldiği dönemler gelecektir. Bütün yöntemleri kullanmayı bilmek, ama her zaman dönemin temel yöntemine bağlayabilmek; işte devrimci öncünün yapması gereken budur.

2- **Ayaklanma Aşaması:** Halk çeşitli bölgelerde ayaklanma hareketine giriştiği zaman **nitel bir sıçrama** gerçekleşecektir. Bu, gerilla geliştiği ölçüde mümkün olacaktır; aynı zamanda gerilla da gelişmeye devam edecektir. Ama dönemin esas görevi ayaklanma olacaktır. Bu ayaklanma merkezi iktidarın ele geçirilmesi için bir mücadele biçimi olacaktır. Ama temel nokta sistemin tamamen dağıtılması ve bir üst aşamaya geçilmesi olacaktır.

3- **Ulusal Savaş: Gerillanın gelişmesi, halkın ayaklanma dönemi boyunca kitle halinde savaşa katılması** emperyalizm için dayanılmaz olgulardır. Emperyalizm uydu aracılığıyla (Brezilya alt-emperyalizmi bu amaçla yaratılmıştır) doğrudan müdahale etme gerekliliğini görecek yıkılmakta olan burjuva sisteminin yığıntıları üzerin-

³⁷⁰ D. Bravo, *Milli Kurtuluş Cephesi*, s. 106, Ant Yay.

de bir halk iktidarının örgütlenmesini engellemek için elinden geleni yapacaktır. Emperyalist müdahale **halkın mücadelesini** bir ulusal savaşa dönüştürecek; bu savaş süresince **düzenli ordular çarpışacaktır; ama düşmanın geri saflarına vurmak üzere gerilla mücadelesi ve halkın ayaklanması da sürecektir.** Ve ulusal savaş stratejik açıdan bütün kıta üzerindeki halkların mücadelesi aracılığıyla **kıtasal bir karaktere sahip olacaktır.**"³⁷¹ (abç)

Che Guevara, ilk dönemdeki gerilla kavramını da şöyle tanımlıyor:

"Gerilla, en üstün derecede bir kurtuluş savaşçısıdır, halktan seçilen, kurtuluş savaşında **halkın savaşçı öncüsüdür ...** Gerilla savaşı bütün halkın baskıcı egemenliği-ne karşı savaşıdır. Gerilla hareketi, bu savaşın **silahlı öncüsüdür.** Gerilla ordusu ise, bir bölgenin veya ülkenin bütün halkını içerir."³⁷² (abç)

Mücadelenin niteliğini ise şöyle belirtiyor:

"Mücadele politik-askeridir, böyle gelişmeli ve bundan ötürü böyle olmalıdır."³⁷³

"... devrimci savaş başından itibaren politikleşmiş askeri savaştır."³⁷⁴

"Latin-Amerika'da proletaryanın iktidar alternatifi olabilmesi için, silahlı mücadelenin sınıf mücadelelerinin yolu olduğu, **politikleşmiş askeri savaş geçerlidir.**"³⁷⁵

Görüldüğü gibi, terminoloji ve özgül koşulların oluşturduğu noktalar hariç, Latin-Amerika'da devrim stratejisi, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'dir. Ancak bu stratejik çizginin kavranamayışı zaman zaman çeşitli sapmalara yol açmıştır.

a- Fokoculuk Üzerine

Latin-Amerika'da devrim stratejisi üzerine olan bu tartışma ve açıklamalar içinde en önemli yan **fokoculuktur.**

³⁷¹ ELN, *Bolivya Üzerine.*

³⁷² Che Guevara, *Gerilla Nedir?*

³⁷³ Che Guevara, *Askeri Yazılar*, s. 213.

³⁷⁴ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi.*

³⁷⁵ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi.*

Debray'ın “*Devrimde Devrim*” adlı kitabında formüle edilen ve tüm dünyada **fokoculuk** olarak ifade edilen bu anlayışın gerçek niteliği kavranılmalıdır. Aksi halde, her hareket ya fokocu olarak, ya da sağ-pasifizm olarak ele alınır. Fokoculuğun ele alınmasını zorunlu kılan etken de, devrimci mücadelenin politikleşmiş askeri savaş olmasından ileri gelir. (Bilindiği gibi, askeri savaşta yenilgi, en hafifinden, pek çok kadronun yaşamını yitirmesiyle sonuçlanır. Böylece diğer durumlardan farklı olarak “kaybedilen” kadro kesinlik ifade eder.)

Debray'ın “*Devrimde Devrim*” kitabı, “*terimin Leninist anlamı ile bir taktikler kitabıdır. Bu kitap, devrim anlayışını ve karakterini incelemiyor, sadece nasıl yapılacağını inceliyor*”.³⁷⁶ Böylece fokoculuğun ilk özelliği ortaya çıkıyor: **devrim stratejisi olmayan mücadele**.

“Kapitalist devlet iktidarı nasıl yıkılır? Başka deyişle, kuzey Amerika askeri yardım heyetiyle sürekli olarak takviye edilen **ordu**; yani kapitalist iktidarın belkemiği nasıl kırılır? (...) Uygun olarak seçilmiş kırsal alanlarda yavaş ya da hızlı bir hazırlıktan sonra **gerilla savaşları**; halk ordusunun ve gelecekteki sosyalist devletin çekirdeği olarak **seyyar (hareketli) bir stratejik kuvvet geliştirmek**.”³⁷⁷

İşte fokoculuğun tüm devrim anlayışı bu kadardır. Ancak bu “nasıl yapılmalı” sorusuna Debray'ın cevabını anlamak için, bu soruyu yerli yerine oturtmak gerekir.

Herşeyden önce Debray, devrimin gerilla savaşı ile zafere ulaşacağını ileri sürmez. Debray, devrimin halk ordusunun yürüttüğü bir Halk Savaşı ile zafer kazanacağını kabul eder. Debray için temel soru, ordunun nasıl yaratılacağıdır. Bir başka deyişle suni denge nasıl bozulacaktır?

Debray, suni denge olgusunu görmekle beraber, bu denge- nin nasıl kurulduğunu hangi yöntemlerle hangi araçlarla sürdürüldüğünü anlamamaktadır. Onun için bu konular çözümlenmiştir. Debray'a göre suni denge **salt** siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi ile kurulan ve **salt** askeri nitelik taşıyan bir olgudur.

³⁷⁶ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

³⁷⁷ R.Debray, *Devrimde Devrim*.

(“Kapitalist devlet iktidan” ile “ordu”yu özdeşleştirmesi bundan ileri gelir). Çok tali olarak da soldaki “reformist” *yüreksizlik ve ortodoks komünist partilerinin ihaneti*³⁷⁸ suni dengeyi yaratır. Bu da Debray için suni dengenin politik niteliğidir.

Suni denge olgusu bu şekilde ele alınınca yapılması gerekenler birbiri peşi sıra gelir:

“Gerilla güçleri, askeri örgüt bakımından olduğu kadar, eylemde de sivil halktan bağımsızdır. Bundan ötürü, köylü halkın doğrudan doğruya savunmalarnı üstlenmelerine gerek yoktur. **Halkın korunması düşmanın askeri potasının yok edilmesi sürecine bağlıdır. (...) Devrimci gerilla gücünün ana amacı düşmanın askeri potansiyelini yok etmek** ise, insiyatifi ele almaksızın, onun gelip hücum etmesini bekleyemez...

Başarılı bir pusu, işkencecinin yok edilmesi, nakledilen silahlara el koyuş, bunlar herhangi bir Amerikan ülkesinde ortaya çıkabilecek reformist yüreksizliğe en iyi cevaptır.”³⁷⁹

Görüleceği gibi Debray’ın anlayışı, suni dengenin eksik tanımlanması üzerinde yükselir. Bu doğaldır, dünyayı farklı yorumlayanın değiştirme tarzı da farklı olacaktır.

Debray, “silahla kontrol altına alınmayan kitle hareketlerine girilmez” formülasyonunu, doğrudan kendiliğindencilik anlayışı çerçevesinde yorumlar. Onun için kitle hareketlerini **kontrole alacak silahlı güç** önemli değildir; önemli olan kitle hareketine **saldırarak silahlı gücün** olmasıdır. Bu da ancak oligarşinin resmi zor kuvvetlerine saldırmakla sağlanabilir. Böylece “kitle örgütlenmesi ile silahlı güç, silahlı güç ile kitle örgütlenmesi birlikte büyür” ilkesi, “oligarşinin silahlı gücü imha edildikçe kitle örgütlenmesi oluşur” şeklinde kendiliğinden gelmeciliğe dönüşür (ekonomizm).

“Sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin, oligarşik devlet aygıtı ile kitlelerin tepkileri arasındaki dengeyi indirgenmesi, mekanik bir yorumla ‘etki-tepki’ olarak ele alınırsa ve iktisadi ve sosyal muhtevası kavranamazsa, aynı (‘etki-tepki’) mekanikliği içindeki düz mantık toplumu bir fis-

³⁷⁸ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

³⁷⁹ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

ke ile yıkabilecek bir yapı olarak ele alır. Bu taktirde ‘sol’ foko anlayışının temellerine varmış oluruz. Aslında aynı mekanik kavrayış iktisadi köklerini kavrayamamış olduğundan içinde ekonomizmi de taşır. Etki (karşı-devrim) tepkiyi (devrim) sindirdiği zaman ekonomizme bütün çıplaklığı ile ortaya çıkar.”³⁸⁰

Evet, suni denge olgusunun (ki III. bunalım döneminin geri-bıraktırılmış ülkelerindeki en karakterist özelliğidir) mekanik kavrayışın sonucu kendiliğinden gelmecilik olacaktır.

Bu kendiliğindencilik ve mekanik anlayış, tüm Debray formülasyonlarına egemen olur. Debray için, politik ve askeri kadro ayrımı yapmak yanlıştır, ama politik kadro olabilmek için **önce** askeri fokodan geçmek gerekir.

“Salt askeri kişiler bu işi (silahlı mücadele) yapabilirler ve bir gerilla grubunu yönetirken edindikleri deneyle aynı zamanda politikacı da olurlar.”³⁸¹

Tüm bu anlayışların temelinde suni denge olgusunun eksik ve tek yönlü (mekanik) ele alışın sonucu ortaya çıkan **askeri yönün politik yönden önde olması** tespiti yatar. Öncüler, kitleleri daha sonra politik açıdan kazanabilmesi için önce askeri olarak kazanılmalıdır. Bunun tek yolu da oligarşinin “askeri potansiyelini yok etmektir.” Bu anlayışını şöyle ifade eder:

“Propaganda ve ajitasyon çalışmaları –yani örgütü halka tanıma ve anlatma ve bölgesel yönelimi kitle örgütüne dönüştürme çabaları– temel mesele olur ve **ilerde** savaşlar buna bağlıdır. Propaganda, **savaşın kurtarıcı yapısına** tanıklık eder ve bu masajı yavaş yavaş yığınların zihnine sokar. Bundan başka üretimin örgütlenmesine, vergi toplanmasına, devrim yasalarının anlaşılmasına yardımcı olur. (...) Bugün Latin-Amerika gerilla hareketlerinde bu eylemlerin gündeme alındığı **bir aşamaya geldiğini görmedik** (...) Bir başka deyişle, **silahlı propaganda askeri hareketten önce gelmez, askeri harekâtı izler. Silahlı propagandanın işi gerilla cephesinin dışında değil, içindedir.** Önemli nokta şudur: **Mev-**

³⁸⁰ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiziz*.

³⁸¹ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

cut koşullar altında en önemli propaganda biçimi askeri eylemdir.³⁸² (abç)

Bugün ülkemizde de sık sık gündeme getirilen silahlı propaganda anlayışlarının Debray'ın bu sözleri ile ayniyeti açıktır. Debray'ın bu sözlerinin diğer bir ifadesi ise, "**silahlı eylem başlı başına propagandadır.**"

Silahlı propagandayı, yani politik mücadelenin bu biçimini, salt askeri harekâta ya da silahlı eyleme indirgemek, onun politik özünü ve mücadele biçimi olmasını inkârdan başka bir şey değildir. Silahlı propaganda, somut politik hedeflere yönelik olarak, yani siyasi gerçekleri açıklamak amacıyla, gerilla savaşını (ya da silahlı eylemi) bir araç olarak ele alan ve de bu gerilla eylemi üzerinde yükselen ajitasyon, propaganda, bilinçlendirme, siyasi eğitim ve örgütlenme çalışmalarının **bütünselliğidir.**

"Che ve İnti Predo, silahlı propagandayı, ancak silahlar (silahlı eylem), devrimin hedeflerini yığınlara doğru açıklanması tarafından desteklenirse propaganda sayıyorlardı (...)

Politik başarıya dönüştürülemeyen askeri başarı, bir askeri başarı olmaktan çıkar ve askeri mücadeleye yol açmayan bir politik çalışma, politik çalışma değildir.³⁸³

İşte en özlü olarak silahlı propaganda içindeki askeri ve politik yönlerin ifadesi.

Debray'ın silahlı propagandaya bakış açısı, onu bir mücadele biçimi olarak ele almak yerine, gerilla savaşındaki propaganda çalışmasının biçimi olarak düşünmekten kaynaklanır. Bu düşüncesine de Che'nin propaganda çalışmaları ile ilgili söylediklerini destek yapar. Oysa Che, propagandanın yer (gerilla cephesi içinde ve dışında) ve biçimlerini (yerel ve ulusal) belirtir. Yoksa mücadele biçimi olarak bir bütünsel çabayı ele almamıştır.*

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Debray, Latin-Amerika'da oligarşinin oluşum süreci içerisinde ortaya çıkmış, geçici ve özgül koşulları

* Burada Marighella'nın psikolojik yıpratmayı, oligarşiye karşı yalan haber yayma şeklinde sinir savaşı olarak tanımlamasını anımsatalım. Marighella da bu kavramı kendi bakış açısından ele alır. Tıpkı Debray gibi.

³⁸² R. Debray, *Devrimde Devrim*.

³⁸³ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

ele alarak, milli krizi en olgun düzeyde değerlendirmiş ve suni dengeyi mekanik bir yorumla “etki-tepki”ye indirgemıştır. Bunun sonucu olarak, askeri yön temel alınmış ve politik yön askeri yöne tabi kılınmıştır. Bu da kaçınılmaz olarak **örgütlenme anlayışına** yansımıştır.

Uzun vadeli ve sistemli bir plan (strateji) olmayınca, her türlü hareket ve her parçadaki çalışma, birbirinden bağımsızlaşır. Bütünü oluşturması düşünülen hareketler, sürekli bütünü parçalar. Her askeri eylem bir öncesi ile çelişir ve bir üste yönelmez. Buna ilave olarak, her şey kendi sınırları içinde (parçada) ele alındığından, askeri eylemler genel politik koşullardan ve stratejik hedeften ayrılır. Böylece politik ve askeri yön karşı karşıya gelir. Tüm bunların sonucunda, tüm bu parçaları tek bir merkezi yönetim altında birleştirerek uyumlu bir bütün olarak stratejik hedefe yönelten bir örgüt gereksiz olur. Fokocu anlayışın “**örgütsüzlük**” anlayışı olarak tanımlanmasının nedeni budur. Debray’ın “önemli”, ama “bir teferruat” olarak kabul ettiği şey “merkezi bir örgütün” gereksizliğidir. Bu konuda Küba Devrimi’ni örnek olarak gösterir. Debray’a göre:

“Belli koşullar altında, siyasal ve askeri yön ayrı olmayıp, çekirdeğini gerilla birliğinin teşkil ettiği halk ordusundan ibaret tek bir organik bütün teşkil ederler. Öncü parti bizzat gerilla **fokosu** biçiminde bulunabilir. Gerilla gücü çekirdek halinde bulunan partidir.”³⁸⁴

“... **hiç bir gerilla hareketi yeni bir parti örgütlemeye kalkışmadı**, aksine kendi savaşçıları arasındaki doktrin ya da parti bölünmelerini ortadan kaldırmaya çalıştı.”³⁸⁵ (abç)

Böylece “*savaşmaya kararlı her kişi, eline silahını alıp dağlara (sierraya) çıkmalıdır*”. Ve bunlar “*hem halkla, hem de kendi aralarında*” bağ **kurmamalıdır**lar. Ancak her bir grup ya da kişiler, savaşta **belirli mesafeler kat ettikten sonra**, bir araya gelebilirler.

Sonuç olarak, belirli bir devrim stratejisi olmayan gerilla hareketinin, birbirinden bağımsız unsurlarca yürütülmesi önerilir. Böylece ülke çapında denetimi güçlü olan oligarşi, gücünü dağıtmak zorunda kalacaktır. Yani **oligarşinin gücü bölünmüş**

³⁸⁴ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

³⁸⁵ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

olacaktır. Ve her bir gerilla birimi, savaşta belirli mesafeler kat ederek, çelikleşecek ve “toprağa kök salacaktır.” Bundan sonra bir araya gelmeleri ile halk ordusu oluşacak ve iktidar ele geçirilecektir.

İlk bakışta herşey hem basittir, hem de kolaydır. Ancak sorunun özüne inildiğinde gerçeklerin bu kadar basit ve sorunların bu kadar kolay çözümlenemeyeceği görülür. Oligarşinin taktik planda çok güçlü olduğu ve bütün ülke çapında denetimi elinde tuttuğu bir ülkede, gerilla güçlerinin **bağımsız** bir dağılım içinde olması, oligarşinin değil, gerillanın gücünü böler. En basit savaş kuralı bile bu gerçeği kanıtlar. Oligarşinin gücünü böleyim derken, gerilla kendini bölerek yokedilmesinin **objektif** koşullarını yaratır. Bu koşullarda, subjektif faktörler, yani gerillanın savaşkanlığı, özverisi ve tecrübesi objektif durumu ortadan kaldırmaz. Olsa olsa, süreci (yok olma süreci) **uzatabilir**. Bu olguyu “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-1*”de şöyle ifade etmiştik:

“Çok sayıda ve küçük grupların varlığını teşvik ederek harekete canlılık kazandırmak ve düşman gücünü bölmek çizgisini dünya devrimci pratiği mahkum etmiştir. **III. bunalım döneminde küçük ve bağımsız çok sayıda grupta işe başlayıp da gelişebilen bir tek gerilla mücadelesi yoktur.** Venezüella ve Peru’da merkezi bir kumandaya bağlı olmayan gerilla grupları ülkelerin çeşitli bölgelerine dağılmışlardır. Venezüella’da bu grupların çoğunluğu henüz hazırlık aşamasında ordu tarafından dağıtılmıştır. Peru’da ise, gerilla savaşı küçük gruplarca başlatılmış ve başlangıçta oldukça başarılı olmuştur. Ancak diğer etmenlerin yanı sıra, merkezi bir kumandanın bulunmaması sonucu gruplar arasında eylem birliği sağlanamamış, birkaç grup ileri atılırken diğerleri geride kalmış ve ordu gerilla gruplarını birer birer yok etmiştir. Düşmanı parçalamak isterken öncü kendini parçalamıştır.”³⁸⁶

Venezüella’da 8 ayı cephede başlatılan gerilla savaşında D. Bravo’nun içinde yer aldığı Falcon cephesi ayakta kalabilmiştir. Bunun nedeni de Falcon’daki gerillaların süreci (yok olma süreci)

³⁸⁶ THKP-C/HDÖ, *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-1*, s. 174.

uzatmaları ve bu uzayan zaman içinde VKP'nin oligarşiyle “ateşkes” anlaşması yaparak savaşı fiilen bırakmasıdır.

Denebilir ki, **oligarşinin gücünü bölmek ve dağıtmak taktik bir sorun değil, stratejik bir hedeftir. Hangi biçimde olursa olsun, oligarşinin gücünü bölmeyi taktik bir hedef ve amaç olarak ele almak, maddi ve teknik olarak (ve de siyasi olarak tecrit sağlanamamıştır) zayıf olan devrim güçlerini bölmek demektir.**

Debray, gerilla birimleri arasında bağ kurulmamasını önerirken ikinci neden olarak da, **gerillanın gizliliğini** ileri sürer. Gerilla birimleri kendi aralarında bağ kurarlarsa, bir tarafla verilen açık (yakalanma vb. nedeniyle) tüm gerilla birimlerini etkiler ve yokolmayı getirir.

Debray, bu ikinci nedenle de, sorunları **salt taktik açıdan** ele aldığını açıkça ortaya koyar. Gerillanın ya da bir partinin başlangıçta tecrübesiz olması ve açık verme olasılığının **yüksek** olması kaçınılmaz bir olgudur. Ancak bu durum geçicidir. Ve geçici olduğu anlamıyla **taktik öneme** sahiptir. Ayrıca başlangıçtaki bu durumdan zarar görmemek için çözüm, güçleri bağımsızlaştırmak değil, daha fazla **merkezileştirmektir**. Ancak merkezi bir örgüt, anında tüm parçaları uyabilir ve tedbiri alabilir. D. Bravo, “*düşmanın saldırısı karşısında katlanmayı belirli bir plan doğrultusunda sağlayabilecek bir örgüt yaratılması*”³⁸⁷ gerekliliğinden bu nedenle söz eder. Üçüncü olarak, “açık verme” olasılığı sadece başlangıçta olmayıp, devrimci savaşın her **döneminde** söz konusu olan bir durumdur. Başlangıç evresinde, açığın açtığı gedik ya da verdiği zarar, diğer dönemlerden **daha yüksek olabilir**, ancak salt bu evre için geçerli değildir. Bu nedenle başlangıç evresinde açık verme olasılığının ve vereceği zararın **büyüklüğü karşısındaki önlemler taktik nitelikte olup, stratejik mücadeleyi yürüten örgütün taktik mevzilenmesini ifade eder.**

Debray'ın gerilla birimlerinin aralarında bağ kurmamaları için üçüncü nedeni, **halk kurtuluş cephesinin oluşturulmasıdır.**

“En küçükü halk ordusunun çekirdeği olan gerilla fokosudur. Çekirdeği yaratacak olan Cephe değildir, ama çekirdek geliştikçe milli devrimci cephenin yaratılmasını

³⁸⁷ D. Bravo, *Milli Kurtuluş Cephesi*, s. 110.

sağlar. Sadece kurtuluş programının çevresinde değil, **mevcut olan** bir şeyin çevresinde Cephe yaratılır.”³⁸⁸

Debray’ın bu tezi hiç şüphesiz, halk kurtuluş cephesinin tüm halkın kurtuluş cephesi olarak, somut adımlarla ve somut eylemlerle kurulacağına dayanır. Ancak Debray, halk kurtuluş cephesinin **politik niteliğini ve politik örgütlenme** olduğunu unutmaktadır. Zaten gerilla hareketi cepheyi değil, halk ordusunu **doğurur**. Bir başka deyişle, **gerilla, halk ordusunun çekirdeğidir**. Ama **başlangıçta** (Öncü Savaşı) politik ve askeri kadroların birbirinden **ayrılmaması**, Cephe’nin **oluşum halinde olması** ve gerilla savaşı temelinde **gelişmesi** Debray’a dayanak teşkil eder. Yine de Debray bu olgunun **geçici ve tavrın taktiksel niteliğini** unutmaktadır.

Böylece, Debray’ın gerilla savaşı anlayışı üzerinde yükselen örgüt anlayışının, örgütsüzlüğün ve kendiliğindenciliğin ürünü olduğu açığa çıkar. Debray için, “*gerilla fokosundan önce, kelimenin tam anlamıyla öncü yoktur*”.³⁸⁹ Gerilla, devrimci mücadelenin başlangıcıdır.

Son olarak Debray’ın savaş alanları üzerine mekanik anlayışına değinelim. Debray için tek savaş alanı kırlardır ve gerilla savaşı kır gerilla savaşını ifade eder. Bu anlayışın yanlışlığını söylemeye gerek yoktur sanırım.

“... Küba devriminin yanlış yorumlanmasının sonucu ortaya çıkan **militan sol çizgi; fokocu görüş**: Şehir ve kır ilişkilerini, silahlı propaganda ve öteki mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak görmeyen, tek ve bütün olarak kırları ve silahlı propagandayı temel alan, şehirlerin ve öteki mücadele biçimlerinin tali rolünün önemsemeyen bir görüştür. Bu görüşün temelinde, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki milli krizin en olgun bir şekilde değerlendirilmesi, öncünün mücadelesi ile köylülerin derhal silaha sarılarak, savaşın kısa zamanda Halk Savaşına dönüşeceği düşüncesi yatmaktadır. Dolayısıyla bu çizgi de ‘sol’ kendiliğindenciliktir.”³⁹⁰

Regis Debray tarafından “*Devrimde Devrim*” kitabında for-

³⁸⁸ R. Debray, *Devrimde Devrim*.

³⁸⁹ J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimi*.

³⁹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

müle edilen bu anlayışın, yani fokoculuğun pek çok yenilgiye neden olması, doğrudan, tepki olarak, onun reddini oluşturmuştur. Ancak Debray'ın ortaya attığı sorunların yanında, (herşeyi hazır kabul ettiği için) “ortaya atmadığı” sorunlar cevaplanmadığı için fokoculuğun reddi şehir mücadelesini temel almasını gündeme getirmiştir. Ama sorunlar çözümlenmemiştir. (kır-şehir ilişkisi, silahlı propaganda ve diğer mücadele biçimleri, Öncü Savaşı, suni denge vb.). Bu kez de şehir mücadelesi üzerinde merkezleşen bir militarizm sapması (“sol” sapma) ortaya çıkmıştır. Bu sapma, temelinde, yine reddettiği fokoculuğa dayanır. Tek farkla ki: **şehirlerde ortaya çıkan “fokoculuk” (militarizm).** *

b- Şehir Gerillası ve Şehir Mücadelesinde Militarizm

Latin-Amerika'daki gerilla savaşları, 1967 yılında Che Guevara'nın Bolivya'da öldürülmesi üzerine geniş ölçüde durdurulmuştur. OLAS Kongresi sonrasına tekabül eden bu dönemden itibaren, şehir gerilla savaşı, 1972 yılındaki genel yenilgi dönemine kadar, Latin-Amerika devrimci mücadelesinin odağı olmuştur. 1968-72 yılları içinde geniş çaplı şehir gerilla savaşı içersinde ortaya çıkan sapmalar ve yanlışlıklar, aynı zamanda bu dönemin özelliklerini ifade eder. Bu da, **kır gerillası temelinde gelişmeyen ve de kır gerillasına dönüşmeyen şehir gerilla savaşı.**

Şehir mücadelesindeki **militarist yanlışlık**, tüm gerilla örgütleri tarafından yapılmıştır. Bunun temel nedeni, şehir gerillasının kır gerillasıyla olan diyalektik bütünlüğünün sağlanamamış olmasıdır. Sağlanamamıştır, çünkü şehir gerilla savaşı, kır gerillasına yönelik bir çizgi olarak değil, tek başına ele alınmıştır. Ancak bu ele alış tarzı teorik olmaktan çok, **pratik**dir. Bu da yanlışlığın, **şehirlerin niteliğinin bir zorlaması sonucu** ortaya çıktığını gösterir.

* Burada fokoculuğu, Debray'ın “*Devrimde Devrim*” kitabı temelinde ele aldık. Ancak bu kitabın taktikler kitabı olması ve bu sınırlılığın anlaşılmasını üzerine fokoculuğun oluştuğu açık bir gerçektir. Ayrıca “*Devrimde Devrim*”, salt taktik açıdan ele alındığında çok mükemmel çözümler ortaya koymuştur. Özellikle Latin-Amerika'da silahlı mücadeleyi savunanlar arasındaki “öz-savunma ya da kurtarılmış bölge” taraftarlarının (başlangıçtan itibaren, yoksa Halk Savaşı için değil) yanlışlığını sergilemesi kitabın en olumlu yanındır. Keza, hareketli gerilla birliğinin taktik ve teknik sorunlarını ele alış pek çok öğreticiliğe sahiptir. (Bu da Debray'ın Latin-Amerika'daki gerilla savaşı pratiklerini aynen aktarmasında sonucudur.) Fakat stratejisiz ve stratejiye bağımlı olmayan taktik olamaz.

Bu konuda Brezilya ve Uruguay şehir gerilla savaşları tipik birer örnektir.

Uruguay'da genel olarak solun bölünmüşlüğüne karşın, gerilla savaşı tek bir örgüt tarafından yürütülmektedir. Ulusal Kurtuluş Hareketi (MLN) ya da kamuoyunda tanınan adıyla Tupamaros, şehir gerilla savaşının en zengin deneylerine sahip bir örgüt olarak belirmesinin nedeni de budur.

Bugün MLN (Tupamaros) pratiği incelenecek olursa, geliştirilmiş ve yaygınlaştırılmış bir şehir gerilla savaşı karşımıza çıkar. Ancak MLN'nin bizzat belirttiği gibi, *"tek başına şehir gerilla savaşı kendisini yok eder ve devrimci mücadele tek boyutu ile kısır döngüye girer."*³⁹¹ 1972 yılında MLN'nin yenilgisinin temel nedeni de budur. Ancak *"Uruguay kırları olmayan bir ülkedir."*³⁹²

MLN'nin kurulduğu 1965'den, genel bir yenilgiyi yaşadığı 1972 yılına kadarki pratiğini incelemenin gerekliliği de işte bu nedenden kaynaklanır.

Uruguay, yüzölçümü küçük, ama nüfus yoğunluğu büyük olan bir ülkedir. Ülke nüfusu milyonluk büyük şehirlerde toplanmaktadır. Kır denebilecek bölgeler, tarımın yapıldığı ova bölgeleri olup, tarımda kapitalizm egemendir. Uruguay'ın bu coğrafi özelliklerinin yanı sıra, tüm geri-bıraktırılmış ülkeler gibi, nüfusun büyük kesimini küçük-burjuvazi oluşturmaktadır. Buna karşılık proletarya azınlıkta olmakla beraber, sendikal örgütlenmesini tamamlamış ve geniş bir örgüt tecrübesine (sendika) sahiptir. Zaten Uruguay işçi sendikalarının ilk kurucusu olan Raul Sendic, aynı zamanda MLN'nin kurucusudur.

MLN, ilk olarak 1965 yılında adını duyurmuştur. Bu tarihte ABD emperyalizminin Vietnam'a asker göndermesini protesto etmek amacıyla, Philips fabrikası bombalanmıştır. Ancak bu dönemde örgüt olarak bir merkezi yapıya ve bir isme sahip olmadıklarından **Tupamaros** adını kullanmışlardır. Daha sonraki dönemde pek çok silahlı eylemi gerçekleştiren MLN'nin, en büyük eylemi, Mitrione'yi (CIA ajanı) kaçırıp, kurşuna dizmeleridir. Artık MLN salt ülkede değil, dünya çapında adını duyurmuştur.

Mitrione eyleminin en önemli yanı, bu CIA ajanının tüm

³⁹¹ R. Gott, *Tupamaros*, Pelican Yay.

³⁹² R. Gott, age.

Latin-Amerika ülkelerindeki kontra-gerilla hareketlerinin örgütleyicisi olmasıdır. Nitekim MLN'nin Mitriane'yi sorgulaması sırasında bu kişinin Panama'daki kontra-gerilla eğitim merkezinde eğitimden geçtiği ortaya çıkmıştır.

Uruguay devrimci mücadelesinde bir dönüm noktası olan bu eylemin peşi sıra, aynı yıllarda emperyalizmin tüm geribıraktırılmış ülkelerde başlattığı karşı-saldın, burada da başlatılmıştır. Bu dünya çapındaki emperyalizmin genel kontra-gerilla operasyonunun Uruguay uygulaması, emperyalizmin genel bir taktiğini sergilediği için oldukça önemlidir. (Aynı tür taktikler zaman zaman ülkemizde de uygulanmıştır).

Uruguay, 1973 yılına kadar, Latin-Amerika'da temsili demokrasinin (gizli faşizm) icra edildiği ender ülkelerden birisidir. Ülkede genel seçimle birlikte Juan Borda Berry başkanlığına seçildi. Oligarşinin en gözde politikacılarından birisi olan Borda Berry hükümeti döneminde MLN'nin Mitriane'yi kaçırmaması ile birlikte, oligarşinin siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirmesi zorunluluğu ortaya çıktı. Ancak devrimci mücadelenin gelmiş olduğu seviye, temsili demokrasinin durumu ve de Uruguay ordusunun kitleler gözünde yıpranmışlığı (işkenceci ordu), bu maddeleşmenin tedrici olarak oluşturulmasını gerektirmiştir. Böylece **çok yönlü bir plan** uygulamaya sokulmuştur.

Birinci olarak, gerekli kitle desteğini sağlayabilmek için ikili bir uygulamaya girilmiştir: Bir yandan mevcut düzen partileri içerisindeki sol ittifakı (*Frente Amplio-Sol Cephe*) kitleler gözünde değer yitimine uğramasını sağlamak; diğer yandan da MLN hakkında ön operasyon ve istihbaratlar yapmaktı. Bunun üzerine ilk olarak "... *Eğitim Üzerine, Sendikaların Düzenlenmesi Üzerine, Kültürel İşler, Devlet Güvenliği Üzerine vb. gerici yasalar*"³⁹³ çıkarılmıştır. Diğer yandan ikili bir amaç güden faşist milis saldırılar yoğunlaştırılır. JUP denilen bu faşist milis örgütleri, genel kitle pasifikasyonunu sağlamaya çalışırken, özel olarak da *Frente Amplio*'nun kitle tabanını pasifize etmeye çalışıyordu. Bir de buna ek olarak, devrimci harekete hedef şaşırtma görevini üstlenmişlerdir. Geniş kitle saldırılarına yönelen faşist milis güçleri (JUP) karşısında *Frente Amplio*'nun ve UKP'nin yapacağı hiçbir şey yoktu. Herşeyden önce

³⁹³ Tupamaros. Uruguay'daki 1973 askeri cuntanın değerlendirmesi.

bu onların örgütlenmeleri barışçıl yöntemlere dayanıyordu.

Faşist milis güçleri, bir yandan da “ölüm müfrezeleri” denilen ve doğrudan sol ve demokrat örgütlerin kadrolarının öldürülmesine yönelik bir örgütlenmeyi ve hareketi yürütmektedirler. “Ölüm Müfrezeleri”, faşist milis güçleriyle oligarşinin resmi zor güçleri arasındaki işbirliğinin en açık örneğini teşkil ediyordu. Doğrudan doğruya polis tarafından örgütlenen ve genellikle eski polis ve askerlerden oluşan “Ölüm Müfrezeleri” faşist milis saldırıların odak noktasını teşkil etmekteydi.

Bu oluşum içinde, “sol”daki genel değerlendirme ise, revizyonizm ve pasifizmin evrensel özelliğini taşımaktaydı. Onlara göre, faşist milis güçlerinin saldırılarının ana hedefi MLN’nin gerilla savaşıydı. Eğer MLN gerilla eylemlerini durdurursa bu saldırılar da duracaktı! Sınıf mücadelesini klâsik bir mekaniklik içinde “etki-tepkiye” indirgeyen bu ekonomist anlayış, giderek, “ordunun emperyalizm ve oligarşiye karşı halkın doğal müttefiki” ilan ederek, askeri yönetimi desteklemeye varmıştır. Ancak oligarşinin amacı açıktır. Oligarşinin hedefi, kitle pasifikasyonu ve kendi iktidarının güçlendirilmesi olunca, saldırılar, salt silahlı örgütlerle sınırlı kalmayacağı ortadadır. Zaten silahlı devrimci örgüt, örgütlenmesinde illegaliteyi temel aldığından (ki politikleşmiş askeri savaş buna daha da zorunlu kılar) faşist milis saldırılardan etkilenmesi çok daha sınırlı olacaktır.

1972 yılıyla birlikte faşist milis güçlerinin yoğun saldırısı karşısında Frente Amplio ve özel olarak UKP’nin yapacağı hiçbir şey kalmamıştır. Yavaş yavaş kitlenin pasifize edildiğini gören bu çevreler seslerini yükselttiler. Madem ki, “uyuyan” goril (faşist milisler kastediliyor) MLN tarafından “uyandırılmıştır”, öyleyse kitleyi de MLN korumalıdır! Ancak faşist milisleri tekrar “uyutacak” olan halktır, halkın en doğal müttefiki de ordu olduğuna göre “ordu görev başına” gelmelidir!

İşte revizyonizmin ve pasifizmin bu ihanet çizgileri karşısında MLN, faşist milis güçlere karşı kısmi bir hareket düzenler. MLN’in tespitleri içersinde kararsız olduğu bir nokta vardır: Faşist milis güçleri ile “ölüm müfrezeleri” ayrı mıdır? Eğer ayrı ise, faşist milis güçlerin (JUP) hareketleri iktidara yönelik bağımsız bir faşist hareket olmak durumundadır. Bu kararsızlık, MLN’in hareketlerinde kendisini açıkça gösterir.

Nisan 72 başlarında, bir kısım sendika yöneticilerinin (ki ço-

ğunluğu UKP üyesidir) öldürülmesi üzerine, MLN, geniş bir karşı hareket düzenler. Bir hafta içersinde “ölüm müfrezeleri”nden 10’a yakın kişi öldürür. Ancak karşılığı çok daha ağır olur. Polis-faşist milis güçlerinin ortak bir hareketiyle 10’dan fazla MLN ve UKP kadrosu katledilir. UKP kadroları çölüm müfrezeleri” tarafından, MLN kadroları ise polis operasyonları sonucu katledilmiştir. Buna ek olarak, sıkıyönetim ilan edilmiş ve ordu-polis birleşik operasyonu ile geniş bir tutuklama kampanyası başlatılmıştır. Bu dönemde MLN, başta Raul Sendic olmak üzere yönetim kadrosunun yakalanmasıyla karşılaşmıştır.

“Başka bir şeyin olması mümkün olmadığından, bir kez askeri zafer elde edildikten sonra Silahlı Kuvvetler ülkenin siyaset sahnesinde asıl aktörler haline gelmeye başladılar.”³⁹⁴

Ve Şubat-Haziran 73 askeri yönetim açık hale geldi.

Hiç kuşkusuz 73 yılında askeri yönetim açıkça kendini ilan ettiğinde, MLN, Nisan 72-Şubat 73 süresince pek çok kadro yitirmişti. Ancak yine de Haziran 73 darbesine karşı tavır alabilecek ve gerilla savaşını devam ettirecek güce sahipti. Ancak buna rağmen karşı-tavir geliştirilmemiştir. Bunun nedeni ikilidir :

Birinci olarak, “*makinanın nerede aksadığını tespit etmek, bozulan parçaların yerine yenisini koymak*” amacıyla hareketi durdurmışlardır.

İkincisi ise, ki aynı zamanda “makinanın bazı parçalarının bozulması”nı getirmiştir, revizyonizmin ve pasifizmin güçlenmesidir. Her darbenin örgüt saflarında yılgınlığa yol açması ve revizyonizmin ve pasifizmin güçlenmesine neden olması kaçınılmazdır.

“... darbe olgusunun reformist yorumu ilk elde bu darbenin faşist karakterini tam olarak göstermemiş ve hedefini Bordaberry’nin istifasına ve silahlı kuvvetlerdeki bölünmelere yöneltmiştir. Bu olgu, aynı zamanda bazı arkadaşlarımızın da kafasını bulandırmıştır.”³⁹⁵

İşte MLN’nin (Tupamaros) yakın örgütsel tarihi. Şu anda yeniden örgütlenme ve hazırlık çalışmasına devam eden MLN pratiği göstermiştir ki, şehir gerilla savaşı sınırsız ölçüde genişleyemez,

³⁹⁴ Tupamaros. Uruguay’daki 1973 askeri cuntanın değerlendirmesi.

³⁹⁵ Tupamaros. Uruguay’daki 1973 askeri cuntanın değerlendirmesi.

şehir gerilla savaşının gelişmesi ve yaygınlaşması kır gerilla savaşı temelinde olmak zorundadır.

Bu son gerçek, şehir mücadelesinde yoğunlaşan militarizm ya da şehir fokoculuğunun durumunu açığa çıkarır. Bu militarizm sapması, en belirgin olarak Brezilya şehir gerilla savaşında ortaya çıkar. Ancak MLN örneğinin gösterdiği gibi, militarizm sapması da, pratiğin zorlaması sonucu ortaya çıkar. Zaten MLN'in pratiği, bu pratik zorlamanın kanıtlanmasıdır. (Ama bu MLN'in militarizm sapması içinde olduğu demek değildir. MLN tespitleriyle bu zorunluluğu sergilemiştir. Uruguay'da ortaya çıkan, militarizm sapmasından daha çok, şehir gerilla savaşının tek biçim olarak ele alınması (zorunlu bir ele alış) sonucu ortaya çıkan bir yenilgidir.)

Latin-Amerika devrimci mücadelesindeki **militarizm sapmasının** en tipik örneklerini troçkist enternasyonal (kendilerine "4. Enternasyonal" (!) diyorlar) ile bağlantılı hareket eden örgütler teşkil eder. Brezilya'da MR-8, bunun en açık savunucusudur.* (Bunların eleştirisini yapmayı gereksiz görüyoruz.)

* Burada militarizm sapması ile militarist yanlılığı birbirinden ayırmak zorunludur. Birinci açık bir çizgi olarak savunan yan-troçkist hareketler için kullanıyoruz. İkinci ise, Marksist-Leninist örgütlerin pratiğinde ortaya çıkan hataları ifade eden bir olgudur.

BEŞİNCİ BÖLÜM TARİHSEL GELİŞİM

Tarihsel gelişim, doğrudan ülkemiz koşulları ve ilişkileri içinde, genel olarak silahlı devrimci hareketin, özel olarak bu harekete damgasını vuran THKP-C'yi ifade etmektedir. Bugün istisnasız tüm revizyonist ve oportünist fraksiyonlar, gerek kendi “teorik” tespitlerini kanıtlamak, gerekse Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin “yanlış”lığını sergilemek amacıyla, tarihsel gelişim üzerine “eleştiri ve özeleştiri” düzmektedirler.

Genel olarak silahlı devrimci hareketi, özel olarak THKP-C'yi tarihsel bir gelişim içerisinde alınması hangi amaçlarla olursa olsun, bazı kurallara uymak zorundadır. Bunların başında (isterse adına “eleştiri” denilsin, isterse “özeleştiri”), tarihsel gelişimin incelenmesinin **salt** sonuçların ifade edilmesi olamayacağı gelir. Tarihsel gelişimin incelenmesinde en önemli nokta, sonuçları yaratan **nedenerin tespiti**dir. Ancak bu şekilde yapılan bir inceleme ya da eleştiri, pratiğin daha doğru yürütülmesine olanak tanır.

“... Marksist felsefi materyalizm, dünyayı ve onun yasalarnı tümüyle bilinebilir, deney ve pratikle doğrulanabilir, doğa yasaları konusundaki bilgilerimizin nesnel gerçeğin tutarlılığını taşıyan bilgiler olduğunu kabul eder. Ve, dünya da bilinmeyecek hiç bir şey yoktur, sadece

henüz bilmediğimiz, ama bilim ve pratiğin çabalarıyla açıklanacak ve bilinir hale sokacak şeyler vardır.”³⁹⁶

Bu ise, teorinin, ideolojinin ya da siyasi çizginin formüle edilmesi ve yetkinleşmesini sağlar.

“Dünyanın irdelenmesinin genel sonuçları, bu irdeleme sonucunda çıkar; öyleyse onlar **ilkeler**, çıkış noktaları değil, ama **sonuçlar**, vargılardır. Onları kendi kafasında kurmak, temel olarak onlardan yola çıkmak ve sonrada dünyayı kendi kafasında yeniden kurmak için onlardan yararlanmak, **ideolojidir**. Bu, ve şimdiye kadar her türlü materyalizmin sıkıntısını çektiği ideoloji.”^{397*}

Yani “*ilkeler, araştırmanın çıkış noktası değil, sonucudur; doğaya ve insanların tarihine uygulanamazlar, bunlardan soyutlanırlar; doğa ve insan dünyası ilkelere uymaz, ilkeler ancak doğa ve tarihe uydukları ölçüde doğrudur. Sorunun tek materyalist anlayışı budur.*”³⁹⁸ (abç) Ancak dünyanın incelenmesi (diyalektik yöntemle) sonucu oluşan ilkeler değişmez değildir, doğa ve toplumsal koşulların değişimine bağlı olarak değişirler. Bu ya tümünden ilkelerin geçersizliği şeklinde bir değişimdir, ya da ilkelerin gelişmesi, derinleşmesi anlamında bir değişimdir.

Marksizm-Leninizm, doğa ve toplumsal olguların incelenmesi sonucu ortaya çıkmış ve bu doğa ve toplumsal gelişimi biçimlendirmeye yönelik ilkeler bütünüdür. Ancak her ilke veya ilkeler bütünü gibi, değişmez değildir.

Marksizm-Leninizm hayatın yeni gerçekleri karşısında gelişen ve kendini aşan bir doktrindir. Ancak bir teori, bu şekilde eylem kılavuzu olma varlığını sürdürebilir.

Diyalektik ve tarihi materyalizmin bu özelliklerini hesaba katmadan yapılacak bir “eleştiri” her bakımdan eleştiri olmaktan çıkar. Bugün tüm revizyonist ve oportünist fraksiyonların 71 silahlı devrimci harekete bakış açısı, bu sakatlığın tipik örnekleridir. Hiçbir şey getirmeden ve de söylemeden 71 silahlı devrimci harekete,

* Engels’in burada sözünü etmiş olduğu “ideoloji”, kitleleri aldatan, “yalanlaştıran” ideolojidir, soyut akıl yürütmenin ürünüdür. Yani sözü edilen bilimsel ideolojiye ilişkin değildir.

³⁹⁶ Stalin, *Diyalektik ve Tarihi Materyalizm*, s. 14.

³⁹⁷ Engels, *Anti-Dühring*, s. 531.

³⁹⁸ Engels, *age*, s. 92.

özel olarak THKP-C'ye sahip çıktıklarını **ima eden** DG-Y oportünizminin, bu konudaki görüşlerini ele aldığımızda görülecektir ki, bu sakat anlayış her şeyi baş aşağı çevirmeyi zorunlu kılmaktadır.

İşte 1971 silahlı devrimci hareket ve THKP-C'nin tarihsel gelişimini, belirttiğimiz Marksist-Leninist ilkelerin ışığı altında ele alacağız. Ancak, revizyonizmin ve oportünizmin başaşağı getirdiği tarihsel bilgileri de ele almak zorunlu olmuştur.

1971 silahlı devrimci hareketi ve THKP-C'yi ele alırken, en temel nokta, bunların gelişim sürecini **açık ve net** biçimde bilmektir. Soyut gerçek diye birşey yoktur, gerçek her zaman ve her yerde somuttur ve **somut sorunlar kendi somutluğu içinde ele alınmalıdır.**

Bugün 71 silahlı devrimci hareketi ve THKP-C ele alınırken tüm oportünist yaklaşımlar, kendisine aradan geçen 8 yılı (Dev-Genç için 13 yıl) dayanak yapmaları şaşırıcı değildir. Onlar uygun "fırsatları" yakalayarak (oportünizm, fırsatçılık demektir) ortalığa çıktıkları için, bu çok doğal bir şeydir. İnsan düşüncesi unutmaya eğilimindedir, ancak tarih hiçbir zaman unutulmaz. 71 silahlı devrimci harekete ve THKP-C'ye bir "eleştiri" ya da "değerlendirme" getirebilmek için önce onun somutu ortaya konulmalıdır.

1978 yılında, ülkemizdeki devrimci kesim, şu ya da bu ölçüde dışında olduğu ve hemen hemen 71 döneminde oligarşinin karşı-propagandası ile kitlelere duyurdukları dışında hiçbir şeyin bilinmediği bir oluşuma sahiptir. 71 öncesi ve sonrası ne olmuştur, ne yapılmıştır, neler ileri sürülmüştür vb. sorular pek az kesim tarafından bilinmektedir. İşte bu, oportünizm için en uygun fırsatı yaratmaktadır. Zaten "71 eleştirisi" ya da "71 değerlendirmesi" tartışmalarına bakılacak olursa, her şey bu "bilenler" arasındaki polemik (denebilirse) olarak kalmaktadır. Böyle olunca devrimci unsurlar bu polemiklere (!) bakarak, kimin daha "iyi küfür" ettiğine göre bir yargıya varmaya çalışmaktadırlar.* Nedir bu "71 hareketi"? Ne olmuştur?***

* Tarihsel gelişim süreci içinde bunlar daha açık anlaşılacaktır.

** Mayıs 1978'de, dönem Yusuf Küpeli'nin, THKP-C Merkez Komite üyesi iken kaleme aldığı ve konu ve içerik olarak doğru olan, "65-71 Türkiye Devrimci Mücadelesi ve Dev-Genç" broşürünün Mahir Çayan yoldaş tarafından yazılmış bir broşür olarak basanların (Devrimci Kurtuluş Yay.) bu "unutkanlıkları" nasıl açıklanabilir? İlk akla gelen oportünizmdir. Ancak genç ve samimi bir yığın unsurun varlığı düşünülecek olursa bu yanlış olur. Bizce bu "unutkanlık", "71 hareketi"ni hiç ama hiç bilmemekten kaynaklanmaktadır.

I. 1960-71 DÖNEMİ

“Bilindiği gibi Türkiye Solu’nda uzun yıllar revizyonizm, pratiğe ışık tutmayan entelektüel tahlilleri, kuyrukçu çalışma tarzı ve iğrenç ilişkileri ile etkin ve yönlendirici unsur olmuştur.

1961 Anayasası’nın oluşturduğu sınırlı demokratik haklar, bu akıma hiçbir tarihsel dönemde olmayan maddi bir ortam yaratmıştır.

Devrimci hareket, devrimci-milliyetçi bir rotanın peşine takılarak, onun himayesinde entelektüel planda yıllar önce sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış, çizilmiş ve her biri, belli bir devrimci pratiğin ürünü olan siyasi tahliller, yerli ‘teorisyenler’ tarafından adaptasyonlarla, teori yeniden keşfedildi (!). Yıllar ülkedeki **devrimci mücadeleye ilişkin ‘nereden ve nasıl başlanmalıdır?’ sorusuna açıklık getirecek somuta ilişkin hiçbir şey yazılmadan geçti.** Kitap ve broşür çıkarma (ticaretle karışık) başlı başına bir eylem haline geldi.

Yetişen genç devrimci kuşaklar da bu ortamda, bu ortamın ilişkileri içinde sosyalist gıdalarını aldılar.

Ülkede belki hiçbir sömürge ülkede olmayan çok enteresan bir durum ortaya çıktı. Korkunç bir seviyede (!) (aslında yıllar önce ustalarca yapılmış olan) **teorik polemikler, ideolojik spekülasyonlar solu kırıp geçirirken, pratik ise üç-beş üniversitelinin, küçük-burjuva anlamda yaptığı gençlik eylemleri olarak kalıyordu.**

Revizyonist anlayışla, Amerikalılar yeniden keşfediliyor, üç aşağı-beş yukarı, belli bir seviyede olan herkesin kabaca doğru olarak değerlendirebileceği, ülkenin tarihsel şartlarının içine ‘lider teorisyen kadrolar’ balıklama dalıyorlar. Kademe kademe önce, Osmanlı İmparatorluğu’nda Asya tipi üretim tarzı mı yoksa feodal üretim tarzı mı

egemendi, arkasından da 1960'ların Türkiye'sinde feodalizm mi yoksa, kapitalist ilişkiler mi egemendir, yoksa var olan üretim ilişkileri kapitalize ilişkiler midir? tartışmaları solu kaplıyordu.

Feodalizm egemendir, kapitalizm egemendir tefrikalarının yayınlandığı **dergiler etrafında fraksiyonlar savaşı** en şiddeti ile yıllar boyu sürdü. Revizyonizm, oportünizm suçlamaları ortalığı kırıp geçirdi. Her çıkan dergi, birer 'ciddi' hareketin temsilcisi iddiası içinde sosyalist blok içindeki şu veya bu devlete karşı politik tavırlarından, Osman Gazi'den itibaren üretim ilişkilerinin gelişme sürecine ilişkin görüşlerini, ilk sayılarında 80-100 (hızını alamayan daha da fazla) sayfalık broşürlerle ortaya koyuyorlardı. (Aslında hepsinin değerlendirmesi de, **terminoloji ve nüans farkları hariç**, öz bakımından üç aşağı beş yukarı aynıydı.)

Genellikle soldaki samimi unsurlar da, bu havaya göre şartlanmışlardı. Sürekli olarak herkes, hergün dergilerde ve her yeni ayılıkta yeni bir Amerika'nın keşfini bekliyordu. Oysa, dünyanın hiçbir ülkesinde devrim hareketi, önce teorik planda binlerce sayfalık yazılan yazıp, sonra da pratiğe geçmemişti. Ulemanın yazılan arasında artık samimi unsurlar ne yapacaklarını şaşırılmışlardı.*

İşte biz bu hava içinde, biraz da bu havanın etkisinde kalarak **doğru çizgiyi, ayaklarımız bu bataklıkta olduğu için ağır ağır yürüyerek bulduk. Aynı yavaşlıkla da pratiğe geçtik.**³⁹⁹ (abç)

Mahir Çayan yoldaşın bu sözleri, 1960-70 dönemini çok özlü olarak ifade etmektedir.

Bu dönemde, solun, teorik ve pratik olarak durumu, hiç şüphesiz kitle hareketlerinin kendiliğinden-gelme yükselişinin gerisinde kalmayı getirmiştir. 60-71 döneminde, 61 Anayasası'nın sınırlı demokratik hak ve özgürlüklerinin getirdiği en önemli nokta, ekonomik-demokratik mücadelenin örgütlenmesi ve Marksist-Leninist

* Bu hava içinde oligarşinin 12 Mart darbesi gelmiş ve ortamın bütün yalancı pehlivanlarını, "keskin donkişotlarını" darmadağın etmiştir.

³⁹⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

klâsiklerin yayınlanıp, tartışılması olmuştur.

60-71 döneminin pratiği, kaçınılmaz olarak bu dönemin özelliklerine göre biçimlenmek zorundaydı. Her şeyden önce bu dönemin, doğru bir siyasi örgütün ve doğru siyasi çizginin olmadığı ve oluşturulması dönemi olması, kitle hareketlerinin kendiliğinden-gelme özelliğinden kurtulmasına olanak tanımamıştır. İkinci olarak, doğru bir siyasi çizgi formüle edilmediğinden, siyasi bir örgüt, yani proletarya partisi mevcut değildir.

Bu da, kaçınılmaz olarak, ekonomik ve demokratik kitle örgütlerine **özgül** bir görünüm kazandırmıştır. Özellikle Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun (FKF) kuruluş ve gelişim süreci ile bu özgül durum açığa çıkar.

FKF ilk dönemde, TİP paralelinde oluşturulmuş olan gençlik örgütü idi. Ancak aradan geçen süre içinde TİP yöneticilerinin (Aybar-Boran-Aren oportünistleri) açıkça revizyonizmi savunmaları (Boran-Aren) ve Marksizm-Leninizme karşı çıkmaları (Aybar ve "Türkiye Sosyalizmi") TİP içinde ayrışmaya yol açtı. MDD-Sosyalist Devrim ayrışması olarak ortaya çıkan bu durumda, MDD'yi savunular FKf'yi elde tutarken, TİP, Sosyalist Devrim savunucularında kaldı.

Türkiye solunun ilk önemli ayrışmasını ifade eden bu olayda, TİP yönetiminin Türkiye'de burjuva demokratik devriminin tamamladığı 27 Mayısla) ve görevin sosyalist devrim olduğunu iddia etmelerinin yanlışlığını göstermek ve MDD'yi savunmak birlikte yürütülmüştür. (Bu da solda MDD'nin TİP pasifizmine "tepki olarak ortaya çıktığı" düşüncesinin savunulmasına yol açmıştır.)

1969 yılına girildiğinde "Türk Solu" ve "Aydınlık Sosyalist Dergi" etrafında MDD açılmaya ve geniş ölçüde tartışılmaya başlandı. Bu arada FKF, "Bağımsız Türkiye" gazetesini çıkartmaya başlamıştı.

16-17 Şubat Kanlı Pazar olayı, Türkiye'de ve solda geniş bir dinamizm ortaya çıkardı. Ve artık gerçekten devrim için savaşılmaya kararlı olan (ya da olduğunu söyleyen) herkes "ne yapmalı?" sorusunu tartışmaya başlamıştır. 1969 sonlarına doğru FKF, TDGF (kısa olarak DEV-GENÇ) adını alarak, bünyesindeki bir kısım oportünist ve pasifist grupları yönetimden tasfiye etti. (Bunlar içinde FKF başkanlığı yapan Doğu Perinçek ve tüm PDA'cılar vardır.) Artık Dev-Genç, gerçek anlamda MDD'yi savunuların yönetiminde

kitlevi gençlik örgütü haline gelmişti.

Bu yıl, aynı zamanda, THKP-C ve THKO'nun (ayrı ayrı) çekirdek halinde oluşum dönemidir. 1969 yılında, özel olarak öğrenci hareketi içinde belirli bir **kadrolaşmaya** gidilmesi yanında, diğer halk kesimlerinde (özellikle ordu içinde) Dev-Genç ve MDD olarak örgütlenmeye başlanılmıştı (daha sonra THKP-C içinde yer alan asker kesimi bu yıla dayanır). Bu dönemde, İstanbul'da Dev-Genç'ten ayrı örgütlenmiş olan DÖB paralelindeki faaliyet, daha sonra THKO haline dönüşmüştür.

1970 yılına girildiğinde, genel olarak solda TİP-Dr. Kıvılcım'ın temsil ettiği sağ-pasifizm ile MDD çizgisi kesin olarak birbirinden ayrılmıştı. Ve aynı zamanda MDD'yi savunanlar arasında farklılaşma başlamıştı. İlk olarak Doğu Perinçek'in başı çektiği "kampus Maoist"leri MDD saflarından ayrıldılar. Daha sonra "Proleter Devrimci" (!) Aydınlık dergisi etrafında kümelenen bu kesim, sağ-pasifizmin bir başka yönünü oluşturuyordu.

1970 yılında hemen hemen herkes (TİP'li hainler hariç) gerilla savaşı-halk savaşından bahsetmekteydi. Ve herkes bunun nasıl başlatılacağını tartışıyordu. Bu yıl içinde ilk olarak (daha sonra THKO olanlar) Filistin'e eğitime gidilmesi bu soruya aranan cevaplar arasında yer alır. Ancak eğitim dönüşü büyük bölüm yakalanmıştır. (Yusuf Aslan-Kadir Manga-Sinan Cemgil) Bu olay, solun tecrübesizliğini ve ilkeğini açığa çıkarır.

1970 yılında ilk büyük olay 15-16 Haziran olayıdır. 274-275 sayılı yasalarda yapılması planlanan ve işçilerin sendika seçme özgürlüğünü kısıtlayıcı tedbirler getiren değişikliği protesto etmek için İstanbul ve İzmit'te büyük bir yürüyüş düzenlendi. Pek çok yerde işçiler polis ve askerlerle çatıştılar. Ancak 16 Haziran günü sıkıyönetim ilan edildi.

Bu olay, solda geniş ölçüde ve önemli değişikliğe yol açtı. Gelişen olaylar karşısında solun hiç bir şey yapamaması ve revizyonizm ve pasifizmin "aman uslu durun faşizm gelir" anlayışları ve de sosyalist kurultay, Dev-Güç vb. birlik hikayeleri arasında zaman akıp geçiyordu. Sıkıyönetim ile ilgili yazıların yer aldığı "*Kurtuluş*" gazetesinin yayınlanması ve Dev-Genç tarafından dağıtımının engellenmesi ile Mihri Belli ile olan ayrılık belirginleşti. Mihri Belli, "*Kurtuluş*"ta, "sol" cunta önerileri ile sıkıyönetime alkış tutarak diğer revizyonist ve pasifistlerden farklı olmadığını gösterdi. Ve sonuçta

29-30 Ekim Toplantısı'na gelindi.

29-30 Ekim Toplantısı'na Mihri Belli ile beraber MDD'yi savunan Mahir Çayan yoldaş ve diğer THKP-C üyeleri katıldılar; bu toplantıyla birlikte Mihri Belli ile olan tüm ilişkilerini kestiler. Ve artık gerçek anlamda THKP-C ortaya çıkmıştı. O güne kadar, çeşitli çalışmaların Mihri Belli ile yapılmış olması, hiç bir örgütlenmenin ve kadrolaşmanın olmadığı anlamına gelmez. O güne dek, Dev-Genç içinden, ordudan ve çeşitli halk kesimlerinden pek çok unsur-la ilişkiler kurulmuş ve belirli çalışmaya (genellikle Dev-Genç paralelinde) yöneltmiştir. Ancak Mihri Belli'nin oportünist-kariyerist tavırları, revizyonist devrim anlayışı-çalışma tarzı-örgütlenme anlayışı düzeltilememiş ve 29-30 Ekim toplantısında herşey açıkça ortaya konulmuştur. Ancak Mihri Belli bu toplantıya kadar, çeşitli eleştirileri kabul ettiğini ve sağ-pasifist anlayışını değiştirdiğini ima etmesine rağmen, bu toplantıda sağ anlayışının “doğru” olduğunu ve “gelen gelir” anlayışını ifade etmiştir. Ve “*ASD'deki sağcı ideolojinin tartışma ile bertaraf etmenin ortamı olmadığını ve de iki ideolojinin ortala-rının bulunamayacağına göre ayrılık zorunlu olmuştur*”.⁴⁰⁰*

29-30 Ekim Toplantısı ile Mihri Belli kesimi ile tüm bağların kesilmesi ile **THKP-C siyasi bir örgüt olarak ortaya çıktı**. Bunun üzerinde biraz duralım:

Kimilerine göre, “*ASD'den ayrıldıktan sonra*” “**THKP-C Hareketi oluşmuştur**”.⁴⁰¹ Bu, olayları başaşağıya çevirmeden öte, THKP-C'nin niteliğini ortadan kaldıran bir anlayıştır. 29-30 Ekim Toplantısı sonrası ortaya çıkan, “oluşan”, THKP-C “Hareket”i değil, bizzat THKP-C'dir, yani örgüttür. “Hareket” belirli bir süreci ifade etmek-

* 29-30 Ekim Toplantısı ile ilgili bir noktayı belirtelim, Dönek ve hain Yusuf Küpeli'ye göre, bu toplantıya Mahir Çayan yoldaş katılmamıştır ve bu yüzden “herşeyi yapan ve kuran” kendisidir. Böyle bir süpekülasyonla bazı şeylere sahip çıkmak ya da yanlışlığını ima etme tamamen gayri-ciddi bir iddiadır. Diyelim ki Mahir yoldaş bu toplantıya **bizzat** katılmamış olsun, bu neyi değiştirecektir. Böyle bir şeyin göstereceği şey, tüm kişilerin güvenilir kabul edildiği, “yoldaş” kabul edildiğidir. O gün için Yusuf Küpeli ve diğerleri THKP-C üyesi olarak kabul edildiğini gösterir. Ama savaş acımasızdır. “Devrim yolu engebeli, dolambaçlı, sarpıtır. Bazıları düşerler, geride kalırlar. Daha düne kadar beraber omuz omuza yürüdüğümüz bazı arkadaşlarla artık beraber değiliz. Onlar için daha fazla duramayız. Çünkü onlar tercihlerini geriye doğru yaptılar. Onlar bataklıkçı tercih ettiler. Ve maalesef namlularını bize çevirdiler. Bu mücadele sınıf mücadelesidir. Burada el titremesine, teredüte ve kararsızlığa yer yoktur. Sınıflar mücadelesinde **proletarya yoldaşlığının dışında feodal ve ata-erkil ilişkilere yer yoktur**.” (*ASD'ye Açık Mektup*)

⁴⁰⁰ Mahir Çayan, *ASD'ye Açık Mektup*.

⁴⁰¹ “Devrimci” (!) Yol, Sayı, 17, s. 10.

ten öte, **merkezi olmayan** bir mücadeleyi tanımlar. Örgüt kavramı ise (sözcüğün geniş ve dar anlamı ile) **kolektif, merkezi ve tutarlı bir bütünü** ifade eder. THKP-C'yi örgüt olmaktan çıkarıp, şekilsiz ve disiplinsiz bir "Hareket"e indirgemek, herşeyden önce onun **siyasi niteliğini** kabul etmemek demektir.

"Hayat, devrimci pratiğin içindeki işçi, köylü, öğrenci militanları bir araya getirdi. Böylece Leninizmin temelleri üzerinde, devrimci yoldaşlığın oluşturduğu, **kelimenin geniş anlamıyla proleter devrimci bir örgüt doğdu**. Bu **örgüt**, Türkiye'deki karşı-devrim cephesinin bütün baskı, şiddet ve cebrini göğüsleyerek kırsal alarlardan fabrikalara, üniversitelere kadar, bütün kesimlerdeki devrimci mücadeleyi yönlendirme gayretleri içinde olanların örgütüdür."⁴⁰² (abç)

İkinci olarak, THKP-C'nin oluşum süreci, her parti oluşumunda görülen bir sürecin, yani gruplar döneminin ürünüdür. THKP-C' de örgüt olarak bu süreci yaşamıştır. Ancak ülkemizin özgül koşullarına göre biçimlenmiştir. Mihri Belli olayı, gruplar döneminin genel özelliklerini yansıtır. Her ülkenin özgül koşullarına göre biçimlenen bu süreç, yine her ülkenin tarihi, gelenek, görenek ve üretici güçlerin gelişme seviyesine ve de kitle hareketlerinin gelişim düzeyine bağlı olarak uzayıp, kısalabilir. Ve her sürecin kendi **özgül niteliğini** belirler.

Gruplar döneminin en karakteristik iki özelliğinin, kendiliğinden-gelmecilik ve (bunun sonucu) ilkelilik-amatörlük olduğunu daha önceki bölümlerde görmüştük. THKP-C'de bu süreci yaşarken, aynı durumla karşılaşmıştır. Ancak **kendiliğinden-gelme niteliği** gruplar döneminin özelliği olup, **gruptan Parti'ye geçiş kendiliğinden değil, bilinçli bir çaba sonucudur**. Herşeyden önce, merkezi bir yapının oluşturulması bilinçli bir katılımı zorunlu kılar. İkinci olarak, parti için belirli bir **siyasi çizginin mevcudiyeti** gereklidir. Partiye katılanlar (parti üyeleri) bu çizgiyi benimseyen ve hayata geçiren unsurlar olmak zorundadır. Bu da bilinç unsuru demektir. Kısacası Parti, "**bilinçsiz bir sürecin bilinçli bir ifadesi**" olmak zorundadır ve bu nedenle **çıktığı ve yönlendirdiği** süreç kendiliğinden-gelme bir süreçtir. Sadece çıktığı süreci ele almak

⁴⁰² Mahir Çayan, Yayın Politikamız, *Kurtuluş*, Sayı, 1, 15 Mart 1971.

ve bu sürecin salt kendiliğinden olduğunu söylemek, Parti ile kendiliğinden-gelmeliğin bittiğini ve kitlelerin bilinçlendiğini ileri sürmektir ve de basit bir totolojidir. Bu anlayış partiyi “sihirli bir formül” olarak gören ya da göstermeye gayret eden anti-Leninist bir anlayıştır. Gerçekte, Parti, kitlelerin en ileri unsurlarının (“proletaryanın öncülerinin”) belirli bir siyasi çizgi etrafında örgütlenmesidir. Böylece Parti üyeleri, kitlelerin mevcut bilinç düzeyinden, (daha doğrusu bilinçsizliğinden) öte, bilinç gerektirir ve “*Parti belirli bir bilinç düzeyini güvence altına alır ve bilinç düzeyini kitlelerin seviyesine indirmez*” (Lenin). Partinin en genel görevi, kitlelere (dışarıdan) bilinç ileterek onları örgütleyip yönlendirmektir.

THKP-C'nin örgüt olarak oluşumunda, ülkemizin o günkü somut koşulları önemli bir yer tutar. Bunların içinde Dev-Genç'in durumu özel bir öneme sahiptir. Ancak Dev-Genç'i THKP-C'den ayrı bir olgu olarak ele almak yanlıştır. Dev-Genç, THKP-C'nin örgüt olarak oluşum sürecinde, gruplar döneminin bir parçasıdır. Ancak Dev-Genç'in öğrenci gençlik örgütlenmesi olması, onun ikinci yanını ifade eder. Dev-Genç pratiğinin bu yönü, günümüz öğrenci gençlik örgütlenmesi için öneme sahiptir. Diğer yandan, Dev-Genç, partiye doğru bir gelişim gösteren bir grubun, “*bilinçsiz bir sürecin bilinçli bir ifadesi*” olma yönündeki çabalarının bir göstergesidir. Ancak ülkemizin tarihsel gelişiminde bu çabaların (THKP-C yönündeki çabalar) çok öncesinde Dev-Genç'in (daha önceki ismiyle FKF) **mevcudiyeti**, herşeyin karıştırılmasına yol açmaktadır. Hiçbir şey “sıfırdan” başlayamaz. Bu anlamda THKP-C de var olan bir şeyin üzerinde yükselmek zorundadır. Bu gerçeğin en açık örneği Marksizmdir. Marksizm, salt Marks'ın kafasından çıkmış ya da Marks'ca keşfedilmiş şeylerin **ürünü** değildir. “*Onun öğretisi, felsefenin, ekonomi-politiğin ve sosyalizmin en sivrilmiş, en üsttün temsilcilerinin öğretilerinin doğrudan doğruya kesintisiz ve araçsız bir devamı olarak doğmuştur*” (Lenin).⁴⁰³ Aynı şekilde FKF'nin kuruluşu, THKP-C'nin durumunu ifade eder. (FKF'nin kurucu üyeleri arasında I. Erim Hükümeti “beyin takımı”ndan ve Dünya Bankası uzmanlarından Atilla Karaosmanoğlu'da bulunmaktadır.)

Bugün 12 Mart sonrası silahlı devrimci eylemlerine kadar, tüm eylemleri THKP-C değil de, Dev-Genç'in yürüttüğü iddia et-

⁴⁰³ Lenin, *Marksizmin Kaynağı*.

mek, THKP-C'yi siyasi örgüt olarak kabul etmeyen bir zihniyetin ürünüdür. KSD tarafından ileri sürülen bu iddia onlar açısından “mantıklı”dır. Çünkü THKC I Nolu Bülten’inde yer alan 16-17 Şubat-Kanlı Pazar’da şehit düşen devrimcilerin anısına düzenlenen harekât “Dev-Genç’liler” tarafından yapılmıştır. basına bu şekilde yansıyan bu harekât gerçekte bir mücadelenin başlangıç eylemlerinden birisidir. Ancak bu eylemlere şu ya da bu biçim ve ölçüde katılmış olan unsurların bunun bilincinde olmaması, THKP-C’inin temel bir eksikliğini ifade eder, yani **siyasi çizginin kadrolarca kavranılmamış olmasını**, yoksa başka bir şey değil. Bunun ana nedeni, siyasi çizginin (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi) harekete geçme kararından hemen önce formüle edilmiş ve böylece kadro eğitiminin eksik kalmasıdır. Bir başka deyişle, siyasi çizgi “ağır ağır bulunmuştur” ve aynı yavaşlıkla pratiğe geçirilmiştir (**Doğru siyasi çizginin sınıf mücadelesinin gelişmesine göre geç bulunması**). Bu aynı zamanda 1971’de “*silaha sarılmakta geç kalma*”nın nedenidir.

29-30 Ekim Toplantısı sonrasında, THKP-C, sözcüğün geniş anlamında bir örgüttür. Kimilerinin sandığı gibi, sözcüğün dar anlamında, yani “kişilerden meydana gelen kolektif ve hiç değilse askari ölçüde tutarlı bir çekirdek”⁴⁰⁴ değildir. Tersine sözcüğün geniş anlamında, yani “bir bütün içinde birleşmiş bu tür çekirdeklerin toplamını ifade”⁴⁰⁵ eden bir örgüttür.

THKP-C’nin en önemli özelliğinden birisi de budur. Bunu özellikle gözden uzak tutmaya **gayret** eden her türlü oportünizm ve revizyonizm, Öncü Savaşını “bir avuç adamın oligarşi ile olan düellosudur” demektedirler. Bugün KSD’den TİP-TSİP-T“K”P-PDA-HK-HB-HY’a kadar tüm oportünist ve revizyonistlerin bu “gayret”lerinin nedeni budur.

THKP-C, Doğu Anadolu’dan Karadeniz’e, Ankara’dan İzmir’e, İstanbul’a kadar pek çok yerde Genel Komite üyelerince oluşturulan ya da oluşturulma durumunda olan pek çok örgütlere (sözcüğün dar anlamında) sahiptir. Ayrıca Dev-Genç kitlevi gençlik örgütü olarak, **yan bir örgütlenmedir**. Fakat THKP-C, açık faşizm koşullarında faaliyetlerini devam ettirecek yan örgütlere sahip değildir.

⁴⁰⁴ Lenin, *Bir Adım İki Adım Geri*, s. 72.

⁴⁰⁵ Lenin, *age*, s. 72.

(Mahir yoldaşın “*asla güçlü bir yan örgütlenmemiz yoktu*” sözü bunu ifade eder.)

Buraya kadar söylediklerimizi toparlarsak :

Bir örgütün niteliği ve yapısının özellikleri (siyasi çizginin dışında), onun doğduğu tarihsel süreç ve koşullar incelenerek anlaşılabilir. Bu anlamı ile THKP-C, 65-71 döneminin özelliklerini içinde taşımaktadır. Bu dönemin en önemli özelliği de doğru bir siyasi çizginin mevcut olmayışıdır. Doğru bir siyasi çizgi olmayınca, devrimci pratik uzun süre belirli bir plandan uzak rastgele bir karakter taşımıştır. Kitlelerle kurulan ilişkiler yüzeysel olmuştur. Keza Dev-Genç olarak düzenlenen ya da desteklenen sayısız grev, toprak işgali ve çeşitli direniş ve boykotlar kitlelerde devrimcilere karşı büyük sempati doğurmuş; buna karşılık kitle içinden pek az kadro çıkarılabilmıştır. **Bunun ana nedeni, tüm pratiğin 65-71 dönemi, esas olarak, doğru siyasi çizginin bulunmasına hizmet etmesidir.**

50 yıldan fazla geçmişi olan solun faydalanacak hemen hemen hiç bir miras bırakmaması ve bıraktığının ise “*spekülasyon ve iğrenç ilişkiler*” olması sonucu, doğru siyasi çizgi pratikte ve bu ilişkiler içinde, ağır ağır yürüyerek bulundu. Bu süreç 1970 sonlarında tamamlandı. Ve bundan böyle daha somut ve kalıcı adımlar atılmaya başlandı. Ancak THKP-C Öncü Savaşına başladığında, bu adımlar daha yerine oturtulamamıştı.

1971 başlarında THKP-C'nin örgütsel yapısı şöyle idi :

Örgütün siyasal çizgisi ve eylem planı pek az kadro tarafından anlaşılabilmiştir. Örgüt militanlarınca siyasi çizgi ve eylem planı kavranılmayınca, temel olarak nereye yönelineceği, kimlerin niçin örgütleneceği ve de örgütlenen unsurların nasıl mevzilendirileceği bilinmemiştir. Bunun sonucu pek çok ilişki yüzeysel kalmış ve pek çoğundan pratikte hiç bir şekilde yararlanılamamıştır. Dev-Genç'in ülke çapında yaygın ilişkileri THKP-C tarafından (Öncü Savaşında) pek az ölçüde kullanılabilmiştir. Bunun nedeni de, farklı muhtevada mücadele veren örgütler olmalıdır. Bu olgu, aynı zamanda, “*her mücadele biçiminin kendine uygun tekniği ve uygun mekanizmayı gerektirmesi*” (Lenin) ve ayrı mücadele biçimlerinin mekanizmalarının birbirine uymayacağını göstermiştir.

II. 1971-72 DÖNEMİ VE 12 MART

Bugün THKP-C “değerlendirme”lerinde en fazla sözü edilen bu dönemdir. Bu dönemin, öncü savaşı ifade etmesi, her türlü “eleştiri” ve “değerlendirme”nin odak noktası olmasına neden olmuştur.

Kimilerine göre “1971 şanlı direniş”tir; kimilerine göre ise “maceracıların faşizmi getirmesi”dir. Bir başkasına göre, THKP-C “12 Mart döneminin kanlı saldırganlığına karşı harekete geçmiştir” vb. Tüm bu denilenlere karşın, **1971-72 dönemi, genel olarak emperyalist sistemin, özel olarak da ülkemizin koşulları ele alınmadan anlaşılamaz.**

1971 yılına girildiğinde, emperyalizmin (özel olarak ABD emperyalizminin) ve oligarşinin içinde bulunduğu koşulları, ülkedeki sınıf mücadelesinin durumunu şöyle özetleyebiliriz :

1960-71 dönemi, emperyalizmin ülkeye iyice girdiği ve yerleştiği dönemdir. 1950 sonrasındaki emperyalizmin girişimleri 27 Mayıs hareketi ile belirli kesintiye uğraması nedeniyle) 1965 sonrasında emperyalist üretim ilişkileri egemen üretim ilişkisi oldu. “*Özellikle 1960’dan sonra, emperyalist üretim ilişkilerinin derinlemesine ve yayılmasına paralel olarak, yerli-tekelci burjuvazi de oligarşi içinde emperyalizmin temel dayanağı olmuştur.*”⁴⁰⁶

Ancak bu dönemde,

1- Oligarşi “*devlete tam anlamıyla hakim değildir.*”⁴⁰⁷ Ordu ve bürokrasi içinde devrimci-milliyetçilerin etkisi geniş ölçüde mevcut olup, kitlelerin gelişen muhalefeti ile birleşme yönündedir.

2- Ülkedeki ekonomik, sosyal ve politik kriz derinleşmiş; para devalüe edilmiş, fiyatlar o güne dek görülmedik seviyede yükselmiştir.

3- Bu da kitlelerin tepkilerini arttırmış ve suni denge kendiliğinden bozulmaya yönelmiştir.

⁴⁰⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III.*

⁴⁰⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III.*

4- Oligarşinin oluşumu, emperyalizm ve yerli-tekelci burjuvazinin kânnı düşürücü niteliktedir. Bir başka deyişle, tekelleşemiş Anadolu burjuvazi ve ticaret burjuvazisinin oligarşi içinde yer alması ve toprak ağaları-tefecî bezirgan takımının “disipline” edilmiş olması, kârların düşük ve çok parçalı paylaşımını getirmektedir. Tekelci-burjuvazi ve emperyalizmin sömürsünü artıracak bir dizi “rasyonalizasyon” tedbirleri alınmasına, oligarşi içindeki diğer sömürücü sınıflar karşı çıkmaktadır. Bunların politik etkinliği, özellikle parlamentoda oldukça önemli düzeydedir. Bu yüzden “rasyonalizasyon” tedbirlerinin parlamentodan geçmesi çok zordur.

5- ABD emperyalizmi Vietnam savaşı sonucu ekonomik bir buhran içindedir ve dolar devalüe edilmiştir.

Bu ilişki ve çelişkiler içinde bulunan ülkemizde Demirel hükümeti iş başındaydı. “Amerika, Türkiye’deki Süleyman Demirel hükümetine iki tavsiyede bulundu. Ülkede kendi sömürsünü artıracak bir dizi ‘rasyonalizasyon’ tedbirleri (dolayısıyla işbirlikçi-tekelci burjuvazi lehine) alması (Bkz: OECD Raporları) ve orduyu yönetime katarak gelişen demokratik mücadeleyi bastırmasını tavsiye etti. Süleyman Demirel hükümetinin bir ayağı tekelleşmemiş vurguncu Anadolu burjuvazisine ve feodal kalınlara dayandığından bu tedbirleri gereği gibi yerine getiremedi. Tekeller için ‘huzur’ sağlayamadı.”⁴⁰⁸

“Temsili demokrasi” koşulları içinde bu “huzuru” ve “sömür-üyü disipline etme”yi başaramayan emperyalizm ve yerli tekelci burjuvazi ne yapmalıydı? Herşeyden önce “orduyu yönetime” katması, yani yönetimin askerileşmesi zorunluydu. Bir başka deyişle, içinde bulunulan buhranlardan kurtulabilmek için, siyasal zor askeri biçimde maddeleşmesi (görünür olması) gerekliydi. Fakat bunun için ülkenin özellikleri (tarihi, gelenek, görenek, üretici güçlerin gelişim düzeyi) ve kitlelerin siyasal olarak yedeklenmesi hesaba katılmak zorundaydı. Yönetimin askerileşmesi için, belirli bir zemin oluşturulması ve kitlelere ters düşülmemesi için “haklı ve meşru müdahale” gerekçesi ve ortamı nasıl oluşturulacaktı?

İlk akla gelen, faşist milis güçlerinin kullanılmasıdır. Latin-Amerika’da geniş ölçüde uygulamaya sokulan bu unsuru kullanarak, kitleleri de etkileyen “huzursuzluk” ortamı yaratılabilirdi. An-

⁴⁰⁸ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

çak ÷lkemizin o g÷nkü koşullarında, faşist milis g÷çlerinin örg÷tlenmesi yeni ve etkisi (politik-ideolojik) çok azdır. Ortada bir “huzursuzluk”, “anarşı” mevcutsa, bu kitlelerin, kendiliğinden-gelme de olsa, hareketleri sonucu ortaya çıkıyordu. Oligarşi için sorun **kitlelerin içinde bulunduğu** “huzursuzluk” ortamıydı. Faşist milis g÷çleriyle bunu yaratmak (geniş ölçüde) olanaksızdır. İkinci olarak da, ordu ve bürokrasi içindeki milliyetçi-devrimcilerin etkinliğı önemli bir engel teşkil ediyordu.

Bu durumda yönetimin askerileştirilmesinde “ilerici, Atatürkçü, reformcu” **görünümünde** bir hükümetin oluşturulması ve bu hükümet aracılığıyla geçişin gerçekleştirilmesi zorunlu olmaktadır. Böylece hem kitlelere, hem de küçük-burjuvazinin aydın kesimine ters düşülmemiş olacaktı.

“Oligarşi, ÷lke-**deki nispi dengeden dolayı, bu yöntemi uygulamaya mecburdu. Çünkü Türk Ordusu, ÷lke-**nin tarihsel gelişmesinin sonucu olarak Latin-Amerika orduları gibi, oligarşinin henüz **varucu gücü olmuş ve o şekilde örgütlenmiş** değildi (...) Ayrıca, Amerikan emperyalizmi sömürüsünü daha da genişletebilmek için (tabi işbirlikçi tekeli burjuvazi lehine de), yani sömürüyü disipline edebilmek için, bürokrasi ve ordu içindeki küçük-burjuva aydınlarnın desteğıne de muhtaçtır.”⁴⁰⁹ (abç)

Tüm bunlar yönetimin askerileştirilmesini ve I. Erim hükümetinin kuruluşunu ifade eder. Ancak 12 Mart sonrası-**nın gösterdiği gibi, tüm ilişkiler ve gerekli “zemin” oluşturulmadan uygulamaya geçilmiştir.** Uygulamaya “12 Mart Muhtırası” ile başlanılmasının nedeni de çeşitlidir.

Herşeyden önce, ekonominin beklemeye “tahammülü” kalmamıştır. Ayrıca devrimci-milliyetçilerin “sol” cunta hazırlıkları ve 8-9 Mart “teşebbüsü” uygulamaya geçilmesini zorunlu kılmıştır. Üçüncü olarak kitle hareketlerinin, özellikle öğrenci hareketlerinin yükselmesi ve **silahlı hareketler durumuna gelmesidir.** Dördüncü olarak da, THKO ve THKP-C’nin, silahlı devrimci örgütler olarak ve de oligarşinin uygulamasının, **farklı açılardan da olsa**, bilincinde olarak harekete geçmiş olmalarıdır (Bu konuda THKO’nun Ameri-

⁴⁰⁹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

kalıları kaçırılmaları oldukça etkili olmuştur. Ancak THKP-C tüm sürecin gelişimini ve varacağı noktayı daha net ve açık tanımlamış olması Muhtıra **sonrasında** etkinliğinin nedenidir).

Bunların sonucu olarak S. Demirel hükümeti 12 Mart Muhtırası ile “*alaşağı edildi ve askeri diktatörlük kuruldu*”.⁴¹⁰

THKP-C, ülkenin ve emperyalizmin içinde bulunduğu bunalmaları ve bunun sonucu olarak ülkede yönetimin askerileştirilmesinin zorunlu olduğunu ve de uygulamanın bu yönde geliştiğinin tespitini yaparak 71 Şubatında harekete geçti.

THKP-C'nin Öncü Savaşına 71 Şubatında başlamasının temel nedeni, ülkedeki gelişen olaylar ve bu gelişimin varacağı noktadır. Yani, THKP-C, yönetimin askerileşeceğini tespit etmesidir. **Diyebiliriz ki, THKP-C (isim olarak başbakanın kim olacağını bilememekle beraber) I. Erim hükümeti niteliğinde bir hükümetin kurulacağını ve bu yolla askeri yönetime geçileceğini önceden tespit etmiştir. Bu anlamıyla, THKP-C, I. Erim hükümetinin (yani bu nitelikte bir hükümetin) yüzünü açığa çıkartmak amacıyla harekete geçmiştir.**

Aradan geçen 7 yıllık süre sonucunda, oportünizmin gayretleri ile bu gerçek gizlenmeye çalışılmıştır. Bu tespit karşısında, “pekâlâ THKP-C I. Erim hükümetinin yüzünü açığa çıkartmak için harekete geçti diyelim, ama I. Erim Hükümeti 12 Mart sonrasında kuruldu ve THKP-C, Şubat 71’de harekete geçti. Bu açık çelişki değil midir” diyenler çıkmaktadır. Bu karşı çıkış, özde oportünizmin olayları bile tahrif edebilmesinin bir ürünüdür. Elbette, THKP-C Şubat 71’de harekete geçtiğinde I. Erim hükümeti yoktu ve 12 Mart sonrasında kurulacak hükümetin başbakanının Erim olacağını bilmiyordu. Tıpkı II. Erim hükümeti kurulmadan, 12 Martta kurulan “beyin takım”lı Erim hükümetinin birincisi (I.) olacağını bilinmemesi gibi. Ancak sorun bu değildir. THKP-C'nin Şubat 71’de harekete geçmesinin temel amacı, yönetimin askerileştirilmesine ve bu yönde ki uygulamaya ve de bu uygulamada “maske” görevini üstlenecek hükümetin niteliğini açığa çıkarma ve buna hazır olmadır. Yoksa hükümetin adı üzerine harekete geçilmemiştir ve böyle bir şey saçma bir şey olur.

İkinci olarak, devrimci mücadele herşeyin olgunlaşmasını

⁴¹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

bekleyen ve herşey olgunlaşınca gündeme gelen bir mücadele anlayışını reddeder. Böyle bir anlayış, kuyrukçu-kendiliğinden-gelme-ekonomist bir anlayıştır. Devrimci örgüt gücü oranında, gelişen olaylara tavır alır ve oligarşinin çeşitli uygulamasını bozmaya çalışır. Ancak bunu başaramayacak olursa, gelişimin nereye varacağını hesap ederek, ona hazır olmaya çalışır. THKP-C işte bu devrimci anlayışın sonucu olarak Öncü Savaşına başlamıştır. Böylece, bir yandan (oligarşinin oyunu engellenemeyeceği için temel yöndür) örgüt savaş içinde tecrübe ve deney sahibi olacak, yeni kadrolar yetiştirilecek ve örgüt teşkilat yapısı inşa edilecek; diğer yandan da, gücü oranında, oyunu bozmaya çalışacak ve oyunun sonucundaki değişiminin niteliğini açığa çıkarmaya hazır olunacaktır. Savaş tecrübesi (küçük-burjuva anlamdaki öğrenci hareketinin şiddet eylemleri bu tecrübeyi veremez) savaş içinde edinilir. Bu tecrübeye sahip olmayan bir örgüt, bu şekilde bir görevi başarması mümkün değildir. Bu nedenle, örgüt, bir yandan gerekli hazırlığı yaparken, diğer yandan planın kendi eksikliklerini de hesaba katarak hazırlar. 1971 döneminde koşullar gereği hazırlık çalışmaları, bizzat amacın bir parçası olarak, savaş içinde yapılmıştır.

Bu gerçekleri görmeyenlerin ya da görmek istemeyenlerin 71'i "direniş" olarak tanımlamaları kolay anlaşılır. (Direniş, bir saldırıya karşı durmak demektir). Bu konuda en tipik "direnişçi" DG-Y oportünistleri olmaktadır :

"... parti yapılanmasında önemli zaafklar varken açık ve yoğun baskı döneminin içine girildi. Kazanılmış mevzilerin savaşız terk edilememesi ve bu gibi başlıca politik sebeplerle 12 Martın kanlı saldırganlığına karşı savaşmak zorunda kalındı."⁴¹¹ (abç)

Evet, "zorunlu kalındı", ama nedir bu zorunluluk? "Parti yapılanmasında" eksiklik olmasına karşın gelişen olaylara tavır almak mı, yoksa "kanlı saldırganlığa" karşı mı (özel bir gelişim) zorunlu kalındı; hangi "kazanılmış mevziler" mevcuttu, ve hangisi "savaş" olarak terkedildi; "bu gibi başlıca politik sebepler" nedir vb. sorular açık ve net cevaplanmadan "savaşmak zorunda kalındı" demek, en hafif deyimle şarlatanlıktır.

⁴¹¹ "Devrimci" (!) Yol, Bildirge, s. 35.

Devrimci mücadeleden kendiliğindenciliği ve ekonomik-demokratik mücadeleyi, Parti'yi “direnen insan topluluğu” olarak anlayanlar için, 12 Mart dönemi tam bir “saçmalıklır” (!) DG-Y oportünistleri, kendi niteliklerini gizlemek için olayları bile ters çevirmekten kaçınmamışlardır. 12 Mart döneminde “kanlı saldırganlık” olarak nitelenebilecek olayların “Balyoz harekâtı” ile başladığını herkes bilir. Geniş tutuklamalar, Nurhak olayı, Sibel Erkan olayı (1971) ve Kızıldere ve idamlar (1972) 71-72 döneminde sayılabilecek (ve denilebilirse) “kanlı saldırganlık” olaylarıdır. En basitinden, eğer 12 Mart dönemi açık faşizm dönemi ise ve “*faşizm sermayenin emekçi kitlelere yöneltebileceği en azgın saldırı, dizginlenmemiş bir bağınazlık ve canavarca bir savaş*”sa⁴¹² “kanlı saldırganlığın” bizzat kendisi **zorunludur**. “Kanlı saldırganlık” diyerek ortaya çıkma ve de bunu teorik bir metinde ifade etme, kişinin bilgi ve sosyal oluşum düzeyini (?) gösterir.

İkinci olarak, 71-72 dönemi “kanlı saldırganlığı” “Balyoz harekâtı” ile başlaması da bir subjektif karar (Erim hükümetinin) değildir. Bu olaylar dizisi THKP-C'nin “1 Mayıs Harekâtı” ile, yani E. Elrom olayı ile başlamıştır. Devrimci bir eylem sonrasında, oligarşinin oturup- bekleyeceğini sanmak safdillikten öte, oligarşiden “aferin” beklemek demektir. Devrimciler zora başvurduklarında haklı ve “meşru” bir durumdadırlar. Kim ki, devrimci zorun bu durumunu kabul etmezse, o şarlatandan başka bir şey değildir (Emperyalizmin işgali sonucu sürekli milli bunalımın mevcudiyeti esprisi).

DG-Y oportünizminin “savaşmak zorunda kalındı”sı için, kalan tek şey “kazanılmış mevziler”dir. Eğer bu mevziler, bir Sibel Erkan olayında, bir Kızıldere olayındaki kuşatılma durumunu ifade ediyorsa, savaşmak zorunludur. Ama salt 1971 için değil, salt THKP-C için değil; kendine devrimciyim diyen her kişi ve örgüt için, her yerde ve her zaman zorunlu olan bir savaşa ya da “direnme” zorunluluğudur.

“1971 silahlı direniş değildir. THKP-C kazanılmış mevzileri savaşız terk etmemek ve bu gibi politik sebeplerle değil, I. Erim hükümetinin gerçek yüzünü açığa çıkarmak için harekete geçmiştir. 12 Mart'ın kanlı saldırganlığına karşı harekete geçmemiş, onun eylemleri sonucu

⁴¹² Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, s. 50, May yay.

faşizm erken doğum yaptığı için kanlı saldırganlık başlamıştır.”⁴¹³

Devrimci mücadelenin temeli kitleleri bilinçlendirip örgütleyerek devrim yapmaktır. Bu görevde ilk başta siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının yürütülmesi ile somutlaşır. THKP-C'nin 71 mücadelesi bu genel devrimci görevden ayrı ve bağımsız olarak ele almak, onu “direniş” durumuna indirgemek, THKP-C'yi politik bir örgüt ve mücadelesinin politik mücadele olarak kabul etmemek demektir (TİP-TKP-PDA bunu açıkça ifade etmelerine karşın, nitelikleri ve “devrim” (!) anlayışları nedeniyle ciddiye bile alınmaz). Lenin'in deyişiyle, **eğer gerçekten devrimci bir örgüt oluncaksa, temel görev, hayatın her alanını kapsayan, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası örgütlemektir.** (Bkz. *Ne Yapmalı?*)

Öncü savaşı aşamasında, en önemli siyasi gerçek oligarşinin görüldüğü kadar güçlü olmadığı, kof olduğu, çürük olduğu ve bütün gücünün yaygara-gözdağı ve demagojiye dayandığı olgusudur. Düzen içinde her somut olay ele alınarak, bu temel siyasi gerçek açıklanmaya çalışılır ve THKP-C böyle yapmıştır.

Burada, THKP-C bu gelişimi tespit etmiş miydi diye bir soru akla gelebilir.

Herşeyden önce Dev-Genç'in Şubat 71'de yayınladığı bir bildiride, tüm gelişim sağ ve “sol” cunta manevraları açıkça ortaya konmuştur. Keza THKP-C'nin ideolojik-politik yayın organı *Kurtuluş'* un birinci sayısında 12 Mart Muhtırasından önce basılmıştır) şöyle deniliyordu :

“Ekonomik ve politik buhran hızla derinleşiyor. Hakim sınıflar kendi aralarında çeşitli fraksiyonlara bölünmüş, düzeni kendi resmi kanunlarıyla koruyamaz duruma gelmiştir. Bu yüzden, devrimciler üzerinde karşı-devrim cephesinin baskı, şiddet ve cebri görülmelik derecede artmıştır. **Temsili demokrasi hızla rafa kaldırılmaktadır.** Artık sosyalist politikanın devrimci cesaretle sürdürülebileceği bir ülke haline gelmiştir Türkiye.”⁴¹⁴ (abç)

Bu koşullar içinde girilen 12 Mart Muhtırası sonrasında THKP-

⁴¹³ THKP-C/HDÖ , *PASS ve DG Oportünizmi-II*, Mayıs 1977 .

⁴¹⁴ Mahir Çayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

C eylemlerini sürdürmüştür. Bu dönemde en önemli iki eylem gerçekleştirilmiştir:

Birincisi, *“Coca-Cola, Pe-Re-Ja, Elvan, Mercedes-Benz, Otomarsan Fabrikası, Akbank ve daha pek çok şirket ve teşekkülün hissedar sahipleri olan Kadir Has, Mete Has, Adanalı büyük toprak ağası Talip Aksoy’un günlük hasılatları halkımızın devrimci kavgasında kullanılmak amacıyla kamulaştırılmıştır.”*⁴¹⁵

Bu eylem, maddi olanak temine yönelik bir teknik eylemin, nasıl siyasi gerçekleri teşhir için kullanılabileceğinin en iyi örneğidir. Ancak her eylem biçimi gibi, teknik eylemlerde, **belirli koşullar içinde** siyasi gerçekleri teşhir için kullanılabilir. **Değişik koşullar içinde, aynı biçim eylemlerle, aynı etkinin yaratılamayacağı açıktır.**

İkincisi, açık faşizmin erken doğum yapmasına neden olan eylemdir. “1 Mayıs Harekâtı” adı verilen bu harekâta İsrail istihbaratının ülkemizdeki temsilcisi ve CIA-MİT-SAVAK arasında koordinasyonu sağlayan Efraim Elrom kaçınılmıştır. Bu eylemin büyüklüğünü ve siyasal niteliğini belirleyen salt Elrom’un kişiliği değildir. Bu eylem karşısında, emperyalizm ve oligarşinin takındığı tavır, bu eylemin önemini sergiler. “Balyoz Harekâtı”na girilmesi ile Elrom’un önemi ortaya çıkmıştır. İkinci olarak, bir “yabancı” için halka ve küçük-burjuva aydınlara saldırarak emperyalizmle bağımlılıklarını (oligarşi ve hükümet olarak) kendileri sergilemişlerdir. Üçüncü olarak, “Balyoz Harekâtı” ile, **kendi oyununa ters bir uygulamaya girmiş ve böylece oyunu bozulmuştur.**

Böylece, *“silahlı propaganda, I. Erim hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu, altüst ederek, maskesini alacağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. İlerici, reformist, Atatürkçü’ görünümü altında açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevrelerde dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açtı.”*⁴¹⁶

Bu eylemin en önemli derslerinden birisi, hiç şüphe yok ki, az bir güçle, “dev gibi” güçlü oligarşinin niteliğinin sergilenebile-

⁴¹⁵ THKC I Nolu Bülten.

⁴¹⁶ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

ceğidir. İkinci olarak da, I. Erim hükümetinin gerçek niteliğinin devrimciler tarafından tespit edilmesi ve bilinmesi ile kitlelerce görülmesi ve bilinmesi arasındaki çelişmenin karşısında takınılan tavrıdır. Kitlelerin (başta küçük-burjuva aydın kesimin), I. Erim hükümetini “ilerici, reformist” olarak kabul etmeleri karşısında, **I. Erim hükümetinin gerçek yüzünü bizzat pratik içinde, kitlelerin kendi öz siyasi tecrübeleriyle öğrenmelerinde, onlara yardım edilmesi devrimcilerin başlıca görevidir.**

“... işçi sınıfının çoğunluğunun görüşünde bir değişiklik olmazsa, devrim olanaksızdır. Bu değişmeyi ise, kitlelerin siyasi deneyimi sağlar ... ve biz kitlelere kendi deneyimleri ile anlamalarına yardım etmeliyiz.”⁴¹⁷

“Dikta, düzenli olarak, önemli bir şiddet uygulaması olmadan paçayı kurtarmayı dener. Onu kendisini maskesiz, yani gerici sınıfların baskıcı diktası olarak gerçek kalıbı içinde **göstermeye zorlayarak**, kimliğinin ortaya çıkmasına yardım edilir, bu da **mücadeleyi artık geriye dönüşün olamayacağı son hadde kadar keskinleştirir.**”⁴¹⁸ (abç)

Ve böyle olmuştur. THKP-C'nin “1 Mayıs Harekâtı” arkasından “Balyoz Harekâtı” ile oligarşi kitlelere ve devrimcilere saldırmıştır (geniş kitle tutuklamaları, Nurhak'da THKO savaşçılarının katledilişi, Maltepe'de Hüseyin Cevahir'in katledilmesi vb.).

“1 Mayıs Harekâtı”, bir yandan I. Erim hükümetinin gerçek yüzünü kitlelere gösterirken, diğer yandan da “mücadeleyi artık geriye dönüşün olmayacağı son hadde kadar keskinleştirilmesi”, solda ikili bir değişim yaratmıştır:

“*Birincisi, genellikle öğrencilerin dışında halkın çeşitli kesimlerinden gelen pek çok yeni ve tutarlı eleman silahlı propagandanın etrafında toplanırken; legal dönemin bazı keskin 'cazip şöhretleri' de geçmişte yanlış düşündüklerini söyleyerek pasifizmin cephesine gönüllü yazılmışlardır.*”⁴¹⁹ Soldaki bu oluşum THKP-C'yi etkilemiştir. Mayıs darbesinden firar olayına dek geçen sürede THKP-C'nin sesiz kalmasının nedeni soldaki bu değişimdir.

⁴¹⁷ Lenin , “Sol” Komünizm, Bir Çocuk Hastalığı, s. 93-95.

⁴¹⁸ Che, Gerilla Savaşı: Bir Yöntem, Askeri Yazılar, s. 203.

⁴¹⁹ Mahir Çayan, Kesintisiz Devrim II-III.

“Şubat-Mayıs şehir gerilla eylemleri sonucu, halkımızın uyanık kesimlerinde düzene karşı duyulan memnuniyetsizlik devrimci sempatiye dönüşmüştür. (Sadece THKP-C'nin değil, THKO'nun silahlı eylemleri de bu konuda etkili olmuştur).”⁴²⁰

“Silahlı devrim cephesine karşı somut yönelimin olduğu ve mücadelenin tam bir nitelik sıçraması yapacağı evrede, silahlı propaganda henüz rüşeym halindeyken darbe yedi.”⁴²¹ Bu darbenin etkili olmasının temel nedeni, kısada olsa, belirli tecrübeye sahip olmuş 6-7 kişilik kadronun enterne olması ve (bunun sonucu) soldaki pasifizmin THKP-C saflarına yansımalarıdır.

THKP-C Merkez Komitesinden Mahir Çayan ile birlikte Genel Komite üyelerinden Ulaş Bardakçı, Ziya Yılmaz, Necmi Demir yakalanmış ve Hüseyin Cevahir katledilmiştir.

Aynı dönemde THKO ise tam olarak ezilmişti. Daha Mart başında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın yakalanması ile büyük güç kaybeden THKO, Mayıs ayında Nurhak olayı ve THKO İstanbul kesiminin (Cihan Alptekin ve diğerleri) yakalanması ile tüm yönetici ve ana kadrolarını yitirmiş durumdaydı.

I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünün açığa çıkması, oligarşi içinde de bazı değişimler yaptı.

“Küçük-burjuva aydın kamuoyunun desteğini yitiren emperyalizm-işbirlikçi (tekelci) burjuvazi ikilisi, bu sefer zorunlu olarak, sömürüyü disipline etmeye yönelik bir dizi rasyonalizasyon tedbirlerinden (sarı reformlardan) tavizler vererek, tekrar bu tedbirlerden zarar göreceği gerici sınıf ve zümrelerle ortak müşterekler etrafında anlaşmışlardır.”⁴²² Böylece I. Erim Hükümetine “ilerici- reformist- Atatürkçü” görünüm veren “beyin takımı”nın görevi bitmiş olmaktadır. “Beyin Takımı”nın istifaları ile, II. Erim Hükümeti kuruldu. Artık **“oligarşi içinde tam bir bayram havası hüküm sürmektedir. II. Erim Hükümeti’de, bu anlaşmanın ve gericiler arası barışın hükümetidir.”⁴²³**

71 yılının Kasım ayında Mahirlerin (Ulaş Bardakçı, Ziya Yılmaz, Ömer Ayna, Cihan Alptekin) firar olayı, silahlı devrim

⁴²⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁴²¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁴²² Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁴²³ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

cephesinin oluşumunu ve silahlı devrimci harekete dinamizm getirdi.

“12 Mart öncesinde yedi-sekiz fraksiyon halinde oluşan sol, bugün (1972) başlıca iki kampa ayrılmıştır.

- Silahlı devrim cephesi

- Oligarşinin soldaki uzantısı pasifist cephe

Silahlı propagandaya, gerillaya karşı olmanın hainlik sayıldığı hemen hemen herkesin savaş, silahlı eyleme geçme sözlerini ağızdan düşürmediği 12 Mart öncesi ortam ile 12 Mart sonrası ortam apayrı iki dünya gibidir.

En iyi devrimciliğin, en keskin gözükmek şeklinde anlayan, silahlı propagandayı ağızlarından düşürmeyen, silahlı propagandayı savunmayan herkesi hainlikle suçlayan pek çok legal dönemin keskin ‘gerilla uzmanları’ silaha sarılmaktan başka hiç bir yolun kalmadığı 12 Mart sonrasında ise, 12 Mart öncesinde devrim meselesini iyi bilmediklerini, 12 Mart’tan sonra teoriyi öğrendiklerini söyleyerek, daha önce pasifizm diye küfrettikleri uluslararası revizyonizmin çizgisine dört elle sarılmışlardır.

Bu son derece doğaldır. Çünkü **her darbe, sağ ve pasifist eğilimleri ortaya çıkartır.** ¹⁰05 yenilgisi, menşevik çizgiye geçici olarak güç kazandırmıştır”⁴²⁴

Evet, bu durum son derece doğaldır. Savaşın (askeri savaş) bizzat kendisi herşeyi apaçık ortaya sergiler.

“Savaşı bizzat tanımadığımız sürece, zorlukların ne olduğunu ve yöneticiden istenilen deha ve olağanüstü fikri yeteneklerin neye yaradığına akıl erdirilemez. Herşey o kadar basit görünür, gerekli bütün bilgiler o kadar harcalem izlenimi verir, bütün kombinezonlar o kadar önemsiz görünür ki, bunlara kıyasla en bir yüksek matematik probleminin bilimsel haysiyeti bizi daha çok etkiler. Fakat savaşın ne olduğunu gördükten sonra herşey anlaşılır hale gelir. Bununla birlikte, bu görünmez, fakat son derece etkin faktöre bir ad koymak son derece zordur. (...)

Savaşta tehlike, karakterindeki mevcut sürtünmeden

⁴²⁴ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

meydana gelir. **Tehlike savaşın temel unsuru**, herşeyi içine alan bir ortam olduğuna göre, **yargımızı değişik biçimde etkileyen şeylerin başında cesaret, yani kendi gücümüze olan güven gelir (...)** Askerleri cesur ve moralleri yüksek olduğu sürece, komutan amacını gerçekleştirmek için nadiren büyük bir irade gücü göstermek zorunda kalacaktır, **fakat güçlülük çıkar çıkmaz –** ki büyük muharebelerde bu **kaçınılmazdır– işler artık iyice yağlanmış bir makine gibi yolunda gitmez, tersine makinenin kendisi direnç göstermeye başlar** ve işte bu direnci kırmak komutanın hesabına büyük bir güç gerektirir. İtaatsizlik ve karşı gelme bu direncin tek nedeni değildir. Bütün maddi ve manevi güçlerin çözülmesi, bunun yarattığı genel çöküntü, kanlı fedakârlıkların komutanın önce kendinde sonra bütün adamlarında yenmek zorunda olduğu yürekler acısı görüntüsü, kendine doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak intikal eden bütün o **izlenimler, duygular, kuşkular ve özlemler: işte makinenin bozulduğu bunlardan belli olur.** Erlerin gücü birbiri ardından çöktükçe, iradeleri artık bu gücü korumaya yetmedikçe, kitlenin tüm iç direncinin ağırlığı komutanın omuzlarına yüklenir, bütün yük komutanın iradesine biner. **Kendi cesareti başkalarının cesaretini körüklemeye yetmezse, kendisi de kitlelerin seviyesine düşecek, tehlikeden kaçan ve utanç nedir bilmeyen hayvan tabiatının aşağılık bataklığına saplanacaktır.**⁴²⁵ (abç)

Legal dönemin keskin “gerilla uzmanları”nın durumu işte budur.

THKP-C içerisinde ortaya çıkan sağ-pasifizmin 12 Mart sonrasında ortaya çıkması, belirli bir süre örgüt içi tartışma ve çatışmalar egemen oldu. 3 kişilik THKP-C Merkez Komitesi’nden Yusuf Küpeli ve Münir Aktolga ile birlikte Genel Komite’den bir kısım unsurlar sağ-pasifist görüşleri piyasaya sürdüler. Ve sonuçta *“Partimizin ideolojik-pratik ilkesine aykırı bir rota izleyen bu grupçuluk, Parti Genel Komitesi üyelerinin oy çoğunluğu ile Parti’den ihraç edilmişlerdir.”*

⁴²⁵ Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 94-115.

(Kesintisiz Devrim II-III)

Yusuf Küpeli-Münir Aktolga'nın başını çektiği bu pasifist grupuğun THKP-C içersindeki sorumlulukları ihracın temelini belirler. Mahir yoldaşın ifadesiyle, bunlar Mayıs darbesinden sonra tüm örgüt olanaklarını kendilerinin saklanması için kullanmışlardır. Ayrıca kabul edilmiş kararları tek yönlü olarak uygulamadan vazgeçmişler ve Parti içinde kararlara oy verenlerin bir kısmı içerde olmasından yararlanarak yeni kararlara almışlardır. Tüm bunlar "ideolojik" (!) aynlığın durumunu açığa çıkarmış.

"Bütün ideolojik aynlıkların temeli PDA oportünistlerinin dediği gibi, devrim isteyip istememeye değil ( nk  sosyalist geçinen herkesin subjektif niyeti genellikle devrimin olması doğrultusundadır) devrim yapmak için yola çıkılmaya, savaşmaya cesaret edip etmemeye dayanır. İşte bu yüzden **devrim için savaşmayana sosyalist denmez.**"⁴²⁶

Bu pasifist unsurların **d nek** ve **hain** olmasının temel nedeni buradan kaynaklanır. Yoksa bunların "*mahkemeler sırasında çok daha kötü işler yapmaları ve kötü şöhret edinmeleri*"⁴²⁷ değildir. Böyle bir anlayış, bu d nek ve hain grupuğun tavır ve davranışlarının savaş içinde değil, savaş dışı kaldıktan sonra yaptıklarını kabul etmek demektir ki, bunda olayları tersine çevirmek demektir. Biz THKPC/HD  olarak, THKP-C içinde "*(Y-M) kliği*" anlayıřını⁴²⁸ kabul etmiyoruz ve edilemez.

THKP-C'yi savaşın en önemli yerinde yolda bırakan bu d nekliliğin ve hainliğin diğer bir nedeni de, "**kısa sürede ve kolayca zafer kazanma**" umut ve düşüncesidir. Bu düşüncenin en  ztl  ifadesi "**yapılan eylemler kitlelerde sempati yaratıyor, ama hepsi o kadar...**" sözleridir.

"Doğrudur. Kitleler bizlere karşı sempati duymalarına rağmen, henüz aktif olarak desteklemiyorlar ve mücadelenin içine girmiyorlar. Bu son derece doğaldır. Ne bekleniyordu yani? 5-6 askeri eylem sonucu kitlelerin ayaklanıp, devrim yapması mı?

⁴²⁶ Mahir ayan, *Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi*.

⁴²⁷ "Devrimci" (!) Yol, Sayı, 18, s. 13.

⁴²⁸ "Devrimci" (!) Yol, Sayı, 18 s. 13 .

Bu pasifistlerin devrimci mücadeleyi kısa bir süreç olarak görmelerinin ve sosyal oluşumdan habersizliğin bir kanıtıdır.” (*Kesintisiz Devrim II-III*) (abç)

“*ASD’ye Açık Mektup*”a imzalarını atan ve THKP-C Merkez Komitesi’ne gelmiş kişilerin bunları bilmeyeceğini sanmak, en hafif deyimle, saflık olur. Bu grupçuk, bunları bilmelerine ve tekrar tekrar anlatılmasına rağmen, savaşı terketmiş olmaları dönem ve hainlik durumunu belirler.*

1972 Ocak ayında THKP-C’nin ve (genel olarak) solun durumu buydu.

THKP-C içersindeki tüm dönem-hain ve pasifist unsurlar ihraç edildikten sonra, yeni baştan bir organizasyona gidildi. (Ancak bu THKP-C içinde pasifist görüşleri savunan kimse kalmadı anlamında yorumlanamaz. Saflarda sağ-pasifist görüşleri savunanlar kalmıştır, ancak bunlar o günlerde sessiz kaldıklarından ve bunlarla uğraşacak zaman olmadığından dokunulamamıştır.) Örgüt içinde yeni bir işbölümü yapıldı ve daha önce tespit edilen (*Kesintisiz Devrim II-III*’de açıkça ifade edilen) stratejik rotaya uygun olarak çalışmalara devam edildi.

1972 yılında THKP-C’nin önünde birbirine bağlı üç ana görev bulunmaktaydı: **II. Erim Hükümeti-Deniz Gezmiş’lerin idam kararı ve kır gerillasının yaratılması-şehir gerillasının geliştirilmesi. İlk iki ana görevin tarihsel bir önemi vardır. Üçüncüsü ise, bu tarihsel göreve bağlı olarak, hem görevin başarısı, hem de Öncü Savaşının geliştirilmesi için şarttır.**

İlk olarak, şehir gerillası ile başarmayı düşünülen ilk iki ana görev, şehirlerin o günkü durumu (oligarşinin denetim ve baskısının olağanüstü artması) ve THKP-C’nin şehir örgütlenmesinin

* Bazılarına göre bu olay “kişisel sürtüşme-kişiler arasındaki kariyer çatışması”dır. Bu nu ileri sürenler, firar olayı sonrasında Mahir Çayan yoldaşın Yusuf Küpeli ile bir kez konuşması ve bu konuşmada da “yazıları yazanda benim, eylemleri yapan da benim” diyerek kovmasını gerekçe (!) yapmaktadır. Ayrıca daha sonra “konuşma” teklifi gelince, sadece “ama Münir’le konuşuruz” denilmesi bu gerekçeye (!) destek olarak kullanılmaktadır. Bir dönemlik ve hainlik olgusunu bu biçimde lafızlarla ele almak şartlanlıktan başka bir şey değildir. Herşeyden önce THKP-C içinde teorik-pratik seviyesi en yüksek olanların birisi olan Yusuf Küpeli’dir ve bu kişinin “meseleleri daha önce bilmiyorduk, okuduk öğrendik” demesi inandırıcılıktan uzak olduğu kadar, savaşı terk etmesi için gerekçe yapması bu kişiden özel olarak sorulmasını zorunlu kılar. Ki bu kişi Mayıs Darbesinden sonra THKP-C’nin kararlarını belirleyen tek kişi durumundadır ve bu yüzden ilk hesap verecek kişidir.

(darbeler ve ihanetler yüzünden) zayıf olması üzerine, daha geniş bir plan içinde ele alınmıştır. Ve “Deniz’lerin idamını önleme” olarak bilinen hareketin, **kırsal alanda** yapılmasına karar verildi. (Bunları, o günlerde neler konuşuldu vb. şeylerle değerlendirmek eksik olacaktır. Çünkü yapılan planın bütünlüğü bir-iki kişi dışında bilinmemekte olup, her kişi kendi ile ilgili parçayı bilmektedir.)

1972 Şubat ayında meydana gelen olaylar, daha önce düşünülen ve kısmi anlamda uygulamaya sokulan planın değişmesine yol açmıştır. Ulaş Bardakçı yoldaşın öldürülmesi ve Ziya Yılmaz’ın yakalanması (aynı gecede) üzerine “*uzun bir faaliyetsizlik dönemi*” ne geçiş için, kırsal alanlarda tarihsel görevlerin yerine getirilmesi zorunlu olmuştur. Eldeki kadroların uzun süreden beri aranmakta olmaları da **kırsal alanı** zorunlu kılmıştır.

Genel olarak düşünülen taktik şudur :

Önce, gerek II. Erim Hükümetinin (yeni bir olgu) niteliğini teşhir ve I. Erim Hükümeti ile (niteliği bellidir) bağlantısını sergilemek, gerekse (temel olan ve birinci yön için kullanılacak olan) Deniz’lerin idamını engellemek ve de yaratılan etkiyi (potansiyel) devam ettirmek-kuvvet gösterisi yapmak amacıyla gerilla eylemlerini sürdürmek. Buna paralel olarak, oligarşinin dikkatini kırsal alanlara çekerek (kırsal alanda eylem yaparak), şehirlerdeki denetim ve baskıyı, nispi olarak da olsa, azaltmak ve böylece şehir kadrolarının (nispi olarak) daha rahat hareket etmelerini sağlayarak buralardaki etkiyi örgütlemek ve şehir örgütünü geliştirip, pekiştirmek. Şehirlerden gücünü kırsal alana kaydırarak olan oligarşinin, buralardaki baskı ve denetimini dağıtmak amacıyla, kırsal alandaki kadroları ikiye ayırarak; birinci kısım oligarşinin dikkatini kendi üstüne çekecek ve bu amaçla eylemler düzenleyecek; ikinci kısım, uzun dönemli olarak kır gerillasının hazırlığına girişecektir.*

THKP-C’nin 12 Mart döneminde yetişmiş profesyonel kadrosu kırsal alana geçmiştir (Karadeniz). Bu bölge, örgütsel olarak daha iyi durumda olup, taktik planın uygulanması için gerekli

* Bu plan, kimilerince “böyle şey yoktur”, “böyle bir şey düşünülmemiştir” denilerek reddedilmektedir (DG- Y). Bugün bu plan hakkında en son bilgiye sahip olabilenlerden sadece Ertuğrul Kürkçü hayattadır. Ve bu plan E. Kürkçü, yakalandıktan sonra Sıkıyönetim Mahkemelerinde ifade etmiş ve dosyasında mevcuttur. DG-Y oportünistlerinin karşı çıkış nedeni açıktır, Öncü Savaşını somut koşullara bağlı taktik evreye indirgemek. Bu nedenle tüm gerçekler ters-yüz edilmektedir.

olanaklara sahip olan ve taktik plan için uygun bir bölge teşkil etmektedir.

Bu taktik göstermiştir ki, **savaşı belirleyen teknik malzeme ve nicelik değil, kadro ve insiyatifli yönetimdir. Ve her taktik devrim ve karşı-devrim arasındaki (somut) güçler dengesine ve savaşın devrimci karakterine (somut amacına) göre belirlenir.** THKP-C'nin 12 Mart dönemindeki mücadelesinin en önemli derslerinden biri de budur. (Bu taktik, Öncü Savaşını ele alırken belirttiğimiz politik ve askeri ilkelere dayanır.)

İşte bu nedenle Kızıldere bir son değil, başlangıçtır.

Ancak hayat her zaman planlara uymaz. Ortada bir savaş varsa bu çok daha açıktır. En ufak bir olay, önemsenmeyen bir de-tay (taktik planlarda zaten yer alamaz) herşeyin gidişini değiştirir. Ama bu planın (taktik) yanlışlığını ifade etmez. Çünkü hiç bir plan, hayatın karmaşıklığını ve giriftliğini önceden düşünsel planda tam olarak çözümleyemez ve çözümlenmesi de beklenemez. Ancak *“hayatın giriftliğini ve karmaşıklığını ve de çok yanlışlığını kolay anlaşılır hale getirerek, eylem kılavuzluğu görevini yerine getirir.”* Bu andan itibaren, planın başarı ya da başarısızlığını örgütsel çalışma, kadrolar belirler.

1972 Mart ayında gelişen tüm olaylara rağmen THKP-C, somut koşullara uygun olarak yaptığı plana bağlı olarak çalışmalarını sürdürdü. İlk olarak Ünye Radar Üssü'nde bulunan 2 İngiliz ile 1 Kanadalı kaçınıldı ve Kızıldere köyüne gidildi. Aynı zamanda eylemle ilgili açıklama yapıldı. Ancak bir kısım yakalanmalar sonucu (Ünye-Fatsa yakalanmaları, Kızıldere'ye gidilen kamyonun ele geçmesi vb.) Kızıldere'de bulunan THKP-C ve THKO savaşçıları kuşatıldılar. Bu durumda devrimci olarak ve örgüt üyesi olarak yapılması gerekeni yaptılar. Yani sonuna dek teslim olmadılar. Havadan ve yerden yapılan bombardıman sonucu “Onlar” şehit edildiler. Bu olay sonrasında oligarşi büyük ölçüde “rahatlama” içine girdi. Artık silahlı devrim cephesi yenilmiş, tüm yöneticileri yokedilmiştir!

Sonuç olarak diyebiliriz ki, THKP-C'nin 1971 mücadelesi Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ışığında, bu döneminin somut koşullarının tahliline dayanan uygun taktiklerle yürütülmüştür.

“Stratejik öneme haiz mücadele anlayışı ve ve bu mücadeleyi yürütebilecek maddi ve fiili örgütlenme sorunları çözümlendikten sonra, mevcut durumun tahlilini-

den çıkacak politik hedeflere yönelmek mücadeleyi rayına oturtur, karşı-devrim cephesini zaafa uğratar.

Bu nedenle doğru devrimci taktiğimizi kurabilmek için, önce onun stratejiyle olan bağlantısını yakalamak gerekir. Gelişen olayların kendi özeli içinde gözlemek ve unsurlarını yakalamak yetmez, esas olan özelin içindeki stratejik yanı yakalamaktır. Bu anlamıyla taktikler, proleter devrimci hareketi götüren, stratejiye bağımlı politika-dır.

Doğru taktik politikaların tespiti, bu politikanın yürütülmesinde **mutlaka başarı elde edileceği anlamına gelmez**, politik hedeflere soyutun içinde varılmaz, herşey somutun canlı pratiğinde gerçeklik kazanır. Somutta ise, **taktik planda güçlü olan** oligarşi ve onun siyasal zoru vardır. Bu nedenle **somutta iki karşıt hareket kendi güçlerine göre başarı ya da başarısızlığa uğrarlar. Kavranılması gereken, doğru taktiklerin gücümüzü arttıracığı ve taktik yenilgilerin gelip geçici olacağıdır.**⁴²⁹

⁴²⁹ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

III. KIZILDERE SONRASI

30 Mart 1972 Kızıldere olayı ile birlikte ülkemizde gelişen olaylar, solun yapısı ve silahlı devrimci hareketin durumu, yenilgi sonrası bir ortam ve bu ortamın havası ile koşullanmıştır.

1971-72 silahlı devrimci mücadelede kitlelerde geniş bir etki yaratmıştır. Ancak yaratılan etkinin silahlı devrimci mücadeleye yönelik olmasına rağmen, yaratılan etki örgütlenememiş olması, etkiyi belirsiz bir niteliğe sokmuştur. Bu belirsizliğin anlamı ise, kendine devrimciyim diyen her kişinin ya da grubun bu etkiyi kullanabileceği demektir. Kızıldere sonrasındaki dönem, işte bu etkinin oportünist amaçlarla kullanılmaya çalışıldığı ve de buna karşıt olarak devrimci bir örgütlenmenin oluşturulmasına çalışıldığı dönemdir. Kızıldere sonrası gelişen olaylar ve mücadelelerin THKP-C/HDÖ'nün tarihsel gelişimini ifade ettiğini söylemek pek yanlış olmayacaktır. Bu dönemi üç kısımda ele alacağız:

a- Birinci Dönem (1972-74)

Kızıldere sonrasında, tüm düşünce silahlı devrimci mücadelenin devam ettirilip, ettirilmeyeceği üzerineydi. 71'in yarattığı etki geniş bir dinamizm yaratmıştı. Ancak THKP-C yönetiminin 1972 Şubat ve Kızıldere olayları ile tamamen yok edilmesi, bu dinamizmin kullanılmasına olanak vermemekteydi.

Hemen Kızıldere sonrasında Jandarma Komutanı General Eken'i kaçırmaya yönelik girişim ve aynı günde meydana gelen uçak kaçırma olayı, oligarşinin sola yönelik bir saldırısı ile sonuçlandı. Her iki olayda (bağıntısız iki olaydır) başarısızlığa uğraması ve soldan yeni bir "toplanma"ya gidilmesi 1972 yılının kalan süresini koşullandırdı.

1972 yaz aylarından itibaren, *Kesintisiz Devrim-I* ve yeni ortaya çıkmaya başlayan *Kesintisiz Devrim II-III* (çok az da olsa) okundu. Her dönemde olduğu gibi, okulların açılması ile nispi bir hareketliliğin ortaya çıkması 72 sonlarında belirli bir **oluşum** yaratmaya

başladı. Ancak revizyonizm ve pasifizm (özellikle TKP ve Doktorculuk) kendisine uygun bir ortam bulmuştu. Bu koşullar içinde, devrimci teorinin savunulması bile başlı başına bir eylem olmaktaydı.

1971-72 döneminde yakalanan unsurların büyük çoğunluğunun, mahkemelerde ihanetlerini açıkça sergilemeleri ve silahlı devrimci mücadeleyi en adi biçimde suçlamaları, 71'in yarattığı etkiyi ve dinamizmi ve de yeni yeni oluşan birliği geniş ölçüde sarstı. Daha o günlerde, genel teorik eğitimi eksik ve buna bağlı olarak özeli kavrayamayan pek çok genç ve samimi unsur, büyük bir şaşkınlıkla sağa-sola dağıldılar.

73 yılına işte böyle bir hava içinde girildi. Bu sıralarda TİKKO'nun ortaya çıkması ve daha adının bile duyulmadan dağıtılması, tüm soldaki oluşum (aynı yöndeki oluşum) hızlandırdı.

73 Ekim seçimlerinin yapılacağını kesinleşmesi, herşeyin daha ciddi ve kalıcı biçimde yapılmasını zorunlu kılıyordu. Oportünizm ve revizyonizme karşı ve bunların silahlı devrimci mücadeleye yönelik saldırı ve tahrifatlarına karşı açık bir mücadele koşulları mevcut değildi.

Hapishanelerde bulunan unsurlar ise, “uslu durmayı”, “hiç bir şey yapılmaması”nı söyleyerek, tüm çabaları engellemeye çalışıyorlardı. Bu durumda devrimci olarak yapacak hiç bir şey görmeyen tüm samimi unsurlar, seçim havası içinde “CHP için”, “CHP içinde” çalışmayı “devrimci” çalışma olarak kabul ediyorlardı.

Bu durumda silahlı devrimci mücadeleyi savunanların önünde **iki yol** vardı: Ya her türlü örgütlenme çabaları ilerideki (seçim sonrası) “elverişli şartlara” bırakıp, içerdekilerin de “tavsiye” ettiği gibi “okuma ve araştırmaya” yönelinecekti; ya da ne kadar zor olursa olsun, küçük çaplı da olsa örgütlenme çalışması sürdürülecekti.

Ve ikinci yol tercih edildi. Belirli sınırlar içinde de olsa, genç ve samimi bir avuç unsur biraraya gelmişti. Ancak ne örgütsel tecrübe, ne de ideolojik seviye mevcuttu. Bu durumda pek çok şeyin arasında, ideolojik seviyenin yükseltilmesi yönündeki çalışmaya ağırlık verildi. Bir yandan öğrenci hareketinin içinde, öğrenci kesiminin akademik-demokratik örgütlenmesi yürütülürken; diğer yandan da çeşitli bölgelerdeki unsurlarla bağ kurmaya çalışılıyordu.

Bu yıl aynı zamanda, 71 silahlı devrimci hareketin yenilgiye karşın, başarısının ülke politik yaşantısında ortaya çıktığı dönemde. 73 seçimleriyle birlikte CHP, 71'in kitleler üzerinde yarattığı sempatiyi ve politize olmayı kullanarak, seçimlerden “en büyük” parti olarak çıktı. 12 Mart öncesinde “umudunu” düzenin şu ya da bu partisine bağlamış olan kitleyi politize eden silahlı devrim cephesi, bu potansiyeli kullanamadığı için, yeni “umut”lara yönelinmesini engelleyemedi. Ve artık kitlelerin “umudu” Ecevit olmuştu. Böylece ülkemiz devrimci mücadelesinde niteliğinin kitlelere bizzat siyasi pratik içinde gösterilmesi gereken bir olgu **belirginleşmiştir**.

73 sonları ve 74 başlarında ağır baskı koşulları, yerini nispeten daha rahat bir ortama bıraktı. Bu ortam oportünizme ve revizyonizme en elverişli koşulları yarattı. Solda “*İlke-Kitle*” olarak bilinen (ve daha sonra TSİP haline dönüşen) revizyonistler geniş bir örgütlenmeye girdiler.

TKP’sinden TİP ve Doktorcusuna kadar her çeşit revizyonist ve oportünist kesimlerin ortak bir hareketini içeren bu oluşum “71 hareketini savunan” unsurlar arasında yeni bir oluşum yarattı.

“*İlke-Kitle*” oportünistleri, daha dergilerinin ilk sayısından itibaren silahlı devrimci harekete saldırmaya başladılar. Bunların dayanak noktası Rus devrimi olmaktadır. Bunun üzerine “*Rus Devriminden Çıkan Dersler*” yayınlandı ve peşinden de Mahir Çayan yoldaşın *Toplu Yazıları* çoğaltıldı.

O günlerde silahlı devrimci mücadeleyi savunanlar, 72 döneminde olduğu gibi, “silahlı devrim cephesi” şeklinde bulunuyordu. THKP-C ve THKO şeklinde bir ayrım yapılmamaktaydı. Ancak “*Rus Devriminden Çıkan Dersler*” ve “*Toplu Yazılar*”ın yayınlanması, ilk kez bu ayrımı vurguladı. Artık Türkiye solunda “Cepheciler” mevcuttu. Bu da 71 silahlı devrim mücadelesinin savunulmasında bir nitelik sıçraması yapılmasını sağladı. Artık çabalar örgütlenme ve örgüt kavramları ile bütünleşmeye başladı. Oportünizmin ve revizyonizmin Rus devrimine dayanarak yürüttüğü saldırıların etkisi sınırlandırılınca, bu kez “yeni” yöntemler uygulanmaya başlandı. Bunların başında *Kesintisiz Devrim II-III*’e yönelik tahrifatlar gelmekteydi. Oportünistlere göre, Mahir Çayan yoldaşın “böyle bir yazısı yoktu”! Günümüze kadar gelen bu konudaki gelişmelerin başlangıcı olan bu “iddia” “*Toplu Yazılar*”ın yayınlanması ile geniş ölçüde boşa çıkartıldı. Ancak bu olay, oportünizmin daha sonraki

saldırı ve tahrifatları ile birlikte düşünüldüğünde ne yapmayı amaçladığı anlaşılabilir. **Onların amacı, 71'in yarattığı etkiyi** (buna CHP'den kalan etkiyi demek daha doğrudur) **kendi oportünist amaçları için kullanmaktı.**

“Tarihte devrimci düşünürlerin öğretileri ile, kurtuluşları için mücadele veren ezilen sınıfların önderlerinin başına gelen şey, bugün de Marks'ın öğretisinin başına geliyor. Egemen sınıflar, sağlıklarında büyük devrimcileri ardı arkası gelmez cezalarla ödüllendirirler, **öğretlerini en vahşi düşmanlık, en koyu kin, en taşkın yalan ve karaçılma kampanyalarıyla karşılarlar, ölümlerinden sonra, büyük devrimcileri zararsız ikonlar** durumuna getirmeye, söz uygun düşerse, **azizleştirmeye**, ezilen sınıfları ‘teselli etme’ ve onları aldatmak için **adlarını bir hale ile süslemeye çalışırlar. Böylelikle devrimci öğretileri değerden düşürülür ve ihtilâli keskinliği törpülenir. Burjuvazi ve işçi hareketi oportünistleri bugün ise Marksizmi ‘evcilleştirme’ biçimi üzerinde birleşiyorlar, öğretinin devrimci yanı ve ihtilâli ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor. Burjuvazi için kabul edilebilir ya da böyle görülen şeyleri ön plana çıkarılıyor ve övülüyor.**”⁴³⁰ (Lenin) (abç)

Lenin'in Marks için söylediği bu sözler, ülkemizde de aynen gözlenir. Oportünizm, Lenin'in belirttiği biçimde ilk kez bu dönemde 1974 ortaya çıktı. Önceleri “eli bıçaklı, beli silahlı” anarşizm diye “eleştiri”len, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ve bunun formüle edildiği *Kesintisiz Devrim II-III*, giderek “yanlış bir hareketi jüstifiye (haklı gösterme) etme” çabaları (HY'nun “proleter devrimci” (!) saflarına geçenlerince -1975), “troçkizm ve ultra-emperyalizm teorisi” (TSİP-1975), “Debrayizm, sol fokocu anlayış” (KSD) olarak “eleştirildi”. Bu uygulama uluslararası revizyonizmin çizgisini savunanlarca yürütüldüğü anlamda büyük öneme sahip değildi. Bu kesimin çabaları, daha çok “azizleştirme” ve ölen devrimcilerin “adlarını bir hale ile süsleme” açısından önem kazanıyordu. Bu revizyonist unsurlar, bu yolla “devrimci öğretileri, değerden düşürür ve ihtilâli keskinliği törpülenir” duruma getirilmesine yardımcı oluyor-

⁴³⁰ Lenin, *Devlet ve İhtilâl*, s. 10.

lardı. “Şanlı 71 direnişi”, “Kızıldere bir manifestodur”, “yiğit yurtsever devrimciler” vb. ifadeler bunun somut görünümüdür.

THKP-C’inden çıkan ve ona sahip çıktığını “ima eden” oportünistlerin durumu, Lenin’in sözlerine daha çok uygundur. Bunlar “*gözle görülmez, denebilirse cezalandırılmaz biçimde, derece derece partilerine fesat sokan ... yeni ilkeler için*” (Lenin) mücadele veren en tehlikeli oportünistlerdir.

Bunların görevi ise, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni “evcilleştirme”dir. Bunlar Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin ve THKP-C’nin “burjuvazi için kabul edilebilir ya da böyle görünen şeyleri ön plana çıkartıyor ve övülüyor”. Bunlarca silahlı propaganda “cazip bir eylemin bezirganlığını yapma” olarak tanımlanıyor ve Öncü Savaşı “taktik evre veya ara aşama” olarak ele alınıyor. Bunların Türkçesi ise; Öncü Savaşı belirli koşullarda söz konusu olabilir, bu koşullarda 12 Mart dönemleridir; sizler (yani oligarşi) 12 Mart dönemi gibi bir dönemi bir daha yaratmayın, bizde uslu devrimci (!) gençler olarak Öncü Savaşı yapmayız.* Hem siz Kesintisiz II-III’e bakmayın, öyle görüldüğü gibi tehlikeli değildir. Onun tehlikeli görülmesinin nedeni “tashih” edilmemiş olmasındandır. Eğer Mahir sağ olsaydı “tashih” edip düzeltirdi. Biz bunu yapıyoruz. Ama bunu anlamayan bazı “aceleciler” var, tehlikeli olabilirler. Hem bizim onlarla hiç bir ilişkimiz yok ve şu anda “nerede ve neyle iştiğal ettiklerini bilmiyoruz”!

Bu oportünistler (“evcilleştirme” çabalarnı) bunla da yetinmezler. Mahir Çayan posterleri ile “onlar” sözleri ile “adlarını hale ile süsleme”ye özel gayret gösterirler. Silahlı devrimci mücadeleyi örgütsüz bir “hareket”e indirgeyip, bunu “THKP-C Hareketi” sözleri ile resmileştirirler. (Öyle ya THKP-C ile THKP-C “Hareketi” aynı şey değildir. Birincisi bir örgütü ve örgütlenmeyi ifade etmesine karşın; ikincisi niteliksiz bir süreci ifade eder.)

Bu oportünistlerin, 71 için “kazanılmış mevzilerin savaşız terk edilmemesi” olarak yaptıkları tespit bu yüzdendir. Gerçekte ise, “... **bunlar, düşman topçuğunun ateşine maruz bulunan gececi mevzilerdir. Bu mevzilerin adı parlamentodur, yasallıktır,**

* Ama oligarşi için 12 Mart gibi dönemler kaçınılmaz olduğu için “zorunlu bir devre” demekten geri kalmazlar. Bu da Marksizmin evrensel tezlerini açık inkâr etmemek için yapılan kelime oyunudur. Çünkü herşey, son tahlilde, zorunluluk içerir.

yasal ekonomik grevdir. Ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır ... ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevziler elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasi oyuna katılmak iznini alabilmek için uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalarla ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı biçimde kaldırarak halklara son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimiz olmadığını ispat etmek lazımdır.”⁴³¹ (Che) (abç)

Ve bu oportünistler işte bunu “ispat etmek” peşindedirler.

İşte 74 yıllardan itibaren başlayan revizyonist ve oportünist saldırıların gelişimi ve amaçları budur.

Bu dönemde THKP-C/HDÖ, bağımsız bir siyasi örgüt (THKP-C/HDÖ) değil, bazı kişilerin içerden çıkmasını bekleyen küçük bir grup idi. Bu dönemde sağlam unsurlar örgütlenmeye çalışmakla beraber, hiç kimse bu örgütlenmenin ilerde Türkiye devrimini gerçekleştirmeyi üstleneceğini düşünmüyordu. O günkü genel düşünce, afla birlikte dışarı çıkacak olan bazı arkadaşlarla birlikte Öncü Savaşına devam etmekte. Böylece herşey yeniden değil, az da olsa varolan bir yapının üzerinde yükselecekti. Ancak kısa sürede (af sonrası) bu düşüncemizin yanlışlığını anladık. Aslında bu kişilerin arkadaşlığından öte “cazip şöhreti” bizleri bu düşünceye itmişti. Pratikte görüldü ki, bu kişiler “eski” olmak ve bunun getirdiği “cazip şöhret” ten başka hiçbir özellikleri yoktu. Bu dönemde, “cazip şöhretler”in gerçekte **turnak içinde** cazip şöhret olduklarını anladık.

İlk olarak THKP-C Genel Komite üyeliği yapmış bir kişinin 8 sayfalık bir yazısı ile içerdekilerin (“cazip şöhretlerin”) niteliği açığa çıkmaya başladı. Daha sonra, bugünkü KSD yöneticileri ile yapılan görüşmelerde bunların sağa saptıkları açığa çıktı. Bu kişilere göre “geçmiş ve Öncü Savaşı yanlışdır”. Doğrusunun kendileri için ne olduğu sorulduğunda ise “doğrusu bulunur” diyorlardı. Ve KSD o günden (1974 sonları) bugüne dek “doğruyu bulma” gayreti için-

⁴³¹ Che Guavara, Latin-Amerika Devriminin Taktik ve Stratejisi, *Siyasal Yazılar*, s. 115-16.

dedir. (O tarihlerde ise, –Acil’de de belirtildiği gibi– “felsefe” ile uğraşıyorlardı).

Bunlardan sonra, ne yaptığı ve kimle birlikte olduğu belli olmayan bazı kişilerle konuşuldu. Daha sonra DG-Y oportünizmini oluşturan bu kişiler, bizlerce bazı şeyleri bilmeseler de “samimi ve namuslu” kişiler olarak kabul ediliyordu (zaman içinde bunların “samimiyet” ve “namusluluğunun” da tırnak içinde olduğu da ortaya çıktı). Bu kişilerle yapılan görüşmelerde (Öncü Savaşı ve silahlı propagandayı kabul ettiklerini söylüyorlardı) Öncü Savaşı ve silahlı propaganda ile ilgili olarak örgütlenme ve hazırlık aşaması konusunda (o günlerin temel sorunu) hiçbir şey söylemediler. Mahir’in yazılarını tekrar okuyacaklarını, tekrar düşüneceklerini ve geçmişin eleştirisinin mutlaka yapılması gerektiğini söylediler. Silahlı devrimci mücadelenin değil, her türlü mücadelenin eleştirisi mutlaka yapılmalıdır. Ama neye göre, nasıl, niçin eleştirilecektir? Eleştiriye hangi yönden yaklaşılacaktır? THKP-C’nin ideolojik-politik çizgisi mi yanlıştır, yoksa bu çizginin tüm gerekleri yerine getirilememiş midir? THKP-C’nin “*ideolojik temellerinin eksik ve sağlam olmayışı*” mı⁴³², yoksa Öncü Savaşı ruşeym halinde darbe yemesi ve bunun üzerine döneçlik ve hainliğin ortaya çıkması mı, eksik ve sağlam olmayan örgüt yapısını yaratmıştı? Bu sorulara açık cevaplar getirilmeden yapılacak eleştiriler, eleştiri olmaktan öte THKP-C’yi “evcilleştirme” olur ve de öyle olmuştur.

İşte bu ilişkiler içersinde (1974 Şubat) CHP-MSP koalisyonu kurulmuştu. Bu koalisyon döneminin en belirgin özelliği siyasi af, Kıbrıs çıkartması ve enflasyonist politikadır. Kıbrıs’ın yarıya yakın kısmının işgal edilmesi, bugünden sonra oligarşinin sorunlarının içinde “Kıbrıs sorunu” baş köşeyi işgal etti.

Özellikle CHP’nin küçük üreticilere yönelik taban fiyatı ve “ücretlerin fiyatların önünde gitmesi” gibi uygulamaları, her ne kadar ekonomiye canlılık getirmişse de, enflasyonist gidişi hızlandırmıştır (emiyon hacminin büyümesi). Keza Kıbrıs savaşı harcamaları da (yaklaşık 1 milyar dolar) bütçeye önemli bir yük getirmiş ve bunu karşılamak için alınan tedbirler enflasyonu daha da hızlandırmıştır.

CHP, MSP ile ortaklığı döneminde, gerek Kıbrıs çıkartması

⁴³² “Devrimci” (!) Yol, Sayı: 17, s. 10 ve Sayı: 18, s. 12.

ile sağladığı “prestij”, gerek İstanbul sanayi burjuvazisinin desteğini sağlaması, gerekse yüksek taban fiyatları ile köylülüğün taleplerine cevap vermiş durumdayken, bir başka deyişle kendini güçlü bir iktidar olarak gördüğü bir sırada, MSP ile anlaşmadığını ve ortak programın işlemediğini ileri sürerek ortaklığa son vermiştir. Açıktır ki, CHP bu manevrası ile birlikte ileri sürdüğü erken seçim için gerekli sınıfsal desteği sağladığını hesap ederek hükümetten çekildi. Bir diğer hesabı da, “diğer partilerin gerek iç çelişkileri, gerekse parlamento aritmetiği” bakımından uzun süre ayakta kalabilecek bir hükümet kurabilme olasılığını görmemesidir.

b- İkinci dönem (1975-26 Ocak 1976)

CHP-MSP koalisyonununun 1974 Eylül-Ekim aylarında sona ermesi ile birlikte, “askerliğini yapmış bir ekonomi”nin durumu ve politik ve sosyal bunalımın hızla derinleşmesi karşısında bir “erken seçim” formülü çözüm olamazdı. Tersine seçim ortamı ile koşullar daha da ağırlaşacaktı. Bunun yerine ekonominin sorunlarını geçici olarak da olsa düzenleyecek, 71’den beri sürekli gelişen sosyal uyanış ve açık politik tepkileri pasifize edecek (ve de oligarşiyi yedekleyecek) bir uygulama zorunluydu. Bu uygulama için “erken terhis” olmak zorunda kalmış ekonomiyi yeniden “askerliğini” yapmaya (tamamlamaya) yöneltici yöntemler, oligarşi için bir son olabirdi. Bu yüzden partileri yolu ile uygulamaya girmek daha doğru olacağı gibi, ileride oligarşi için yeni alternatifler yaratabilirdi. Bunun üzerine AP, önce DP’yi parçalayarak, daha sonra da bağımsızları (DP’den ayrılanlar) yanına çekerek, MSP-CGP-MHP ile MC’yi kurdu. I. MC olarak bilinen bu koalisyonda MSP, iktidarda olmaya devam ederek, yürütmenin olanaklarından yararlanarak, siyasal etkinliği güçlendirmek ve bu siyasal etkinliğini kullanarak sınıfsal tabanına (küçük ve orta sermayeye) çeşitli olanaklar sağlamayı amaçlıyordu. MSP, parti olarak, oligarşiyi oligarşik yönetime karşı değildir. MSP için önemli olan temsil ettiği sınıfların da oligarşi içinde yer almasını sağlamaktır. 12 Mart öncesi ve sonrası uygulamalarla oligarşi içinden tasfiye edilmiş olmalarına karşın, böyle bir düşüncüyü sürdürmesi Erbakan’ın kişiliğinde ortaya çıkan “tutarsız beyanlar”ın maddi temelini teşkil eder. I. MC’nin kuruluşunda bu hesaplar içinde olan MSP, sınıfsal tabanının oligarşiyle olan “uyum”

durumunu öne çıkartmak zorunda kalmıştır.

CGP, tekeli sermayenin bürokrat sözcülerinin ve büyük toprak sahiplerinin bir partisi olduğu gibi, oligarşik yönetimin “usta” uygulayıcılarından. 12 Mart’tan itibaren tüm hükümetlerde yer almalarının temel nedeni budur. I. MC’ye katılmasının nedeni de bu özelliğidir. (Daha sonraları CGP’den bir milletvekilinin istifası üzerine, grup varlığını devam ettirmek için AP’nin bir milletvekili “ödünç” vermesi bunu kanıtlar.)

MHP ise, 12 Mart döneminin bir dersi olarak, oligarşi tarafından yaşatılan ve güçlenmesi istenen bir partidir. MHP’nin oligarşinin milis gücü görevini yerine getirebilmesi için, hükümette bulunması zorunlu olmaktadır.

I. MC, Mayıs’tan 12 Ekim 1975 ara seçimlerine kadar, tüm devlet olanaklarını sermaye kesimine aktarmaya başladı. Ancak bu uygulama ne tek uygulamaydı, ne de 1977’lerin durumundaydı.

1971 döneminde tekeli burjuvazinin girişimlerinin başarıya ulaşmaması ve zorunlu olarak diğer sömürücü sınıf ve tabakalara tavizler vermesi, ülkedeki milli bunalımın hızla derinleşmesine neden olmuştur.

I. MC’nin bu buhranlardan sınırlanabilmesi için lehinde olan ekonomik şartların başında, DÇM stoklarının fazlalığı ve tahıl rekoltesinin yüksek olmasıdır. Ancak kitlelerin tepkileri hızla açık hale dönüşme eğilimi içindedir. I. MC döneminde ortaya çıkan buhranlar tamamen **kendiliğinden** (devrimcilerin subjektif müdahalesi olmadan) ortaya çıkmıştır. Bir başka deyişle, milli bunalım (olgun olmayan milli kriz) tamamen kendiliğinden derinleşmiştir.

12 Ekim seçimleriyle birlikte ülkede siyasal görüntüde bazı değişimler olmuştur (1978 Türkiye’indeki siyasal durumun temeli bu değişimlere dayanır). MSP’nin, MC içinde küçük ve orta sermaye yönünde, bunların çıkarlarını gözetken somut adımlar atamaması, kitle desteğini önemli ölçüde yitirmesine neden olmuştur. CGP ise, özelliklerinden dolayı, gelişmekten çok varlığını devam ettirme zorunluluğu sonucu, kendini iyice AP’ye bırakmıştır. MHP ise, yeni bir dönem başlangıcında olduğu için, 12 Ekim seçimlerinde de önemli gelişme gösterememiştir. Bu durum MC içindeki partiler arasında bir dizi çatışma doğurmuştur. MSP seçim sonuçları üzerine, kendi içinde çatlamaya başlamıştır. Bunu engellemek amacıyla, “uyum” yerine “çatışma ve ayrılığı” öne çıkarmıştır. MHP ise,

daha etkili olabilmek için daha geniş olanaklar ve güvence istemiştir. Ve bunun sağlanması ile de daha “aktif” hareket etmeye başlamıştır.

“Hükümet cephesindeki bu gelişmelerin yanında, özellikle seçim öncesi gündemde olan kitle memnuniyetsizlikleri ve tepkileri yeniden görülmeye başlanmıştır. Yavaş yavaş kırlarda yayılmaya başlayan bu tepkilerin yoğunlaştığı kesim, öğrenci gençlik olmaktadır. Öğrenci gençlik, toplumun en dinamik ve canlı kesimidir. Bizim gibi ülkelerde öğrenci gençlik toplumun bütün çelişkilerinin yansıdığı bir kesimdir ve kendi dinamiği ile birlikte, özellikle şehirlerde işçi sınıfından sonra ikinci politik güç halini almıştır. Bu nedenle öğrenci gençlik olayları toplumdaki çelişkilerin ve sınıf çatışmalarının bir yansıma alanıdır ve öğrenci gençlik, oligarşinin daima baskı ve terörüne maruz kalmıştır.

Bu nedenle son öğrenci gençlik üzerindeki baskı ve saldırıların ve patlak veren olayların 12 Mart öncesinin tekrarı olarak görmek büyük bir hatadır. Ülkemizde öğrenci gençlik olayları **her dönemde olmuştur ve devrime kadar da olacaktır.**

Ne var ki, özellikle 12 Ekim sonrası yükselen olaylar, **kaba hatlarıyla** 12 Mart öncesine benzemektedir. Tarih bir tekrardır, basit bir tekrarlar değildir. Tarih aşağıdan yukarıya doğru yükselen, kökleri maddi üretime dayanan sınıf mücadelelerinin politik olaylar dizisidir.

Elbette ki, Türkiye 12 Mart öncesinde de oligarşik yönetimle idare ediliyordu, bugün de aynı yönetim hakimdir (olayların 12 Mart öncesi ile benzerlik nedeni). Ancak meydana gelen olaylar aradan geçen 5 yılın gösterdiği **farklılıkları** taşımak durumundadır. **Sınıflar arası ilişki ve çelişkiler 5 yıl öncesinden** (temel çelişme aynı kalmak üzere) **gerek boyutları gerekse de seviyesi itibarıyla farklıdır.** Zamandaki bu farklılık yer unsurunun aynı olmasına karşılık biçimsel benzerlikleri açısından da **farklıdır.**⁴³³ (abc)

⁴³³ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.*

İşte bu ilişki ve çelişkiler içersinde kendiliğinden bozulmaya yönelen suni dengeyi devam ettirmek I. MC (ve bundan sonraki tüm hükümetlerin) temel görevi olmuştur.

1971 döneminden farklı olarak, suni denge, oligarşinin **resmi zor güçleri** (ordu, polis vb.) tarafından değil, **faşist milis güçleri** aracılığıyla yürütülen siyasi zor ile devam ettirilmeye çalışılıyordu. Faşist milis güçlerinin bu saldırılarının bu temel nedeni görülünce ortada anlamsız “katliamlar” kalır. Keza faşist milis güçlerinin saldırılarının, bir kısım baskı tedbirleri (DGM gibi) dayanak olsun diye yürütüldüğünü sanmak ta, aynı şekilde temel nedeni gözden kaçırdığı için, yanlıştır.

“Bugün ülkemizde siyasal gelişmelerde MHP, kitleleri gerek ideolojik etki altına alınması gerekse pasifleştirilmesi için önemli bir görev üstlenmiştir. Başka bir ifadeyle, **oligarşi kitleleri pasifleştirmede faşist milis güçlerini kullanmaktadır**. Hükümetler, bu saldırı ve sindirme eylemlerini ‘adi vakalar’ olarak lanse etmekte ve devletin araçlarıyla **bazı durumlarda fiilen pasifikasyonu yürütmektedir**. Bu işleyiş oligarşik yönetimin normal bir işleyişidir ve **mutlaka** tavr alınması gereklidir. **MHP militanlarına karşı alınacak tavr tek başına ele alamaz. MHP oligarşinin yaşattığı bir güçtür. Bugünkü görevi kitleleri pasifleştirmek ve şövenist sloganlarla kitleleri ideolojik etki altına almak olduğu halde devrimci hareketi saptırma görevini de üstlenmiştir. Hedef devrimcileri sınıf mücadelesinden saptırma ve kısa bir ‘vuruşma’ a indirgemektir.**

Bu durumda MHP’ye karşı alınacak tavr ihmal edilemez. Ancak **mücadelenin tek boyutunu da teşkil etmez. MHP’ye karşı alınacak tavr, oligarşinin siyasal zoruna karşı alınacak tavr içinde mütalaa edilmelidir. MHP’ye karşı verilecek mücadele oligarşik devletin araçlarına karşı olan tavrın içindedir.** Klâsik faşizmin ideolojik, MHP’nin sınıfsal desteği ve kitlelerle olan çelişmesi dikkate alınmalı ve **olaylar içersinde oligarşik devlet-MHP işbirliği kitlelere gösterilerek, gerek MHP’nin ideolojik etkileri kınarak, gerekse oligarşinin kitlelerden tecrit edilme görevi yerine getirilmelidir.**”⁴³⁴ (abç)

1975 yılındaki mevcut durum ve devrimci taktik kısaca budur. Bu mevcut durumda ülkemiz solu ise, tam bir pasifizm ve kendiliğindencilik içersinde bulunmaktadır. 1978 yılındaki durum, bu dönemde kendini açığa çıkarmıştır.

CHP, gelişen olaylar karşısında hemen hükümete talip olmuş ve hükümet olursam olaylar sona erer mantığı ile kitleleri itidale (!) davet etmekteydi. II. MC döneminde de aynı tavır içinde olan CHP'nin bu yaklaşımının anlamı ise, sınıf mücadelesinin gözardı edilmesi ve **pasifikasyonu desteklemesidir**. “Demokrat” çıkışlarının ardında hükümet olma talebi mevcuttu. Türkiye solu işte CHP'nin bu tavırlarının peşine takılmış, kuyrukçu bir çalışma tarzını benimsemişti.

TİP, TSİP, TKP modern revizyonistleri, gelişen siyasal olaylar ve karşı-devrimin taktiklerini “oyun” olarak görmekte, yani bu olayların ve taktiğin solu “harekete” itmeyi amaçlayan bir “numara” olarak ele almaktadırlar. Ve “oyuna gelmeyelim” mantığı ile CHP kuyruğuna takılarak, **kitle pasifikasyonuna yönelik olaylara gözlerini kapamışlardır**.

TEP-PDA (*Halkın Sesi* olarak)-HK (*Yoldaş* olarak) oportünistleri de “faşizm geliyor” (!) çığlıkları ile demokratik muhalefeti örgütlemeye girişmişlerdir. Genel olarak “sosyal-emperyalizm” kâşiflerinin (!) daha sonraki tüm tavırları bu anlayışın ürünüdür. Ki daha sonraki yıllarda “faşizm tırmanıyor”, “faşizm geliyor” vb. zıvalıkların temeli bu dönemde atılmıştır.

Yine bu dönemde THKP-C'yi “savunanlar” arasındaki farklılık ortaya çıkmıştır. Daha o günlerde bir isime, daha doğrusu bir dergiye sahip olmayan KSD oportünistleri ile DG-Y oportünistleri, aynı alanda, aynı görüşleri ileri sürmekteydiler. Bunların temel görüşü, faşist milis güçlerinin karşısında “demokratik muhalefeti her alanda geliştirmek ve topyekün bir direniş sağlanmak” şeklinde ortaya konuluyordu. Bu görüşün taktiği ise, “siyasal mücadelenin öne çıkarılması” ve kitleleri faşizme karşı kitle örgütlerinde (legal) mevzilendirmektir. Ancak öne çıkartılması söylenen “siyasal mücadele” ile demokratik kitle örgütlerindeki siyasal mücadelenin öne çıkartılması ifade edildiğinden, silahlı propaganda sözkonusu değildi. Daha sonra bu taktiğin (!) demokratik kitle örgütlerini ele

⁴³⁴ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

geçirmeye yönelmesi ile “ideolojik mücadele öndedir” şeklinde değişimi gündeme geldi (1977-78 “direniş komiteleri” işte bu anlayışın ürünüdür). Bu kesim, “esas görev gençliğin merkezi üst örgütünü (federasyonu) yaratmaktır” diyerek somut görevler tespit ediyorlardı. Gençliğin merkezi üst örgütü (federasyon) ile demokratik muhalefet geliştirilip, topyekün hale getirilecek ve faşist milis saldırılar engellenecekti. Ama ;

“Somut hiç bir zaman bizim keyfi niyetlerimize göre şekillenemez. Biz istesek de, istemesek de olaylar kendi objektif gelişmesini (özellikle karşı-devrim taktikleriyle) yaşamaktadır. Kendimizi ne hayallerle avutabilir ne de kenara çekebiliriz. Devrimci mücadelenin sorumluluğunu duyan her devrimci gelişen olayları ve ülkeyi doğru bir şekilde tahlil ve ona uygun düşen taktik tavrını belirlemek zorundadırlar. Eğer kendilerini demokratlıkla sınırlamıyorlarsa doğru taktikleri benimsemek zorundadırlar. Aksi taktirde karşı devrimin saldırıları karşısında gençlik örgütlerinin (isterse federasyonu gerçekleştirsinler) 12 Mart sonrası Dev-Genç militanlarının durumuna komik bir biçimde düşmek durumunda kalırlar. Tarih ikinci bir Dev-Genç olayına müsaade etmeyecektir.”⁴³⁵

Evet, 1975’de söylenen bu sözlerin gerçekliği 1977-78 Türkiye’inde açığa çıkmıştır (federasyon olayının nasıl hikaye olduğunu herkes bilmektedir). Bugünlerde DG-Y oportünistleri “yeni Dev-Genç” hayalleri ile genç ve samimi unsurları oyalarken, gerekçe olarak faşist milis saldırıların öğrenci hareketine yönelik olmasını ve “günümüz 65-71 döneminden **muhteva olarak farklı değildir**” tezlerini ileri sürüyorlardı. Herşeyden önce kendilerini demokratlıkla sınırlamıyorlarsa, lafta da olsa “devrimci” olduklarını beyan ediyorlarsa ve hele hele Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ni savunduklarını ifade ediyorlarsa, bu tezlerinin yanlış ve sakat olduğu kendiliğinden ortaya çıkar. Nitekim daha sonraki yıllar bunu kanıtlamıştır. 76 yazında türlü “ilişkilerle” “federasyon” oluşturulmuştur. Ancak isminden ve “federasyon başkanı”nın beyanatlarından başka hiç bir şey mevcut olmamıştır. Ayrıca “federasyon”un DG-Y oportünistlerinin ayak oyunları ve samimi unsurları oyalama amacıyla

⁴³⁵ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

kurulmuş olması, bu oportünistlerin kendilerine “özgü” “yol”larını gösterir. Bir dönem “Cephecilik” ticareti ile uğraşan bu kişiler, sonra “Dev-Genç” (“öğrenci gençlik federasyonu” olarak) ticaretine yönelmiş ve en sonunda da “THKPC Hareketi” ticaretine başlamıştır.

1975 yılında THKP-C/HDÖ ise, ilk kez Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’nin genel ilkeleri üzerine görüşlerini yayınlamıştır. “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*” yayınlanması ile, solda emperyalizm ve bunalım dönemleri üzerine geniş ve sistemli bir tartışmanın başlaması ve oportünist (özellikle TSİP) tahrifatların geniş ölçüde engellenilmesi, solda yeni oportünistlerin çıkmasını getirdi. Bu oportünist unsurlar, TDAS-I’e karşı olmayı “siyasetlerinin” varlık şartı olarak görüyorlardı. Ülkenin somut koşullarından ve 71’in yarattığı etkiden, ancak kendi oportünist amaçları için yararlanabildikleri ölçüde haberdar olan oportünistler, “cephecilik” ticareti ve “71’in devamı” (!) için “Acil”de yer alan pek çok konu ve görüşleri “montaj”larla, aynen aktararak kendi görüşleri olarak lanse etmekte ve bu “montaj” fikirleri ile “Acil”in yanlışlığını (!) kanıtlamaya çalışıyorlardı. Bunun en açık örneği DG-Y oportünistlerinin yayınladıkları “*Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik*” broşürüdür. Bu broşürün ilk 20 sayfalık bölümü “Acil”in montajlı bir aktarmasından başka bir şey değildir. O kadar ki TSİP revizyonistlerinin emperyalizmin bunalım dönemleri ile ilgili “eleştiri”leri, kelimesi kelimesine aynen aktarılmıştır. Bu “montaj”cılıklarına karşın “Acil”e karşı en ağır saldırı ve tahrifat “mücadele”si vermeyi de ihmal etmemişler ve “Acil”e III. bunalım dönemini “inkar” ediyor diye saldırmışlardır. 1978’de ise emperyalizmin bunalım dönemlerinin ayrılmasını “mekanik” ve “şematik” olarak ifade ederek, “geçmişte yanlış” yaptıklarını ifade etmektedirler. Bakın ne diyorlar :

“Bu konuda hatalı kavrayışımız, **emperyalizmin tahlillerinde** çok sık olarak görülür. (...) Ortaya konan tahliller ve formülasyonların, hatalı bir şekilde ele alınmasıyla **genel ve soyut bir ‘bunalım dönemleri sorunu’nun ortaya atılması, hemen hemen herşeyin bunalım dönemlerine göre tasnif edilmeye çalışılması sıkça karşılaştığımız** (ya da içine sıkça düştüğümüz) **bir eğilimdir. Bu kategorileşme ve şematize etme eğilimi** sonucu olarak bunalım dönemlerinin (genel olarak) birbirinden ayıran temel kıstasların neler olduğunu ‘bulmaya’

yönelen gayretlerle konunun devrimci bir çözümlenmesindeki tüm özlü noktaların ortadan kaldırıldığını hatırlatmak gerekir. Bunalım dönemlerine göre sermayenin üretken olan veya olmayan alanlara yönelmesi, sermayenin bileşiminin değişimine göre bunalım dönemleri şemaları oluşturulması, çelişmelerin I., II. ve III. bunalım dönemlerine göre tasnif edilmesi ve ilanı ... **Bu ve benzeri zorlamalar sonucu, oportünistlerin çarpıtmalarına olanak tanıyan hataların içine düşmemiz devrimci tahlillerin bulanıklaşarak anlamını yitirmesi mümkün olmaktadır.**"⁴³⁵ (abç)

"Soyutlamalar ve şemaların konunun ilk öğrenilmesinde belirli bir kolaylık sağladığını söylemek mümkündür. **Ama unutulmamalıdır ki, her soyutlama ve kategorileşme hayatın giriftliğinden bir uzaklaşmadır. Teorinin hayattan koparak kalıplaşması istenmiyorsa, şematizmden kesinlikle kaçınılmalıdır.**"⁴³⁶ (abç)

Bakin "ilk öğrenilme" sürecinde neler diyorlar:

"Emperyalist sömürünün sürdürülüşündeki emperyalistler arası ilişkilerdeki değişikliklerin incelenmesi, **yani somut şartların somut tahlili gereklidir. Bu her ülkede devrimin yolunu aydınlatmak için şarttır.**"⁴³⁷ (abç)

Şimdi (1978'de) "şarttır" demek yerine, "o zaman şarttı" demek gerekiyormuş meğer!

Birde şu soyutlama ve şemaların "hayatın giriftliğinden uzaklaşma"yı getirmesine ve bundan "kesinlikle kaçınılmalıdır"a değinelim. Mahir Çayan yoldaş şöyle diyor:

"Elbette hayat hiç bir zaman şu ya da bu şemalandırma harfiyen uygun akmaz. Her soyutlama ve şemalandırma gerçeğin bir kısmını ihmal eder, bir kısmı ise ister istemez abartır. Fakat teorik tahlil, hayatın giriftliğini ve çok yanlılığını **kolay anlaşılır hale getirerek, eylem kılavuzluğu görevini yerine getirir.**" (*Kesintisiz Devrim-I*) (abç)

⁴³⁵ "Devrimci" (!) Yol, Emperyalizm, Sayı: 17, s. 16, 1 Mayıs 1978.

⁴³⁶ "Devrimci" (!) Yol, Sayı: 17, s. 16, 1 Mayıs 1978.

⁴³⁷ Emperyalizm ve Yeni Sömürgecilik, s. 21, 1976, "Devrimci" (!) Gençlik Yay.

Evet, işte DG-Y'nin “kesinlikle” kaçınmak gerektiğini söyledikleri “şema ve soyutlamalar” budur! Ama onlar için “hiç bir şeyin” önemi ve anlamı yoktur. Yeter ki, kimse kendilerinin oportünistliklerini söylemesin! “*Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*”in yayınlanması soldaki oportünistlerin yüzünü iyice açığa çıkarmıştır. Ancak “Acil”in önsözünde de belirttiğimiz gibi, o günkü solun durumundan dolayı, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin temel ve genel ilkelerinin kapsayan o günkü somut koşullar çerçevesinde bir broşürdür. Çünkü her teorik metin, içinde bulunduğu koşulları yansıtır. Ancak “marksolog” ya da “entelektüel” bir anlayışın ürünleri, somut koşullardan kopuktur. Marksist-Leninistler için teori pratikten çıkar ve pratiğin yönlendirilmesi içindir.

Lenin “*Rusya’da Kapitalizmin Gelişmesi*”nde şöyle diyor:

“Burada sunulan çalışmada, yazar, Rus kapitalizmi için bir iç pazarın nasıl oluşmakta olduğu sorununu inceleme amacına yönelmiştir. Bildiğimiz gibi, bu sorun, çok önceden **narodnik görüşlerin** esas savunucuları tarafından ortaya atılmıştır, **bu görüşleri eleştirmek** ise, bize düşen bir görev olacaktır. Bu eleştiride, muhaliflerimizin görüşlerindeki hataları ve yanlış anlamaları incelemekle yetinmemizin mümkün olmadığını düşündük ... Rusya’da kapitalizmin bütün gelişme sürecini incelemek, onu tümüyle tanımlamaya çalışmak, bize zorunlu göründü.”⁴³⁸

Diyebiliriz ki, her teorik metin gibi “Acil”de, ülkenin o an içinde bulunduğu koşullardan ve solun durumundan ayrı düşünülemez ve o koşullara göre önde gelen sorunları ele almıştır. Ve bu yüzden, “Acil”e, “şu niye yok, bu niye açılmamış” vb. türünden eleştiriler eksik ve sakat bir anlayışı yansıtır. Ve yine her teorik metin gibi, “Acil”de, sabit, değişmez, aşılması değildir. Mutlaka pratik tarafından aşılabilecektir, geliştirilecektir ve de öyle olmaktadır.

1975 yılının sonlarına gelindiğinde, pratikte başka bir grupla karşılaşıldı. Bu kişiler THKP-C’yi savunduklarını, “Acil”i tamamen kabul ettiklerini belirtmeleri üzerine yapılan görüşmelerle örgütsel çalışmaların birleştirilmesine ve giderek de ortak bir yönetim oluşturulmasına karar verildi. Ancak örgütümüzün bu konularda, yani bu tür birleşme ve ittifakta tecrübesizliği; biran önce Öncü Savaşına

⁴³⁸ Lenin, *Rusya’da Kapitalizmin Gelişmesi*, Önsöz.

başlama isteği ve söylenenlere inanma nedenleriyle, sağlam zeminleri oluşturulmamış bir birliği kabul etmiştik. Ve bu konudaki yanlışlar örgütümüze çok pahalıya mal oldu.

“Acil” etrafında bütünleşmeye karar alan iki farklı yapının uyumsuzluğu kısa sürede ortaya çıktı. Bu uyumsuzluk o düzeye ulaştı ki, başlangıçta **tamamen** kabul edilen teorik tahlillerde de ayrılık olduğu ortaya çıktı.

Oportünizme karşı tavrı konusunda, bu kişiler, bizleri uzlaşmaya davet ediyorlardı. Özellikle DG-Y oportünizme karşı teoride ve pratikte karşı durulmasını engellemeye özel gayret gösteriyorlar ve aksi halde “birliği” bozmakla suçluyorlardı. Bu tavırlar sonucunda tüm oportünist görüşler rahat bir ortam buldular. Her türlü tahrifat ve montajları yapıyorlar, bizlerde bunun karşısında sessiz kalıyorduk. (Aradan geçen süre bunların tavırlarının nedenlerini göstermiştir. Daha sonra 5-6 parçaya ayrılan bu gruptan bir bölümü – özellikle “uzlaşma” önerenler– DG-Y oportünizminin saflarına “gönüllü” yazılmaları herşeyi açıklamaktadır.) Diğer konularda ise (örneğin, politik ve askeri liderliğin birliği, kadro anlayışı, çalışma tarzı vb.) tam bir zıtlık ortaya çıkmıştır. Bu zıtlıkta tüm pratik faaliyetleri engellemeye yönelmişti. (Bu konuda geniş bilgi için Bkz: *THKP-C/HDÖ: Tarihsel Gelişim*).

Mevcut durum tahlili ve mevcut durumdan çıkan politik hedeflere yönelik olarak harekete geçme kararı alındı. “Birlik” halinde olduğumuz diğer unsurlar bu kararı kabul ettiklerini, doğru olduğunu ancak kendi sorumlulukları altındaki bölgelerde daha hazır olmadıklarını beyan ettiler. Bunun üzerine (mevcut koşulların hızlı gelişimi nedeniyle) belirli bölgelerde başlamaya karar verildi.

Bu karara uygun olarak Sivas'ta bazı eylemler gerçekleştirildi. Malatya'da yoldaşlarımızın oligarşinin resmi güçleriyle çatışmaları ve iki kişiyi öldürmeleri üzerine, oligarşi tüm gücünü bu bölgeye yığdı ve yoldaşlarımızı şehit edildiler.

Malatya olayı, tüm solda şaşkınlık yarattı ve ülkenin koşulları içinde silahlı devrimci bir örgütün mevcudiyeti açığa çıktı. Örgüt içindeki sağ-pasifistlerin örgütten tasfiye edilmeleri ile bu nitelik kesinlik kazandı.

c- 26 Ocak 1976 Sonrası

26 Ocak 76 Malatya olayı, THKP-C/HDÖ'nün ilk önemli tecrübeyi sağladığı için de özel bir öneme sahiptir. Herşeyden önce Malatya olayı, ülkemizde silahlı devrimci mücadele de **ilk kez** oligarşinin resmi zor güçlerinden iki kişinin öldürülmesi ile özel bir durum yaratmıştı. Ve bu özel durum, oligarşinin bu bölgelerdeki tüm gücünü seferber etmesine neden olmuş ve böylece “iki kişinin” öldürülmesinin politik niteliği açığa çıkmasını sağlamıştır. Oligarşinin gücünün görüldüğü gibi olmadığının, kof olduğunun ve bütün gücünün gözdağı, yaygara ve demagojiye dayandığı kanıtlanmıştır.

Yine Malatya olayı, kırsal alanda yürütülen gerilla savaşının açık savaş olduğunu ve bu savaşta hareketlilik unsurunun önemli olduğunu göstermiştir. Yoldaşlarımız Malatya içinde meydana gelen olay üzerine, o yöreyi terkederek, şehir dışında kuşatılmışlardır. (Ancak kış şartları daha uzak yerlere geçmeyi engellemiştir.)

Malatya olayının gösterdiği üçüncü olgu da, doğa ve coğrafi koşulların gerilla için elverişli olduğu kadar, elverişsiz olabileceğidir.

THKP-C/HDÖ olarak, Malatya olayı peşine, eylemlerin sürekliliği (diğer bölgelerde) sağlanamamış ve bir süre durulmak zorunda kalmıştır. Bunun nedenleri ise, örgüt içindeki sağ-pasifist grubun merkezi yapıyı işlemez hale dönüştürmesi ve yapacağımız eylemlerin siyasi sonuçlarını ve yaratacağı etkiyi, önceden tam anlamıyla tespit edilememesidir.* Tüm bunlara rağmen, Malatya olayı, devrimin tek yolunun silahlı kurtuluş savaşı olduğunu ve bu savaşın da uzun ve kanlı bir savaş olacağını, bir kez daha, kanıtlamıştır.

26 Ocak sonrasında ülkenin koşulların ağırlaşarak gelişmekteydi. Kitlelerin huzursuzluğu daha da artmış ve tepkiler geniş ölçüde açık hale dönüşüyordu. Seydişehir, Elazığ, Erzincan olayları bunun en açık örnekleriydi. Her olay kısa sürede büyüyor, savaş **görünümü** alıyordu. Bu ana kadar faşist milis güçlerinin hareketi ve

* Fakat bu “tespit” siyasi durumla ilgilidir. Kimileri ise, Malatya olayı “önceden görülebilirdi, böyle bir hareketin böyle sonuçlanacağı açıktır” demektedirler. Bunlar “tespit edilememiştir” sözümüzden siyasi sonuçları değil, olayların somut gelişiminin tespitini anlayacaklardır. “Marks, dünya tarihini ‘önceden tahmin etmek zor değildi ... bunu yapmamaları gerekirdi’ öğütlerini veren dar kafalı aydın açısından değildi de, fırsatları yanlış bir biçimde önceden hesaplama durumunda olmanızın, onu yapanların görüşü açısından görmüştür.” (Lenin)

MC fazla işe yaramamış, Mayıs-Ekim 75 arasındaki geçici ekonomik canlılık tekrar durgunluğa dönüşmüştü.

Bu durumdan kurtulabilmek için oligarşi, siyasal zoru askeri biçimde maddeleştirmek, yani yönetimi askerileştirmek zorunluluğu duyuyordu. 1976 yılı bu tercihin tartışıldığı ve (1976 sonlarında) uygulamaya sokulmaya çalışıldığı yıllardır.

Oligarşinin 12 Mart döneminden edindiği en büyük derslerden biri, yönetimin askerleştirilmesi, hiç bir düzen partisine dayanmadan ve görünüşte onlara karşıymış gibi yapılacak olursa, küçük-burjuvazinin desteğine ihtiyaç duyacağı ve bunun da silahlı devrimci örgüt tarafından kısa sürede engellenebileceğidir. Bu nedenle, yönetim ya Latin-Amerika'da olduğu gibi doğrudan askeri "cunta" ile askerleştirilmeliydi; ya da kitlelerde belirli bir tabanı olan düzen partilerini en geniş tabanı oluşturacak tarzda kullanarak yapılmalıydı.

1976 Türkiye'sinde birinci yolun uygulanabilmesi için ordu hazır. 12 Mart döneminde ordu içindeki devrimci-milliyetçilerin tasfiye edilmesi, orduyu oligarşinin vurucu gücü haline getirmişti. Ancak bu yol, parlamentonun kapatılması ve düzen partilerinin yasaklanmasını gerektirdiği için (ve bu yüzden küçük-burjuva kamuoyuna ihtiyaç duyacağından) ve CHP'nin sınıfsal durumu ve tabanının genişliği ilk başta bu yolu engellemekteydi. İkinci olarak, 12 Mart döneminde iyice yıpranmış ve yıpranmışlığı hâlâ devam eden bir ordu mevcuttu. Üçüncü olarak, oligarşi ve diğer sömürücü sınıfların büyük bir kesimi bu yol için ikna edilememişti. Tüm bunların gerçekleştirilmesi ve düzenlenmesi için zamana ihtiyaç vardı. Ama ülkenin koşullarının zaman kaybına dayanması sözkonusu değildi. Bunun üzerine bu yoldan vazgeçildi.

İkinci yol, düzen partilerine dayanarak yönetimin askerleştirilmesi, yani siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesinin düzen partilerince gizlenmesidir. Buna, o günler için, "MC'li sıkıyönetim ortamı" demek pek yanlış olmayacaktır. 1976 sonlarından 1977 Martına kadar gelişen tüm siyasal olaylar bu ortamın yaratılması yönünde gelişmiştir. Ancak bu yolun uygulanmasında sorunlar mevcuttur: CHP, MC'nin yapısı, demokratik kitle örgütlerinin etkinliği ve (o an için hiç hesap edilmeyen) silahlı devrimci örgüt.

Oligarşinin ilk girişimleri demokratik kitle örgütleri yönünde açığa çıktı. Bir yandan faşist milis güçlerinin saldırılarıyla bu örgüt-

leri işlemez hale getirirken; diğer yandan (aynı zamanda bu saldırıların gerekçe yaparak) “yasal” yollarla kapatma ve çalışmalarını sınırlamaya çalışıldı. TÖB-DER’in kapatılması girişimi bunun en açık örneğidir. Faşist milis saldırıların bu dönemde yoğunlaşmasının ana nedeni budur.

Oligarşi, ikinci olarak, MC’yi oluşturan partiler arasında “tam bir birlik” sağlama yönünde hareket ediyordu. Bunda en önemli sorun MSP olmaktaydı. MSP, sınıfsal durumu ve 12 Mart tecrübesi ile böyle bir uygulamanın, son tahlilde, kendilerinin zararına da olacağını bilmekteydi. Parti olarak, “din”e dayanan politikası, her zaman politik sahneden çekilmesi için kullanılabilir. Bu durumda, oligarşi, MSP’den “uyum” isterken (12 Ekim seçimleri sonrasında “çatışma”yı öne çıkarmıştı), MSP’de “garanti” istiyordu.

Oligarşinin üçüncü girişimi ise, CHP’nin bu uygulamaya kesinlikle karşı çıkamaz hale getirmek içindi. Bir başka deyişle, öyle bir durum yaratılmalıydı ki, CHP, “MC’li sıkıyönetim”e karşı çıkmamalıydı. Bunun için, CHP içinde bazı girişimlerde bulunuldu.

Oligarşinin, bu üç yönlü, girişimleri, birlikte ele alınmasına rağmen her yönün birbiri ile olan bağlantısı yüzünden sonuçsuz kalmaktaydı. Örneğin demokratik kitle örgütlerine yönelik girişimler (TÖB-DER’in kapatılması, DGM olayı vb.) CHP’ce engelleniyor; CHP yönündeki çabalar ise, tek başına başarıya ulaşamıyordu. (Bu da CHP’nin “hükümet olursak anarşi durur” anlayışına gerekçe oluyordu.)

Ülkedeki siyasal gelişmelerin bu girişimlere sahne olduğu ve amacın siyasal zorun askeri biçimde maddeleştirilmesi olduğu bir ortamda, kendine devrimciyim diyen hiç kimse sessiz kalmazdı. Bu koşullar ve olayların gelişim noktasını tespit eden örgütümüz, Öncü Savaşına başlamanın zorunlu olduğunu ve bu zorunluluğun “hazırlığın tamam” olup olmaması şeklinde bir tartışmaya yer bırakmadığını tespit etti. Bu tespitimiz, (hazırlıkların süratle tamamlanması ve Öncü Savaşına başlanması) objektif koşullara bağlı bir tespitti. Objektif koşullar daha da olgunlaşmıştı. Bu nedenle, Öncü Savaşının başlangıç sorunları **daha** kolay ve az güçle çözümlenebilecekti. Bu koşullar içinde başlatılacak bir Öncü Savaş, suni dengeyi (**daha** olgun koşullarda yürütüldüğünden) bozma yönünde **daha** etkili olacaktı. Ayrıca (buna bağlı olarak) örgüt daha hızlı bir biçimde gelişebilecekti.

**Kısacası, ülkenin mevcut durumu, Öncü Savaşının başlan-
gıç sorunlarını daha kolay çözümlenebilecek uygun bir ortam
yaratmaktaydı. Bu uygun ortam, aynı zamanda Öncü Savaşının
hızla gelişebilmesine de olanak tanımaktaydı. Öncü Savaşına
başlayabilmenin objektif koşulları her dönem mevcut olmasi-
na rağmen, mevcut koşullarda daha da olgunlaşmıştı. Bu koşul-
larda THKP-C/HDÖ'nün mevcut yapısının (objektif koşullara
göre) Öncü Savaşına başlamaya ve geliştirmeye yeterli olduğu-
nu tespit ettik. Bunu da “*asgari örgütlenme tamamlanmıştır*”
şeklinde ifade ettik. (Aralık-76 Kararı)**

THKP-C/HDÖ'nün Merkez Yönetimi'nin Öncü Savaşına baş-
lama kararını almasına, örgüt saflarındaki sağ-pasifist unsurlar karşı
çıkıştır. Genel olarak soldaki pasifizm ve oportünizmin örgüt için-
deki uzantısı olan bu sağ-pasifist unsurlar, objektif koşulları hesaba
katmayarak, subjektif durumun Öncü Savaşını sürdürmek için ye-
terli olmadığını ileri sürüyorlardı.

Bunlara göre: Öncü Savaş, kitlelerin aktif olarak destekledi-
ği evreye kadar, hazırlık aşamasındaki güçlerin kullanılmasını gerek-
tirir. Bu yüzden daha geniş hazırlık yapılmalıdır. Ayrıca, ülkenin
mevcut koşullarında milli bunalım sürekli derinleşmekte olması
ve seçim dönemine girilmesi seçim sonrasında milli bunalımın
daha da olgun olmasını yaratacaktır. Bu da daha olgun koşullar
demektir. Bu yüzden ekonomik-demokratik mücadeleye artan
oranda girerek (“militanca”) hazırlıkları tamamlamalıyız.

Bu sağ-pasifist görüş, kitleleri homojen bir bütün olarak ele
aldığı gibi, devrimin eşitsiz gelişiminden hiç bir şey anlamamıştır.
Ayrıca subjektif koşulları objektif koşullardan ayrı ve bağımsız ola-
rak görüyordu. Bu sağ-pasifist anlayış, THKP-C/HDÖ'nün 71'in yarat-
tığı etkiyi örgütleyerek oluşturduğunu unutarak, devrimci bir örgütün
ekonomik-demokratik mücadeleden çıkacağını savunuyordu. Böy-
lece DG-Y ve KSD oportünizmi ile aynı çizgiye oturmaktaydı. Bu
sağ-pasifist anlayış, son tahlilde Öncü Savaşını “taktik aşama” ola-
rak görmekteydi. Bunlar seçim sonrasında derinleşmiş milli buna-
lımın tüm etkileri açığa çıkacaktır derken, bu zamana kadar kitle
pasifikasyonunun sağlanmış olacağını unutuyordu. (Bu sağ-pasi-
fist görüşlerin savunucuları THKP-C/HDÖ'nün ideolojik ve pratik
çizgisine ters bir uygulamaya girdiklerinden örgütten ihraç edilmiş-
lerdir.)

Bu dönemde bir yanlış anlayış da, Öncü Savaşı aşamasındaki taktik evreler üzerinedir. Bu anlayışa göre, Öncü Savaşında tek bir amaç vardır: Suni dengeyi bozmak. Suni denge de temelde siyasi zora dayandığı için, tek hedef, oligarşinin siyasal zorunu bertaraf etmektir. Bu nedenle, ayrıca, somut koşullardaki değişime bağlı farklı taktikler belirlemek yanlıştır. Her dönemde (Öncü Savaşı süresince) taktik aynıdır.

Bu anlayış, her dönemde taktik aynıdır diyerek düz bir mücadele anlayışını ifade eder. Bu anlayış, uzun sürecek tek bir taktik evre olarak Öncü Savaşını ele alır. Böylece, siyasal zorun her dönemde olması ile siyasal zorun gizli ve açık faşizm dönemlerindeki farkının –askeri biçimde maddeleşme koşulları içinde olması ve maddeleşmesi–; ülkenin emperyalist hegemonya altında olması ve oligarşinin varlığı ile emperyalizmin farklı yöntemlerini ve oligarşik yönetimi; suni dengenin en önemli ve belirleyici siyasi gerçek olması ile bunun çeşitli görünümünün ve nihayet emperyalizm ve oligarşinin her dönemde ve her yerde devrimci mücadeleyi yoketmeyi amaçlaması ile bu amaç için çeşitli taktikler uygulamasını kanıtlamış oluyorlar. Sonuçta, genel-özel, evrensel-özümlü ilişkisinde, sadece geneli, evrenseli ele alarak özel, özgülü ihmal etmektedirler. Böylece soyut rasyonalizme varılır. Ki en basitinden açık ve gizli faşizm dönemlerinde farklı taktikler uygulanması gereği bile bu görüşün yanlışlığını kanıtlar. Zaten Öncü Savaşı içinde ortaya çıkan tüm sağ-pasifist düşünceler, bu farklılıkları anlayamayarak, Öncü Savaşını tek bir taktik dönem olarak görür. (Böyle bir şey için Öncü Savaşının gizli faşizm ya da açık faşizm dönemlerinden birisi süresi içinde bitmiş olması gerekir!) Böylece, Öncü Savaşı taktik bir mücadeleye, Öncü Savaşı taktik bir aşamaya (evre) indirgenir (sağ-pasifizm).

Yine aynı anlayış, Öncü Savaşını, devrim mücadelesinin bütünü (Halk Savaşını başlatma olarak değil) olarak ele alan ve böylece Halk Savaşının reddini oluşturan; Öncü Savaşı anlayışı ile Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni özdeş kabul eden (stratejinin bir bölümü ve stratejik mücadelenin bir aşaması olarak değil) sol-fokocu sapmaya da yol açar.

THKP-C/HDÖ, Öncü Savaşını taktik bir evreye indirgeyen ve Öncü Savaşı mücadelesini bu taktik evrenin ürünü olarak koyan her türlü sağ ve “sol” sapmaya karşıdır. Herşeyden önce, Öncü Sa-

vaşı, bir süreci ifade eder ve bu sürecin niteliğini belirleyen **sunî dengenin bozulmasıdır**. Öncü Savaşının niteliğini veren ve Halk Savaşından ayıran **temel kriter** budur.

THKP-C/HDÖ saflarında sağ-pasifist görüşü savunan unsurlar THKP-C/HDÖ Merkez Yönetimin oybirliği ile örgütten ihraç edilmişlerdir. Bu sağ-pasifist eğilimin ortaya çıkışı ve bu eğilimin savunucularının örgütten ihraç edilmeleri bir kez daha sağ-pasifizmin niteliğini sergilemiştir. Bu gibi savaşmaya cesareti olmayan (feodal cesaret değil) unsurların ortaya çıkması, herhangi bir dönemde değil, büyük olayların ve mücadelenin bir nitelik sıçraması yaptığı dönemlerin hemen öncesinde ya da sonrasında gerçekleşir.* Aralık-76 Kararı ile Öncü Savaşına başlama kararının alınması ve “26 Ocak Harekâtı” ve “19 Şubat Harekâtı”nın düzenlenmesi tüm solda büyük bir **şaşkınlık** yarattı. Giderek THKP-C/HDÖ’ye karşı büyük bir sempatiye dönüştü. Bu durum solda “71 savunucusu” ve “THKP-C mirasçısı” pasifist-oportunistleri telaşa düşürdü ve artık 71’in arkasına saklanarak “yol”larını bulamayacaklarını gördüler. Bu da THKP-C/HDÖ’ye karşı saldırının en utanmaz, en şarlatan ve en adi hale dönüştürülmesini getirdi. O kadar ki, Marksizm-Leninizmin en temel tespitleri bile tersine çevrildi. Bakın bombalama eylemleri üzerine ne diyorlar :

“Hiç bir devrimci üretim araçlarına, fabrikalara vs. sabotajlar düzenlemez ... Bomba olaylarını üstlenen ve bu suretle sözüm ona ‘silahlı eylem’ yaptıklarını iddia eden görüşlerin su götürmez tutarsızlıkları ve saçmalıklarıdır.”⁴³⁹

“Devrimci mücadele anlayışını herhangi ‘cazip’ bir eylemin bezirganlığı sananlar, şaşkın ördek misali kendilerini zaman zaman karşı devrimin yanı başında bulmaları kaçınılmaz bir şeydir ... Silahlı propagandayı yığınlarda ‘şaşkınlık’ yaratacak, ‘gürültü’ ve ‘sansonyonal’ eylemler olarak görmek, ondan hiçbir şey anlamamak ve onu tüm politik niteliğinden soyutlamak anlamına gelir ... Bugün devrimciler, şüphesiz ki SAVUNMA durumundadırlar. Doğru eylem bu meşru savunma çizgisini terk et-

* Daha sonra bu sağ-pasifist unsurların “Kesintisizi inkar” etme durumları hiç şaşırtıcı değildir. Aksine sağ-pasifizmin gerçek hüviyetini gösterir.

⁴³⁹ “Devrimci” (!) Yol, Sayı: 8, s. 2, Eylül 1977.

meyen eylemdir.”⁴⁴⁰

İşte oportünizmin “oligarşinin soldaki uzantısı olma” esprisinin en güzel örneği! Bu sözlerin 71 dönemi için TİP-TSİP-TKP ve PDA tarafından söylenen “faşizme hizmet ettiler” sözleri ile benzerliği ilk göze çarpar. Siyam ikizleri gibi, lafta birbirlerine kıyasıya küfür eden oportünist ve pasifistlerin nitelikleri budur. Onlar için, kendi oportünist ve pasifist anlayışına uygun olan ve kendilerini “rahatsız” etmeyen “silahlı eylemler” doğrudur, tersi olanlar “faşizme hizmet eder”. Bu anlayışlar “uslu durun, faşizm gelir” anlayışından başka birşey değildir.

Bu sözler TİP-TSİP-TKP ve PDA tarafından ileri sürülse idi, bu kadar önemli olmazdı. Ancak bu sözleri söyleyenler “71 savunucusu ve mirasçısı” (!) DG-Y oportünistlerince ileri sürülmektedir. DG-Y’ye göre, silahlı eylemi kitlelere duyurmak ve amaçlarını anlatmak (propaganda) “bezirganlık”tır. Hele hele bombalamayı silahlı eylem olarak ele almak “tutarsızlık ve saçmalaktır”. Bakın bu “71 savunucusu ve mirasçısı” (!) oportünistlere **THKP-C I Nolu Bülteni** ne deniliyor :

“Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, **savaşçılarının bütün eylemlerini kendi bültenleri ile halka açıklar**. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, halk düşmanlarını, işkencecileri, zalimleri, soyguncuları yargılar, cezalandırır. Onlardan döktükleri kanın ve yaptıkları zulmün hesabını sorar.

Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, halkımızın ekonomik ve demokratik mücadelesini yönlendirme gayretleri yanında son aylarda şu **askeri harekâtları** yapmıştır :

1- Ziraat Bankası Küçükkesat Şubesi’nin günlük hasılatı halkımızın devrimci savaşında kullanılmak amacıyla kamulaştırılmıştır.

2- Kanlı Pazar’da şehit düşen devrimcilerin anlarına düzenlenen 16-17 Şubat devrimci terör hareketinde :

a- Amerikan askeri malzeme deposu Tuslog’un Zincirlikuyu merkezi,

b- Tuslog’un Şişli Şubesi,

c- Amerikan-Türk Dış Ticaret Bankası Elmadağ Şubesi,

d- ABD başkonsoloslugu

⁴⁴⁰ “Devrimci” (!) Yol, Sayı: 8, s. 2, Eylül 1977.

e- İngiltere başkonsolosluğu
f- Emperyalist Amerikan teşekkülü IBM'in Gümüş-
suyundaki merkezi **bombalanmıştır**.

3- Salıpazarındaki Amerikan askeri botu **bombalan-
mış** ve tahrip edilmiştir. (...)" (abc)

Bu eylemler için *Kesintisiz Devrim II-III*'te şöyle deniliyor:

**"Şubat-Mayıs gerilla hareketleri, yani Partimizi kit-
lelere tanıtan silahlı devrimci eylemler..."** (abc)

İşte DG-Y oportünizminin "bezirganlık" ve "tutarsızlık ve saç-
malık" dedikleri. Hemen itiraz edeceklerini görür gibiyiz: "hayır,
bunlar 71 döneminin koşullarının sonucu olarak yapılmıştır ve doğ-
rudur. Bugün yapılanlar ise farklıdır". Evet, bugünle 71 birbirinden
farklıdır, herşeyden önce onlar gibi "gözle görülmeyen" oportü-
nistler yoktu. Ama sorun bu değildir. Söz konusu olan **bombalama**
ve **silahlı eylemin propagandasıdır**. Ayrıca bugünle 71'in farklı
olduğunu ileri sürerek bu soruna cevap vermek, bombalamalar,
geçmişte silahlı eylemdir, bugün değildir demektir. Bu da, sabota-
jın ne olduğunu karmakanşık edilmesi ve şarlatanlıktır. (Biraz askeri
bilgiye sahip bir kişi, sabotajın silahlı eylem olduğunu bileceğin-
den hiç kimse şüphe edemez.)

DG-Y oportünizminin diğer bir iddiası da, silahlı propagan-
danın "şaşkınlık" yaratacak, "gürültü" ve "sansasyonel" eylemler
olarak görüldüğüdür. Bu tür bir iddianın gülünçlüğü açıktır. Ancak
"şaşkınlık" yaratmayla ilgili birkaç söz etmekte yarar vardır:

**"İlk dönemde, yoğun sağcı propagandanın (oportü-
nist yayın da dahil) etkisi ile kitlelerdeki şaşkınlık ve
tereddüt, giderek devrim hareketine karşı sempatiye ...
(oligarşiye) karşı antipatiye dönüşür."**⁴⁴¹ (abc)

Eğer DG-Y oportünizmi "kitlelerde şaşkınlık yaratma" ile bu
oluşumu ifade ediyorsa bu çok doğaldır. *"Her yeni, önce tepkiyle
karşılır. Giderek yer eder ve benimsenir."*⁴⁴² Kendilerinin "gürül-
tünden" rahatsız olmalarını doğal karşılıyor, tıpkı oportünist ya-
yınları gibi. Bu çok doğaldır, çünkü DG-Y oportünizmi "meşru sa-
vunma" (eski deyimle meşru müdafaa) durumundadır. Ancak bu
durumları bizi pek ilgilendirmiyor, ancak bu tanımlamalarının o

⁴⁴¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁴⁴² Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

çok sözünü ettikleri ve oportünist oldukları yolundaki eleştirilere verdikleri cevaplar için kullandıkları “DGM savcılarının” dikkate alacağına inancımız sonsuzdur (!).*

1977 yılında THKP-C/HDÖ'nün Öncü Savaşına başlaması ile solda ortaya çıkan bu durum, ülkenin genel (ekonomik-sosyal-politik) durumundan ayrı değildir.

THKP-C/HDÖ'nün “26 Ocak Harekâtı” ve “19 Şubat Harekâtı” **salt** solda değişim yaratmadı. Oligarşi açısından da bazı değişimler oluşturmuştur.

1976 Kasımından itibaren uygulamaya sokulan “MC’li sıkıyönetim” oluşturma gayretleri, 1977 başında bazı değişime uğradı. Bu ana kadar CHP’yi “reddedemez” bir hale getirme ve demokratik kitle hareketlerini ve örgütlerini sindirme çabaları etkisiz kalmıştır. Bu durumu tek yol, yasalardan boşluğundan yararlanarak, “oldu-bitti” yapmaktır. MC, bu amaçla, hükümetin sıkıyönetim ilan etmesi ile meclisin bunu onaylaması arasındaki “yasal” süreyi (48 saat) kullanmayı planladı. Bu süre içinde çok yönlü operasyonlarla “gizli örgüt üyeleri” ele geçirilecek, demokratik kuruluşlar kapatılacak ve ordu ister istemez devreye girecekti. Böylece “geriye dönüş”ün olmadığı bir noktaya gelinmiş olunacaktı.

Bu uygulama, görünüşte kolay olmakta beraber, riski çok büyük olan bir durum yaratmaktaydı. Oligarşi bu girişiminde başarılı olmazsa, elindeki pek çok olanağı ve hatta siyasi iktidarı bile yitirebilirdi. Bu nedenle yavaş adımlar atılmaya başlandı ve Şubat ayında bütçe görüşmeleri ile birlikte sonuçlandırmak düşünülüyordu. Fakat gerek MSP’nin “uyum” yerine, “çatışma”yı gündeme getirmesi, gerek CHP’nin kitle tabanının politize olma düzeyi, gerekse de silahlı bir (THKP-C/HDÖ) örgütün harekete geçtiğini duyurmuş olması ve harekete geçmesi uygulamanın tamamlanmasını engelledi. Bunun üzerine 5 Mart Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında, **erken seçim önerildi.**

Erken seçimin temel nedeni, faşist milis güçleriyle yapılmak istenen kitle pasifikasyonunun yetersiz kalması ve yeni

* “Spekülasyon yapılıyor” denilmemesi için belirtelim, Kendilerinin sağ-pasifist anlayışları ve oportünistlikleri “yeni Dev-Genç yaratma ve bu yolla partileşme” olarak formüle edilen biçimde eleştirilirken (o zamanki dergileriyle) “Devrimci” (!) Gençlik’te, “bu ihbarcılıktır”, “bu sözleri DGM savcılar dikkate alır” diyerek geçiştirmeye çalışıyorlardı. Çeşitli sayılara bakılınca görülür.

yöntemlerin ve de kadro pasifikasyonunun gerekli olmasıyken, diğer neden kitleleri şu ya da bu biçimde, siyasal olarak yedekleyen ve böylece alınacak “ekonomik-sosyal tedbirlere” ses çıkartamayacağı bir hükümete gerek duyulması ve bunun da mevcut MC yapısıyla sağlanamayışdır. “MC’li sıkıyönetim” bu durumu sağlayabileceği düşünülmesine rağmen, uygulamaya sokulamamış olması erken seçimi gündeme getirdi. (MHP-CGP’nin Demirel’e 20 Şubat’ta muhtıra vermeleri ve Demirel’in herşeyi 5 Mart’ta çözümleneceğini beyan etmesi, 5 Nisan’da seçim kararlarının meclisten çıkması ve 5 Haziran’da seçimin yapılması, bu durumun dışarıya yansıyan görünümüleri olmuştur.) THKP-C/HDÖ olarak, bu gelişimdeki etkimiz, 26 Ocak ve 19 Şubat Harekâtı ile ilgili yapılan açıklamaların oligarşi içinde yarattığı tereddütlerdir.

Biz, harekete geçtiğimizde “MC’li sıkıyönetim” uygulamasını engellemeyi temel görev olarak ele almadık ve alamazdık. Harekete geçmemizin temel nedeni, bu gelişimin varacağı muhtemel sonuçlar ve bu sonuçlar içinde kitle ve kadro pasifikasyonun sağlanabileceğidir. Harekete geçmekle gelişimin her türlü sonucuna hazır olunduğu gibi, kitlelerde daha geniş tanınma olanaklarının o günler için daha fazla olduğunu tespit etmemizdir. Ve artık, silahlı bir devrimci örgüt mevcuttur.

IV. 5 HAZİRAN SEÇİMLERİ VE SONRASI

5 Haziran seçimleri kitlelerin politize olma düzeyinin en önemli göstergelerinden birisi olmuştur. Yine 5 Haziran seçimleri kitlelerin yüksek politize olma düzeyine karşı, bunun CHP yönünde olduğunu açıkça göstermiştir. Bu, devrimciyim diyen her kişi veya grubun dikkate alması gereken temel olgudur. Artık kitlelerin devrim safına çekilmesi için, CHP'nin niteliğinin, politik olarak, kitlelere gösterilmesi gerektiği **netleşmiştir**.

Erken seçimle birlikte, meclis aritmetiği, oligarşi için, hem istediği gibi olmadı, hem de istediği gibi oldu. Olmadı, çünkü tek başına bir parti kitleleri siyasal olarak yedekleyecek (yani yedeklediğini gösterecek) sayıya ulaşamadı. Oldu, böylece mecliste, birçok alternatifler ortaya çıkmıştır ve yıpranan derhal değiştirilebilecektir. Bu da seçim sonrası politik gelişmelerin çok yönlülüğünü oluşturmuştur.

Her ne kadar bu çok yönlülük oligarşi için bir avantaj ise de özde değil, görünüşte bir avantajdır. Ancak oligarşi için avantaj ve dezavantaj durumlarını belirleyen, onun zaaf ve eksiklerinden yararlanabilecek bir devrimci gücün varlığıdır. Çok yönlü ve çok alternatifli bir oyun ya da bir uygulama, uygulayıcıyı her an insiyatifi kaybetmeye, ipin ucunu kaçırmaya itebilir. Bu ise açık faşizmin erken doğum yapmasına neden olur ki, sonuçları (en azından) 12 Mart döneminde görülmüştür.

Seçim sonrasında, oligarşi, önce CHP konusunda anlaşmaya vardı. Fakat kendisinin ortaya çıkardığı “azınlık CHP hükümeti” formülünü kendisi uygulamadan çıkardı. Bunun nedeni, geçmişte yatar. Seçim sonrasında, “ekonomik tedbirler”in dışında, politik olarak, **kadro pasifikasyonu, devrimci örgütlere vurma ve kitlelerin silahsızlandırılması** sorunları mevcuttur. Bu sorunlar, sert ve her yolu meşru sayan bir uygulamayı gerektirmektedir. CHP ise, parti olarak ve felsefe olarak, bunları yapabilecek bir nitelikte değildir. CHP'nin bu soruna yaklaşımı ekonomik ve sosyal tedbir-

lerle (“demokratik”) çözümlenmektedir.

“Emperyalizm, devrimleri devrimcilerden çabuk öğrenir ve gerekli dersler çıkarır. Artık emperyalizmin Küba’da Angola’da olduğu gibi ‘hata’ yapmasına tarih izin vermemektedir. Onun için örnek Vietnam’dır.

Emperyalizm, CHP’nin yaklaşımı ile bazı şeylerin, daha kolay ve daha uzun sürede halledebileceğini daha iyi bilmektedir. Ama bu uygulama, aynı zamanda devrimci hareketi güçlendirecektir, devrimci örgütler gelişebilecektir. Keza bu uygulama, kitleyi silahsızlandırmak yerine, oligarşinin diğer siyasal güçlerinin bu silahın hedefi olmasına sebep olabilecektir.”⁴⁴³

Silahlı kitleler, her zaman oligarşinin aleyhinedir.

İşte bunların sonucu oligarşi, CHP’den geçici bir süre için vazgeçmiştir. “Ekonomik tedbirler” konusunda AP-MSP-MHP ile CHP arasında hiç ama hiç fark yoktur. (Nitekim 78 bütçesi II. MC’nin hazırladığı şekilde çıkmıştır.) Bir ara ortaya çıkan ve zaman zaman yinelenen AP-CHP koalisyonu önerileri bunun en somut ifadesidir. AP, alınacak sert tedbirleri, CHP, “sosyal” tedbirleri birlikte uygulamalarını sağlayacağından, ikili koalisyon “en iyi” çözümdür. Oligarşinin “en iyi çözüm” olarak AP-CHP koalisyonunu görmesi bundandır. Fakat, o günkü koşullar içinde, bu “en iyi çözüm”ün pratik işlerliği olmayacağı gibi, daha sonraki bir alternatif olarak saklanması daha da yararlı olacağı düşünülmüştür. Bu nedenle oligarşi, “en iyi çözüm”ü gündeme sokmamıştır.

“Son alternatif”, AP-MSP-MHP’den oluşan II. MC’dir. Temel sorun MSP’dir. MSP, “çatışma” yerine “uyum”u sağlayacağı konusunda garantiler verecek olursa, MSP –alt düzeyde de olsa–, CHP gibi, kitlelere “şirin, namuslu ve hakem, tarafsız yönetici” rolü üstlenebilecektir. Buna birde MHP’nin “barış” çağrıları eklenirse, MC çatısı altında, CHP’nin “sosyal” tedbirleri ya da etkisi (kısmi olarak da olsa) sağlanmış olacaktır. Geri kalan “sert” tedbirler ise, bu görünümlü altında, “devleti devletin koruması” adıyla uygulanabilecektir, ve MC bu “sert”liğe sahiptir. İşte 10 günde kurulacağından bahsedilen II. MC’nin 20 günde oluşturulması bu durumun sonucudur. Özellikle MSP’nin “uyum” garantisi ile oligarşinin “kapatmama”

⁴⁴³ THKP-C/HDÖ, *Mevcut Durum-II*.

garantisinin tartışılmasındandır.

“Oyun açıktır: Bir yandan ekonomik buhranı geçiş-tirebilmek için, bir dizi tedbirler alınırken (ve bu alanda sömürücü sınıfların hepsi etkilendiği için belirli bir disiplin altında tutulabilmektedir); diğer yandan kitle pasifikasyonu için (suni dengeyi devam ettirmek için), yeni bir yöntemle, kadro pasifikasyonu sağlamaktır. Kadro pasifikasyonu devrimci örgütlere vurmak demektir.”⁴⁴⁴

Ancak II. MC, MC olarak “rüşünü” ispat etmek yönündeki çabaları, ekonomik-sosyal ve politik buhranın (milli bunalım) gelmiş olduğu seviyede yetersiz kalmıştır. Özellikle kitle ve kadro pasifikasyonu ile kitlelerin silahsızlandırılması konusunda, bazı adımlar atılmışsa da yetersiz kalınmıştır. Birde buna 11 Aralık seçimlerinin durumu eklenince II. MC'nin yaşamı kısa sürmüştür. Ve II. MC düşürülmüş, yerine CHP-CGP-DP ve AP'den “aynılan” “bağımsız”lardan oluşan CHP hükümeti kurulmuştur.

Ecevit hükümetinin kuruluş amacı ve yerine getireceği fonksiyonlar II. MC'den farklı değildir. Tek fark, kullanılan yöntemlerdir. Bu da en açık biçimde kadro pasifikasyonunda kendini gösterir, **CHP silahlı devrimci örgütlere vurarak, onları “etkisiz” leştirmekten çok, silahlı devrimci örgütleri kitlelerden tecrit etmeyi ve bunu da “vurarak” değil, kendi solunda yaşatacağı, “icazetli sosyalist”lerle gerçekleştirmeyi hesaplamaktadır.**

Bugün hükümette bulunan CHP, kısmi anlamda da olsa “başarı” kazanmaktadır. Bunun en somut göstergesi hemen hemen tüm “solu kuyruğuna takmış” olmasıdır. Gerek bu durum, gerekse CHP hükümetinin uzun vadeli planı açısından bu durumun üzerinde duralım: Bugün CHP hükümeti koşulları içinde devrimci tavrın ne olması gerektiği sorunu, solda geçmiş tartışmalar nedeniyle, çok az tartışılmaktadır.

Geçmiş yıllarda yapılmış olan CHP tahlilleri ve bunun sonucu oluşturulan tavırlar uygulamaya sokulmuştur. Bu uygulamalarda genel yönelim “aman uslu durun, faşizm gelir” anlayışı ve CHP hükümetinin “nispi demokratik ortam”ından yararlanarak “güçlenmek”tir!

⁴⁴⁴ THKP-C/HDÖ, *Mevcut Durum-II*.

Geçmişte CHP üzerine yapılan tahliller ve muhtemel bir CHP hükümeti koşulları altında ne yapılacağı sorusuna (taktik), genel olarak solun bu tespitlerine ek olarak, silahlı mücadeleyi (silahlı propaganda değil) savunan pek çok kesim, CHP hükümeti altında silahlı mücadeleye başlanamayacağını ileri sürülmektedir. Bugün ise, Öncü Savaşı şu ya da bu ölçüde de olsa, başlatılmış bulunduğu için, sorun silahlı mücadeleye ya da Öncü Savaşına devam edilip, edilemeyeceği haline dönüştü. Tüm soldaki genel yaklaşım, yani pasifizmin CHP kuyrukçuluğu haline dönüşümü, silahlı mücadeleyi ve Öncü Savaşı savunan unsurlarda egemen olmuştur. Somut koşullarda yapılması gereken, “nispi demokratik ortam”dan yararlanarak “güçlenmek” olduğu ileri sürülmektedir. Bu tez, genellikle II. MC döneminde, silahlı mücadeleyi savunan örgütlerin darbeler yemeleri ve bu darbelerdeki kayıplarını giderme gerekliliğince desteklenmektedir.

Böyle bir anlayış, mevcut durumda mücadelenin (devrimci politik mücadele) nasıl yürütüleceği ve CHP'ye karşı tavrın ne olacağı sorunu ile örgütsel görevleri özdeşleştirdiği için yanlıştır. Ayrıca hangi örgüt darbe yerse yesin (ki en büyük darbeler THKP-C/HDÖ maruz kalmıştır), politik görevler ihmal edilemez, hiç bir biçimde tali yöne indirilemez. Bu nedenlerden dolayı, CHP hükümeti ile ilgili görevleri (hangi gerekçe ile olursa olsun) bir yana bırakmak yanlıştır. “Silahlı eylemleri durdurma” olarak ifade edilebilecek bu sağ anlayış, CHP'nin fonksiyonlarından birisi olan, **silahlı öncüyü kitlelerden tecrit etmeye** hizmet etmekten başka bir anlam taşımaz.*

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni savunan unsurlar arasında da, bu konuda, açık bir tavır mevcut değildir. Genel olarak (THKP-C/HDÖ dışındaki) pek çok unsur CHP konusundaki tavrı DG-Y oportünistlerinden farklı değildir. Ancak geçmiş dönemde bir takım silahlı eylemler (silahlı propaganda değil) yapmış olmaları nedeniyle, DG-Y oportünizminin tavrını çok daha farklı biçimde yansıtmaktadırlar. Bu unsurlar, genellikle silahlı propagandadan “anma günü silahlı eylemi” anladıklarından, farklı biçimleri, “anma

* Böyle bir durum, silahlı devrimci öncü mevcut olmadığı koşullarda ileri sürülmüş olsa idi, bu kadar önemli olmayabilirdi. Ancak günümüzde bunu ileri sürebilmek, silahlı mücadeleyi reddetmekle özdeşdir.

günü silahlı eylem”den öte gitmemektedir.*

CHP hükümeti karşısında devrimci taktiğin ne olması gerektiğini tespit etmek için, önce CHP’nin ne olduğunu tespit etmek gerekir.

“CHP: ‘Liberal burjuvazi’ de diyebileceğimiz orta sermaye ve küçük burjuvazinin siyasal temsilcisidir. Ancak **heterojen yapısı** içinde, tekelci burjuvazinin siyasal temsilcisidir. Ancak heterojen yapısı içinde, tekelci burjuvazi kesimlerinden, büyük toprak sahiplerine kadar **çeşitli sınıfların temsilcileri de vardır. CHP, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerine karşı değildir.** Ülkede hızlı bir kapitalistleşmeden yanadır. Sınıfsal yapısı gereği anti-teknelci olmasına karşılık, mevcut üretim ilişkilerine tabiyet göstermesi nedeniyle, **somutta teknelci sermayeyi güçlendirecek bir ekonomi-politika uygulamak zorundadır.** Dayandığı sınıflar gereği milliyetçilik ideolojisine sahip çıkmak şovenizme dayanmak zorundadır. Temel felsefesi hızla geliştirmeyi amaçladığı kapitalist üretim ilişkileri içinde **emekçi yığınların yükselen tepkilerini ‘ekonomik’ ve sosyal tedbirlerle pasifize edilmesi şeklindedir.** Bir başka tanımla amaç, ülkenin kendi iktisadi evrimleri zorlamaları ile emperyalist-kapitalist üretim ilişkileri arasında ‘uyum’ sağlamaktır. Bu nedenle emekçi yığınların talep ve tepkileri toprak reformu, kooperatifçilik, halk sektörü, yönetime katılma vb. gibi ekonomik ve sosyal tedbirlerle hızla geliştirilecek olan emperyalist kapitalist üretim ilişkilerine kanalize edilmesi ve uyumlaştırılması CHP’nin ‘halkçı’ programını teşkil eder. CHP’nin siyasal olarak orta ve küçük-burjuvaziye dayanma özelliği CHP’nin ‘sınıflar üzerinde’ bir politika ile hareket etmesine ve

** Silahlı eylemlerin belli günlerde ya da o günlerle ilgili olarak düzenlenen bir harekât olarak yapılması ile “anma günü silahlı eylem” anlayışı karıştırılmamalıdır. Bu ikincisi, silahlı eylemin amacı olarak, günü vurgulamayı ifade eder. THKP-C/HDÖ’nün yaptığı birincisidir ve silahlı eylemi somut politik hedeflere yönelik olarak belirli bir taktik tavrın içinde mütalaa ederken, ayrıca (tali) o günlerin gerçek niteliğini açıklamayı amaçlar. Zaten “anma günü silahlı eylem” anlayışına uygun hareket eden unsurlar, eylemelerinin salt o güne denk düşmesi ve isimlerinin belirtilmesi ile yetinmektedirler. Ki bu silahlı propaganda değil, silahlı eylemdir. Daha önceki bölümlerde bahsettiğimiz gibi, eylemlerin salt “silahlı” olmasına bakarak aynı kefiye konamaz.

herkese hakkını veren yönetici hakem rolünü oynayabilmesi için ‘demokratik’ bir ortama ihtiyaç duymasına neden olmaktadır. ‘Demokratik’ ortam olmazsa, CHP’nin varlık nedeni ortadan kalkar. Bu nedenle CHP’nin kitleler üzerinde olan baskı ve saldırılara karşın olmasının nedeni, özünde sınıfsal çatışmada emekçi yığınların yanında yer almasından değil, istediği ‘demokratik’ ortamın bozulmasından gelir. **Aynı şekilde proletaryanın ve emekçi yığınların yükselen sınıfsal hareketlerine karşı aynı düşünceyle en sert tedbirlerle karşı çıkacağı bilinmelidir.** CHP geliştirmeyi amaçladığı kapitalist ilişkiler içinde **giderek tekeli burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin kontrolüne ve hizmetine girerken** kitlelerden yükselecek tepkileri de gerek ekonomik-sosyal tedbirlerle pasifize etmeyi, gerekse kendi solunda yaşatmaya çalışacağı ‘sosyalist’ bir parti ile (bunun için TİP ve TKP görev yapmaya hazırdır) boğmaya ve icazet altına almaya çalışacaktır. **Bütün bu gelişmeler ülkemizdeki oligarşinin ve oligarşik yönetimin ortadan kalktığından değil, ülkedeki suni dengenin CHP’nin politikası ile emekçi yığınların oligarşiye yedeklenmesi ile korunmaya çalışılması olarak görmek gerekmektedir.** Bu nedenle CHP’nin iktidar oluşu kadar **iktidarda kalışı da oligarşinin elindedir.** CHP, oligarşinin yönetimi ‘askeri’ bir biçimde sürdürme zorunluluğuna düşmeden sürdürebilmesi için ülkemizdeki **son alternatiftir.**⁴⁴⁵ (abç)

İşte CHP ve CHP hükümetinin gerçek durumu budur. Bu durumda, devrimci tavır, bu gerçeğin kitlelere gösterilmesidir. Bu siyasi gerçekleri açıklama demektir. Öyle ise, CHP iktidarı koşulları içinde, her somut olay ele alınarak, CHP’nin gerçek yüzü kitlelere gösterilmelidir.

*“... işçi sınıfının çoğunluğunun görüşünde bir değişiklik olmazsa devrim olanaksızdır. Bu değişmeyi ise, **yığınların siyasi deneyimi sağlar, sadece propaganda değil.**”⁴⁴⁶ (abç)* Ve devrimci-

⁴⁴⁵ İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz*.

⁴⁴⁶ Lenin, “*Sol*” *Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*, s. 93.

ler, yığınların kendi öz siyasal deneyimi ile gerçekleri görmelerinde (sadece propaganda ile değil) yardım ederler. Bir başka deyişle, CHP iktidarının koşulları içinde, CHP'nin her uygulamasına ya da "tarafsız-hakem" tavrına karşı tavrı belirleyerek, kitlelerin bu uygulama ve tavırların gerçek hüviyetini görmelerine yardımcı olunur (siyasi gerçekleri açıklama kampanyası). CHP'nin oligarşinin açık faşizm öncesi "**son alternatifi**" olması, CHP'nin yüzünün açığa çıkarmanın önemini belirler. CHP'nin kitlelerin "umudu" olmaktan çıkması demek (yüzünün ortaya çıkması bunu sağlar), tek alternatifin devrim olması demektir.

CHP iktidarı koşullarında, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının bu çerçevesi, aynı zamanda suni dengenin bozulması demektir. Çünkü CHP'nin iktidar oluşunun temel nedeni, **sunî dengenin** siyasal zorun askeri biçimde maddeleşmesi dışında, **CHP'nin politikası ile devam ettirilmeye çalışılmasıdır**. Ancak suni dengenin bu sürdürülüş biçimi (devrimci taktiğin politik hedeflerini belirler), diğer biçimlerden farklıdır. Suni dengenin CHP iktidarı ile sürdürülüşünde temel yöntem, "ekonomik ve sosyal tedbirler"dir. Böylece kitlelerin tepkilerinin pasifize edilmesi, **salt** sindirme olarak değil, aynı zamanda **kanalize** edilmeyi ifade eder (Tepkilerin CHP nezninde oligarşiye karşı olmaktan çıkarılması ve böylece kitlelerin -CHP nezninde- oligarşiye yedeklenmesi). Bu ise, şu ana kadar oligarşinin hiç başaramadığı bir durumdur. 12 Mart döneminde I. Erim Hükümeti bu amaçla kurulmuştu.)

Bu durumda, devrimci taktik, salt oligarşinin siyasal zoruna karşı durma ve siyasal zor araçlarını işlemez hale getirmeye yönelmez. Devrimci taktik, aynı zamanda, CHP iktidarının her türlü "ekonomik ve sosyal tedbir"lerine karşı, **olması gerekeni ve tedbirlerin gerçek amacını sergileyen bir tavidir**.

Bu şartlar içinde devrimci taktiğimiz ne olmalıdır?

Silahlı öncünün kitlelerden tecridini engellemek ve CHP'nin yüzünü açığa çıkartmak taktiğimizin ana amacı olacaktır. Fakat sorun bunun nasıl gerçekleştirileceğidir? Bu konuda ilk akla gelen yol, CHP'nin, silahlı öncü nezninde, kitlelere saldırmasını sağlamaktır ("en sert tedbirleri" almaya zorlamak) Bu yol, silahlı öncünün fiziksel varlığını sona erdireceği gerçeğini içinde taşıdığı anlamda en son yol olmalıdır.

"Oyunun bozulması" CHP'nin oyuna ters düşen uygulama-

ya çekilmesiyle mümkündür. Bir başka deyişle, **halk nezninde** “halkçı” görülen CHP’nin, “halk-oligarşi” ikileminde oligarşi yanında yer aldığı her somut olayla gösterilmelidir. Öyle ki, halk her somut olayda, CHP’nin tavrını bu ikileme göre kolaylıkla tespit edebilsin. Bu ise, “sömürücüden, vurguncudan, karaborsacıdan, işkenceciden hesap sorulmalıdır” genel sloganı ile yapılabilir. (Bu “hesap sorma”nın aydın kamuoyundan da –küçük-burjuvazinin sol kanadı– desteklediği unutulmamalıdır.) Tek tek ya da genel olarak bu yöne yönelik gerçekler teşhir edilmelidir. CHP’nin kuvvet gösterisi (ki amacı “dev” gibi güçlü devlet kavramını sürdürmek olacaktır) yönündeki her uygulaması karşı hareketle etkisiz kılınmalıdır. Diyebiliriz ki, halk kitlelerine, bir bütün olarak “halkçı” CHP’nin “halk-oligarşi” ikilemindeki yerini göstermeliyiz. Ancak bugün halk CHP’yi tek yönlü, yani ikilemsiz olarak düşünmektedir. Bunda devrimci bir iktidar alternatifinin zayıf olması etkili olmaktadır. Bu yüzden, halk yığınları “halk-oligarşi” ya da “devrim/karşı-devrim” ikileminin mevcudiyeti yönünde eğitilmeli ve CHP’nin bu ikilemdeki yeri –her somut olayla– gösterilmelidir.

Bu taktik, her “ekonomik ve sosyal tedbir”in devrimci anlamda olması gerekeni ile CHP’nin yaptığının niteliğini kitlelere göstermek ve anlatmak demektir. Burada “ekonomik ve sosyal tedbir”lerin devrimci anlamda olması ile anti-empyalist, anti-oligarşik devrimin bu konularda geliştirecekleri (devrim programı) ifade edilmektedir. Kimileri devrimin gerçekleştireceği talepleri belirtmeyi “sol”dan eleştirmektedir. Bu eleştiriler, “zaten hükümetin niteliği bellidir. Böyle bir şey söylemek, “hükümetten bunu istemektir ve bu da hükümetten devrim yapmasını istemekle özdeştir” şeklinde ifade edilmektedir. Her şeyden önce “sol” bir çocukluk anlayışı olan bu eleştiriler, “istemek” kavramının politik olarak değil, sözcük anlamı ile ele almaktadır. İkinci olarak, devrimciler, devrimin yerine getireceklerini “istemek” ile bunun düzen tarafından gerçekleştirilemeyeceğini kitlelere göstererek ve bu yolla onları devrim safına çekerek devrim yapmak (taleplerin gerçekleşmesi) için mücadeleyi sürdürenlerdir. Sağ-pasifizm ise, salt “istemek”le yetinirler ve bu taleplerin gerçekleşmesi için, yani devrim için mücadeleye etmezler. Üçüncü olarak, bu “sol” anlayış, kitlelerin siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile bilinçlenip örgütleneceğini; bunun da silahlı propaganda temelinde nasıl yapılacağını kavra-

mamıştır. “Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden harekette, emekçi yığınlara elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir.”⁴⁴⁷ Bu sözler onlar için hiç bir anlam ifade etmez. Bu “sol” anlayış, giderek CHP iktidarını silahlı öncüyü tecrit fonksiyonuna karşı kayıtsız kalır ve sonuçta da, CHP iktidarını altında “silahlı eylemler yeterli etki yaratmamaktadır” diyerek sağ-pasifizmin çizgisine oturur (Her sol sapma özünde sağ sapma esprisi). Bu anlayışı 12 Mart dönemi mücadelesi içinde somutlaştırmak yanlışlığını sergilemeye yetecektir.

Bilindiği gibi 12 Mart döneminde çeşitli adam kaçırma (silahlı eyleme biçimi) olaylarında, tüm siyasi tutukluların serbest bırakılması ve Denizlerin idamının durdurulması **talep** edilmiştir. “Sol” çocukluk anlayışı ile ele alınacak olursa, böyle bir talep yanlıştır ve yanlış olmaktan da öte “ütopik”tir. Çünkü hapishaneler, devlet aygıtının bir parçası olup, o olmadan devlet aygıtı otorite ve işlerliliğini yitirir. Bu yüzden “talep” gerçekleşmeyecek, “ütopik” bir taleptir ve ancak devrimle gerçekleşebilecektir! Bu “sol” çocukluk anlayışıyla yola çıkarsak, 12 Mart döneminde yapılan eylemlerin “anlamsız” olduğu sonucuna (sağ-pasifizm) varırız.

Ama gerçek hiç de böyle kaba ve basit değildir. 12 Mart dönemindeki “talepler” gerçekleşmeyecek “talep” olmaktan öte anlamı vardır. Bu “talepler” ile (somut) I. Erim Hükümetinin gerçek yüzü sergilenmiştir. (Tersi bir düşünce ile, “talep” yerine getirilseydi gerçek yüzü açığa çıkmayacak mıydı diye düşünülebilir. Bu durumda, başka yönden gerçek sergilenmiş olacaktır: Oligarşinin görüldüğü kadar güçlü olmadığı) Bu konuda bir örnek de Lenin’den verelim:

Lenin, İngiliz devrimcilerine sosyal-demokrat Henderson, Snowden’ler hakkında taktiğin ne olması gerektiği konusunda şöyle diyor :

“Henderson’ların, Clynes, Mac Donald ve Snow’lerin iflah olmaz gerici oldukları doğrudur. Bunların iktidara geçmek istedikleri ve bu yolda zaten burjuvazi ile koalisyon kurmayı yeğledikleri; burjuva kurallarına göre ülkeyi

⁴⁴⁷ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

‘yönetmek’ istedikleri ve iktidara geçince zorunlu olarak Sebertman ve Moke’ler gibi davranacakları da doğrudur.”⁴⁴⁸

“Eğer biz, salt bir devrimciler grubu değil de, **devrimci sınıfın partisi isek**, arkamızdan yığınları sürüklemek istiyorsak (ki böyle bir isteğimiz yoksa, gevezeden başka bir şey olamayız) **ilkin** büyük burjuvazinin siyasal (açık) temsilcilerinin niteliğini göstermeli ve yenmeliyiz ve **sonra da** işçi sınıfının çoğunluğunun Henderson’larla, Snowden’lerin hiç bir işe yaramadıklarını, bunların hain küçük-burjuvalar olduklarını, iflaslarının kesin olduğunu **kendi deneyimleriyle anlamalarına yardım etmeliyiz; ve son olarak** Henderson’lardan **umudunu** kesen işçilerin çoğunluğunun Henderson hükümetini **düşürmede** başan şansları olduğu **anı yakına getirmeliyiz.**”⁴⁴⁹

Bu görevin yerine getirilme zorunluluğu anlaşılır bir şeydir. Kitlelerin bilinçlenmesi ve devrim safına çekilmesi için, tüm düzen içi “umut”larının sona ermesi ve düzenin değişmesi (devrim ile) gerektiğinin bilincine varmaları gereklidir. Lenin, bu görevin, yani küçük-burjuva politikalarının niteliğini kitlelere göstermek için, **bu politikanın temsilcileri** ile bile “ittifak-blok” kurmayı önerir. Bu blok, seçimlerde bunları desteklemek, ama karşılığında (iktidara geçerse) **“tam bir ajitasyon, propaganda ve siyasal eylem özgürlüğünü sağlamak”** temelinde olmasını önerir. Bu öneriye iki yönden karşı çıkar: Henderson’lar (küçük-burjuvazinin politik temsilcileri) bunu kabul ederek, yani işçi sınıfını “kullanarak” iktidar olacaktır; ya da böyle bir teklifi reddederek, devrimcileri “aşağılayacak”lardır.

“Eğer Henderson’lar, Snowden’ler bu koşullarla (tam bir ajitasyon, propaganda ve siyasal eylem özgürlüğünü sağlama) blok kurmayı **kabul ederlerse, kazançlı biz olacağız.** Çünkü propagandamızı yığınlara götüreceğiz ... Sözüümüzü esirgmeden ve en küçük bir ihtiyatı bile gerekli saymadan, Henderson’lara karşı propagandayı yığınların anlamasını sağlayacağız.

⁴⁴⁸ Lenin, “Sol” Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s. 89.

⁴⁴⁹ Lenin, “Sol” Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s. 95.

Eğer Henderson'lar, Snowden'ler bizle bu koşullarda blok kurmayı **reddederlerse, biz bundan daha kazan-çlı çıkarız**, çünkü böylelikle yığınlara, Henderson'ların kapitalistlerle içli dışlı durumlarını bütün işçilerin birliğinden önde tuttuklarını kolayca tanımlayabiliriz.⁴⁵⁰

Evet, işte küçük-burjuva politikasının etkisizleştirilmesi ve gerçek niteliğinin kitlelere gösterilmesinde Lenin'in taktiği budur.

Lenin'de ifade ettiği gibi, devrimcilerin bir şeyin gerçek niteliğini görmesi ile kitlelerin aynı gerçeği görmesi özdeş değildir. Bugün **oligarşi, siyasal olarak tecrit olmanın objektif koşulları içindedir**. Ancak bu siyasal tecridin olduğu (objektif ve subjektif birlikte) anlamına gelmez. Devrimcinin görevi, objektif koşulları hızlandırarak, subjektif koşulları yaratmaktır. Bunu kabul etmeyen, Lenin'in deyişiyle, gevezeden başka bir şey olamaz. Zaten devrimci, sınıfının **en bilinçli öncüsünü** ifade eder. Engels'in deyişiyle, komünistler, tarihsel gelişmenin yarattığı bütün ara aşamaların (köleci-feodal-kapitalist) ve bütün uzlaşmaların ötesinde son amacı, yani sınıfların kaldırılmasını ve toprağın ve üretim araçlarının özel mülkiyetine yer vermeyen bir toplumsal düzeni (komünist toplum) kurulmasını **açıkça görebildikleri için** komünisttirler. Aynı şeyin kitlelerce de **açıkça görülebildiği ve görüldüğü** kabul edilemeyecek bir şeyin olduğuna göre, komünistler bunu **kitlelere göstermekle yükümlüdürler**.

Günümüzde, komünistlerden ayrı olarak, anti-emperyalist, anti-oligarşik **kadroların** (HKC kadroları) durumu da buna benzer. HKC kadroları, komünist değillerdir, çünkü komünizmin gerçekleşeceğini **açıkça** görememekteyler. Ama devrimcidirler ve kadrodurlar, çünkü anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin gerekliliğini ve kaçınılmazlığını **açıkça** görmüşlerdir.

Bugün CHP iktidarının gerçek niteliğini devrimcilerin görmesi (ki bunu gördükleri için devrimcidirler) ile kitlelerce görülmesi özdeşleştirilemeyeceği, aynı şey olmadığı açıktır. Öyle ise, temel görev, CHP'nin gerçek niteliğini kitlelere göstermektir. Bu ise, ancak kitlelerin siyasal deneyleri ile mümkündür (siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel görev olma nedeni). Eğer, bugün kitleler CHP hükümetinin "halkçı" olduğuna ve yaptıklarının "halk

⁴⁵⁰ Lenin, "Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s. 96-97.

için” olduğuna inanıyorsa; her somut olay ele alınarak bunun böyle olmadığını **göstermek** (sadece anlatmak yeterli değildir) gerekir. Bu ise, **yapılması gerekenin ne olduğunu** kitlelere anlatmak ve CHP'nin bunu yapmadığını göstermekle mümkündür. Ancak kitlelerden ve somuttan kopmak düşünülüyorsa (ki bunu düşünmek şarlatanlıktır) açıklanacak gerçekler somut ve maddi olmalıdır. Bu nedenle de, yapılması gereken ile CHP'nin yaptığı çakışmalıdır. Bu da, CHP'nin somutta yapmak istediği ile yapacaklarının, yapılması gereken ile birlikte kitlelere göstermek, anlatmak demektir. Örneğin, Ecevit'in yurtdışı gezilerinin amacı, tekelci burjuvaziye yeni krediler sağlamak ve kendini emperyalistleri tanıtmaktır. Öyleyse, bu gerçek kitlelere anlatılmalı ve gösterilmelidir ve sorun bunun nasıl yapılacağı sorunudur?

Tek başına propaganda yeterli değildir. Ayrıca somut olarak gerçekte, yani dış politikanın ne olması gerektiği kitlelere anlatılmalı, bu konuda ikna edilmeli ve CHP'nin bunu yapmadığı ve yapamayacağı somut örneklerle kanıtlanmalıdır. Bu da ancak, kitlelere yönelik olarak devrimci dış politikanın ne olduğunun anlatılması zemininde gerçekleşebilir. İşte “talep” olgusu budur. Bir “NATO'dan çıkılmalı-ABD ile olan ikili anlaşmalar feshedilmelidir” demek bunu ifade eder. Yeter ki, kitlelere NATO'dan çıkılması gerekliliğini anlatabilmiş, yani NATO'nun niteliğini kitlelere göstermiş olalım.*

İşte CHP iktidarı dönemindeki taktik budur.

“Silahlı propaganda, **herşeyden önce**, günlük maişet dergi vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınla şartlanmış, düzenin şu ya da bu ‘partisine’ umudu bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır (...)

Silahlı propagandayı temel alan örgüt, **giderek** ezilenlerin tek umut kaynağı olur. Bir yandan işsizliğin ve pahalılığın **giderek** artması halkın memnuniyetsizliğini hat safhaya ulaştırırken, silahlı propagandanın karşısında baskı ve terörünü iyice **artıran**, halkın giderek bütün demokratik haklarını rafa kaldıran oligarşi, başta aydınlar

* Yıllardır, sağ-pasifistlerce de atılan bu sloganların etkisinin olmamasının nedeni de burada yatar. Kitlelere NATO'nun gerçek niteliği anlatılmamıştır ki, kitleler bu yönde siyasal eyleme katılsın.

olmak üzere bütün halkın nazarında değer yitimine uğrar. Gerilla savaşını **başarıyla yürüten** parti, **önce** soldaki çeşitli oportünist fraksiyonların etkisi altında kalmış olan halkın uyanık kesimlerini etrafında toplayacak, soldaki parazitleri **giderek** temizleyecektir. Pasifistlerin kafalarını kanştırdığı –işçi, köylü, öğrenci– unsurlar giderek, silahlı propaganda etrafında toplanacaktır. Yani, silahlı propaganda önce solu toplayacaktır. **Başlangıçta çeşitli eğilimlerin etkisi altında olan samimi unsurlar tek bir strateji etrafında toplanacaktır.**⁴⁵¹ (abç)

Ve ülkemizdeki silahlı devrimci mücadelenin tarihsel gelişimi bu yönde ilerlemektedir ve işte onun en büyük dersi:

“Herşey bizim kararlı, inançlı ve tutarlı savaşçılığımıza bağlıdır. Hiçbir zaman yılmamalıyız. Darbeler ve bozgunlar, yılgınlık değil, tam tersine devrimci inanç ve öfkemizi bilemelidir. Daha tutarlı ve daha az hatalı savaşmamızı sağlamalıdır.⁴⁵²

⁴⁵¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

⁴⁵² Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

SONSÖZ

Bugün şehir gerillasının yaratılma aşamasını tamamlamış bulunan THKP-C/HDÖ, tüm eylemlerinde, Marksizm-Leninizm kılavuzluğu altında Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne uygun bir rota takip etmeğe özel bir gayret göstermiştir.

Özel bir gayret göstermiştir, çünkü yıllardır Türkiye solunda hakim olan revizyonizm ve pasifizm 1971 silahlı devrimci mücadelenin geçici yenilgisi üzerine çok daha güçlenmiştir. Bunu ek olarak, silahlı devrimci mücadele saflarında ortaya çıkan oportünizmin mevcudiyeti, bu gayreti özelleştirmiştir.

Bugüne kadarki Öncü Savaşı pratiğimiz çeşitli saldırı ve eleştirilere hedef olmuştur. Genellikle “eleştiri” adı altında yapılan saldırılar, soldaki genç ve samimi unsurların (kadro olabilecek unsurlardır) kafalarını karıştırmak ve bulandırmaktan başka hiç bir amaç gütmemektedir. THKP-C/HDÖ'nün pratiği ile ilgili olarak yürütülen bu saldırılar, bu pratiğin Öncü Savaşı olmadığı ve mücadele biçiminin silahlı propaganda olmadığı noktalarında odaklaşmaktadır.

Bu konudaki “eleştirilere” tek tek cevap vermeğe ne gerek vardır, ne de zaman. (Bu yazımız aynı zamanda bu eleştirilerin tamamına cevap da teşkil eder.) Ancak bu “eleştiriler”in amaçları ve

yarattığı sorunlar özel bir anlam taşımaktadır.

Öncü Savaşı ile Halk Savaşının tek bir sürecin iç içe geçmiş iki halkası olduğu ve bu sürecin uzun süreli bir savaş süreci olduğu unutturularak, herşeyin birden yapılması yönünde bir hava yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu da, kaçınılmaz olarak “örgütler arası rekabet” diyebileceğimiz bir durum yaratmaktadır. Bu “rekabet” o düzeye ulaşmıştır ki kimi gruplar neye karşı alternatif olacaklarını şaşırarak, THKP-C/HDÖ (Acilciler)’e karşı alternatif olma yolunu seçmişlerdir. Bu grupların bir kısmı gücünü aşan ya da gücünü yoketmeğe yönelik eylemlere girerek kendi kendilerini yok etmişlerdir. Bir kısmı ise, kendi içlerinde bölünerek, çeşitli eylemlerle “Acilciler”le “rekabet” havasına iyice kapılmışlardır. O düzeydeki, tek bir şehirde ve tek biçim eylemlerle yürüttüğü hareketini militarizm haline dönüştürmüştür. Bu unsurlar, belirli olanak ve gizlilik koşulları ile şehir gerillasının tek bir şehirde varlığını sınırsız bir süre devam ettirebilme durumunu kavrayamayarak, bu sınırsızlığı, sınırsız büyüme olarak düşünmektedir. Belirli bir gelişim, eylem biçimlerinin gelişimiyle ya da eylemlerin sayısı ile ölçülemeyeceği açıktır. Che’nin deyişiyle, **toplumsal süreçlerde şiddet ve şiddetsizlik arasındaki fark, karşılıklı atışların sayısı ile ölçülemez, o akıp giden somut durumlarla ilgilidir.**

Öncü savaşı pratiğimizde karşılaştığımız bu durum, özellikle Latin-Amerika’da sık sık ortaya çıkmış bir durumdur. Militarizm anlayışının ürünü olan “liderlik için mücadele” ya da “örgütler arası rekabet”in yarattığı kayıpların ülkemizde çok sınırlı olması bu tezin uygulayıcıları için teşvik edici bir ortam yaratmıştır. Mesele önce kimin ateş ettiği ya da kimin daha çok eylem yaptığında değildir. Unutulmamalıdır ki, bizler devrimci mücadeleye girdiğimizde ilk ateş çoktan açılmıştı. Bu yüzden, önemli olan herkesin belirli bir strateji çerçevesinde ve ülke çapında üstüne düşeni yapmasıdır. Tek bir şehirde yürütülecek bir hareketin, bir “rekabet” havası içinde sürdürülmesi, yeni unsurlar yaratsa da, savaşın gelişmesine (ülke bütününde) hizmet etmeyeceği unutulmamalıdır.

Genellikle diyalektik materyalizmin bakış açısını kazanamamış ve olayları “sağduyu” ya da formel mantık ile yorumlayan bu unsurların davranış biçimleri ilk bakışta adam akıllı mantıklı (!) geliyorsa, bunun nedeni, bu düşünce biçiminin “sağduyu” denilen şeyin düşünce biçimi olmasındandır. Ama bu unsurlar, kendi “dört

duvarının zavallı alanına kapanıp kaldığı sürece ne kadar saygıdeğer olursa olsun”, geniş bir alana atılmayı göze aldığı andan itibaren şaşılacak “serüvenlerle karşılaşacaklardır. Ağaçlar onun ormanı görmesini engellemektedir”.

Bugün CHP, Dünya Bankası tarafından ifade edilen “kır gerillasına karşı ekonomik ve sosyal tedbirlerin alınması” yönünde özel gayret göstermektedir. TDAS-I’de III. bunalım döneminde ortaya çıkan gelişmeleri ifade ederken belirttiğimiz bu durum, “küçük üreticilerin desteklenmesi”, “köye ulaşım projesi”, “köy-kent” (ki bir çeşit Vietnam’da uygulanmaya çalışılan “stratejik köycükler” projesidir) olarak pratiğe konmaya başlanılmıştır. Bu da oligarşi ve emperyalizmin neye ne değer biçtiğinin açık kanıtlarıdır.

“... örgütsel çalışma bir üst gerilla savaşına yönelik olmalıdır. Önümüzdeki görev, şehir gerillası taktileri ile ülke çapında yürütülen savaşı yaygınlaştırmaktır. Bu görev, doğrudan kır gerillasını yaratma aşamasına bağımlıdır ve ona yönelir. Bu görev kır gerilla savaşı ile tamamlanmak zorundadır. Bu nedenle THKP-C/HDÖ’nün tüm çalışmaları bu yönde geliştirilecektir.”⁴⁵³

Ve bu, geriye dönüşün olamayacağı bir dönemin yaşanması demektir. Bu dönemde nelerle karşılaşılacağını ve savaşın ne zaman zafere erişeceğini önceden söyleyemeyiz. Ancak savaşın katı, acımasız ve çok kanlı olacağını ve zaferin mutlak olduğunu önceden söyleyebiliriz. Bu süreçteki tüm sorunların çözümü ise, **Marksizm-Leninizmin eylem kılavuzluğu ile mümkün olabilecektir.**

**YAŞASIN ÖNCÜ SAVAŞI
YAŞASIN HALK SAVAŞI
KURTULUŞA KADAR SAVAŞ**

**TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ
HALKIN DEVRİMÇİ ÖNCÜLERİ
THKP-C/HDÖ**

Ekim 1977-Haziran 1978

⁴⁵³ THKP-C/HDÖ, *Mevcut Durum-II*.